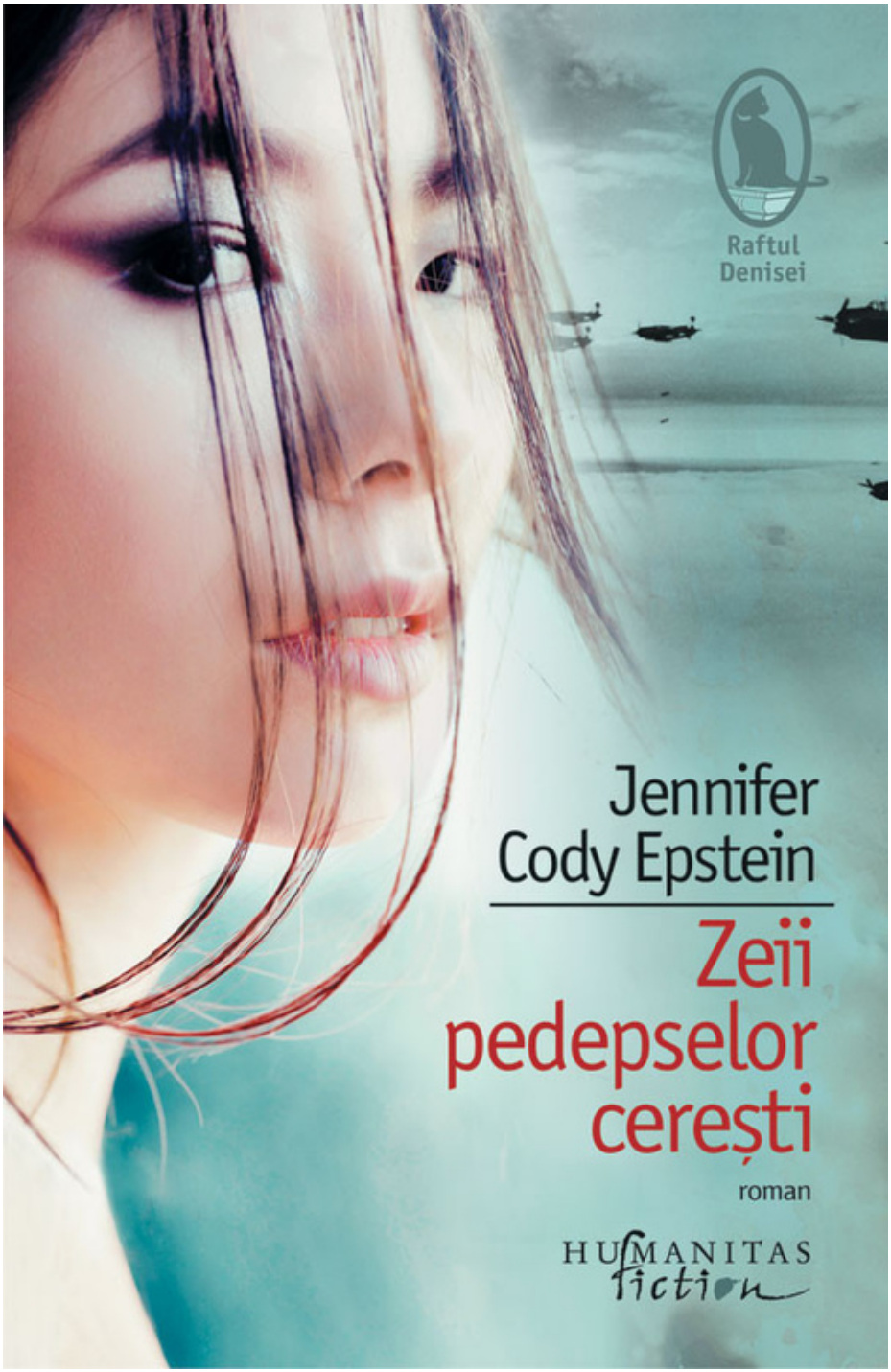
Raftul
Denisei
Jennifer
Cody Epstein
Zeii
pedepselor
cerești
roman
HUMANITAS
fiction

Jennifer Cody Epstein

Zeii pedepselor cereşti

Traducere din engleză şi note de
ANCA DAN şi SÂNZIANA DRAGOŞ

Titlul original: *The Gods of Heavenly Punishment*, 2013

Humanitas, 2015

Versiune ebook: v1.0, octombrie 2018

Pentru Katie şi Hannah,
care îmi sunt zeiţele luminii,
inspiraţiei şi viitorului

Deşi se bazează pe un eveniment real (bombardarea oraşului Tokyo în 1945) şi dă viaţă unor personaje inspirate de personalităţi istorice reale, romanul *Zeii pedepselor cereşti* este în ultimă instanţă o operă de ficţiune. Drept urmare, toate întâmplările, afirmaţiile şi dialogurile din paginile sale sunt produse ale imaginaţiei autoarei şi nu au rol de documente istorice.

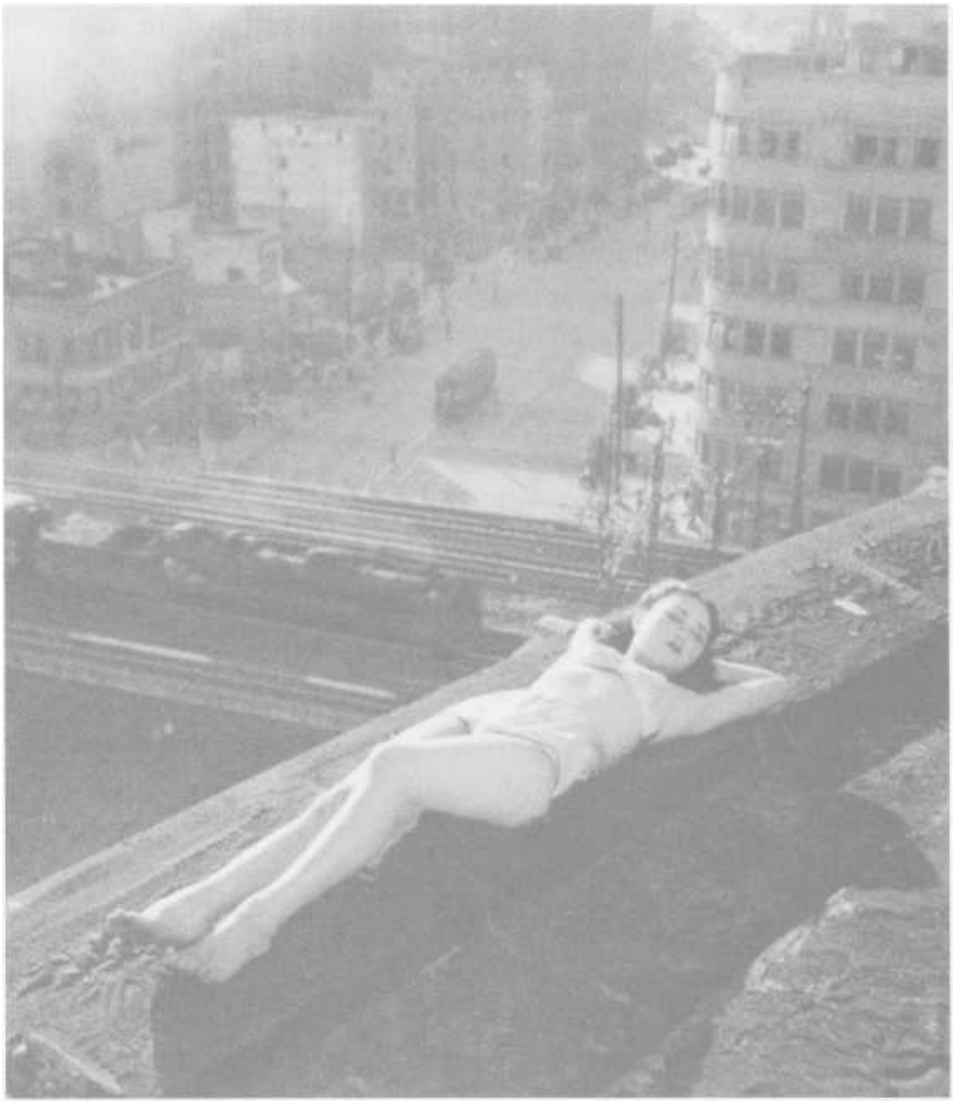

Războiul este cumplit. Artistul are menirea de a-l urma până în miezul său, până în inima fiecărui combatant – nu să vorbească despre armate şi naţiuni şi statistici – ci să-l surprindă în intimitatea profunzimii lui.

D.H. LAWRENCE

I
HAMBURG, NEW YORK

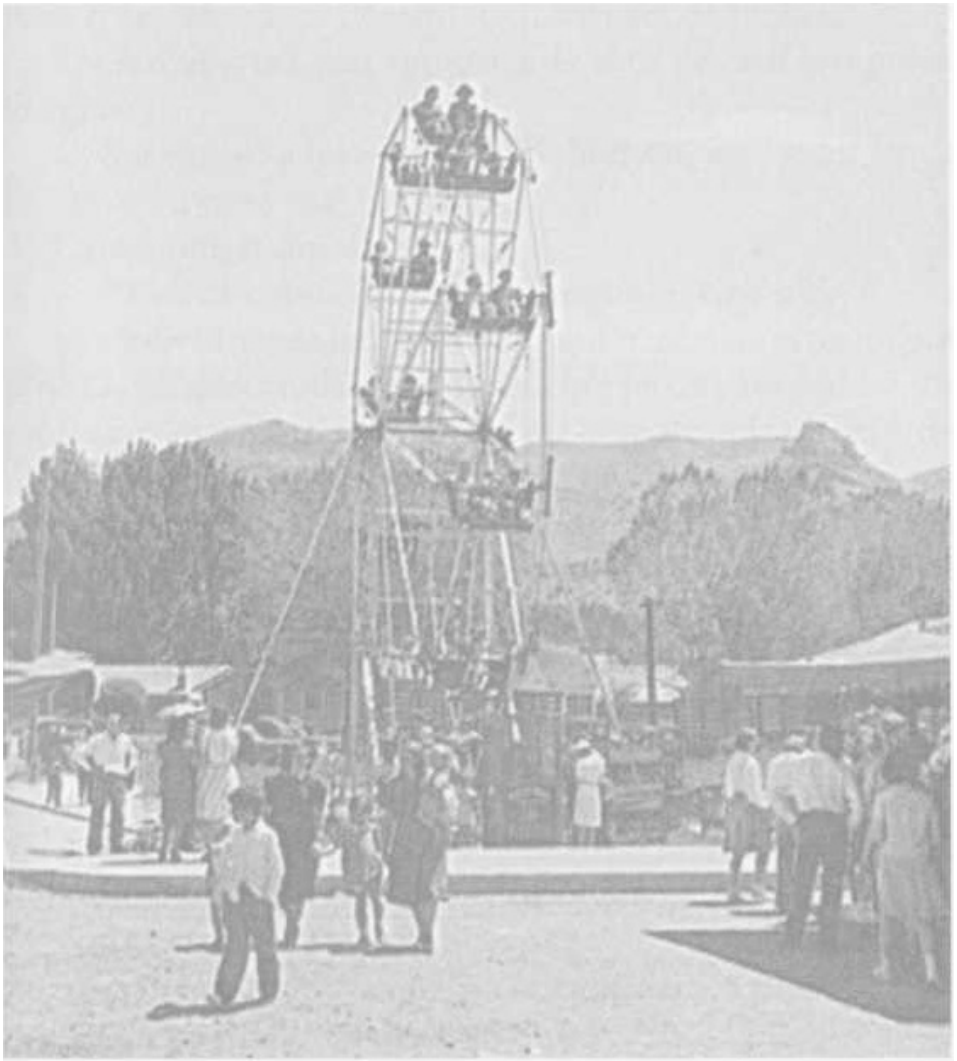

Mai 1935

Urcarea părea foarte dificilă, roata mare scârţâia, motorul trepida şi s-a poticnit de vreo patru ori până au ajuns ei în vârf. Dar meritase să aibă răbdare, aşa cum merita de fiecare dată, erau atât de sus, că lumea săracă, peticită şi fărâmiţată părea mică şi inofensivă, ca decorul unui trenuleţ de jucărie.

Era senzaţia cea mai apropiată de zbor pe care şi-o putea imagina.

— S-a stricat? a întrebat Lacy Robertson, care şedea lângă el. De ce s-a oprit aşa?

Cam a ridicat din umeri.

— Poate că trebuie să ungă mecanismul, cine ştie.

Şi-a întins braţele în lături, savurând sentimentul de izolare şi tihnă, puterea ciudat de atotştiutoare pe care i-o dăduse întotdeauna ascensiunea aceasta. Sub ei se întindea parcul de distracţii Hamburg, cu iarba ce începea să prindă tonurile roşietice ale toamnei şi cu corturile unduind în bătaia vântului ca nişte pânze de corăbii. Băieţei cu tunsori de marinari şi fetiţe cu cârlionţi ca nişte tirbuşoane alergau chirăind ca nebunii de la un stand la altul, de la un joc la altul, de la un chioşc la altul. Părinţii se ţineau după ei, îmbrăcaţi în hainele lor ponosite de duminică, oprindu-se câte un pic în faţa Celui mai Tare Om din Lume, sau la Întrecerea Buclucaşilor, sau la Parada Modei, glumind unii cu alţii; nu prea stăteau însă nicăieri suficient de mult încât să cumpere ceva. De fapt nimeni n-avea bani.

Câţiva plimbăreţi se strecurau printre corturi spre pista improvizată, unde fusese anunţată mai devreme o demonstraţie acrobatică pe aripile avioanelor. Totuşi, pe luciul mat al aripilor nu se zărea nici urmă de femei în costumaşe cu paiete, iar păsările scânteietoare zburau răsturnate, în stol, pe fundalul norilor ce începeau să se întunece.

Doamne, îşi zise Cam în gând, *într-o bună zi am să aflu şi eu cum e.*

— Uită-te la ei, spunea Lacy, nu cred că bietul om mănâncă

mare lucru înainte să se urce în cutia aia de conserve. Dac-aş fi în locul lui, aş da urgent la raţe.

Vocea, de obicei profundă şi cam răguşită pentru o fată, îi era acum ascuţită şi ciudat de firavă. Când Cam s-a întors spre ea, a văzut că era palidă – palidă ca gulerul-şal al jachetei albe pe care o purta.

— Te simţi bine? a întrebat-o el.

— Mi-e cam frică de înălţime, atâta tot, a răspuns ea cu un zâmbet care voia să spună *A, nu-i nimic.* Dar îşi ţinea buzele atât de strânse, că-i fugise tot sângele din ele.

— Serios? Dar… stai puţin. Nu *tu* ai zis că vrei să urcăm în Roata Mare?

Fata a dat din cap cu emfază:

— Da, să trăiţi. Eu am fost aceea.

Ca pentru a-i sublinia cuvintele, vagonetul lor a mai înaintat, cu o smucitură, vreo jumătate de metru. Apoi s-a oprit cu un hârâit, de parcă rămăsese fără benzină. Mişcarea clătină vagonetul, şi Lacy se agăţă de uşă închizând ochii strâns. Avea nişte gene incredibil de lungi şi de dese, cum au fetele din reclamele la rimel. Mai ales genele ei îl fascinau pe Cam. Nu neapărat fiindcă erau atât de feminine, de graţioase şi de frumoase, cât pentru că genele lui erau exact la polul opus: atât de blonde şi de subţiri, că uneori, în lumină puternică, ochii – la fel ca ai fratelui şi ai tatălui lui, de altfel – păreau să nu aibă deloc gene, precum cei ai şopârlelor.

— Nu pricep, a spus el luând-o de mână fără să-şi dea seama (ceea ce era ciudat, având în vedere că la întâlnirea lor anterioară numai la *asta* se gândise, dar nu îndrăznise s-o facă). De ce să te dai în ceva de care ţi-e frică?

Fata şi-a deschis ochii, coborându-i spre degetele lor împletite, apoi i-a ridicat spre el cu privirea aceea piezişă, care îi atrăsese atenţia săptămâna trecută. O privire care-l măsura şi-l întorcea pe toate părţile ca pe o jucărie pe care o iei la întâmplare de pe un raft, o privire indulgentă şi amuzată.

— Păi, printre altele, a zis ea, m-am gândit că, dacă o să fiu speriată de-adevăratelea în prezenţa ta, o să te hotărăşti în sfârşit să mă iei de mână.

Cam a simţit cum i se înroşesc urechile şi obrajii. A vrut să-i dea drumul la mână, dar Lacy Robertson i-a strâns palma atât de tare, că inelul ei i s-a înfipt dureros în carne.

— Nici să nu te gândeşti, a zis ea.

Cam şi-a dres glasul. *Respiră adânc,* se muştruluia în gând.

— Deci, de fapt, nu eşti speriată?

— A, ba da, a răspuns ea. Sunt de-a dreptul îngrozită.

Băiatul a râs scurt.

— Şi a meritat să mori de frică numai ca să te ţină un tip de mână?

— Nu *orice* tip, a răspuns ea pe un ton care l-a făcut iarăşi să roşească până-n vârful unghiilor. Şi nu-i vorba numai de asta, a adăugat strâmbându-se şi strângându-l din nou cu putere de mână, căci roata se hurduca iar. E ceva ce-mi spunea tata mereu.

— Ce anume?

— Că modul cel mai bun de a combate frica este să încerci să faci exact ce te sperie mai tare.

— Cred că-i o strategie bună.

— Nu-i aşa? De aceea s-a înrolat şi-a plecat să lupte în Filipine.

— Fiindcă-i era frică de filipinezi? a întrebat el uitându-se pieziş.

— Nu, tăntălăule. Îi era frică de luptă. În şcoală a fost ciuca bătăilor. Dar tu probabil că nu ştii prea multe despre astfel de lucruri, nu-i aşa?

Mai multe decât crezi, şi-a zis el în gând. Dar şi-a ţinut gura – asta era întotdeauna cea mai sigură opţiune.

Fata se uita la cer.

— S-ar părea că deocamdată ne-am oprit de tot, a spus ea privindu-l ironic. Mi-aş lua mâna înapoi acum, dacă nu ţi-e cu supărare.

— Nici să nu te gândeşti, s-a împotrivit Cam trăgând-o spre el protector.

— Nu te teme, a spus ea râzând, ţi-o dau înapoi.

Desfăcându-şi uşurel degetele dintr-ale lui, şi-a luat poşeta din poală şi a deschis-o. Băiatul o privea uimit. *Iar a făcut-o,* şi-a

zis el în gând; deşi nu era lămurit ce anume făcuse. Avea ceva de-a face cu totala dezinvoltură pe care i-o inspira, ceva ce nu mai văzuse decât la Mike şi la mama lui. Dar era şi felul în care, în numai două întâlniri câte avuseseră până atunci, fata reuşise să ajungă, fără efort, la miezul lucrurilor. Sau, în orice caz, la ceea ce era pentru el foarte aproape de miezul lucrurilor. Oricum, de un lucru era sigur, şi anume că treaba asta-i plăcea.

— Şi eu am fost întotdeauna de aceeaşi părere, a zis el lăsându-se pe spate.

— La ce anume te referi? a întrebat ea scotocind prin poşetă.

Inelul uriaş, care i se înfipsese mai devreme în mână şi care avea aceeaşi culoare cu ochii ei, licărea în lumina piezişă a soarelui de după-amiază. Şi faţa îi era puţin cam verzuie, drept care Cam spera că nu caută vreo pungă sau altceva în care să vomite. Spre uşurarea lui, Lacy scoase doar un ruj argintiu şi o oglinjoară asortată, de mărimea unui dolar de argint.

— Vorbeam despre frică, a răspuns el.

Fata s-a încruntat la propria-i imagine din oglindă, vopsindu-şi buzele cu furie, ca şi cum operaţiunea aceea ar fi putut să prevină un dezastru.

— Serios? Nu mi s-a părut deloc că ai fi uşor de speriat.

Ha, făcu el în gând.

— Toată lumea se teme de câte ceva, n-am dreptate?

Văzând-o ţuguindu-şi buzele, s-a întrebat din nou cum ar fi s-o sărute. Se întrebase şi săptămâna trecută, când văzuseră împreună *Mările Chinei.* Chiar îşi spusese atunci că o s-o facă la sfârşitul întâlnirii. Dar tocmai în ultima clipă, acolo, pe aleea din faţa casei ei, se lăsase păgubaş, pentru că îl năpădise iar teroarea paralizantă a vechii lui bâlbâieli.

— Dar pe dumneavoastră ce vă sperie, domnule Cameron Richards Junior? Trăsnetele? Hunii? Rechinii?

— De fapt, nimic de genul ăsta, a ridicat el din umeri cu prefăcută nepăsare. Mi-e frică mai degrabă de… nu ştiu… de chestii mai mărunte.

— Cum ar fi?

Cum ar fi să ai nevoie de cinci minute ca să inviţi o fată la dans şi, drept rezultat, fata să-ţi râdă în nas. Cum ar fi să-şi dea

profesorii ochii peste cap ori de câte ori ridici şi tu mâna. Cum ar fi ca tatăl tău să te prezinte necunoscuţilor astfel: „El e băiatul meu, Cameron Junior. Nu vorbeşte prea bine.”

— Să mă fac de râs, cred, a zis în cele din urmă, prudent.

Lacy a ridicat mirată ochii din oglinjoară:

— Tu?

Băiatul a dat din cap, simţind cum i se înroşesc iar obrajii, în ciuda privirii ei verzi, răcoroase, care-l făcea să se simtă ca şi cum ar fi plutit pe o mare de culoarea mentei.

— Ei, asta-i tare de tot!

A închis oglinjoara cu un pocnet şi a izbucnit într-un hohot sănătos şi dezinhibat – alt lucru care-i plăcea lui Cam la ea.

— Ce anume e tare?

— Tu eşti tare, a zis ea scuturând din cap. Chiar n-ai nici cea mai vagă idee, nu-i aşa?

— Despre ce să am idee?

— Despre *tine,* prostănacule. Fetele din cămin ţi-au dat nota maximă.

— Nota maximă *pentru ce?*

— Păi, ştii tu… În clasamentul tipilor.

Băiatul tot nu pricepea, aşa că ea îi ţinu o mică prelegere, desenând cu rujul în aer fiecare literă:

— Merge de la A la D. A înseamnă că eşti super, B că eşti OK. C înseamnă că eşti acceptabil.

— Şi care-i nota cea mai mică?

— E.

Mâinile fetei nu mai tremurau, iar observaţia aceasta îi dădea o uşoară satisfacţie. Era ca şi cum şi-ar fi propus s-o facă să-şi uite spaimele, iar acum constata că eforturile lui dăduseră roade.

— E înseamnă că eşti nasol, a continuat Lacy. D e numai puţintel mai bine.

— Şi cum e D?

— Semicaraghios, rânji ea punându-şi rujul în poşetă. Dar tu n-ai de ce să-ţi faci griji. În ceea ce le priveşte pe prietenele mele, tu eşti A. Un veritabil AMTP.

Habar n-avea ce însemna AMTP, dar nici nu voia s-o întrebe.

— Şi-atunci de ce râzi?

— Fiindcă de fapt nu eşti deloc aşa. Nici măcar nu încerci s-o faci pe grozavul.

Nu-şi dădea seama dacă fata îşi bătea sau nu joc de el.

— Păi ar trebui?

Fata l-a privit atent preţ de câteva clipe. Apoi s-a aplecat în faţă, până ce nasul aproape i l-a atins pe-al lui:

— Ce să trebuiască? a şoptit ea.

Cam a tras cu putere aer în piept, mai mult gustând decât mirosind parfumul ei dulce, cu iz de mosc. A trebuit să facă uz de fiecare picătură de voinţă ca să nu se smucească înapoi, şi în clipa aceea a simţit cum o să se întâmple iar: cum o să deschidă gura şi gândurile i se vor îngrămădi toate ca nişte cocoloaşe de seu în spatele limbii. Cum o să îngaime *pâh-pâh-pâh,* ca un motor în pană de benzină şi cum zâmbetul ei o să se preschimbe într-o încruntătură de dezgust.

— Ţi-a mâncat pisica limba? a întrebat fata în şoaptă. *Ce* să trebuiască?

Respiră adânc, îşi zicea el în gând. *Respiră adânc şi vorbeşte rar. Acum ştii cum s-o scoţi la capăt.*

Ştia, într-adevăr. Îşi petrecuse vara dinainte de începerea colegiului stând aproape tot timpul singur în camera lui, în faţa oglinzii pe un scaun cu spătarul drept, cu *Metodologia auto vindecării de bâlbâială cronică* (ediţia a treia) în braţe. Cu ochii ţintă la buze, mandibulă şi limbă, urmase cu religiozitate paşii prescrişi, învăţând să-şi păstreze mâinile şi faţa relaxate în timp ce vorbea; respirând din diafragmă, ca un cântăreţ de operă; folosind în mod deliberat, din ce în ce mai des, cuvinte „explozive” ca „stai” sau „prind” sau „clar”, ca să nu le mai evite din reflex în vorbire. Când venise luna septembrie, nu scăpase încă de tot de bâlbâială, dar reuşea să şi-o stăpânească în mare măsură. Şi-o înghesuise în fundul esofagului şi-al minţii şi de obicei rămânea ascunsă acolo… doar dacă nu lăsa garda jos.

Sau dacă nu era agitat. Sau speriat.

Respiră adânc, îşi spunea acum în gând, *şi vorbeşte rar.*

— S-să o fac pe grozavul.

S-a crispat la auzul felului căznit în care pronunţase primul cuvânt, dar Lacy nu părea să fi remarcat nimic.

— Nu, rosti ea abia auzit. Vrei să ştii de ce?

Băiatul a dat din cap, nemaiîndrăznind să vorbească.

— Fiindcă nu vreau să te înhaţe vreo altă tipă din campus.

S-a aplecat în faţă şi, pentru o clipă, Cam a încremenit, crezând că o să-l sărute pe gură. Dar l-a sărutat pe obraz, cu duioşie.

Când fata s-a îndreptat de spate, au rămas o clipă ochi în ochi. Apoi, fără să-şi mai dea timp să gândească, s-a aplecat şi a sărutat-o pe gură. Îi simţea buzele moi, calde, însufleţite, îi simţea asprimea jachetei. Relieful subtil al claviculei. Îşi simţea inima tremurându-i în piept ca un planor în aer şi se simţea pe sine la treizeci de metri deasupra propriului trup, de parcă ar fi stat într-o altă Roată Mare, invizibilă, şi s-ar fi uitat în jos la el însuşi: un Cam Richards mititel care sărută o Lacy Robertson mititică, în micuţa gară de jucărie în care se preschimbase parcul Hamburg.

S-au sărutat până când nu mai puteau spune unde se terminau buzele, pielea şi mirosul ei şi unde începeau ale lui. Lacy nu părea că avea de gând să se oprească, iar el începea să-şi pună problema dacă să-şi strecoare mâna pe sub bluza ei, dar scaunul s-a smucit din nou şi fata s-a desprins în sfârşit din îmbrăţişare, cu gura mânjită de ruj. A avut o scurtă senzaţie de cădere, care i-a dat furnicături în degetele de la picioare, dar nu-şi putea da seama dacă era de la sărut sau de la mişcarea scaunului. Apoi s-a uitat în jur şi a văzut că nu mai aveau mult până ajungeau pe sol. A început să râdă: bucurie amestecată cu îndoială.

— Ce-i? a întrebat Lacy pe un ton uşor indignat, ştergându-şi colţul gurii cu degetul ei rozaliu.

— C-cred că nu mă aşteptam la aşa ceva, a răspuns el trecându-şi o mână prin păr şi pe gât. Avea pielea caldă încă de la atingerea ei.

— La ce, la smucitură?

— Nu. L-la… la sărut, a răspuns el râzând.

— Ba eu mă aşteptam de ceva vreme, a replicat ea

aruncându-i o privire scurtă, piezişă.

Ce mai fată, a clătinat el din cap, încă ameţit.

— Spune-mi, la ce te gândeşti? l-a întrebat Lacy pe un ton cât se poate de serios, privindu-l atent. Chiar în clipa asta.

Cam a închis ochii; ameţeala nu-i trecuse încă de tot.

— Ăă… Cred că mă gândesc că celor mai multe fete pe care le cunosc le-ar fi frică să facă ce-ai făcut tu acum.

Fata şi-a strâns încă o dată buzele. Apoi s-a aplecat spre el şi l-a sărutat din nou – de data asta scurt, mai mult ca o mângâiere. După care şi-a îndreptat spatele, contemplând cu un aer satisfăcut cerul unde, printre nori, avioanele scriau cu fum alb *Zboară cu un Camel.*

— Un motiv în plus, a zis ea.

Se apropia seara şi lumina zilei nu mai era aşa de puternică; umbrele corturilor se alungeau din ce în ce mai mult. De comun acord terminaseră cu caruselele şi cu jocurile. Hoinăreau încet prin parc cu degetele împletite, legănându-şi mâinile într-un ritm care lui Lacy i se părea cum nu se poate mai natural. Îi plăcea atingerea lui la fel de mult cum îi plăcea înfăţişarea lui: degetele îi erau fine, dar puternice, palmele calde, dar uscate. Îi plăceau obrajii lui palizi – care acolo, sus, în Roata Mare, i se făcuseră roşii ca sfecla – şi catifelaţi ca ai unui copilaş, chiar şi la cinci după-amiază. Se întreba cât de des se bărbierea, apoi a încercat să-şi imagineze cum arăta când făcea asta. Gol de la brâu în sus, cu un prosop înfăşurat în jurul şoldurilor înguste. Simţea cum se încălzeşte uşor pe dinăuntru.

— Acum încotro o luăm? a întrebat-o el.

— Oriîncotro mă duci, a zis ea ridicând din umeri.

— În regulă, i-a răspuns pe tonul lui uşor tărăgănat, calm şi încrezător.

Era atât de diferit faţă de băieţii cu care se întâlnise în timpul facultăţii sau în liceu, sau chiar în gimnaziu. În primul rând, arăta mai bine. Cu părul lui blond şi ochii albaştri părea un atlet sau un star de cinema suedez. Dar înfăţişarea unui tip nu însemna mare lucru pentru Lacy. Cu cât tipul arăta mai bine, cu atât îşi dădea mai puţină osteneală s-o cucerească, cel puţin

asta observase ea.

Dar acest Cameron Richards Junior era altfel. *Nu se purta* ca un bărbat frumos. De fapt, se purta exact pe dos. Nu era pe deplin lămurită, dar Cam avea o timiditate combinată în mod ciudat – deşi nu tocmai neplăcut – cu o prudenţă încordată, atât în felul în care asculta, cât şi în felul în care vorbea. Asta îi dădea un fel de soliditate, care n-avea în ea nici urmă de aroganţă. Sau poate că era forţă, îmblânzită de nesiguranţă de sine. Orice-ar fi fost, Lacy o simţise din plin în ziua când îl întâlnise prima oară, la cursul de literatură engleză, şi îşi scăpase (absolut accidental, deşi colegele ei de cămin n-o credeau în ruptul capului) caietul pe pantofii lui scâlciaţi.

— Vai de mine, spusese ea. Tocmai se pregătea să mai spună ceva, să adauge un comentariu neserios despre picioarele lui mari sau despre degetele ei alunecoase. Dar când se uitase la el, o privea cu atâta surprindere şi concentrare, cu ochii lui albaştri ca văzduhul larg deschişi, că vorbele îi rămăseseră în gât.

— Te-am lovit? îl întrebase în schimb.

El clipise şi-şi linsese buzele. La început Lacy crezuse că n-o să-i răspundă. Dar apoi a zâmbit şi a tras ostentativ aer în piept.

— Daa, spusese el tărăgănat. Mulţumesc, n-am nimic.

După curs o aşteptase afară, pe hol şi, cu aceeaşi atitudine fermă şi totodată nesigură, o invitase la cinema. Deşi ştia că nu trebuia să accepte de prima dată (aşa spuneau toate revistele şi toate prietenele ei), Lacy primise bucuroasă şi-i spusese că abia aştepta să-i vadă pe Jean Harlow şi pe Clark Gabie în *Mările Chinei,* rugându-l apoi s-o ia vineri la şapte şi jumătate.

Tot timpul filmului, fata îşi ţinuse mâna uşor deschisă pe braţul scaunului, ca un pescar care aruncă momeala în apa scânteietoare a mării. Degetele li se atinseseră când el se servise din popcornul ei şi la scena în care Clark Gabie trebuia să se bată cu piraţii malaysieni. La explozia tunului de pe vapor tresăriseră amândoi şi braţele li se loviseră. În afară de asta însă el nu făcuse nicio încercare s-o ia de mână sau s-o atingă şi, spre marea ei dezamăgire, situaţia nu se schimbase nici la McKinsey, unde merseseră după film, la o cafea.

Dar măcar la McKinsey începuse să vorbească. Îi povestise despre ferma tatălui lui, că era cea mai mare din ţinut şi astfel reuşise să se salveze de executarea silită când economia intrase în criză. I-a spus ce norocos se simţea că ai lui avuseseră bani să-l trimită la colegiu şi cum tatăl lui – care iniţial voise ca el să-şi ia o slujbă după terminarea liceului („Nu m-a crezut niciodată prea isteţ") – îl lăsase totuşi să plece. Nu pentru că asta îşi dorise Cam, ci pentru că nu se găseau locuri de muncă şi nici n-aveau să se găsească o bună bucată de vreme.

La fiecare întrebare pe care i-o punea Lacy, o întreba şi el ceva despre ea – nici asta nu era ceva obişnuit la tipii de care fusese atrasă în trecut. Lacy fusese întotdeauna vorbăreaţă, dar cu el îi era deosebit de uşor să discute, cuvintele îi veneau repede şi fluent, ca şi cum rolul ei era să umple tot spaţiul pe care-l lăsa liber vorbirea lui tărăgănată. I-a povestit la rândul ei despre slujba sa de la Biroul de Asistenţă Socială, unde lucra cu jumătate de normă, distribuind bonuri de masă săracilor, care păreau mai puţin recunoscători pentru ajutor şi mai mult ruşinaţi de faptul că aveau nevoie de el. I-a povestit despre visul ei de a trăi în California şi de a vizita Orientul într-o bună zi.

— Ar trebui să vii şi tu cu mine, îi spusese ea. Ai putea fi un fel de Jean Harlow, cu părul ăsta platinat. Am putea naviga prin Mările Chinei pe un vapor de marfă.

Băiatul a stat şi s-a gândit, cu fruntea plecată, de parcă oferta ei ar fi fost una categorică.

— Nu le prea am eu cu apa, spusese în cele din urmă, tărăgănat.

— Vorbeşti serios? Şi-atunci cum vrei să ajungi la Pekin?

— Cu avionul, bineînţeles, răspunsese el zâmbind.

Şi aşa începuse să-i povestească de fascinaţia lui pentru avioane, pe care o avea încă din copilărie. Asta îl şi făcuse, iniţial, să-şi ia diploma în inginerie aeronautică, la Buffalo. Pe urmă îşi dăduse seama că ceea ce îşi dorea el cu adevărat era *să zboare* cu avionul, nu să construiască avioane. Se gândea chiar ca după absolvire să se înroleze în Forţele Aeriene, lucru care o impresionase, dar o şi speriase un pic pe Lacy; nu-şi dădea

totuşi seama dacă era vorba despre teama de înălţime pe care o avea de când se ştia sau despre o teamă prematură că el va zbura departe de ea.

La sfârşitul întâlnirii, Cam n-o atinsese altfel decât cu ochii lui albaştri, iar când se despărţiseră era iarăşi dezamăgită.

Acum Cam stătea cu capul dat pe spate şi urmărea aeroplanele care încă-şi făceau pe cer acrobaţiile ameţitoare. Lacy l-a strâns iar de mână.

— La ce te gândeşti, cu aerul acesta visător? l-a întrebat ea tachinându-l.

— Îmi aminteam de o altă dată când am fost în parcul ăsta, i-a răspuns el cu zâmbetul lui somnoros.

— Cu o fată?

— Cu tata şi cu fratele meu. Aveam şapte ani pe atunci.

— Ai un frate?

— Mike. E cu doi ani mai mic decât mine.

— Probabil a fost grozav. Dintotdeauna mi-am dorit o soră.

Mama ei avea peste patruzeci de ani când o născuse – „surpriză norocoasă", cum o numeau ei.

— Cred că ar fi fost bine, a răspuns el ridicând din umeri.

— Când o să am copii, o să fac neapărat doi, a adăugat ea, deşi acesta era un alt subiect pe care articolele despre întâlniri şi prietenele ei îl interziceau. Să fii copil unic te poate face să te simţi îngrozitor de singur.

— Şi să fii fratele cuiva te poate face să te simţi aşa, i-a răspuns el privind-o într-un fel ciudat.

Mâinile li s-au desprins o clipă, dar ea a apucat-o din nou pe-a lui, strângând-o cu putere. Băiatul a zâmbit şi i-a dus degetele la buze. Le-a sărutat – un sărut delicat, scurt şi ezitant, de parcă, la urma urmei, încă se temea că ea va spune nu.

— Asta de unde e? a întrebat el atingând uşor inelul mamei ei.

Lacy l-a scos de pe deget şi i l-a întins:

— Mama îi spune „Întoarce-te cu bine acasă la mine".

— E un nume lung pentru o bijuterie atât de mică.

— Nu-i aşa? Dar are o poveste nu-prea-lungă.

— Spune-mi-o, a zis el zâmbind.

Fata i-a întors zâmbetul:

— Inelul acesta a fost al mamei şi, mai înainte, al mamei ei. Ea i l-a dat tatei când a plecat la luptă sub comanda lui MacArthur. I-a spus să-l aducă înapoi din Filipine cu bine, că altfel îl omoară.

— Mama ta vorbeşte ca tine, a râs Cam.

— Multă lume zice asta, a răspuns ea ridicând din umeri.

Treceau pe lângă Casa Minunăţiilor. S-au oprit o clipă din vorbă, căci un individ bun de gură, cu un turban pe cap, începuse să tragă de ei să le ghicească viitorul.

— Un bănuţ de cinci, striga el la Cam. Atât te costă să afli ce te aşteaptă în viaţă! Află acum! Fii pregătit pentru mai târziu!

Cam a dat din cap, dar nu s-a oprit.

— Nu crezi în ghicit? l-a întrebat Lacy.

— Mai degrabă nu vreau să-mi cunosc viitorul, a zis el. În felul ăsta, dacă e ceva de bine, prefer să fie o surpriză.

— Şi dacă nu-i de bine?

— Măcar nu-mi fac griji înainte să se întâmple, a ridicat el din umeri.

I-a dat inelul înapoi şi a privit-o gânditor în timp ce şi-l punea pe deget.

— Deci tatăl tău s-a întors? a întrebat el. De la război?

Lacy a dat afirmativ din cap, trecându-şi uşor degetul peste montura de argint, puţin cam încărcată. Nu-i spusese niciodată mamei ei, dar inelul acesta i se păruse întotdeauna oarecum de rău augur. Verdele fumuriu al pietrei şlefuite o făcea să se gândească la otravă, deşi nu văzuse în viaţa ei otravă verde.

— Şi asta s-a datorat inelului?

A rostit întrebarea pe un ton atât de serios, de parcă ar fi crezut cu adevărat în puterea lui; Lacy s-a simţit copleşită de un val de tandreţe. *S-ar putea să mă îndrăgostesc de tipul ăsta,* şi-a zis în gând, iar această revelaţie a surprins-o într-atâta încât a trăit unul dintre acele rare momente în care nu a mai putut rosti nimic.

— Adică părinţii tăi au crezut că lucrul acesta s-a datorat inelului? a adăugat el repede, interpretând greşit tăcerea ei.

Fata a dat din umeri, cu inima bubuindu-i încă în piept:

— Mama n-a spus-o niciodată clar. Dar după întoarcerea tatei l-a purtat zi de zi până am împlinit eu şaisprezece ani. Şi atunci mi l-a dat mie.

— De ce tocmai la şaisprezece ani?

— Atunci am început să ies cu băieţi.

Cam a râs din nou discret; acesta era încă un lucru care-i plăcea la el. Alţi bărbaţi râdeau sau prea tare, sau fără rost, sau câteodată prea puţin.

— Stai să ghicesc, a zis el. Voia să te întorci acasă cu bine?

Era din nou cu ochii după avioane, şi fata se întreba cum reuşea să suporte fie şi gândul că ar fi putut urca în aşa ceva.

— Da, a răspuns scurt în cele din urmă. Asta voia.

Dar mintea îi stătea la cu totul altceva. *Eşti un tip curajos, Cam Richards,* i-a spus ea în gând. *Eşti grozav. Nu trebuie să-ţi mai dau drumul.*

Ceea ce era, fără îndoială, *încă* un lucru care nu trebuia avut în vedere la a doua întâlnire. Doar că – aşa cum părinţii şi colegele ei de cameră îi spuneau întruna – ei nu-i prea stătea în fire să respecte regulile.

II
KARUIZAWA, JAPONIA

Mai 1935

Era ora aceea magică. Cerul avea o nuanţă de roz întunecat, norii erau trandafirii, tiviţi cu argintiu, iar soarele ce cobora spre apus scălda în raze stacojii bătrâna lor casă de vacanţă cafenie. Billy Reynolds şedea în iarba înaltă, lângă fata îmbrăcată în stil indian; de gâtul subţire şi pistruiat îi atârna, ca în fiecare clipă de două săptămâni încoace, noul lui Brownie.

Mama îi dăruise aparatul de fotografiat cu o săptămână în urmă, de ziua lui de naştere, după ce Billy reuşise să stingă doar jumătate din cele douăsprezece lumânări de pe gofra belgiană, pentru că îl apucase un acces de tuse. După ce se liniştise şi băuse un pic de apă, mama îi întinsese obiectul strălucitor. Aşa, simplu: fără ambalaj, fără o felicitare scrisă. În timp ce spăla vasele după micul dejun, îi spusese într-o doară, printre altele, că-l văzuse interesat de fotografiile din *Naţional Geographic* şi se gândise că i-ar plăcea să facă şi el fotografii.

— Ilustrează viaţa pe care o duci acum, îi sugerase ea. Trăieşti într-un loc deosebit. Şi n-o să stăm o veşnicie în Japonia.

Apoi îl sărutase pe creştetul roşcat şi-i dăduse pachetul cu gustarea pentru şcoală.

Până seara, Billy terminase o rolă întreagă de film şi făcuse o listă cu materialele de care avea nevoie ca să-şi transforme debaraua în cameră obscură. Stătea întins pe pat, uitându-se la posterul cu Yukiko Ono lipit pe tavan, cu aparatul masiv odihnindu-i-se pe piept şi cu botul lui Rasputin, câinele, odihnindu-i-se pe coapsă. Îşi imagina expoziţii deschise în întreaga lume, unde avea să fie considerat un vizionar, asistentele superbe care aveau să-i lustruiască şi să-i pregătească miliardele de lentile pentru următoarea capodoperă. Pe scurt, îşi imagina cum totul va căpăta, în sfârşit, un rost pentru el. Una peste alta, fusese o aniversare grozavă, mult mai frumoasă decât cea din urmă cu un an, când tatăl lui îl luase să-i vadă pe Tokyo Giants[1], să petreacă şi ei „ca bărbaţii”, şi cât ţinuse jocul nu-i adresase nici măcar o vorbă.

Totuşi, după ce stinsese lumina, îşi auzise părinţii certându-se iar în bucătărie:

— Ai fi putut cel puţin să mă întrebi, spumega tatăl său, cu accentul lui ceh, care devenea întotdeauna mai pronunţat atunci când era agitat. Tu chiar nu-ţi dai seama că trăim pe muchie de cuţit – cu toate cursurile tale profesionale şi cu şcoala copilului, şi cu lefurile care scad lună de lună de când a început toată porcăria asta cu China?

— N-a fost din cale-afară de scump, răspunsese mama, cu accentul franţuzesc pe care şi-l controla perfect, ca întotdeauna. Şi-o să-i canalizeze imaginaţia. O să-i dea un scop. Are nevoie de un hobby, Anton.

— De prieteni are nevoie, pufnise tatăl său.

— Prietenii vor veni şi ei odată cu hobby-ul, răspunsese prompt mama sa. Deşi, dacă *tu* ţi-ai petrece mai mult timp cu el, sunt convinsă că ar fi cât se poate de încântat.

În tăcerea care se lăsase, inima lui Billy a început să bată mai tare – de frică să nu rămână fără aparat sau la gândul de a petrece mai mult timp cu tatăl său, nici el nu ştia. Dar când l-a auzit punându-şi gheaţă în pahar şi mormăind în barbă pe ceheşte, a ştiut că Brownie-ul o să rămână în viaţa lui. Mama câştigase şi de data asta.

Acum, sprijinit în coate, Billy o privea cu atenţie pe fetiţa de lângă el. Stătea întinsă pe spate şi-şi ridicase picioruşele scurte aproape perpendicular pe cer. Era încruntată. Avea unghiile de la picioare vopsite în roşu. Dar lăsând la o parte oja, erau nişte picioruşe tare drăgălaşe: durdulii. Aproape perfecte. Le fotografiase deja de două ori, odată cu tălpile pe iarbă şi o dată ridicate şi depărtate, încadrând casa care se vedea în depărtare. Îi părea rău că n-avea cum să surprindă culorile şi contrastele: oja roşu închis. Franjurile verzi ale firelor de iarbă îndoite sub călcâiele ei fără cusur. Carnea moale şi roz; petele de noroi şi de iarbă care o acopereau.

— Trebuie să te speli înainte să mergi acasă, i-a spus el în japoneză fetiţei. Pe picioare. Altfel o să murdăreşti podeaua.

Fetiţa s-a uitat la el cu ochii ei negri, enormi, care-i aminteau de Prinţesa Trandafirului Roşu din povestea fraţilor Grimm.

Billy remarcase că nu era prea vorbăreaţă. De fapt, toată după-amiaza nu scosese decât două cuvinte: *Nani?* (Ce-i asta?) şi *Mistte?* (Poţi să-mi arăţi?), de amândouă dăţile arătând spre Brownie. Billy îi răspunsese de fiecare dată în japoneză, deşi, după spusele mamei lui, Yoshi înţelegea engleza şi chiar un pic de franceză. Poate că *din cauza asta* era aşa de tăcută. Trei limbi sunt cam multe pentru un copil de şase ani. Ştia asta din proprie experienţă.

— *Totte,* a ţipat Yoshi de parcă-i auzise gândurile. *Fă o poză.*

Arăta cu un degeţel dolofan spre cer. Ascultător, Billy şi-a dat capul pe spate şi a ridicat obiectivul, deşi iniţial n-avusese de gând să strice pelicula pentru un pătrat de cer gol. Dar a observat o mişcare în colţul din stânga jos şi, întorcându-se, a văzut un şoim cafeniu rotindu-se deasupra pădurii din vale. Era foarte aproape şi foarte mare. Numai anvergura aripilor trebuie să fi avut vreo doi metri.

Fluierând încetişor, băiatul a reglat obiectivul până când burta gălbuie a păsării s-a văzut în cele mai mici detalii. Apoi, cu degetul pregătit de declanşare, i-a urmărit zborul lent, neştiind ce anume aştepta, dar imediat şi-a dat seama: umbra neagră a prădătorului întinsă peste vârfurile verzi ale copacilor ce înconjurau poieniţa de la poalele dealului.

A apăsat declanşatorul: *clic*. Sunetul şi senzaţia asta îi plăcuseră la nebunie încă de prima dată: ţăcănitul timpului oprit brusc în loc. Magica diafragmă care surprindea viaţa îţi dădea posibilitatea s-o examinezi şi poate s-o şi explici.

— *To'tta no?* a întrebat Yoshi.

— Am făcut, mulţumesc, a încercat el în engleză de data aceasta. Poate o să-i dau tatei o copie, să i-o dea tatălui tău.

Fetiţa s-a uitat la el cu o mutrişoară inexpresivă, apoi s-a ridicat în picioare clătinându-se un pic.

— *O-shiko,* l-a anunţat ea. „Mă scapă pipi."

— Aa, OK, a răspuns Billy încurcat. Trebuia s-o ducă şi la baie? Dar dacă aveau pretenţia s-o şi ajute *să facă*? Ideea că ar putea fi atât de aproape de intimitatea unei fete – chiar şi a uneia mici, ca Yoshi – îl umplea de silă şi de panică. S-a ridicat totuşi în picioare, întinzându-i mâna:

— Bine, hai să mergem.

Dar Yoshi o luase deja la fugă spre casa din vale, coborând dealul cu rochiţa roşie fluturându-i ca un steag. Băiatul a pornit-o după ea alergând în salturi mari şi ţinându-şi aparatul strâns la piept; s-a împiedicat de vreo două ori în muşuroaie şi a ajuns-o din urmă abia în curtea din spate, unde erau şi adulţii.

Părinţii lui Billy erau cunoscuţi pentru recepţiile cu câte o sută de invitaţi pe care le organizau la casa de vacanţă, dar la dineul acesta participau doar patru persoane. Erau mama şi tatăl lui Yoshi, amândoi japonezi. Tatăl acesteia îl ajuta pe tatăl lui Billy să construiască clădiri. Şi mai erau domnul şi doamna Yamashita, care, în ciuda numelui, erau americani la prima generaţie. Domnul Yamashita era unul dintre cei mai pricepuţi proiectanţi de la biroul tatălui lui Billy din Aoyama.

Gâfâind uşor, Yoshi s-a repezit spre frumoasa ei mamă, care a strigat în engleză, râzând:

— O, Doamne sfinte, domnişoară Yoshi! Unde arde?

Şi, în timp ce vorbea, şi-a cuprins copila cu braţele ei albe şi a început s-o legene uşor şi să-i sărute creştetul brun. Yoshi i-a şoptit ceva la ureche. Mânat de impuls, Billy a ridicat aparatul, pregătindu-se să le fotografieze. Dar văzându-l pe tatăl său că se încruntă, l-a lăsat iar jos.

— De ce nu poţi să mergi singură? a întrebat doamna Kobayashi în franceză. Eşti fetiţă mare. Sunt convinsă că te descurci. Uite, a arătat ea spre uşa deschisă. Intră acolo – şterge-te întâi pe picioare – şi-o să vezi uşa băii după colţ.

— *Oui, je peux*{2}*,* a aprobat Yoshi cu buzele ţuguiate, privindu-şi mama cu o mină gravă.

S-a dat jos din braţele mamei şi a pornit-o spre casă cu paşi precauţi, de parcă se apropia de peştera unui balaur. S-a uitat înapoi aşteptând o încurajare şi, cum Hana îi făcu un semn energic din cap, a tulit-o în întunericul răcoros.

— E impresionant, a spus mama lui Billy în japoneză. Are numai şase ani şi vorbeşte trei limbi!

— E greu de crezut, a răspuns zâmbind Kenji Kobayashi, şi dintele de aur i-a sclipit în lumina apusului. Eu abia pot vorbi

japoneza cum trebuie, şi mă ocup nici mai mult nici mai puţin decât de Liga Naţiunilor.

— N-aveţi de gând să vă retrageţi, nu-i aşa? a întrebat George Yamashita pe un ton reţinut.

Kenji l-a privit într-un fel pe care Billy îl mai văzuse uneori la japonezii nativi când aveau de-a face cu japonezi născuţi în America – uşor intrigat, uşor încurcat.

— Numai dacă Anglia şi America se poartă urât, a răspuns el. *Oi, Omae?* a întrebat întorcându-se spre soţia lui, n-ar fi cazul să mergi cu ea?

— N-ar fi cazul să mergi tu? i-a întors-o ea glumeţ.

Kenji, roşu la faţă de la cele două beri Kirin pe care le băuse, s-a înroşit, după cum i se părea lui Billy, şi mai tare.

— Asta-i treabă pentru mame.

Hana Kobayashi a lăsat, oftând, paharul pe masă şi s-a ridicat de pe scaun, netezindu-şi fusta pe coapse.

— Să sperăm că nu-i o alarmă falsă. Toaletele acestea sunt un lucru nou pentru ea.

A făcut un pas spre casă, dar s-a răzgândit şi s-a întors.

— William-*san*[{3}], voiai mai devreme să ne faci o fotografie? a întrebat ea.

— Ăă… nu, se bâlbâi el. Nu-i nimic.

— Ei, hai! a intervenit Beryl cu căldură. *Ar trebui* să le faci. A primit aparatul de curând, de ziua lui, a adăugat ea întorcându-se spre Hana.

— Ocazie cu care m-a adus la faliment, a spus Anton mormăind.

— Hai, ajunge, ţi-am spus că a fost ieftin, l-a dojenit ea şi s-a întors din nou spre Hana: Imortalizează viaţa pe care o duce aici, ca să le poată arăta copiilor lui cum a fost să creşti în Japonia.

Copiii mei? s-a mirat Billy în gând. Nu fusese vorba despre aşa ceva.

— Ce idee minunată, s-a entuziasmat doamna Kobayashi. Copiii *trebuie* să aibă pasiuni creative şi deschidere spre cultură. Eu una o învăţ pe Yoshi franceză marţea şi engleză joia, în fiecare săptămână. Şi sunt deja trei ani de când ia şi lecţii de

pian.

S-a uitat preocupată spre Billy, apoi spre Anton, mângâindu-şi colţul gurii roşii cu un deget atent manichiurat.

— Unde să stau, Billy-*san?*

Billy şi-a făcut de lucru cu ceasul diafragmei, luptându-se cu un copleşitor val de sfială. A ridicat apoi aparatul la ochi ca pe un scut şi a indicat un punct lângă uşă:

— Ăă, poate acolo. Nu, staţi aşa. Poate un pic mai aproape de intrare? Lumina e mai bună…

Doamna Kobayashi s-a aşezat în locul indicat, iar el o urmărea prin obiectiv:

— Gata?

— O, Doamne, nu. Stai o clipă, a spus ea deschizându-şi grăbită poşeta. Stai să-mi refac machiajul.

Asta suna ciudat, mai ales din partea cuiva care avea mai puţină nevoie de machiaj decât oricare altă femeie pe care o văzuse Billy vreodată. În orice caz, în comparaţie cu faţa lui (plină de pistrui, lungă ca a unui personaj de desene animate, încadrată de o claie încâlcită de păr roşu), a ei era aproape fără cusur. *O adevărată frumuseţe,* cum ar fi zis colegii lui de la St. John. *O tipă tare.*

În ceea ce-l privea pe Billy, el nu prea dădea atenţie farmecelor feminine. Drept e că la şcoala de băieţi la care mergea nici nu prea avea ocazia. Dar în cazul doamnei Kobayashi era greu să le ignori, cel puţin din punct de vedere estetic. Se îmbrăca şi se mişca emanând o eleganţă semeaţă care părea în total dezacord cu standardele frumuseţii feminine de aici. Frumuseţea japoneză – cel puţin din câte remarcase Billy până atunci – presupunea să înfăşori femeile ca pe nişte victime ale păianjenilor, într-o mulţime de straturi de mătase, şi-apoi să le ceri să se poarte ca şi cum ar fi invizibile. Prin contrast, doamna Kobayashi era oricum, numai invizibilă nu. De fapt, părea *hotărâtă* să-i facă pe oameni s-o observe. În orice caz, el nu s-ar fi aşteptat ca soţia lui Kobayashi-*san* să arate astfel – Kobayashi-*san*, pe care îl văzuse pe şantierele tatălui său fără cămaşă, cu un prosop înfăşurat în jurul capului şi cu *monpe*{4} pătaţi de sudoare şi de terebentină.

— În regulă, a spus ea veselă. S-a rezolvat.

Când a privit-o de data aceasta prin obiectiv, a observat nu numai că-şi pudrase nasul şi-şi împrospătase rujul de pe buze, dar şi că îşi pusese un Winston nou în portţigaretul lung, pe care-l ţinea în aer cu un gest moale, cam cum ţine un dirijor bagheta în pauzele dintre părţile unui concert.

— A, eşti *fermecătoare,* a suspinat Mary Yamashita. Parcă eşti o Rita Hayworth japoneză. Eşti un om norocos, Kobayashi-*kacho*{5}, a adăugat ea în japoneză.

— Aşa e, a încuviinţat Kenji, deşi felul în care-şi privea nevasta l-a surprins pe Billy, căci nu era prea diferit de felul în care-l privise mai devreme pe George: intrigat. Încurcat.

— OK, a spus băiatul. Zâmbiţi.

Doamna Kobayashi a zâmbit. Strălucitor. Zâmbetul unui adevărat star de cinema. *Clic.* Billy se pregătea să-i mulţumească şi eventual să o roage să-i mai pozeze o dată, când dinăuntru s-a auzit o bufnitură puternică şi plânset de copil. În spatele lor, Kenji Kobayashi a sărit în sus surprins.

— *Ţi-am spus* să te duci cu ea, a ţipat el la nevasta sa, împroşcând câţiva stropi de bere din pahar.

— *Ara*{6}*!* a exclamat Hana, strângând din buze. *Quelle catastrophe!*

Dar a ţâşnit spre casă uimitor de repede, ţinând cont de înălţimea tocurilor pe care le purta.

— *Anata*{7}, a strigat ea. Sufleţelule, ce s-a întâmplat?

— Teatru curat, a remarcat tatăl lui Billy clătinând cuburile de gheaţă din paharul gol.

— Sper că fetiţa n-a păţit nimic, a spus Mary îngrijorată.

— *Alors,* sigur că nu, a liniştit-o Beryl. Copiii mai cad uneori.

Într-adevăr, peste câteva clipe plânsul s-a oprit şi, după scurt timp, Yoshi a apărut ţopăind, cu faţa încă brăzdată de lacrimi, dar luminată de un zâmbet mândru:

— Papa! a strigat ea alergând la el. Am reuşit! Am găsit baia şi am făcut pipi şi m-am spălat pe mâini ca o fetiţă mare!

— Bravo, a spus Kenji ridicându-se şi luând-o în braţe, apoi aşezându-se la loc cu ea în poală. De la *asta* a fost hărmălaia aia? De la spălatul pe mâini?

— Nu, *otoo-san*[8], a răspuns ea trăgându-l de nas. *Aia* a fost uşa. Mi-am prins degetul în ea.

Şi-a ridicat degetul mijlociu, pe care Kenji l-a apucat între degetul lui mare bătătorit şi arătător şi l-a examinat încruntat.

— Trece până te măriţi, a spus în cele din urmă şi l-a atins uşor cu buzele. Dar mama unde-i?

— Acum a trebuit *ea* să facă pipi, l-a lămurit Yoshi răspicat, şi toată lumea a izbucnit în râs.

Toată lumea în afară de Billy. Văzându-i pe tată şi pe fiică împreună, a simţit cum i se încordează corzile vocale, de tristeţe parcă şi, fără măcar să-şi dea seama, a ridicat din nou aparatul. A simţit ochii tatălui său aţintiţi spre el fără să fie nevoie să-i vadă cu adevărat şi a ştiut că erau, ca de obicei, dezaprobatori. Dar de data aceasta se hotărâse să-i ignore.

Baia de la parter în care se afla Hana Kobayashi era la fel de modernă, aerisită şi minuţios ornamentată ca şi holul care ducea la ea. Principalul material era lemnul, dar se găseau şi câteva inserţii de oţel şi sticlă sclipitoare. Tavanul boltit şi luminatorul în pantă îţi dădeau sentimentul că te aflai undeva într-o combinaţie de saună suedeză şi templu japonez construit în secolul al XVII-lea. Stând în spatele fetiţei, Hana studia toate aceste detalii în oglinda cu ramă din lemn de tec care era indiscutabil sculptată manual şi importată de cine ştie unde, cu mare cheltuială.

Ţinea degeţelul lui Yoshi sub robinetul de oţel – comandă specială –, deşi n-avea idee dacă apa călduţă avea într-adevăr vreun efect asupra loviturii. Avea însă cu siguranţă un efect psihologic: după cinci minute în care Yoshi stătu cocoţată pe un taburet, cuprinsă de braţele Hanei, plânsetul ei se transformă treptat în sughiţuri şi-apoi în suspine pe care fetiţa le preschimbă într-o tăcere meditativă. Aceasta, la rândul ei, conduse la o tipică întrebare fără răspuns:

— Cine a inventat apa?

— Cine a inventat apa? a repetat Hana în engleză (îi plăcea să folosească toate trei limbile cu fetiţa ei, fie şi numai pentru plăcerea de a vedea cât de repede părea Yoshi să înveţe). Nu

ştiu cine a inventat-o. Cineva cu adevărat deştept. Căci… uite! E mai bine, *desho*{9}? a întrebat ea ridicând degeţelul lui Yoshi până la oglindă.

De fapt, cu unghiuţa lui mărginită de lunula albă, în formă de seceră, degeţelul arăta exact la fel ca atunci când Hana dăduse buzna înăuntru, fără să se fi oprit măcar să-şi scoată pantofii. O găsise pe Yoshi ghemuită în faţa băii, plângând şi uitându-se la mânuţa ei stângă de parcă i-o retezase cineva de tot. Acum totuşi fetiţa îşi închidea şi-şi deschidea pumnişorul durduliu, uitându-se galeş la şuvoiul de apă de Karuizawa ce scânteia în soare.

— Apă ajutat, a aprobat ea, întâlnind în oglindă ochii mamei.

— Da, *apa a* ajutat, a spus Hana, adăugând în sinea ei: *E adorabilă.* Fiindcă aşa era. Pur şi simplu adorabilă. Cu adevărat frumoasă – deşi nu în conformitate cu standardele după care era reprezentată frumuseţea în vechile picturi şi rulouri de mătase, cu sprâncene groase şi cu ochii negri ca tăciunele. Frumuseţea lui Yoshi era mai vioaie: sprâncenele fine, închise la culoare, bărbia delicată. Păcat că era mai tot timpul încruntată. Părea că, încă de la vârsta de şase ani, simţea povara lumii; ca şi cum ştia deja că vârsta copilăriei e mai degrabă o scurtă introducere în mult mai copleşitoarea lume a adulţilor.

— Acum eşti mai neagră decât mine, a spus fetiţa din nou în japoneză. Se uita la braţul mamei, care se încrucişa cu al ei la încheietura mâinii.

— Ai dreptate, a recunoscut Hana. Am stat joi la soare.

— În costum de baie?

— *Nn*{10}.

— Pe acoperiş?

— *Nn,* a dat Hana iarăşi din cap în semn de aprobare.

Nici cu asta nu era Kenji de acord – cu felul în care se căţăra pe acoperişul plat de ţiglă cu ochelarii de soare şi cu cartea şi petrecea câte o după-amiază întreagă pe dig, cu atelierele din Honjoku pulsând în ritmuri metalice la picioarele ei şi cu cerul plin de fum al oraşului deasupra. Lua cu ea întotdeauna aceeaşi

carte: volumul de D.H. Lawrence pe care i-l dăduse Andrew după cea de-a patra lecţie pe care o făcuseră împreună. Deşi o citise deja de-atâtea ori – de-o sută? de-o mie de ori? –, încât nici nu mai avea nevoie s-o deschidă. Cuvintele îi erau incrustate în minte la fel de clar precum chipul perfect al fetiţei ei: „Era bătrână, se simţea ca şi cum ar fi avut milioane de ani. Şi în cele din urmă nu mai putea suporta povara propriei fiinţe. Trebuia să fie posedată ca să se dăruiască. Ca să se dăruiască."{11}

Aşa te văd eu pe tine, îi spusese Andrew. *Mi s-a părut atât de clar când am recitit-o aseară.* Şi cum ea era şocată atât de cadou, cât şi de comentariu – romanul avea o aură de perversitate de-a dreptul mistică, şi-ar fi trebuit să fie atât de evident ce însemna iar Andrew păruse atât de tandru şi de atent, păruse că înţelege atât de bine dilema ei, încât Hana izbucnise în lacrimi, acolo, pe loc. Chiar în faţa lui. Ceea ce avusese drept consecinţă faptul că-i căzuse în braţe.

Hm! Ce plăcut e să te ating! spusese el mângâindu-i cu un deget pielea ascunsă, moale şi caldă, de pe talie şi şolduri. Îşi aplecase faţa şi-şi frecase obrazul de pântecele şi de coapsele ei, iar şi iar… Prima oară se întâmplase în marţea aceea, apoi în joia care urmase, şi-apoi în fiecare marţi şi joi, timp de doi ani. Doi ani. Două zile distanţă între vizite. Două zile ca să-şi vină în fire. Cinci zile ca să-i fie dor de el aşa de tare, încât absenţa lui să i se pară la fel de palpabilă ca trupul lui palid, uscăţiv. Atunci urca în grabă treptele ambasadei, trecea pe lângă gardienii japonezi cu feţe împietrite şi intra în biroul lui fără ferestre, ţăcănind cu tocurile ei elegante, englezeşti pe gresie şi ţinând caietul simplu, negru în poşetă. Gardienii se înclinau şi spuneau *„Ohayo Gozaimasu Sumimoto-sensei",* iar secretara lui Andrew apăsa pe un buton şi anunţa „Domnule Greensborough, a sosit domnişoara profesoară".

O vreme se prefăcuseră că el continua să studieze, luând dicţionarele şi punându-le unul lângă altul peste articolul din *Asahi*{12} sau peste eseul de Okada pe care le alesese Hana ca să pretindă că lucrează cu ele. Dar în scurt timp nu-şi mai bătuseră capul cu ritualurile acelea şcolăreşti. Andrew încuia uşa şi-o

răsturna pe canapea sau pe covor sau (o dată) de-a curmezişul biroului lui cu placă de marmură, iar în cursul acestor şedinţe el era profesorul. Îi arăta ce să facă, unde să-l mângâie, de unde să-l apuce. Când să accelereze şi când să încetinească. Îi acoperea pielea cu pielea lui, centimetru cu centimetru. Când îi spusese „O să mă însor cu tine" părea să fie sincer, aşa că ea alesese să-l creadă.

Amintindu-şi de toate astea, pufni cu amărăciune. *Îl crezuse! Ea,* care învăţase deja de multă vreme să nu mai creadă pe nimeni: pe părinţii care o târâseră în copilărie în oraşul acela sufocant şi lipsit de culoare „de peste gârlă" (ce nume mincinos: era un univers, o gaură neagră goală şi dureroasă). Nici pe profesoarele de la şcoala particulară din Highgate, care oficial o găseau „fermecătoare" şi „exotică", dar pe care le auzea şoptind vorbe nimicitoare, precum „sălbatica cea galbenă" sau „micuţa gheişă" când credeau că nu le aude nimeni. Şi în niciun caz nu credea în vreuna dintre cele două ţări pe care le considerase odată „acasă", dar descoperise – mult prea târziu – că niciuna n-o dorea. Că era prea ciudată şi străină ca să se simtă binevenită în oricare dintre ele şi că acesta era un fapt pe care nu-l puteau schimba nici toate scuzele şi ploconelile din lume.

Acasă era un loc în care trăiai, dragostea era un lucru pe care nu-l luai în glumă, bucuria era un cuvânt potrivit pentru un Charleston pe cinste, fericirea era un termen ipocrit, bun să-i păcăleşti pe alţii…

Pe el îl crezuse.

— Mama?

Glăsciorul firav i se insinuă în conştiinţă ca un fir strălucitor pe un fundal întunecat şi zdrenţuit. Hana strânse din ochi, dându-şi seama că mintea i-o luase iar razna. I se întâmpla din ce în ce mai des în ultima perioadă.

— Tati spune că soarele o să te facă neagră ca o filipineză sau ca o indiancă, i-a zis micuţa pe un ton sever.

Femeia a închis ochii, încercând să zâmbească.

— Păi nu chiar tatăl tău te-a învăţat că fiecare japonez are înăuntrul lui o bucăţică din soare? a întrebat ea, ridicându-şi copila de pe taburet. Asta cum vine? Poţi să-mi spui?

— E din cauza lui Amaterasu, trâmbiţă imediat Yoshi. Zeiţa Soarelui. A fost bunica lui Ninigi. Iar Ninigi a fost străstrăbunicul lui Jinmu-Tenno, primul Împărat.

Hana a aprobat cu o înclinare a capului, deşi bineînţeles că nu credea o iotă din toate bazaconiile acelea, care erau predate acum la şcoală la fel de serios ca lecţiile de ştiinţe.

— Deci vezi, a zis ea râzând forţat (râsul ei era parcă mereu forţat în ultima vreme), din moment ce suntem toţi copiii Împăratului, toţi trebuie să avem un pic de soare înlăuntrul nostru. Dar eu uneori simt… simt că bucăţica mea de soare dă să se stingă. Aşa că stau la soare ca s-o aprind din nou.

Asta de unde-i venise?

Yoshi s-a încruntat, muşcându-şi buza de jos.

— Poate că aş putea să ţi-o aprind eu, a zis fetiţa în cele din urmă.

Auzind-o, Hana simţi că-i stă inima-n loc.

— Asta şi faci, a răspuns ea netezind gulerul alb al copilei. Apoi, pe negândite, a luat fetiţa în braţe şi a strâns-o atât de tare, că aceasta a început să scâncească şi să se zbată. Dar Hana nu i-a dat drumul decât după ce a respirat de trei ori adânc – trei răsuflări binecuvântate, pline de iarbă, de praf şi de soare. Pline de sudoare de copil mirosind a turbă. Când i-a dat în sfârşit drumul, a avut sentimentul iraţional, dar nespus de înfricoşător, că în curând, chiar foarte curând, o să întindă mâna după copilul ei şi n-o să îmbrăţişeze decât aer.

Nu-i nimic real, şi-a spus în gând, şi ştia că acesta era adevărul. Asta-i spusese şi doctorul Fukuyama luna trecută, când Hana petrecuse trei zile în pat fără nicio suferinţă evidentă, în afară de teroarea că, dacă va pleca din casă, va dispărea. „Trebuie să vă străduiţi să vă păstraţi calmul, doamnă Kobayashi”, îi ceruse doctorul de familie categoric, prescriindu-i un medicament chinezesc din plante. „Liniştiţi-vă gândurile. Gândiţi-vă la lucruri frumoase. La lucruri liniştitoare: valurile scânteietoare ale oceanului într-o zi de vară. Aburii şi tihna primăverii calde din nord”… Doar că ea, evident, ura oceanul – toată pustietatea aceea de apă cenuşie. Şi nu mai putea păşi într-un *onsen*{13} fără să se enerveze. În niciun caz dezbrăcată.

Anii petrecuţi la Londra îi exacerbaseră pudoarea.

Yoshi stătea în uşă, fixându-i chipul cu ochii ei negri:

— Mami, acum mergem afară?

O, Doamne, şi-a zis Hana, gândindu-se la Kenji, cu faţa lui roşie şi cu ochii injectaţi, care sigur se vor întoarce iar acuzatori spre ea.

— Bineînţeles. Dar mami… Mami trebuie să facă şi ea pipi. Du-te înainte şi spune-i lui papa cum te-ai purtat tu ca o fetiţă mare.

Micuţa a dat din cap şi s-a întors pe călcâiele înverzite de iarbă. S-a uitat peste umăr la Hana încă o dată, apoi a luat-o la fugă cu pas neauzit, ca o pisică, spre ieşirea din casă.

La fel de neauzit, Hana a închis uşa în urma ei. S-a stropit cu apă rece pe faţă, apoi s-a lăsat să cadă pe taburetul care tocmai fusese onorat de prezenţa picioruşelor lui Yoshi, perfecte, dar groaznic de murdare. Ştia că soţul ei o s-o considere vinovată atât pentru că o lăsase pe fetiţă să iasă singură, cât şi pentru că o lăsase să intre singură în casă. Soţul ei: paznicul ei. Soţul ei: salvatorul ei cel vânjos.

Ar trebui să te simţi norocoasă, îi şoptise mama ei în timpul primei lor *omiai*{14}*,* la un an după plecarea lui Andrew. La momentul acela se întâlniseră deja cu vreo şase candidaţi care, toţi, (după cum le informase cu regret peţitorul după aceea) refuzaseră politicos o a doua întâlnire. Dar Kenji – un constructor din Osaka, ce se trăgea dintr-o familie de muncitori şi care dovedea o hotărâre neclintită în a-şi depăşi condiţia – se îndrăgostise lulea încă de la început; o privea cum îşi soarbe ceaiul, cum îşi aprinde ţigara şi cum mănâncă folosind furculiţa şi cuţitul cu aceeaşi fascinaţie cu care un copil urmăreşte un spectacol chinezesc de umbre. Aproape pe întreg parcursul întâlnirii, nici n-a îndrăznit să i se adreseze direct. Dar după ce au plătit nota, şi-a adunat în fine curajul: Viaţa printre occidentali nu i se păruse murdară şi un pic cam rău mirositoare? Sau de-a lungul anilor se obişnuise cu ei?

La început, Hana crezuse că glumeşte. Dar când şi-a dat seama că nu glumea, i-a întors întrebarea, amintindu-i că şi el lucra cu străini.

— De obicei sunt numai câţiva străini, a zis el zâmbind larg şi clătinând din cap. Şi în cea mai mare parte a timpului lucrează în aer liber. Aerul curat e de ajutor.

I-a făcut cu ochiul, iar Hanei i s-a părut că tocmai primise o palmă peste faţă. *Ştiu totul despre tine*, părea că vrea să spună semnul acela. *Ştiu că în privinţa asta n-ai de ales.*

— Nu-mi place, îi spusese ea mamei ei câteva clipe mai târziu, în salonul femeilor de la Imperial. E prost. E needucat. E…

— E un om bun, i-o retezase mama sa. E cel mai bun pe care-l poate găsi cineva ca tine, cu toate poveştile şi zvonurile care circulă pe seama ta.

Era o furie atât de mare şi atât de neaşteptată în glasul lui Tatsuko Sumimoto, că Hana rămase cu gura căscată. Poate din cauza aceasta mama ei se mai îmblânzise puţin.

— Fii rezonabilă, Hana-*chan*{15}. Trebuie să te măriţi. Nu poţi să stai cu noi pe vecie. Iar el poate să te apere, după toate prin câte-am trecut tatăl tău şi cu mine.

Acum, după şase ani, amintirea aceea încă o făcea să zâmbească plină de amărăciune. Ca şi cum mama ei ar fi încercat vreodată s-o protejeze! Ca şi cum aristocratica doamnă Sumimoto *ar fi auzit* pledoariile ei: scrisorile triste, îndurerate, care traversaseră oceanul în acei primi patru sau cinci ani ai exilului Hanei la Londra. La fiecare i se răspunsese doar prin câte-o pagină-două atent redactate pe un ton jovial şi care ignorau complet rugăminţile ei stăruitoare de a fi luată acasă.

Şi totuşi, pe măsură ce pregătirile de nuntă avansau, se semnau contractele şi se schimbau daruri, devenea din ce în ce mai clar că mama sa bătea în retragere, deşi, e drept, doar în sinea ei. Fiica ei! Nepoată de samurai! Să se mărite cu un *dulgher* de cea mai umilă condiţie – un om care recunoscuse cu mândrie că luase parte la construcţia hotelului în care urmau să facă nunta! Cu toate astea o împingea în continuare de la spate şi alegea rochiile de nuntă şi planifica petrecerea şi scurta săptămână de miere în Hokkaido. Iar Hana îi urma fără nicio vorbă indicaţiile, stând răbdătoare în picioare cât durau probele, aprobând invitaţiile cu o faţă lipsită de orice expresie.

Păcălindu-se în fiecare dimineaţă, la trezire, că această căsătorie era o soluţie temporară; o soluţie care s-o ajute să reziste până când Andrew o să-şi vină în fire şi-o să se întoarcă în Tokyo sau o să trimită după ea.

Andrew. *Nu te gândi la el.*

Oftând, Hana a pus jos portţigaretul, netezindu-şi părul cu amândouă mâinile. În ultima vreme, cu afacerea lui înfloritoare şi cu programul tot mai încărcat, soţul ei nu mai părea la fel de îndrăgostit. Şi totuşi era un om bun. Se purta foarte frumos, cel puţin în privinţele cu adevărat importante. Era soţia lui, o fiinţă superioară, iar el o venera cu o spaimă ciudată, idolatrică, precum un sălbatic, era o veneraţie bazată pe o frică imensă, şi chiar pe ura faţă de puterea idolului, a temutului idol… Îi aducea din călătoriile lui bijuterii, cafea şi alte delicatese. Îi construise o baie în stil occidental, cu ţevile în interior; o cameră-garderobă în stil occidental, cu bară şi cu umeraşe. Un suport de pantofi în stil occidental, pentru dragii ei pantofi italieneşti şi englezeşti, pe care până în ziua de azi refuza să-i lase în *genkan*{16} ca o gospodină de rând, fiindcă se temea că vizitatorii o să i-i fure. În legătură cu toate astea el nu spunea nimic, după cum nu spunea nimic nici despre competenţele ei limitate în limba maternă sau despre faptul că plecăciunile ei erau stângace, sau că se amesteca uneori în discuţiile bărbaţilor. Uneori Hana îl surprindea privind-o cu un amestec de adoraţie şi nedumerire, ca şi cum încă nu ştia ce era ea sau cum ajunsese să fie a lui. Uneori îl dispreţuia pentru asta. Dar alteori o înduioşa, la fel ca multe dintre apucăturile lui de bărbat necioplit: felul în care îşi îngrămădea orezul în gură cu beţişoarele, ca un copil; cum bea bere Kirin caldă la micul dejun. Cum se ruga la strămoşi, cu o incantaţie profundă şi guturală, care ei i se părea ciudat de liniştitoare, deşi n-o prea înţelegea: *nam amidabutsu nam amidabutsu nam amidabutsu*…{17}

Pentru toate astea, Hana se străduia să se poarte frumos, îşi dădea toată silinţa să se poarte „normal” cu prietenii şi colegii lui, cum erau şi cei strânşi acolo în seara aceea (un cuplu american de origine japoneză, cam lipsiţi de personalitate; o franţuzoaică masculină care le dădea tuturor ordine; şi

arhitectul acela mărunţel şi suplu, cu ochii lui pătrunzători, cu care o tot urmărea ca o pasăre de pradă flămândă). Îi făcuse şi ea cadouri lui Kenji la aniversarea căsătoriei, de ziua lui de naştere sau de Anul Nou. Într-un rând îi brodase chiar şi o cravată de mătase la fel cu una pe care o admirase el când merseseră odată să-l vadă pe Clark Gabie în *Sporting Blood.* Făcuse toate acestea ca să-şi arate recunoştinţa pentru faptul că o apăra şi – ce era şi mai important – pentru că i-o dăruise pe Yoshi; ceea ce însemna că, pe lângă toată grosolănia, exista multă delicateţe şi fineţe în el. Căci fetiţa era *perfectă.* Atât de miraculos de perfectă – singurul lucru bun din viaţa ei chinuită şi plină de greşeli. Când o privea era ca o minune, ceva mult mai intens decât orice bucurie pe care o avusese vreodată. Era lucrul cel mai apropiat de sentimentul religios pe care şi-l putea ea imagina.

Şi-a amintit din nou de Anton Reynolds – arhitectul cel mărunţel şi încordat –, şi gândul acesta a dat naştere unui val de emoţii contradictorii. Anton îi amintea un pic de Andrew, cu felul lui aparte, morocănos, de a-şi manifesta politeţea, iar Hana simţea asta ca pe ceva potenţial primejdios. Într-o vreme, asemenea bărbaţi – fie ei japonezi sau străini – îi trezeau dorinţa nesăbuită de a-i strânge în braţe. De a-i înghesui, prin vreun tertip, prin seducţie sau pur şi simplu cu forţa, în golul pustiu care era viaţa ei. Nu făcuse încă aşa ceva; nu ajunsese atât de departe. Şi totuşi, simţea că o să se întâmple…

Şi-a dat seama că tremura un pic. S-a ridicat încet, sprijinindu-se de chiuvetă. Când şi-a recăpătat echilibrul, şi-a pudrat fruntea, nasul şi bărbia, apoi s-a rujat cu meticulozitate.

A ieşit în hol. Dar nu s-a îndreptat spre ieşire, ci în direcţia opusă. Hotărâse că voia să vadă casa.

— Doamne, a exclamat soţia lui, uitaţi-vă cum aleargă!

Oaspeţii s-au întors ascultători s-o vadă pe fetiţa de şase ani a lui Kenji coborând vijelios dealul. Anton Reynolds s-a trezit gândindu-se la autoritatea pe care o avea întotdeauna Beryl, chiar şi când purta un şorţ de bucătărie. Oare din cauza accentului ei franţuzesc puternic? Din cauza siluetei şi ţinutei ei

uşor masculine? Oricare ar fi fost cauza, dacă ea le-ar fi sugerat s-o ia toţi la fugă spre poalele dealului sau chiar să-şi dea drumul la vale pe şezut, cu toţii ar fi ascultat-o. Singura posibilă excepţie era soţia lui Kenji, care avea nişte tocuri înalte, total nepractice.

Lăsându-se pe spate în şezlong, arhitectul a luat o înghiţitură din paharul de Tom Collins{18} şi a început s-o studieze pe furiş pe soţia angajatului său. Înainte de ordinul lui Beryl, tocmai se servea de portţigaretul foarte lung (şi acela total nepractic, trebuia s-o spună) ca să-şi sublinieze o afirmaţie legată de literatura engleză modernă.

— Ştiu că toată lumea vorbeşte de fapt numai şi numai despre sex, spunea ea cam precipitat, de parcă ar fi băut câteva ceşcuţe de espresso înainte să vină aici. Dar în *Chatterley* există şi *altceva* în afară de aspectele evident carnale. După părerea mea, Lawrence este în primul şi-n primul rând un inovator în domeniul literaturii. Pentru asta merită mult mai multă consideraţie.

— Într-adevăr, răspunse George Yamashita, aruncându-i lui Anton o privire cât se poate de grăitoare. Mary Yamashita – Dumnezeu s-o binecuvânteze – roşise de-a binelea. Era clar că se gândeau la ce se gândise şi Anton în urmă cu o oră, când o văzuse prima dată pe Hana îndreptându-se spre el cu paşi mari, îmbrăcată cu o rochie albă de vară, încălţată cu pantofi cu tocuri impozante şi arătând mai puţin a nevastă de japonez şi mai mult a fotomodel dintr-o reclamă la croazierele pe Mediterană: *Cine naiba e femeia asta?*

Evident că Anton ştia cine era: soţia contractorului său favorit, Kenji Kobayashi. Kenji vorbea uneori despre *okusama*{19} sa ca despre o femeie „modernă” şi „foarte occidentală”, clătinând din cap ca la rostirea unui diagnostic fatal. Dar Anton îşi închipuise că era vorba despre o modernitate înscrisă în standardele japoneze: probabil o coafură cu ondulaţii permanente combinată cu un *kimono* de bun-gust. Sau o pereche de pantofi cu model vag occidental, compensaţi de un evantai. Aşa că atunci când această apariţie exotică alergase spre el strigând „Aha, deci *acesta* este faimosul

şef! În-*cântată*!*”,* fusese nevoit să-şi încleşteze falca, pur şi simplu ca să nu-i cadă.

Făcându-şi de lucru cu un cub de gheaţă, Anton nu se putea împiedica să nu se întrebe dacă Kenji anticipase sau poate chiar se temuse de reacţia lui. Dacă acesta era într-adevăr motivul pentru care nici el, nici Beryl n-o cunoscuseră până în seara aceea. Ciudat era că-l cunoştea pe Kenji de mai bine de zece ani – încă de pe vremea când lucraseră împreună la proiectul imperial al lui Frank Wright. La prima vedere, Kobayashi părea să întruchipeze tot ceea ce îi spusese Frank lui Anton despre legendarii meşteri dulgheri japonezi: puternici, cinstiţi şi simpli, având o legătură aproape spirituală cu lemnul, pe care învăţau să-l prelucreze din generaţie în generaţie. „Cu adevărat sarea pământului”, spusese Frank admirativ, iar Anton nu putuse decât să fie de acord. Îl văzuse pe Kenji ţinând strungul cu mâinile lui bătătorite atât de delicat de parcă ar fi ţinut un prunc, şi totuşi cu suficientă forţă încât să desprindă din lemn fâşii răsucite, groase şi aurii, la fel de uşor cum ar fi măturat rumeguşul de pe bancul de lucru. Îl văzuse mângâind o bârnă cu palmele deschise şi cu ochii închişi şi-apoi găsindu-i unghiul perfect fără echer sau raportor. Era şi foarte devotat: când se produsese cutremurul din ’23, el se întorsese pe şantier înainte să se sfârşească ultima oscilaţie, ca un general care-şi adună soldaţii aflaţi în degringoladă. Toţi îl venerau. Până şi sfrijiţii de salahori coreeni pe care Kenji îi jignea uneori fără perdea, numindu-i „neam de puturoşi”.

Cu toate astea, Anton tot nu reuşea să priceapă cum de se însurase Kenji cu o femeie atât de cosmopolită. De fapt, pe măsură ce după-amiaza târzie se scurgea în toată splendoarea ei melancolică – apusul de soare superb, băuturile servite în curtea al cărei pavaj încă păstra căldura zilei, susurul blând al apei care se insinua învăluind şi interferând cu plânsetul gutural al lui Bessie Smith –, enigma aceasta continua să-l sâcâie, deşi enigma care era însăşi Hana Kobayashi începea să se limpezească.

— Am crescut la Londra, spunea ea ca răspuns la întrebarea cuiva, pare-se, deşi s-ar fi putut crede că răspundea gândurilor

lui Anton. Am făcut şcoala acolo începând de la vârsta de opt ani. Sigur, pe vremea copilăriei mele nu era un lucru neobişnuit. Mulţi negustori ca tatăl meu plecau dincolo de ocean. Neobişnuit în cazul meu a fost faptul că, atunci când părinţii mei s-au întors la Tokyo – cred că era în anul când împlineam zece ani –, pe mine m-au lăsat acolo.

— *Mon Dieu!* a exclamat Beryl care, după cum observă Anton, a aruncat iute o privire spre Billy, care cobora şi el dealul cu chiu, cu vai. Dar *de ce* te-au lăsat acolo? Şi pentru câtă vreme?

Hana a ridicat din umeri cu o detaşare care, ca şi salutul, i s-a părut lui Anton un pic prea studiată.

— Ca să-mi desăvârşesc educaţia occidentală. Am stat acolo încă nouă ani. Sigur, am mai venit de câteva ori în Japonia, în vacanţe. Dar drumul costa mult şi prin anii ’20 afacerea tatălui meu a intrat în declin.

Hana îi amintea lui Anton de cineva. Dar nu reuşea deloc să-şi dea seama de cine…

— Şi cum era şcoala? a întrebat Mary Yamashita, curioasă.

Hana şi-a înfipt o ţigară în portţigaret, apoi s-a lăsat pe spate şi şi-a aprins-o cu un gest leneş.

— La Miss Pentworth? Aţi citit *Jane Eyre?*

— Chiar aşa de rău era?

— Nu chiar, a râs Hana. Dar am fost crescută de un detaşament de fete bătrâne englezoaice.

— Deci părinţii dumneavoastră nu v-au adus înapoi până n-aţi terminat şcoala? a întrebat Anton, nereuşind să-şi ascundă mirarea.

— Imediat după aceea, i-a răspuns întorcându-se spre el şi aruncându-i o privire caldă, întunecată şi plină de înţelesuri, care a trezit în el o emoţie ascunsă.

— Şi *aţi vrut* să vă întoarceţi acasă?

— Acasă? a întrebat ea gânditoare. Păi, cred că nu. Ştiţi, aş fi vrut să-mi continuu studiile la universitate, literatură engleză, sau poate teatru. Mi se spusese că aş putea obţine o bursă. Dar la momentul acela, părinţii mei au hotărât că sosise timpul să mă întorc şi să devin o soţie japoneză după toate regulile.

S-a oprit pentru a sufla fumul de ţigară, care luă forma unui graţios inel oval.

— Şi astfel, a reluat ea privindu-l lung pe Kenji, mi-au găsit un soţ.

Contractorul, care nu vorbea engleză, a dat totuşi din cap binevoitor.

— *Or-u-do*{20} *Japan,* a spus el arătând spre sine. Vechea Japonie. Noua Japonie, a arătat el apoi spre soţia lui.

— *So desu nee*{21}*,* a zis Mary Yamashita în japoneză. Mă întreb unde ne încadrăm eu şi George în sistemul ăsta.

— Voi? Voi nu sunteţi nici una, nici alta, a spus Kenji simplu. Numai faţa japoneză, a adăugat el, arătându-şi obrazul rotund şi roşu.

A urmat o pauză stânjenitoare. Anton şi-a dres glasul.

— Păi, se pare că asta-i bine pentru amândoi, a spus el umplându-şi şi aprinzându-şi pipa. O să vă trimiteţi şi voi fetiţa la un internat în Anglia?

— Kenji ar trimite-o mai degrabă în Manciuria, a clătinat Hana din cap cu un zâmbet silit. Mai ales de când Liga Naţiunilor s-a supărat pe Japonia pentru… să-i spunem aventura ei de acolo.

— Şi de când Japonia a părăsit Liga Naţiunilor?

— Nebuni, a zis Hana dându-şi ochii peste cap. Oameni nebuni, nebuni. Cred că sunteţi de acord, domnule Reynolds, că militarii ne duc la pieire.

Intuind din nou esenţa conversaţiei, în ciuda barierei lingvistice, Kenji i-a aruncat o privire mustrătoare. Până şi Anton a ridicat din sprâncene. Nu din cauza afirmaţiei, cu care era de acord din toată inima, ci din cauza francheţei cu care fusese făcută. Era periculos în vremurile acelea să vorbeşti deschis împotriva guvernului. Cu numai o lună în urmă, doi scriitori disidenţi fuseseră împuşcaţi de nişte indivizi pe care ziarele îi catalogaseră „criminali”, dar despre care toată lumea ştia că lucrau pentru poliţia militară. Chiar şi doi dintre proiectanţii lui Anton fuseseră reţinuţi în cursul ultimei luni şi interogaţi în legătură cu presupuse legături cu mişcarea socialistă afiliată universităţii.

Şi totuşi, femeia aceasta, care purta în mod inexplicabil numele contractorului său, nu se sfia deloc să-şi exprime deschis părerea asupra acestui subiect. De fapt era de-a dreptul radioasă. Şi uşor sfidătoare. *Parcă-i o bujie,* s-a trezit Anton spunându-şi în sinea lui. Apoi – spre propria-i surpriză, întru câtva – a încercat să şi-o imagineze în pat. Imaginea era ştearsă şi mai degrabă impresionistă – sâni mici şi albi, capul lăsat pe spate, gura roşie, umedă şi larg deschisă – imaginile obişnuite ale unei fantezii sexuale voalate. Şi totuşi, era îndeajuns de tulburătoare încât să nu se poată uita în clipa aceea în ochii negri ai lui Kobayashi.

Fetiţa familiei Kobayashi coborând cu bine panta dealului, dând buzna în curte cu picioruşele ei goale.

— Mama! a strigat ea, repezindu-se spre Hana, care-şi deschisese braţele delicate.

— O, Doamne sfinte, domnişoară Yoshi! Unde arde? a exclamat ea în engleză.

— Nu arde, a ciripit Yoshi în aceeaşi limbă, apoi s-a ridicat în vârful picioarelor şi a şoptit ceva în urechea delicată a mamei sale.

— De ce nu poţi să mergi singură? a întrebat Hana, în franceză de data aceasta, ridicând din sprâncenele pensate. Eşti fetiţă mare. Sunt convinsă că te descurci. Uite, arătă ea spre uşa deschisă. Intră acolo – şterge-te întâi pe picioare – şi-o să vezi uşa băii după colţ.

Yoshi a rămas o clipă pe gânduri, scuturându-şi picioruşele murdare. La o oarecare distanţă în dreapta lor, Anton l-a văzut pe Billy intrând în curte şi ridicând prompt Brownie-ul. Gestul l-a enervat de-a binelea: ajunge cu aparatul ăla! Băiatul ăsta nu mai poate trăi decât prin lentilele lui? S-a încruntat scuturând din cap, dar nu înainte ca Hana Kobayashi – care simţise, fără îndoială, o nouă ocazie de a se afla în centrul atenţiei – să le arunce câte o privire scurtă, întâi băiatului, apoi lui.

— *Oui, je peux,* a răspuns Yoshi şi a luat-o la fugă spre casă.

— Impresionant, a izbucnit Beryl, exprimându-se, din politeţe, în singura limbă pe care o cunoşteau toţi.

Cu un zâmbet larg, Kenji a contrazis-o cu modestie, în timp

ce Anton încerca să-şi închipuie cum de se întâmplase să apară combinaţia aceasta ciudată dintre est şi vest. Desigur, Hana însăşi afirmase că era vorba de o căsătorie aranjată. Dar de ce să fi fost aranjată cu Kenji? Deosebirile dintre ei treceau cu mult dincolo de „Vechea Japonie" şi „Noua Japonie". Ea era o intelectuală; el, un om de rând. Ea era în mod deschis progresistă; el, un tradiţionalist de neclintit, care credea cu adevărat că Hirohito era un *ikegami,* un zeu coborât pe pământ. Hana era albă ca laptele şi subţire ca o trestie, Kenji era smead, greoi şi rotund ca un ţăran. Anton nu reuşea să şi-i imagineze luând cina împreună, cu atât mai puţin dormind în acelaşi pat… Nechemată, imaginea femeii goale i-a răsărit din nou în minte. *Bujie.*

Enervat, Anton şi-a clătinat paharul, făcând să sune gheaţa din el. *Nu fi idiot,* îşi zise. Hana i se părea de fapt snoabă, în încercarea ei de a face din propriul copil o maimuţică trilingvă. Şi, bineînţeles, el era însurat – avea o căsnicie *fericită.* Beryl n-o fi fost chiar star de cinema şi n-ar fi purtat niciodată asemenea pantofi. Dar însemna mult mai mult pentru el. Era sufletul lui pereche.

Îndreptându-şi din nou atenţia spre conversaţia de grup, i-a văzut pe soţii Kobayashi schimbând priviri tensionate.

— N-ar fi cazul să mergi tu? întreba Hana.

— Asta-i treabă pentru mame, insista el.

Hana a oftat ridicându-se.

— Să sperăm că nu-i vreo alarmă falsă, a spus ea în engleză.

În timp ce-şi netezea fusta, surprinse privirea lui Anton, şi acesta avu senzaţia extrem de neplăcută că femeia ştia exact la ce se gândea el – şi că era de acord. Apoi se întoarse, dar nu spre casă, ci spre Billy.

— William-*san* a întrebat ea, voiai să faci o fotografie?

O, Doamne, şi-a zis Anton în gând.

Billy era şi el surprins. Faţa i se făcuse aproape la fel de roşie ca părul.

— Nu-i nimic, a spus el grăbit, spre uşurarea lui Anton.

Dar Beryl s-a amestecat şi ea, explicându-i Hanei precipitat cum îi oferise băiatului ei o mină de aur. Povestindu-i cum îşi

„ilustrează” Billy viaţa din Japonia cu aparatul pe care „ei” i-l oferiseră, iar apoi Hana a rostit cuvântul „minunat”, pentru că „toţi copiii au nevoie de pasiuni” şi adăugând că micuţa Yoshi lua lecţii săptămânale de engleză şi de franceză, şi de asemenea lecţii de pian. *Se specializează fără îndoială în compozitorii englezi şi francezi,* îşi zise Anton. Apoi şi-a luat pudriera şi şi-a pudrat nasul, după care şi-a aplicat meticulos pe buze rujul roşu închis.

— Ah, eşti fermecătoare, a suspinat Mary Yamashita.

— Zâmbiţi, a spus Billy cu jumătate de gură.

Hana şi-a ţuguiat buzele, care acum îi străluceau, roşii şi umede. Apoi şi-a pus o mână în şold şi a zâmbit larg, ca o starletă.

Snoabă, şi-a zis Anton din nou. Se pregătea să facă un comentariu sarcastic, cum că ar fi vrut să-i ceară autograful, când din hol s-a auzit o bufnitură îngrijorătoare, urmată imediat de plânsetul subţirel al unui copil speriat.

Doamne. Casa era plină de veselă şi de antichităţi scumpe, pe care el şi Beryl le adunaseră din târgurile de la sfârşit de săptămână. De ce Dumnezeu trimisese femeia aia copilul singur?

Şi totuşi, Hana nu părea câtuşi de puţin îngrijorată. Aruncând peste umăr un glumeţ *„Quelle catastrophe!”*, s-a îndreptat repede spre casă.

— Ce actriţă, a murmurat Anton pe un ton înţelegător.

— Nu se termină niciodată, a spus Kenji cu glas scăzut, uitându-se în ochii lui Anton. Părea că vrea să mai adauge ceva, dar s-a oprit.

— Copiii mai cad câteodată, a spus Beryl ca să-i liniştească şi, bineînţeles, toată lumea s-a liniştit, ascultătoare. Până şi Yoshi părea uşurată când a apărut în fugă, după o clipă, alergând ca o vijelie spre genunchiul tatălui ei şi lăudându-se în gura mare cum triumfase ea asupra toaletei.

Kenji Kobayashi şi-a cules fetiţa de jos, aproape strivind-o în îmbrăţişarea lui de om vânjos. În momentele acelea trăsăturile şterse i se îmblânziseră: arăta aproape frumos. Pe Anton îl impresionase dintotdeauna felul în care bărbaţii de aici puteau fi cei mai crunţi războinici de pe planetă şi, în acelaşi timp,

dovedeau atâta tandreţe neprefăcută faţă de vlăstarele lor. N-ar fi fost de mirare dacă propagandiştii Ministerului de Război s-ar fi bazat tocmai pe legătura părinte-copil când scriau despre împărat şi poporul său. În ceea ce-l privea, Anton nu avusese niciodată o relaţie prea tactilă cu fiul lui. În primul rând, băiatul era numai piele şi os. I s-ar fi părut că ţine în braţe o marionetă.

Dar dacă ar fi fost ca Anton să fie într-adevăr sincer cu sine – lucru foarte dificil, de altfel –, era şi din cauza amintirii dureroase a celuilalt William. Primul William. Cel despre a cărui existenţă acest William nu ştia nimic. Acel William – îi spuneau Willy – *semănase* foarte mult cu Anton, cel puţin în cele şase luni cât trăise. Poate că din cauza aceasta îl şi iubise cu atâta disperare; de câte ori ţinea pruncul în braţe simţea cum o dragoste caldă îi lichefia însuşi miezul fiinţei, de obicei calm şi echilibrat. Iar când, după nicio jumătate de an, holera îl luase de lângă ei, se simţise ca şi cum nişte berbeci de demolare şi-ar fi croit drum chiar prin inima lui.

Oftând, a mai luat o înghiţitură din pahar, dându-şi seama că era gol.

— Cine mai bea un pahar? a întrebat el ridicându-se.

Beryl i-a aruncat o privire intrigată, cu ochii ei de culoarea ierbii-negre.

— Mary? a întrebat el ignorând-o. George? Kenji, bei tot Kirin{22}?

— Dacă nu-i prea mare deranjul.

— Ne aşezăm în curând la masă, a spus Beryl calmă. Dar de ce nu mai pregăteşti o carafă? Mai este nişte gheaţă în răcitor. Carafa de cristal de la mama e pe raftul de sus al bufetului din camera de zi.

— Da, doamnă, a spus Anton înclinându-se uşor, ca un majordom.

A trecut repede pe lângă micuţa cascadă şi a intrat, oprindu-se să-şi lase pantofii în *genkan* înainte să păşească pe *tatami*-ul{23} care era aşternut în holul de la intrare. În graba lui, nu s-a uitat când a dat colţul şi aproape că s-a ciocnit de Hana Kobayashi. Se vedea clar că-şi dăduse din nou cu ruj.

O clipă nu au făcut decât să se holbeze unul la celălalt, ea cu ochii strălucindu-i, el cu inima bubuindu-i în piept.

— Ah, Doamne, a exclamat ea în cele din urmă, în engleza ei ciudat de precipitată. V-am lovit? Mă tem că eram cam visătoare. Ar fi cazul să mă uit pe unde păşesc.

Lui Anton propriul râs i se păru cam stânjenit. Îi simţea din plin parfumul – mosc, dar cu un iz de lavandă. Iarăşi: nu era un parfum pe care să-l asocieze cu o japoneză. Hana îi amintea clar de cineva. Dar de cine?…

— Trebuie să mărturisesc, a continuat ea pe un ton vesel, sprijinindu-se de zid, că am tras un pic cu ochiul prin casă. E la fel de minunată ca grădina încântătoarei dumneavoastră soţii. Chiar aţi proiectat-o singur-singurel?

— De la cap la coadă, a răspuns Anton, deşi n-avea idee de ce. Nici măcar nu ştia ce însemna acest lucru.

Doamna Kobayashi a scos un pachet de Winston şi a scuturat uşurel o ţigară, după care şi-a înfipt-o cu grijă în portţigaret.

— Aş vrea să vă felicit pentru inventivitate. Şi pentru spiritul dumneavoastră… jucăuş.

— Mulţumesc, a zis Anton privindu-i degetele fine care înconjurau micuţul cilindru alb. Nimeni nu mai catalogase vreuna dintre clădirile lui ca fiind „jucăuşă”. Şi nici el nu se considera, în nicio privinţă, o persoană jucăuşă.

— Vorbesc foarte serios, a insistat Hana ducând portţigaretul la buze şi suflând fumul spre ventilatorul leneş din tavan. Într-o asemenea casă mi-ar plăcea să trăiesc, dacă aş avea de ales. Şi nu numai pentru că are o baie aşa de modernă.

— Păi, evident… a zis Anton, Kenji ar putea…

— Kenji n-ar vrea, l-a întrerupt femeia. Soţului meu nici măcar nu i-ar da prin minte să construiască ceva atât de diferit de felul în care construiau tatăl lui şi tatăl tatălui lui. Ca să am apă şi canalizare în casă a trebuit pur şi simplu să-l bat. Atât de conservator este.

Vocea îi era ciudat de ascuţită, şi în mintea lui Reynolds s-a conturat un gând care i se înfiripase odată cu acea primă strângere de mână un pic cam prea entuziastă: *ceva nu-i în regulă.* Ceva dincolo de accentul ciudat şi de ţinuta exagerat de

dreaptă. Vechea poveste tristă, dickensiană. S-a uitat în altă parte, înghiţind în sec. Când a privit-o din nou, a văzut că închisese ochii, de parcă o durea ceva.

Că se cam ameţise era cât se poate de evident: atât prin felul în care se legăna uşor, cât şi pentru că era încălţată. Până acum, în casa lui japoneză nu mai intrase nicio femeie japoneză încălţată, iar el nu prea ştia ce să facă. Să-i atragă discret atenţia? Să se ofere să-i ducă el pantofii în *genkan?* Părea o sugestie ciudat de intimă, care-i tăia răsuflarea, dându-i un sentiment de disperare.

Hana a deschis însă brusc ochii.

— Iertaţi-mă, a spus ea pe un ton însufleţit, ar trebui să mă întorc în curte.

S-a întors şi şi-a reluat mersul, iar Anton a tras aer în piept, pregătindu-se să ofteze adânc – de uşurare sau de regret, nici el nu era în stare să spună. Dar atunci…

Atunci… La primul pas, unul dintre tocuri i s-a agăţat în ceva, probabil într-un nod din ţesătura *tatami*-ului sau într-un colţ al chilimului turcesc pe care Beryl îl întinsese peste podeaua în stil japonez, drept care Hana Kobayashi s-a prăbuşit *peste el.* Din instinct, Anton a prins-o, cuprinzându-i cu braţul talia, care, nu se putu împiedica să remarce, era tot atât de diferită faţă de cea a lui Beryl pe cât e un lujer de bambus faţă de un trunchi de copac. Tot din reflex, cu mâna liberă a încercat s-o prindă de braţ, ca s-o ajute să-şi recapete echilibrul. Dar accidental – pur şi simplu, complet accidental! – degetele lui şi-au greşit ţinta şi au aterizat, cu palma în jos, tocmai pe sânul stâng al Hanei Kobayashi.

A urmat o clipă de panică încremenită. Femeia s-a uitat în jos, la degetele lui tremurătoare, şi apoi din nou în sus, la ochii lui îngroziţi. În momentul acela, Anton deja se retrăgea. Dar, spre stupoarea lui, Hana Kobayashi l-a tras înapoi, apăsându-i degetele mai adânc în carnea ei. S-a lipit de el cu un icnet stins, de fiinţă neajutorată. Şi cum el rămăsese pe loc, s-a răsucit împreună cu el cu o mişcare exersată şi surprinzător de puternică, aşa încât acum ea se sprijinea de perete, iar el era lipit de ea. În clipa următoare s-a ridicat pe vârfuri şi şi-a lipit

buzele de cele ale bărbatului, chiar când buzele lui încercau să articuleze o scuză bilingvă: „*Shitsurei*, vă rog din suflet să mă iertaţi”.

Dacă în clipele acelea Anton Reynolds s-ar fi privit pe el însuşi cu obişnuita lui stăpânire de sine, şi-ar fi pus întrebarea: „La ce *naiba* te gândeşti?” Dar răspunsul era evident: nu se gândea la nimic. La absolut nimic. De fapt, în clipele acelea nimic din mintea lui nu putea fi considerat gând. Doar un sentiment – o senzaţie nelămurită că sărutul doamnei Kobayashi era un fel de semnal. Un semnal catifelat, umed şi teribil de excitant, pe care, dacă s-ar fi hotărât, l-ar fi putut urma. O înştiinţare fără cuvinte cum că, dacă ar gusta din plin înţelesul jilav al gurii ei, ar putea descoperi un secret crucial, un secret pe care poate că nici el nu-l ştia încă, altul decât cel de care se ascunsese toată viaţa.

Aşa se face că i-a răspuns la sărut. A sărutat-o iar şi iar, gustând fumul tutunului ei englezesc şi rujul lipicios. Îi simţea sfârcul tare apăsându-i podul palmei şi, în spatele lui, zvâcnetele inimii. Îi simţea limba atingându-i dinţii şi propriul trup însufleţindu-se, penisul trezindu-i-se aproape dureros la viaţă.

Acolo, în holul de la intrarea în casa visurilor lor, pe care el o construise şi o decorase cu atâta meticulozitate împreună cu soţia sa, Anton Reynolds o împingea pe soţia lui Kenji Kobayashi în perete. Şi-a înfipt degetele în sânul ei mic, suficient de tare încât ea să geamă – de durere, da, dar şi în semn de încurajare, apăsându-i palma pe trup cu mâna ei rece, în caz că el n-ar fi nimerit unde trebuia. *Doamne,* şi-a zis el atunci. *Doamne, nu pot face aşa ceva.* Dar i-a simţit din nou limba atingându-i buzele şi nu s-a mai gândit nimic. A deschis pur şi simplu gura, aşa cum nu făcuse niciodată cu Beryl, care considera „sărutul franţuzesc” *gauche*[{24}]*,* atât ca denumire, cât şi ca act în sine. I-a simţit, ca o jenă plăcută, osul şoldului intrându-i în vintre şi s-a împins din nou în ea gemând încetişor. Femeia i-a urmat mişcarea. Apoi şi-a luat mâna de pe mâna lui, şi Anton a avut deodată percepţia şocantă a coapselor ei dezvelite, lipite de catarama curelei lui.

Şi-a lăsat năuc mâna în jos şi a mângâiat-o sub talia subţire. I-a simţit pielea delicată din punctul în care piciorul începea să se îngroaşe, cuta uşor mai aspră a încheieturii coapsei şi şi-a dat seama – *Doamne sfinte – că nu purta lenjerie intimă*, ceea ce l-a dezgustat, în aceeaşi măsură în care l-a excitat şi mai tare. A zăbovit un pic pe părul ei pubian – mai aspru şi mai rar decât al lui Beryl apoi s-a îndreptat, foarte încet, spre despicătura moale şi caldă a vulvei ei. Se aştepta oarecum ca ea să-l oprească aici, să-i dea mâna la o parte, dar ea a şoptit ceva într-o limbă oarecare (Anton era prea preocupat ca să-şi dea seama în care limbă), însemnând „O, da" sau „Ah, te rog" sau „Da, acolo".

I-a simţit mâna prinzându-l şi a avut, în fine, primul gând coerent după un timp care i se păruse o eternitate: *Sunt pe cale să am o aventură.* Gândul acesta l-a şocat, dar nu l-a oprit şi nici măcar nu l-a încetinit, până când nu s-au întâmplat două lucruri care au pus capăt brusc îmbrăţişării. Mai întâi, o altă femeie a strigat în spatele lor: *„Kaji da! Abunai!"*{25} Şi în aceeaşi clipă a simţit printre aromele de mosc, de lavandă şi tutun un iz de fum adevărat. Asta i-a înlocuit pe dată pofta trupească cu groaza: lucrase cu materiale japoneze îndeajuns de mult ca să ştie că ceea ce le făcea de preferat (greutatea redusă, flexibilitatea, o anumită uscăciune) le expunea în foarte mare măsură la pericolul incendiilor. Era şi cazul casei lui, cea „originală şi jucăuşă". Pe scurt, şi-a dat seama ce repede putea pierde totul.

Aşa că s-a oprit din a o săruta pe soţia lui Kenji şi s-a întors. În spatele lui nu era nicio femeie, ci fiul său, Billy, cu afurisitul lui de aparat bălăbănindu-i-se la gât. Billy, care se holba ca o stafie pistruiată şi arăta prosteşte spre podea. Urmând direcţia degetului subţirel şi alb, Anton a văzut că holul de la intrare tocmai luase foc. Totuşi nu era mare lucru – doar o arsură cât o cireaşă, de la ţigara Hanei, care căzuse pe jos. Nu apucase încă să se extindă. Dar era de ajuns să-l abată – cel puţin pentru moment – de la gândul că fiul lui tocmai îl văzuse giugiulindu-se cu o străină.

Acţionând din reflex, s-a răsucit şi a început să calce flacăra micuţă care (evident) i-a ars ciorapul. A început să înjure şi să

ţopăie, cu erecţia încă evidentă, cât se poate de conştient de caraghioslâcul situaţiei. Dar cele două secunde de durere au dat roade: atât flăcăruia, cât şi erecţia se stinseră.

Gâfâind, s-a întors şi a văzut că Hana Kobayashi îşi trăsese – cu o eficienţă de-a dreptul uimitoare – fusta la loc. Când a observat că se uita la ea, şi-a dus mâinile la gură.

— *Gomen nasai*{26}*,* a spus ea cu vocea aceea suspect de limpede şi politicoasă, de parcă n-ar fi făcut decât să verse un pahar cu vin. O, Doamne. Vă rog să mă scuzaţi…

— Nu… nu. E-n regulă, a răspuns Anton automat. Nu-i nimic grav.

— Papa? a întrebat Billy cu un firicel de glas.

— Billy, a spus Anton întorcându-se spre el şi trecându-şi un deget peste mustaţă – un deget care acum mirosea a Hana Kobayashi –, te rog condu-o pe doamna afară, la masă. După aceea adu-mi un făraş şi o cârpă udă.

A reuşit să rostească toate astea pe un ton calm. Dar pentru că băiatul se holba în continuare la el, a simţit cum îşi pierde controlul.

— Hei, a explodat Anton în cele din urmă. Ce naiba mai aşteptţi? Dă-i drumul!

Billy şi-a frecat ochiul stâng şi pentru o clipă Anton s-a speriat că o să izbucnească în lacrimi, lucru pe care băiatul îl făcea încă supărător de frecvent, în ciuda vârstei („E sensibil”, susţinea Beryl).

— Da, tată, a răspuns însă copilul cu aceeaşi voce ascuţită, de fată. *Kotchira e kite, kudasaimashite*, i s-a adresat el apoi Hanei.

„Vă rog să poftiţi cu mine.”

III
USS HORNET, OCEANUL PACIFIC

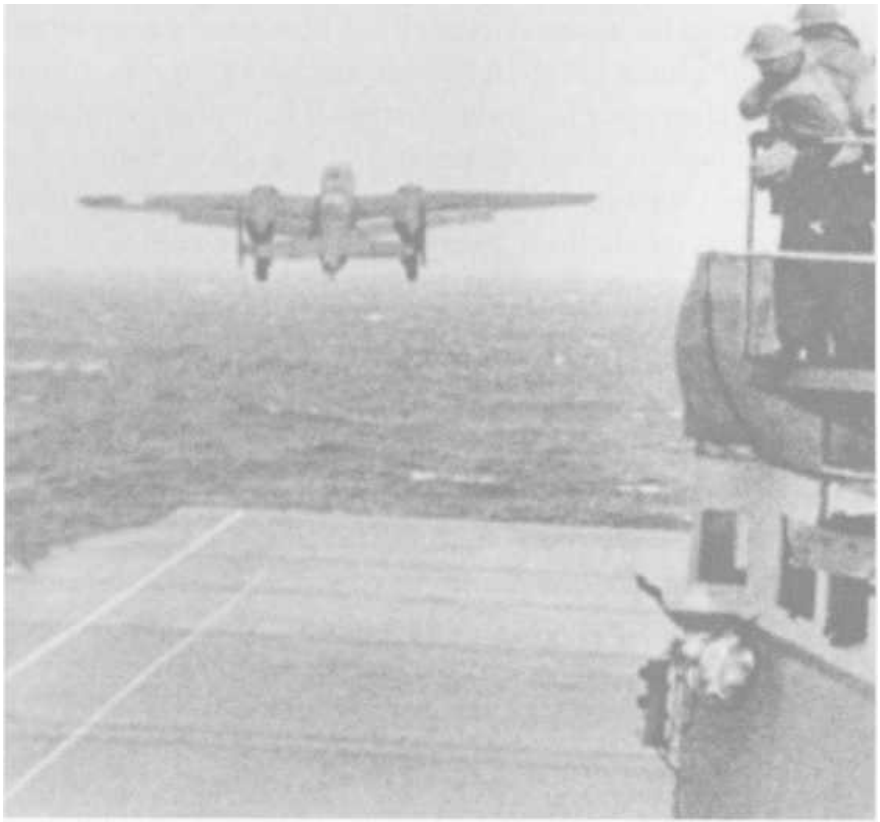

Aprilie 1942

Era la vreo două ceasuri după răsărit când a înregistrat bubuitura unui tun de pe unul dintre crucişătoare.

Cam Richards s-a ridicat buimac în capul oaselor, auzind mesajul cu sunet metalic ce ieşea din aparatul 2I-MC: „Aici cartierul general. Cartierul general. Toţi oamenii la posturile lor în dispozitivul de luptă. Acesta nu este un exerciţiu. Cartierul general. Cartierul general".

Primul lui gând s-a îndreptat către *Blonde Bombshell,* care se afla sus, pe puntea de decolare, cu fuzelajul lui lustruit expus la orice ar fi putut să cadă din cer. Al doilea gând a plecat spre soţia lui, care tocmai îi apăruse în vis. În viaţa reală ea n-avea habar unde se afla şi n-ar fi putut ajunge la el chiar dacă ar fi ştiut. Dar în vis era acolo, pe puntea de decolare a *Hornet*-ului, udă de la ploaia care cădea şuvoaie, încălţată cu pantofi roşii cu tocuri înalte şi cu unghiile date cu ojă asortată. Îşi ţinea o mână pe pântece şi pe cealaltă pe botul *Bombshell*-ului, era încruntată şi încerca să-i spună ceva. Dar, normal, prin zgomotul motoarelor, mugetul vântului şi cu toate clătinăturile uriaşei nave, n-avea nici cea mai vagă idee ce voia să-i zică.

Ar fi trebuit, îşi spunea el acum, *să înlocuiesc uşa de la pivniţă înainte să plec. Ar fi trebuit să repar fonograful. Ar fi trebuit…* Portavionul s-a cutremurat din pricina unei alte explozii şi toate grijile astea vagi şi disparate s-au concentrat în două gânduri foarte clare: *Ne-au găsit. Ne-au găsit, iar eu nu sunt pregătit.*

Pentru ce nu era pregătit nu-i era prea clar. Să zboare, poate. Să se prăbuşească sau să-şi avarieze avionul. Să-şi omoare echipajul sau să moară el însuşi. Sau poate – ceea ce nu era deloc improbabil în privinţa acestei misiuni – pentru toate patru la un loc. Oricum, s-a repezit împleticindu-se la dulap şi şi-a băgat picioarele reci în pantalonii pătaţi de sare. *Ar fi trebuit să dorm mai mult,* îşi spunea în gând.

Într-adevăr, se culcase cu mai puţin de patru ceasuri în urmă, petrecându-şi cea mai mare parte a nopţii compunând o scrisoare pentru Lacy.

Dragă Lace,

Cred că asta-i ultima mea noapte pe puntea acestei ciozvârte plutitoare de metal. Misiunea începe mâine şi, cum nu pot să-ţi pomenesc nimic despre ea în scris, poţi fi sigură că-ţi spun totul în gând, ca de obicei. E ciudat, dar parcă am început să simt că nimic nu se petrece cu adevărat până nu fac asta. Adică până nu afli şi tu. Până nu am OK-ul tău. Deşi, chiar dacă aş putea face asta în realitate, probabil că aş ezita, fiindcă nu vreau să-ţi faci griji pentru mine şi, în fine, chestia pe care urmează s-o facem mâine-seară te-ar îngrijora.

Deocamdată însă, e linişte. În seara asta cerul a fost iarăşi roşu – „încântarea marinarilor", cum se spune (îţi aminteşti când ţi-am zis asta?). E un semn bun pentru zborurile de mâine, ceea ce e bine, fiindcă avem nevoie de tot ajutorul pe care-l putem căpăta. Toată lumea e agitată. Nimeni nu recunoaşte, dar se vede pe feţele lor, din gesturile lor şi din faptul că nimeni nu vrea să fie singur. Oamenii vorbesc mai puţin decât de obicei şi înjură mai mult, dacă aşa ceva e posibil (da, eu încerc să mă abţin, de dragul tău, dar e foarte greu aici). Aseară am stat toţi la popotă vreo patru ceasuri, chiar şi după ce s-a dat stingerea. Ştiam că mult timp de-acum încolo s-ar putea să fie ultima noastră ocazie de a dormi în ceva care să semene cu un pat adevărat. Şi ştiam, normal, că avem nevoie de odihnă. Totuşi, nimeni nu avea chef să spargă gaşca. Aşa că am stat la taclale şi am ascultat-o la radio pe Tokyo Rose[27] *până ne-am săturat de cântecele alea deprimante ale ei. Şi-am jucat cărţi. N-ai să mă crezi… Chiar am câştigat! Toată colecţia de discuri ale lui Bob Eberly. Sper că ăsta-i un semn că mâine o să avem noroc…*

Acum însă, în timp ce stătea acolo rebegit şi încerca să-şi încheie fermoarul, avea sentimentul înspăimântător că nu era deloc un semn bun şi îi venea mai degrabă să se ascundă sub pătură decât să se supună ordinului. De parcă i-ar fi ascultat gândurile, în uşa cabinei s-a auzit ciocănitul unei mâini nervoase. Cam a mai tras o dată, tot degeaba, de fermoar, apoi a luat poziţia de drepţi, pentru că James Doolittle în persoană tocmai îşi vârâse capul mic pe uşă.

— *Sir,* l-a salutat Cam de-a dreptul şocat, deoarece comandantul nu-i mai făcuse niciodată o vizită personală.

Doolittle i-a făcut semn să lase la o parte formalităţile:

— Nu te-am văzut pe punte, nici în popotă. Voiam să mă asigur că te-ai trezit. Plecăm. Cu tot echipamentul de zbor.

Cam s-a uitat la ceas. Era 7:30.

— Plecăm *acum?* a întrebat el.

— Da. Chiar acum.

Pilotul mai în vârstă avea o figură aspră. Nările i se deschideau ca nişte pâlnii sub nasul care, după părerea lui Cam, îl făcea să semene cu un uliu. Era deja complet echipat de zbor.

— *Decolăm* acum, domnule? a insistat Cam, ca să se asigure.

Doolittle a încuviinţat din cap. Cam a simţit şi mai tare nodul din gât. *Linişteşte-te,* îşi spunea în gând. *Respiră.*

— Ce s-a întâmplat?

— La ora 6:00 am fost observaţi de un pichet de pază. *Nashville* a deschis focul ca să-l scufunde – de aici hărmălaia care s-a auzit. Dar probabil că echipajul a anunţat baza. Cu cât decolăm mai repede, cu atât mai bine. Crezi că eşti gata? a întrebat el, bătându-l pe Cam pe umăr.

Cam se străduia să dea din cap şi încerca să înţeleagă în ce măsură se schimba situaţia. În primul rând, aveau să atace capitala Japoniei în toiul zilei. Şi dacă pichetul anunţase baza din Tokyo, ei nu pierduseră numai adăpostul întunericului, ci şi elementul-surpriză. Aşa că vor intra în acţiune tunurile antiaeriene şi avioanele de vânătoare japoneze, iar Cam ştia de la antrenamente că *Zero*-urile acelea puteau atinge patru sute de mile pe oră în picaj. Nici o şansă ca avioanele *Mitchell* care mai erau şi supraîncărcate cu combustibil şi armament – să le poată depăşi.

— Cât de departe suntem acum, domnule?

— Cam şapte sute de mile.

Fir-ar să fie! Planul original prevedea decolarea la patru sute de mile de coasta Japoniei. Nici la şase sute de mile nu era sigur că aveau suficient combustibil ca să se retragă pe teritoriul Chinei, aşa cum cerea planul.

— Putem transporta combustibilul necesar pentru cele două

sute de mile în plus, domnule? a reuşit el să întrebe, deşi se simţea de parcă i-ar fi legat cineva traheea strâns cu o sfoară.

Doolittle a ridicat din umeri, adică „Vom vedea”.

— Luăm fiecare câte douăzeci şi cinci de galoane în plus. N-o să fie mare diferenţă. Cel puţin nu în privinţa bombardamentului.

S-a uitat o clipă ţintă la Cam – semnificativ, sau cel puţin aşa i s-a părut tânărului. Apoi şi-a coborât privirea de uliu pe fermoarul încă deschis al pantalonilor lui Cam, iar acestuia i s-a părut că buzele strânse i s-au destins puţin.

— E clar ce ai de făcut, fiule? a întrebat colonelul.

— Da, domnule, a răspuns Cam trăgându-şi grăbit fermoarul şi spunându-şi iar în gând: *Nu sunt pregătit.*

— Atunci ne vedem sus.

Doolittle a dat din cap şi s-a întors pe călcâie, luând-o la fugă spre cea mai apropiată scară ce ducea pe puntea superioară. Cam a rămas pe loc, uitându-se în urma lui. Noaptea trecută, când coborâse în fine la cabina lui, coridoarele erau goale ca la morgă, luminate doar de lămpile fără fum care proiectau pe pereţi umbre nelămurite. Văzuse un şobolan alergând spre pupă, cărând ceva în bot. Un marinar cobora şi el, probabil spre sala motoarelor. Acum coridoarele erau înţesate. Oamenii goneau încruntaţi în ambele direcţii, prin uşile şi bocaporţii etanşi care aveau să fie în curând blocaţi şi sigilaţi. Se înghesuiau în toate closetele de proră cu putinţă şi apoi se chinuiau să iasă, încheindu-şi cămăşile şi pantalonii, îndesându-şi căştile pe cap. Cam auzea tot felul de strigăte şi fluierături, de ordine şi întrebări: „Care-i treaba?”, „Am fost loviţi?”, „Unde naiba-i Smitty?”, „Care dintre ei?”. Aerul stătut scânteia, încărcat de o energie nouă.

Lui Cam îi tremurau încă mâinile în timp ce-şi punea capătul centurii la locul lui, îşi întindea ciorapii şi-şi vâra picioarele în ghete. „N-o să fie mare diferenţă în privinţa bombardamentului”, spusese Doolittle. *Adevărat,* îşi zicea Cam. *Numai în privinţa retragerii.* A smucit atât de tare de limba maro a centurii, că partea de piele l-a muşcat supărată de şolduri. A lărgit-o din nou mormăind. Şi-a tras pe el bluza de zbor, şi-a

fixat curelele paraşutei şi şi-a încheiat cataramele căştii de zbor cu degete tremurătoare. Şi-a verificat încă o dată trusa B-4, pe care o refăcuse de opt ori de când părăsise uscatul. Acum conţinea ceea ce decisese el până la urmă că era esenţial: tablete de cafeină, trusa de bărbierit, whisky-ul pentru ofiţeri pe care li-l împărţise Doc White săptămâna trecută („în scopuri medicale", spusese el făcându-le cu ochiul). Un pic de hârtie igienică – se spunea că chinezii nu folosesc deloc aşa ceva, lucru la care Cam nu se ostenise să se gândească. Câteva batoane de ciocolată Mounds, ca să-l ajute să reziste, presupunând că avea să scape cu viaţă. Toate păreau la locul lor. Totuşi, în timp ce se îndrepta spre scara care ducea către puntea superioară, în minte i s-a strecurat sentimentul nelămurit că uitase ceva important.

Croindu-şi drum pe coridor, a verificat din nou lista pe care o avea în minte: inelul lui Lacy era pus la loc sigur, în buzunarul interior al bluzei, alături de bricheta Black Crackle ornată cu emblema USAAF{28} – aripile de argint – din care Doolittle îi dăruise fiecăruia câte una la prima lor întrunire de la popotă. Pistolul era în tocul lui, la locul cuvenit, plăcuţele de identificare şi cartonaşul cu expresii chinezeşti erau toate unde trebuiau să fie. Cuţitul de vânătoare, busola şi lanterna le pusese deja în spaţiul de depozitare al avionului. *Masca de gaze? Muniţia de rezervă?* Şi acestea erau toate la bord, verificase de mai multe ori… Şi-a amintit abia când ajunsese deja la doar un nivel distanţă de scara de la pupă: „Toate astea şi, în plus, raiul". Discurile lui Midge. Le spusese tuturor că o să le ia cu el, să le poată asculta la petrecerea de la Chungking, în cinstea victoriei.

În stânga şi în dreapta lui se căţărau gâfâind o mulţime de marinari şi Cam se mira cum de se putea măcar gândi la un cântec, când singurul lucru pe care ar fi trebuit să-l aibă în minte era o rugăciune. Dar nici n-a apucat să-şi termine gândul, că a şi luat-o în jos pe scară, cu tălpile bocancilor lovind treptele ca într-un solo de baterie: *pap-pap-pap*. Îşi imagina vocea lui Bob Eberly subliniind ritmul, şi gândul acesta, deşi nepotrivit cu momentul, încă i se părea firesc. A hotărât chiar

în clipa aceea că, atunci când o să se întoarcă acasă – dacă o să se întoarcă o să-i povestească lui Lacy cum s-a dus înapoi după discurile ei. O să-i povestească şi despre visul acela ciudat: cu ploaia, cu pantofii roşii. Felul în care-şi ţinea ea strâns şi apăsat mâna, cu manichiura proaspăt făcută, pe pântecul suplu şi plat. Dar oare Lacy *avea* măcar pantofi roşii? Nu-şi amintea. Dacă nu avea (îşi spunea el în timp ce gonea în sus pe scara de oţel, ieşind în aerul umed al dimineţii, sub cerul înnorat), o să-i cumpere o pereche. La naiba. O să-i cumpere şi un fonograf nou. O să-i cumpere de toate.

Destinaţia le fusese anunţată chiar în ziua aceea blândă de primăvară în care avioanele şi echipajele lui Doolittle fuseseră îmbarcate pe *Hornet*. În clipele acelea, majoritatea celor din Forţele Aeriene îşi verificau avioanele şi se obişnuiau în acelaşi timp cu balansul vaporului, iar Cam şi Midge nu făceau excepţie. Spre deosebire de fratele lui, Michael, Cam nu se prea dădea în vânt după mare. Dar gândul la *Billy* al lui, care atârna de o macara de şase metri, aşteptând să fie trântit greoi pe punte, îi provoca mai multă greaţă decât bancurile de nisip de care se ciocniseră cu o noapte înainte. I se părea că şi avioanele cele mari aveau rău de mare, aşa cum stăteau înghesuite în boxele construite pentru zveltele *Dauntless*{29}.

Până atunci, superiorii nu suflaseră nicio vorbuliţă despre misiune, aşa încât Cam se gândea resemnat că va mai avea de aşteptat cel puţin câteva zile. Posibil chiar până în ziua în care urmau să zboare spre destinaţia super-secretă care fusese aleasă. Cu siguranţă nu se aştepta la un asemenea anunţ, când podul Golden Gate nici nu dispăruse încă în zare. Dar exact asta se întâmplase: chiar când se apleca să verifice rotorul stâng al *Cyclone*-ului (putea să jure că, pe când se aflau încă pe uscat, îl auzise hârâind uşor), sistemul de amplificare al navei a început să cârâie.

Cam i-a făcut semn lui Midge să oprească motoarele, şi copilotul a deschis geamul lateral al avionului, aplecându-se în afară.

— La dracu! a făcut el enervat.

Se văita şi de mahmureală. Porecla lui întreagă („Midget”[30]) se referea nu tocmai la statura lui deşirată, de vreo 1,83, ci la faptul că-i sărea foarte uşor ţandăra, iar cei mai mulţi dintre camarazi ştiau asta şi se fereau din calea lui.

Dar în momentul în care printre hârâieli s-a auzit vocea ascuţită a comandantului navei, chipul lui Midge a luat o nouă înfăţişare, de concentrare intensă. Şi-a lăsat mâinile în jos, şi-a îndreptat spinarea şi s-a uitat în spate, la Cam, să se asigure că asculta şi el.

— Ne-am gândit că v-ar plăcea să ştiţi că ţinta acestei unităţi de luptă este Tokyo, scârţâi vocea lui Mitschner. Armata va bombarda Japonia, iar noi trebuie să ajungem cât putem de aproape de inamic. Asta este pentru noi toţi şansa de a le da japonezilor o doză din propriul lor medicament.

Acest scurt discurs a fost urmat de o tăcere perplexă – se auzeau doar vântul, valurile şi ţipetele pescăruşilor. Cam nu auzea decât gândurile celorlalţi: *Să-i bombardăm pe japonezi? De pe apă?* La început a crezut că înnebuniseră cu toţii. Dar pe urmă s-a gândit la instrucţia din ultimele câteva săptămâni – când au învăţat să decoleze cu un B-25 de două tone cu viteză dublă şi pe o distanţă de trei ori mai mică decât parametrii normali – şi totul a început să capete sens.

Părea că toată lumea urma acelaşi raţionament, pentru că tăcerea a fost urmată de un cor asurzitor de strigăte. Cam avea impresia că absolut toţi bărbaţii de pe vas scoteau urlete de aprobare, deşi Midge rămăsese fără grai, lucru care nu-i stătea în fire. Şedea pe scaunul lui şi se uita la podea, de parcă atunci ar fi fost trezit din somn. Apoi s-a plesnit peste frunte cu casca de zbor.

— Să fiu al naibii, a strigat el către Cam. Tokyo. Ei, am cam dat de belea.

Pe faţa lui nerasă de mult se întindea un rânjet, iar Cam simţea că şi pe faţa lui (aproape imberbă, ca de obicei) se întâmpla acelaşi lucru. Cutezanţa planului era şocantă, dar îi stârnea şi o undă de nesăbuită uşurare, fiindcă în sfârşit *făceau ceva.* Trădarea din Oahu va primi un răspuns. Frustrarea cumplită pe care le-o provocase tuturor duminica aceea

însorită, prima din luna decembrie a anului trecut, va fi răzbunată. Şi asta făcea ca totul să aibă un rost, pentru că lucrul cel mai înspăimântător legat de atacul japonez era că-l făcuse să se simtă groaznic de neputincios. Semăna un pic cu bâlbâială cu care se luptase în primii lui optsprezece ani de viaţă. Sau cu obligaţia de a lupta pe întuneric. Sau cu un sac de iută tras peste cap când eşti legat de mâini şi de picioare şi trebuie pur şi simplu *să stai* şi să aştepţi următoarea lovitură.

Dar ei nu mai stăteau. *Tokyo, păzea, că te facem praf,* îşi spunea Cam în gând, în acea zi însorită de 2 aprilie. Şi-a azvârlit casca de pilot în înaltul cerului albastru şi chiar a înghiontit un flăcău cu nădragi largi care se afla prin preajmă, ceea ce nu mai făcuse de când se îmbarcase, întrucât cei mai mulţi dintre marinari păreau să-i considere pe aviatori la fel de folositori şi de simpatici ca şobolanii înecaţi.

De data asta totuşi marinarul – un tip slăbănog, cu nişte urechi aproape cât ale lui Dumbo – l-a înghiontit şi el strigând: „Mulţumim, băieţi". După care, spre mirarea lui Cam, i-a trântit un pachet de Winston în palmă.

— Pentru drum, l-a lămurit el cu un zâmbet larg.

Mai târziu, la popotă, după ce lucrurile se liniştiseră, Doolittle le-a confirmat ţintele: Tokyo, Yokohama, Osaka, Kobe şi Nagoya. I-a anunţat că fiecare echipaj trebuia să-şi aleagă propriul obiectiv. Şi când s-a dovedit – deloc surprinzător – că toată lumea alesese ca primă opţiune Palatul Imperial, maiorul a eliminat-o imediat.

— Vreau să vă amintesc o precizare pe care a făcut-o comandantul Hap Arnold anul trecut: folosirea bombelor incendiare împotriva oraşelor este contrară politicii noastre de atacare a obiectivelor militare. Asta înseamnă că bombardăm uzine şi fabrici militare, şi *nimic altceva.* Clar?

Oamenii se cam scărpinaseră în cap, dar nimeni nu scosese o vorbă. Apoi bombardierul de pe *Busta Gut* a ridicat mâna. Mickey Franklin era din Iowa, şi ochii lui semănau cu cei ai vacilor pe care le mulgea el acolo: căprui, trişti şi cu gene lungi. Faţa lui palidă era năpădită de acnee.

— Domnule, a început el, eu… Eu vreau doar să fiu sigur că

am înţeles bine. Spuneţi că ţintele noastre sunt de natură militară. Dar într-unele lucrează *civili.* N-am dreptate?

Doolittle a încuviinţat dând din cap.

— Planul actual prevede decolarea la sfârşitul după-amiezii, ceea ce înseamnă că vom ajunge la Tokyo pe la miezul nopţii. Sperăm că la ora aceea majoritatea muncitorilor vor fi acasă, iar noi ne vom atinge scopul de a provoca distrugeri de infrastructură. Dar da, e aproape sigur că muncitorii sunt civili. Şi sunt femei şi chiar copii printre ei. N-avem ce face. Ăsta-i războiul.

Din nou linişte. Apoi a ridicat mâna Bill Fitzhugh, copilotul de pe avionul doi:

— Hirohito nu e ţintă militară, domnule? a întrebat el.

— Nu e, a clătinat Doolittle din cap.

— Dar nu el comandă Armata Imperială?

Doolittle şi-a încruntat sprâncenele groase. Deşi n-avea mai mult de 1,67 – abia dacă era un pic mai înalt decât Lacy fără tocuri – era de departe cel mai impunător ofiţer pe care-l cunoscuse Cam. Asta se datora în parte felului deconcertant în care te privea. Când Cam auzise că această legendă vie a aviaţiei va conduce misiunea „foarte periculoasă”, dar altminteri neprecizată la care urma să participe, prima lui teamă nu fusese că o să păţească ceva el, sau echipajul, sau chiar avionul. Teama lui, cât se poate de reală, era că o să-l dezamăgească pe omuleţul acesta legendar.

— Hirohito este o figură emblematică, spunea Doolittle. Toţi experţii cu care am stat de vorbă sunt de acord: dacă-l lovim – dacă-i facem cel mai mic rău –, războiul o să fie de trei ori mai greu. Nimic n-o să-i unească mai mult pe japonezi decât un atac asupra Templului Cerului.

Acum, după două săptămâni, în timp ce-şi aduna toţi piloţii, comandantul părea vizibil agitat. Îşi ţinea mâna stângă în cea dreaptă, strâns, de parcă ar fi oprit-o să facă vreun rău.

— Mă tem că mai am nişte veşti proaste, le spunea el. Echipajul vaporului susţine că vom avea vânt din faţă de douăzeci şi patru de noduri pe oră pe aproape tot drumul până

la Tokyo.

Un oftat general: combustibilul avea să fie acum şi mai preţios.

— Acum avem şanse al dracului de mici să ajungem în China, a mormăit Midge.

Era mai mult o observaţie decât o nemulţumire.

— Dar planul rămâne acelaşi? a întrebat Ted Dawson, pilotul principal de pe *Ruptured Duck*.

— Neschimbat, a confirmat Doolittle. Decolaţi repede. Zburaţi razant cât puteţi de mult, până vă atingeţi ţintele. Daţi drumul ouălor. Urmaţi semnalele de radioghidaj, alimentaţi repede. Şi apoi roiţi-o în China liberă.

Vocea lui Doolittle s-a frânt uşor la cuvintele „roiţi-o”, iar Cam a simţit şi el brusc un nod în gât. Se gândea la inelul verde din buzunarul de la piept al bluzonului, când comandantul îşi reveni şi-şi frecă mâinile cu mişcări iuţi.

— Încă un lucru vreau să adaug, a continuat el. Date fiind schimbările de ultimă oră, şansele să ajungeţi până-n punctul ăsta… ei bine, sunt cam reduse. Aşa că, dacă cineva vrea să se retragă, acum e momentul s-o spună. Nu e nicio ruşine şi nu veţi suporta niciun fel de consecinţe. Avem şase echipaje de rezervă şi o grămadă de piloţi de pe *Dauntless* cât se poate de pregătiţi să vă ia locul.

Şi-a plimbat privirea pe deasupra grupului cu fălcile atât de încleştate, încât Cam aproape că-i putea vedea relieful măselelor prin obraji. Când ochii i-au întâlnit privirea aceea tăioasă şi întunecată, a simţit că-l ia cu fiori. Dar nu a cedat. Nimeni nu a cedat. În spatele lor vântul mugea şi şuiera, iar ei toţi se legănau după mişcările vaporului, care sălta pe spinarea unui val uriaş. Când a coborât din nou, avioanele fixate cu lanţuri s-au ciocnit între ele.

— Se retrage cineva? a întrebat Doolittle.

Emoţiile lui Cam erau la fel de violente ca valurile; pentru prima dată în trei săptămâni aproape că avea rău de mare. Şi totuşi ştia că n-o să spună nimic. Când comandantul o să se uite fix la el şi-o să-i spună: „Cam Richards, eşti proaspăt căsătorit, iar fratele tău e şi el înrolat, aşa că până la urmă chiar n-avem

nevoie de tine” – el tot avea să ceară, cât se poate de răspicat, să zboare. Aşa că i-a întors lui Doolittle salutul şi strângerea de mână şi a răspuns, de asemenea, urării sale sobre de noroc. Apoi s-a întors pe călcâie, să vadă de avion.

Şi după zece minute, iată-l: instalat şi legat cu centura în scaunul din stânga, cu paraşuta în spate, alături de Midge; aburii răsuflărilor lor păreau sidefii în răceala umedă a dimineţii.

Palmele îi transpirau, cu toate că era frig şi nici nu băuse cafea. În mod normal ar fi băut o oală întreagă la micul dejun – mai ales că dormiseră aşa de puţin. Dar adunarea sunase înainte de micul dejun şi abia după ce toţi erau prinşi cu centurile pomenise cineva de mâncare şi de băutură.

Băgând mâna în buzunarul bluzonului, îşi încleşta şi-şi descleşta degetele pe batista dantelată în care ţinea inelul lui Lacy. Dacă ar fi putut, l-ar fi scos de acolo. Dar nu-i era la îndemână, cu Midge lângă el şi cu Miller, navigatorul, la cincisprezece centimetri în spatele lui, aşezat la masă, studiind îngrijorat harta.

— Vreau să-l porţi, spusese ea, înmânându-i-l pus pe un lănţişor de argint şi clipind spre el în lumina lunii. Poate că o să ne aducă noroc, la fel ca părinţilor mei.

— Eu nu cred în noroc, îi răspunsese el. Ceea ce era adevărat: viaţa îl învăţase că trebuia să conteze doar pe sine însuşi. Numai pe sine însuşi; să supravieţuiască criticilor tatălui său şi ale idioţilor care-l tiranizau în liceu; să-şi stăpânească limba tremurătoare. Lacy ştia bineînţeles toate astea, şi totuşi a continuat pe tonul ei, de parcă i-ar fi zis „măi, nătărăule, măi”.

— Ştiu asta, dar nu dau nicio ceapă degerată pe ce crezi tu. Îl iei cu tine şi gata. Poţi să-l ţii în mână când ai chef să mă ţii pe mine în braţe. Ceea ce se va întâmpla în fiecare clipă, nu-i aşa că am dreptate?

Cam nu se putuse împiedica să râdă:

— Nu ştiu dacă ai dreptate. Dar o să-l ţin în mână în fiecare seară înainte să mă duc la culcare, Lacy Lady.

Lacy l-a privit o clipă cu ochi umezi, dar neînfricaţi. Apoi i-a tras urechea spre buzele ei.

— Ai face bine să mi-l aduci înapoi, a şoptit ea. Altminteri, nu te mai osteni să te întorci, ticălosule.

Aşa că, de dragul lui Lacy, şi fiindcă n-avea voie să ia cu el scrisorile ei, sau fotografia ei, sau orice ar fi putut constitui un indiciu despre cine era şi de unde venea în caz că ar fi fost descoperit, şi, în plus, fiindcă orice s-ar fi întâmplat, o părticică din el voia întruna s-o ţină în braţe, Cam luă inelul. Nici în ruptul capului nu se punea problema să-l poarte la gât, aşa că-l învelise într-una dintre batistele ei cu margine de dantelă, aceeaşi pe care-o folosise ca să-i şteargă rujul de pe obraz. Credincios cuvântului dat, în fiecare seară înainte să adoarmă, scotea ghemotocul alb din sacul lui de campanie. Într-un fel de ritual sumbru, îşi lipea pânza mânjită cu roşu de obraz şi ţinea inelul mic şi greu în palmă. Îi amintea de soţia lui, într-adevăr. Dar îi amintea şi de poveştile pe care li le citea mama, lui şi fratelui său, pe când erau copii: poveşti simple, clare, ce începeau cu „A fost odată ca niciodată” şi în care uneori era vorba despre un prostănac bâlbâit, cam ca el, care, la sfârşit, în ciuda tuturor aşteptărilor, trăgea adânc aer în piept, se lupta cu balaurul şi câştiga mâna prinţesei. Deşi, evident, el câştigase deja mâna prinţesei…

— Nu se întâmplă să ai ceva mâncare pe-aici, nu-i aşa? a întrebat Midge dând buzna în gândurile lui şi uitându-se fix la locul în care mâna lui Cam dispărea sub bluză. Hei, Cam, băiete! Te-ai plictisit deja? *Dormi* sau ce faci?

Cam s-a întors spre secundul lui. Ca de obicei, Midge era înghesuit incomod pe scaunul său, cu picioarele sale lungi înţepenite sub tabloul de bord compact al lui *Billy*. Cam îl întrebase odată de ce-şi alesese meseria aceea, când era evident că n-avea statura potrivită pentru ea. Midge se uitase ţintă în ochii lui şi-i răspunsese pe un ton lipsit de orice inflexiune:

— Ştiai că evreii nu cred în îngeri?

Cam a clătinat din cap: nu ştia.

— Păi nu credem, a zis Midge. Am aflat de la rabin. Şi la scurtă vreme după asta m-am hotărât să mă fac pilot, din moment ce zborul cu avionul e singurul lucru care mă aduce mai aproape de rai.

Acum prietenul lui bătea o ţigară Lucky Strike neaprinsă de genunchi, în ritmul unui tir rapid.

— N-ai de gând s-o fumezi, nu? l-a întrebat Cam.

— Nu, a răspuns Midge, dar Doamne Isuse, ce n-aş da… Ori pentru asta, ori pentru o duşcă din pileala aia maronie a lui Doc White.

— Care-i treaba, Friedman? Chiar *aşa* de îngrijorat eşti?

Încerca să pară glumeţ şi, spre cinstea lui, Midge a reacţionat ca şi cum reuşise.

— Îngrijorat, domnule locotenent? *Moi?* s-a strâmbat el în stilul lui Grucho. De ce să fiu îngrijorat, ce s-ar putea întâmpla?

Cam s-a căznit să zâmbească, deşi ştiau amândoi prea bine interminabilele răspunsuri la această unică întrebare.

— Dar *tu* ce ai acolo, de fapt? a întrebat Midge uitându-se la buzunarul de la bluzonul lui Cam, iar Cam s-a uitat în jos, să vadă dacă mâna lui era tot acolo.

— Nimic, a spus el repede, trăgându-şi mâna afară. Un talisman.

— Din câte ştiu, tu nu crezi în noroc.

— Poate că m-am răzgândit.

Midge i-a aruncat o privire ciudată.

— Sper că ai luat şi discurile alea!

Cam a indicat un loc sub scaun.

— Bun, a zis Midge. Am auzit că Lawson a luat fonograful pentru aterizarea de la Chungking.

Cam a pufnit. Încă i se părea absurd să ia cu ei muzică într-o asemenea misiune.

— Dacă ajungem la Chungking, a mormăit el.

— O să ajungem, i-a răspuns Midge, impasibil ca o stâncă. Punându-şi ţigara în gură, tot neaprinsă, s-a ghemuit morocănos în scaunul lui. După o jumătate de secundă totuşi, faţa i s-a luminat şi s-a îndreptat de spate, aproape atingând cu capul tavanul de oţel al cabinei.

— Fir-aş al naibii! a izbucnit el. Uite-l, pleacă. Pleacă Bătrânul.

Cu inima bubuindu-i în piept, Cam s-a întors în direcţia în care privea Midge. Într-adevăr, avionul lui Doolittle îşi tura

motoarele. Elicele se învârteau şi vaietul lor sfâşietor se auzea până în capătul opus al punţii.

— Fă-i praf. A strigat Midge. Du-te şi arată-le tu lor, numărul unu!

Apoi, către Cam:

— Hei, dacă tot ai început să crezi în noroc, mă întreb dacă n-ar fi fost bine să-i urmăm exemplul şi să rămânem la numărul şase.

Ca mulţi zburători din şcoala veche, Doolittle credea că aduce ghinion să sfinţeşti un avion. Majoritatea celorlalţi piloţi îşi dăduseră seama destul de repede că în domeniul acesta exista din start prea puţin noroc, şi jumătate dintre avioanele *Billy* fuseseră botezate la Eglin. Cam îl numise pe-al lui după Jean Harlow, în memoria morţii ei timpurii şi a primului film la care fusese împreună cu Lacy. Pe deasupra, îi plăcea şi jocul de cuvinte cu bomba{31}.

— Bănuiesc c-o să aflăm curând, a spus el.

În timp ce ofiţerul de lansare îşi pregătea fanioanele, un marinar a ţâşnit în faţa lui şi a împins repede la o parte saboţii care blocau roata din faţă a avionului. Cu toate zvâcnetele şi hurducăturile navei, mişcările lui precise aveau o elasticitate nervoasă, de parcă se pregătea să pornească pe intervalul dintre bănci la propria lui cununie. Cam se zgâia pe deasupra siluetei lui ghemuite, încercând să-l zărească pe comandant, dar tot ce-a reuşit să vadă a fost cerul şi reflexia turnului.

— Mă-ntreb dacă-i îngrijorat, a zis el.

— Bătrânul? a întrebat Midge pe un ton fornăit. Mă-ndoiesc. Un om care a supravieţuit primului looping din lume nu se sperie din orice.

— E şi el om, a insistat Cam. Mănâncă şi se cacă la fel ca toată lumea.

Doolittle stătea acum în picioare pe frâne. Cam îi ghicea cu greu silueta prin parbrizul de plexiglas al avionului unu. Motoarele erau turate la maximum şi paletele elicelor se contopiseră în nişte discuri lucioase şi translucide. *Hornet* era acum aşezat pe direcţia vântului, ca să-i ajute pe piloţi să se ridice mai repede. Atâta avantaj aveau şi ei de la nenorocita

asta de furtună: un asemenea vânt puternic sub aripi îi încetinea pe de o parte, dar pe de alta, îi ridica suficient de repede încât să se desprindă de punte fără incidente. Şi dacă nu reuşeau… Cam simţea iar că se înfioară.

Dincolo de proră, valuri înalte de zece metri se rostogoleau spre ei ca nişte munţi Fuji cu creştetele acoperite de zăpadă. Spaţiile dintre ele erau asemenea unor canioane, încreţite şi întunecate, atât de adânci, încât nu li se vedea fundul. Avionul lui Doolittle continua să tureze motoarele, şi Cam încerca să nu-şi închipuie cum unul dintre valurile acelea monstruoase înghite aparatul, cu tot cu echipaj. Apoi puştiul cu păr roşu a împins şi ultimul sabot care bloca avionul unu, coca navei a lovit un val mai mare decât celelalte, şi puntea de decolare s-a ridicat la un unghi de cel puţin 45 de grade.

— Fir-ar să fie, a zis Midge vârându-şi iar în gură ţigara neaprinsă şi apucându-se s-o mestece. A cui ziceai c-a fost ideea asta cretină?

Cam s-a mulţumit să clatine din cap, căci era cât se poate de sigur că n-o să fie în stare să scoată vreo vorbă. Şi-a încleştat buzele şi s-a uitat la figura încruntată a ofiţerului de lansare, care măsura din ochi cocoaşele de apă ce loveau nava şi-şi mişca buzele numărând secundele la care se succedau. A ţinut mâna cu fanionul ridicată atât de mult timp, încât lui Cam i s-a părut o veşnicie şi a simţit nevoia să se repeadă şi să i-o dea el în jos. În cele din urmă însă ritmul valurilor a început să corespundă, motoarele lui Doolittle au ajuns la sunetul potrivit, iar fanionul a coborât ca o lovitură umedă de karate: *Start!*

În timp ce ofiţerul se lăsa într-un genunchi ca să evite impactul cu aripa avionului ce se îndrepta spre el, Doolittle eliberă frânele. Avionul unu înainta greoi, cu o viteză imposibil de mică, cu flapsurile complet coborâte, şi Cam a simţit cum o bandă invizibilă de cauciuc i se încolăcea în jurul pieptului. *N-o să reuşească,* îşi zicea în gând şi simţea cum încheieturile îi înţepeneau, de parcă i-ar fi îngheţat brusc. *O să se ducă direct în jos. O să cadă în mare.*

Botul lui Doolittle s-a lăsat mult în jos în momentul în care roţile din dreptul aripilor au părăsit scândurile punţii. Dar, spre

uşurarea lui Cam, pilotul l-a ridicat imediat, îndreptându-l spre cer. Apoi a început să ia altitudine, cu cele două motoare luptându-se vitejeşte cu vântul umed şi cu gravitaţia.

— Hă, fir-ar să fie, a repetat Midge, dar de data asta vesel.

Doolittle a executat întoarcerea de 36 de grade pentru a zbura în lungul vaporului, reglându-şi deschiderea arcului după semnul de pe suprastructură care afişa orientarea giroscopică a navei. În timp ce-l urmărea cu privirea, Cam a simţit cum banda de cauciuc din jurul pieptului i-a plesnit deodată: putea din nou să respire. Şi-a coborât privirea spre puntea de decolare, unde echipajul portavionului izbucnise în chiote. Nu putea auzi mare lucru din pricina zgomotului motoarelor, dar şi-a văzut propriul echipaj bucurându-se: Midge izbea cu piciorul lui mare în podea şi bătea din palme, iar Miller urla ca un ogar la vânătoare. Fără să vrea, Cam a început şi el să strige „Daaaaaaaaa", până când plămânii plini de fum i-au curmat în cele din urmă glasul.

Ca răspuns, Doolittle s-a înclinat spre dreapta şi şi-a coborât aripa în semn de bucurie. Apoi, nemaiaşteptând decolarea celui de-al doilea avion, s-a afundat cu toată viteza în ceaţa dinspre vest. Cam a urmărit cu privirea cât a putut de mult nava scânteietoare, până când contururile acesteia s-au contopit cu norii de culoarea oţelului.

— Trag mare nădejde c-o să-l mai vedem, a strigat Midge, iar Cam a dat din cap a încuviinţare. Apoi, din senin, s-a trezit că râde: hohote grele, seci, care-i izvorau de undeva mai jos de brâu şi durau câte zece secunde bune.

— Ţi-e rău? l-a întrebat Midge, aruncându-i o privire îngrijorată.

— Nu, a răspuns Cam ştergându-se la ochi cu mâneca.

Când s-a uitat din nou în sus, avionul doi se îndrepta în viteză spre apă.

— Şi uite cum o luăm iar de la capăt, cânta Midge. Ca un ceas. Bam-bam-bam.

Cam nu văzuse niciodată un ceas care să facă *bam-bam-bam,* dar Midge avea dreptate. *Bam:* avionul unu o lua din loc. Avionul doi: *Bam.* Trei, iarăşi *bam.* Până la avionul şase, toţi

reuşiră să decoleze fără incidente, deşi avionul cinci – *Pete pilangiul* – îi păcălise pe toţi după ce un val sălbatic aruncase prora vaporului într-o adâncitură neprevăzută, fix în secunda în care roţile avionului părăseau puntea. Pentru o clipă, cât prora zvâcnea în sus, spre cer, tuturor li se făcuse părul măciucă, fiindcă părea că avionul pur şi simplu căzuse în apă. Dar după o altă clipă prora coborâse, iar bombardierul a apărut precum pasărea Phoenix, cu roţile atingând apa, dar cu botul îndreptat spre nori. În momentul în care s-a ridicat, un alt chiot general a măturat puntea portavionului. De data asta, echipajul lui Cam s-a abţinut. Erau toţi ocupaţi cu pregătirile. Era rândul lor.

Cam simţea cum botul *Bombei blonde* sălta în timp ce împingătorii îi potriveau roata din faţă în dreptul liniei albe; îi simţea carcasa vibrând în timp ce băieţii care răspundeau de bombe verificau şi zăvorau chepengul de la compartimentul de stocare. A aruncat repede o privire în spate şi l-a văzut pe Miller care, cu faţa palidă ca luna, îşi făcea cruce. Apoi a observat că ofiţerul de lansare se uita fix la el.

Pentru o secundă i-a revenit în minte zumzetul acela exasperant: *Nu sunt pregătit.* Dar zgomotul lui îndărătnic a fost repede înghiţit de vuietul motoarelor şi, spre propria lui mirare, şi-a auzit vocea în interfon, acoperind toate celelalte zgomote:

— Pilotul către echipaj. E toată lumea gata?

A fost uimit cât de calmă – ba chiar autoritară – îi era vocea, dar ceilalţi nu păreau câtuşi de puţin surprinşi. A auzit nişte „Gata!” cârâite, după care abia a mai apucat să-şi zică în gând: *Asta e; pot încă să ies de-aici,* căci ofiţerul de lansare i-a observat degetul mare ridicat în semn de „Sunteţi gata?” şi l-a ridicat şi el, salutându-l. Apoi, cu o mişcare lină, ca de dans, a înălţat fanionul în pătrăţele deasupra capului. S-a lăsat pe un genunchi, şi-a coborât braţul întins la nivelul umărului şi a arătat hotărât spre punte: *Start.*

Aproape din reflex, Cam a eliberat frânele şi a început să ruleze. Şi iată-i gonind de-a lungul liniei albe, alunecoase; inima îi bubuia în ritmul vibraţiei motoarelor gemene. Albastrul uniformelor de marină şi cenuşiul murdar al suprastructurii vaporului au început să curgă amestecate pe

lângă *Bomba blondă,* care prindea viteză. Când a trecut pe lângă ofiţerul de lansare (aflat acum în siguranţă, întins pe punte), Cam a tras atât de tare de manşă, că şi-a simţit coatele pârâind şi a văzut cerul prăvălindu-se spre el ca un zid ud de beton. Au ajuns la marginea navei în momentul în care se retrăgea un alt val cu creastă albă; botul avionului a luat-o în jos, spre apă, cu tot cu curajul lui Cam. A tras de manşă în sus cu toată puterea şi a avut chiar un moment în care i s-a părut că simte o trepidaţie, temându-se c-o să intre în vrie. Era clar că Midge – care urla „Draaace, Cam! Fii atent la viteză! Fii atent la bot, pentru numele lui Dumnezeu!" – se temea de acelaşi lucru.

Dar a reuşit să se redreseze, simţind acum încordarea în tricepşi şi în regiunea inferioară a spatelui. A modificat un pic unghiul cu orizontala, a mai tras un pic de manşă… şi spre totala lui încântare şi groază… s-a ridicat. Valurile împestriţate cu frişcă erau acum sub ei, îndepărtându-se clipă de clipă.

Abia după ce s-au ridicat flapsurile a simţit că-l ard plămânii şi şi-a dat seama că-şi ţinuse răsuflarea pe toată durata decolării. *Respiră,* îşi zicea în gând şi a dat drumul aerului într-un „oooooof" răguşit. S-a înclinat spre dreapta ca să-şi regleze busola, încleştându-şi mâinile pe manşă de i s-au albit încheieturile degetelor. La şaptesprezece metri altitudine, plafonul de nori era dens ca lâna de oaie. Dar mintea lui era acum limpede şi sprintenă; nu mai era plină de grijile şi spaimele de acum zece minute, ci de versurile fandosite ale cântecului favorit al lui Lacy, despre adieri sentimentale şi izvoare visătoare şi drumuri pline de aventuri doar pentru el. Nici nu reuşea să se audă în vacarmul acela, dar fredona în timp ce se avântau spre înălţimi, iar huruitul motoarelor Cyclone îi acoperea cu generozitate vocea afonă.

Au zburat spre nord-vest timp de cinci ore. După prima rundă de „Bravo!" au ţinut o scurtă consfătuire în legătură cu mâncarea şi cu băutura şi au ajuns la concluzia că nu stăteau deloc bine. În afară de Giamatti, care avea întotdeauna la el două sandviciuri cu şuncă picantă („Sunt italian, domnule", îi spusese el prin staţie. „Noi nu facem niciodată nimic dacă nu suntem sătui."), n-aveau de fapt nimic de mâncare, cu excepţia

celor trei batoane de ciocolată ale lui Cam, turtite şi făcute praf în timpul decolării. Lucrurile stăteau la fel de prost şi în privinţa lichidelor: Bergermann descoperise un bidon cu apă călâie înghesuit după spătarul scaunului lui, dar asta era tot ce aveau toţi cinci de băut. Îngrijorat de posibilitatea deshidratării şi a crizelor de hipoglicemie, Cam le-a ordonat să drămuiască hrana în mod chibzuit. Dar au terminat totul în prima oră: au sorbit cu grijă apa din bidon şi au tăiat sandviciurile în soldăţei. Midge avea maniere alese, mâncând cu degetul mic şi păros ridicat, de parcă servea ceaiul la Palatul Buckingham.

— Păi, a zis el când a terminat, uitându-se la roua care se aduna în lacrimi mari pe parbriz, e mai bine decât nimic.

Cam l-a aprobat dând din cap, deşi lui i se păruse ceva mai rău decât nimic. Mâncarea nu făcuse decât să-i stârnească pofta, apa abia îi umezise buzele, iar stomacul îi ghiorăia şi mai şi. Şi abia acum, când n-aveau mâncare în avion, iar următoarea masă era pură teorie, şi-a dat seama că în ultimele zile nu mâncase mai nimic – nici măcar când avusese ocazia. Stătea şi el la coadă şi-şi umplea tava, ca toată lumea de pe vapor. Dar când se aşeza la masă, între o criză timpurie de constipaţie şi agitaţia generală, abia dacă mai mesteca şi altceva în afară de propriile unghii. Se întreba dacă mai pierduse şi altcineva micul dejun şi-i era măcar pe jumătate la fel de foame pe cât îi era lui, dar nu a spus nimic cu voce tare. De fapt, în următoarele două ore, nimeni nu a mai rostit nimic în afară de strictul necesar. Ştiau cu toţii că acestea puteau fi ultimele lor ore împreună, sau ultimele lor ore de viaţă. Aşa că nu prea erau multe cuvinte importante.

Raza aceea stingheră de lumină care a apărut în timpul drumului exact asta era: o rază de lumină ce spărgea plafonul de nori la vreo două sute de mile de uscat. Săgeata aceea sclipitoare a fost în curând urmată de alta, apoi de încă două. Apoi de o mulţime, până ce norii s-au împrăştiat ca prin minune. Altitudinea joasă şi vântul puternic din faţă îngreunau încă menţinerea traiectoriei. Dar Midge a preluat pentru scurt timp comanda, cât a folosit Cam tineta şi şi-a întins şi masat braţele, care-l dureau. Când s-a întors la locul lui, cerul era

albastru, iar apa scânteia de parcă însuşi bunul Dumnezeu împrăştiase nestemate pe toată suprafaţa ei unduitoare. Midge s-a uitat la Cam. Pentru prima dată de când *Hornet* dispăruse din raza privirilor lor, zâmbea.

— M-am gândit să-ţi dreg un pic vremea asta căcăcioasă cât timp ai stat în spate, i-a strigat el.

Cam i-a zâmbit la rândul său, dar, fără să-şi dea seama de ce, i s-a pus un nod în gât. Ca şi cum copilotul lui chiar ar fi făcut o adevărată minune. Pentru el personal.

— Vezi? a strigat în timp ce se strecura la loc pe scaunul pilotului. Să-l ia dracu' pe rabinul ăla al tău. Tu chiar eşti un înger.

— Rabinul meu spune că nu există nici diavoli, i-a întors-o Midge, trăgându-i un pumn în umăr.

— O să ne ia dracu' pe toţi dacă nu reuşim să găsim afurisitele alea de repere, a strigat Miller din spate. Scuzaţi-mi exprimarea.

În ultima oră scrutase orizontul cu binoclul şi părea îngrijorat, deşi, când Cam îl întrebase dacă erau pe ruta corectă, încuviinţase.

— Ar trebui să fim aproape de-acum, nu-i aşa? a întrebat din nou Cam.

— Da, dacă nu ne-am abătut din drum. Coasta trebuie să apară din clipă-n clipă.

Lui Cam îi zvâcnea inima, deşi exact asta sperase să audă. Ca să se liniştească, s-a întoarse la cântecul „Toate astea şi, în plus, raiul", încercând să-şi amintească toate cuvintele. Tot sucea ultimul vers (era „îmi dai dragostea ta şi dragostea ta-i o melodie" sau „îmi dai dragostea ta şi dragostea ta-i atât de dulce?"), când Miller şi Midge au început să strige „Pământ!".

— Unde? a urlat şi el. Unde-i pământul?

— Cam la douăzeci de grade stânga faţă de botul avionului, a răspuns Miller. Uite-acolo. Vezi chestia aia? E farul Inobusaki.

Midge a ridicat binoclul şi s-a uitat cu multă atenţie la coordonatele indicate.

— Dap, a zis el în cele din urmă, ai dreptate. Asta da privelişte. E prima palmă de uscat pe care mi-au poposit ochii

în ultimele trei săptămâni.

Cam şi-a simţit pulsul luând-o razna.

— Dă-mi şi mie binoclul, a strigat el. Ţine tu o clipă manşa, te rog.

Avea pumnii atât de înţepeniţi de cât strânsese mânerele de metal, încât la început, când şi-a desfăcut degetele, îl dureau. Dar durerea i s-a potolit când şi-a scos ochelarii şi a dus binoclul la ochi.

La început, totul era alb: două rotocoale de lumină albă, întretăiate de genele lui subţiri şi rare. A clipit de câteva ori, a schimbat direcţia, şi teritoriul inamic s-a materializat ca o viziune, scăldat în lumina soarelui de sub ei.

Timp de săptămâni întregi încercase să şi-l închipuie: *Nippon, Ni-hon.* Chiar copiase cu grijă în carnetul lui semnele: 日 şi 本. *Originea Soarelui.* Aflase asta dintr-o serie de prelegeri ţinute dimineaţa la popota ofiţerilor de pe *Hornet* de către ultimul ataşat al marinei la Tokyo dinainte de război, un bărbat palid şi firav, pe nume locotenent-comandor Spencer Jackson. Unii oameni le ziceau acestor discuţii „exerciţii pentru tărtăcuţă”. Midge le numea „Cum să te împrieteneşti cu japonezii şi cum să-i influenţezi”[{32}] şi întotdeauna întârzia, în caz că binevoia să participe. Cam însă era prezent în fiecare dimineaţă la 8:30, în primul rând, cu o concentrare pe care n-o avusese niciodată în timp ce studia bazele aeronauticii. „Oamenii ar trebui să ştie câte ceva despre locurile pe care urmează să le bombardeze”, îi scrisese el lui Lacy.

Şi chiar învăţase câte ceva. În afară de 日本, aflase că japoneza nu semăna deloc cu chineza, deşi folosea caractere chinezeşti. Foloseau caractere chinezeşti fiindcă timp de mii de ani, ca majoritatea naţiunilor asiatice, de altfel, îi admiraseră şi-i imitaseră pe chinezi, la fel cum multe naţiuni occidentale îi imitaseră pe francezi. Acum se părea însă că trecuseră de faza admiraţiei şi voiau, pur şi simplu, teritoriile lor – începând cu Manciuria, pe care armata lui Hirohito o invadase în 1930 şi pe care de atunci o ţineau strâns în gheare. Se retrăseseră din Liga

Naţiunilor în semn de protest, atunci când organizaţia ceruse retragerea trupelor japoneze de pe teritoriul chinez.

— De ce naiba o vor aşa de mult? întrebase cineva.

— O vor, răspunsese locotenent-comandorul Jackson, în parte pentru că ritmul uluitor în care s-a modernizat Japonia a creat o nevoie disperată de resurse – lemn de construcţie, oţel, cărbune, teren agricol – pe care o ţară de mărimea sa pur şi simplu nu le poate furniza. Dar guvernul speră, de asemenea, să asigure spaţiu vital pentru populaţie. Ei văd Manciuria cam cum vedeau pionierii americani Vestul Sălbatic. O consideră teritoriul lor de dezvoltare.

— Doar că nu-i teritoriul lor, observase Midge.

— Sigur că nu e, spusese Jackson. Şi nici Wake, Guam, Borneo sau Filipine. Exact acesta este motivul pentru care îi bombardăm, domnule locotenent.

— Credeam că-i bombardăm pentru că ne-au bombardat şi ei pe noi, în insula Oahu{33}, se mirase Giamatti.

— Au bombardat Oahu ca să nu încercăm noi *să-i oprim* să preia controlul asupra Extremului Orient, rostise Jackson răspicat.

S-a lăsat o scurtă tăcere, întreruptă de un glumeţ din spate, care a zis tărăgănat:

— Păi, e al naibii de sigur că au înţeles greşit.

Pornind de la aceste prelegeri, Cam ajunsese să-şi imagineze inamicul lor din Pacific ca pe un fel de combinaţie între diferitele cartiere chinezeşti pe care le ştia el, New York City şi, poate, Lilliput, din cauza staturii mici pe care se spunea că o au japonezii. De unde era el acum însă, Japonia nu părea altceva decât o bucată de mătase decolorată, întinsă deasupra valurilor. Coasta ei nisipoasă era împodobită cu dantele de ceaţă, presărate ici-colo cu puncte albe care, de la distanţă, scânteiau ca gheaţa sau ca marmura. Când s-au apropiat, punctele s-au dovedit a fi bărci: fregate dichisite de pescuit şi vase de pază de coastă, la fel ca acela pe care îl scufundaseră cu câteva ceasuri în urmă. Zburau îndeajuns de jos încât să zărească oamenii de pe ele, dintre care mulţi se uitau în sus, la ei. Şi-a adunat curajul, aşteptându-se la alarmă, tiruri antiaeriene şi urmărire,

dar, spre marea lui mirare, japonezii nu se agitau şi nu strigau. În loc de asta – şi la început a crezut că avea halucinaţii –, *făceau cu mâna.*

Cam a lăsat jos binoclul, ca să-şi frece ochii uscaţi. Dar când s-a uitat iar spre ei, i-a văzut din nou salutându-i veseli, cu mâinile ridicate.

— De ce *fac cu mâna*? a întrebat el stupefiat.

Midge a luat binoclul şi s-a uitat şi el în jos.

— Să mă ia naiba dacă ştiu. Poate cred că am venit să-i eliberăm.

— Nu cred, a strigat Miller de la locul lui.

— Ce ai zis? se răsuci Midge în scaun.

— Probabil *ei cred* că suntem japonezi, a răspuns Miller. Tre' să fie emblema. Are cercul acela roşu pe ea, ştii?

— Şi?

— Şi cred că de acolo, de jos, se vede ca sorii ăia roşii pe care îi pictează ei pe steagurile lor.

— Ăia-s sori? s-a mirat Midge. Credeam că-s nişte chiftele babane şi roşii.

Cam a clătinat descumpănit din cap. După exerciţiile pentru tărtăcuţă şi după toate antrenamentele, credea că analizase din toate unghiurile ceea ce s-ar putea întâmpla când ar intra în spaţiul aerian al Japoniei. Se gândise chiar şi la kamikaze – „vântul divin" despre care japonezii credeau de secole că-i va apăra de orice invadatori – materializându-se din senin şi măturându-i de pe cer la fel cum măturase flota hanului Kubla de pe mare. Că norii vor dispărea ca prin minune şi inamicul îi va întâmpina cu zâmbete strălucitoare – asta i se părea de domeniul supranaturalului.

— Păi, a strigat Midge, orice-ar fi, nu par să fi ştiut că venim. Poate că vasul pe care l-am scufundat n-a apucat să-i anunţe.

Era cel mai bun scenariu la care ar fi putut spera. Şi totuşi, acest neaşteptat dar oferit de involuntara deghizare îl neliniştea şi mai tare pe Cam. Era ca şi cum se adăposteau în spatele a ceva prea mic ca să-i ascundă prea multă vreme privirilor. Ca şi cum ar fi fost un bărbat voinic care se tupila în spatele unui bolovan mititel.

Nu-l înveselea nici faptul că indicatorul nivelului de combustibil trecuse de-acum binişor de semnul de trei sferturi – şi asta în ciuda faptului că Bergermann umpluse de mai multe ori rezervorul. Poate că, îşi zicea Cam, *asta* ar fi răzbunarea zeului vântului. Nu un muson de şaizeci de noduri care să-i dea de-a rostogolul din nori, ci o simplă lipsă de combustibil.

Sub ei, bărcuţele albe păreau să crească şi să se înmulţească, iar căpitanii lor mititei continuau să le facă semne încurajatoare cu mâna. După o vreme, Midge le-a făcut şi el cu mâna. Cu un gest ce semăna cu cel al reginei Mary, cu palma ţeapănă şi cu degetele-i păroase rotindu-se împreună deasupra încheieturii noduroase. Chiar dacă l-o fi văzut cineva de la sol, sigur n-a priceput gluma.

— Gălbejiţi proşti, a fornăit el. Dacă am veni într-un cal de lemn, ne-ar băga fuga-fuguţa înăuntru.

— Da, i-a răspuns Cam. Şi unde mai pui că n-ar trebui să ne mai batem capul cu nenorocitul ăsta de combustibil.

Midge a zâmbit strâmb. Dar schimbul de cuvinte s-a oprit aici. Pe măsură ce se apropiau de ţintă, avea sentimentul din ce în ce în ce mai puternic că însăşi misiunea lor se afla acolo, cu ei, în cabină. Ca o gorilă de zece tone, nu prea lăsa loc de conversaţie.

Când au ajuns, în sfârşit, deasupra ţărmului, au constatat că se aflau pe plaja principală, o fâşie aurie ce înconjura o mare de verdeaţă, deasă şi abundentă. Pescarii din bărci deveniseră pescarii de pe uscat, cu plasele pline ochi de peşti argintii ce se zvârcoleau de mama focului. Erau şi oameni care făceau plajă, adunaţi sub umbrele viu colorate, femei purtând ochelari de soare şi pălării cu boruri largi şi moi, copii cu şepci de baseball. Şi ei le făceau leneş cu mâna, toropiţi de soare, dar Midge se plictisise de-acum de jocul lui şi nu-i mai băga în seamă. Era ocupat să verifice coordonatele şi să le noteze, ca să le poată raporta la cartierul general. Uitându-se la el, Cam a observat barba ţepoasă care se întindea, din ce în ce mai deasă, pe maxilarul prietenului său. La ultima oră de exerciţii pentru tărtăcuţă, instructorul lor remarcase că unii aviatori – scutiţi aici temporar de strictele stipulări ale Forţelor Aeriene

Americane privitoare la părul facial – experimentau tot felul de bărbi şi de mustăţi. Îi sfătuise pe toţi să se bărbierească înainte de decolare.

— Nu ca să vă dau un motiv de agitaţie în plus, adăugase el repede, ci pentru că am auzit că una dintre tehnicile favorite de tortură ale armatei japoneze constă în a smulge bărbile şi mustăţile. Foarte lent.

Midge fusese şi el, bineînţeles, ca toată lumea, proaspăt bărbierit la decolare. Dar începea deja să arate ca un urs păros. Cam – care, la fel ca fratele lui, putea să sară o zi peste bărbierit fără să se observe prea tare – nu mai văzuse pe nimeni căruia să-i crească aşa de repede barba. Dacă ar fi avut apă la bord, ar fi fost tentat să-l pună pe Midge să se bărbierească acolo, pe loc. Dar n-aveau apă şi, după cum s-a văzut imediat, n-aveau nici timp, pentru că peste câteva clipe au traversat linia albă, tremurată, care marca locul unde ţărmul devenea nisip.

Apoi linia a rămas în urma lor, iar grăunţele fine şi albe s-au adunat într-un desen ce părea o enormă tablă de şah dintr-o ţară de basm pictată în verde. Căsuţe din lemn cenuşiu se iţeau din mijlocul orezăriilor. Oamenii umblau încoace şi-ncolo cărând în spinare unelte, boccele din pânză viu colorată sau copii. Când *Bomba blondă* trecea huruind pe deasupra lor, unii ţărani îşi scoteau pălăriile de paie şi le fluturau încet, arătându-le parcă drumul spre Tokyo. Cam a văzut câţiva copii căţăraţi în piersici – fetiţele cu codiţe împodobite cu panglici, băieţeii cu tunsori soldăţeşti, şi toţi le făceau întruna cu mâna. Se întreba de ce nu erau la şcoală. Era curios ce învăţau ei când se duceau la şcoală, dacă studiau aceleaşi materii ca el, doar că în japoneză. Se întreba dacă unii copii japonezi se bâlbâiau, iar alţi copii japonezi îşi băteau joc de ei. *Ka-ka-kamikaze.*

Se gândea la poporul acesta politicos, care părea atât de paşnic, care trimisese soldaţi japonezi în China şi piloţi japonezi în Hawaii şi care, drept consecinţă, îl adusese pe el aici. Nu *păreau* nişte monştri, în stare să smulgă bărbile bărbaţilor. Păreau nişte oameni obişnuiţi, făcând ceea ce făcuseră dintotdeauna părinţii şi bunicii lor şi, mai înainte, părinţii bunicilor lor. Din câte ştia Cam, aveau de gând să continue

acelaşi fel de viaţă până la moarte, cu sau fără război. Să se trezească, să-şi pună pălăriile şi sandalele şi hainele largi, mohorâte. Să muncească din zori şi până la apusul zilelor lor japoneze. Să se aşeze la cină cu nevestele şi copiii lor şi, când cina se încheia, să se retragă în întuneric ca să mai facă nişte copii.

— Frumos, n-am ce zice, a strigat Midge pe un ton dezaprobator, de parcă japonezii nu meritau o ţară frumoasă.

Cam a încuviinţat din cap. Apoi s-a uitat în sus, a oftat şi a tras de manşă atât de repede, că nici n-a avut timp să-i atragă atenţia lui Miller.

— Hei, a strigat Miller scoţându-şi nasul din maldărul de hârtii, ce faci?

— Iartă-mă, a strigat şi Cam, da' uită-te şi tu. Drăcia asta parcă a apărut din senin.

Ajunseseră la un templu lăcuit, având o poartă uriaşă, ca o arcadă cu creneluri; pereţii şi grinzile erau vopsite într-un roşu intens, lucios. Acoperişul era făcut din ţigle albicioase care păreau din lut, ca solzii netezi de peşte. Ca stil arhitectural, templul semăna foarte mult cu modelul acela miniatural pe care-l văzuse Cam odată într-un magazin de curiozităţi, sculptat într-o bucată mică de corn de fildeş cu o minuţiozitate uluitoare. Însă numai când s-au apropiat şi-au putut da seama că era o clădire uriaşă. Numai uşa de lemn avea aproape înălţimea casei lui părinteşti. Poarta masivă era înaltă de vreo treizeci de metri, dacă nu şi mai mult. Vopseaua roşie era strălucitoare, la fel de strălucitoare ca unghiile lui Lacy după vizita ei săptămânală la salon.

— Ai idee cum îl fac aşa de strălucitor? a strigat el la Midge.

Copilotul s-a mulţumit să clatine din cap.

Templul a rămas în urmă, învăluit într-o ceaţă roşiatică, iar Cam a mai verificat o dată harta, scărpinându-se în cap pe sub cască. S-a întors să se consulte cu Miller.

— Unde naiba *e totuşi* Tokyo? a strigat el. Ar trebui să fie fix în faţa noastră. Dar nu văd nimic cât de cât diferit faţă de ce-i acum sub noi.

Miller s-a foit un pic pe scaun. S-a uitat la hartă, apoi jos, la

sol, apoi la busolă şi iar la hartă.

— Chestia asta e o porcărie, a strigat el. Nimic din ce-i pe ea nu corespunde cu ce se vede la sol. Să mor eu dacă n-au păstrat-o de la războiul trecut cu Japonia. Când naiba o fi fost şi ăla.

S-a frecat pe frunte, apoi a ridicat binoclul. Îşi scosese mănuşile ca să facă nişte calcule, şi Cam i-a văzut verigheta sclipind în lumina soarelui de amiază.

După alte câteva minute de cercetat solul şi hârtia, navigatorul a pus harta pe masă şi a întors-o ca s-o poată vedea şi Cam.

— Nu-i unde-ar trebui să fie, a spus el, dar cred că ar trebui să virăm în dreptul depresiunii ăsteia mici. Aş zice vreo douăzeci de grade la stânga. Dacă facem asta, şi am dreptate, în aproximativ jumătate de ceas atingem ţinta.

— Sigur? a întrebat Cam.

— Nu, să mă ia dracu! a răspuns Miller. Scuze pentru exprimare. Dar sunt destul de sigur că asta-i cea mai bună presupunere pe care pot s-o fac.

Ridicând din umeri, Cam a modificat direcţia după cum îi spusese Miller. Acul indicatorului de nivel al combustibilului coborâse de-acum la aproape un sfert, deşi la fel de bine putea să i se înfigă lui în inimă. *O jumătate de ceas,* şi-a zis el. *O să mai avem numai vapori în rezervor când o să pornim spre China.* Asta în caz că vor mai fi în aer. Se spunea – şi Cam credea asta – că cele mai rele prăbuşiri pot deveni cele mai bune dacă te afli într-un loc pe care l-ai ales tu. Măcar mori repede: bam. Zdrobit de beton sau de asfalt. Străpuns peste tot de plexiglas. Făcut fărâme de suflul exploziei alimentate de combustibil. Cea mai puţin eficientă moarte era în aterizările eşuate: scufundarea lentă în apele pline de rechini – asta era cel mai rău. Aşa că în loc să-şi imagineze avionul zburând cu rezervorul gol, îşi imagina o moarte rapidă, uşoară, şi o persoană importantă – Jimmy Doolittle, George C. Marshall, poate chiar Roosevelt în persoană – sunând-o pe Lacy ca să-i dea vestea: „Singurul lucru pe care pot să vi-l spun, doamnă Richards, este că soţul dumneavoastră a murit instantaneu. Nu a suferit deloc”. A

încercat apoi să-şi imagineze durerea lui Lacy la aflarea veştii, dar nu reuşea să audă decât obişnuitul ei ton glumeţ: „Mare nătărău”, şi-o imagina rostind şi trăgându-şi o palmă peste frunte cu mâna ei cu manichiură îngrijită. „Of, Doamne. Zău că-l omor.”

Survolau alt templu, acesta în culorile pietrei şi ale pământului, şi le răspundeau la salut unor călugări raşi în cap şi îmbrăcaţi în rase roşietice („Fraierii”, a zis Midge batjocoritor). Au zburat peste un deluşor înverzit. După care:

— Sfântă Vacă din New Delhi, a strigat Midge. Pentru că sub ei se întindea, netedă ca gheaţa albastră, rada portului Tokyo. Muntele Fuji se ridica paşnic, exact ca în *Naţional Geographic*, învăluit tot într-o ceaţă subţire, cu luciri albe, albastre şi violet. Între Tokyo şi Yokohama era întins un şir de baloane de baraj, şi la început toată lumina aceea, şi apa, şi albeaţa aceea lucioasă l-au făcut pe Cam să se destindă puţin. Dar pe urmă şi-a amintit că lumina îi făcea o ţintă mai uşoară pentru artileria antiaeriană.

— E şi ceva bun în faptul că ajungem ziua, a strigat Miller. Măcar acum vedem baloanele alea, lua-le-ar dracu.

— Mda, a răspuns Cam. Voise să adauge „Fix ca la circ”, dar dintr-odată nu i s-a mai părut nostim. A zis în schimb:

— Ne ţinem de direcţie, Miller?

— Strâns ca panglica de la pălăria lui Dick[{34}], să trăiţi!

— De fapt, ce mama dracului *înseamnă* vorba asta? s-a răsucit Midge în scaun.

Miller a dat din umeri fără să-şi ridice ochii de pe hartă. Pe buza de sus avea broboane de sudoare. Când a verificat din nou combustibilul, Cam a simţit şi el că-i transpiră palmele în mănuşi (acul arăta acum sub un sfert; *bum-bum-bum,* îi făcea inima). A ridicat avionul la cinci sute de metri şi a redus acceleraţia până a ajuns la viteza de bombardament.

— Cred că suntem în regulă, a strigat el către Midge, nu atât pentru că ar fi crezut asta, ci mai mult pentru că tăcerea era al naibii de apăsătoare.

A durat cam cinci minute până au depăşit rada, cu mulţimea ei de docuri şi cu neîncetatele operaţii de dragare. Au trecut pe

lângă alte vase – nu doar bărcuţe de pescuit, ci şi iahturi sau bărci cu motor. Vase *frumoase*. Unele pe care (cel puţin după părerea nu prea avizată a lui Cam) le-ar fi invidiat şi oameni ca Rockefeller sau Vanderbilt. Apoi au ajuns în sfârşit deasupra oraşului, cu casele lui uşoare, cu ferestre de hârtie şi acoperişuri în ape. Au ajuns deasupra străzilor pline de gospodine ce forfoteau printre magazinele decorate cu steaguri şi firme de pânză şi printre cele câteva clădiri impunătoare, în stil occidental, cu coloane ionice şi trepte de marmură, care adăposteau sedii de bănci. Erau şi clădiri mari, de cărămidă, care păreau să fie şcoli, iar elevii uneia dintre ele s-au înghesuit pe acoperişul roşu, plat, când *Bomba blondă* a trecut pe deasupra lor. Nu se vedea prea bine de la înălţimea aceea, dar lui Cam i s-a părut că zăreşte băieţi cu uniforme şi şepci maro-gălbui şi fete cu codiţe, cu bluze lălâi şi pantaloni largi. Copiii păreau să ţopăie încântaţi, ceea ce i-a provocat prima tresărire de vinovăţie. Ca şi cum decolase în dimineaţa aceea special ca să păcălească nişte copii. Să le câştige încrederea înainte să le facă oraşul una cu pământul.

— Prima ţintă e chiar în faţa noastră, a strigat Miller. La aproximativ cinci, poate şapte minute, cel mult.

— Înţeles, a zis Cam. Să ne pregătim.

A repetat instrucţiunile în staţie şi s-a întors la harta lui după ce a auzit confirmarea echipajului.

— Chiar în faţă? a întrebat el, pregătindu-se sufleteşte pentru prima lovitură.

— Poate cinci grade spre est, nu mai mult, i-a răspuns navigatorul.

Toţi cei cinci bărbaţi stăteau acum cu spatele drept pe scaunele lor, cu ochii fixaţi pe oraşul ce se întindea sub ei. În timp ce bifau etapele de pregătire a lansării bombelor, Cam îşi zicea: *Pot s-o fac*. Dar gândul îi părea îndepărtat şi ciudat, fără legătură cu acţiunile pe care le îndeplineau mâinile lui – orientarea avionului către ţintă. Stabilizarea avionului. A auzit cum s-au deschis scrâşnind trapele magaziei de bombe, apoi, printre vâjâielile şi huruielile cacofoniei generale, a simţit cum se prelinge o linişte nouă, proaspătă. Parcă toţi oamenii din

avion – şi *Bomba blondă* însăşi – îşi ţineau răsuflarea.

Se simţea ameţit. *Respiră,* îşi ordona el, expirând puternic printre buzele strânse. Acum nu mai era loc de greşeli: cea mai mică deviere de la coordonate putea să falsifice indicaţiile lui Miller, ceea ce l-ar fi putut determina pe Bergermann să interpreteze greşit localizarea ţintei şi pur şi simplu s-o rateze.

Ajunseseră de-acum în centru. Cam a observat că aici clădirile aveau un aspect oarecum modern, dar mohorât: cele mai multe erau pătrate, cenuşii, scunde şi late, înghesuite una într-alta. La un moment dat totuşi, au trecut pe deasupra uneia care părea surprinzător de modernă: o clădire rotundă, cu intrări boltite şi cu ferestre din tavan până-n podea, care sclipeau în lumina soarelui. Avea o firmă mare scrisă în kanji{35} şi în engleză, pe care chiar a reuşit s-o citească parţial: O-W-E-N-EL-E-V-A-T-O-R-C-O… Cam a rămas o clipă pe gânduri. *Owen.* Asta era o companie americană. Îi văzuse numele stanţat pe plăcuţa scării rulante de la magazinul Sattler din Buffalo. Nu-i dăduse niciodată prin cap că o companie americană ar fi putut avea o reprezentanţă în oraşul pe care fusese instruit să-l atace, deşi părea destul de normal ca unele să aibă. Lucraseră americani aici înainte de război? Dar cu siguranţă nu mai erau acolo, nu-i aşa?

— Mai avem aproximativ două minute, l-a anunţat Miller.

— Înţeles, a răspuns Cam, anunţându-l la rândul lui prin staţie pe Bergermann, care i-a răspuns cu „înţeles, domnule!”.

Şi fără mult tam-tam (de altfel, la ce naiba se aştepta, la surle şi trâmbiţe?) a simţit zguduitura primei bombe lansate. Avionul a zvâcnit un pic, asemenea unei fete care ţopăie de nerăbdare şi, cât ai clipi, a şi ouat primul ou.

Şi după aceea *bam-bam-bam*: luminiţa roşie a clipit din nou; un nou zvâcnet plăcut al avionului. La a treia aprindere a beculeţului, Cam ştia că dăduseră drumul incendiarelor – zeci de bombe micuţe, experimentale, care aveau să se împrăştie ca plevuşcă speriată în bătaia vântului şi aveau să stârnească zeci de focuri mici. La a patra a răsuflat uşurat şi s-a rezemat de spătar, bucurându-se de cât de uşor era acum avionul şi de promptitudinea cu care răspundea la mişcările manşei.

Scăpaseră de încărcătură.

— Am terminat? a întrebat el în microfon, primind drept răspuns un cor de „înţeles”-uri amestecat cu hârâieli.

Sigur, de fapt nu terminaseră încă. Mai trebuia să-şi ia tălpăşiţa de-acolo, să se menţină în aer şi să găsească un loc suficient de sigur pentru aterizare. Totuşi, Cam a simţit cum i se destindeau degetele de la picioare în bocancii transpiraţi şi cum îi slăbea un pic încleştarea pumnilor pe manşă. Era posibil să fi fost chiar aşa de uşor? Oare chiar *loviseră* ceva? Ca să se asigure, a coborât puţin aripa şi a aruncat repede o privire înapoi – exact la timp ca să vadă bomba de două sute de kilograme a lui Bergermann prăbuşindu-se peste uzina metalurgică.

Şi următoarea imagine a fost de-a dreptul suprarealistă – aproape că i se părea o halucinaţie a ochilor lui obosiţi. Dar nu: când s-a mai uitat o dată, clădirea aceea solidă se împrăştia pur şi simplu în aer. Nu ca o explozie, ci ca un balon imens de cărămidă. Cele patru ziduri *se expandau,* desfăcându-se unul de altul de parcă însuşi zeul vântului îşi revărsa peste ele întreaga putere a răsuflării lui fierbinţi.

A văzut cum zidurile înfoiate se încordau şi tremurau, apoi iar se încordau, apoi iar tremurau, până când au părut să încremenească pentru o clipă. Apoi, exact ca în basmul pe care mama lui i-l spusese de-atâtea ori, uzina a sărit în aer, scuipând cenuşă şi sfărâmături în toate părţile. Fragmentele de materie erau aruncate sărbătoreşte în înaltul cerului. Ultima imagine înainte de a pierde totul din ochi a fost aceea a hârtiei – mormane de hârtie – izbucnind prin acoperiş şi prin ferestrele fărâmiţate şi avântându-se mai sus şi mai sus, în văzduhul albastru şi limpede de primăvară.

Apoi mica suprafaţă distrusă a dispărut, şi pe străzi au apărut iar clădiri intacte şi omuleţi. Cam a observat că oamenii nu le mai făceau cu mâna. Acum fugeau, căutând adăpost. Priveliştea l-a umplut de o agitaţie aprigă, care i-a încleştat gâtlejul şi i-a zdruncinat vintrele, iar pentru o clipă a simţit un chef nebun să-i hăituiască. I-a venit brusc poftă să-i împuşte pe japonezii ăia care fugeau prin oraşul lor urât şi prăfos; nu neapărat pentru că

erau japonezi, ci pentru că în sfârşit *fugeau.* I-a trecut chiar prin minte să-l cheme pe Giamatti prin staţie şi să zboare mai jos, pentru ca mitraliera să fie eficientă. Dar chiar atunci Midge a strigat „Atenţie!" şi Cam a ridicat ochii şi a văzut o pasăre – una mare, cu pene cafenii, albe şi negre, cu ciocul ascuţit căscat într-un cârâit disperat – trecând milimetric, ca o săgeată, prin faţa parbrizului.

A strâns din ochi şi pasărea a dispărut, iar odată cu ea şi pofta de a ucide. A scuturat din cap, care i se părea deodată foarte uşor. *Ce naiba a fost asta?* se întreba năucit.

Apoi s-a uitat la ceasul de la mână şi a văzut ceva şi mai ciudat: că întreaga operaţiune abia dacă durase vreo treizeci de secunde.

Treizeci de secunde.

— Sfinte Sisoe, a mormăit el şi a mai făcut o dată socoteala. Era corectă. Ceea ce nu prea era în regulă, atâta timp cât cel mai mare şi probabil cel mai profund eveniment din viaţa lui durase mai puţin decât un spălat pe dinţi. Se părea că Midge avea cam aceleaşi gânduri, căci s-a aplecat şi i-a dat un pumn admirativ în spinare:

— A fost rapid, a strigat el. Slavă Domnului că putem în sfârşit să fumăm.

— Numai umblă atent cu chestia aia.

Midge a răspuns scoţându-şi, ca un şcolar, în afară buza de jos, pe care barba îi crescuse de-acum de-a binelea:

— Dă-o-ncolo, comandante, nu mai are ce să ia naibii foc, că nu mai e combustibil.

Tehnic vorbind, asta nu putea fi adevărat – cel puţin atât timp cât motoarele mergeau. Dar Cam s-a mulţumit să ofteze şi i-a dat secundului său permisiunea. A privit tăcut cum Midge îşi îndrepta ţigara mestecată, deschizând căpăcelul brichetei şi aprinzând-o. Cât flacăra a luminat faţa lungă şi bărboasă a prietenului său, Cam s-a simţit năpădit de un sentiment usturător, foarte asemănător cu dragostea.

Spre uimirea lor, au reuşit să iasă din spaţiul aerian japonez fără nicio zgârietură, deşi pentru scurtă vreme fuseseră urmăriţi

de patru avioane negre, greoaie. La început, când le-a văzut în spatele lor, lui Cam i-au tremurat pumnii, dar aproape înainte să simtă teroarea, a auzit în microfon o voce pe care abia după câteva clipe a recunoscut-o drept a lui: *Deviere! Ţintiţi! Foc de voie! Şi* cu toate că trasorul a explodat îndeajuns de aproape ca să facă trupul de oţel al *Bombei blonde* să şuiere, Giamatti i-a luat în vizor şi înainte să coboare ca să scape de ei, Cam a fost răsplătit cu priveliştea fumului gros şi negru ce izvora dintr-una din fiarele negre. Nu aveau vreme să stea să vadă dacă se prăbuşeşte. Dar în timp ce zburau razant spre Kyushu, Cam l-a auzit pe ţintaş ţipând ca un copil care tocmai îşi doborâse propriul record la pinball.

Scăpaseră de restul urmăritorilor coborând şi mai mult, aproape până la nivelul firelor telefonice. Dar după ce ieşiseră din încărcătură şi, din păcate, după ce arseseră aproape tot combustibilul, *Bomba* era la fel de uşor de manevrat ca un planor. Cam n-avusese nicio dificultate să scape de japonezi, care, spre sincera lui uimire – dar adeverind prezicerile lui Doolittle –, luaseră cozile de mătură vopsite în negru cu care mecanicii înlocuiseră rachetele ca să facă loc pentru combustibil (majoritatea modificărilor aveau acest scop) drept arme adevărate, aşa că se ţineau la câţiva metri distanţă de ei. Când Cam coborâse şi mai mult – aproape atingând firele de telefon, dar retezând vârfurile înfrunzite ale câtorva arbori ginkgo –, urmăritorii se retrăseseră, recunoscând probabil că ar fi fost sinucidere curată să se lase aşa de jos de la altitudinea la care se aflau.

Până la urmă, avioanele care mai rămăseseră i-au mai urmărit mai mult de ochii lumii, iar Cam a scăpat de ei pe cea de-a doua jumătate a unei curbe în S pe care o făcuse ca să pară că se întorcea spre Tokyo. Bergermann i-a confirmat prin staţie că inamicul nu se mai vedea, drept care în carlingă a avut loc o scurtă rundă de chiote şi de bătăi zdravene pe spate.

Dar în momentul în care se îndreptau în sfârşit spre Marea Chinei de Est, o singură privire aruncată indicatorului de combustibil i-a făcut inima lui Cam să bată atât de tare, încât începuse să-l doară. Drept care şi-a aţintit ochii afară, pe

umbrele care se alungeau deasupra Japoniei de sud în după-amiaza târzie.

Sub ei, clădirile începeau să se rărească iar, şi cenuşiul asfaltului era înlocuit de ţărână şi de iarbă şi de orezării în care se zăreau lucrători şi copii care le făceau cu mâna şi care era clar că nu aflaseră încă ultimele veşti. Apoi orizontul s-a deschis din nou şi uscatul a fost înlocuit de valuri tivite cu spumă albă şi de cerul care se întuneca spre sud.

Vântul se înteţea şi Cam ar fi vrut să vireze un pic spre nord, ca să evite furtuna. Dar aveau ordine clare să se ţină departe de Rusia, căci în viziunea cartierului general era mai bine să aterizezi la japonezi decât la comunişti.

Drept care s-a pus de acord cu Miller şi au ajustat traiectoria pentru a ajunge la Chungking. Nu prea se ruga el în perioada aceea, după cum nici în soartă nu prea avea încredere. Dar când au ajuns deasupra apei, iar acul a atins zona roşie, a simţit cum buzele lui rosteau o rugăciune fierbinte:

Te rog. Te rog, lasă-ne să ajungem cu bine la sol. Te rog, lasă-mă să trăiesc ca să mă pot întoarce la ea.

Şi, cel puţin pentru o vreme, rugăciunea şi vaporii din rezervor păruseră de-ajuns ca să-şi poată continua drumul. Norii se îngroşau, dar vântul din faţă îşi mai slăbise un pic viteza, iar Miller l-a anunţat că stabilise, în sfârşit, direcţia precisă. La un moment dat, Midge a dat un ghiont scaunului lui Cam şi a strigat: „La naiba, uite”, iar când s-a uitat în jos, a văzut trei portavioane imperiale, masive, exact sub ei. Dar deşi probabil îi observaseră şi de-acum aflaseră cu siguranţă despre raid, vapoarele au ignorat total *Bomba blondă.* În câteva clipe au dispărut şi ele.

În carlingă se înstăpâni din nou liniştea plină de zgomote. Când Cam a cercetat orizontul, l-a văzut la fel de înnorat cum fusese la decolare, iar deasupra lui ploaia cădea ca un văl întunecat.

— Arată cam nasol, a spus Midge.

— Mda.

— N-o putem lua pe deasupra?

Cam a clătinat din cap. În condiţii normale, asta ar fi fost şi

opţiunea lui. Dar cu rezervoarele goale şi cu Dumnezeu ştie câte mile de mers până la Choocchow Lishui, nu voia să rişte să consume combustibil în plus. Mai bine să tragă cât mai mult de el şi să-şi pună nădejdea într-o aterizare bună. Nu putea decât să se roage ca furtuna să fie mai blândă în interior decât părea de la distanţă.

Dacă păstrau cursul actual, Miller era de părere că urmau să atingă musonul în aproximativ douăzeci de minute. Cam s-a hotărât să facă o pauză de câteva minute, ca să-şi întindă oasele şi să-şi uşureze vezica de orice urmă de lichid ar mai fi conţinut, să-şi scoată casca şi să-şi scarpine ţeasta încinsă şi leoarcă de sudoare. Stomacul – care fusese foarte cuminte şi tăcut în timpul bombardamentului – şi-l simţea acum plin de pietricele ascuţite.

După ce şi-a tras fermoarul la loc, şi-a pipăit iar buzunarele, sperând să mai descopere prin ele câte ceva – vreo bomboană veche, vreun M&M stingher – care-i scăpase mai devreme. Singurul lucru pe care l-a găsit a fost un cocoloş de gumă deja mestecată, care se opunea eforturilor lui de a-l piguli de scame şi de resturile murdare de foiţă. În cele din urmă l-a aruncat în latrină, rezistând unui ciudat impuls de a-şi pune o dorinţă, ca atunci când arunci un bănuţ într-o fântână.

În timp ce se întorcea la locul lui, avionul a săltat zdravăn în sus, făcând rezervorul latrinei să plescăie ameninţător.

— Totul e în regulă, a strigat Midge, care înhăţase manşa copilotului cu amândouă mâinile lui mari. Doar o mică zonă de turbulenţă. Suntem chiar în pragul ei.

— O să fie bine, a zis Cam strecurându-se la loc pe scaunul lui. O să reziste.

Dar, în timp ce-şi lega centura de siguranţă, şi-a simţit din nou inima-n gât. Aproape totul în jurul lor era deja cenuşiu ca bumbacul nespălat: nu vedea nici la doi paşi dincolo de parbriz. Ploaia lovea avionul cu mii de pumni mici, răzbunători, şi lui Cam i se părea că aripile îi tremurau ca de durere. Şi, ce era mai grav, ar fi putut jura că motorul din stânga începuse să se bâlbâie. Deşi era posibil ca acest lucru să se întâmple doar în mintea lui buimacă. Mai devreme i se păruse că-l aude

fredonând şi bătând ritmul melodiei *Departe, în inima Texasului*[{36}].

— Ţie-ţi sună bine? a strigat el, arătând cu capul spre geam. Mi s-a părut adineaori că s-a poticnit.

Midge şi-a aplecat urechea păroasă spre est:

— Eu n-aud nimic. Dar tot nu-mi place balamucul ăsta. Chiar nu vrei să încerci să ieşi deasupra?

Cam a clătinat din cap.

— Sunteţi bine acolo, în spate? l-a întrebat el pe Miller.

Navigatorul i-a făcut semn că da, deşi avea buzele încleştate şi faţa albă ca varul. Cam şi-a amintit că, în ciuda tuturor poveştilor lui texane cu rodeo pe cai sălbatici, Miller era, dintre absolut toţi, cel mai predispus la rău de avion. De obicei lua medicamente. Dar după zece ceasuri în aer, probabil că niciun praf şi nicio pastilă din lume nu-şi mai făceau efectul.

— Vrei o pungă? a strigat Cam la el, dar Miller i-a făcut semn să se întoarcă şi s-a aplecat din nou asupra hărţii.

Pentru mai multă siguranţă, Cam a revăzut în gând procedura de salvare: *Primul avertisment: să informeze echipajul despre decizia lui. Al doilea avertisment: să le ordone tuturor să sară. El, Midge, Miller şi Bergermann aveau să iasă prin trapa din faţă; Giamatti prin cea din spate. Pilotul principal iese ultimul din avion.* Toate acestea erau scrise în instrucţiunile operaţiunilor de zbor ale lui Michael, pe care el, laolaltă cu toţi piloţii, şi le fixase bine în memorie. Măcar ştia că trapele funcţionează: echipajul de la sol le verificase cu o seară în urmă, înainte de a pune toate avioanele la culcare.

Dar erau unele întrebări pe care, cu tot dreptul la informare, nici nu se puteau gândi să le pună: Cât de rece era, de obicei, Marea Galbenă cea negalbenă în aprilie? Şi ce avea să se aleagă de toate discurile acelea noi? Parcă nu-i venea la îndemână să le lase acolo. Semăna cu o trădare. Dar nici să sară în necunoscut cu un vraf de plăci în braţe nu avea sens. Şi-o şi închipuia pe Lacy: Ceee? Doamne sfinte! Doar ştii că deja am învăţat pe de rost fiecare cuvinţel din cântecul acela, naiba să-l ia!

Avionul se hurduca iar.

— Isuse, striga Midge.

— Doamne, a zis şi Miller.

Avea glasul gâtuit şi, când i-a aruncat o privire, Cam i-a văzut faţa cenuşie şi lucioasă în spatele ochelarilor. Ţinea ochii închişi, dârdâia şi strângea un crucifix între degetul mare şi arătător.

Au trecut astfel zece minute de zgâlţâieli şi pierderi de altitudine, timp în care Cam a fost nevoit să-l asculte pe Miller dând la raţe şi să-i simtă mirosul vomei; dar şi-a dat în cele din urmă seama că aşa nu aveau s-o scoată la capăt.

— Trebuie să ieşim de-aici, a strigat el către Midge şi Miller. Forţez prea mult. Mă tem să nu rupem vreo…

Dar nici n-a apucat să-şi termine vorba, că aerul umed şi rece s-a umplut de un brusc şi înspăimântător de puternic *crrrr-aac* – ca o bară uriaşă de oţel lovind acoperişul bombardierului.

— Ce ce-a fost *asta*? a scâncit Midge, stingând repede ţigara.

— Un… un fulger? a întrebat Cam, simţind cum i se chircesc degetele, atât din cauza fulgerului, cât şi la auzul tremurului din propria-i voce. Dar ceilalţi nu dădeau niciun semn că i-ar fi observat bâlbâiala. Miller ţinea acum crucifixul cu o mână, şi cu cealaltă se ţinea de scaun. Midge verifica furibund indicaţiile şi butoanele de pe tabloul de bord. A tras de câteva ori de maneta de comutare pe pilot automat, apoi de cea a generatorului de rezervă. Când s-a întors iar spre Cam, faţa lui bărboasă era aproape golită de sânge.

— Fir-ar, a scrâşnit el. Uite!

Arăta spre indicatorul de combustibil, afurisitul de indicator de combustibil, şi Cam nu mai putea să se eschiveze. Când s-a uitat la el, a simţit că inima îi cade direct prin tălpile bocancilor: în ultimele câteva secunde, acul sărise de la mijlocul zonei roşii până aproape dincolo de ea.

— Drace, a urlat el, zgâlţâind turbat de manşă, încercând instinctiv să câştige o altitudine suficientă pentru catapultare. Cum s-a-ntâmplat una ca asta?

— Cred că unul dintre japonezi a lovit rezervorul, a spus Midge cu glasul frânt.

Ca într-o piesă de teatru, chiar atunci a cârâit şi staţia,

auzindu-se vocea stridentă a lui Bergermann:

— Trăgătorul către comandant. Cred că pierdem combustibil.

Cam a înghiţit în sec, simţind în gură gust de ciocolată şi de fiere.

— Eşti sigur că nu-i ulei? a întrebat el fără prea mare speranţă.

A urmat o pauză lungă. Apoi:

— Nu. Aproape sigur e combustibil.

Cam s-a răsucit în scaun.

— Miller, a lătrat el, care sunt coordonatele? Suntem destul de sus ca să sărim? La ce distanţă suntem de Choochow?

Miller a părut să revină la viaţă. Şi-a consultat hărţile şi a strigat:

— Două mii de metri. Suficient de sus încât să sărim. Dar la limită. Cât despre Choochow, e greu de spus.

Cam s-a uitat prin geamul lateral. Norii fierbeau şi se rostogoleau sub ei ca nişte pături groase, cenuşii.

— Măcar suntem deasupra uscatului?

— Nu sunt sigur. Cred că suntem undeva spre nord.

Spre nord, şi-a zis Cam. *La naiba.* Asta însemna Manciuria? Manciuria era sub ocupaţie japoneză – cel puţin aşa îşi amintea de la cursurile pentru tărtăcuţă. A început să-şi mestece limba şi să cântărească situaţia. Nimeni nu scotea un cuvânt. Miller şi Midge se uitau la el plini de speranţă şi amândoi păreau foarte atenţi; lipsa de formalism din ultimele ceasuri fusese înlocuită cu recunoaşterea ierarhiei oficiale a echipajului. Cam era şeful. Lui îi revenea sarcina de a-i salva. *Ce să fac?* se întreba. *Ce dracu' mă fac?*

A închis ochii şi a atins în gând inelul cel verde al lui Lacy. Apoi, fără măcar să-şi dea seama, a luat hotărârea. A deschis ochii.

— Trebuie să ne catapultăm, a ordonat el şi a întins mâna ca să acţioneze soneria de alarmă şi staţia în succesiune rapidă, după care a comutat pe pilot automat. Atenţie, toată lumea. Midge – deschide trapa centrală; Bergermann – verifică dacă totul e închis – mai ales trapele compartimentului pentru bombe – şi dacă ai paraşuta. Apoi întoarce-te aici cât de repede

poţi. Giamatti…

— Da, să trăiţi.

— Deblochează trapa ieşirii de urgenţă din turela de la pupa. Eşti singur acolo, aşa că asigură-te că-i totul în ordine. Toată lumea să-şi verifice paraşutele. Dacă vreţi să luaţi ceva cu voi, faceţi-o acum. Asiguraţi-vă că ce luaţi vă încape în buzunare. O să aveţi nevoie de amândouă mâinile ca să trageţi de coardă şi să vă dirijaţi aterizarea şi vreau să aveţi braţele libere dacă aterizaţi la japonezi.

Au urmat câteva clipe de zăpăceală. Bergermann s-a strecurat prin uşiţa joasă; avea faţa de aceeaşi culoare cu gulerul cămăşii, acolo unde nu era mânjit cu ulei de motor şi praf de puşcă. Bluzonul şi buzunarele îi erau burduşite cu tot ce apucase să înghesuie în ele în timp ce se pregătea de salt. Cu coada ochiului, Cam l-a văzut pe Midge înghesuindu-şi în deschizătura bluzonului ultimele trei pachete de Lucky Strike şi recipientul plat de whisky al doctorului White. Miller s-a aplecat o clipă sub masa navigatorului. Când a ieşit de acolo avea în mâini Biblia şi două suluri de hârtie igienică, pe care le-a băgat repede unul după altul în spaţiul dintre bluzon şi piept.

Cam se uita în sacul lui. Acum, că nu mai avea ciocolată, nu prea mai era mare lucru care să merite efortul. Nu putea sări cu briciul de bărbierit, ar fi fost de-a dreptul stupid. Whisky-ul i-ar fi prins bine – dar cum era într-o sticlă, nu se prea putea hotărî. Mai erau busola şi cuţitul de vânătoare, dar le avea în faţă şi nu era sigur dacă merita să piardă timp ca să le ia de-acolo…

Până la urmă s-a hotărât să sară aşa cum era, scoţând doar inelul lui Lacy din buzunar şi punându-l pe deget, ca să fie sigur. Era prea mic, bineînţeles. Cerculeţul delicat de aur era făcut pentru degete fine de femeie, nu pentru degetul lui mic, bătătorit şi umflat. Dar a reuşit să-l treacă peste prima încheietură, oprindu-se pe la jumătatea degetului, unde-l simţea vibrând la fiecare bătaie a pulsului. Apoi el şi Miller s-au luptat cu zăvorul trapei de ieşire din faţă, până când, în sfârşit, aceasta s-a deschis şi furtuna a intrat urlând înăuntru.

Vântul şi zgomotul i-au făcut pe toţi să sară îndărăt. Cam a văzut trecând pe feţele lor, ca un fulger mental, gândul că vor

ieşi din găoacea mecanică, familiară, şi se vor arunca în necunoscutul torenţial. Şi-a ţinut răsuflarea, întrebându-se dacă vreunul dintre ei se va bloca. Dar Bergermann – primul în fatidica ordine a salturilor (trăgătorul, navigatorul, copilotul, pilotul principal) s-a îndreptat fără ezitare spre trapă. Şi-a proptit picioarele de-o latură şi mâinile de cealaltă.

— Sunt gata, să trăiţi, a strigat el acoperind urletele vântului.

— Bine, a răspuns Cam. Nu uita manevra. Capul pe spate şi te răsuceşti spre stânga, spre elice când sari, ca să nu te loveşti la cap. Suntem cam jos, aşa că trage de coardă în momentul în care te eliberezi. Încercăm să ne întâlnim la sol, dar băgaţi toţi capul la cutie până ne lămurim cu ce avem de-a face acolo jos.

Trăgătorul a dat din cap în semn că înţelesese şi şi-a scos picioarele prin trapă. Apoi, cu viteza fulgerului, a dispărut.

— Gata, locotenente? s-a întors Cam spre Miller, încercând să păstreze un ton calm.

În spatele ochelarilor, ochii lui Miller erau tiviţi cu roşu. Pe la colţurile gurii avea resturi de vomă uscată şi-şi ţinea Biblia prin bluzon ca pe un prunc nenăscut pe care fusese însărcinat să-l ocrotească. Ceva din gestul lui se agăţa de amintirile lui Cam cum se agaţă o pieliţă ruptă de la unghie de o suprafaţă netedă de nailon. Şi-a alungat senzaţia şi a pus o mână pe umărul lui Miller. Texanul a salutat:

— Gata, să trăiţi.

După saltul lui Miller, Cam a rămas cu ochii la trapa de salvare. Simţea pe faţă răsuflarea udă a vântului, şi pentru o clipă i-a revenit în minte visul din noaptea care trecuse: Lacy, pe vapor. Strigând la el în ploaie. Cu mâna încleştată pe pântece. Cam simţea zvâcnituri dureroase în degetul mic şi a căzut pe gânduri, ţinând strâns inelul. Atunci şi-a dat seama şi a simţit cum i se înmoaie genunchii.

Midge îşi fixase paraşuta şi acum trăgea o duşcă sfidătoare din whisky-ul lui Doc White. L-a văzut pe Cam clătinându-se uşor şi l-a prins de braţ.

— Hei, eşti în regulă, comandante? Vrei să rămân eu ultimul?

— Nu, a strigat Cam, sunt OK. Doar că…

— Ce-i? a strigat şi Midge, uitându-se la el îngrijorat, cu ochii lui negri.

Cam a scuturat din cap.

— Doar că…

O să creadă c-am luat-o razna. Dar s-a trezit că spune mai departe:

— Cred… Cred că s-ar putea ca Lacy să fie gravidă, a strigat el. Şi-apoi a rămas aşa, nemişcat, în timp ce cuvintele reverberau în avion şi-n furtună şi-n capul lui năuc.

Midge se holba la el uluit, deschizându-şi buzele ţepoase. Apoi şi le-a lins şi a urlat – de parcă erau împreună la popotă, şi nu pe punctul de a sări de la mii de metri înălţime deasupra teritoriului inamic necunoscut.

— Nu mai spune! Eşti sigur?

Cam a dat din cap, cu toate că n-avea nici cea mai vagă idee cum naiba de *era sigur.* Şi totuşi era. Avea deodată convingerea neclintită că va fi tată. Aşa cum avusese convingerea că trebuia să abandoneze avionul.

— La naiba, a zis Midge. Păi, felicitări, comandante. Eşti *sigur* că nu vrei să rămân eu ultimul? a insistat el cu vădită îngrijorare.

Dar înainte de a apuca să răspundă, avionul a făcut din nou un salt, şi Cam s-a trezit trântit peste masa lui Miller. Hârtiile zburau în toate părţile. S-a izbit cu tâmpla de colţul ascuţit al mesei de oţel şi în faţa ochilor a văzut o explozie de lumină, sau poate un fulger.

— Cam, eşti în regulă? a strigat Midge.

Cam şi-a pipăit fruntea şi a dat peste ceva ud şi cald. Când şi-a privit mâna, era plină de sânge. *Bandaje,* i-a trecut prin minte. *Ar fi trebuit să-mi iau bandajele.* Dar se simţea bine – se simţea OK. S-a întors spre Midge să-i spună, însă strigătul i-a fost acoperit de zgomotul pe care se temuse să-l audă încă de când părăsise puntea portavionului: motorul din stânga bolborosea şi tuşea ca un fumător înrăit care se îneacă.

Apoi – pur şi simplu – nu s-a mai auzit.

Doamne, îşi zicea Cam în timp ce avionul se înclina spre stânga, destul de tare încât el şi cu Midge să fie proiectaţi unul

peste altul în celălalt perete al cabinei, lipiţi de oţelul cuprins de trepidaţii.

— Lua-m-ar naiba! urla Midge chinuindu-se să se tragă înapoi. Trebuie să sărim. Se rostogoleşte deja spre stânga…

Începuse să-şi croiască drum pe lângă masa lui Miller, întinzând una după alta mâinile lui mari. Când a ajuns la Cam, i-a întins mâna liberă.

— Hai, urla el. Şi cum Cam nu-i dădea niciun răspuns, a repetat: Hai, Cam. Acum.

N-are rost, ar fi vrut Cam să-i răspundă. *Nu poţi să te lupţi cu afurisitul de zeu al vântului.* Dar era prea obosit ca să se certe, aşa că s-a mulţumit să clatine din cap.

— *Hai*[37], a urlat Midge din nou, răguşit. Tre' să scapi cu viaţă, amice. La naiba, o să fii *tată,* pentru numele lui Dumnezeu!

Cam se holba la prietenul lui. La început nu înţelegea ce voise să spună copilotul. Dar apoi şi-a dat seama – şi ştia că era adevărat. Aşa că, făcând un efort supraomenesc, cu toată ploaia şi mugetul vântului, şi durerile din trup, şi-a desprins mâna de perete şi şi-a întins-o în faţă. A simţit mâna puternică a lui Midge înşfăcându-i degetele şi a tresărit când inelul lui Lacy i s-a înfipt în palmă. Durerea l-a mai trezit un pic. A reuşit să se tragă mai în faţă.

— Tu sari primul, a strigat Midge când Cam a ajuns în sfârşit la trapă. A încercat să mai refuze o dată – la urma urmei, el era comandantul –, dar Midge i-a strâns cu brutalitate curelele paraşutei şi l-a împins mai aproape de trapă. Tu sari primul, a zbierat el. Vin şi eu în secunda următoare.

Era prea greu să se lupte şi cu Midge, şi cu gravitaţia, şi cu avionul care se poticnea şi se răsucea. Aşa că şi-a tras capul şi şi-a strâns genunchii în poziţia fetală descrisă în manual, dar neexecutată niciodată practic. Strângând din dinţi, s-a împins în jos până a ieşit. L-a observat vag pe Midge sărind imediat după el.

Şi cădeau, şi cădeau prin noaptea sfâşiată de ploaie, iar avionul rămăsese să ţipe de unul singur în întuneric.

Când şi-a venit în simţiri, totul în jurul lui era negru şi ud,

aerul era închis şi murdar şi înţepător şi încărcat de un miros de fecale pe care parcă-l ştia, parcă nu-l ştia. S-a mişcat un pic şi tâmpla învineţită l-a săgetat dureros. *Bandajele*, s-a gândit el ameţit. Le luase până la urmă? Nu-şi amintea. De fapt habar n-avea unde se afla şi cum ajunsese acolo. Capul îi zvâcnea atât de puternic, încât aerul din jurul lui vibra. Îl auzea pur şi simplu zăngănind: *zang, zang, zang.*

Cam a încercat să-şi mişte puţin capul şi a simţit sub obraz ceva moale, asemănător cu noroiul, dar mult mai scârbos. *Căcat,* a scrâşnit el. Dar nu de furie sau supărare, ci pentru că-şi dăduse brusc seama în ce zăcea. A încercat să se ridice în şezut, dar când a vrut să-şi mişte braţele, amândouă îi erau amorţite şi inerte. Nici picioarele nu şi le simţea. Păreau moarte.

(Zang, zang, zang…) Calm, îşi zicea în gând. Trebuie să-ţi păstrezi calmul.

Coastele îl dureau când respira, dar a reuşit să răsufle o dată adânc. *Respiră.* Şi odată cu răsuflarea aceea, a început să-şi amintească frânturi: tusea *Bombei blonde.* Întreruperea aceea înfiorătoare. Înspăimântătoarea „jumătate de linişte" a unui avion zburând cu un singur motor. Îşi amintea cum se izbise de peretele despărţitor, şi cum se umpluse de sânge, şi cum se certase cu Midge care să sară primul. Şi-apoi şi-a amintit căderea: la început leşinase, dar îşi revenise repede şi deschisese ochii în întunericul apăsător, dându-şi seama că zbura spre pământ şi, deşi ştia că era imposibil, i se păruse că vede zburând lângă el o siluetă neagră, lungă, cu margini albe, ondulate. *Sfinte Sisoe,* îşi amintea că gândise: *ăsta chiar* era *un înger.* Apoi şi-a amintit cum i se deschisese paraşuta, căderea devenise o plutire leneşă, după care leşinase iar.

Şi-acum, iată-l aici: orb, paralizat, zăcând pe o pernă de rahat.

Gemând, a încercat iar să ridice capul. A clipit, începând să perceapă o diferenţă între ceea ce vedea cu ochii închişi – adică nimic – şi cu ei deschişi: o geană de lumină murdară, grunjoasă. Aerul nu era proaspăt, aşa că la început crezuse că se află undeva într-o incintă. Dar când şi-a mişcat capul într-o parte şi-n alta, a simţit o atingere aspră pe frunte şi pe obraji. Un soi de

pânză. Pânză de sac. *Sac,* şi-a spus. *Am un sac în cap.*

L-a năpădit o senzaţie de claustrofobie, înăbuşitoare, cu greţuri şi fierbinţeală. A încercat s-o alunge, să-şi adune gândurile. Inima încă îi bubuia (*zang, zang, zang),* dar când mintea i s-a mai limpezit, şi-a dat seama că ceea ce se auzea nu era de fapt inima lui. Era alt zgomot: ceva îndepărtat, ca o bătaie de ciocan. Metal pe metal. Şi peste sunetul acela se auzeau glasuri de bărbaţi, înăbuşite, şi Cam s-a simţit cuprins de un val de bucurie. *Poate că au găsit* Bomba, îşi zicea el. *Poate că s-au apucat s-o repare…* Şi până să-şi dea seama ce face, s-a trezit strigându-şi echipajul:

— Midge? Miller? Sunteţi acolo?

Simţea cuvintele ca pe nişte lame sfâşiindu-i gâtlejul uscat. Zăngănitul s-a oprit imediat. Apoi rahatul de sub obrazul lui a început să tremure şi mai mult a simţit decât a auzit paşi, urmaţi de un schimb de cuvinte repezit între nişte voci care nu semănau deloc cu cele ale lui Midge sau Miller. Erau profunde, guturale, cu suişuri şi coborâşuri pe care Cam nu le recunoştea. Ceea ce a recunoscut însă imediat a fost tonul lor furios.

Nişte mâini l-au prins cu putere de labele picioarelor, dar nici pe acestea nu le putea mişca. Mâinile l-au apucat de subţiori şi au început să-l târască; picioarele lui lăsau dâre prin murdăria vâscoasă de pe jos. Şi-a dat seama că-şi pierduse un bocanc. Poate şi ciorapul. A simţit o scurtă, deşi inutilă uşurare când a priceput că mirosul de rahat se estompa.

Printre strigăte şi mormăieli, a fost proptit în genunchi. Apoi a primit o lovitură de picior suficient de puternică încât să simtă că i se rupsese ceva înăuntru. S-a chircit de durere, dar a fost împins înapoi în sus şi lovit încă o dată. Apoi, pe nepregătite, sacul i-a fost scos de pe cap şi a văzut cerul albastru şi lumina albă şi (deşi era cu siguranţă ziuă acum) stele căzătoare. Surpriza i-a smuls un ţipăt şi l-a făcut să închidă strâns ochii.

— U-unde sunt? a întrebat el răguşit.

— *Nani!* a strigat cineva. Apoi a mai auzit ceva, poate *Hanasana,* şi a simţit o lovitură în cap, îndeajuns de puternică încât să-l facă să urle şi să-i dea lacrimile. Urechile îi ţiuiau, dar

printre ţiuituri auzea încă vocile vorbind între ele în limba aceea aspră, necunoscută. Care zicea Spencer că e diferenţa dintre chineză şi japoneză? Una dintre ele era tonală. Dar ce auzea el acum era sau nu tonal? Şi era oare cu putinţă să fi aterizat în China liberă? Şi-a strâns pumnul mâinii drepte, încercând să regăsească strânsoarea inelului lui Lacy pe degetul mic. Dar din punctul de vedere al creierului, putea să nu mai aibă mâini deloc. A reuşit cumva să-şi ia inima-n dinţi şi să încerce din nou să deschidă ochii, ţinându-i la început abia mijiţi. Când loviturile s-au oprit, i-a deschis de tot.

Primele lucruri pe care le-a văzut au fost cizmele. Cizme de călărie, negre, lucioase, care urcau până la genunchii îmbrăcaţi în kaki şi care aveau câte un pinten argintiu la fiecare gleznă. A ridicat ochii mai sus şi a întâlnit nişte pantaloni bufanţi, kaki, şi o centură neagră, groasă. De centură atârna o teacă uşor curbată, atât de lungă, că vârful ei argintiu aproape atingea pământul. Privirea i-a urcat mai sus, spre faţa bine rasă şi spre mustaţa mică şi subţire, spre nasul acoperit de o cicatrice urâtă, vineţie. Ochii negri ai ofiţerului erau fixaţi, fără să clipească, pe faţa lui Cam şi, pentru o clipă, acesta din urmă s-a uitat şi el prostit în ochii lui. Ofiţerul s-a încruntat şi a rostit ceva repezit, iar unul dintre bărbaţii din spatele lui a păşit grăbit în faţă. S-a oprit şovăitor în faţa lui Cam, adunându-şi gândurile parcă, până când ofiţerul a strigat din nou. Bărbatul mai scund s-a întors şi l-a salutat, apoi s-a răsucit înapoi spre Cam.

— Ah, şi-a dres el glasul, arătând cu degetul spre pieptul lui Cam, tu – american.

Nu era atât o întrebare, cât o afirmaţie. Cam s-a uitat la însemnele lui, încercând să-şi aducă aminte cum erau uniformele ofiţerilor din armata japoneză. Văzuse o poză la cursurile pentru tărtăcuţă, dar oricât se chinuia, nu reuşea să-şi amintească nici cel mai mic detaliu.

— Tu american! a repetat furios mărunţelul.

Cam a dat din cap. Ca să se asigure, şi-a spus numele, gradul şi numărul de înmatriculare, aşa cum fusese instruit să facă dacă era luat prizonier:

— Cameron Richards. Locotenent major, Forţele Aeriene ale

Armatei Statelor Unite, număr de înmatriculare 400675.

Omul părea nedumerit, drept care Cam a repetat mai lent. Atunci celălalt a dat în sfârşit din cap şi s-a întors spre cel cu sabia, vorbind agitat. Ofiţerul nu-şi luase în tot acest timp ochii de la Cam. Strângea din buze de parcă ar fi văzut ceva extrem de dezgustător. Cu toate că, îşi zicea Cam, şi el ar fi putut face aceeaşi faţă dacă s-ar fi uitat la un om tăvălit prin rahat.

Pipăindu-şi cu degetele mânerul sabiei, ofiţerul i-a dat roată lui Cam, şchiopătând uşor. L-a împuns uşor cu vârful cizmei, apoi s-a întors şi-a început din nou să vorbească. Bărbatul cel scund, care fusese desemnat, se pare, translator, dădea întruna din cap în timp ce celălalt ofiţer îşi încheia predica şi plimbarea, trăgându-se un pic la o parte, cu privirea mereu încruntată.

Ofiţerul mai scund s-a apropiat, frângându-şi mâinile:

— Căpitanul Yamazaki-*dono*[38] spus că tu… *pi-rot,* a zis el arătându-l iar cu degetul. Tu – *pi-rot.* Tu… Tokyo.

Yamazaki. Cam simţea că se năruie: era al dracului de sigur că acesta era un nume japonez.

Mititelul şi-a încârligat degetele de la cele două mâini şi a scos un sunet care voia să imite un motor. Apoi şi-a lipit palmele una de alta, le-a coborât spre pământ cu un şuierat şi la sfârşit le-a despărţit, mimând cu stângăcie o explozie.

Fir-ar să fie, îşi zicea Cam. Tâmpla îi zvâcnea atât de rău, încât simţea că se prăbuşeşte, dar se străduia să rămână în genunchi.

— Nu sunt pir… pilot, a reuşit el să spună. Şi n-am fost la Tokyo. Sunt Cameron Richards, locotenent major, Forţele Aeriene ale Armatei Statelor Unite, număr de înmatriculare 400675. Am sărit din avion şi m-am lovit la cap.

Translatorul se uita urât la el, apoi s-a întors spre ofiţer şi a început să turuie. Omul cu sabia i-a răspuns încruntat ceva. Apoi s-a uitat spre unul dintre bărbaţii adunaţi în spatele lor, singurul care nu purta uniformă. Era mai bătrân decât ceilalţi, mai scund şi mai îndesat, cu sprâncene groase, negre şi ochi mici şi strălucitori – era aproape arătos, şi părea grosolan, dar jovial. Uitându-se la Cam, şi-a deschis gura într-un zâmbet larg,

prietenos, deconcertant, dezvelind un dinte mare de aur chiar sub buza de sus. A făcut o plecăciune către Yamazaki şi a ieşit repede, însoţit de unul dintre soldaţii mai tineri.

În lipsa lor, Cam a început să se uite pe furiş în jur. Avea impresia că se aflau la un soi de fermă, ceea ce părea plauzibil, cel puţin judecând după intensitatea duhorii. Învăţaseră la cursurile pentru tărtăcuţă că fermierii chinezi folosesc excremente umane pentru fertilizarea culturilor. Dar nu a văzut pe nimeni care să semene a fermier, şi nici vreun animal. A văzut trei tancuri aliniate la marginea unei orezării şi, mai încolo, o echipă de muncitori care construiau ceva ce semăna cu o tabără. *Boc, boc, boc.* Abia când a zărit un camion parcat la câţiva metri distanţă s-a lămurit, în sfârşit, cine-l găsise. Camionul era marca Ford, ceea ce i se păru de-a dreptul de pe altă lume. Dar pe prelată avea imprimat un cerc de un roşu mohorât.

Bărbatul cu dintele de aur şi soldatul s-au întors peste doar câteva clipe. Duceau între ei un asiatic foarte slab, legat la ochi, care n-avea pe el decât o pereche de pantaloni zdrenţuiţi. Omul tremura şi vorbea repezit, deşi nimeni nu părea să-l asculte. La comanda ofiţerului care purta sabie, a fost şi el îmbrâncit şi obligat să îngenuncheze.

Translatorul cel mititel a făcut un pas în faţă.

— Tu, s-a răstit el la Cam. Tu. *Anoooo…*

Apoi, brusc, ochii au început să-i fulgere.

— Tu pi-rot de bombe, a strigat el încântat, ca un copil care tocmai şi-a amintit răspunsul la o întrebare foarte grea. Tu bombe Tokyo. Omorât mulţi mulţi. Copii.

Cam a clătinat iar din cap.

— Cameron Richards, şoptea el. Locotenent major, Forţele Aeriene ale Armatei Statelor Unite, număr de înmatriculare 400765.

Doamne, fă-i să nu mă omoare.

Începea să simtă furnicături dureroase în degetele de la mâini: sângele îşi relua, încetul cu încetul, circulaţia. Îşi căuta disperat mâna dreaptă cu cea stângă. Când a găsit-o, a simţit că-i stă inima-n loc. Nu mai avea inelul. Asta i se părea mai

înspăimântător decât însuşi faptul că fusese capturat de japonezi. *Doamne*, îşi zicea în gând uitându-se la omul cu dintele de aur. Acesta tocmai îşi aprindea o ţigară cu o brichetă mare, strălucitoare. Cam a privit-o tâmp câteva clipe, apoi şi-a dat seama că era bricheta lui, Zippo{39}-ul pe care i-l dăduse Doolittle, ca de altfel tuturor piloţilor participanţi la misiune.

Observându-i privirea, civilul i-a zâmbit din nou, arătându-şi dintele sclipitor. Şi-a strecurat bricheta în buzunarul de la piept şi, în timp ce aceasta dispărea, Cam s-a simţit năpădit de un val de furie neputincioasă. Ar fi vrut să spună ceva. Dar ce-ar fi putut spune? *Hei, dă-mi-o înapoi, că-i a mea?*

Ofiţerul cu sabie începuse iar să urle:

— *Miro!*{40} Ahhhh… Tu! Tu. Tu.

S-a oprit, a mârâit furios şi a vorbit repezit către bărbatul mai scund, care i-a răspuns mormăit ceva din care a prins doar cuvântul „uite”. Ofiţerul a dat din cap şi s-a întors iar spre Cam:

— Tu, s-a răstit el. Uite.

A lătrat un alt ordin, şi un soldat a făcut un pas înainte şi l-a înşfăcat pe Cam de păr, întorcându-l cu faţa spre asiaticul care tremura în continuare. Cam a simţit respiraţia accelerându-i-se şi devenind superficială, de parcă aerul din jur s-ar fi rarefiat brusc. A bâjbâit cu mâna dreaptă după cea stângă, cu speranţa absurdă că-şi pusese de fapt inelul pe mâna cealaltă. I se părea că aceea era ultima lui speranţă. Dar nu a găsit nimic. Nici inelul cu piatră verde, nici verigheta. Niciun fel de metal, îi luaseră până şi ceasul.

Ofiţerul cu sabie stătea acum în faţa asiaticului îngenuncheat, atingându-i părul negru aproape cu blândeţe. Arăta ca un preot nebun care-i dădea binecuvântarea unui discipol, dar Cam şi-a dat repede seama – cu un zvâcnet dureros – că de fapt îi poziţiona capul. I-l împingea de la baza gâtului. Îi înclina gâtul palid, subţire.

Cu un zâmbet feroce, ofiţerul s-a tras un pas înapoi şi a început să-şi legene sabia ca pe o bâtă de baseball.

— Tu, a zis el iar către Cam. Tu. Uite.

Cam s-a uitat ascultător, cu toate gândurile adunate pe linia subţire a gâtului prizonierului îngenuncheat. Pielea nu-i era

galbenă, ci netedă şi albă ca fildeşul. Ca dantela veche. *Lacy*[41], i-a venit în minte exact în clipa în care ofiţerul îi trăgea omului amândouă mâinile în spate. Apoi omul s-a uitat la Cam, s-a uitat în ochii lui. Zâmbea, aşa cum zâmbeau copiii de pe acoperişul şcolii din Tokyo. Aşa cum zâmbea omul cu dintele de aur.

Apoi, pe chipul ofiţerului a apărut o expresie de concentrare sinistră. Sprâncenele negre şi groase i s-au îmbinat, dinţii i s-au dezgolit. A dat drumul unui ţipăt atât de ascuţit, încât ai fi zis că fusese eliberat de o femeie. *NU,* a urlat Cam în gând; dar sabia se îndrepta deja şuierând spre prizonier şi l-a izbit cu un plescăit sonor. Şi capul omului îngenuncheat s-a desprins, rostogolindu-se pe pământ.

Rostogolit. Exact. Pe pământ.

Lumea se întunecase şi începuse să se învârtă în jurul lui. A închis ochii. Simţea cum se clatină pe genunchi. Dar soldaţii – care izbucniseră în urale ca şi când căpitanul lor izbutise un *tur complet*[42] – l-au tras iar în sus, smucindu-i capul pe spate şi plesnindu-l peste amândoi obrajii.

— *Uiteee,* a şuierat unul dintre ei; şi, deşi nu-i mai ardea să vadă nimic, Cam a deschis ochii. Yamazaki era aplecat deasupra cadavrului, care se prăbuşise în faţă. Din ciotul gâtului ţâşnea sângele. Ofiţerul a lovit cu piciorul capul tăiat şi acesta s-a rostogolit vreo jumătate de metru, până în faţa lui Cam, care l-a privit, căci îşi dădea seama că asta voiau de la el.

Legătura de pe ochi căzuse şi ochii negri erau larg deschişi. Se uitau orbi spre cer, cu o privire nu atât speriată, cât preocupată. Buzele ridate îi erau deschise, de parcă ar fi vrut să dea glas unei uşoare îngrijorări. Cam a observat – cu un fel de detaşare ciudată, abstractă – că pe partea aceea a cadavrului nu prea era sânge. Gura i s-a umplut de gustul amar de fiere şi, deşi n-avea nimic în stomac, şi-l simţea urcându-i în gât o dată, de două ori, de mai multe ori.

Când a reuşit să-şi oprească spasmele, a ridicat încet ochii spre ofiţer, care ştergea lama sabiei cu o bucată de pânză. Metalul scânteia ameţitor în soare, dar el nu-l zărea, căci privirea îi rămăsese aţintită la cârpă. Numai că nu era o cârpă.

Era o batistă de culoarea fildeşului, lucrată cu multă fineţe, tivită cu dantelă croşetată de mână. Când a terminat de curăţat sabia, Yamazaki a aruncat-o lângă capul retezat. Şi, cu toate că urmele de ruj pe care Cam le mângâia în fiecare noapte când era pe *Hornet* se pierduseră sub sângele de un roşu strălucitor, pe colţul batistei se vedea clar monograma neagră: *LSR*.

— Tu, a rostit iarăşi interpretul, cu un glas ciudat de răbdător, aproape plictisit. Tu. Pi-rot. Bombe. Tokyo. Tu… alţii. Unde. Cum. Câţi. Spune la căpitan Yamazaki. Acum.

A aşteptat o clipă cu un zâmbet vag, în timp ce Cam încerca să-şi adune gândurile. Apoi a izbucnit ofiţerul, pe tonul lui aproape isteric:

— Tu VORBEŞTE! ţipa el. *Hanase!* VORBEŞTE!

S-a repezit cu paşi mari la american şi l-a lovit cu muchia lată a sabiei în cap, cu o mişcare atât de rapidă, că s-a auzit un şuierat. Lumea a explodat într-un milion de cioburi ascuţite de lumină şi Cam a simţit cum faţa i se loveşte de pământ. Cu aceeaşi iuţeală totuşi, a fost smucit înapoi sus. A început să horcăie, cu gust de pământ pe limbă. Cu colţul ochiului l-a văzut pe omul cu dintele de aur clătinând din cap în semn de compătimire sau dezaprobare.

— VORBEŞTE! a ţipat din nou Yamazaki.

Cam se uita în jos, la capul chinezului şi la batista lui Lacy, plină de sânge. Gândul îi fugi la ea, cum stătea în ploaie, cu mâna pe pântec, şi-l striga. Şi-a amintit şi de Midge, uriaşul evreu-înger, cum îl obligase să sară înaintea lui.

Şi deodată, ca într-o epifanie, capul i-a devenit limpede. *Da,* şi-a zis. *Da, am să vorbesc.*

A răsuflat adânc, simţind cum aerul îi zgâria plămânii, şi şi-a aruncat din nou repede ochii spre omul cu dintele de aur, care dădea din cap încurajator. Gestul acesta i-a stârnit un val de speranţă atât de puternic, încât s-a clătinat iar pe genunchi. De data asta însă, s-a îndreptat singur. *Va vorbi.* Le va spune tot ce vor să ştie şi, în schimb, ei îi vor cruţa viaţa. Încerca să-şi alcătuiască discursul în minte, în timp ce se holba la omul cu dintele de aur, de parcă acesta era singurul japonez care l-ar fi putut salva. *Ajută-mă,* îl implora în gând şi omul părea să

înţeleagă, căci i-a zâmbit larg şi le-a spus celorlalţi câteva vorbe, iar ceea ce le-a spus i-a făcut să amuţească.

Toţi îl aţintiseră cu privirea. Cam îşi lingea buzele. Dar când a deschis gura, cuvintele nu au vrut să iasă. A încercat încă o dată, începând cu numele misiunii. Şi de data asta cuvintele i s-au topit în gură ca nişte cuburi de gheaţă:

— *Puh-puh-puh…*

A închis ochii şi lacrimile au început să-i curgă pe obrajii mânjiţi de rahat. *Te rog,* şi-a zis iar în gând, clătinând din cap. Când a deschis din nou ochii, ofiţerul se apropiase cu un pas de el, cu faţa albă şi descompusă de furie.

— *Nazeda*, a urlat el. *Bakani SuruNA*[{43}]…

A ridicat iarăşi sabia şi a coborât-o, oprind-o de data aceasta la doi centimetri de faţa lui Cam. *Te rog,* a încercat americanul să spună, *te rog, nu…*

Dar nu s-a auzit nici de data asta nimic. Era secătuit.

Ofiţerul a scuipat în ţărână, lângă genunchii lui. Apoi, încet de tot, a trecut în spatele lui Cam, un pic spre stânga. A urmat o clipă de tăcere, în care nu-şi auzea decât ţiuitul propriilor urechi, după care a simţit mâna ofiţerului pe cap. Aproape blândă. Poziţionându-i-l. Trăgându-i gulerul în jos. *Vă rog,* implora el iar în gând şi simţea cum între picioare i se prelingea ceva cald şi ud. I-a văzut pe cei câţiva soldaţi privindu-l hipnotizaţi. Îşi dădea seama după ochii lor strălucitori ce se întâmpla; că sabia ofiţerului se înălţa; că vibra în aer. I-a văzut pe toţi ţinându-şi răsuflarea în aşteptarea coborârii şuierătoare şi şi-a spus – la modul idiot, automat: *Respiră.* A închis ochii într-o rugăciune tăcută, cu degetele încleştate spasmodic, de parcă inelul verde ar mai fi putut să-l trimită acasă viu şi nevătămat. *Vă rog,* a gemut iar în gând. *Nu sunt pregătit… Nu sunt…*

Dar n-avea niciun efect. De fapt nu conta. A auzit strigătele brutale din jurul lui şi şuieratul lamei de oţel şi propria lui voce înălţându-se ascuţită ca pentru a opri lovitura, numai că, bineînţeles, n-a făcut-o.

Ultimul lucru pe care l-a auzit a fost ţipătul.

IV
SHIN NAGANO{44}, MANCIURIA

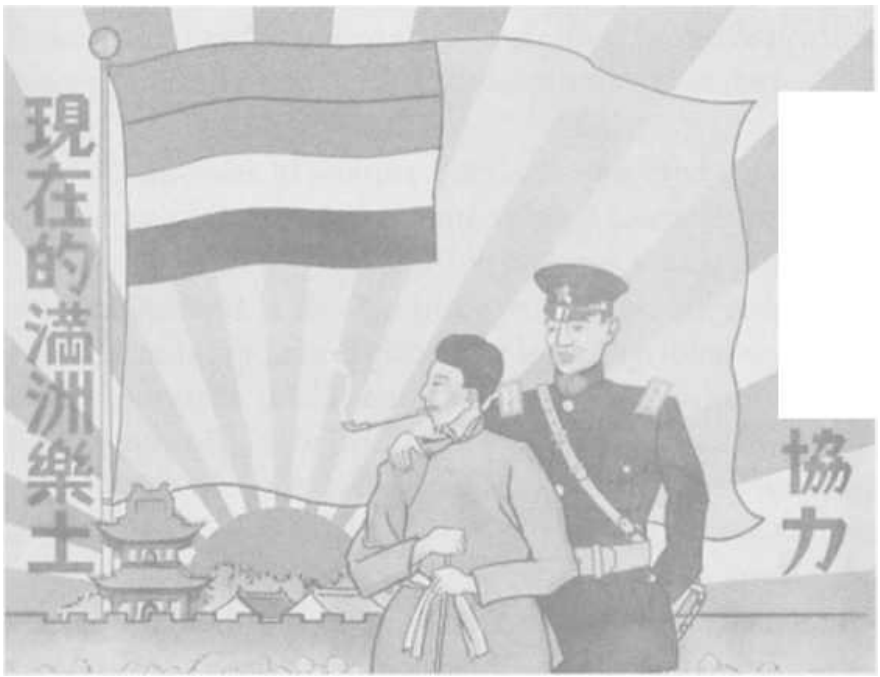

Aprilie 1942

— Tot nu înţeleg, a spus Yoshi.

— Ce nu înţelegi?

— De ce nu poţi veni acasă.

Kenji şi-a terminat de mâncat orezul cu o răsucire îndemânatică a beţişoarelor, culegând ultimele două boabe de pe cutia *bento*{45} şi băgându-le în gură. A mestecat scurt şi a înghiţit. Apoi a oftat.

— Yoshi-*chan,* îţi aminteşti ce ţi-am spus când am început aici lucrarea Împăratului? Despre vulpe şi caseta cu comori?

Era a doua zi a lui Yoshi în Shin Nagano, şi luau prânzul pe o colină înverzită la ale cărei poale se afla şantierul tatălui său. De jos se auzea zgomotul ciocanelor lovind oţelul, *clang-clang-clang.* Ţineau în poală seturile de prânz „Răsăritul” – cutii lăcuite conţinând murături *umeboshi*{46} roşii, aşezate în cuiburi pătrate şi albe de orez. I se păreau destul de bune, deşi nu putea să nu le observe simplitatea – mai ales în comparaţie cu cina extravagantă la care o invitase Kenji cu două seri în urmă, când ajunsese în Harbin. E drept că o avertizase – între două îmbucături de *filet mignon* şi de caviar, la lumina lumânărilor şi pe fundalul unei delicate piese de Chopin, interpretate la un pian alb de o solistă din Rusia – că restul călătoriei ei n-o să prea semene cu începutul.

— Mdaa, rostise ea tărăgănat. Spuneai că Manchukuo e caseta cu comori a Japoniei. Ascunde în ea bogăţiile, viitorul ţării. Şi că *hizoku* – bandiţii – sunt ca vulpile. Dacă nu ne apărăm caseta cu comori, ne-o fură bandiţii.

— *So da,* răspunse el. Exact aşa. Manchukuo e caseta noastră cu comori, viitorul nostru. Şi de aceea sarcina mea nu e numai să-l edific, ci şi să-l apăr.

— Dar chiar tot timpul? Trebuie să stai tot anul aici?

Tatăl său îi aruncase o privire care exprima în aceeaşi măsură dragoste şi exasperare – la fel ca pe vremea când încă se mai ruga de el să-i ia un ponei.

— Da, e o slujbă cu normă întreagă.

— Dar nu fac *ei* toată munca? a arătat fata cu beţişoarele spre hamalii de jos. Unul dintre ei şedea pe o grindă metalică, la vreo cinci metri de pământ, cu picioarele osoase aşezate pe un eşafodaj de bambus. Striga ceva la ofiţerul japonez care-i supraveghea, un om subţirel, şchiop de un picior, cu cizme lustruite şi cu o sabie enormă bălăngănindu-i-se la şold. Ofiţerul a ridicat din umeri şi s-a uitat la ceas. Apoi a strigat repezit ceva către băiatul înalt pe care-l remarcase Yoshi mai devreme şi care şedea de cealaltă parte a clădirii, ascuţind un băţ la un capăt. Băiatul a dat din cap, a lăsat băţul jos, s-a ridicat greoi în picioare şi s-a dus să aducă o scândură groasă dintr-o stivă ce se afla undeva, în dreapta.

Kenji s-a rezemat în coate, urmărind direcţia privirii fetei.

— Ăştia nu-s constructori, Yoshi-*chan*. De fapt cei mai mulţi dintre chinezoii de-aici sunt prizonieri. O clipă dacă-ţi iei ochii de pe ei, fac totul fărâme la loc. Iar Yamazaki-*san* a fost contabil în viaţa civilă.

Şi-a scos ţigările din buzunarul de la piept, s-a încruntat o clipă, apoi a scos o brichetă pe care Yoshi n-o mai văzuse până atunci (mare de tot, neagră, cu nişte aripi argintii). Fetei i se părea îmbătrânit. În ultimele şase luni, părul scurt i se făcuse aproape cenuşiu, iar pielea, bătută de soarele din câmpiile Chinei de Nord, i se înnegrise în aceeaşi măsură.

Cercetându-şi tatăl cu atenţie, Yoshi s-a simţit deodată lovită de un val de jale, aceeaşi jale pe care o simţea adesea când îl privea plecând din casa lor de la Tokyo: sentimentul că, odată cu plecarea lui, propria ei lume se subţia, aşa cum se subţiază aerul când ajungi în vârful unui munte înalt. Teama ca acea imagine a lui, cu pachetul de mâncare într-o mână şi cutia de scule în cealaltă, să nu cumva *să fie* ultima pe care o vede. Teama ca el să nu dispară de tot.

— Dar n-ai putea petrece în Tokyo măcar o săptămână în fiecare lună? insista ea. Mi-e foarte dor de tine. Şi mamei la fel, a adăugat ea după o uşoară ezitare.

— Ţi-a spus ea că i-e dor? a întrebat-o Kenji cu un zâmbet fals.

Yoshi a împuns o murătură cu un beţişor. De fapt, Hana nu

spusese deloc aşa ceva, după cum nici pentru călătoria aceasta de pe continent nu arătase nici cel mai mic interes, deşi fata se rugase de ea săptămâni întregi. Spera ca aerul proaspăt de pe continent să înlăture cumva starea de rău care cuprindea încet, dar sigur, braţele, răsuflarea, privirea mamei. Îşi imagina cum ar fi picotit amândouă într-un compartiment al vagonului de dormit de clasa I, pe căile ferate ale Manciuriei de Sud, şi cum ar fi citit împreună în vagonul restaurant, în faţa ceştilor de ceai şi-a feliilor de pâine prăjită. Şi-l imagina chiar şi pe Kenji aşteptându-le în Gara Centrală din Harbin, şi cum toţi trei devin din nou, ca prin minune, o familie „normală”.

Dar Hana, odată ce lua o hotărâre, nu admitea nici în ruptul capului să şi-o mai schimbe.

— Ce să caut eu, Doamne iartă-mă, în Manciuria? Să călăresc cămile? Să păzesc oile?

— Ai putea să-ţi cumperi blănuri noi, îi sugerase Yoshi. Tata zice că sunt o mulţime de locuri de unde poţi să cumperi blănuri la preţuri foarte miici.

— Mici, o corectase Hana (vorbeau în engleză). O singură silabă. Mici.

— Mici, repetase Yoshi.

— Îmi închipuiam că blănurile sunt ieftine acolo – sau *necostisitoare* –, da, adăugase mama ei. Altfel cum mi-ar fi cumpărat tatăl tău deja trei? Că doar nu mă duce în locuri unde le-aş putea purta…

— Se poartă cum trebuie? a întrebat Kenji.

— Cine? a întrebat şi Yoshi întorcându-se spre el.

— Cine crezi? a zis el râzând. Mama ta, normal. A mai primit vreo vizită de la *kempeitai*{47}?

Yoshi a clătinat din cap. În primăvara trecută, la *genkan* apăruseră doi bărbaţi îmbrăcaţi în trenciuri kaki, cu nişte insigne argintii. Deşi Hana nu a vrut să se uite la hârtiile lor, au luat-o totuşi cu ei, obligând-o să se încalţe cu nişte papuci de casă care nu se potriveau deloc cu rochia şi ducând-o între ei, cu un mers ţeapăn, până la maşina pe care o lăsaseră parcată lângă bordură. În următoarele ceasuri, Yoshi şi-a făcut temele, a citit preţ de o oră, iar la şase fix a pus două tacâmuri pe

kotatsu[48], pentru cină.

Dar mama ei nu s-a întors acasă în seara aceea – şi nici în seara următoare. În cea de-a treia zi, înnebunită de grijă şi buimacă din cauza lipsei de somn, Yoshi i-a spus în sfârşit vecinei şi celei mai bune prietene a ei, Satako, ce se întâmplase. Mama lui Sa-*chan* i-a telegrafiat lui Kenji şi a doua zi Hana a apărut, trasă la faţă şi murdară, cu ciorapii de mătase făcuţi ferfeniţă. A sărutat-o pe Yoshi pe creştet, fără să se uite în ochii ei, şi a urcat în dormitorul ei de la etaj. În anul care trecuse de-atunci nu mai ieşise din dormitor decât ca să se întindă în şezlongul verde din salonul de la parter.

— Bine, a aprobat Kenji printr-o mişcare a capului, jucându-se cu bricheta.

— E nouă? a întrebat Yoshi curioasă, întinzând mâna după ea.

— Ce, asta? a întrebat şi el întinzându-i-o.

Yoshi a răsucit în mâini micul obiect, pipăind aripile de argint şi trecându-şi degetul peste inscripţia în engleză. *Locotenentului Cameron Richards,* scria acolo. *Cu adâncă recunoştinţă şi mare admiraţie din partea Forţelor Armate Aeriene ale Statelor Unite.*

— E din America? a întrebat ea surprinsă.

— De la pilotul acela despre care ţi-am scris, a încuviinţat Kenji.

— A, da, a răspuns Yoshi netezindu-şi părul cu mâinile şi încercând să-şi amintească ce-i scrisese tatăl său. Ceva despre un american care se prăbuşise nu departe de Shin Nagano. Îl găsise chiar Kenji – fără cunoştinţă – în timp ce cerceta împrejurimile în căutarea amplasamentului potrivit pentru nişte cazărmi noi. *Suntem meniţi să câştigăm războiul,* scria el, *dacă prostănacii ăştia de americani nu sunt în stare să-şi conducă propriile avioane…*

— N-au voie să fumeze? a întrebat fata.

— Prizonierii n-au voie să facă foc, a clătinat din cap Kenji. În plus, unde-i el acum, n-are nevoie de ea.

— E mort? a întrebat Yoshi clipind.

— *Nn.*

— De pe urma rănilor?

— Aşa s-ar zice.

Kenji a strivit ţigara în iarbă. A dat din cap şi i-a întins bricheta lui Yoshi, să se uite la ea.

— *So ieba*[49] – bine că mi-am amintit. Asta-i pentru mama ta.

Yoshi i-a dat bricheta înapoi şi a luat pacheţelul mic din mâna tatălui ei. Era un săculeţ de mătase chinezească, viu colorat, pe care erau brodate nişte flori, cu o culoare ceva mai deschisă. A golit săculeţul în palmă şi a găsit un inel. Era din argint patinat, lucrat în filigran. Montura era făcută din bucle şi fundiţe fin lucrate, încolăcite în jurul unei pietre sclipitoare, de un verde închis. Era cu siguranţă cel mai frumos lucru pe care-l văzuse Yoshi în răstimpul de o zi şi jumătate de când plecase din Yamato.

— De cum l-am văzut m-am gândit la *Okaa-san*[50], a spus Kenji. Îi plac lucrurile occidentale, *ne*[51]? Şi cu siguranţă de o blană nouă n-are nevoie.

— De unde-l ai?

— A, l-am găsit pe undeva…

Yoshi se juca cu inelul, încercând să şi-l închipuie pe degetul alb, subţire, al Hanei. Imaginea i-a stârnit un neaşteptat şi copleşitor dor de casă. Oare ce făcea Hana în clipa aceea? Îşi înghiţea cu regularitate toate pastilele şi prafurile pe care le avea de luat? Se schimba din pijama când se trezea? Ori stătea în pat ori pe şezlongul verde scriind scrisori pe care nu le trimitea niciodată, către persoane despre care nu vorbea niciodată (un anume Andrew, un anume Anton)?

— Pune-l undeva bine, *nee,* i-a spus tatăl ei. Vreau să ştie că mă gândesc la ea.

Dacă te-ai gândi cu adevărat la ea, ai veni acasă, şi-a zis Yoshi, dar pe urmă şi-a spus că era probabil nedreaptă cu el. Tatăl ei era un om cumsecade: toată lumea pe care o cunoştea ea spunea acelaşi lucru. Pur şi simplu muncea ca să-şi facă un rost, pentru el şi pentru ţara lui. La urma urmei, la Tokyo abia dacă era ceva mai mult decât un dulgher, chiar dacă se însurase cu nepoata unui samurai. Dar aici – aici era un fel de rege, îşi

zicea ea privindu-l cu coada ochiului în timp ce îşi supraveghea şantierul, ogoarele de soia şi, dincolo de ele, satul pe care-l ridicase din nimic. Un rege care făcuse să ţâşnească sate şi recolte din aridele stepe chinezeşti; un rege care ajuta Japonia să-şi regăsească demnitatea, eliberată de imperialismul şi ipocrizia occidentalilor. (*King Kenji,* îşi zicea ea în gând în engleză, ca să vadă cum sună.) Iar inelul însemna că n-o uitase de tot pe Hana. După ce se va încheia războiul, se va întoarce acasă. După ce războiul va fi *câştigat.*

Simţindu-se ceva mai bine, Yoshi şi-a întins degetele spre cazărmi, închipuindu-se o eroină dintr-un film de la Hollywood, Scarlett O'Hara sau poate Dale Tremont în *Jobenul.* I-a văzut cu ochii minţii pe Fred Astaire, sau poate pe Clark Gabie, aplecându-se asupra elegantei ei mâini. Ducând-o la buze; şoptind ceva rafinat: *Madame, sunt fermecat…*

— Fii atentă să nu-l pierzi, i-a atras atenţia Kenji. Nu uita, e pentru mama ta. Ţie ţi-am luat capa aceea de blană din districtul rusesc.

Fetiţa a dat din cap şi-a scos inelul de pe deget, iar tatăl ei i sărit în picioare, întinzându-şi braţele musculoase spre soare.

— Ar cam trebui să ne întoarcem, a zis el scoţând încă o ţigară din pachet. Voiam să te prezint domnişoarei Oguchi, învăţătoarea noastră. Mă gândeam că ai putea s-o ajuţi un pic la şcoala cea nouă – cerul mi-e martor că tare multă nevoie avem de ajutor. Dar întâi trebuie să schimb două vorbe cu căpitanul Yamazaki.

— Bine, a zis Yoshi strecurând inelul la loc, în săculeţul lui. A, tati?

— *Nn.*

— Spuneai că chinezii de jos sunt prizonieri. De ce?

— Cum adică, de ce? s-a încruntat Kenji.

— De ce-au fost… făcuţi prizonieri?

— Pentru că sunt *hizoku*, evident.

— Dar ce-au vrut să fure?

— Pământul, Yoshi-*chan.* Au vrut să ne fure pământul, a lămurit-o el îndesându-şi la loc o pulpană de cămaşă care-i ieşise din pantaloni.

Yoshi a dat din cap, dar în sinea ei era tot nelămurită: cum poate cineva să fure *pământ*? Nu era ca şi cum ai fura bijuterii sau bani. Sau chiar o maşină – deşi pe tatăl său părea să-l îngrijoreze şi asta. Când o luase cu maşina de la Gara Harbin, fata observase că-şi vopsise vechiul Ford (pe care-l adusese cu el de la Tokyo) în acelaşi verde intens, precum cel al muşchiului de pădure, la fel cu camioanele armatei japoneze, care se vedeau peste tot. Ba chiar pictase câte un soare *hinomaru*{52} pe amândouă portierele, ca nişte obraji rotunzi şi roşii de matrioşti.

În timp ce tatăl său o lua la fugă pe panta uşoară, Yoshi înnoda cu grijă baierele săculeţului de mătase, strecurându-l în buzunarul exterior al ghiozdanului de şcoală, unde avea să fie în siguranţă. S-a apucat să lege la loc cutiile *bento* într-un *furoshiki*{53} roşu-aprins, dar a auzit chiar în faţa ei o voce necunoscută:

— Hei! Tu eşti Yoshi-*chan*?

A ridicat speriată ochii şi l-a văzut pe băiatul care, mai devreme, ascuţea băţul.

— Da, a răspuns ea precaut.

— Bună ziua, a rostit el pe un ton uşor zeflemitor, înclinându-se. Eu sunt Masahiro Shinagawa.

A cântărit-o o clipă, gânditor, din priviri, apoi a arătat spre cele două bocceluţe pe care Yoshi tocmai le terminase de legat:

— Tatăl tău m-a trimis să iau alea. I le duc mamei să le spele.

— Astea? a întrebat fata nelămurită, uitându-se şi ea la cutiile legate în *furoshiki*. Kenji nu spusese de unde le luase, aşa că se gândise că era treaba ei să le spele.

— Bine, poftim, i le-a întins ea cu un gest ţeapăn.

După ce băiatul le-a luat, Yoshi şi-a netezit părul şi i-a aruncat o privire cercetătoare printre gene. Nu era obişnuită să stea de vorbă cu băieţii. Cel puţin nu fără să mai fie cineva de faţă. La Tokyo, după şcoala primară, băieţii şi fetele mergeau la şcoli diferite şi erau strict supravegheaţi ori de câte ori se aflau împreună.

— Tatăl tău ne-a vorbit mult despre vizita ta, a spus

Masahiro. Sper că ai călătorit confortabil.

— Mulţumesc, am călătorit bine.

Băiatul a îngenuncheat ca să lege cele două boccele de băţul cu care venise.

— Avea dreptate, a zis el uitându-se atent în sus, la ea.

— În legătură cu ce?

— Eşti foarte frumoasă.

— A spus *el* asta? s-a mirat Yoshi simţind cum îi ard obrajii din cauza cuvintelor îndrăzneţe. Nu-şi putea imagina că un băiat din Tokyo ar fi putut spune un asemenea lucru aşa, din senin. Dar era surprinsă şi pentru că *ei* nu-i spusese Kenji niciodată că e frumoasă. Hana îi mai spunea câteodată, însă într-un fel care părea să includă sau să implice un „dar": „Ah, Yoshi-*chan",* zicea ea, când Yoshi cobora cu bluza încheiată strâmb, sau cu un fir dus la ciorapi, sau cu vreo pată de cerneală pe mâini ori pe obraji. „Eşti aşa de frumoasă, *dar*…"

— Sigur că da, a răspuns băiatul. Şi eşti, într-adevăr. Semeni cu fata din reclama la săpunul Kanebo.

— *Uso,* a zis ea nervoasă. Minţi.

Îi venea să se ciupească: stătea într-adevăr aici, pe un câmp din Manciuria, şi un ţărănuş, aproape bărbat, îi făcea complimente? I-a venit în minte o imagine: ea era Grusinskaia, balerina aceea din *Grand Hotel,* bătrână şi tristă. Iar băiatul ăsta, Masahiro Shinagawa, putea fi Felix von Geigurn, elegantul baron-*cum*-hoţ de bijuterii care se duce să-i fure perlele, dar în loc de asta îi fură inima.

— Câţi ani ai, de fapt? a întrebat băiatul.

— Treisprezece. Şi jumătate.

„Jumătatea" nu era tocmai adevărată – peste două săptămâni împlinea treisprezece. Dar i se părea că „treisprezece" era prea puţin.

— *So ka.* Eu am şaptesprezece.

— Ah, s-a mirat ea. Eşti… eşti bătrân.

Masahiro a izbucnit în râs, iar Yoshi a simţit că roşeşte şi mai tare. *Baka*{54} şi-a spus în gând. *Ce actriţă proastă ai fi.* Şi a rămas cu ochii pironiţi în pământul cafeniu, răscolindu-l cu vârful pantofului negru, până când el a încetat să mai

chicotească.

— Îmi pare rău, n-am vrut să spun asta!

— Înţeleg.

Încă ghemuit pe jos, şi-a scos o scobitoare din buzunarul *monpe*-ului şi şi-a înfipt-o între dinţi. Avea dinţii foarte albi, a băgat ea de seamă, întrebându-se dacă avea vreun mod special, tradiţional de a-i curăţa.

— Cum îţi place *Manshu*[55] din câte ai văzut până acum?

— Păi e… a şovăit ea, nevrând să mai spună vreo prostie. Manciuria nu arăta deloc ca în afişele şi pliantele acelea guvernamentale pe care le văzuse, cu peisaje bucolice, câmpii mănoase şi muncitori îmbujoraţi. În schimb, satul care o întâmpinase ieri îi păruse asemenea scheletului prăfuit al unei comunităţi de pe altă lume. Deşi bine construite (Kenji avusese grijă de asta), clădirile rotunde şi butucănoase din Shin Nagano i se păruseră neobişnuit de greoaie în contrast cu câmpia netedă mongolă. Şi dincolo de ele, pe câmpurile îngălbenite, vaci costelive se amestecau cu cai deşelaţi, părând picaţi din cer printre cămilele scârbite. Era cât se poate de diferit de oraşul Harbin, atât de vioi şi de cosmopolit.

— E… foarte simplu, a rostit ea în cele din urmă.

— Simplu? s-a mirat el, ridicând o sprânceană.

— Într-un sens bun, bineînţeles, a adăugat ea iute, Harbin e prea aglomerat.

— Da’ e un oraş pe cinste, nu-i aşa? a încuviinţat el, cu înţelepciune. Ai ajuns şi la grădina zoologică?

— Am stat doar o noapte, a răspuns ea, clătinând din cap, apoi am venit direct aici. Tata zicea că are de lucru.

— Aşa e tatăl tău, mereu are de lucru, a continuat el, plin de admiraţie. Datorită lui există satul ăsta, să ştii!

— Ştiu, cum să nu! a zis Yoshi înroşindu-se din nou, de mândrie de data aceasta. Aşa face el mereu.

Băiatul a încuviinţat din cap, semn că nu era câtuşi de puţin surprins.

— Era un adevărat model. Împăratul ar trebui să-i dea o medalie.

Apoi s-a ridicat şi şi-a aşezat prăjina pe umăr. Yoshi a

început să-şi scuture firimiturile de pe bluza albastră, aşteptându-se ca el să se răsucească pe călcâie şi să plece. Dar când şi-a ridicat din nou ochii, el era tot acolo… *privind-o* pur şi simplu.

— De ce te uiţi aşa? l-a întrebat ea în cele din urmă.

— Pentru că, a răspuns el foarte serios, eşti foarte interesantă.

— Eu? a râs fata, şi sunetul i s-a părut prea tare şi prostesc. *Ie*{56}*,* da' de unde? Tu eşti mult mai interesant decât mine!

— Cum aşa? a întrebat el ridicând din sprâncene.

— Un băiat japonez care trăieşte în China? Asta e ceva interesant! Mult mai interesant decât o fată japoneză venită de la Tokyo.

— Eu sunt mai degrabă manciurian decât japonez, a ridicat el din umeri. Aproape că nici nu-mi aduc aminte de Naganoken{57}. Iar surorile mele n-au fost niciodată acolo.

Şi şi-a întors privirile spre barăci, unde un salahor chinez se apleca periculos de mult ca să apuce o scândură pe care i-o întindea un tovarăş de-al lui, cocoţat pe o scară.

— Şi-apoi, curând vor veni şi alţii de-ai noştri. Dacă nu chiar mai mulţi. Că Manciuria e colacul de salvare al Japoniei.

Yoshi a încuviinţat din cap – de multe ori îl auzise pe Kenji spunând asta.

— Oricum, ar trebui să cobor şi eu, să mă duc după tata, a spus ea arătând spre şantier, unde Kenji se vedea vorbind aprins cu un ofiţer *Kantogun*{58}*,* ce purta o sabie mare.

— Şi eu trebuie să duc astea acasă înainte să plec la adunarea din seara aceasta a Detaşamentului de Apărare al Tinerilor Pionieri.

Ea a oftat, dezamăgită dar şi uşurată.

— Ei, bine! Mi-a făcut plăcere să te cunosc, a continuat Yoshi, făcând o plecăciune după cuviinţă. Poate ne mai întâlnim până mă întorc eu la Tokyo.

— Rămâi cu tatăl tău săptămâna asta? a întrebat el aruncându-i o privire ciudată.

— Da, săptămâna asta şi jumătate din cealaltă.

— Atunci sunt sigur că o să ne mai întâlnim, a răspuns

plecându-se şi el. *Jya, ne.*{59}

După care s-a răsucit pe tălpile lui goale şi murdare şi a luat-o în sus pe deal. Cutiile legate în boccea i se bălăngăneau la fiecare pas. Yoshi îl privea îndepărtându-se, nesigură de ceea ce tocmai se întâmplase, simţind cum îi zvâcneşte pulsul în grumaz.

— Yoshi-*chan*!

Tatăl său îi făcea semn să coboare. Şi-a pus ghiozdanul pe umăr şi a pornit-o cu grijă în jos pe coasta dealului, auzind tot mai tare zgomotele şantierului, pe măsură ce se apropia. Când a ajuns în dreptul lor, s-a oprit o clipă, intimidată de faţa plină de cicatrice şi de ciupituri de vărsat a ofiţerului. Băgând de seamă că şovăie, el i-a zâmbit şi i-a făcut semn să se apropie. Ruşinată, s-a dus lângă Kenji.

— Asta-i soldăţelul dumitale? l-a întrebat ofiţerul pe Kenji.

— Aşa e! a răspuns acesta din urmă, bătând-o pe Yoshi pe umăr. Tocmai vorbeam cu căpitanul Yamazaki despre cât de bine merg lucrurile pe-aici. Cred că-ntr-un an de-aici încolo, avem totul în mâna noastră, din Burma{60} până-n Insulele Solomon{61}. Japonia va conduce estul, iar Germania, vestul.

— *So da!* a dat din cap căpitanul. Pe voi tinerii vă aşteaptă un viitor glorios! a urmat el, făcându-i cu ochiul lui Yoshi. N-ai vrea să vii şi tu mâine cu noi la antrenamentul Ligii de Apărare a Femeilor din Japonia Mare{62}? Eu mă ocup de fetele din sat în fiecare dimineaţă, la şase.

— Sigur că o să vină, s-a repezit să răspundă Kenji, zâmbind bucuros, spre dezamăgirea lui Yoshi.

— Bine, de-abia aştept! a spus Yamazaki, salutând-o scurt, milităreşte. Yoshi a şovăit o clipă, neştiind dacă să salute şi ea sau să facă o plecăciune, aşa cum se obişnuia la Tokyo. S-a decis în cele din urmă să salute, spre amuzamentul căpitanului.

— Tati, s-a smiorcăit ea pe când căpitanul se îndepărta, de ce i-ai spus că o să mă duc la antrenament?

— Da' ce? a întrebat el prefăcându-se că nu înţelege, voi nu faceţi antrenamente la şcoala aia grozavă a ta de la oraş?

Yoshi a dat din cap, deşi ceea ce făceau ei la şcoală după adunarea de dimineaţă era mai degrabă un exerciţiu de balet

decât pregătire de luptă. Nici măcar nu aveau suficiente săbii pentru toţi copiii, aşa că jumătate din clasă folosea bastoane împodobite cu panglici. Şi oricum nu aveau niciun ofiţer *Kantogun* să-i înveţe mişcările.

— Cred că o să fiu prea obosită mâine-dimineaţă, a început ea prudentă. Şase dimineaţa e groaznic de devreme, nu crezi? Şi eu am străbătut atâta drum, sigur voi dormi dusă la ora aceea.

— Nici vorbă, a clătinat din cap tatăl ei, te-am lăsat să dormi doar azi. Dar aici toată lumea se trezeşte la cinci dimineaţa să cânte imnul şi să se închine la palatul împăratului.

La cinci? a gemut Yoshi în sinea ei.

— La palatul împăratului Pu Yi?

— Nu, prostuţo! La palatul adevăratului Împărat. *Tennoheika.* Cel al Japoniei.

— A!

S-a încruntat, încercând să găsească o altă scuză. Dar gândurile i-au fost întrerupte brusc de un strigăt şi de o buşitură zdravănă din spatele lor. Speriată, s-a întors şi l-a văzut pe omul care lucra mai devreme pe acoperişul barăcii căzut pe jos. Ceilalţi hamali au azvârlit scândurile din mâini şi s-au năpustit în jurul lui.

— *Nan da, Kuso!*{63} a blestemat tatăl său, luând-o la fugă spre ei.

Yoshi a şovăit o clipă, apoi l-a urmat. Când a ajuns în dreptul lor, cel căzut gemea ţinându-se de fluierul piciorului, în timp ce tovarăşii lui încercau să-l ridice în capul oaselor. Deşi nimeni altcineva nu mai era rănit, arătau cu toţii de parcă ar fi păţit acelaşi lucru.

— Ce s-a întâmplat? l-a întrebat ea pe Kenji.

— Chinezoiul dracului n-a fost atent.

Tatăl ei s-a aplecat şi a pipăit piciorul bărbatului, apăsându-l cu degetele lui groase şi încruntându-şi sprâncenele în timp ce omul urla de durere. Apoi Kenji s-a ridicat, scuturându-şi praful de pe genunchi, străfulgerându-i cu privirile încrâncenate pe oamenii speriaţi.

— Se întâmplă a doua oară săptămâna asta, a spus căpitanul,

care apăruse şi el în spatele lor. Nici nu le pasă că e pentru soldaţii Maiestăţii Sale. Din partea lor, ori construiesc un coteţ de câine ori asta, tot aia e!

A scuipat dezgustat şi şi-a ridicat nervos capul în timp ce unul dintre muncitori i-a spus ceva cu voce abia auzită.

— Ce zice? l-a întrebat Yoshi în şoaptă pe Kenji, care urmărea discuţia cu ochii micşoraţi.

— Tot insistă că şantierul e periculos, că au nevoie de mai multe braţe de muncă şi de mai multe schele ca să termine la timp. Şi vor să-l ducă pe nenorocitul ăsta la doctor.

— Piciorul lui arată rău de tot, a spus Yoshi dând compătimitor din cap şi privind din nou chipul chinuit al muncitorului. Aveţi un doctor aici în Shin Nagano, nu?

— Avem, a pufnit el, dar nu pentru d'alde d'ăştia ca el. Uite că prostia asta ne dă îndărăt cu cel puţin o zi! Şi doctorul Ohta are altele mai importante de făcut.

— Chiar aşa?

Năucită, Yoshi s-a uitat din nou la rănit, avea chipul livid ca hârtia şi ochii îi sticleau de durere. Nesigură, şi-a întors din nou privirile spre tatăl ei, care vorbea în şoaptă cu căpitanul Yamazaki.

— Dar, tati…

— De ce nu te duci tu înapoi la maşină, i-a spus el, preocupat, făcându-i semn cu mâna să plece de acolo.

Ea a şovăit o clipă, apoi a încercat din nou.

— Eu… eu aş putea să-l ajut. Am învăţat la şcoală cum să acord primul ajutor, în caz că ajunge războiul şi la Tokyo. Dacă am găsi o stinghie, poate aş putea să…

I se părea o idee bună: ar fi putut astfel să demonstreze cât era de îndemânatică şi salahorul s-ar fi simţit mai bine, totul fără să-l mai deranjeze pe doctor.

Dar Kenji a străfulgerat-o cu privirea.

— N-ai auzit ce-am spus? Du-te de-aici!

Vocea i se îngroşase din pricina furiei abia stăpânite. Yoshi a clipit uimită, temându-se că va izbucni în lacrimi.

Tati, l-a strigat ea în gând, privindu-l rugătoare, dar Kenji se întorsese deja spre ofiţer. Înghiţind în sec, s-a întors şi ea,

apucând-o, fără să vadă încotro merge, pe drumul noroios spre sat, pe lângă stiva de scânduri şi uneltele împrăştiate şi pe lângă locul în care Masahiro Shinagawa stătuse cu picioarele încrucişate. Ajunsă la maşina Ford, s-a lăsat moale pe tabla ei încinsă de soare. Simţea că tremură toată din pricina accidentului, dar şi a purtării tatălui ei.

Are dreptate, a încercat să se convingă singură, *e tare presat. Şi vrea să fie totul perfect de dragul împăratului…*

Şi totuşi, chiar în timp ce gândea toate acestea, o parte a minţii ei îşi dădea seama că o speriase nu doar mânia tatălui ei, ci şi ceva din expresia salahorului şi din felul în care tovarăşii lui se îngrămădiseră în jurul său, îngroziţi şi neajutoraţi.

Tremurând încă, a deschis uşa Fordului şi s-a aşezat pe scaunul din stânga. Locul copilotului, cum îi spusese întotdeauna Kenji. Locul din spate era al mitraliorului de apărare. „Ei, ia zi, prinţesă de la oraş”, o întrebase el în dimineaţa aceea, „ce preferi azi: copilot sau mitralior de ariergardă?” Şi-a pus ghiozdanul în poală şi a început să-i desfacă una câte una cataramele, vrând să scoată inelul ca să-i mai treacă timpul. Şi în vreme ce se căznea să desfacă şnurul de mătase, a tresărit din nou la auzul unui alt zgomot puternic venit dinspre şantier. Dar nu fusese un strigăt sau o bufnitură, ci pocnetul răsunător al unei puşti.

Simţindu-şi pulsul zvâcnind, Yoshi s-a răsucit şi s-a ridicat pe jumătate din scaun, străduindu-se să vadă ce se întâmpla pe şantierul cufundat acum în tăcere. Într-o parte se aflau şase muncitori amuţiţi. Cel de-al şaptelea, tatăl ei şi căpitanul nu se zăreau nicăieri.

Peste vreo zece minute a apărut Kenji, s-a aşezat pe scaunul şoferului şi a pornit motorul.

— Blestemaţii ăştia de chinezoi! a bombănit el, dând maşina înapoi. Detaşamentul 186 soseşte peste zece zile. Cum dracu mai pot eu să le pun un blestemat de acoperiş deasupra capului *acum*?

Au străbătut în tăcere câteva mile pe drumul hurducat, plin de bolovani.

— Tati, a început în cele din urmă Yoshi, cu o voce

plăpândă.

— Da.

— Tu lucrezi acum pentru armată?

Îi pusese adesea întrebarea aceasta când era mai mică şi el încetase să mai invite occidentali acasă la cină, afişându-se în schimb cu ofiţeri japonezi îmbrăcaţi în uniforme de culoarea muşchiului verde, cu insigne strălucitoare. Dar el scutura mereu din cap, explicându-i că a lucra pentru Armata Imperială nu însemna că devenise şi el soldat, aşa cum dacă ar fi lucrat la compania de ascensoare Owen sau la compania de motoare Ford nu însemna că devenise *gaijin*{64}.

Acum însă şi-a trecut mâna prin părul tuns scurt şi-a spus:

— Suntem în război Yoshi-*chan,* suntem cu toţii în armată!

Yoshi şi-a petrecut săptămâna următoare învăţând lucruri despre viaţa în Noul Paradis al lui Kenji. Când vorbeau de *Manshu* majoritatea spuneau „地上の楽園”, adică Paradisul pe pământ, sau „新天地”, Lumea Nouă. La şcoală îi spuneau „王道楽土”, Drumul Regal spre Paradis. Dar dintr-un motiv anume, toate aceste denumiri nu i se potriveau tatălui ei. Cu obiceiul lui de constructor, el îşi făcuse propria sa imagine şi o folosea în scrisorile pe care li le trimitea acasă Hanei şi lui Yoshi: *Noul Paradis arată cam ca Hokkaido, doar fără atâta zăpadă şi cu zile mai lungi.* Sau: *Aici, în Noul Paradis, aproape că nu e nevoie de îngrăşământ, grânele cresc extraordinar de iute.* Sau: *Oraşele din Noul Paradis au toată măreţia Berlinului sau a Parisului, dar cu o tentă asiatică unică.*

Pentru Yoshi însă, chiar dacă Shin Nagano părea nou, nu arăta deloc a paradis. Dormea într-o încăpere mică şi grosolană, în casa mică şi robustă a lui Kenji, din mijlocul satului. Mânca mai ales produse locale: orez şi soia, napi şi morcovi. Le ajuta pe femeile durdulii şi arse de soare să ţească pânză şi să piseze *mochi*{65}, prinzându-şi degetele în suveică şi încordându-şi muşchii braţelor.

Kenji îi verifica zilnic cunoştinţele despre cultivarea porumbului şi a boabelor de soia sau despre interpretarea unui nor de ploaie ori despre cum se măsura aciditatea pământului.

A mai dus-o de câteva ori pe şantier, timp în care barăcile au căpătat pereţi şi acoperiş, discuta cu ea planurile de construcţie şi îi povestea despre sosirea trupelor, care era planificată pentru începutul lui iunie. Despre salahorul care căzuse de pe schelă nu pomeneau niciodată, iar Yoshi nu l-a mai văzut după aceea. Totuşi, câteva zile mai târziu au apărut pe şantier alţi patru salahori prizonieri şi execuţia proiectului a revenit la normal.

De cele mai multe ori se trezeau deodată dimineaţa, la primul cântat al cocoşului, pentru ca împreună cu alţi frontierişti să meargă în mijlocul satului, să se încline şi să aducă mulţumiri împăratului care le-a făcut posibilă această viaţă nouă. După aceea, Yoshi o ajuta pe Oguchi-*sensei*{66}, care se străduia să-i ţină în frâu pe elevii ei desculţi şi gălăgioşi. Şcoala pe care le-o clădise Kenji nu avea încă nici bănci sau scaune, nici măcar o hartă a imperiului care tot creştea, aşa că ei stăteau aşezaţi pe jos, într-un cerc asemenea soarelui, dacă nu cumva făceau antrenamente sau se plecau dinaintea portretelor lui *Tenno*{67}.

Portretul acela – uriaş, atârnat în mijlocul peretelui din faţă – era singurul lucru care amintea de şcoala lui Yoshi din Tokyo. De fapt, era unul şi acelaşi portret, dinaintea căruia se pleca zilnic, la adunare, de mai bine de zece ani de-acum, cel pe care profesorii ei îşi riscaseră viaţa să-l salveze, cu un an în urmă, când şcoala fusese mistuită de un incendiu puternic. I se părea de neînchipuit că şcolăriţele scrobite din capitală şi ţărănuşii cu unghiile murdare se înclinau deopotrivă dinaintea aceluiaşi *Tenno-heika* şi a familiei sale şi se întreba dacă şi ei gândeau la fel. Dacă vreunul dintre copiii mai mici credeau – aşa cum crezuse şi ea când era micuţă – că oamenii aceia ce păreau atât de îndepărtaţi îşi duceau viaţa numai aşa cum apăreau în poze: dinaintea palatului, înţepeniţi şi scrobiţi, neclintiţi, asemenea statuilor zeului Kannon{68} de la templu. Îşi închipuia că în nopţile mai reci servitorii veneau şi îi acopereau cu pături sau că, ori de câte ori ploua sau ningea, le apărau cu umbrele capetele sfinte.

— Dar ei când se duc la toaletă? a întrebat-o ea în şoaptă într-o bună zi pe Satako, în toiul adunării de dimineaţă.

— Şşşşttt! a repezit-o Sa-*chan,* în timp ce rigla învăţătoarei o pocnea, *trosc!* pe Yoshi peste umeri pentru lipsa ei de respect.

Sarcina ei principală era să-i ajute pe copii să îşi însuşească lecţiile de istorie a familiei imperiale, aşa că îi asculta zi de zi. Şi recita şi ea împreună cu ei: Hirohito se trăgea direct din primul împărat Jimmu, fiul lui Hikonagisa Takeugaya Fukiaezu no Mikoto, fiul lui Toyotama, fiica zeului mării Owtatsumi şi I likohohodemi no Mikoto, care, la rândul lui, era fiul prinţesei Konohana-Sakuya şi al lui Ninigi-n-Mikoto, fiul lui Ame no Oshihomimi no Mikoto, nimeni altul decât fiul marii zeiţe a soarelui Amatarasu însăşi.

— Aşa că înţelegeţi de ce, le explica ea, aşa cum făcuseră şi profesorii ei, fiind şi noi copiii împăratului, avem cu toţii o părticică de soare în noi.

De obicei copiii dădeau din cap şi zâmbeau. Dar într-o zi, o fetiţă a ridicat mâna şi a întrebat:

— Au şi *tonin*-ii soare în ei?

A fost prima întrebare la care nu a putut să răspundă pe loc: a deschis gura, şovăind, neştiind ce să spună, dar din ultima bancă a sărit un băiat:

— Chinezoii nu au soare în ei! Altceva au!

— Ce anume, Jiro? a întrebat Oguchi-*sensei.*

— *Doo-doo*{69}. De-aia miros aşa urât!

Şi în timp ce copiii se prăpădeau de râs, el le zâmbea mândru cu gura până la urechi, chiar şi când Oguchi-*sensei* l-a scos iute afară să-şi primească pedeapsa.

După ore lucra un ceas sau două la tema pe care i-o dăduse profesoara de istorie pentru călătoria aceasta: o compunere de cinci pagini despre viaţa şi cultura dintr-un sat pionier. Restul zilei şi-l petrecea alături de Kenji, mergând cu el unde avea treabă, aşteptându-l când vorbea cu căpitanul Yamazaki sau când dădea telefoane din biroul lui. Uneori îşi petrecea timpul încercând să deseneze în jurnalul ei ceea ce vedea, ca să-i poată arăta mai apoi şi Hanei: porţile arcuite, de lemn ale oraşului, gravate cu lozinca: „Înţelegere între Japonia şi Manciuria”. Primăria cu mormântul pilotului american în spate (o movilă

cenuşie, mohorâtă). Poligonul în care se trăgea cu arcul şi silozurile. Prăvălia satului, care lui Yoshi nu i se părea decât un şopron mic şi dărăpănat, cu firma „Kumamoto Coloniale” mâzgălită cu vopsea pe uşă.

Şi bineînţeles câmpurile: faimoasele câmpii din *Manshu,* roditoare, bătute de vânturi, lucrate cot la cot de ţărani japonezi şi chinezi. Săpau şi semănau, biciuind boii deşelaţi care trăgeau pluguri, făcând brazde pentru noile recolte ce-i vor hrăni pe toţi. Kenji îi spusese că înainte de venirea japonezilor, chinezii foloseau metode agricole vechi şi primitive. Prin urmare, câmpurile atât de mănoase de când erau lucrate de oamenii împăratului nu produseseră nici măcar jumătate până atunci.

— Erau mai rău ca sălbaticii din peşteri, i-a spus el odată, pe un ton ce părea deopotrivă îngăduitor şi uşor dezgustat, nu foloseau nici măcar boi sau cai ca să are. Ăsta e unul dintre motivele pentru care a trebuit să venim aici: să-i învăţăm metodele moderne de agricultură.

— Atunci ar trebui să fie foarte recunoscători, a spus Yoshi, destul de îndoită, fiindcă niciunul dintre chinezii pe care îi văzuse nu părea prea recunoscător.

Unii, puţini la număr, asemenea tinerei femei care îi făcea curăţenie şi-i gătea lui Kenji, erau politicoşi şi, uneori, chiar veseli. Servitoarea i-a dat felii de portocală şi lămâie cu zahăr şi a părut de-a dreptul încântată când Yoshi i-a spus că sunt *haochi,* delicioase. Dar cei mai mulţi manciurieni pe care i-a văzut au impresionat-o prin faptul că păreau posaci şi înspăimântaţi; nu semănau deloc cu ţăranii radioşi care apăreau braţ la braţ cu ofiţerii japonezi în afişele ce împânzeau Tokyoul proclamând: „Două naţiuni, un singur vis”.

— Dar nu sunt suficient de recunoscători, a spus Kenji.

Îl vedea pe Masahiro Shinagawa aproape în fiecare zi, îşi încrucişau privirile dimineaţa, în timpul plecăciunilor pe care le făceau spre Tokyo, şi apoi când trecea pe lângă el prin sat sau pe câmp. Dar era suficient să facă un scurt schimb de saluturi şi de fiecare dată îi tăia răsuflarea, cu zâmbetul strălucitor care-i

scotea la iveală dinţii albi. Yoshi a încercat, ca din întâmplare, să-l descoasă pe tatăl său despre flăcău: unde se născuse în Nagano-*ken*, ce fel de familie avea, dar, în mod ciudat, Kenji nu sufla niciun cuvânt.

— E băiat bun, un adevărat patriot, i-a spus el scurt într-o zi, adăugând: Păcat de taică-său!

— Dar ce-a păţit?

— S-a prăpădit. De gripă. Am avut o epidemie urâtă pe-aici anul trecut.

— Vai! Bietul Masahiro!

Kenji a ridicat din umeri.

— Masa e puternic. Îmi pare mai rău de surorile lui, micuţele Aki şi Maki… e greu să creşti fără tată.

Asta ştiu şi eu, s-a gândit Yoshi, dar n-a spus nimic.

Apoi, într-o după-amiază răcoroasă de primăvară, cu două zile înainte de a se reîntoarce la Tokyo, Kenji i-a spus că vor merge până la „casa văduvei Shinagawa”, să vadă ce are acoperişul hambarului. Deşi a pomenit asta aşa, într-o doară, Yoshi i-a simţit ochii aţintiţi asupra ei, cântărindu-i reacţia.

— Sună bine! i-a răspuns ea, străduindu-se să-şi păstreze calmul, deşi simţea că o mănâncă pielea capului de emoţie.

La prima vedere, căsuţa i s-a părut modestă, curată şi în bună stare. Podelele erau bine măturate, avea un *tatami* nou în spate şi ferestre de sticlă foarte curate. Focul trosnea în căminul dinaintea căruia se afla Masahiro, spărgând alune, decojindu-le şi azvârlindu-le într-un coş împletit. Pulsul i s-a înteţit când a dat cu ochii de el şi, deşi aştepta cu nerăbdare de o săptămână să meargă acolo, a fost brusc copleşită de timiditate. Îi era necaz că nu-şi pusese rochia albastră în locul celei galbene, ar fi putut cel puţin să-şi strângă părul în sus, ca să pară ceva mai matură.

Văduva era o tânără trupeşă, cu faţa rotundă, şi părea nu cu mult mai bătrână decât Yoshi, deşi, având în vedere vârsta fiului ei, trebuia să aibă ceva ani în plus. Purta în spinare un prunc gângurind şi, pe un şold, o altă fetiţă micuţă. S-a oferit să le servească prânzul. S-a năpustit în bucătărie, de unde a apărut cu *hinomaru*{70} aşezat în aceleaşi tăviţe din care mâncaseră în

ziua când căzuse salahorul. Cu o voce puternică, dar calmă, i-a îmbiat pe tată şi pe fiică să bea apă de fântână sau ceai alb „special” de la Habrin.

În timp ce Yoshi şi Kenji mâncau, Maki-*chan* – fetiţa de doi ani – se juca pe jos cu o adevărată menajerie de animale cioplite în lemn. Copila avea chipul şi obrajii îmbujoraţi ai mamei sale şi, în timp ce adulţii sporovăiau, ea o privea clipind pe Yoshi, cu ochi nevinovaţi. După câteva clipe s-a ridicat şi-a pornit-o clătinându-se pe picioruşele ei dolofane. Ajunsă în dreptul lui Yoshi, i-a pus în poală una dintre jucăriile ei ude de salivă.

— Căluţu’, a ciripit ea, *ano nee*{71}? Uite domnu’ cal!

— Mulţumesc, i-a răspuns Yoshi, răsucind uşurel jucărioara în mâini.

Dacă nu lua în seamă saliva, jucăria era chiar frumoasă, destul de zgrunţuroasă, dar măiestrit cioplită. Lemnul îi părea cunoscut, la fel şi mirosul lui, deşi nu-i venea în minte de unde. Pândind o pauză în discuţie, i-a întins jucăria tatălui ei, întrebându-l:

— Tati, ce lemn e ăsta?

El a întins mâna peste masă s-o ia.

— Molid mongol, a răspuns el, esenţă tare. Foarte greu de cioplit. *Ne,* Shinagawa-*san*, e din cele făcute de Masa-*kun*{72}*?*

— E, nu-i mare lucru, a răspuns ţăranca, plecându-şi capul, lui îi place să meşterească, precum ştii!

— Familia Shinagawa a avut un magazin de jucării pe vremea când locuia la Nagano, i-a explicat Kenji lui Yoshi.

— Dar înainte să plecăm noi de-acolo – după ce preţul orezului a scăzut atât de mult, că au rămas toţi lefteri –, nimeni n-a mai avut cu ce să mai cumpere jucării, a spus ea râzând. Ce păcat!

Yoshi i-a aruncat o privire lui Masahiro, care, auzindu-şi pomenit numele, şi-a ridicat ochii de la lucrul pe care îl făcea, dar nu s-a uitat nici la Kenji, nici la mama lui, ci de-a dreptul la Yoshi, de parcă ea ar fi fost cea care vorbise. Când a văzut că fata i-a întors privirea, i-a zâmbit, uşor de tot, de parcă s-ar fi ivit o dâră de lumină.

Tatăl ei ţinea încă în mână jucăria de lemn, întorcând-o pe toate părţile în lumină.

— Ia te uită, l-a lăudat el, faci progrese, băiete, e o jucărie foarte frumoasă!

— Jucărie, a ţipat Makiko şi a azvârlit o maimuţică spre foc.

Văduva a făcut un pas înapoi, oprind cu îndemânare jucăria cu piciorul.

— Mulţumesc, acum a devenit foarte priceput şi la cioplitul baionetelor din bambus.

— E bine să ştie şi asta, a spus Kenji, dând din cap, o să-i prindă bine cândva.

Ceva din felul lor de a vorbi o făcea pe Yoshi să se simtă ciudat.

— Şi mie îmi place să cioplesc, a spus ea iute, deşi habar nu avea dacă îi plăcea sau nu. Nici măcar nu-i trecuse vreodată prin cap să încerce. Dar Kenji vorbea mai departe cu văduva.

— Ştii ce? a început el, îngândurat, poate ar fi cazul să încep să-l învăţ pe Masa-*kun* câte ceva despre construcţii. După ce pleacă Yoshi acasă, am putea să facem un plan. Să mi-l trimiţi de câteva ori pe săptămână, după-amiaza, să-l ajute pe Yamazaki-*san*.

— Yoshi pleacă acasă! a chiuit Maki, bătând din palmele ei durdulii.

— Ştt, a domolit-o văduva. Nu fi obraznică, Maki-*chan,* nouă ne place că Yoshi-*chan* a venit să se joace cu noi, nu-i aşa? Apoi a adăugat: E foarte frumos din partea dumneavoastră, Kobayashi-*shachyo*{73}. Cred că vă deranjaţi prea mult.

— Nu, deloc, a negat Kenji cu tărie, îmi face plăcere. Când termină şcoala?

— Termină de tot în mai.

— Şi apoi merge mai departe, la una dintre academiile militare?

— *Saa*{74}*,* a oftat Shinagawa-*san* pironindu-şi ochii mari în podea, aşa ne gândiserăm şi noi, deşi acum Dumnezeu mai ştie de unde o să găsim bani.

— Nu-ţi face griji în privinţa banilor, a întrerupt-o Kenji, doar ţi-am mai spus. Găsim noi bani. Familii ca ale dumitale,

care au făcut atât de mult pentru patrie, merită să fie răsplătite.

Apoi s-a ridicat şi şi-a întins oasele, îndreptându-se spre Masahiro, lângă vatră.

— Ce zici, Masa-*kun*? l-a întrebat el, bătându-l pe umăr. O să fii un ofiţer de nădejde pentru împărat, sunt sigur de asta!

— Da, domnule!

Ochii i-au zburat iute spre Yoshi, şi s-au abătut apoi cu aceeaşi iuţeală.

— Ce-ai vrea să te faci? a urmat Kenji. Ofiţer de marină care să doboare portavioane americane sau poate soldat al cerului? Să îţi iei zborul şi să bombardezi America, aşa cum au făcut vitejii noştri în decembrie? Sau vrei să rămâi aici să-ţi aperi ţara?

— Mă gândesc că după ce termin şcoala mi-ar plăcea să mă înrolez la *Kantogun,* dacă vor să mă primească.

— Bună alegere, oricum e destul de periculos să zbori cu blestematele alea de avioane. Deşi am auzit că piloţii primesc mâncarea cea mai bună, a continuat el chicotind. Dar sunt sigur că mama o să aibă grijă să te îndoape bine înainte de a pleca. E mare lucru că ştie să gătească aşa bine!

— Vai, nu, a tăgăduit văduva, punându-şi ruşinată mâna la gură. Nu, zău, ştiţi cât sunt de neîndemânatică! Aşa îmi spunea mereu Takehiro.

A mutat fetiţa pe celălalt şold. Mişcarea a făcut-o pe micuţă să izbucnească într-un plâns puternic şi neobişnuit de răguşit, pe care nici legănatul nu l-a putut domoli.

— Vai de mine, iar îi e foame, iertaţi-mă, vă rog…

Văduva a făcut o plecăciune şi s-a aşezat pe un balansoar lângă ei, descheindu-şi nasturii cămăşii şi dând la iveală un sân durduliu, surprinzător de alb. Atât mişcarea aceasta, cât şi alăptatul în sine erau făcute cu o naturaleţe pe care Yoshi o găsea cam stânjenitoare, deşi s-a pomenit că nu-şi putea dezlipi ochii de la ele. Makiko se uita şi ea. De fapt, în vreme ce surioara ei lipăia, s-a îndreptat bălăngănindu-se spre mama ei şi s-a proptit într-o doară de şoldul ei, asemenea unui cowboy american sprijinit de bar, ba chiar a ridicat şi o mânuţă dolofană şi a pus-o la fel de degajat pe celălalt sân al văduvei.

— Al meu? a întrebat ea.

— Nu, i-a răspuns văduva cu blândeţe, ăsta e sânul surioarei tale, Maki-*chan*.

Sân, s-a gândit Yoshi, *mune*{75}*, sein*{76}. Se întreba cum s-ar fi spus în chineză şi dacă Masahiro ştia. Era un gând ciudat, stânjenitor de intim, şi o făcea să se simtă ruşinată, dar şi neobişnuit de tulburată.

După ce copilul a terminat, Kenji – care părea să nu găsească nimic nepotrivit în alăptatul acesta în văzul tuturor şi încuviinţa tihnit din cap – a deschis un pachet neînceput de ţigări Golden Hawks şi s-a ridicat în picioare.

— *So ieba,* spuneai că-ţi curge prin acoperişul ăla cârpit?

— Cum adică? a întrebat văduva nedumerită, după care aruncând o privire spre Yoshi, a dat din cap. A, da, da… Mi-e teamă că grajdul din faţă a păţit ceva la ultima furtună.

— Hmm, şi cum ţi-ai dat seama?

Văduva a privit-o din nou pe Yoshi printre genele ei lungi, bovine.

— Fânul dinăuntru era ud, a răspuns ea abia auzit. Nu văd cum s-ar putea întâmpla una ca asta dacă n-ar fi vreo gaură în acoperiş.

— Păi atunci, de ce nu ne-am duce amândoi să vedem despre ce e vorba?

— Vai, lăsaţi, n-aş putea să vă deranjez cu asta, a spus văduva scuturându-şi mâinile durdulii. Aţi făcut şi aşa destule pentru noi.

— Da’ de unde! Nu sunt eu dulgherul satului? E datoria mea.

S-a ridicat scuturându-şi firimiturile de pe pantaloni şi, din obişnuinţă, s-a sculat şi Yoshi, deşi gândul de a mai vedea încă un grajd în locul acela înţesat de grajduri o făcea să-şi înăbuşe un oftat. Dar, spre surprinderea ei, tata a scuturat din cap.

— Tu rămâi aici, Yoshi-*chan,* să ai grijă de asta mică, împreună cu Masa-*kun*.

— Bine, a răspuns ea şovăind.

— Aşa, fetiţa mea cuminte! *Ii ko da*.

„Fetiţa mea cuminte,” vorbele acestea au umplut-o de bucurie, nici nu-şi mai amintea de când nu le mai auzise. Se

întâmplase cu siguranţă la Tokyo – într-una din rarele dăţi când tatăl său venise s-o vadă înainte de a se culca. O întrebase ce făcuse în ziua aceea şi apoi o scuturase uşurel de bărbie şi o lăsase să-i atingă dintele de aur, ca să-i poarte noroc. *Ii ko da!* îi spusese el atunci.

Acum, îndesându-şi picioarele mari în pantofi, i-a aruncat un zâmbet larg, strălucitor.

— Vezi să nu faci vreo prostie, a spus, făcându-i cu ochiul şi ieşind în grabă după văduvă.

Când uşa s-a închis scârţâind, Yoshi şi-a aruncat privirea spre vatră. Rămăsese singură cu Masa. Gândul acesta îi zburlea părul de pe ceafă. Simţea cum sângele i se zbătea cald în tâmple şi respiraţia i se înteţea, de parcă n-ar mai fi fost aer în încăpere.

Linişteşte-te, îşi spunea în sinea ei. *E doar un băiat şi el. Cui îi pasă că sunteţi singuri?*

Simţea privirile lui Masa aţintite asupra ei, de parcă şi el gândea acelaşi lucru.

Înghiţind în sec, Yoshi îşi privea picioarele frumos aliniate, încălţate cu şosete albe. Desigur, şi-a amintit ea, nu erau chiar singuri. Mai era şi Maki, motivul pentru care se aflau amândoi acolo. Şi-a întors capul spre fetiţă, care moţăia la picioarele fratelui ei, ţinând strâns în mâna dolofană o văcuţă de jucărie sculptată în lemn.

— Doarme după-amiaza?

Masa a ridicat din umeri, curăţând mai departe alune.

— Câteodată, aşa cred. Eu nu prea sunt acasă în timpul zilei, aşa că nu ştiu ce face.

— Dar nu lucrezi şi sâmbăta?

— Ba da, de cele mai multe ori. Am stat azi acasă doar pentru că am auzit că vii tu.

Yoshi a simţit cum îi iau foc obrajii.

— De ce?

— Pentru că am vrut să te văd, a răspuns el simplu.

Pentru o clipă a simţit că-i încremeniseră toţi muşchii. Ca să se verifice, în timp ce el se întorcea la curăţatul alunelor, a încercat să mimeze cântatul la pian, bătând cu degetele pe

genunchi începutul *Gymnopediei nr. 1* a lui Satie; mâna dreaptă părea să-i funcţioneze cum trebuie. După câteva măsuri, a încercat şi cu mâna stângă, bătând o triadă jucăuşă pe pulpă.

— Ce tot faci acolo? a întrebat Masahiro, holbându-se la mâinile ei.

— *Anoo… nani mo*[77], a spus ea iute, roşind şi ascunzându-şi mâinile la spate. Ăăă, mă gândeam doar…

— La ce?

— La Erik Satie.

— Adică? a întrebat el ridicând o sprânceană.

— Compozitorul? Din Franţa?

— N-am auzit niciodată de el.

— *Jodan desuyo*[78], a râs ea.

El a scuturat din cap, uşor iritat.

— A scris şi marşuri?

— Nu, doar muzică clasică. Uneori cânt la pian, când sunt la Tokyo.

— Ai pian? La tine *acasă*?

— E al mamei, a spus ea, simţindu-se parcă vinovată. Am luat lecţii de la trei ani.

— Te-a învăţat chiar mama ta?

— Nu, o nemţoaică evreică m-a învăţat.

— Evreii nu pot fi nemţi.

Yoshi s-a gândit o clipă.

— Ei bine, totuşi *vorbeşte* germană. Locuieşte cu familia în Yokohama şi vine în oraş de două ori pe săptămână.

— Vezi, am zis eu că eşti interesantă, a spus el, dând uşurel din cap. Nimeni de pe-aici nu cântă la pian.

— Ba la Habrin se cântă la pian. Am văzut eu la Hotelul Yamato. Cânta o rusoaică îmbrăcată în rochie de seară.

— Ai stat la Yamato când ai fost la Harbin? a întrebat el neîncrezător.

— Doar o singură noapte, când am ajuns acolo.

— Foarte elegant, a urmat el, privind aluna pe care o decojea. E putredă, a adăugat aruncând-o în foc.

Yoshi l-a privit nelămurită. Se supărase pe ea? Greşise oare când pomenise de hotelul luxos? *Sigur nu crede că sunt*

interesantă, s-a gândit ea, nemulţumită. *Crede că sunt ciudată… nepatriotă.* Era o senzaţie pe care o ştia prea bine: când stătea la coadă la peşte, gospodinele din cartier şuşoteau în spatele ei suficient de tare ca să audă frânturi de cuvinte: „englez” şi „kempei”[{79}] şi „spion”. La şcoală, profesorul le dăscălea despre atitudinile nepatriotice şi le spunea elevelor „să se asigure că reclamă orice întâmplare ciudată de pe strada lor, mai ales dacă în ea erau implicaţi străini”. Nu se uita direct la Yoshi, dar alte fete întorceau capul spre ea. Şi le simţea privirile ca pe nişte ace ascuţite înfipte în faţă.

Brusc, mica încăpere i s-a părut mai puţin primitoare şi mai degrabă înăbuşitoare. Simţind că o ia cu ameţeală, s-a ridicat în picioare.

— Unde te duci? a întrebat-o Masahiro, văzând că se îndreaptă spre uşă.

— Păi… trebuie să-l întreb ceva pe tata.

— Ce? a iscodit-o el.

Ea a mers înainte, a traversat camera din trei paşi şi a intrat pe *genkan,* căutându-şi pantofii în grămada de încălţări. Când i a găsit, s-a grăbit să-şi vâre picioarele în ei. L-a auzit cum se ridică şi o urmează până în pragul uşii.

— Dar nu poţi să aştepţi până se întoarce? a întrebat el încruntându-se. Nu te duce. De ce trebuie să-l întrebi chiar acum?

— Pentru că mi-e teamă c-am să uit, a minţit ea, simţind cum îi arde faţa, pe când îngenunchea să îşi încheie cataramele pantofilor.

— Ce să nu uiţi?

— Când… când o să plece trenul luni, a mormăit ea. Trebuie să mă apuc de împachetat.

— Vin şi eu cu tine, a spus el, intrând în *genkan.*

— Ba nu, a ripostat ea fără suflare. Vin iute înapoi.

Şi-a aruncat ochii în toate părţile, căutându-şi disperată haina care nu se vedea nicăieri, probabil că văduva o pusese într-altă parte. Yoshi s-a oprit o clipă şi apoi s-a întors spre uşă, deschizând-o.

— Vin iute înapoi, a repetat ea, avântându-se în aerul rece.

În timp ce mergea în pas grăbit prin noroi şi iarbă, a mai aruncat o privire peste umăr. Masahiro se uita la ea pe geam. Nu-i vedea bine chipul, dar cu siguranţă nu părea mulţumit.

Crede că sunt ciudată, s-a gândit ea din nou. De ce oare şi-o fi închipuit că el o crezuse altfel? *Manshu* era departe de Tokyo, dar tot în Japonia.

Şi-a iuţit pasul, luând-o la fugă prin iarbă, mânată de acelaşi amestec de disperare şi speranţă copilărească pe care o simţea cu ani în urmă, când fugea în braţele lui Kenji. S-a simţit mai uşurată când a ajuns la uşa grajdului şi s-a oprit să-şi treacă mâna prin păr. Apoi a apucat clanţa grosolană de fier…

Şi-a încremenit.

Sunetele care răzbăteau de dincolo de uşă erau deopotrivă de neînţeles, dar fără îndoială gemete şi icnete pe care niciun animal, altul decât omul, nu le-ar fi putut scoate. Vocea văduvei îşi pierduse blândeţea şi timiditatea de mai devreme şi suna acum gâfâită şi agitată. Şi, pe măsură ce foşnetele şi bufniturile se înteţeau, parcă începea să ţipe. Şi dacă şi-ar fi luat inima în dinţi, Yoshi ar fi strigat şi ea.

Cât despre vocea tatălui ei… ei, bine, chiar *era* vocea lui. O cunoştea prea bine. Şi-i era teamă să se gândească mai departe… Ce anume or fi făcând acolo doi oameni în toată firea? Ce însemna asta exact? Auzise ea şoptindu-se pe la şcoală şi chiar văzuse o gravură veche ce trecuse pe furiş pe sub bănci în timpul orelor. *Făceau chestia aia!* Dar despre ce chestie o fi fost vorba?

Mama, s-a gândit ea, şi cuvântul a izbit-o ca o măciucă, strivindu-i creierul. Pentru o clipă şi-a închipuit că o să cedeze, trântindu-se pur şi simplu pe jos. Poate o să moară degerată, chiar acolo pe pământul tare şi pe iarba mânjită. Poate tata o să dea de ea şi-o să-i pară rău. Până una-alta, s-a lăsat în jos pe o coapsă. Dar tocmai atunci sunetele s-au înteţit din nou: un geamăt gros, un muget înăbuşit, o gâfâitură. Stomacul i s-a încleştat pe neaşteptate, iar orezul alb şi curat s-a amestecat brusc cu murăturile roşii, formând o zeamă rea şi îngreţoşătoare.

Înghiţindu-şi gustul amar din gură, Yoshi s-a căznit să se

ridice din nou în capul oaselor, străduindu-se să nu facă zgomot. După aceea s-a uitat înapoi, spre fereastra casei familiei Shinagawa. Masahiro nu mai era acolo, şi l-a închipuit aşezat din nou dinaintea focului, curăţând alune, cu Maki adormită la picioarele lui.

Yoshi a şovăit o clipă, apoi a luat-o încet spre casă, cu mâinile încrucişate peste pântec. Pe când se apropia de uşa frumos şlefuită, simţea că vorbele acelea ale tatei i se învârteau nu numai în minte, ci şi în stomac, provocându-i un val greţos de ură de sine, care ameninţa să-i răscolească din nou mâncarea ce de-abia se potolise. *Ii ko,* s-a gândit ea, necăjită. O „fetiţă cuminte" care stătea în casă, sporovăind cu un băiat, în timp ce tatăl ei făcea lucruri ruşinoase cu mama lui. O „fetiţă cuminte" care îşi lăsase singură mama bolnavă timp de două săptămâni, ca să stea cu cel care le trădase pe amândouă.

Mergea înainte, fără să aibă habar ce-o să facă odată întoarsă în casă. De fapt nici nu-i venea să se mai ducă acolo. Ar fi vrut să fie înapoi la Tokyo, sau în trenul de mare viteză *Asia,* sau chiar pe vaporul cu care călătorise din Japonia în colonia coreeană care-i întorsese stomacul pe dos. Oriunde în altă parte decât în locul acesta impecabil dar otrăvit, acest Nou Paradis, această „linie a vieţii" către Japonia, care, în momentul acesta cel puţin, părea să fi devenit brusc o condamnare pe viaţă.

A încercat să se gândească la un film occidental, la ceva în care să se piardă, cel puţin mental. Dar ce-i venea în minte nu era alcătuirea obişnuită de celuloid, cu blonde care dansau şi confederaţi avântaţi. Era, mai degrabă, un film diferit, mohorât şi dureros, fără nicio urmă de culoare sau lumină. Zgrunţuros şi trist, cu o fată palidă şi singură, care îşi pierduse mama şi îşi pierdea acum şi tatăl. O fată care rămânea mereu pe dinafară, indiferent unde s-ar fi aflat, care spunea mereu ce nu trebuia şi arăta alandala. O fată care nu va fi niciodată privită ca fiind „normală".

Yoshi se uita pierdută la fata din filmul acela groaznic, îndreptându-se ţeapănă spre uşa de lemn. A ciocănit uşor, auzind ecoul gol, fără inflexiuni, apoi, neprimind niciun răspuns, a deschis-o şi a intrat, închizând-o încet în urma ei.

Înăuntru, casa arăta ca înainte: ordonată şi bine măturată, mirosind a ceai stătut şi a orez fiert. Dar nu i se mai părea deloc primitoare. Nimic nu mai părea să-i ofere un adăpost sigur: nici focul care trosnea şi scotea câte o flacără în vatra de cărămidă, nici băiatul cu picioare lungi, lângă care se aşezase din nou.

Auzindu-i paşii uşori, Masa Shinagawa şi-a ridicat ochii. Privirile li s-au încrucişat şi Yoshi a simţit o foarte scurtă, dar strălucitoare explozie de întunecime.

— I-ai găsit?

— *Hai.*

— L-ai întrebat pe tatăl tău ce voiai?

— Nu.

Simţind că-i tremură genunchii, Yoshi s-a prăbuşit pe o pernă pe podea. Nu s-a mai deranjat să-şi pună picioarele sub ea, ci şi le-a încrucişat întinse dinaintea ei, aşa cum ar fi făcut un bărbat – lucru pentru care tatăl ei ar fi admonestat-o dacă ar fi fost de faţă. *Dar nu e aici, nu-i aşa?*

Maki-*chan,* trezită din nou, se juca acum cu un alt animăluţ de lemn. Văzând-o pe Yoshi, i-a întins pumnuleţul ei lucios şi dolofan:

— Şoricelu', a ciripit ea, *anno nee*? Uite, domnu' şoricel.

— Mulţumesc, a răspuns Yoshi mecanic, luând jucăria cu degete care nu mai simţeau nimic, abia stăpânindu-şi pornirea de a plesni copilul şi de a arunca figurina pe foc. Dar a început să o răsucească în palmă, mai întâi apăsându-i doar marginile şi colţurile ascuţite, tare de tot, ca să simtă durerea. Încetul cu încetul totuşi, ceva din forma obiectului i-a atras atenţia. Aşa cum spusese Maki, era un şoarece. Dar nu era dintr-aceia cu patru picioare, ca toate rozătoarele, ci mai degrabă o arătare cu picioare subţiri, cu urechi mari, rotunde şi cu mănuşi în mâini, ca în desenele animate.

Pentru o clipă, i s-a părut că e încă o glumă proastă. Încă un semn ţipător al coşmarului în care nimerise.

— Ăsta e Mickey-*san*? a întrebat ea, fără să se adreseze cuiva anume.

— Şoarece, a repetat copila, îndepărtându-se de-a buşilea.

Yoshi a ridicat jucăria la lumina focului, înăbuşindu-şi un

hohot de râs nebunesc. Înainte de război, tatălui ei îi plăcuseră Mickey şi Minnie, Donald şi Pluto. Chiar îi adusese lui Yoshi jucării cu cheiţă cu chipurile lor, făcute la o fabrică pe care o construise el în Kurashiki. Acum însă, era îndeobşte recunoscut că astfel de imagini erau lipsite de patriotism. Puţinele jucării rămase pe rafturile magazinelor din Tokyo erau mai ales soldăţei, tancuri şi puşti, eroi ai unui război mititel neluptat încă.

— Îţi place? a întrebat-o Masa, privind-o din nou, cu ochi blânzi şi plini de milă (sau i se părea ei?). Pot să-ţi fac şi ţie una!

— Ăsta e chiar Mickey Mouse?

— *Saa,* a răspuns el hâtru. Dar n-o să spui nimănui!

Cu mai puţin de un ceas în urmă, schimbul acesta de cuvinte ar fi încântat-o peste măsură, acum însă nu făcea decât să o înfurie.

— E chiar un Mickey Mouse? Ca cel din desenele americane?

Masa a ridicat din umeri, jignit.

— L-am făcut cu mâna mea, nu crezi? Asta nu-l face japonez?

Yoshi şi-a lăsat ochii în jos. Nu se auzea niciun sunet în încăpere, în afară de răsuflarea uşor înfundată a lui Maki şi de trosnetul domol al focului. Apoi, cu coada ochiului l-a văzut pe Masahiro împingându-şi taburetul într-o parte şi ridicându-se în picioare. Nu a lăsat să se vadă că îl observase, nici măcar când el a străbătut încăperea fără zgomot şi s-a aşezat pe jos, chiar dinaintea ei, cu picioarele încrucişate. Atât de aproape, încât li se atingeau genunchii.

— Aş putea să-ţi fac şi ţie una, i-a spus el domol. O să cioplesc ceva special pentru Yoshi. Un cerb, poate. Dar, dacă stau şi mă gândesc, nu cred că se cade. E prea tăcut… prea… nu ştiu… prea molatec.

A privit-o cu ochii lui negri, strălucitori, căzut pe gânduri.

— Ce-ai zice de un şoim?

— Un *şoim*? a râs ea, un râs aspru ca o tuse, ce a sfâşiat tăcerea forţată. Aşa mă vezi tu pe mine? Cu gheare şi nas mare, coroiat?

— Ba mie îmi plac şoimii. Sunt puternici. Şi frumoşi.

Dar eu nu sunt puternică. Şi nici frumoasă. Şi-a ferit privirea. Şi totuşi şi-ar fi dorit să-i dea ceva – un talisman pe care să-l ia cu ea în trenul *Asia* şi să-l ţină strâns în mână tot drumul înapoi către Tokyo. Ceva care să nu aibă nimic de-a face cu tatăl ei sau cu Manciuria sau cu războiul…

— Eu pot să cioplesc şoimi frumoşi, să ştii! i-a spus el pe un ton ademenitor, ridicându-şi sprâncenele pentru a fi mai convingător.

Semăna atât de mult cu un negustor şiret, că Yoshi s-a pomenit zâmbind.

— Ei bine, a încuviinţat ea, aproape fără să vrea. Atunci aşa să fie. Dar să-mi faci o şoimiţă!

— O şoimiţă o să fac! a încuviinţat el. Una frumoasă, delicată, puternică.

Şi agita jucăria în glumă pe dinaintea ei. Fără să-şi dea seama, Yoshi i-a dat mâna la o parte. Gestul nu avea nicio însemnătate anume, dar atingerea degetelor lor în aer i-a stârnit o senzaţie în şolduri, în genunchi şi în scobitura tălpii.

Am atins un băiat, s-a gândit ea uimită, şi pentru o clipă i-a pierit din minte orice gând despre cele petrecute în grajd.

Şi-apoi, până să-şi dea seama ce se întâmplă, băiatul şi-a mişcat degetele cu aceeaşi iuţeală cu care scotea din coji alunele maroniu-sidefii. Şoricelul a căzut pe podea, iar degetele lui nu numai că le atingeau pe ale ei, ci i le apucaseră blând, dar ferm, ca nişte coji protectoare. Yoshi a rămas cu ochii pironiţi la degetele lor. Era şi aceasta încă o trădare a Hanei? Să se ţină de mână cu băiatul a cărui mamă făcea mai mult decât să se ţină de mână cu Kenji în grajd?

Tulburată, s-a dat înapoi. Dar el a tras-o îndărăt, cu un gest destul de puternic. În timp ce se apleca spre faţa ei, fata şi-a întors capul, uşor speriată. Dar el i-a şoptit la ureche:

— Nu-ţi fie frică.

Vorbele acestea o gâdilau ca nişte fulgi micuţi. Yoshi simţea că o mănâncă pielea capului şi că i se înmoaie genunchii.

— De ce să-mi fie frică?

— De nimic. Totul va fi bine. Îţi promit. Poţi să ai încredere

în mine.

Ea a şovăit, simţind cum lacrimile îi înţeapă pleoapele. Nu se cuvenea – era chiar imoral şi ilegal – să se ţină de mână în felul acela. Singuri, într-o cameră, în timp ce părinţii lor făceau *chestia aia,* afară. Şi totuşi, cum şedea acolo, avea senzaţia surprinzătoare că mâinile acelea necuvenite erau însăşi linia vieţii *ei,* că putea fi singurul lucru care ar fi ţinut-o la suprafaţă în clipa aceea.

Şi au rămas aşa, ţinându-se de mână şi privindu-se în ochi, o vreme ce li s-a părut nesfârşită, până când uşa grajdului a scârţâit şi s-au auzit paşi afară, iar Maki a dat fuga în *genkan* ţipând: *Oka-chan! Otoo-san! Okaeri!*{80}, chiar în momentul în care uşa de la intrare s-a deschis şi s-a închis la loc cu zgomot şi au auzit vocea văduvei spunând:

— Makiko! Ce cauţi aici în *genkan*? Cu pantofii ăştia? Murdari! Murdari!

— Haide, las-o în pace! i-a strigat Kenji. Nu-i nimic rău cu murdăria curată şi cinstită din Noul Paradis. O s-o ajute să crească mare şi puternică. Asemenea mamei ei.

Şi numai când picioarele lui Kenji au făcut podelele să scârţâie, Yoshi şi Masa şi-au dat drumul la mâini. Şi chiar după ce au plecat, ea tot i-a mai simţit urmele degetelor apăsându-i uşurel marginile palmelor.

— Maki i-a spus „tata”, a şoptit ea.

Masa a zâmbit, puţin cam trist. Şi abia în acel moment şi-a dat seama: copila îi spusese „tată” lui Kenji pentru că el chiar *era* tatăl ei. Ea era şi copilul lui Kenji.

Simţind că o apucă greaţa, Yoshi s-a îndreptat din nou spre uşă. Dar Masa a oprit-o iar, punându-i mâna pe umăr. Ea s-a întors, sperând să primească o lămurire. O asigurare că ceea ce auzise şi văzuse în ultima jumătate de oră nu avea nicio semnificaţie: nici intimitatea blândă din vocea tatălui ei când li se adresa văduvei şi copiilor ei şi nici sunetele îngrozitoare din grajd.

— O şoimiţă, i-a spus Masa, făcându-i cu ochiul. O să ţi-o fac până mâine. Şi-ai să poţi s-o iei cu tine la Tokyo când pleci. Şi când o să ne întâlnim acolo, am să-ţi aduc şi un şoim ca să-i

ţină de urât.

Ea s-a frecat la ochi cu mâneca.

— Ai să vii la Tokyo?

El i-a aruncat un zâmbet larg şi alb, de parcă l-ar fi întrebat ceva atât de evident şi nevinovat încât l-ar fi vrăjit de-a binelea.

— Aşa cum ţi-am spus când ne-am văzut prima dată. Sunt sigur că noi doi ne vom mai întâlni.

V
POLIGOANELE DE ÎNCERCARE DIN DUGWAY, UTAH

Aprilie, 1943

Clădirile se înălţau pe nisipul spălăcit al ţinutului Utah, deopotrivă diferite şi nepotrivite. Satul german (supranumit în glumă şi „Kraut House”) era ceva mai departe de ele. Asemenea aşezării japoneze, nu era de fapt un sat, ci doar o replică serioasă a unui bloc berlinez cu apartamente de închiriat. Avea pereţii de cărămidă, acoperişul mansardat şi consolidat cu lemn, oţel şi tablă galvanizată.

Satul japonez – clădirea construită de Anton Reynolds – se înălţa la câteva zeci de metri de buncărul de beton în care se afla el acum. Văzut prin binoclul militar, părea un *doppelganger*{81} şubred al vecinului său teutonic. Pereţii îi erau din lemn şi hârtie, acoperişul din ghips întărit cu lut, cu olane de ceramică deasupra, desfăşurându-se graţios asemenea unor valuri cenuşii în soarele de iarnă. Studiindu-le mai bine acum, lui Anton – care le arsese în cuptor cu mâna lui – i s-a părut că vede într-o doară platoul din secolul al XVIII-lea al soţiei sale aşezat dinaintea unei turme vijelioase de vite.

Ce gând ciudat! Şi deopotrivă stânjenitor de transparent. Asemenea viselor pe care le tot avea despre casa lor din Nagano, care se prefăcea în scrum dinaintea ochilor lui. Beryl, cea care-l trezea de obicei din aceste coşmaruri, se împotrivise de la bun început ca el să accepte această comandă.

— Eu tot nu pot înţelege de ce te-ai şi dus acolo! se plânsese ea cu o seară în urmă, când o sunase din tabăra ofiţerilor de la Dugway. Nu a fost de ajuns că le-ai construit blestemăţia aia?

Şi Anton fusese de aceeaşi părere, cel puţin la început. Dar după ce terminase clădirea în New Jersey (şantierul era aproape de biroul lui din New Hope, iar satul, asemenea multora dintre clădirile sale de inspiraţie japoneză, era proiectat să poată fi demontat şi montat la loc cu uşurinţă), semnase documentele cerute de armată pentru livrare şi transferase totul la baza militară de aici.

În noaptea aceea împachetase toate scrisorile, chitanţele, derogările, formularele, planurile şi desenele pentru

„operaţiunea Casa de întâlnire” în fâşii groase de ziar, legate cu frânghie răsucită, de măcelărie, şi le pusese la păstrat în biroul lui. Dar nu în locul obişnuit (în dulapul metalic de sub gravura cu tânăra japoneză cu părul coafat ce atârna pe fereastra dinspre răsărit a biroului), ci într-un cufăr acoperit de pânze de păianjen, lăsat pradă mucegaiului din şopronul din grădină. A azvârlit pachetul înăuntru, a trântit cu zgomot capacul greu al cufărului şi l-a încuiat. Apoi a aruncat cheia în fluviul Delaware. Era un gest pur simbolic, încuietoarea fiind stricată de ani de zile, motiv pentru care cufărul se afla în acel şopron, în loc să stea în pod, cu toate celelalte obiecte de călătorie. Dar dintr-o pricină greu de cunoscut, asta l-a făcut să se simtă mai bine. Ca şi cum toată chestiunea aceasta atât de neplăcută se încheiase, în cele din urmă.

Owarida! şi-a spus în sinea lui, privind flecuşteţul acela de argint înnegrit căzând şi dispărând, scufundându-se într-un loc neştiut, în nămolul de pe fundul fluviului. *S-a sfârşit!*

Şi în săptămânile care au urmat se comportase de parcă ar fi crezut cu adevărat că totul se terminase: se cufundase în alte proiecte cu o concentrare nefirească. A stat treaz două nopţi una după alta ca să termine planurile pentru modernizarea unei case de la ferma unui artist din Lambertville. S-a ferecat în birou weekenduri de-a rândul, ca să proiecteze o extensie la o fermă de piatră de lângă Philly. A petrecut trei săptămâni în Montauk, sorbind o poşircă de vin din sticle în formă de peşte, ca să proiecteze o casă lăbărţată pe plajă pentru un creator de modă cu minţile tulburi.

Totuşi, după satul japonez, toate acestea păreau terne, triviale chiar. Dacă ar fi să spunem adevărul (deşi oficial una ca asta nu ar fi cu putinţă, căci Comitetul de Cercetare pentru Apărare – CCA – fusese cât se poate de explicit), proiectul Dugway fusese cel mai captivant din tot ce făcuse Anton de la întoarcerea din Tokyo. În primul rând, era prima clădire exclusiv japoneză pe care o făcuse, punând la socoteală şi cei şaptesprezece ani cât locuise *efectiv* în Japonia. Nici vorbă de îmbinare între est şi vest, nicio fereastră cubistă sau vreo galerie în stil internaţional şi nicio tentă maură subtilă la

arcurile ferestrelor sau la uşi. Din temelie până-n horn, toată clădirea trebuia construită aşa cum ar fi făcut-o meşterii japonezi. Guvernul punea la dispoziţie oricât era nevoie.

„În afară de meşteri japonezi", îi atrăsese Anton atenţia oficialului CCA, care venise tocmai din Virginia să-i propună acest proiect şi să-i arate hărţi şi machete, fotografii aeriene ce dovedeau cât de ineficiente fuseseră bombardamentele anterioare, asemenea raidului Doolittle, şi cât de mare nevoie aveau atât de poligoane, cât şi de armament mai sofisticat.

„Ei bine", a răspuns colonelul Neal Jamison, „nu spunem că va fi uşor să construim aşa ceva aici, dar putem să vă punem la dispoziţie forţa de muncă a deţinuţilor. Însă, atenţie, nu din lagărele în care sunt închişi cu japonezi, acest lucru e socotit prea riscant. Dar forţă de muncă zdravănă, americană. Instituţiile Corecţionale ale statului Utah sunt în preajmă".

Dacă o fi desluşit grimasa de dezgust de pe chipul lui Anton, nu a lăsat să se vadă, deşi – după cum Anton era convins că îi fusese cercetat tot trecutul cu de-amănuntul – Jamison trebuia să ştie că maistrul lui preferat era un japonez *nissei*{82} din San Francisco. George Yamashita şi familia lui fuseseră deţinuţi în lagărul de la Butte Lake până în urmă cu câteva luni, când fuseseră eliberaţi, datorită unui avocat evreu bun şi sprijinului financiar însemnat acordat de Anton. Şi toţi trei lucrau acum la Ferma New Hope. Tehnic vorbind, George era „consultant agricol", deşi neoficial era tot mâna dreaptă a lui Anton. Totuşi, acesta rămăsese secretul lor. Dacă vreun oficial CCA ar fi ştiut că un „Jap" adevărat (cel puţin ceea ce îşi închipuiau ei că ar fi fost adevărat) avusese vreo minimă contribuţie la satul japonez, i-ar fi băgat la zdup pe amândoi pe veci.

În cele din urmă, nu construcţia în sine le crease cele mai mari probleme şi nici găsirea muncitorilor care ar fi putut să o ridice, ci materialele. Cu embargoul impus de război, lucruri simple – cum ar fi fost un tip anume de lemn şi ipsos necesare – erau aproape imposibil de găsit. Călăuziţi de talentul de detectiv al lui George (deşi născut în Berkeley, poseda un al şaselea simţ în privinţa descoperirii de materiale compatibile cu cele japoneze), energizaţi de cafeaua dublu filtrată şi de

sendvişurile cu ardei roşu şi brânză ale lui Beryl, cei doi şi-au bătut capul să găsească înlocuitori: ratan pentru bambus, brad Douglas din Munţii Stâncoşi în loc de molid japonez, lavă hawaiiană în loc de ipsos de nămol din Hakone. Ţiglele ceramice Kawara pentru acoperiş dispăruseră şi ele, dar după câteva experimente Anton a ales să folosească un amestec de caolin şi lut roşu, glazurat cu nisip fin alb, căruia el şi Beryl îi dădeau formă şi-l ardeau într-un cuptor pe care soţia lui îl cumpărase de la un prieten sculptor atunci când hotărâse – pentru scurt timp – să-şi încerce talentul la ceramică.

Dar şi mai greu de înlocuit s-a dovedit a fi hârtia de orez necesară pentru uşile culisante *shoji.* Şi-au petrecut mai bine de trei săptămâni încercând tot felul de tipuri de hârtie americană de diverse greutăţi: de la cea de împachetat la foiţă. Le-au întins pe rame de placaj, le-au privit în soare să vadă dacă au acelaşi aspect şi seamănă la atingere. Până la urmă s-au învoit să folosească pergament. Nu împrăştia lumina la fel (ce spusese Tanikazi despre *shoji?* Că „ar trebui să filtreze lumina soarelui în cameră aşa cum apa transpune întunecimea tuşului pe pagina albă a artistului”.). Dar era plăcută la atingere. Culisând fiecare uşă nouă de la stânga la dreapta, ca s-o încerce, Anton se simţea năpădit de mândrie pentru creaţiile sale, chiar dacă se străduia să nu şi le închipuie mistuite de flăcări.

Ultimele veneau podelele. Importurile de *tatami* fuseseră interzise de mai bine de un an, dar după o mulţime de telefoane, ajunseseră la San Francisco, şi de acolo în Chinatown, şi mai departe, la magazinul universal Gump din Post Street, unde a găsit doar patru. Iar lor le trebuiau patruzeci.

Neavând încotro, le telegrafiase celor de la CCA, sugerându-le să folosească fân, pur şi simplu, pe care să-l umezească înainte. Ardea mai iute decât *tatami*-ul, dar era tot ce putea fi mai apropiat de original din ce avea la îndemână acolo. Spre marea lui surprindere însă, la nicio săptămână după aceea, s-a pomenit la şantierul Hoboken cu încă cinci duzini de rogojini, stivuite frumos într-un camion militar. Când l-a întrebat pe şofer de unde proveneau, i s-a spus că fuseseră „împrumutate”.

Verificându-le pe fiecare în parte, Anton încercase să nu se gândească la cei de la care fuseseră „împrumutate”. Dar asemenea fantomelor uşilor *shoji* cuprinse de flăcări, ei îi tot apăreau în minte, vieţile lor trecute desprinzându-se din cicatricele şi tăieturile întipărite în împletitura dură: urme ale unei măsuţe încărcate cu cărţi sau mâncare, ojă picurată de la o pedichiură neglijentă, o tocitură în formă de pătrar de lună, cam de forma tocului unei sandale de copil. Şi-aceste urme mărunte lăsate de vieţi distruse îl obsedau. Dar aşa cum îşi tot repeta în gând, el fusese cel ce se învoise să facă această treabă. Şi era nevoit să accepte regulile care se impuneau.

Pentru munca propriu-zisă de construcţie, se alesese în cele din urmă cu compania Maroni Brothers, o şleahtă de italieni spurcaţi la gură, dar de treabă, din New Jersey. Din câte ştia el, niciunul nu fusese închis după ce Italia trecuse de partea Axei, deşi bănuia că unii dintre ei intraseră la zdup pentru fapte mult mai lumeşti. Când venise să le vadă sediul din Hoboken, cu aerul îmbâcsit de fum şi pereţii îngălbeniţi, decoraţi cu afişe prinse în piuneze alături de icoane cu Fecioara Maria, lui Anton i-a venit să râdă de absurdul situaţiei: cu mâinile lor mari şi piepturile păroase, cu crucifixurile legănându-li-se la gât şi părul lucios, încărcat de pomadă, fraţii Maroni nu aduceau nici pe departe cu muncitorii dichisiţi şi aproape goi cu care era el obişnuit să lucreze în Răsărit. Dar pe măsură ce se înălţa satul – stâlp cu stâlp, grindă cu grindă –, era destul de mulţumit de îndemânarea oamenilor. Şi chiar şi acolo, în New Jersey, înălţate de acele mâini occidentale păroase, frumuseţea simplă a clădirilor nu contenea să-l uimească.

Căci, în ciuda scopului său sinistru, satul japonez întruchipa tot ce preţuia Anton la tradiţiile arhitecturale japoneze. Avea o practicalitate aproape vaporoasă, cu o structură solidă, dar uşor de mânuit, asemenea aerului. Era suficient de tare încât să reziste la musoni şi la covorul de mucegai care năpădea totul în verile umede din Kanto. Dar în interior era o atmosferă delicată, pătrunsă de un calm bisericesc. De fapt, hălăduind pe culoarele ce miroseau a curăţenie, după terminarea clădirii, Anton – tot mai stânjenit de proiect pe măsură ce se materializa

– s-a pomenit a fi neaşteptat de liniştit. Şi s-a simţit pătruns de acel respect pentru profesia sa pe care îl simţise până atunci doar în Orient. Era aproape ca o mică întoarcere acasă, deşi a fost nevoit să-şi reamintească faptul că nu era nici pe departe aşa. Căci nu era oare tocmai acesta scopul acelui sinistru exerciţiu? Să-şi folosească admiraţia „suspectă" faţă de stilul japonez pentru ceva util? Să le arate blestemaţilor ăstora de americani blestematul lui americanism? Şi, desigur, să pună capăt tuturor acestor escrocherii militariste în aşa fel încât să se poată sfârşi, în fine, războiul, şi cele două naţiuni să-şi poată vedea mai departe de vieţile lor?

— Dar ăsta ar putea fi acum scopul tău, îi spusese Beryl, când i-a mărturisit frământările sale. Există însă o diferenţă, *chéri*, între a ţine partea ţării tale şi a omorî civili.

— Dar cine a zis că sunt civili? s-a răţoit el.

— Anton! l-a mustrat ea, este o casă de locuit, nu o baracă. E clar că armata americană vrea să bombardeze obiective civile.

— Şi crezi că asta transformă totul în crimă?

Ea a ridicat din umeri, cu un gest foarte franţuzesc.

— Nu e crimă, i-a întors el vorba. E război.

Ea a ridicat din nou din umeri, de parcă ar fi vrut să spună: „Şi care-i diferenţa?"

Reîntors acasă în vacanţă de la Universitatea Princeton, fiul său, Billy, a fost mult mai calm când i-a povestit despre proiect. La început şi-a fixat privirile în podea, clipind de mai multe ori, de parcă ar fi vrut să plângă. De obicei aceste toane ale lui Billy îl iritau, dar de data aceasta îl găsea de-a dreptul enervant.

— Crezi că am făcut rău? l-a întrebat el. Mama crede că e o crimă.

Băiatul, student în anul întâi de-acum, a clătinat din cap.

— Nu, nicidecum. Nu cred asta. Doar că… avem prieteni acolo. De unde ştii că n-ai să-l omori pe vreunul dintre ei?

Anton a simţit că se prăbuşeşte ceva în el la auzul acestei întrebări.

— De ce spui *ei?* Noi suntem americani. Suntem cu toţii de aceeaşi parte a baricadei.

— Ştiu, s-a repezit să-i răspundă fiul lui. Şi eu am fost

înfuriat de episodul Pearl Harbour, la fel ca toată lumea. A fost un gest atât de laş, de atroce. Fără putinţa de a ne apăra. Dar – şi asta poate părea meschin, naiv, sau ia-o cum vrei – nu mă pot împăca cu gândul că pentru a câştiga războiul suntem nevoiţi să ucidem oameni care n-au avut nimic de-a face cu pornirea lui.

— Dar nici n-au încercat să-l oprească, a subliniat Anton. Billy şi-a ridicat privirea spre el, iar Anton şi-a dres glasul. *Unii* au încercat totuşi, şi el ştia prea bine. Şi, rând pe rând, au fost amuţiţi de armată, dacă nu prin detenţie, prin ceva mult mai sinistru.

— Oricum, a continuat el studiindu-şi pielea lustruită a pantofilor, îmi închipui că toţi cunoscuţii noştri de acolo au reuşit să plece din ţară. Sau cel puţin să iasă din marile oraşe. Dar dacă n-au făcut-o… a urmat el ridicând din umeri, sperând că părea mai degajat decât se simţea cu adevărat.

— E război. Se şi moare în război. Şi cu cât o fac mai iute, cu atât mai repede se termină războiul.

— Chiar crezi că e atât de simplu? a întrebat Billy, ridicând o sprânceană roşcată.

— Da, aşa cred, din păcate.

Şi chiar credea. Totuşi, cuvintele acelea pronunţate chiar de el îl deranjau mai mult decât ar fi recunoscut. Îi aminteau de ceva respingător, despre care citise undeva – un comentariu făcut de un general care condusese raiduri aeriene în Europa: „Dacă omori destui”, spusese el, „atunci n-o să se mai bată”.

De îndată ce structura a fost înălţată, a urmat dotarea ei. Toate magazinele japoneze de pe coasta de vest până în Honolulu erau închise, dar echipa lui Anton reuşise să găsească suficiente echivalente ale materialelor de bază cu care lucrase el la Tokyo: mese de lemn şi cufere de depozitare din Chinatown. Unele mărunţişuri (paravane pliabile, un ceainic mare de metal) din recuzita unui studio RKO din L.A. Au mai apărut şi alte lucruri „de împrumut” donate de guvern: o găleată de baie din lemn. Pernuţe de şezut. Un uscător de rufe din lemn. A apărut până şi un camion cu o căsuţă de păpuşi: o vilă cu două etaje, minuţios proiectată şi mobilată complet, cu

paneluri *fusuma* culisante, saltele *futon,* lampioane. Avea până şi un serviciu micuţ de ceai. Asemenea satului japonez, nici căsuţa de păpuşi nu era populată, poate că micuţii ei locuitori fuseseră mutaţi în pătuţurile de campanie ale vreunui copil bolnav. Dar ceştile şi farfurioarele mici cât unghia – din porţelan glazurat, albastru cu galben, *koto-yaki* – mai aveau rămăşiţele unui praznic minuscul de rămas-bun. Bolurile micuţe erau încă unsuroase.

Cu căsuţa păpuşilor instalată în colţul din sud-est al unei camere de zi de la parter (deşi Anton habar n-avea cum ar fi interpretat un geromant acest aranjament), proiectul era oficial terminat. Echipa a închinat un pahar din ultimul sake *Tengumai*{83} al lui Anton. Iar el a botezat casa cu sticla goală, ca şi cum ar fi fost un vapor care pornea în prima croazieră. Ceea ce şi era de fapt, într-un anume fel.

— *Kampai!*{84} a spus el ridicând paharul de sake. Pentru cel mai japonez proiect din cariera noastră!

— Şi pentru zdravenele braţe de muncă americane… a adăugat George – fără vreo urmă de ironie, spre lauda sa.

Satul japonez a mai rămas în locul său din Jersey încă vreo şase zile, pradă vânturilor de noiembrie, înjurăturilor şi pietrelor aruncate de tinerii din partea locului. În cea de-a şaptea zi, într-o vineri, şi-au făcut apariţia din nou basculantele armatei, şi fraţii Maroni au început să dărâme clădirea cu greu. George şi Anton urmăreau din şezlonguri, cu câte o bere Budweiser în mână şi cu urechile aţintite la ceea ce li se părea a fi o avalanşă verbală ce însoţea fiecare lovitură de ciocan: „Futu-le mama lor de japonezi!” „Şobolani galbeni afurisiţi!” „Chinezoi care-i sug sula lu’ Hitler.” (Asemenea majorităţii americanilor, muncitorii nu înţelegeau diferenţa dintre Regatul de Mijloc şi Edo).

Când clădirea s-a făcut praf, italienii s-au adunat din nou în jurul ei, ca o gloată care năpădeşte carcasa prăvălită a unei victime nenorocite.

— *Sayonara,* sat jap, a spus Gio, fratele mai mare, privindu-l drept în ochi pe George Yamashita şi izbind cu piciorul o grindă prăbuşită pe jos, nu cu suficientă forţă încât să o rupă, căci era

prea nouă ca să cedeze, dar suficient de tare ca să sublinieze ce voia să spună. Mama lor de japonezi jegoşi! a repetat el. O să vă arătăm noi exact ce meritaţi!

În mod surprinzător, George a zâmbit.

— Ai dreptate, a încuviinţat el.

— Cum de poţi răbda una ca asta? l-a întrebat Anton mai târziu, când satul dispăruse şi ei rămăseseră singuri pe locul acoperit de ruine.

— Nu de la tine am învăţat că ceea ce nu te ucide te întăreşte?

— Poate că da, a recunoscut Anton, dar pe mine chiar m-ar putea ucide aşa ceva. E chiar mai rău decât ce mi-au făcut nemţii la universitate.

— Mi-ar fi la fel de rău la Tokyo, a răspuns George, ridicând din umeri.

Ceea ce era foarte adevărat: înainte de a pleca din Japonia, familia Yamashita fusese de nenumărate ori hărţuită de *Kampetei,* faimoasa poliţie secretă a armatei. George fusese de două ori reţinut pentru cercetări, suspectat ca „spion"; la fel se întâmplase şi cu soţia lui de origine hawaiiană. Poliţia năvălea regulat în casa lor, construită în stil neo-Edo în Ebisu. Într-o zi o urmăriseră chiar şi pe fiica de nouă ani a lui George, care venea de la Şcoala Americană. În mod ridicol – sau mai degrabă înspăimântător –, i-au cerut să-şi urmărească părinţii. „Pereţii au urechi", i-au spus ei, şi „dulapurile au ochi".

— Ăsta e preţul să fii american, i-a spus George. Trebuie să-l plătim cu toţii, a oftat el, scărpinându-se în creştetul capului. Doar că unii dintre noi trebuie să plătim ceva mai mult acum. Sper doar ca blestematul ăsta de război să se termine mai iute. Şi mai sper că asta va ajuta, a urmat el, aruncând o privire spre locul unde fusese satul.

„S-a terminat. *Owarida."* Terminase şi el.

Şi totuşi, încă o dată, nu terminase totuşi. Căci atunci când colonelul Jamison l-a sunat peste o lună de zile să-i spună când va avea loc testul, Anton s-a pomenit că nu mai era atât de hotărât să nu participe. S-a înmuiat şi mai tare atunci când a aflat că arhitectul satului german, Erich Mendelsohn, va fi

prezent cu siguranţă, la fel şi Curtis LeMay, maiorul corpului aerian care răspundea de operaţiunea „Casa de întâlnire”, un om atât de entuziasmat de bombele sale incendiare, încât i se spunea „LeMay rade tot”.

Deşi era curios să-l cunoască pe acest simbol al forţelor aeriene, Anton nu voia să se ducă. Cu întreaga sa fiinţă istovită de călătorii şi de război, nu voia altceva decât să uite de Dugway. Dar, pe măsură ce Jamison continua să-i vorbească, îi azvârlea fraze de genul „rezultate finale optime” şi „experienţa dumitale dovedită” şi „viteza presupusă a bombei pe fondul vitezei vântului şi impactul aşteptat”, satul i se ivea ca o apariţie blestemată dinaintea ochilor. Zidurile îi erau netede, luminile estompate. Acoperişurile cu ţigle ca solzii de peşte se înclinau uşor. Nu avea cum să nu se gândească că acela era acoperişul *lui.* Creaţia lui. Până când Jamison a ajuns să pomenească şi de un posibil bonus pentru participarea la acest exerciţiu, Anton ştia deja că nu putea să-şi lase clădirea să-şi sufere soarta nefericită în absenţa celui care o dusese pe lume. Omul care era de fapt părintele ei.

— Ei bine, ce părere aveţi, domnule Reynolds? l-a întrebat Jamison.

— Trebuie să-mi consult agenda, a răspuns Anton, deşi ştia prea bine că nu avea nimic programat.

După ce a închis telefonul, s-a aşezat din nou la planşetă, cu ochii pierduţi pe un teanc de aprobări de construcţie pentru Montauk{85}, fără să le citească de fapt. A deschis cutia *himitsu-bako{86}* pe care i-o dăruise Kenji Kobayashi după ce încheiaseră lucrările la clădirea Hotelului Imperial. Anton o ţinea întotdeauna la îndemână, pentru că îl liniştea, poate într-un mod pervers. A mai deschis-o o dată. Era trecut de miezul nopţii şi s-a trântit în pat, mai istovit decât se simţise vreodată în ultimele luni şi, cu toate acestea, i-a luat mai bine de o oră ca să adoarmă. Iar după ce a adormit, în fine, a avut din nou visul acela:

Se făcea că era iarăşi în faţa casei lor de vacanţă din Karuizawa, cufundat în plăcutul sunet al unor cete de greieri şi broaşte de copaci. Noaptea era înmiresmată, aerul părea greu şi

dulce, cum putea fi doar în miezul verii la Nagano. Anton îşi umplea pipa lui favorită din lemn de cireş, cu gândul să se bucure de ea pe post de digestiv, după masa de seară. A aprins un chibrit. Apoi, dintr-odată totul a amuţit în jurul lui. S-a oprit pur şi simplu, de parcă vara îşi ţinea respiraţia ei cu iz dulceag de lut. Şi-a mai auzit un singur cuvânt: *Anata,* iubitule. Era o voce de femeie, răguşită, dar totuşi blândă. O voce de fumătoare, cu un pronunţat accent britanic. Anton o ştia prea bine. Cunoştea acele sunete melodioase, grave. *A-na-ta.* Dar în vis nu le putea asocia unui chip.

Apoi pământul a început să se zgâlţâie, zbătându-i-se sub picioare cu aceeaşi violenţă ireală pe care o simţise în timpul cutremurului din Kanto din anul 1923. *Beryl,* s-a gândit el atunci. Soţia şi copilul lui se aflau încă în casă. Copilul lui… cel care supravieţuise.

Şi-a aruncat pipa şi s-a năpustit spre uşa de la intrare, simţindu-şi picioarele îngreunate de neputinţa fugii din vis. Apoi s-a pomenit pe burtă, scrâşnind din dinţi din pricina izbiturii şi a forţei cu care casa se prăbuşea dinaintea ochilor săi. Nu prefăcându-se în cioburi de sticlă şi bârne strivite, aşa cum ar fi trebuit să se întâmple cu o casă doborâtă de cutremur, ci înnegrindu-se, chircindu-se şi dezintegrându-se, asemenea unui castel făcut de un copil, din nisip uscat, spulberat de vânt.

S-a trezit la trei dimineaţa, plângând în liniştea umedă, şi a rămas nemişcat până când întunericul a încetat în cele din urmă să se mai rostogolească şi a putut să desluşească formele din încăpere: paravanul din colţ, pictat de mână, cu o salcie abstractă, de pe vremea când Beryl se apucase de pictură. Farfuriile din porţelan de Ibaraki adunate de Beryl din târgurile duminicale şi din magazinele de antichităţi, expuse pe dulapul antic chinezesc. Diplomele înrămate de la Asociaţia Arhitecţilor Japonezi şi de la Universitatea Femeilor Creştine din Tokyo. Propria lui diplomă de la Universitatea din Praga. Şi mai aproape de el, Beryl. Dormind.

Anton a privit-o o vreme: soţia lui, cu sprâncene puternice, cu bărbia micuţă şi ascuţită. Cu trăsăturile şi unghiurile care i s-

au mai înmuiat pe măsură ce a înaintat în vârstă: talia ei tot mai mare, arcul gâtului cândva foarte suplu. Nu fusese niciodată prea micuţă şi în timp devenise masivă, anii împlinind-o cu vivacitate şi carnaţie, în timp ce trupul lui Anton se micşora văzând cu ochii. („Jack Sprat”{87}, îl alinta ea uneori). Dar rămăsese totuşi Beryl. Aceeaşi femeie atrăgătoare, cu maxilare puternice, pe care o întâlnise pe puntea ultimului vapor cu aburi care pleca din Portofino înainte ca Marele Război să izbucnească şi în Italia.

Pentru o clipă, lui Anton i-a venit s-o trezească, doar ca să-i audă vocea. Voia să o audă vorbind, râzând de el. Să-i risipească stânjeneala puternică ce-l cuprinsese din pricina visului şi a celeilalte voci. Dar nu a trezit-o. Şi-a pus *yukata*{88} şi papucii şi a pornit-o lipăind în jos pe scări, până în birou.

Odată ajuns în birou, s-a aşezat la planşetă, cu privirile pierdute la gravura care-i atârna deasupra biroului. Se intitula *Mo-dahn Garu*{89} şi era o altă găselniţă de-a lui Beryl. O descoperise într-o prăvălie de artă de pe una dintre aleile lăturalnice din Shibuya şi o agăţase în holul casei lor din Karuizawa, la nici două săptămâni după vizita familiei Kobayashi. Când a dat cu ochii de ea, Anton a încremenit, simţind cum i se zbate inima, de parcă ar fi căzut într-o capcană. Femeia din imagine avea părul tuns rotund, buzele vopsite cu roşu aprins şi o ţigaretă interminabilă între degetele ei lungi. Purta o rochie scurtă, dreaptă, cu talia joasă, tipică anilor ’20, şi avea pe chip o expresie de amuzament răutăcios. Şi semăna descumpănitor de mult cu Hana Kobayashi.

În primul moment avusese ideea prostească să scoată gravura de pe perete. Să o ascundă undeva, ca pe o dovadă incriminatorie. Dar în loc să facă asta, în seara aceea i-a spus într-o doară soţiei, în timp ce stăteau unul lângă altul în fotolii, citind:

— Frumoasă gravură ai găsit… aia nouă din hol.

— Nu-i aşa? a mormăit ea, fără să-şi ridice ochii din revista *Arts and Crafts Internaţional Monthly*. Mi s-a părut că îmbină frumos tonurile de albastru şi roşu din covor. Foarte interesant

tipul ăsta… Kotani. Mi-ar plăcea să văd o expoziţie cu lucrările lui.

— Îhîm, a mormăit Anton.

Şi asta a fost tot ce-au discutat pe tema aceasta. Fără nicio învinuire subtilă în vocea sau în ochii ei. Fără nicio privire piezişă, să-i vadă reacţia. Pe undeva, zeii se amuzau pe socoteala lui, se gândea Anton.

Acum studia chipul femeii, încă proaspăt, strălucitor şi neofilit. Şi ea îi întorcea privirea, uitându-se uşor către stânga, peste umărul lui. Încă i se mai părea răutăcioasă şi amuzată. Dar i se părea că a mai apărut şi o altă nuanţă în privirea ei. Să fi fost tristeţe, învinuire?

Şi-a lăsat, oftând, capul în mână, masându-şi pielea cu degetele, ca şi cum ar fi putut să-şi elibereze astfel amintirile încarcerate acolo.

Dar bineînţeles că gestul lui nu a avut niciun efect. Aşa că şi-a îndreptat spatele şi a închis ochii, lăsându-le să-l învăluiască în tristeţea lor.

Partea cea mai rea din aventura lor era că ar fi putut sfârşi cu uşurinţă la fel cum începuse: cu o simplă coliziune de trupuri într-un hol. O scăpare întâmplătoare de judecată şi de fidelitate. Anton era hotărât să-i pună capăt chiar aşa şi se asigurase că se purta în consecinţă, evitând privirile Hanei Kobayashi în timpul dineului din seara aceea. Răspunzându-i monosilabic la întrebări. Îndepărtându-şi iute piciorul de al ei, când din pură întâmplare (sau nu?) li se atinseseră degetele pe sub masă. La plecarea familiei Kobayashi, s-a ferit de îmbrăţişarea europeană cu două sărutări a Hanei, strângându-i în schimb mâna zdravăn, în stil american.

Iar când a doua zi i-a sosit la birou un pachet: o sticlă de whisky Glenfiddich, care probabil costase o mică avere la Tokyo, şi un exemplar din *Opere alese* de D.H. Lawrence, planul lui a fost – cel puţin la început – să le trimită înapoi. Apoi a citit şi cartolina, scrisă cu o caligrafie perfectă, de şcolăriţă: *Îmi pare nespus de rău pentru necazul pe care l-am provocat. Te rog să mă laşi să te invit la masă ca să mă revanşez.*

A rupt-o, bineînţeles, punându-şi în buzunar bucăţile sfâşiate cu gândul să le arunce în diverse coşuri de gunoi din Aoyama. A reîmpachetat darurile, frunzărind un pic cartea mai întâi. I s-a părut lirică şi chiar frumoasă pe alocuri, altminteri destul de egocentristă, copilăroasă şi uşor obsesivă. Deloc asemănătoare cu femeia care i-o oferise.

După ce a închis cartea, şi-a schimbat totuşi intenţia iniţială de a-i returna totul. Nu avea nimic de-a face cu – oare cum spusese ea? – „aspectele carnale evidente" ale cărţii. Nu voia pur şi simplu să fie nepoliticos, mai ales faţă de soţia celui mai bun meşter constructor al lui. Şi ea păruse atât de tulburată în ziua aceea. Atât de disperată. Cel mai bun, mai *matur* lucru pe care trebuia să-l facă era să o întâlnească într-un loc public, neutru şi sigur, unde să-i explice cu blândeţe că el era însurat şi să-i sugereze, cu tact, desigur, că era posibil ca ea să aibă nevoie de ajutor profesionist. Mai ales dacă (aşa cum bănuia Anton) suferea de o formă de nimfomanie.

Aşa că i-a cerut secretarei să-i răspundă pe hârtie oficială cu antet, informând-o că era dispus să o întâlnească. Şi pe un ton cât se poate de neutru, i-a spus lui Beryl că fusese invitat la masă, în semn de scuză pentru faptul că Hana Kobayashi fusese cât pe ce să le dea foc la casă.

— O, ce drăguţ din partea lor! a exclamat Beryl. Ştii unde te vor duce?

— Nu încă, i-a răspuns Anton, fără să-i corecteze interpretarea.

A doua zi, Hana i-a răspuns printr-o cartolină parfumată, cu miros de levănţică, în care preciza ziua de marţi, la ora prânzului, la Hotelul Imperial. Anton s-a dus cu cele mai curate şi onorabile intenţii (ar fi putut jura asta pe mormintele fraţilor săi morţi).

A găsit-o aşezată la o masă lângă fereastră, îmbrăcată într-un costum alb mulat pe corp, cu o pălărie cu boruri largi, cu buzele şi unghiile colorate într-o nuanţă maronie uimitoare, dar de bun-gust. Când l-a zărit, a zâmbit şi şi-a ridicat portţigaretul aşa cum un ghid turistic şi-ar fi ridicat umbrela. Anton a fost nevoit să recunoască faptul că nu citea pe chipul ei nici urmă

de disperare sau de confuzie.

Când a ajuns în dreptul mesei, el i-a întins mâna, uşor stânjenit. Dar, spre surprinderea lui, ea s-a ridicat şi i-a făcut o plecăciune adâncă.

— Este de neiertat ceea ce am făcut, a spus ea în cel mai formal stil japonez. Totuşi, am aroganţa de a vă cere să-mi acordaţi iertarea.

Deşi nu era sigur pentru care faptă i se cerea iertare (că era să-i dea foc la casă? Că riscase să-i distrugă căsnicia? Sau ambele?), Anton a iertat-o oricum. A invitat-o să se aşeze la loc, în timp ce un chelner se apropia cu meniurile şi cu două cupe de şampanie aşezate pe o tavă purtată pe sus.

— Mi-am permis să-i povestesc despre rolurile diferite pe care le-am avut în construirea acestei clădiri, i-a spus Hana ca răspuns la privirea întrebătoare a lui Anton.

— Ce roluri?

— Ei bine, soţul meu a fost constructorul-şef aici, nu-i aşa? Şi dumneata nu l-ai ajutat pe Frank Lloyd Wright când s-a ridicat clădirea?

Anton a încuviinţat din cap, dorindu-şi să nu-l fi pomenit pe Frank Wright şi să fi folosit orice alt cuvânt în loc de „s-a ridicat”.

— Aşa e. Am venit aici cu el, de fapt.

— Sunt convinsă că toată lumea vă întreabă acelaşi lucru, a început ea, aplecându-se conspirativ peste masă către el. Dar cum era *el*? Cum era să lucrezi cu el?

Anton a şovăit un pic. Venise aşteptându-se la orice din partea ei: scuze lacrimogene, tirade furioase. Declaraţii pătimaşe de dragoste. Îşi pregătise chiar şi răspunsuri pentru orice fel de avansuri i-ar fi făcut. Dar era totuşi nepregătit pentru un interogatoriu despre legăturile sale cu un arhitect mult mai cunoscut decât el. Şi-a stăpânit un suspin.

— La început a fost de-a dreptul minunat. Ce vrei? Aveam doar douăzeci şi trei de ani. Să am şansa să lucrez într-un oraş ca Tokyo cu cineva de talia lui Frank… cred că-ţi închipui.

Ea şi-a înclinat capul într-o parte, cu buzele uşor depărtate şi cu perla rozalie a limbii ivindu-se în colţul gurii. Pentru o clipă

i-a revenit în minte ca o arsură atingerea şi gustul acelei limbi – moale şi acră, uşor sărată şi netedă. Le-a alungat cu hotărâre.

— N-o să uit primul nostru drum prin Yokohama. Era în ajunul Anului Nou. Toată lumea era pe străzi, îmbrăcată cu cele mai strălucitoare culori şi modele, fluturând steguleţele acelea *hinomaru.* Şi aerul era parfumat de mireasma tămâii şi a castanelor coapte şi a prăjiturilor *mochi*{90}…

S-a oprit o clipă, revăzând scena în minte: veselia reţinută a străzii. Plecăciunile şi zâmbetele radioase ale vecinilor care se felicitau între ei. Clipa cu dimensiuni aproape spirituale când a văzut primul templu antic, atât de auster şi pur, de parcă s-ar fi ivit direct din pământ. Veneau de pe chei către hotel: Frank şi Miriam într-o ricşă, Anton cu Beryl într-alta. Şi în timp ce familia Wright mergea înaintea lor, Frank s-a întors către ei şi-a exclamat:

— Uite, înfrânţii îi poartă pe învingători în sus pe Fuji! Ha, ha…

Miriam (Doamne Dumnezeule, Miriam! Cu turbanele ei de satin şi acele argintii ale seringilor cu morfină băgate în jartierele ei franţuzeşti) ţipa mereu la el pentru un motiv sau altul. Tocmai se căsătoriseră (în cele din urmă), dar era limpede că totul se terminase între ei.

— Trebuie să ţi se fi părut totul foarte ciudat, a spus Hana sorbind din şampanie.

El şi-a dezlipit privirea de pe urma de ruj lăsată pe pahar ca un sărut şi a ridicat din umeri.

— Călătorisem destul de mult până atunci.

— Totuşi… Uneori îmi dau seama cât de străin trebuie să îi pară Orientul unui occidental. E ceva mai… nu ştiu cum să zic, a şovăit ea, lăsându-şi capul într-o parte, gânditoare. Aproape ca de pe altă lume.

— Cum adică de pe altă lume? Ca de pe Marte?

Ea a râs şi şi-a aprins un alt Winston.

— Cam aşa. Când eram mică şi m-am mutat la Londra, îmi aduc aminte că aveam ideea stranie că Japonia trebuie să fi ieşit dintr-alt pământ, cu totul diferit de cel al Angliei. Chiar din elemente diferite… culoarea ceaiului, spre exemplu. Sunetul

muzicii. Chiar şi modul în care funcţionează o uşă. În vest nu se găseşte nimic de felul acesta. Nu există nicio legătură.

— Aşa e, a răspuns Anton, dându-şi seama oarecum uimit că nici ideile lui nu erau prea departe de ale ei.

Hana i-a oferit o ţigară pe care a refuzat-o, luând încă o înghiţitură din şampanie şi deschizând meniul. Pe măsură ce studia aperitivele, şi-a dat în fine seama de cine îi amintea ea. De Miriam Noel Wright.

— Somonul cu sparanghel şi sos olandez este destul de bun, i-a sugerat ea, de parcă el nu ar mai fi mâncat acolo niciodată.

— Mulţumesc, am mai mâncat asta, a spus el ridicând o sprânceană.

Când a apărut chelnerul, a comandat *bœuf bourguignon* şi salată iceberg cu brânză cu mucegai. A privit cu oarecare uimire cum i se reumple paharul cu şampanie: nu-şi dăduse seama că-l golise atât de repede. Hana a mai comandat şampanie şi a luat o chiflă din coşul de pâine. A înapoiat meniul, scuturând uşor din cap.

— Nu mănânci?

— Nu pot să mănânc când sunt emoţionată.

— Emoţionată?

A expirat o trombă de fum, studiindu-l de parcă ar fi încercat să ia o decizie. În cele din urmă a spus:

— Unii oameni – adică unii *bărbaţi* – au efectul acesta asupra mea.

La început Anton a crezut că nu auzise bine: Hana spusese asta ca şi cum ar fi pomenit într-o doară de o alergie la vreun fel de mâncare. Când şi-a dat seama ce a vrut să spună, s-a simţit dezorientat pentru o clipă. *Nu se simte bine*, s-a gândit el, aşa cum gândise şi cu două săptămâni în urmă. Atunci i-a trecut prin minte că probabil era momentul potrivit să-i reamintească faptul că el era căsătorit.

Dar ea se întorsese deja la Frank.

— Aşa deci, a reluat ea vioaie, la început a fost minunat să lucrezi cu marele om. Dar după aceea?

Femeia îl studia în continuare, atentă, cu ochii micşoraţi şi oarecum amuzată. El avea senzaţia stânjenitoare că pierduse

controlul asupra a ceva, deşi nu era prea sigur despre ce era vorba. A sorbit din şampanie.

— A… şi-apoi, a urmat el fără grabă. Apoi a început proiectul. Şi… ei bine, să zicem că nu a fost tocmai cum m-am aşteptat.

— Adică a fost mult mai greu?

— Adică îngrozitor.

Ea a izbucnit într-un hohot de râs gros şi nestăvilit, fără a se mai osteni să-şi acopere gura, aşa cum ar fi făcut-o majoritatea femeilor japoneze, şi Anton s-a simţit prosteşte de mândru că reuşise să o facă să râdă.

— Kenji spunea că avea toane.

Anton s-a strâmbat.

— E un fel de a zice. Când făceam practică în Wisconsin, eram studentul lui preferat. Aici, nimic din ce făceam nu era bine. Nu-i plăcea nicio schiţă, niciun proiect. Îmi adresa insulte pe care nu se cuvine să le pronunţ. Am fost mai jignit în acea primă lună de zile decât fusesem toată viaţa până atunci.

I s-a adus mâncarea, într-un talger de argint acoperit, şi i-a fost pusă dinainte pe faţa de masă albă, impecabilă. Chelnerul a ridicat capacul cu un gest teatral.

— *Bœuf bourguignon,* a rostit el, de parcă anunţa un oaspete imperial.

Pe când omul se apleca să dea la o parte nişte firimituri de pâine de pe faţa de masă, Hana i-a şoptit ceva la ureche. El a încuviinţat din cap, fără să i se citească nimic pe chip, şi a vârât firimiturile în şervetul scrobit pe care l-a îndesat cu îndemânare în buzunarul şorţului. Apoi a luat lingura de supă şi cuţitul de unt nefolosite de dinaintea lui Anton, le-a pus pe tavă şi a plecat.

— Şi-atunci ce-ai făcut? l-a întrebat Hana, sprijinită de spătarul scaunului, cu braţele încrucişate, cu paharul de şampanie pe jumătate golit într-o mână. Ai răbdat jignirile de dragul experienţei?

Oricât de uşoară ar fi fost şampania, Anton o simţea îngreunându-i şi gândurile, şi mişcările. Că ar fi afectat-o şi pe Hana… asta nu se vedea deloc: arăta la fel de proaspătă şi

stăpână pe sine ca atunci când o văzuse pentru prima dată, deşi obrajii începuseră să-i strălucească uşor. *Ce pomeţi frumoşi!* s-a gândit el şi, înainte de a se putea controla, şi-a imaginat cum i-ar fi mângâiat cu degetele.

Dregându-şi vocea, şi-a îndreptat atenţia către o bucăţică de carne pe care o tăia cu cuţitul. Şi pe când o ridica de pe farfurie, ochii ei întunecaţi îi urmăreau mişcarea, adăstând asupra buzelor lui după ce el şi-a vârât bucata în gură. S-a foit stânjenit, conştient de erecţia pe care o simţea.

I-a trebuit o clipă să-şi aducă aminte unde rămăsese.

— După trei luni mi-am dat seama că nu avea rost. Omul se hotărâse, nu se ştie din ce pricină, să mă categorisească drept o problemă gravă. Şi nimic din ceea ce aş fi făcut nu i-ar fi putut schimba convingerea.

Ea a clătinat din cap, rozând uşor muştiucul portţigaretului de fildeş, într-un fel care îi stârnea fiori pe şira spinării.

— Aşa că ţi-a fost mai uşor să pleci pur şi simplu!

— Să plec de la Wright, dar nu din Japonia.

Coborându-şi privirea la cel de-al doilea pahar de şampanie, Anton a şovăit o clipă. El nu bea aproape niciodată la prânz. *Dar ce mama naibii!* s-a gândit şi l-a dat pe gât.

— Mă îndrăgostisem deja, a continuat el, de oameni, de tradiţie. De estetica japoneză a construcţiei. Aşa că mi-am unit forţele cu un alt arhitect care tocmai aterizase aici. Şi-am deschis împreună o nouă companie în Aoyama.

Chelnerul s-a întors şi s-a aplecat să şoptească ceva la urechea Hanei. Femeia l-a ascultat fără ca expresia chipului ei să trădeze nimic şi-apoi a încuviinţat din cap. Omul a scos ceva din buzunar şi i-a strecurat în palmă, apoi a făcut încă o plecăciune şi a plecat.

— Ce-a fost asta? a întrebat Anton, în timp ce ea îşi împreuna mâinile în poală.

— Doar ceva ce-am uitat ultima dată când am fost aici, a răspuns ea ridicând din umeri. Şi cum a primit domnul Wright demisia dumitale? Cu *elan?*

Cuvântul l-a făcut să zâmbească, deşi nu-şi dădea seama de ce.

— Nicidecum. A rămas dinaintea mea, străfulgerându-mă din priviri. Apoi a ieşit ţanţoş din cameră. A doua zi am primit o scrisoare de la el – cred că o mai am pe undeva. Mă făcea laş şi trădător.

— *Trădător*? a întrebat ea, cu ochii măriţi, chiar aşa a zis?

Anton a încuviinţat printr-o mişcare a capului.

— În armată, scria el, aş fi fost împuşcat pentru trădare.

Şi a chicotit, decupând cu grijă încă o bucată de carne de vită şi băgând de seamă, uşor ameţit, că paharul lui de şampanie fusese umplut din nou. Şervetul îi căzuse pe jos. Când s-a aplecat să-l ridice a dat cu ochii de un picior cu o pulpă netedă, curbată, încălţat în sandale cu talpa groasă şi cu barete. Nu acordase niciodată prea multă atenţie degetelor de la picioare. Dar cele ale Hanei Kobayashi erau perfecte: palide şi foarte graţioase, subţiindu-se elegant. Unghiile lor erau colorate cu multă grijă în acelaşi roşu aprins ca şi cele ale mâinilor şi – fără să-şi dea seama din ce pricină – şi-a închipuit-o goală, vopsindu-le.

Am ajuns deja prea departe, şi-a spus în sinea lui.

S-a ridicat ameţit, plănuind să se uite la ceas şi să exclame că trebuie să plece mai devreme. Dar ceea ce a văzut pe masă i-a schimbat gândul. Lângă farfuria lui apăruse cheia unei camere a hotelului: numărul 27.

Şi-a ridicat privirea către Hana Kobayashi, care îl urmărea atentă şi uşor amuzată de partea cealaltă a mesei.

— Asta… ce-i? a întrebat el, arătând spre cheie.

— O cheie, i-a răspuns ea blând, apoi şi-a stins ţigara şi şi-a scos pudriera şi o cutie de argint pentru ruj.

— Nu, s-a bâlbâit Anton, în vreme ce ea, calmă, începuse să se rujeze. Adică, văd şi eu că e cheia unei camere. Dar ce caută lângă farfuria mea?

Inima îi bătea atât de tare, că abia îşi mai putea auzi vorbele. Cu toate acestea, Hana era imperturbabilă. A închis tubul de ruj, l-a aşezat în cutiuţa lui şi i-a dat drumul, împreună cu pudriera, în geanta ei scumpă, italienească. Apoi s-a ridicat în picioare, aranjându-şi jacheta albă peste şolduri într-un fel care-i punea în evidenţă silueta reflectată de geamul ferestrei.

— Te aşteaptă pe tine, ca şi mine de altfel. Sus, la camera 27. Dar nu te grăbi, a adăugat ea, uitându-se la friptura neterminată. Mănâncă pe îndelete!

Uimit, Anton a privit cum se îndrepta, parcă plutind, spre ieşire, oprindu-se doar cât să-i şoptească ceva chelnerului, care a dat din cap şi a făcut o plecăciune. Apoi – ca prin minune – a dispărut. Fără să se uite înapoi.

O vreme a rămas cu privirile pierdute la canatul uşii în stil neomodernist (creaţia sa) prin care ieşise ea. Apoi s-a uitat la ceas. Nu stătuseră la masă nici măcar patruzeci de minute, iar el nici nu apucase să-şi termine salata.

Încăperea strălucitoare părea că se leagănă. Şi-a scos ochelarii, ştergându-i, cu minţile aiurea. Şi-n timp ce-i punea la loc, i-a fluturat pe dinaintea ochilor o imagine a sa pe marginea unei prăpăstii. Era o metaforă atât de grăitoare, că s-a simţit ruşinat de-a dreptul, dar ruşinea n-a risipit-o însă. I-a persistat în minte, obligându-l să o privească. Şi să-şi pună întrebarea evidentă: *Ce-avea să facă mai departe?* Să se arunce în abis? Să se dea înapoi de pe buza prăpastiei?

S-a gândit la Beryl, la sărutul rece, plasat cu zgomot pe obrazul lui în dimineaţa aceea. S-a gândit la Hana, atunci, în hol, la felul în care i-a apăsat palma pe sân. S-a uitat la paharul lui de şampanie, uscat, gol şi înalt, şi la al Hanei, plin pe jumătate cu lichidul auriu, cu marginea sclipind sub urma roşie, arcuită.

Ceea ce urmează să fac îmi va schimba viaţa pentru totdeauna, s-a gândit el.

A băgat cheia în buzunar şi s-a ridicat.

A găsit-o aşezată la măsuţa de toaletă, cu ochii pierduţi la propria imagine. Îşi scosese pălăria şi pantofii, dar restul hainelor erau încă frumos călcate şi bine aranjate. Când i-a zărit privirea în oglindă, expresia de pe chip i-a rămas neschimbată, deşi lui i s-a părut că înghiţise în sec.

S-a îndreptat şovăitor către ea, simţindu-şi pulsul zbătându-i-se în tâmple. În ciuda celor întâmplate, el tot se mai aştepta – spera, de fapt – ca ea să-l oprească înainte de a ajunge în

dreptul ei, să-i spună că a înţeles greşit, că erau amândoi căsătoriţi. Că el era pervers. Şi cum de *îndrăznea* să meargă după ea acolo.

Dar bineînţeles că ea nu a făcut nimic din toate acestea. L-a urmărit doar în timp ce se apropia de ea, cu privirea golită de orice expresie, cu spatele drept ca o dansatoare. Când a ajuns în dreptul ei şi s-a oprit fâstâcit, s-a ridicat şi s-a întors cu faţa către el. Pe chip i se citea o expresie rugătoare, uşor obsedată.

— Probabil crezi că sunt îngrozitoare, a spus ea.

— Nu, nu cred asta, nu cred deloc.

A întins mâna şi i-a mângâiat uşor obrazul cu degetul mare, ca şi cum i-ar fi şters o lacrimă. Ea a zâmbit trist şi i-a atins degetul cu degetele ei. Şi-apoi a izbucnit totul, la fel de neprevăzut cum începuse şi atunci în hol, la fel de inevitabil cum ştiuse că va fi.

De data asta nu mai era nici Billy, nici vreo ţigară căzută. Erau doar el şi ea, un pat şi o uşă ferecată. Fără să-şi permită să gândească (*nutegândinutegândinutegândi),* a tras-o spre el, strângând-o atât de tare, încât picioarele ei încălţate cu ciorapi s-au desprins de podea. Pentru o clipă au rămas aşa: el cu faţa îngropată în gâtul ei, iar ea cu mâinile albe strângându-i-le pe ale lui atât de tare, că-l dureau. Apoi s-au pomenit în pat, cu jacheta albă şi bluza descheiate cu forţa, cu fusta albă ridicată până în talie. Trupul ei s-a arcuit, în timp ce el se apleca spre silueta ei firavă, scrutându-i chipul, năpădit de o grimasă ce ar fi putut fi de durere sau de dorinţă, dar, orice ar fi fost, îl forţa cu disperare să se scufunde în ea, acolo, *pe loc.* Era prea grăbit ca să-şi scoată pantalonii, care i-au căzut în vine, ca ai unui clovn, în timp ce el îi descoperea pulpele netede, făcându-şi loc printre ele. Era atât de diferită de Beryl – mică şi strâmtă. Şi umedă – atât de umedă, încât pentru o clipă s-a gândit la mare, o mare strâmtă, umedă, caldă şi roşie prin care el se zbătea gâfâind. Printre bătăile puternice ale inimii a auzit o voce ciudată, sugrumată şi mânioasă. I-a luat ceva timp ca să-şi dea seama că era vocea lui, că se împreuna şi mugea ca un animal şi că ea ţipa şi gâfâia odată cu el.

La un moment dat aproape că s-a speriat – de sălbăticia şi

disperarea actului. A privit din nou în jos şi i-a văzut gura deschisă atât de tare, că-i putea vedea adâncitura rozalie a gâtlejului, cu omuşorul clătinându-i-se ca un giuvaier de granat. Avea ochii strânşi tare, cu genele umezite de lacrimile care-i şiroiau – ceva care, dacă i s-ar fi întâmplat soţiei lui, l-ar fi făcut să se oprească şi să o întrebe dacă păţise ceva. Dar cu Hana Kobayashi avea efectul contrar. Îl făcea să împingă mai iute şi mai tare, să o facă s-o *doară* – un sentiment pe care nu îl avusese niciodată faţă de vreo femeie. Dar şi presiunea din mădularul său era ceva ce nu mai simţise vreodată, creştea asemenea unei acumulări extatice care ameninţa să explodeze la următoarea împingere. Forţa şi greutatea apăsărilor sale o făceau să sară şi să se scuture pe cearceaf ca o păpuşă de cârpe, şi asta îl excita şi mai tare, deşi după aceea s-a simţit extrem de umilit de comportamentul său.

Când s-a istovit, a simţit că-i ia foc întreg trupul, cu flăcări explodându-i prin fiecare por. Tremura incontrolabil şi s-a prăbuşit peste ea, cu pielea furnicată de o sensibilitate extremă. Dar, spre nedumerirea lui, ea l-a împins într-o parte.

— Nu, nu, nu, nu încă! a gemut ea, spunând ceva în limba franceză. Apoi l-a rostogolit şi l-a încălecat, sprijinindu-şi palmele pe pieptul lui. Şi a început să se legene înainte şi înapoi, scrâşnind din dinţi şi frecându-se de el până când a simţit că ceva îi tremură şi se înmoaie în mădulare. Şi-a dat capul pe spate şi a slobozit un strigăt de disperare totală.

După aceea, au rămas întinşi unul lângă altul pe cearceaful umed, nemişcaţi, pe jumătate îmbrăcaţi, răvăşiţi. Lui Anton i se învârtea capul. Avea gura şi gâtul uscate, de parcă ar fi alergat printr-o furtună de nisip. Şi-a întors faţa spre ea şi-a văzut-o rămasă cu privirile pierdute la tavanul pe care el îl proiectase împreună cu Frank Wright. Avea ochii atât de ficşi, că s-a cutremurat gândindu-se: *Aşa o să arate când va fi moartă.* Apoi, îngrozit de propria sa lipsă de simţire, a întins mâna şi i-a atins din nou obrazul.

Când s-a întors şi i-a înfruntat privirea, nu mai plângea, dar avea încă ochii umflaţi şi umezi. Tristeţea ei evidentă l-a făcut să simtă că trebuia să spună ceva şi a deschis gura, doar că nu a

găsit nimic de spus.

Ea a fost cea care a vorbit prima.

— Îţi mulţumesc.

— Pentru ce? a întrebat Anton, nevenindu-i să creadă că cineva pe care îl adusese într-o stare atât de disperată şi-ar putea exprima gratitudinea pentru asta.

Dar ea a clătinat din cap, de parcă enormitatea răspunsului făcea că însăşi pronunţarea lui să fie inutilă.

Se întâlneau adesea, o dată sau de două ori pe săptămână. Uneori la Hotel Imperial, alteori la alte hoteluri. Alte dăţi la ceainăria Shinjuku, unde prietenii lui japonezi aveau întâlniri discrete cu amantele lor, deşi Anton nu folosea niciodată cuvântul „amantă" atunci când se gândea la ea, ceea ce se întâmpla fără încetare. În mintea lui, o amantă era ceva asemănător unei neveste, o femeie după care tânjeai, pe care o iubeai şi cu care poate că făceai şi copii, dar pe care erai nevoit să o ţii departe de dragul bunei-cuviinţe, al politicii sau al păcii domestice. Ceea ce era între el şi Hana părea cu totul diferit: ca o bătălie pe care o tot purta şi o pierdea. O prăpastie în care se tot prăbuşea. O greşeală pe care se părea că nu se putea împiedica să nu o facă. Aventura lor era atât de *nepotrivită* – greşită în atâtea privinţe, dincolo de cadrul lumesc al infidelităţii. Era greşită pentru că îşi trăda nu numai soţia, dar şi pe cel mai bun prieten, fiinţa pe care el o respecta şi o iubea cel mai mult pe lumea asta. Şi nu era bine, de asemenea, pentru că – aşa cum începuse să-şi dea seama tot mai mult – Hana era mult mai afectată decât îşi închipuise vreodată.

Uneori, când întârzia, descuia uşa şi o găsea plângând pe pat.

— Credeam că ai plecat, suspina ea. Credeam că m-ai părăsit, aşa cum fac toţi.

Cine? ar fi vrut să o întrebe. *Cine te părăseşte? Când*? Dar nu i-a dat niciodată ocazia să întrebe, căci de îndată ce se apropia de ea, începea să-şi scoată hainele şi să-l silească să se întindă pe pat, pe podea sau pe birou. Şi-apoi porneau să facă ceea ce nu putea descrie decât ca împreunare – făceau dragoste cu atâta furie şi forţă, că de multe ori îşi produceau unul altuia durere.

Dar chiar în momentele cele mai pasionale, Anton avea senzaţia, că Hanei îi lipsea ceva, ceva ce i se luase sau la care renunţase de bunăvoie sau pe care nu avusese niciodată şansa să-l dobândească. Era frumoasă şi uimitor de inteligentă, cu un usturător simţ al umorului, care-l putea face să râdă până-l durea burta. Era cea mai dezinhibată femeie cu care se culcase vreodată – ceea ce nu însemna prea mult, căci experienţa lui se limita la o bătrână prostituată vieneză şi la soţie. Dar ceva din extremismul ei părea aproape nihilist, de parcă pentru ea sexul era un mod de a se pedepsi. Şi spunea lucruri care îţi dădeau fiori pe şira spinării.

— Te-ai întrebat vreodată, i-a spus ea într-o după-amiază (după o întâlnire amoroasă explozivă, care începuse într-un taxi şi se terminase pe scara de serviciu a unui hotel), cum ar fi să te arunci de pe un acoperiş? Să termini cu toate?

— Nu. Dar tu? a răspuns Anton uimit.

— M-am gândit.

Stătea întinsă pe patul pe care tocmai se prăbuşiseră şi îşi atingea uşor cu degetul sfârcul, care purta încă amprenta dinţilor lui.

— De ce? a întrebat-o el tulburat. Eşti deprimată?

I-a aruncat o privire plină de dispreţ amestecat cu milă.

— Uneori, i-a răspuns oftând şi apucându-l de mădular.

Altădată i-a cerut să-i descrie exact ce simţise când o văzuse pentru prima dată pe viitoarea sa soţie. I s-a părut că păcătuieşte, dar nu s-a putut abţine să nu-i povestească – aşa cum nu se putuse abţine să nu o încalece cu câteva clipe mai înainte, sau cu o săptămână în urmă, sau prima dată când se întâlniseră la Imperial. I-a povestit cum amândoi se întorceau de la Portofino, în gloata panicată care alerga să prindă ultimul vapor cu aburi înainte de izbucnirea războiului. Beryl era o fată puternică, trupeşă, şi ţinea în braţe o urnă verde, smălţuită, despre care Anton avea să afle mai târziu că urma să folosească drept vas de spălat. El nu ducea nimic altceva în afară de o valiză şi un bilet la clasa a treia şi, în timp ce dădea buzna să-şi ocupe cuşeta, s-a izbit de ea.

— Am auzit-o trăgându-şi sufletul, i-a spus el Hanei, cu un

sunet moale, adânc şi hârâit, pe care eram convins că am să mi-l amintesc mereu. Apoi a scăpat urna, şi nu ştiu cum am reuşit să dau drumul valizei la timp ca s-o prind.

Şi şi-a scuturat capul, întrebându-se – aşa cum făcea deseori – ce s-ar fi întâmplat dacă n-ar fi prins-o.

— Şi-apoi ce s-a întâmplat? l-a întrebat Hana cu ochii strălucindu-i în lumina lumânărilor.

— I-am spus singurul lucru care mi-a venit în minte.

— Ce anume?

— „Ce urnă frumoasă aveţi, domnişoară!”

Hana a slobozit un hohot de râs scurt, răguşit.

— Mi-a răspuns că dăduse o nimica toată pe ea, că o cumpărase de pe o străduţă de la periferia oraşului Napoli şi că-i amintea de o lucrare a Pictorului lui Polifemos{91}. Apoi a izbucnit în râs văzându-mi mutra.

— De ce?

Anton a zâmbit trist.

— Spunea că arătam de parcă mi-ar fi vorbit în swahili. Ceea ce era foarte adevărat. Numele grec pronunţat cu accentul ei franţuzesc într-o engleză pe care eu nu o ştiam prea bine pe atunci… Habar n-aveam ce-mi auziseră urechile.

Dar înţelesese totuşi alte lucruri. Uitându-se în ochii aceia căprui, uimitori, simţise o bogăţie de idei fantastice, o comoară de observaţii intuitive şi perspicace. O înclinaţie spre isterie produsă de exces de dreptate şi spre gesturi prostesc de drăguţe. Nu s-a îndrăgostit de ea pe loc – nu cu totul, iar când a făcut-o, în fine, a fost mai degrabă ca o buşitură decât ca un pas de dans atent studiat. Dar îşi dăduse seama că aceea era fata cu care dorea să stea de vorbă la cină, până târziu, în noaptea cu parfum marin, şi poate pentru tot restul vieţii…

Însă nu i-a spus, desigur, toate acestea Hanei Kobayashi. S-a întins şi a întrebat cu ochii aţintiţi în tavan:

— Dar la tine cum a fost? Când l-ai văzut pe Kenji prima dată?

Ea nu a răspuns mult timp. Şi când a vorbit, în cele din urmă, a spus ceva care l-a făcut să se cutremure:

— Ca moartea, sau poate ca începutul morţii.

Şi-a muşcat buza.

— Până să-l întâlnesc pe el, aveam o idee despre mine pe care o înţelegeam. Că eram esenţialmente occidentală şi că şederea mea aici era temporară. Eram convinsă că într-o bună zi voi fi în stare să mă întorc în Anglia, să-mi reiau viaţa pe care o dusesem acolo.

— Şi de ce n-ai făcut-o? De ce nu le-ai spus părinţilor că nu voiai să te măriţi?

— Tu nu înţelegi, a răspuns ea, scuturând din cap. Nu am avut altă *opţiune*. Ori mă măritam, ori îmi trăiam restul zilelor în casa lor, ca fată bătrână. Nu aş mai fi avut nicio şansă de a mai ieşi vreodată undeva. Erau atât de dezamăgiţi de mine.

— Dezamăgiţi? Deşi merseseşi în Anglia la cererea lor şi învăţaseşi să vorbeşti engleza şi franceza atât de bine?

Ea s-a ridicat un pic, întinzând mâna după ţigările Winston şi aprinzându-şi una, iar genele ei păreau şi mai lungi în lumina tremurândă a brichetei.

— Vezi tu, ei nu au vrut ca eu să devin englezoaică, voiau să mă întorc ca o japoneză perfectă, cu toate obiceiurile şi gesturile şi aspiraţiile de viaţă japoneze neatinse. Şi cu deprinderi de conversaţie impecabilă în trei limbi.

— Şi nu asta au căpătat?

Ea l-a privit amuzată.

— Cu siguranţă că de-acum cunoşti prea bine ce-mi poate pielea.

Anton şi-a dres vocea.

— Aşa că ţi l-au găsit pe Kenji, a spus el, întinzând mâna să-şi ia pipa şi ochelarii pe care – după ce-i strivise odată de speteaza patului – şi-i scotea mereu înainte de a face dragoste.

— Vreme de doi ani au încercat să-mi găsească pe altcineva, dar şi-au dat seama că nimeni nu mă voia.

— Şi tu de ce ai acceptat?

— De ce nu? a răspuns ea, ridicând din umeri. Era un mod de a scăpa. Cel puţin Kenji avea bani şi prieteni străini.

Anton a încuviinţat printr-o mişcare a capului, încercând să pună cap la cap cele auzite.

— Şi cum adică e ca moartea?

Ea a oftat istovită.

— Pentru că mă amăgeam. În adâncul sufletului meu ştiam că prin căsătorie îmi pecetluiam soarta, a spus ea expirând fumul. Ce nu ştiam era cât de mult îmi va tăia acest lucru legătura cu tot restul.

Ca de obicei, el nu avea habar despre ce vorbea Hana şi nici cum ar fi trebuit să reacţioneze. Îşi dădea seama doar că era singură, probabil cea mai singură persoană pe care o întâlnise în viaţa lui. Şi nimic din ce ar fi putut face – s-o ţină în braţe pe întuneric, să se cufunde între coapsele sale, nici măcar să-i propună (într-un avânt cauzat în totalitate de libidou) să fugă împreună – nu ar fi putut să-i risipească singurătatea. Unicul lucru care părea că-i produce un pic de bucurie adevărată era să vorbească despre fiica ei. Yoshi-*chan,* minunea care vorbea trei limbi.

— De ce te încăpăţânezi s-o înveţi limbi străine? a întrebat-o Anton odată, după ce Hana i-a povestit ultima ispravă literară a lui Yoshi: terminase de citit singură basmele fraţilor Grimm în limba engleză. Mai ales că nici ţie nu prea ţi-au fost de folos.

— Pentru că pe ea o vor ajuta. Vor fi o uşă pentru ea, ceva mai târziu.

— O uşă?

Hana a încuviinţat din cap, trasându-i cu degetul o linie electrizantă între gât şi buric.

— Lucrurile se vor schimba până se face ea mare. Acestea vor fi instrumentele pentru a realiza ceea ce eu n-am putut face în timpul vieţii mele. Îi vor deschide o cale de ieşire.

— Şi de ce crezi că ea va dori să plece? a întrebat el încordându-se, în timp ce mâna ei bâjbâia mai jos, gâdilându-l.

— Pentru că, a răspuns femeia zâmbind vag, în ţara asta nu e nimic de făcut pentru femeile care nu vor ceea ce hotărăsc bărbaţii pentru ele. Iar ea este destul de deşteaptă încă de pe acum ca să înţeleagă asta. Deocamdată i-a intrat în cap că vrea să se mute în Manciuria la un moment dat.

— Manciuria? a întrebat Anton descumpănit, dar şi sperând, cu vinovăţie, că asta va reuşi să-i despartă cumva.

Ea a ridicat din umeri.

— Asta pentru că Kenji petrece atât de mult timp acolo. Când va împlini optsprezece ani va fi pregătită pentru călătorii adevărate.

Şi-apoi mâinile ei l-au luat în stăpânire şi-au încetat să mai vorbească.

De mai multe ori, când se despărţea de ea (cu pielea scrijelită, cu dureri musculare şi cu conştiinţa gata să izbucnească asemenea unei alarme de foc cu cinci sonerii), Anton îşi spunea că era ultima oară. Că în ziua următoare îi va scrie biletul acela pe care îl tot amâna, cel care va pune capăt acelei legături, cu blândeţe, dar ferm. Nota prin care chiar s-a pus capăt nu a venit totuşi de la el, ci de la ambasador. A aterizat pe biroul lui Anton într-o bună zi de la sfârşitul lui noiembrie ’37 şi-l informa că, din pricina ostilităţilor nestăvilite faţă de China, a susţinerii de către preşedinte a Legii Neutralităţii şi a posibilităţii tot mai mari ca America să instituie embargou asupra mărfurilor japoneze, ambasada îi avertiza pe toţi cetăţenii americani care aveau afaceri acolo să le închidă şi să se pregătească să părăsească ţara.

Până la sfârşitul lunii, Beryl cercetase toate şcolile particulare de pe Coasta de Est şi Anton încheiase un contract pentru construirea unui *ashram*{92} modern în Bombay. Până la sfârşitul anului, aranjase să-şi transfere firma asociaţilor lui japonezi şi vorbise cu vecinii să aibă grijă de cele două case ale lor. Dar nu reuşise să-i spună nimic Hanei.

Nu din cauză că nu ar fi vrut s-o facă. Era sigur că va afla oricum, în cele din urmă, de la Kenji. Dar ori de câte ori încerca să formuleze acest lucru în cuvinte, se scufundau în vechiul lor joc. Apoi au mai rămas două luni până la plecarea vaporului, şi-apoi doar una, şi apoi doar două săptămâni. Apoi două zile, când s-au văzut ultima dată la ceainărie. După împreunarea lor obişnuită, pasională şi inventivă, Hana s-a desprins de el şi a aţipit pe *futon*. Asta se întâmpla tot mai des în ultima vreme, căci nu dormea bine noaptea. De obicei Anton o trezea înainte de a pleca. De data asta totuşi, s-a aplecat doar deasupra ei, privind-o. I-a privit intens genele lungi, gura arcuită, obrajii perfecţi. Deşi stătea drept, simţea o greutate pe piept, de parcă

i-ar fi explodat cutia toracică. Ceea ce nu s-a întâmplat însă. Şi oricum, trebuia să se întâlnească cu Beryl, să-şi verifice pachetele şi listele contactelor în caz de urgenţă şi să găsească o soluţie pentru câine. Aşa că a întins mâna şi a mângâiat obrazul adormit al Hanei Kobayashi.

Şi-apoi a plecat.

Acum privea pierdut gravura, cu degetele sprijinite de cutia lui Kenji. *Nu e crimă, e doar război,* se gândea el. *Nu era treaba mea s-o salvez.* Dar cuvintele i-au sunat găunoase, ca o rugăciune golită de sens, către un zeu sau o zeiţă în care nu mai credea.

Şi-a umplut pipa şi a aprins-o. Visul i-a revenit în minte cu toată durerea lui himerică: chibritul care dă să se aprindă. Pauza de respiraţie a broaştelor de copac. Şi vocea – vocea Hanei. *Anata.* Anton şi-a strâns pleoapele ca să şteargă totul. Când le-a deschis din nou, s-a pomenit în postură de luptă, cu braţul stâng încordat şi ridicat în dreptul urechii. Cu pumnul tremurând. Cu privirile împăienjenite lipite de gravura lui Kotani.

Mai târziu, nu-şi amintea cum s-a făcut de a izbit cutia *himitsu-bako.* A văzut doar crăpătura adâncă în lemnul vopsit, a perceput zornăitul cioburilor care cădeau pe podea. O tăcere scurtă, uimită, timp în care îşi dădea seama ce făcuse. După aceea fâsâitul măturii pe podea, în vreme ce aduna amorţit, pe făraş, aşchiile de lemn şi cioburile strălucitoare de sticlă.

Anton a aruncat cu grijă mizeria în coşul pe care Beryl îl împletise într-una dintre fazele ei artizanale. O oră mai târziu – la şase fix – a ridicat telefonul şi a dictat o telegramă către colonelul Jamison. Doar trei cuvinte, fără introducere sau încheiere:

VIN ACOLO. STOP.

Anton şi-a potrivit binoclul şi a focalizat înapoi spre zidul din faţă al satului japonez. Oricât de ciudat părea să-l vezi dinaintea unui bloc german de apartamente, având în spate lanţul muntos Wasatch din Utah, îşi păstra întreaga graţie şi funcţionalitate pe care şi le amintea: chiar şi aici părea a fi *într-*

adevăr japonez. Nu-i era greu să umple în închipuirea sa structura graţioasă cu elementele de viaţă cotidiană pe care şi le amintea cu pregnanţă: gospodine care alungau cu mături şi cârpe praful şi murdăria de pe *tatami*. Care se opinteau să scoată aşternuturile, să le bată bine afară. Fetiţe care săreau coarda, cu codiţele săltând în ritmul cântecelelor: *Don guri korokoro / Don buri ko...* {93} Băieţi care jucau *onigokko*{94} sau se luptau sau alergau pur şi simplu ţipând, ceea ce se pare că făceau tot timpul băieţeii din Tokyo (Billy fiind doar o excepţie). Vedea câini dormind în pragul uşilor, în timp ce căruţa adunătorului de găinaţ îşi croia drum hodorogind…

— Au întârziat, a spus Erich Mendelsohn, evreu neamţ care dăduse peisajului urban al Berlinului o mare parte din tenta sa expresionistă, înainte de a fugi din oraş în 1937. Trupeş şi cu răsuflarea îngreunată (Anton nu-l văzuse niciodată grăbindu-se, dar respira întotdeauna de parcă tocmai fugise de rupsese pământul), Mendelsohn îşi construise satul solid şi greoi chiar aici, în poligonul de testare. Spre deosebire de materialele japoneze, ale lui – cărămizi, oţel şi ciment – erau prea grele ca să fie transportate de remorci.

— Au întârziat, a mai spus el încă o dată, privindu-şi încruntat ceasul.

— Ei, ce vrei? i-a răspuns Anton indiferent, deşi îşi simţea stomacul încordat. E doar un exerciţiu.

— Păi nu aşa se câştigă un război! Reichul se pişă pe programul lor blestemat!

Drept răspuns s-a auzit un hohot de râs bărbătesc dinspre grupul care stătea dinaintea adăpostului. Era compus din trei bărbaţi, doi îmbrăcaţi în civil, probabil de la Standard Oil and Boeing. Se agitau în jurul celui de-al treilea bărbat, un ofiţer mătăhălos pe care Anton îl întâlnise în dimineaţa aceea la micul dejun.

Curtis LeMay avea o bărbie pătrăţoasă, ca în desenele animate, un nas bulbucat şi ochi umflaţi, cu pungi dedesubt, semănând cu un buldog. Aspectul său înfiorător era sporit şi de faptul că jumătate din faţă îi părea a fi paralizată. Anton îl cunoscuse oficial cu o dimineaţă în urmă, la un mic dejun

organizat de NCCA la popota ofiţerilor din Dugway. După ce Jamison a făcut prezentările („Domnule maior, vă rog să faceţi cunoştinţă cu Anton Reynolds, unul dintre doctorii noştri în arhitectură”), şi-a dat seama că în timp ce-şi beau cafeaua LeMay îl cântărea din priviri.

— Aşa, doctore, a început tărăgănat LeMay, am auzit că ai trăit în Japonia.

A pronunţat „Japonia” accentuând începutul „Jap”.

— Da, a răspuns Anton, am avut un birou de arhitectură la Tokyo.

— Domnul Reynolds, a intervenit iute Jamison, a contribuit la proiectarea Hotelului Imperial. A lucrat cu Frank Lloyd Wright.

Anton a încuviinţat, stăpânindu-se să nu-şi dea ochii peste cap.

— Acela care a rezistat la marele cutremur? a întrebat LeMay.

— A suferit totuşi o scufundare, a răspuns Anton, încuviinţând printr-o mişcare a capului. Dar fundaţia plutitoare pe care am creat-o a absorbit cea mai mare parte a undelor de şoc.

— Însă incendiile de după cutremur, cele provocate de sobele de gătit ale oamenilor şi de te miri ce altceva, au dat gata oraşul în cele din urmă, a urmat maiorul cu voce domoală, dar stăruitoare, ca şi cum fiecare cuvânt ar fi avut un înţeles ireparabil.

— Aşa este. Peste şaizeci la sută.

— Şi după părerea dumitale, doctore, un incendiu masiv ar putea cauza şi azi la Tokyo o pagubă asemănătoare?

Pe dinaintea ochilor i s-au perindat imagini ca într-o prezentare rapidă de diapozitive: gara Ueno ajunsă un morman fumegând de cenuşă şi oase înnegrite. Cartierul rău famat Yoshiwara rămas fără intrările pavoazate ale magazinelor şi fără curtezanele cu mânecile fluturânde. Cu canalele înfundate de leşuri umflate. Şi-apoi, fără vreo legătură anume, imaginea Hanei Kobayashi goală, răsturnată pe spate. Cu gura deschisă atât de tare, că era dureros chiar şi să o priveşti…

— Depinde şi de condiţii, a răspuns el, trecându-şi un deget pe sub gulerul cămăşii. De umiditate, de vânt. Dar da, teoretic ar putea.

Buzele groase ale lui LeMay s-au strâns în jurul ţigării de foi care, în timp ce vorbea, se mişca asemenea unui ciot mic de coadă.

— Bine… foarte bine, a spus el, mângâind gânditor ciotul de ţigară. Pot să te mai întreb ceva, doctore?

— Desigur, i-a răspuns Anton, părându-i rău că Jamison îl prezentase ca „doctor în arhitectură”.

— De ce ai stat acolo, cu *japii,* atâta amar de ani?

Era o întrebare la care răspunsese adesea cu oarecare precauţie – mai ales când era pusă de oameni ca LeMay. De obicei răspundea ceva de genul: „Soţiei mele i-a plăcut acolo” sau „Era nevoie de expertiză americană în construcţii” sau pur şi simplu „Ne-am trezit într-o bună zi tot acolo, după douăzeci de ani”. Ca un Rip Van Winkle amorţit şi transpacific.

Înfruntând privirea de granit a lui LeMay, Anton s-a pomenit de data aceasta că formulează un răspuns complet diferit şi oarecum sfidător:

— Sunt arhitect, domnule maior. Cred că am stat atât pentru că le admir clădirile.

LeMay a zâmbit din nou. Şi de data aceasta zâmbetul era mai degrabă o încordare decât o destindere a buzelor.

— Ei bine, a spus el, sper din tot sufletul că nu eşti prea legat de ele.

Anton şi-a ridicat privirile. A scrutat cerul. Nu se vedea nimic în afara unui şoim singuratic de câmpie, care se profila puternic şi auriu în lumina soarelui de dimineaţă, părând nemuritor. Croncănitul lui i s-a părut plângăcios şi cunoscut. În clipa în care s-a auzit un motor pornind afară, toate capetele acoperite cu căşti de protecţie s-au răsucit într-acolo. Spre dezamăgirea tuturor, s-a dovedit a fi acelaşi vechi camion militar care-i adusese acolo şi care se împotrivea să meargă în marşarier. Oamenii din buncăr priveau tăcuţi cum dădea înapoi, cu roţile scrâşnindu-i pe nisip.

— Hmmm, a pufnit Mendelsohn. Alarmă falsă! a urmat el, ştergându-şi fruntea.

Anton şi-a îndreptat din nou atenţia asupra şoimului care dădea încă târcoale pe cer. Oare ce-o fi văzând de acolo, de sus? Cu siguranţă mai mult decât vedea el. Fără niciun motiv, pasărea s-a lăsat brusc în jos. *Noh aru taka tsume wo kakusu.* Şoimul înţelept îşi ascunde ghearele, să nu i le vadă prada. Asta i-o spusese Hana odată când o întrebase de ce nu-şi folosea cunoştinţele mai bine: să lucreze ca traducător, de exemplu. Sau să predea.

Dar acest *taka* nu se ferea deloc. Era aproape provocator. Se prăbuşea, spintecând aerul cu viteză, ca mai apoi să se înalţe din nou la vedere. Fermecat, Anton şi-a reglat lentilele binoclului, mărind imaginea la maximum.

— Ai pariat şi dumneata? l-a întrebat Mendelsohn.

— Cum adică?

— LeMay a deschis o listă de pariuri pentru fiecare sat.

— I-auzi! a exclamat Anton luându-şi binoclul de la ochi. Dumneata ai pariat?

Civilii se vedeau încuviinţând din cap în timp ce maiorul le vorbea încet, arătând către un afiş pe care îl adusese cu el. Avea şi Anton unul în servietă: „Forţa aeriană: de ce este esenţială pentru viitorul Americii?”

— Da, a răspuns el morocănos. Zece dolari pentru satul german. Cel puţin patruzeci la sută daune. Deşi trebuie să recunosc că mă aştept la mai mult.

— Şi-al meu?

— La dumneata e mai sigur. Şaizeci şi cinci la sută.

Anton s-a simţit atins, de parcă el însuşi ar fi fost vinovat de vulnerabilitatea proiectului, şi nu două mii de ani de tradiţie japoneză.

— Nu mai spune? Chiar aşa mult?

Mendelsohn şi-a scuturat capul puternic.

— Poate chiar mai mult. Pereţii dumitale, prietene, sunt făcuţi din hârtie.

Ceea ce Anton nu putea nega, cu siguranţă.

— Nu cred că am să pariez, a spus el cu prefăcută uşurinţă,

n-aş vrea să-ţi stric şansele de a câştiga.

A privit înapoi spre cele două clădiri care se ridicau tăcute pe fundalul verde-albăstrui.

— Pe dumneata nu te deranjează niciun pic? l-a întrebat Anton încet. Atâta muncă… să fie distrusă, aşa?

— Nu, a răspuns neamţul fără să şovăie.

Anton se gândea că, în situaţia de faţă, poate era o decizie lipsită de înţelepciune. Dar simţea însă că nu aceasta era cauza încruntării neamţului.

— Dar vechea dumitale patrie, l-a îmboldit el în continuare, fără să se poată opri. Vechii prieteni, vecinii, colegii de muncă? Nu-ţi pare rău?

Mendelsohn s-a întors să privească din faţă intrarea larg deschisă a buncărului. O vreme nu a răspuns.

— Eu am construit cele mai moderne muzee din Berlin, a spus el în cele din urmă, tot pe şoptite. Şi trei şcoli am construit, am făcut până şi o blestemată de biserică, a urmat el, ştergându-şi din nou fruntea. Apoi, acum şase ani, mă pomenesc că-mi spun că sunt străin în propria mea ţară şi-mi iau şi dreptul de practică. Mi-au retras şi premiile. Le scriu în fiecare săptămână mamei şi surorii mele. Şi ştii ce? Niciuna nu-mi mai răspunde.

Vocea îi tremura şi şi-a dres glasul. Când s-a întors din nou cu faţa, avea ochii roşii, iar Anton a simţit că-l năpădeşte mila. Dar când a început să vorbească, neamţul şi-a scuturat capul pletos.

— Dumneata ai o religie, domnule Reynolds?

Era o întrebare, dar suna a acuzaţie.

— Cândva… acolo, acasă, a răspuns Anton cu prudenţă. Luterană, romano-catolică. Dar să-ţi spun drept, aş spune că acum sunt mai mult budist.

— Ca *japii*?

— Ca unii dintre ei, a răspuns Anton schiţând un zâmbet.

Neamţul a rămas serios.

— Dar mama dumitale unde e, domnule Reynolds?

— La Praga.

— Şi nu eşti îngrijorat? Naziştii se poartă cu alte naţionalităţi

aproape la fel de rău cum s-au purtat cu ai mei.

A pronunţat „ai mei” cu o ironie vădită, care i-a amintit lui Anton de felul în care LeMay pronunţase *Japonia.*.

— Primesc des veşti de la ea, a urmat Anton, evitând să răspundă la întrebare. Deşi gândul i-a zburat, desigur, imediat, la cei doi fraţi ai lui executaţi de nazişti pentru rolul lor în mişcarea ilegală de rezistenţă. Se gândea la răspunsurile mamei sale ori de câte ori îi cerea să se întoarcă în America: *Nu am niciun motiv să plec de aici, dragul meu,* îi scrisese ea. *Dacă nu ieşi în evidenţă, îţi dai seama că nimic nu s-a schimbat aici de fapt.* Nodul din stomac i s-a întărit şi mai mult.

— Nimic nu s-a schimbat acolo de fapt, a spus el.

Mendelsohn i-a aruncat o privire plină de înţeles, apoi s-a întors din nou către clădiri.

— Şaizeci şi cinci la sută, a repetat el. Dar, de fapt, sper din tot sufletul că ambele o să ardă din temelii.

Ca şi cum i-ar fi subliniat cuvintele, un huruit apăsat a umplut încăperea, mult mai pregnant şi mai răsunător decât sunetul camionului cel mare. La început a fost ca o vibraţie, dar pe măsură ce se apropia, zgomotul se amplifica, materializându-se în sunetul clar al unui avion cu mai multe motoare care zbura la joasă altitudine. Într-o clipă şi-a făcut apariţia un bombardier. Două linii de argint întretăiate: un crucifix scânteietor pe cer.

Şoimul a plonjat încă o dată, dispărând din raza vizuală.

— Uite-o, le-a strigat LeMay prin tot zgomotul acela. *Bomba blondă II* – un B29. Ultimul model al Forţelor Aeriene Armate. Desfătaţi-vă ochii, domnilor! Ce vedeţi aici e viitorul armatei SUA şi al tehnicilor moderne de luptă.

Douăzeci şi trei de binocluri s-au îndreptat ascultătoare spre soare.

— Deştept nume, a băgat de seamă Mendelsohn, cu aceeaşi voce neutră.

Anton nu-şi dădea seama dacă glumea sau nu.

Avionul era imens, avea aproximativ 150 de picioare{95} în lăţime şi 100 şi mai mult în lungime. Pe coadă era pictată Jean Harlow în culori ţipătoare, cu sânii atât de scoşi în evidenţă, că

artistul ar fi putut s-o picteze de-a dreptul goală.

— Uită-te bine, domnule Reynolds, i-a strigat LeMay, privindu-l ţintă pe arhitect. Asta e lupoaica ce-o să-ţi pulverizeze casa astăzi.

— Dac-o să reuşească să rămână pe cer, a mormăit Mendelsohn.

Anton a încuviinţat din cap: un model asemănător se zdrobise de pământ chiar săptămâna trecută, omorându-l pe însuşi şeful Diviziei de cercetare Boeing şi jumătate din echipa de proiectare. Jamison le dăduse asigurări serioase că identificaseră problema şi că era exclus să se repete un incident „similar" în ziua aceea. Şi totuşi, Anton nu se putea opri să nu şi-l imagineze: *Bomba blondă* năpustindu-se spre ei cu zgomot infernal. Şocul mut, apoi panica zgomotoasă. Buncărul zgâlţâindu-se la fel ca *himitsu-bako*-ul său. Ce a spus armata când au bombardat civili americani în deşertul Utah? Îi vor spune lui Beryl că el murise la datorie? Îi vor decerna postum o „Inimă violetă"{96}?

Şi totuşi, *Bomba* nu părea să şovăie în niciun fel. A dat ocol poligonului de încercare fără grabă, în direcţia opusă şoimului. O dată, de două ori.

— Căpitanul Frank Marshall stă pe locul pilotului, le-a strigat colonelul Jamison, e un elev de-al lui Curtis, a zburat în trei misiuni deasupra Germaniei.

— Aşa e, a confirmat LeMay. Deşi a acceptat să facă asta pentru mine, cu condiţia să fie el cel care conduce atacul adevărat asupra oraşului Tokyo. Şi eu i-am spus: Dacă loveşti ţinta, ai la dispoziţie şi Yokohama şi Osaka. La dracu! O să-i dau până la urmă şi Hiroshima!

Încă o serie de zâmbete de circumstanţă, mai degrabă văzute decât auzite. Anton şi-a întors privirea către cele opt pătrăţele de sticlă ale parbrizului bombardierului, dar nu a reuşit să discearnă chipul pilotului. În schimb a văzut spatele Hanei, şira spinării ei care se încovoia uşor, arcuindu-se sub el ca un pod subţire şi alb. A încercat să-şi imagineze satul său cu mintea pilotului lui LeMay, care-i ura pe japonezi. Dar nu putea vedea altceva decât pe Hana, întinsă ca atunci când o lăsase acolo, în

ceainărie, cu părul împrăştiat ca o aură neagră. Apoi s-a auzit o schimbare uşoară, dar distinctă, în zgomotul făcut de avion, ca un fel de măcinat metalic, îndepărtat.

— Uite-l că vine! a strigat Mendelsohn.

Tocmai atunci gurile bombardierului s-au deschis, de parcă ar fi scos un căscat uriaş, mecanic, şi-au slobozit o puzderie de bombe incendiare micuţe, ce păreau a fi aproape inofensive, chiar drăgălaşe. Pe măsură ce se izbeau de pământ, Anton simţea cum îl cuprinde greaţa. Crezuse că se va da un semnal de avertizare înainte de atac. Că va exista vreun comentariu sau vreo numărătoare. Dar uitându-se în jur, nu a văzut niciun alt chip surprins. Oamenii erau încântaţi şi concentraţi, încăperea se golise de orice alt sunet în afară de şuieratul bombelor incendiare care cădeau şi de vuietul ca de tunet al motoarelor avionului. Fiecare pereche de ochi înrămaţi în metal urmărea sferele acelea strălucitoare care se prăbuşeau peste ţinte. *Eşti american,* şi-a spus el, *pentru asta l-ai construit. Fiecare mişcare, fiecare scândură pentru asta au fost făcute.* Şi apoi: *Nu era treaba ta să o salvezi.*

A privit cu oarecare uimire cum prima bombă a lovit satul, a izbit acoperişul vălurit, ciobind câteva ţigle de culoarea fumului. S-a aprins pentru scurt timp, dar apoi a părut că s-a stins pur şi simplu şi, parcă trădându-l, inima i s-a mai uşurat un pic. Dar apoi au lovit şi celelalte, câte un mic fulger strălucitor căzând unul după altul. Grindina de oţel, foc şi combustibil solidificat căzută pe acoperiş părea o zăpadă uşoară. Pentru o secundă sugrumată, aerul rece a părut că-şi ţine respiraţia. Apoi întreg acoperişul dănţuia în flăcări.

— Uite cum se duce! a ţipat LeMay. La mulţi ani, domnilor!

Aplauze ici şi colo, chiar şi chiuituri. Alte câteva cercuri de flăcări. Alte bufnituri, un geamăt. Întregul sat era cuprins de flăcări acum, ca un zid masiv de foc. Dogoarea răzbătea chiar şi la sute de metri distanţă: Anton îşi simţea casca încinsă pe frunte. Îl usturau sprâncenele şi-i vuiau urechile din pricina ţiuitului puternic şi a exploziei care-i lovea timpanul, de parcă însuşi aerul din casă ar fi luat foc. A închis din nou ochii şi a văzut cufărul, scăunelul din baie. Micuţa casă a păpuşilor fără

păpuşi, cu castronelele lipicioase. A văzut cum îi explodează *shoji* ca nişte semnale luminoase de alarmă, flăcările izbucnind la parter, ca să se înalţe apoi temeinic în sus, până când au atins valul clocotitor de gaze şi scântei rotitoare care trebuie să fi cuprins tavanul încăperii până acum.

A închis din nou ochii şi a văzut o altă imagine: silueta întunecată a unei femei, subţire, dezbrăcată. Săltând într-o câmpie roşie mişcătoare.

Când a privit din nou, luaseră foc şi bârnele exterioare de susţinere şi pereţii. Casa scotea un geamăt ca un scârţâit sau ca un oftat de moarte. Apoi s-a înclinat uşor spre dreapta. După aceea încă un pic, de parcă ar fi râs de ei.

— Haide, du-te, a strigat cineva.

Ascultătoare, casa s-a prăbuşit la pământ, într-o ploaie de scântei portocalii şi roşii care săreau de jos în sus. Au urmat şi mai multe aplauze.

— Fir-ar să fie! a strigat LeMay acoperind zgomotul. A lovit-o! A lovit-o, mama ei de casă! Chiar la ţanc!

Mendelsohn s-a întors către Anton, cu chipul roşu, dar transfigurat de bucurie. Şi-a scos casca de protecţie şi fruntea îi era îmbrobonată de sudoare.

— Uimitor! a strigat el, pe când zumzetul motoarelor se îndepărta şi trosnetul focului de afară se mai domolea încetul cu încetul. Sunt convins, domnule Reynolds, că am câştigat pariul. Uită-te numai la blestemăţia asta cum arde!

Anton s-a uitat, cu ochii înlăcrimaţi… din pricina căldurii.

— Felicitări, domnilor doctori! a strigat LeMay către cei doi arhitecţi. Sperăm să meargă la fel de bine şi cu satul german!

— Aşa să fie! a strigat Mendelsohn, zâmbind larg către Anton, aşteptând ca acesta din urmă să zică ceva.

Dar Anton îşi pierduse vocea. Avea gâtul uscat şi-l durea capul. Încăperea mirosea a fum acru. S-a frecat la ochi să-şi limpezească privirea şi-apoi s-a uitat la ceas. *Sfinte Dumnezeule.* Părea imposibil, dar durase doar paisprezece minute. Paisprezece minute şi întreg satul fusese prefăcut într-o grămadă de cenuşă în flăcări. Şi nu se sfârşise încă. Flăcările erau mai mici acum, dar încă pâlpâiau, lingând hulpave nisipul

înnegrit.

Şi nu o să mai rămână nimic. Nimic de tot.

VI
TOKYO, JAPONIA

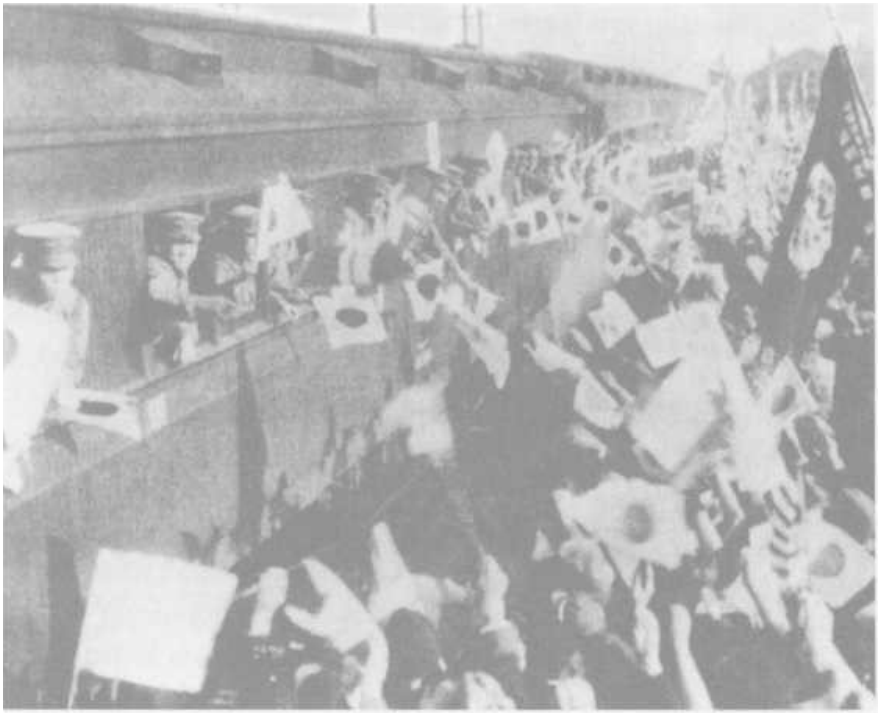

Martie 1945

Masahiro se afla în spatele vagonului, întinzând mâinile spre ea, strigând-o, iar Yoshi încerca să ajungă la el – cu braţele întinse, cu degetele încordate dureros ca să-l apuce.

— Aşteaptă, striga ea, aşteeeeaaaaptă!

Dar vocea i-a fost acoperită de şuieratul trenului, o pufnitură otrăvită care părea că năpădeşte întreg universul. Roţile netede de oţel au început să se pună în mişcare. Coşul strălucitor al locomotivei azvârlea fumul. Ea privea disperată cum trenul prindea viteză, ducându-i-l pe Masa pe şine lucioase şi traverse cafenii, prefăcându-se într-o licărire la orizont. Ciudat însă, pe măsură ce trenul se pierdea în fumul depărtării, şuieratul lui nu se diminua, ci sporea într-un muget, ca să se prefacă apoi într-un vaiet trist…

Apoi şi-a scuturat capul pe pernă şi s-a ciupit tare de braţ, ca să-şi dea seama că nu era părăsită, ci adormise numai.

A întins mâna sub *futon* şi a scos micul ceas Seiko pe care îl ţinea ascuns acolo, ca să nu o trezească din greşeală pe Hana la ora şase, când se pregătea să meargă la şcoală. Timp de câteva clipe a pipăit confuză locul, căznindu-se să vadă ceva, încă luptându-se cu panica. Ceasul o privea tăcut şi duşmănos (era 2:02) şi şi-a dat seama că zgomotul care o trezise nu era nici ceasul şi nici trenul din vis, ci un şuierat ascuţit ce venea de afară: o alarmă antiaeriană. Cea de-a doua din noaptea aceea.

Mo iya da!{97} a gemut ea îngropându-şi faţa în braţul încălzit de somn. Cu o zi în urmă, lucrase două schimburi întregi la fabrica de baloane unde fusese repartizată, tăind şi cosând bucăţi de mătase care mai târziu urmau să fie umflate în sfere albe, de care se agăţau bombe ce erau trimise în zbor peste Pacific. Apoi se întâlnise cu Echipa Patriotică de Fete Pompieri pentru exerciţiile săptămânale. După care stătuse timp de o oră la coadă la o mică pescărie, în partea cealaltă a oraşului, aşteptând să vină raţia de macrou, ceea ce se dovedise a fi doar un zvon. Pentru o clipă a fost tentată să-şi pună perna pe cap şi să încerce să adoarmă la loc.

Dar apoi a simţit că dă cu mâna de un obiect mic, cu margini ascuţite, ascuns sub pernă, împreună cu ceasul. Era şoimul ei, mica figurină frumoasă şi dibaci sculptată pe care i-o dăduse Masa în ziua când plecase din Shin Nagano. Gândul i-a fugit la Masa, care va sosi în gara din Tokyo peste câteva ore. *Nu ştiu pe nimeni în capitală care să creadă că bombardamentul se va înteţi,* îi scrisese el în misiva cenzurată de pe unul dintre fronturile din nordul Chinei. *Dar, Yoshi*-chan*, eu am văzut ce pot face bombele. Aşa că te rog să te păzeşti, măcar de dragul meu. Vreau să te găsesc întreagă când am să vin să te văd.*

Yoshi s-a forţat să se ridice în capul oaselor şi să-şi dea plapuma la o parte.

— Mama? Mama. Trebuie să te scoli. A sunat din nou sirena.

La început nu a auzit niciun răspuns, apoi doar un geamăt: *Nn.*

— Trezeşte-te, mamă, trebuie să ne ducem înapoi în adăpost.

Afară, sirena s-a oprit suficient cât să-i permită lui Yoshi să distingă un foşnet uşor venind din direcţia fotoliului Hanei. Acum dormeau în salonul de jos, nu numai pentru că era mai aproape de adăpostul antiaerian, dar mai ales pentru că Hana oricum îşi petrecea acolo mai tot timpul, învăluită în fum de ţigară şi înfofolită în pleduri, sprijinită de spătarul verde al fotoliului, scriind scrisori care rămâneau neexpediate şi necitite.

Căscând, Yoshi a întins mâna în întuneric, pe după pianul Yamaha, bâjbâind după bocceluţa cu lucruri de primă necesitate pe care o luau cu ele la fiecare raid. A scos şi glugile matlasate pe care le ţinea împreună cu bocceaua.

— *Oka-san,* a repetat ea ridicând vocea şi sculându-se în picioare. Haide, ridică-te, că vin la tine.

— *Nan de?* a mormăit Hana.

— Cum adică, de ce?

— Păi ei fac asta doar ca să ne chinuie. Probabil că nu vine niciun avion. Că nici mai devreme nu a fost niciunul…

— Totuşi, a oftat ea. Vecinii vor băga de seamă ca n-am venit şi ne vor pârî.

Ceea ce nu era chiar adevărat: dintre toţi vecinii, doar mofturoşii şi libidinoşii din familia Haneda aveau obiceiul să

pârască oamenii la şeful Asociaţiei Vecinilor. Cei din familia Fujiwara – cu cele şapte fete şi un băiat (aflat acum la şcoala militară cu internat din Aomori) – erau mult prea ocupaţi şi prea blajini ca să facă aşa ceva. Mai mult, Yoshi şi Satako Fujiwara erau prietene de când erau foarte mici, când săreau coarda şi umblau pe bicicletă împreună şi-şi transmiteau tot felul de secrete prin cutii de conserve legate cu sfori. Totuşi ameninţarea cu pâra vecinilor era un mod de a o pune în mişcare pe mama ei, deşi nu s-a dovedit a fi îndeajuns de eficient. Hana a mormăit un pic în franceză, şi apoi în engleză: *Merde,* a auzit-o spunând, şi-apoi *bloody Yanks.* Dar nu a auzit şi tălpile micuţe ale Hanei atingând podelele.

Oftând din nou, şi-a pus gluga pe cap şi a pornit-o pe bâjbâite spre canapea. Era întuneric beznă. Asemenea tuturor caselor din oraş, şi ferestrele lor erau camuflate conform instrucţiunilor, fiind acoperite cu un material gros, negru, care, împreună cu camuflajul negru al lampadarului, întunecau lumina zilei şi făceau ca noaptea să devină şi mai opacă. Dar, pe măsură ce îşi târa picioarele pe întuneric, cu braţele întinse înainte ca nişte antene, privirile i s-au obişnuit cu bezna şi a desluşit silueta mamei pe canapea.

— Mama, a strigat-o din nou, apucându-i mâna moale, cu oase mici ca de păsărică. *Okinasai*{98}*!* Trebuie să te scoli.

Hana şi-a smuls mâna.

— *Nan de,* a mormăit ea din nou, fără să-şi deschidă ochii. *Mo,* lasă-mă în pace.

E bolnavă, şi-a repetat Yoshi în gând, forţându-se să-şi amintească ce se întâmplase cu doar o săptămână în urmă. Venise târziu de la şcoală, după o zi întreagă în care făcuse pachete pentru soldaţii Armatei Imperiale care luptau în Filipine. De obicei Hana era trează pe înserate şi îşi întâmpina fiica fie cu un „Bine-ai venit acasă”, fie cu vreo lamentare, în funcţie de starea ei de spirit. Dar în seara aceea, când Yoshi s-a oprit în dreptul salonului, Hana nu se afla la locul ei obişnuit, pe canapea. De fapt nu se afla deloc în încăpere – ceea ce a înspăimântat-o. Oare venise poliţia şi-o luase? Apoi a auzit ceva izbindu-se, căzând undeva sus.

Yoshi a dat fuga la etaj. Fără să mai bată la uşa dormitorului Hanei, a deschis-o cu forţa. A fost izbită pe loc de un miros atât de puternic, încât a clipit de mai multe ori: un fum umed, pătrunzător, amestecat cu parfum franţuzesc. Veşnica lavandă englezească, mirosind şi mai tare din pricina duhorii acre de sudoare stătută, pe care o cunoştea prea bine din zilele când mama era „bolnavă". A zărit spatele firav al Hanei, ţeapăn şi drept dinaintea măsuţei de toaletă, înveşmântat în rochia fără bretele, de mătase verde ca smaraldul, pe care Yoshi nu o mai văzuse de vreo opt-nouă ani. Pe jos erau împrăştiate mucuri de ţigară şi scrum, amestecate cu cioburile sclipitoare ale unei sticle de parfum sparte.

— Mama! a strigat ea.

Hana s-a întors, iar ei i s-a tăiat respiraţia.

Într-o mână, mama ţinea un tub lucios de ruj cu care tocmai îşi vopsise buzele. Părul îi era la fel de despletit şi nepieptănat ca de dimineaţă, dar chipul îi era perfect. Aranjat, la fel de alb şi de minuţios machiat ca cel al păpuşilor de porţelan din vechea colecţie a lui Yoshi.

— Mi-a spus că o să se însoare cu mine, ştiai? a întrebat-o fără vreo inflexiune în glas, de parcă asta ar fi explicat totul. Şi-apoi a plecat. La fel ca toţi ceilalţi.

— Ce spui? o întrebase Yoshi uimită. Cine?

Dar Hana se întorsese din nou cu faţa la oglindă, fredonând încetişor *Cerul albastru.*

E bolnavă, şi-a repetat Yoshi acum, *Ai răbdare cu ea.* Şi-a încercat din nou:

— Dar nu s-a întâmplat doar în noaptea asta. *B-san* au tot zburat în ultimele săptămâni. Tata spunea în ultima lui scrisoare că urmăresc ei ceva.

— N-au decât, i-a răspuns mama morocănoasă, dacă tot trebuie să mor, atunci mai bine mor la mine acasă.

Yoshi şi-a muşcat obrazul. Stomacul îi era răvăşit de durerea aceea puternică şi acră pe care o simţea în permanenţă, încât nici nu-şi mai amintea cum era să nu o aibă. Şi-a încrucişat braţele, apăsându-şi coatele pe abdomen, căci aşa se mai domolea, sau măcar nu o mai simţea atât de tare. Dar nu a

ajutat-o totuşi să-şi potolească nerăbdarea.

— Mamă, a strigat ea ca să se facă auzită prin şuieratul sirenelor, ştii că nu plec fără tine.

Hana a mormăit ceva ce Yoshi nu a putut desluşi la început.

— *Nani?*

— *Au moins,* a spus Hana (pe când sirenele se mai domoliseră), *je n'aurai pas a mourir seule.*

— Ce-ai spus?

— Cel puţin, a repetat ea foarte rar, în engleză, nu o să mor singură.

Yoshi s-a holbat la ea, traducând automat cuvintele: din franceză în japoneză, din japoneză în engleză, din engleză înapoi în franceză. După aceea n-a mai simţit decât un gol, amestecat cu senzaţia ireală că dacă ar deschide gura, n-ar ieşi altceva decât acelaşi scrâşnet de moarte al sirenelor.

Byoki da, a încercat ea să-şi repete în gând, aşa cum făcea mereu. Mantra ei pentru Hana: *Byoki da. „E bolnavă".* Dar ceea ce i-a ieşit din gură de data asta a fost un singur cuvânt – de fapt trei – în engleză, pe care Yoshi nu şi-a îngăduit *niciodată* să le gândească măcar în toate aceste câteva luni. Un cuvânt care nu lămurea nimic şi distrugea totul, fără ca măcar să fie adevărat.

Şi totuşi l-a simţit ţâşnindu-i din adânc, străbătându-i esofagul şi revărsându-i-se pe limbă amar ca fierea: *Kirai. I hate you.* „Te urăsc".

Şi în clipa aceea chiar aşa simţea. O ura pentru boala fără nume care le otrăvea viaţa în casă, o nebunie la scară mică, ce repeta nebunia majoră a lumii din afară. Pentru că nu făcea nimic să-l aducă pe soţul ei şi pe tatăl lui Yoshi înapoi acasă, să-l desprindă de cealaltă viaţă şi de cealaltă familie a sa de pe continent. Pentru că nici măcar nu avea habar despre viaţa dublă a lui Kenji, sau despre tot ce se întâmplase în aceşti ultimi trei ani cumpliţi. Yoshi îşi ura mama pentru că zăcea zi de zi înfăşurată în cearceafuri, şaluri şi pleduri, în timp ce ea făcea lucruri pe care doar mamele se presupunea că trebuiau să le facă: stătea la cozi pentru raţii de alimente care de cele mai multe ori se terminau chiar când îi venea ei rândul. Împacheta

cutii *bento* care erau o adevărată batjocură faţă de ceea ce însemna masa de prânz: o singură lingură de orez nedecorticat, cu o prună mică murată şi trei aşchiuţe de nap. În timp ce Yoshi îngrijea legumele din grădina din spatele casei, pe care o săpase împreună cu Satako, ca să aibă măcar nişte morcovi, varză şi cartofi. În timp ce ea scotocea prin casă după ultima bucăţică de metal, bijuterie sau monedă ca să aibă ce pune în coşul de donaţii al Gospodinelor Patriote. Participa până şi la adunările Asociaţiei Vecinilor, ca să raporteze câte alimente suplimentare aveau, pentru a putea redistribui hrana cât mai eficient către cei mai nevoiaşi. Şi toate acestea pe lângă propria sa muncă supraomenească, ce însemna acum să dărâme clădiri pentru paravane de protecţie, să sape şanţuri pe marginea drumului şi să facă exerciţii de cărat găleţi cu apă pentru incendii până când nu-şi mai simţea braţele. După care urmau lecţiile pentru şcoală…

Kirai.

Sirenele au început să şuiere din nou. A apucat cu putere umărul ascuţit al Hanei, ca şi cum ar fi vrut să o ferească de-o izbitură. Îi simţea pielea întinsă şi oasele delicate, zvâcnetul firav al sângelui. În acelaşi timp simţea cum îi pulsează gândul prin propriul sânge: *Kirai. Kirai. Kirai. O să-i spun. O să i-o spun verde-n faţă.*

— Eu… a început ea răguşită, umezindu-şi buzele.

Dar, înainte de a-şi putea termina fraza, Hana i-a dat mâna la o parte. A clipit de câteva ori, de parcă atunci s-ar fi trezit din somn. Şi în timp ce şuieratul sirenelor atingea apogeul, şi-a întins braţele scheletice spre tavan, ca şi cum ar fi dirijat o orchestră a pieirii. Apoi s-a întors către Yoshi, încruntându-se.

— Chiar crezi că e nevoie de toate astea?

Yoshi simţea usturimea lacrimilor între gene, deşi nu-şi dădea seama dacă erau de uşurare sau de mânie.

— Mamă, a strigat-o ea deznădăjduită, în timp ce sirenele îşi amuţeau gemetele. *Kirai,* şi-a spus din nou în sinea ei, dar deja gândul acesta începea să dispară asemenea trenului lui Masa din vis.

— Uite, i-a spus ea în schimb, întinzându-i gluga matlasată,

pune-ţi asta pe cap, fă-o pentru mine!

Hana şi-a dat ochii peste cap, dar s-a supus, trăgându-şi boneta pufoasă pe cap şi încercând să-i lege baierele albe pe sub bărbie. Yoshi făcuse glugile acelea cu mâna ei, cu trei ani în urmă, în timpul Pregătirii pentru Apărare a Elevilor: două straturi de bumbac îndesate bine cu vată, care se presupunea că le-ar fi apărat de dărâmături şi de scânteile care le puteau cădea în cap.

— Ia-mi şi ţigările, i-a cerut Hana.

— Sunt deja în boccea.

— Şi cartea mea de pe noptieră. Poţi să mi-o aduci?

E pe măsuţa din salon, s-a gândit Yoshi, *nu pe noptieră.*

— Nu ştiu de ce o tot iei cu tine. Ştii prea bine că acolo nu e lumină suficientă ca să citeşti.

De fapt nu o văzuse niciodată pe mama sa citind cartea aceea. Nici măcar nu-i ridicase vreodată coperta albastră, plină de praf. Nici măcar o singură dată, deşi Yoshi o frunzărise de vreo câteva ori când mama ei dormea sau nu se afla în cameră. Putea citi foarte bine în engleză şi reuşise să dea gata *Little Lord Fountleroy*{99} în numai trei zile, aproape fără să folosească dicţionarul. Dar cartea Hanei părea să fi fost scrisă într-o cu totul altă limbă. Era plină de expresii ca *tha mun come to the cottage one time* „Tre să vii odată în colibă” şi *she was gone, she was not, and she was born: a woman* „ea se topise. Se topise, nu mai exista şi se născuse din nou: femeie”.{100} Fraze pe care Yoshi şi le însuşea cu uimire şi nedumerire.

— Vreau să o am cu mine, i-a replicat Hana cu încăpăţânare, şi când o să ne ia foc casa o să am nevoie de ceva cu care să-mi omor timpul.

Nu avea rost să se certe pentru asta. Strângând din dinţi, Yoshi şi-a croit drum până în spatele pianului. Dibuind prin întuneric după carte, degetele ei au dat mai întâi de paharul Hanei, plin cu apă stătută şi prăfuită, apoi de scrumiera ciobită pe care, atunci când era goală, se vedea inscripţia „Hotel du Louvre”, dar care era mai tot timpul plină ochi cu scrum şi chiştocuri subţiri. Apoi a simţit, în cele din urmă, coperta de postav moale. A scuturat-o mai întâi de praf şi scrum, apoi şi-a

îndesat-o în ghiozdan. Pe urmă şi-a mai aruncat o dată privirile prin încăpere.

— N-ai văzut-o pe Bella?

— Poate s-a băgat la loc în pian.

Yoshi s-a uitat după capacul greu al pianului Yamaha. Pisicii cu un singur ochi, care într-o zi se luase după Yoshi până acasă, îi plăcea să doarmă uneori pe corzi, deşi acestea nu puteau fi un pat confortabil. Totuşi, acum nu a găsit-o acolo.

N-o să păţească nimic, s-a gândit ea, punându-şi gluga pe cap. *Are nouă vieţi rămase neatinse.*

Luând-o de braţ pe Hana, a condus-o spre *genkan,* unde a ajutat-o să-şi încalţe picioarele brăzdate de vinişoare albăstrii cu cizmele de cauciuc de grădină, apoi şi-a vârât şi ea picioarele în sandalele ei vechi *geta*[{101}]. După aceea şi-a pus pe umeri haina de lână şi a înfăşurat-o pe Hana în trenciul ei ponosit de stofă din păr de cămilă. Apoi, săltându-şi ghiozdanul şi bocceaua pe un umăr, şi l-a proptit pe celălalt de uşă, împingând-o ca să se deschidă.

Adăpostul familiei Kobayashi era – după cum îl numise Kenji victorios când îl terminase – „Bentley-ul adăposturilor antiaeriene". Spre deosebire de gropile puţin adânci care împânzeau grădinile celorlalţi vecini şi străzile principale din Honjo-ku (nici una mai adâncă de cinci picioare, căci dădeau de apă), Yoshi şi Hana coborau în fiecare noapte într-o încăpere solidă, cu pereţi adevăraţi, săpată la zece picioare sub pământ şi întărită cu straturi de metal, ciment şi lemn. Avea loc suficient pentru o poliţă mică şi o băncuţă făcută dintr-o singură scândură, pe care Hana se întindea acum bombănind.

Uitându-se în jos de la nivelul pământului, Yoshi a azvârlit bocceaua pe podeaua adăpostului şi apoi a coborât şi ea, oprindu-se la jumătatea scării ca să tragă înapoi cele trei straturi de metal şi placaj care acopereau gaura prin care se intra. Aşezându-se şi ea lângă Hana, a aprins lampa de ceramică (pe cea de metal fuseseră nevoite să o doneze pentru front). Apoi s-a sprijinit şi ea de perete, trăgând în piept mirosurile care, deşi cunoscute, o tulburau încă: murdărie şi metal, sulf şi

lemn de pin.

Ca şi cum ar fi fost mulţumite că cele două femei îşi făcuseră în cele din urmă datoria, sirenele şi-au încetat brusc şuieratul. Yoshi şi-a înclinat capul într-o parte, străduindu-se să audă zgomotul bombardierelor. Nu a auzit nimic în afară de lătratul unui câine singuratic în depărtare.

— Vezi? Nici pomeneală de *B-san*! a remarcat Hana ofensată, de parcă americanii ar fi fost nişte musafiri care întârziau la o petrecere. Nu se aud nici măcar avioanele alea ale *noastre*! Şi zău că nu înţeleg de ce se insistă să facem neapărat toate astea.

Yoshi a strâns din buze, căci nu avea rost să se certe. Era ştiut faptul că legile privind raidurile aeriene erau ceva mai mult decât nişte simple măsuri de precauţie. Nu era înţelept să rişte.

— Că tot vorbim de avioane, a spus Hana căscând, te mai duci la clubul acela de aviaţie?

— *Hai.*

Yoshi s-a foit o vreme, întrebându-se când li se va permite să se ducă înapoi la culcare.

— O să facem o simulare sâmbătă. La Serbarea Marii Victorii Aeriene. De fapt, şi eu, şi Satako va trebui să rămânem la şcoală la noapte, ca să ne terminăm toate machetele Zero. Ţi-am mai povestit despre ele, nu-i aşa?

Hana a scuturat din cap cu un gest care putea însemna: „da”, „nu” sau „cui îi pasă”?

— Şi tu ce reprezinţi?

— Victoria din Midway. Fetele care poartă *B-san*-uri americane vor avea şi panglici negre şi roşii. Iar când noi o să le doborâm, ele o să le dea drumul ca şi cum ar fi fum şi foc.

— Ce idee bună!

— A fost ideea mea, a spus Yoshi mândră.

— Păi nici nu se putea altfel, i-a tăiat-o Hana, tu ai fost întotdeauna cea mai deşteaptă dintre toate, să ştii!

Yoshi a încuviinţat din cap, deşi de fapt nu ştia asta şi-i venea greu să creadă. Dacă ea era cea mai deşteaptă dintre colegele ei, cum se făcea că ele două se aflau încă aici – că nu reuşise s-o convingă pe Hana să fugă din ţară? Şi cum se făcea

că Hana însăşi era atât de tristă şi bolnavă? N-ar fi trebuit ca o fată deşteaptă s-o facă să se simtă mai bine?

— Tatăl tău zice că o fată n-are nevoie de creier, a continuat Hana. Dar eu ştiu că îţi va fi de folos. Sunt convinsă că-ntr-o bună zi vei realiza lucruri mari, Yoshi-*chan*.

Încă un compliment, al doilea în tot atâtea minute. Cu două ore în urmă, în timpul celuilalt exerciţiu aerian, Hana moţăise tăcută, dar acum era neobişnuit de vorbăreaţă. Yoshi îşi dădea seama că ar fi trebuit să fie recunoscătoare, cu programul ei încărcat şi cu somnul atât de neregulat al mamei, rareori aveau ocazia să stea de vorbă de-adevăratelea. Acum însă, acest lucru nu făcea decât să-i sporească stânjeneala care simţea că o cuprinde tot mai mult. După săptămâni întregi în care coborâseră împreună în adăpost fără să scoată vreo vorbă, era şocată să o vadă pe mama ei comportându-se aproape normal. La fel simţise şi săptămâna trecută, când o văzuse machiată minuţios.

A simţit cum i se înfiripă un fior pe ceafă.

Baka, şi-a spus în sinea ei, *nu fi proastă!*

S-a aplecat sub banca de lemn şi şi-a scos ghiozdanul. Era prea întuneric ca să poată vedea bine, dar a reuşit totuşi să îl deschidă şi să scoată brâul cu o mie de cusături{102} la care lucra. Pe când desfăcea în poală bucata lată de pânză albă, a simţit privirile Hanei aţintite asupra ei.

— E gata? a întrebat-o mama.

— Aproape l-am terminat, mai am doar cinci cusături.

Purta brâul cu ea de mai bine de trei săptămâni şi adunase cusături de la mame şi bunici şi chiar de la fete foarte tinere, care abia ştiau să ţină acul în mână, de la Sa-*chan* şi de la cele cinci surori ale ei şi de la mama ei cea atât de istovită, care aşteptă încă un copil. De la bătrâna doamnă Maeda şi de la membrele clubului ei de vopsit textile. Profesoarele ei de la şcoală adăugaseră fiecare câte o cusătură, la fel şi şefele diverselor grupuri de muncă de la fabrica de baloane. Pentru restul cusăturilor o pornise pe străzi, întinzând pânza şi acul cu fir roşu tuturor femeilor ce treceau pe lângă ea.

— Vă rog, faceţi o cusătură pentru un soldat viteaz de pe

frontul din China! Aveţi o clipă liberă?

Şi, cu o singură excepţie (o femeie care se răstise la ea în limba coreeană şi o alta care se scuzase, explicându-i că era oarbă), toate au făcut câte o împunsătură. Zâmbind timid sau încuviinţând din cap serioase, lăsând din braţe sacoşe sau prunci, pierzând uneori tramvaiul ce mergea cu cărbuni arşi sau autobuzul pe care îl aşteptaseră, femeile din Tokyo îşi plecau capul asupra pânzei albe. O studiau atente şi alegeau unde să facă împunsătura cu nod roşu în semn de protecţie.

— Unde e el acum? o întrebau. Are suficientă mâncare? Îţi scrie des? A pierdut mulţi camarazi?

Astfel de întrebări o făceau uneori să-i dea lacrimile. Nu atât din pricina răspunsurilor (nu, nu şi da) sau pentru că s-ar fi îndoit de puterea miraculoasă de protecţie a brâului, dar mai ales pentru că toată această acţiune îi crease un sentiment pe care nu îl mai simţise până atunci. Sentimentul că „eşti una de-a noastră”. Şi tot acest sentiment o împiedicase să i-l arate până atunci Hanei. Nu numai pentru că Hana lua în derâdere credinţa populară despre tradiţia sacră Yamato, dar – ca să fie sinceră până la capăt – mai ales pentru că nu era deloc convinsă că o cusătură făcută de mama ei l-ar fi protejat pe Masa, ci i-ar fi făcut mai degrabă rău. Căci orice atingea Hana părea că se întorcea într-un fel împotriva lui Yoshi.

Acum totuşi, mâna micuţă a mamei s-a întins în întuneric.

— *Misete*, i-a poruncit ea. Dă-mi să văd!

Yoshi i-a întins pânza, privind uşor alarmată cum Hana îşi trecea pânza lungă printre degete, uitându-se atentă la fiecare punct roşu, la liniile şi formele modelului.

— E un tigru?

— *Nn.*

— Unchiul meu a avut un *seninubari* cu un tigru, a spus ea. Când s-a luptat cu ruşii la Port Arthur. *Obaa-chan*{103} a adunat cele o mie de cusături. După război l-a înrămat şi l-a agăţat la loc de cinste. Şi uitasem că există aşa ceva până acum.

— Şi chiar l-a ferit de rău?

— Nu cred, a răspuns Hana zâmbind strâmb, s-a întors sub formă de cenuşă, într-o cutie de lemn. Dar asta s-a întâmplat cu

câţiva ani înainte de a mă naşte eu.

A întors brâul pe partea cealaltă, ca să vadă cum arată cusăturile pe dos.

— Tot asta fac şi acum? Tigrii?

— Se fac tot felul de lucruri, a răspuns Yoshi evaziv. Tigrii sunt destul de folosiţi. La fel şi *hinomaru*.

S-a întrerupt brusc, speriată că Hana apropia tot mai mult pânza de flăcăruia lămpii. *O să-i dea foc,* s-a gândit ea, *de parcă nu mi-a distrus destul viaţa până acum.*

Dar mâinile mamei nu tremurau deloc şi nu numai că nu i-a dat foc, dar chiar a clătinat din cap, părând că încuviinţează.

— Uite, pe asta n-ai făcut-o. Foloseşte şi monede.

— Mi-a fost teamă că mi-ar lua mult mai mult timp şi efort şi voiam să termin mai repede.

— E pentru băiatul ăla de la ţară, din Manciuria?

— *Nn,* a mormăit Yoshi, atingând şoimul de lemn din buzunar.

— Cel pe care tatăl tău îl iubeşte atât de mult?

— Da, Shinagawa-*san*.

— Fiul văduvei ăleia tinere? Cea care a fost măritată cu şeful de echipă al tatei?

Mama o ţintuia cu privirile. *Ştie tot,* se gândea Yoshi şi, deşi nu era prima dată când îşi dădea seama de asta, avea o vagă senzaţie de vinovăţie.

— Da, a răspuns ea, încercând să-şi controleze tremurul vocii. Mă întâlnesc cu el mâine… adică azi, de fapt. El şi alţi ofiţeri candidaţi din compania lui sosesc mâine la Tokyo, la ora trei, şi pleacă la Yokohama la cinci, pentru nu ştiu ce examen special pentru ofiţeri.

— N-o să prea ai timp să-i declari dragoste veşnică, nu? i-a tăiat-o Hana. Va trebui să te străduieşti să-l vezi şi la întoarcere. O să-l şi săruţi?

— Mama! a protestat Yoshi roşind.

— Haide, nu te mai preface aşa de uimită! i-a spus Hana zâmbind. Ştii şi tu că eu nu am nimic împotriva dragostei. De fapt, am păstrat zicala ta faimoasă în inimă şi în minte ori de câte ori a fost posibil.

— Ce zicală?

Hana s-a lăsat pe spate şi a închis ochii. Atingea cu vârful degetelor ei fine punctele ce formau conturul tigrului, asemenea unei bătrâne oarbe care dibuie cuvântul „tigru” în alfabetul Braille.

— *L’amour conquiert tout,* a urmat ea.

Dragostea învinge totul. Yoshi simţea că roşeşte şi mai tare. Îşi amintea prea bine când spusese asta – chiar dacă nu ştia data exactă. Fusese cu aproximativ cinci ani în urmă; înainte ca spectacolul de revistă *Takarazuka*{104} şi restaurantele de tip occidental din Ginza{105} să se fi închis din pricina crizei naţionale.

Fusese prima şi singura dată când Hana fusese de acord să o ducă pe Yoshi la *Takarazuka*, la teatrul cel nou şi strălucitor din Ginza Dori. Acţiunea spectacolului de dans, destul de siropos, numit *Trandafirul din Paris,* se petrecea în Franţa prerevoluţionară. Ca în toate spectacolele de revistă, actriţele purtau pantofi cu tocuri înalte, podoabe de cap cu pene şi costume complicate de epocă şi rosteau fraze stereotipe de genul: „Mi-ai vindecat inima frântă”. Şi, asemenea tuturor spectacolelor de revistă, se termina cu tradiţionalul *ra-in dansu* (dansul într-un singur şir), urmat de aglomeraţia tradiţională de la sfârşitul spectacolului, când publicul se călca în picioare la ieşire. Acolo, zeci de tinere rămâneau de pază, ca un zid fremătător, aşteptând ieşirea actriţei Yukiko Ono, care juca rolul principal masculin. Dar Yoshi îşi amintea cu drag de orele pe care le petrecea cu mama ei după spectacol, când hoinăreau prin Ginza împreună sporovăind (în franceză, căci era joi). Se opreau dinaintea vitrinelor sau a muzicanţilor ambulanţi şi azvârleau monede în fântâna Kinokuniya. Cât şi-ar fi dorit Yoshi ca viaţa ei să rămână aşa: să poată fi o fată obişnuită, care să iasă în oraş cu mama ei aproape obişnuită şi să facă lucrurile obişnuite pe care le fac familiile normale împreună.

Mai târziu se duceau să-şi ia ceaiul la Cafeneaua Americană, unde erau mese de campanie, palmieri artificiali şi scaune de regizori care purtau inscripţii cu nume faimoase, precum Chaplin sau Clara Bow. Vorbeau un pic despre America şi-şi

făceau planuri să meargă acolo într-o bună zi, după ce vor fi vizitat Londra şi Parisul. Şi nu se puteau hotărî, odată ajunse acolo, dacă vor vizita mai întâi New York-ul pentru atracţiile lui sau Hollywood-ul, pentru a vedea cu ochii lor o stea de cinema. La insistenţele lui Yoshi, Hana îi vorbea cu accent american (*Howwwdee, y'awll?* pe nas, fără să deschidă prea mult gura). Apoi, revenind la limba franceză, o întreba pe Yoshi despre ce credea că fusese vorba în piesa pe care o văzuseră. Iar Yoshi – care se tot gândise la asta între timp – îi exprimase mândră părerea ei: *L'amour conquiert tout.*

Mama ei a făcut atunci o grimasă, ceva între râs şi plâns. I-a spus câteva cuvinte caustice, cum îi stătea ei în fire, despre dragoste, cum că nu ar fi chiar aşa în viaţa reală. Cu toate acestea, Yoshi încă mai considera că acesta fusese cu adevărat momentul cel mai fericit pe care îl petrecuseră împreună, înainte ca Hana să fie ridicată de poliţia militară şi, la întoarcere, să rămână ţintuită pe canapea.

— Dragostea învinge totul, a repetat mama ei acum.

— Eram mică de tot când am spus asta.

— Si-acum eşti, bineînţeles, o babă bătrână. Ai milioane de ani, Yoshi-*chan.* Cum Dumnezeu ai ajuns *atât* de bătrână? a întrebat Hana, cuprinzându-şi tâmplele cu palmele.

Yoshi s-a uitat în jos, la degetele picioarelor care i se vedeau murdare prin materialul subţire, de nailon al şosetelor, aşa cum se întâmpla mereu după ce le purta o zi sau două. Îşi simţea pielea năclăită de tot praful şi sudoarea adunate în timpul săptămânii trecute. Nu mai aveau instalaţii sanitare în casă, căci îşi „donaseră" toate ţevile de metal în numele războiului. Nici baia publică de pe strada lor nu mai funcţiona de zile întregi, din pricina lipsei de combustibil.

— Tare-aş mai vrea să sune sfârşitul alarmei!

Hana studia cu atenţie brâul lui Masa, împungându-şi obrazul cu limba.

— *Nee,* ce e asta aici?

Şi a arătat spre un pâlc de puncte albastre făcute cu cerneală, ca să le arate celor care doreau să continue unde să facă împunsăturile, chiar dinaintea botului căscat al tigrului.

— Ar trebui să fie un şoim, a răspuns Yoshi, destupând gamela de ceramică pe care o ţinea sub bancă şi bând cu grijă.

— Ce-ai zis că e?

— Un *şoim.*

Apa avea acelaşi gust cu aerul din adăpost: stătută şi mucegăită. Cu gust de rumeguş. I-a întins gamela şi Hanei, care a scuturat din cap, refuzând.

— Ca cel de pe ţigările tale.

— Tigrul fuge după şoim?

— Nu, şoimul… conduce tigrul. Sau mai degrabă îi ţine de urât, a răspuns ea ridicând din umeri. Lui Masa îi plac şoimii. Aşa că am încercat să-i fac şi eu unul. Ceea ce nu era adevărat pe de-a-ntregul. Căci nu uitase că el spusese despre ea că era frumoasă „ca un şoim". De fapt voise să se reprezinte şi pe sine pe brâul lui. Acum totuşi asta suna absurd, până şi pentru ea însăşi.

— Ce şoim ciudat, să vrea să zboare cu un tigru! a spus Hana, înapoindu-i brâul şi scoţându-şi din buzunar pachetul de ţigări cu un şoim desenat pe el. Ştii ce se spune despre şoimi, nu?

— Nu, a scuturat Yoshi din cap. Ce se spune?

Hana a zgâlţâit pachetul ca să scoată o ţigară şi şi-a aprins-o. Fumul a năpădit pe dată nasul şi gura lui Yoshi.

— Că cei înţelepţi nu-şi arată niciodată ghearele în faţa prăzii.

— Da, aşa e, a încuviinţat Yoshi, căci auzise şi ea undeva zicala aceasta.

— Oare asta să însemne că soldaţii noştri îşi ascund baionetele când luptă, ce crezi? Sau că îşi ucid pur şi simplu inamicul în spiritul acela sfânt, *Yamato,* despre care tot vorbesc ziarele?

Yoshi s-a gândit la regula numărul şapte din Manualul de Apărare Civilă: „În timpul unui raid aerian, cetăţenii trebuie să se abţină de la gândurile nepatriotice, pesimiste sau care afectează starea de spirit". Dacă cineva i-ar fi spintecat capul Hanei şi s-ar fi uitat înăuntru nu ar fi găsit nimic altceva decât *hikokuni shisoo,* gânduri nepatriotice.

Byoki da, şi-a reamintit ea. *E bolnavă.*

Hana îşi ridicase capul şi se uita în sus, spre cer, de parcă ar fi căpătat puteri miraculoase de a vedea prin acoperişul de oţel, piatră şi lemn.

— Şi presupun că tu crezi că dacă îi dai băiatului brâul ăsta atât de împodobit o să-l apere de pericol.

— Iar eu presupun că tu nu crezi asta.

— Nu cred că pe noi ne mai poate apăra ceva acum. Oricine îţi spune altceva ori minte, ori e nebun.

Ceva din tonul ei – amărăciune poate, dar amestecată cu o undă de durere adevărată – a făcut-o pe Yoshi să o privească atent.

— Sunt destui care ne apără, i-a spus ea. Împăratul ne apără. Şi Amaterasu. Şi Armata Imperială. Şi tata. Nu poţi să spui că el nu te-a apărat.

— Să mă apere de ce? s-a repezit Hana, ridicând o sprânceană.

— De *kempei.* De exemplu…

Hana s-a pornit să râdă atât de brusc şi de tare, că hohotul ei a răsunat ca o mică explozie.

— *Nan de?* Doar te-a scos de-acolo când te-au interogat data trecută.

— Habar n-ai tu prin ce-am trecut eu până m-a scos el!

— Dar mi-ai spus că doar te-au pus să scrii un angajament că o să-i fii credincioasă împăratului.

— Da, aşa ţi-am spus!

Un nou fior a pornit-o în jos pe ceafa lui Yoshi.

— Dar nu a fost aşa?

— Chiar vrei să ştii ce s-a întâmplat? a întrebat-o Hana, privind-o ţintă.

Yoshi i-a întors privirea.

— Da.

Dacă Hana a surprins şovăiala din vocea ei, nu a băgat-o în seamă. S-a sprijinit pe spate, cu mâinile împreunate în poală.

— Mai întâi, a început ea cu o voce aproape plată, m-au acuzat că sunt spion englez. Şi ştiau că mai sunt şi alţii în reţeaua asta de spioni. Şi voiau să le spun numele acestor

oameni.

Părea că în trupul lui Yoshi încremenise orice mişcare – sângele îi îngheţase în vine, inima îşi oprise bătaia lentă. Nervii încetaseră să se mai joace de-a leapşa.

— Şi când nu am avut niciun nume să le spun, m-au bătut. Mai întâi m-au bătut cu hainele pe mine. Apoi mi le-au scos…

— *Cum adică?*

— M-au despuiat. Să caute dovezi, a urmat Hana, zâmbind cu buzele strânse. Apoi mi-au cerut din nou să le spun numele. Şi când nu am avut ce să le dau, m-au lovit peste braţe, pe spate şi pe picioare. O vreme mi-am pierdut cunoştinţa. Când mi-am revenit, îmi băgaseră capul într-o găleată cu apă murdară îngheţată.

Yoshi a simţit cum i se împietreşte stomacul, străfulgerat de o durere mai mare decât cea produsă de foame. Şi-a scuturat capul, cu ochii năpădiţi de lacrimi usturătoare.

— Dar de ce? De ce-au făcut asta?

— Pentru că *puteau.* Aşa cum puteau să mă sufoce cu un prosop ud, pe care mi-l luau de pe faţă doar cât să pot rosti o vorbă sau două şi să-mi trag sufletul, înainte de a mi-l vârî din nou în gură.

Yoshi simţea cum îi piere culoarea din obraji.

— Nu pot să cred. Asta e… de necrezut…

Hana a scuturat din cap.

— Nu, nu e deloc. Ar fi putut face şi mai mult. Mult mai mult. Ar fi putut să mă omoare, să mă arunce undeva fără ca nimeni să bage de seamă, în afară de tine.

— Şi tata, a şoptit Yoshi.

Mama s-a dat pe spate şi a închis ochii.

— Le-au făcut lucrul acesta şi altora pe care-i cunosc de când eram în străinătate. Oameni care au studiat la Londra şi la Paris. Mi-au citit numele lor cu voce tare şi mi-au spus cum au murit. Şi mi-au mai zis că ar trebui să mă pregătesc să mă duc după ei.

— Te-au şi…? a dat să spună Yoshi, aproape neştiind ce să întrebe.

Hana a clătinat din cap.

— Nu. În privinţa asta cel puţin, bănuiesc că am avut noroc. Mi-a spus că sunt o curvă prea occidentalizată şi că-l dezgustam. Că nici nu m-ar fi putut atinge fără mănuşi.

Tremurând toată, Yoshi şi-a trecut mâna prin păr. Se simţea lovită şi bătucită, de parcă ea ar fi fost cea bătută şi batjocorită.

— Dar tata îi cunoştea pe cei de la poliţie, a bâiguit ea în cele din urmă. Avea o înţelegere cu ei.

Hana şi-a scos încă o ţigară, pe care nu şi-a aprins-o imediat, ci a scuturat-o tăcută pe genunchiul ei osos.

— Influenţa Ministerului Agriculturii are şi ea o limită, a spus zâmbind uşor. Şi după aceea tatăl tău m-a părăsit, bineînţeles. Toţi m-au părăsit.

Şi atunci i-a revenit în minte imaginea grajdului din Shin Nagano. Şi sunetele acelea atât de grăitoare care ieşeau de acolo. Yoshi a încercat să-şi dreagă vocea.

— Eu am rămas.

— Unde ai rămas?

— Aici, la Tokyo.

— Păi unde să te fi dus? a râs ea.

Yoshi abia şi-a stăpânit un strigăt de neputinţă. Chiar nu-şi dădea seama? Cei mai mulţi copii din oraş fuseseră deja evacuaţi la ţară. Sau, asemenea lui Satako şi celor cinci surori mai mici ale ei, sperau să plece de îndată ce se va găsi o casă suficient de mare ca să le găzduiască pe toate la un loc. Exodul începuse după ce Ministerul Educaţiei declarase că: „Deşi posibilitatea unor daune provocate de atacurile aeriene este considerată destul de îndepărtată, se recomandă cu fermitate ca cetăţenii sub vârsta de şaisprezece ani să fie mutaţi în zonele rurale, ca o metodă suplimentară de protecţie”. Kenji fusese şi el de acord, insistând ca soţia şi fiica lui să plece din oraş chiar înaintea anunţului oficial. Le găsise până şi o cabană de închiriat, pe terenul unor clienţi de-ai lui din Nagano. Yoshi se bucurase la gândul nopţilor fără şuieratul sirenelor, cu aer curat, fără şcoala şi munca chinuitoare de la fabrică. Dar Hana nici nu a vrut să audă, a refuzat fără să se gândească măcar, aşa cum refuzase să meargă cu Yoshi în Manciuria.

— Glumeşti, de bună seamă, a pufnit ea. Să mă *mut* acolo?

La *ţară?* Ce Dumnezeu *să fac* eu acolo?

— Yoshi-*chan,* spunea ea acum, cu o voce mult mai blândă decât o auzise vreodată. Yoshi!

Fata a deschis ochii. Încăperea părea că se învârte cu ea.

— *Nn,* a mormăit.

— Nu degeaba ţi-am spus toate lucrurile astea acum. E ceva ce trebuie să ştii.

Yoshi a scuturat din cap. În mintea ei încă vedea totul: mama sa goală. Mama ei, lovită, fără cunoştinţă. Cum de putuse tatăl ei să lase să se întâmple astfel de lucruri? Cum de putuse Împăratul să permită una ca asta? Căci, la urma urmei, toţi erau copiii Împăratului, nu-i aşa? Ce tată se poartă aşa cu copiii lui – sau cu oricine altcineva?

— Yoshi-*chan*? Mă auzi?

— *Hai!* a şoptit Yoshi, simţind cum o usturau pleoapele umede.

— Trebuie să ştii ceva şi nu trebuie să uiţi niciodată.

Hana s-a apropiat atât de tare, că Yoshi i-a simţit răsuflarea acrişoară atingându-i tâmplele. Chipul mamei ei sclipea în lumina lămpii, neted şi strălucitor. Alb, ca de lac, asemenea unei măşti palide în întuneric. Cinci degete subţiri i-au apucat încheietura mâinii.

— Nimeni nu te poate apăra decât tu însăţi! i-a şoptit Hana. În vremuri ca acestea, oameni pe care crezi că-i cunoşti pot deveni străini sau chiar monştri. De-acum încolo – chiar din clipa asta – nu trebuie să te gândeşti decât cum să te protejezi pe tine însăţi. Nimic altceva nu mai contează, nici măcar eu. Indiferent ce se întâmplă! *Wakaru*?{106}

— *Hai!* a repetat Yoshi, abia şoptind.

Pentru o clipă, nici una nu s-a clintit. Yoshi a avut senzaţia ciudată că încremeniseră în timp, ca două chipuri din fotografiile sepia ale Hanei.

Dar apoi chipul mamei s-a destins: i-a dat drumul la mână. A dibuit pe bancă până a găsit *Doamna Chatterley* şi şi-a pus-o în poală. Nu a deschis-o, ca întotdeauna. A oftat doar şi s-a sprijinit de perete, ca şi cum această discuţie i-ar fi secătuit toate forţele.

Yoshi s-a lăsat şi ea pe spate, istovită. Afară, un camion trecea cu zgomot pe strada îngustă. Auzea strigăte şi un fluierat ascuţit. Apoi un pocnet răsunător – să fi fost un cauciuc spart? O petardă? De fapt nici nu-i păsa. Singurul sunet care o interesa era fluieratul ce vestea sfârşitul alarmei. O să mai răsune vreodată? Vor fi nevoite să doarmă acolo?

Oftând, a început să împăturească brâul lui Masa.

— Nu-l pune încă la loc, *nee*, i-a spus mama.

— De ce? a întrebat Yoshi, clipind nedumerită.

— Nu vrei să-ţi fac şi eu o cusătură?

— Dar de ce ai face-o dacă nu crezi că foloseşte?

— Pentru că *tu* eşti cea care crede că ajută, a urmat Hana întinzându-şi mâna. Şi poate că, chiar dacă nu-l fereşte de rău, îl ajută totuşi să se simtă mai puţin singur acolo.

Yoshi a şovăit. Apoi i-a întins brâul, cu acul argintiu înfipt într-un colţ. Acul avea încă un fir roşu destul de lung, lăsat de ultima femeie care făcuse o cusătură – o asistentă medicală care tocmai se întorsese din coloniile coreene, unde ţinuse un curs de pregătire.

— Să fac cusătura pe şoim? a întrebat Hana.

— Fă-o… mai bine pe coada tigrului, te rog.

Afară, camionul militar plecase sau fusese lăsat de izbelişte. Nu se mai auzeau alte zgomote: Yoshi nu mai auzea nici măcar lătratul căţelului. Brusc, şi-a închipuit că va ieşi din micuţa lor vizuină şi va descoperi că întreaga lume dispăruse pur şi simplu. Tremurând din nou, şi-a strâns jerseul mai tare pe lângă corp şi a mai luat o gură de apă stătută. Hana a făcut o cusătură meşteşugită şi a rupt apoi aţa cu dinţii ei mici şi pătaţi. Admirându-şi lucrătura, a dat satisfăcută din cap şi i-a înapoiat brâul lui Yoshi. Apoi şi-a ridicat capul, de parcă şi-ar fi amintit ceva.

— Yoshi-*chan,* dă-mi bocceaua, *nee.* Am de luat ceva din ea.

Uimită, Yoshi i-a întins bocceluţa cu lucrurile de primă necesitate pe care le împachetase cu mare grijă, după instrucţiunile scrise ale lui Kenji, alegând mai ales cele sugerate de Manualul de Apărare Civilă: tabletele strămoşeşti ale familiei, actele de proprietate, câteva bijuterii mai valoroase ale

Hanei, pe care nu le donaseră, şi alimente: pesmeţi şi iarbă de mare uscată, o conservă preţioasă de carne pe care o primise Kenji de la un cunoscut de-al lui din armată. Mai erau şi o pungă mică de orez şi două rânduri de haine ponosite. Din câte văzuse până atunci, mamei ei nici nu-i păsase de ele.

Dar acum, Hana dezlega hotărâtă bocceaua.

— Sunt sigură că l-am pus aici, a spus ea, scotocind printre lucruri. Ce ciudat! Ah… *atta*[{107}].

A scos victorioasă ceva, şi Yoshi a recunoscut o punguţă de mătase, de a cărei culoare îşi amintea vag.

— Ce e asta?

— Ceva de care eu n-am nevoie, dar ai putea avea tu.

Hana i-a întins punguţa fiicei ei, care a răsucit-o între degete având vaga senzaţie că o mai văzuse.

— Ceva ce mi-ai adus tu, de fapt. După ce ai fost la tatăl tău în Manshu. Nu-ţi mai aduci aminte? Ţi-a dat-o să mi-o dai mie.

Yoshi a încuviinţat încetişor din cap, era inelul cu piatră verde. Nu se mai gândise la el de ani de zile. De fapt, în afara acelei întâmplări scârboase din grajd şi de timpul petrecut cu Masa, amintirile ei despre călătoria în Manciuria reprezentau o învălmăşeală de rumeguş, frig şi barăci primitive, toate atinse de o vagă senzaţie de greaţă.

Luând acum în mână punguţa de mătase, şi-a amintit ziua în care i-o dăduse tata: „Păstreaz-o cu grijă… vreau să ştie că mă gândesc la ea”.

Nodul era la fel de strâns cum şi-l amintea; a încercat să-l desfacă şi şi-a agăţat una dintre unghiile şi aşa rupte. Dar a reuşit, şi micul pătrat de mătase s-a deschis în poala ei ca o floare, dând la iveală din miezul lui inelul verde, strălucitor. Fără să rostească o vorbă, i l-a întins Hanei, care l-a pus pe inelarul ei subţire.

— Când l-am văzut prima dată m-am gândit la Scarlett O’Hara, a spus Yoshi, căzută pe gânduri, în timp ce mama ei îşi răsucea mâna pe toate părţile, în lumina slabă a lămpii.

— Dacă stai să te gândeşti de câte ori m-ai pus să te duc la filmul ăla, e de mirare că doar asta te-a făcut să te gândeşti la ea, a spus Hana râzând.

Yoshi s-a pomenit zâmbind şi ea. Tocmai împlinise unsprezece ani când începuse să ruleze *Pe aripile vântului* la cinematograful Ikebukuro. Fermecată de Vivien Leigh – de ochii aceia verzi şi de rochiile opulente la fel de verzi –, o forţase pe mama ei să o ducă la film de patru ori.

— Piatra asta are aceeaşi culoare ca ochii lui Leigh-*san*, a remarcat ea acum, întinzând mâna să ia inelul înapoi. De ce nu l-ai purtat niciodată?

— Mi-a fost prea mare.

— Dar ai fi putut să-l micşorezi.

— Nu, n-aş fi putut. Ştii şi tu ce se întâmplă când duci ceva la bijutier.

Yoshi a încuviinţat din cap. Ultima dată când adusese ceasul Hanei de la reparat, a apărut un reprezentant *Tonarigumi*{108} care s-a interesat politicos dacă nu cumva în gospodăria lor existau obiecte „de lux, de care nu aveau nevoie”, pe care să le doneze cauzei.

— Şi, pe deasupra, dacă aş fi purtat toate blănurile şi bijuteriile pe care mi le-a dat tatăl tău, aş fi arătat ca pomul ăla groaznic de Crăciun făcut în fiecare an, în decembrie, de magazinul Matsukaya. Îţi mai aduci aminte cum într-un an au pus o cruce în vârf, cu Moş Crăciun răstignit pe ea, în loc de Isus?

A râs răguşit, înapoindu-i inelul lui Yoshi, care şi l-a pus pe degetul inelar. I se potrivea mai bine decât mamei ei, deşi tot îi era un pic larg.

— Dar de ce l-ai pus în bocceluţa cu lucruri de primă necesitate?

— Nu ştiu nici eu, a răspuns Hana evaziv, să-ţi spun drept chiar uitasem că-l am, până acum. Cred că mi-am amintit de el pentru că ţi se potriveşte ţie.

Asta nu avea nicio logică, bineînţeles, ca de altfel nimic din ce spusese Hana în noaptea aceea. Şi totuşi Yoshi s-a hotărât să-l ia.

— E… minunat, a zis ea din toată inima, *arigato,* mamă!

Şi-a dat capul pe spate ca să-l vadă mai bine, copleşită de cuvintele îngrozitoare pe care le rostise în sinea ei mai

devreme, când se aflau încă în casă: *Kirai?* Ce fel de fiică era ea, să-şi urască propria mamă? I-a trecut prin minte că poate era şi ea bolnavă, că poate aceste gânduri ciudate şi violente erau un semn. Oare confuzia depresivă se poate moşteni prin naştere sau prin sânge?

— Eşti o fată bună, i-a spus mama privindu-şi cartea din poală. Ştii, Yoshi-*chan,* a urmat ea cu o voce cântată, am visat ceva azi-noapte. Un vis ciudat, dar minunat.

— Nu mai spune!

Hana a dat din cap şi apoi, nu se ştie din ce pricină, a continuat să vorbească în engleză.

— Am visat că eram pe acoperiş, la soare, în costumul meu de baie alb. Îţi mai aminteşti când făceam plajă pe acoperiş?

Yoshi a încuviinţat din cap. Kenji se enerva şi vecinii se scandalizau, dar Hana a continuat s-o facă ani de zile.

— Era o zi minunată, m-am dus până la marginea acoperişului şi m-am uitat în jur. Vedeam cerul şi iarba, şi dincolo de ele, marea sclipind în lumina soarelui. Era atât de verde. Şi ceva în sufletul meu îmi spunea… a urmat mama râzând de-adevăratelea, îmi dădeam seama că aş fi putut să păşesc dincolo de acoperiş fără să păţesc nimic. Pentru că-n visul acela, nu ştiu cum se făcea, dar ştiam că puteam zbura. Şi să ştii, Yoshi… chiar am zburat!

Cuvintele au început să i se împleticească, aşa cum se întâmpla când bea mai mult, deşi Yoshi ştia că Hana nu mai pusese alcool în gură de mai bine de un an, nu atât din proprie iniţiativă, ci mai degrabă pentru că nu mai exista niciun fel de alcool ce putea fi consumat fără să ucidă.

S-a întors spre ea speriată şi-a văzut-o prăvălită din nou pe spate, sprijinită de peretele de lemn pătat de funingine, cu bărbia în piept, cu degetele răsfirate în poală, ca petalele unei flori albe ce înfloreşte noaptea. Într-un avânt brusc, Yoshi a apucat-o de mână.

— Ce-ai păţit?

— *Mo. Ii wa.* {109} Sunt obosită doar, Yoshi-*chan.*

A oftat din nou, şi-a lăsat capul pe spate şi şi-a închis ochii.

— Afurisitul ăsta de război! a exclamat ea în engleză.

— *Soo, nee,* i-a şoptit Yoshi blând.

Şi-a scos apoi inelul din nou şi se căznea să vadă ce scria înăuntrul tortiţei, dacă era un nume, sau o dată, sau poate un jurământ de dragoste.

— E o verighetă? a întrebat ea. *Gaijin-san* îşi oferă unul altuia inele dintr-astea când se logodesc?

Mama nu i-a răspuns, ci şi-a ridicat din nou capul. Spre uimirea ei, ochii Hanei erau închişi complet, iar pieptul i se ridica şi cobora încetişor.

— Mama?

Niciun răspuns. Yoshi a clătinat din cap, uimită de uşurinţa cu care mama ei putea să treacă de la starea de veghe la somn. Îşi amintea cum, cu ani în urmă, Masahiro râdea de felul în care surioara lui făcea la fel. „Aşa face ea uneori, cade lată oriunde s-ar afla", îi spusese el odată.

Apoi s-a simţit năpădită de un alt sentiment, rece şi disperat. Aceeaşi senzaţie pe care o avusese când o văzuse săptămâna trecută pe Hana machiată şi îmbrăcată cu rochia de seară. Acelaşi sentiment pe care îl avea când era mică şi se uita la mama ei cum „se făcea frumoasă", ca să meargă la vreun prânz sau la vreo altă petrecere, un semn că urma să lipsească ore în şir sau chiar toată noaptea. Şi-i era teamă că ar fi putut lipsi chiar mai mult – că o s-o caute într-o bună zi şi n-o s-o mai găsească deloc.

Pentru o clipă i-a venit s-o trezească, s-o scuture bine. Să-şi aşeze în poala ei capul acoperit cu glugă. Dar, în schimb, a ridicat pachetul de ţigări pe care Hana îl lăsase pe bancă şi a scos de acolo una albă şi subţire. A apucat-o cu mâna dreaptă, ţinând-o chiar lângă degetul pe care inelul îşi arăta bogăţia lui lipsită de strălucire.

— Şi dacă tu pleci, a şoptit ea în engleză, unde m-aş putea duce eu? Ce-aş putea face?

Şi-atunci – ca un răspuns la întrebarea ei – a răsunat în cele din urmă sirena, anunţând încetarea alarmei.

Imediat s-au auzit vocile bucuroase ale vecinilor şi poliţiştilor, care se strigau unii pe alţii, să vadă cum se aflau.

— A fost serios de data asta, ce zici Shimada-*san*?

— *Soo, nee,* Haneda-*san*! De două ori într-o noapte! Mă-ntreb dacă nu cumva au făcut vreo greşeală paznicii din turn?

— Ce greşeală?! Nu fac ei aşa ceva! Poate că americanii s-au răzgândit şi-au zburat înapoi la culcare.

— Norocul lor! Nici mie nu mi-ar strica să dorm niţel.

— *Shikatta ga nai, nee?* Las' că dormim noi când om învinge şi s-o termina războiul! Noapte bună!

— *Oyasumy nasai*.{110}

Se auzeau uşi închizându-se. Dinspre ghereta poliţistului a răsunat anunţul: „Cetăţeni din adăposturi. Exerciţiul s-a terminat. Repetăm: Exerciţiul s-a terminat".

Ultimele câteva cuvinte fuseseră pe jumătate înecate de zgomotul staţiei de amplificare, ce obişnuia să oscileze de la linişte totală la un ţiuit pătrunzător. Era un sunet care îi strepezea dinţii lui Yoshi, chiar şi acolo, la zece picioare sub pământ. Dar ea a rămas pe loc, încăpăţânându-se să nu părăsească locul acela strâmt şi întunecat – şi clipa aceea dulce-amăruie – cu aceeaşi îndârjire cu care nu voise nici să o lase pe Hana să adoarmă la loc.

La ora şapte în dimineaţa următoare, inelul mamei – atârnat discret pe un lanţ de gâtul lui Yoshi – încă îşi răspândea farmecul lipsit de strălucire. Fata plecase de acasă la şapte, fără s-o trezească pe Hana – ceea ce, deşi nu era complet neaşteptat, constituia totuşi o uşurare. Ceea ce spusese Hana cu o seară în urmă îi stăruia încă în stomac, asemenea rămăşiţelor acide ale unei cine grele: „M-a despuiat. Mi-a spus că sunt o curvă prea occidentalizată şi că-l dezgustam. Nimeni nu te poate apăra decât tu însăţi…" Şi în timp ce îşi făcea toaleta în grabă, lua câteva înghiţituri de sorg amestecat cu coji de soia şi bea ceai slab de orz, cuvintele acestea i se învălmăşeau în minte, tulburându-i dimineaţa strălucitoare şi senină, precum picăturile de cerneală turnate în apă. A ieşit iute pe uşă, de parcă ar fi fugit de propria soartă nefericită.

Pentru prima dată, tramvaiul de Asakusa a venit la timp, aşa că a ajuns la şcoală cu douăzeci de minute mai devreme. Acolo a aflat că profesoara ei cea mai nesuferită fusese mutată la o

altă clasă, locul său fiind luat de profesoara ei preferată, o femeie mai tânără, cu un chip blând şi cu burta mare. Sasegawa-*sensei* nu numai că a mai adăugat o cusătură pe brâul lui Masa, dar le-a împărţit tuturor din clasă câte ceva din raţiile suplimentare pe care i le adusese soţul ei dintr-o călătorie la ţară. Era doar câte o jumătate de cartof dulce fiert de fiecare şi, asemenea celorlalte fete, lui Yoshi i se aplecase de atâţia cartofi dulci, fiind cât pe ce să nu vrea să-l mănânce. Dar s-a forţat, înghiţind bucata gălbuie cu acelaşi stoicism cu care muncitorii din fabrică alergau cu baloanele din secţie în secţie. Şi, pentru prima dată, din pricina hranei suplimentare sau a emoţiei, a simţit că i se mai domoleşte ghiorăitul veşnic al stomacului gol.

După ce şi-a predat bentiţa şi s-a înclinat dinaintea tabloului Împăratului, a luat-o la fugă către *sento*{111}, simţind cum i se umezeşte în palmă săpunul franţuzesc luat din sertarul de lenjerie al Hanei şi rugându-se în sinea ei: *fă să fie deschis, fă să fie deschis, fă să fie deschis.* În mod surprinzător, pentru prima dată în două săptămâni, chiar era deschis. Fumul negru ţâşnea pe coş spre cerul albastru şi aerul mirosea a lenjerie curată şi a mare. Şi nici nu erau prea mulţi oameni la coadă. Nu a trebuit să aştepte decât vreo jumătate de oră. Timp în care a mai obţinut trei cusături pentru brâul lui Masa.

Cât a făcut baie şi-a ţinut ochii – ce o usturau din pricina săpunului – aţintiţi asupra prosopului şi a hainelor ei (în vremurile astea, se fura orice, până şi agrafe de păr), în timp ce cu mâinile îşi freca cu putere tot corpul micuţ şi învineţit. Şi-n timp ce se grăbea să se întoarcă în vestiar să se îmbrace, se simţea mult mai uşoară, cum nu mai fusese de mult.

Norocul a continuat să-i surâdă şi când s-a urcat în autobuzul pentru gara din Tokyo, care nu întârziase decât zece minute. Era aglomerat, ca de obicei. Dar a prins ultimul loc liber, lângă o tânără cu un copil mic în braţe, care se vedea că veneau tot de la baie. Cu obrăjorii rozalii şi pielea strălucind de curăţenie, bebeluşul gângurea şi zâmbea. Cât timp mama lui s-a ridicat să pună ceva pe plasa de bagaje, pruncul a stat în braţele lui Yoshi, iar ea şi-a vârât iute nasul în părul lui des şi negru, întrebându-se dacă Hana o fi făcut aşa vreodată cu ea.

Întrebându-se dacă şi ea mirosise vreodată a pudră de talc şi miere. Când mama s-a aşezat la loc, i-a dat copilul înapoi cu părere de rău, gândindu-se: *Poate eu şi cu Masa vom avea un fiu.* Gândul acesta i-a stârnit o durere dulce şi a scos din nou brâul lui Masa, ca să numere încă o dată cusăturile. Mai rămăsese doar una de făcut. Yoshi se gândea s-o roage pe tânăra mamă de lângă ea, dar copilul se foia acum, aşa că avea destul de lucru.

După vreo zece minute de mers cu autobuzul, s-a urcat un ofiţer al Armatei Imperiale şi s-a împins cu putere înăuntru. Văzând că nu sunt locuri libere, a început să vocifereze:

— Cineva trebuie să-mi cedeze locul, a poruncit el. Când vă întâlniţi cu cei care se luptă pentru onoarea şi viitorul naţiunii voastre, aveţi datoria să-i arătaţi tot respectul.

Cu un an în urmă, o astfel de ameninţare ar fi stârnit o adevărată învălmăşeală, după care s-ar fi eliberat câteva locuri pe care să se tolănească ofiţerul, ba chiar să poată trage un pui de somn. Astăzi totuşi, nimeni nu s-a clintit. Yoshi îşi ţinea privirile plecate spre brâul lui Masa din poala ei. Femeia îşi hrănea pruncul dintr-un vas de ceramică. Undeva, în spatele autobuzului, s-a auzit un bătrân tuşind.

— Nu m-aude nimeni? a strigat ofiţerul. Împăratul vă *porunceşte* să vă ridicaţi! Sus cu voi, fir-aţi să fiţi! Sculaţi-vă cu toţii!

Din nou, nimeni nu s-a mişcat. Roşu la faţă, ofiţerul s-a întors şi a scuipat pe podeaua curată a autobuzului:

— Sunteţi trădători cu toţii, asta sunteţi! a strigat el, îndreptându-se tropăind spre uşă. În armată aţi fi împuşcaţi cu toţii.

Şi s-a dat jos din autobuz, oprindu-se doar să smulgă din rama ei o reclamă pentru săpunul de faţă Kao (care oricum nu se mai găsea nicăieri, după cum ştia Yoshi). Un murmur de uşurare s-a auzit din întreg autobuzul: lumea vorbea pe şoptite, unii chicoteau. Pruncul a râgâit uşor.

— Vrei să-ţi fac o cusătură? a întrebat tânăra mamă, arătând spre brâu. Uite, dacă-l mai ţii un pic pe Taro-*kun,* pot să te ajut. Unde e soldatul?

Şi-n timp ce Taro-*kun* se juca vesel cu urechea lui Yoshi, mama lui a făcut ultima împunsătură pe vârful ciocului şoimului şi i-a înapoiat brâul, întinzând amândouă mâinile şi plecând capul:

— *Gonbatte kudasai.*{112}

— Mulţumesc, a răspuns Yoshi, pipăindu-şi inelul în semn de mulţumire.

Totul mergea atât de bine, încât chiar când au început să sune din nou sirenele puţin înainte de ora două, lui Yoshi nu i-a mai fost deloc frică. Se afla la Ueno, destul de aproape de gara din Tokyo. După ce s-a aşezat la coadă alături de ceilalţi călători, s-a înghesuit şi ea în adăpostul orăşenesc, scrutând cerul şi simţind mirosul bătrânului de lângă ea (unsoare de tigru, usturoi). Inima i se zbătea puternic, nu la gândul unui posibil atac aerian, ci pentru că, în câteva minute, urma să-l vadă pe Masahiro îmbrăcat în uniforma lui de soldat *Kantogun.*

Alarma a durat doar o jumătate de oră, fără vreo urmă de avion nici de data aceasta, şi s-au reîntors cu toţii grămadă în autobuz. Yoshi a reuşit să găsească din nou un loc liber, dar norocul ei nu a mai durat mult: după minute întregi de scrâşnete şi pufăituri de fum, şoferul autobuzului s-a ridicat şi s-a înclinat spre ei, scuzându-se că motorul care funcţiona pe bază de cărbuni nu mai mergea. Autobuzul trebuia să se retragă.

Lumea dinăuntru a izbucnit în strigăte de supărare, dar Yoshi a simţit că-i îngheaţă sângele în vine. Şi-a adus din nou aminte de vis: Masa care o striga, Masa care pleca, îndepărtându-se până a devenit un punct sclipitor la orizont. S-a ridicat fără să-şi dea seama şi s-a năpustit pe culoarul îngust dintre scaune, sărind pe treptele din spate ale autobuzului. A luat-o la fugă pe stradă, împiedicându-se de un adăpost de pe trotuar şi simţind pe piept atingerea inelului. Cu răsuflarea aproape tăiată de panică, a încercat să facă semn unui taxi sau unui tramvai sau oricărui alt mijloc de transport.

A găsit până la urmă *o jinricksha*{113} trasă de un băiat zdrenţăros care părea a avea jumătate din vârsta ei, dar care nu s-a sfiit să-i ceară un preţ scandalos de mare (douăzeci de *sen),*

fără de care n-a vrut nici în ruptul capului să se aşeze la loc pe scaunul lui. S-a ţinut însă de promisiune şi-a împins cu coapsele lui osoase atât de iute, că nici nu se mai distingeau în timp ce treceau pe lângă clădiri şi săpători de şanţuri, ba chiar şi pe lângă o fanfară de elevi de la o şcoală din împrejurimi. Cu toate acestea, nu au ajuns la gară decât la 3:45. Yoshi gâfâia înainte ca picioarele să-i atingă trotuarul. Aruncându-i băiatului banii, s-a oprit să-şi dea jos şlapii de lemn *geta*. Apoi a rupt-o la fugă, împingându-se pe lângă gospodine cu braţele pline de cumpărături şi ţărani care se întorceau acasă de la piaţă şi negustori care vindeau ceai spălăcit. A auzit exclamaţii de nemulţumire în timp ce trecea în goană pe lângă colectorii de donaţii şi pe lângă biroul Gospodinelor Patriote din Tokyo şi, undeva, pe lângă tejgheaua unde se vindeau *bento* (cutii cu mâncare de prânz, care acum erau mai mult goale decât cu mâncare!) a auzit pe cineva strigându-i:

— Hei, mai încet… e de-a dreptul periculos!

Dar ea nu s-a oprit decât ca să se uite pe tabela de sosiri, ca să vadă că trenul lui Masa sosise la linia 19, peronul 6.

Linia 19, peronul 6. Poate că încă e acolo. Sigur e acolo, că n-avea unde să se ducă într-altă parte. Şi trenul următor nu pleca decât peste aproape o oră de la acelaşi peron.

Revenindu-şi puţin, Yoshi şi-a pus încălţările la loc în picioare şi şi-a trecut mâinile tremurânde prin părul ciufulit. Uitându-se în jur ca să se asigure că n-o vede niciun poliţist sau vreo reprezentantă a Gospodinelor Patriote, şi-a pus pe furiş pe deget inelul Hanei. Apoi s-a întors să se vadă în sticla unui afiş înrămat pe peretele gării, care înfăţişa câteva zeci de cetăţeni încruntaţi ce înfigeau suliţe de bambus într-un cap de pod. Pe el scria: „Fiii *Yamato* vor lupta ca unul!” Totuşi, Yoshi nu a luat în seamă acest semn: o preocupa mai degrabă viitorul imediat. Scoţând rujul pe care-l subtilizase din punga de cosmetice a mamei sale – acelaşi pe care-l văzuse săptămâna trecută în mâna Hanei, dinaintea măsuţei de toaletă –, i-a deşurubat capacul. Apoi, sugându-şi obrajii şi ţuguindu-şi buzele, şi le-a vopsit cu roşu din belşug.

Când a ajuns pe peron, s-a gândit uşurată: *Nu a plecat încă!* În locul întinderii pustii de beton pe care se aşteptase să o găsească acolo cu jumătate de oră înainte de tragerea trenului la peron, a dat de o învălmăşeală de uniforme kaki. Soldaţii strigau şi-şi azvârleau unul altuia sacii de pânză. Şeful gării îşi agita mâinile înmănuşate şi se ruga de ei să se liniştească. Hamali cu uniforme roşii alergau de colo-colo cu cărucioare pline de cuferele ofiţerilor de rang mai înalt, care mergeau în urma lor cu paşi mari, încălţaţi cu cizme de călărie.

Punându-şi mâna la ochi, Yoshi a scrutat grămada mişcătoare de oameni, căutând băiatul înalt, cu ochi şi păr de mierlă. În ce vagon putea fi? Pe ce parte a peronului s-ar fi putut afla? Încotro s-ar uita ca s-o caute? Şi-n timp ce-şi punea toate aceste întrebări, şi-a dat seama că nu la asta trebuia să se gândească.

Căci ceva nu era în regulă. Soldaţii nu se dădeau *jos* din tren, ci se *urcau* în el. Şi şeful gării nu-i întâmpina urându-le bun venit acasă, ci îi ajuta să găsească vagoane cu locuri libere.

A alergat mai departe, împiedicându-se din nou, în timp ce trăgea de catarama ghiozdanului, încercând s-o desfacă. S-a oprit dinaintea şefului gării, un bătrân şchiop care părea să coordoneze întreaga acţiune.

— Scuzaţi-mă, a început ea gâfâind, îmi pare rău că vă deranjez. Acesta e trenul care aduce ofiţerii candidaţi din Manciuria?

Omul a privit-o, mişcându-şi maxilarul îmbătrânit, oprindu-şi privirile asupra buzelor ei roşii şi a picioarelor murdare.

— Da, a răspuns el, ăsta e, dar nu vine, ci pleacă!

— *Pleacă*?

— Trenul care trebuia să plece mai târziu a fost anulat. Lipsă de combustibil! Singura soluţie pentru a putea pleca azi e s-o ia din loc chiar acum.

— *Acum*? a repetat ea, aproape fără să-şi simtă buzele mişcându-se.

El a încuviinţat din cap.

— Sigur că da, şi-a trebuit să dăm jos toţi civilii din tren. Ce să-ţi mai spun! Asta nu ne face prea iubiţi. Sprijinim noi

trupele, însă când e vorba să pierdem trenul… Dar ăsta-i războiul! Trebuie să ne sacrificăm cu toţii. Şaptezeci de milioane ca unul singur… şi aşa mai departe…

Yoshi n-a mai stat să asculte până la capăt. Scoţând brâul lui Masa din ghiozdan, a alergat până la primul vagon şi s-a căznit să vadă înăuntru. O sută de chipuri tinere îi întorceau privirile, unele zâmbitoare, altele lipsite de orice expresie. Niciunul nu era al lui Masa.

— Scuzaţi-mă, a strigat ea în dreptul unei ferestre deschise pe jumătate. Shinagawa Masahiro. Ştiţi cumva în ce vagon…?

Dar soldaţii – care începeau să cânte o variantă mobilizatoare a melodiei *Şoimul fără cuib* – fie nu au auzit-o, fie n-au luat-o în seamă în mod deliberat. Străduindu-se să-şi păstreze calmul, s-a mai uitat în vagon încă o dată şi-a dat fuga la următorul. Nimic. Nu era nici în celălalt.

Peronul era aproape gol acum. Yoshi l-a auzit pe şeful de gară anunţând plecarea.

— Uşile se închid imediat! striga el în pâlnie. Aveţi grijă la mâini şi la picioare. Aveţi grijă, vă rog. Uşile trenului 260 cu direcţia Yokohama se închid în câteva minute. Atenţie, aveţi grijă!

— Nu, a strigat Yoshi, alergând spre cel de-al patrulea vagon.

Cei dinăuntru începuseră deja să joace cărţi, dar mai era unul care se uita la ea cu ochii pierduţi. Înfăşurându-şi brâul pe braţ, şi-a făcut mâinile pâlnie şi i-a strigat:

— Vă rog. Vă rog mult! îl caut pe Shinagawa Masahiro-*san* din Shin Nagano, din *Manshu.* Nu ştiţi în ce vagon e?

— A, Shinagawa? Cred că e în ultimul vagon. Vrei să-i dai ăsta, surioară? a întrebat el uitându-se la brâu. I-l dau eu. Haide, dă-mi-l mie.

Şi a întins pe geam o mână aspră. Yoshi i-a privit degetele pline de bătături şi-apoi chipul. Dar dacă o minţea? Sau se gândea la altcineva? Cum să ajungă toată strădania ei şi toate cusăturile, a Hanei şi celelalte nouă sute nouăzeci şi opt de cusături să protejeze un străin?

Nu merita să rişte.

— *Domo*[114]*,* a strigat ea şi-a luat-o la fugă mai departe.

Când a ajuns la al şaselea vagon, s-a auzit fluierul. La cel de-al şaptelea s-au închis uşile. La cel de-al optulea şi al nouălea, şeful gării umbla de colo-colo ca să vadă dacă nu rămăseseră pe afară mâini, nasuri sau bucăţi de îmbrăcăminte, în timp ce soldaţii închideau ferestrele. Simţind că-i plesnesc plămânii, Yoshi a fugit mai departe, la vagonul al zecelea – ultimul – şi s-a oprit căznindu-se să vadă înăuntru.

La început toţi călătorii i s-au părut la fel: numai capete tunse. Dar apoi ochii i s-au întâlnit cu alţi ochi care priveau pe fereastră. Erau negri, negri, ca de mierlă, vioi, oblici şi calzi. Când au văzut-o, s-au mărit, recunoscând-o.

— Masa!

Abia trăgându-şi răsuflarea, Yoshi s-a apropiat cât de mult s-a putut de peretele metalic al vagonului.

— Masa-*kun,* l-a strigat ea. Masa, tu eşti, nu-i aşa? M-auzi?

Masahiro şi-a lipit faţa de geam, zâmbind fericit. Chipul i se mai împlinise în cei trei ani de când nu-l mai văzuse, nasul i se mărise, bărbia devenise mai puternică şi era acoperită de tuleie de barbă. Şi, cu toate acestea, părea mai tras la faţă, cu ochii mai adânciţi în orbite, mai trist decât şi-l amintea ea.

Scoţând un sunet între râs şi plâns, Yoshi şi-a desfăcut brâul de pe încheietură şi i l-a arătat prin geam. Masa a încuviinţat din cap. A dat să deschidă geamul, dar ofiţerul care patrula pe culoarul dintre bănci l-a lovit peste mână, certându-l cu asprime. Masa şi-a plecat capul şi a spus ceva, arătând pe geam spre Yoshi. Ofiţerul s-a oprit şi s-a uitat ţintă la ea. I-a tresărit inima când l-a văzut aplecându-se chiar el spre geam, cu buzele subţiri desfăcute a zâmbet. Dar în loc să deschidă geamul, a tras ivărul de închidere.

Apoi, sub privirile îngrozite ale lui Yoshi, s-a întors din nou spre Masa şi, scoţându-şi chipiul cu cozoroc, a început să-l lovească pe tânărul soldat cu el peste cap şi umeri, strigând atât de tare, că se înroşise la faţă.

— Opriţi-vă! i-a strigat Yoshi înspăimântată, în timp ce Masa îşi ferea capul cu braţele. Încetaţi, n-a făcut nimic!

Dar ofiţerul continua să-l bată. Şi-apoi s-a auzit din nou fluierul şi trenul a scos un oftat trist, metalic şi s-a pus în

mişcare în cele din urmă, la început mai încet, dar căpătând mai multă forţă pe parcurs. Yoshi a alergat pe lângă el, cu privirile ţintă în ochii lui Masahiro; spre uşurarea ei, ofiţerul plecase mai departe pe culoarul dintre bănci. A încercat să strige ca s-o audă Masa:

— Masa-*kun*! *Ganbatte*… Să ai noroc!

Dar el îşi întorsese privirile. Se uita fix în pământ, cu chipul lui osos înroşit de ruşine. Yoshi a iuţit pasul, trăgând aer în piept şi fluturând brâul cu o mie de cusături ca pe un steag alb. Gândurile i se învălmăşeau atât de tare, că i-a dat prin minte chiar să sară pe şine şi să alerge mai departe după tren. Dar o mână îmbrăcată în mănuşă albă a apucat-o de cot, trăgând-o înapoi.

— S-a dus, domnişoară! i-a spus şeful de gară. Te rog să fii atentă. S-a dus!

La început s-a zbătut, cu ochii împăienjeniţi aţintiţi la vagonul care se îndepărta. Dar când a intrat în tunelul întunecat, s-a înmuiat şi ea, lăsându-şi braţele să-i cadă pe lângă trup şi scăpând brâul cu tigrul pe cimentul murdar. L-a privit pierdută o vreme, simţindu-şi sângele pulsându-i în vârful degetelor şi piatra verde a inelului strivindu-i-se în palmă.

— Domnişoară, a strigat-o şeful de gară, domnişoară, nu vă simţiţi bine? V-a căzut asta!

S-a aplecat şi a luat bucata de pânză de pe peronul prăfuit. Şi-n timp ce o desfăşura în palmele lui înmănuşate, trăsăturile i s-au înmuiat de milă.

— Aa, înţeleg… ce păcat! Voiaţi să-i daţi asta tânărului aceluia!

Yoshi a încuviinţat din cap, amorţită.

— Ei, a încercat el s-o consoleze, puteţi să i-l trimiteţi prin Poşta Imperială. Funcţionează bine, să ştiţi!

— Se mai întorc după examen? a întrebat ea, recăpătându-şi vocea în cele din urmă. De la Yokohama?

El şi-a supt dinţii.

— E greu de spus. Mereu se schimbă câte ceva. Depinde unde e nevoie de ei. Şi-avem atât de puţine trenuri acum… E greu de ştiut. Dar ştiţi ceva? a întrebat el, împăturind frumos

brâul şi dându-i-l cu o plecăciune. Simplul fapt că o fată tânără şi drăguţă ca dumneavoastră se gândeşte la el o să-l ferească de rele. Mai pot să vă fiu de folos cu ceva? Vreţi să găsiţi un alt tren?

Ea a deschis gura să-i spună „nu, mulţumesc". Dar a rostit în schimb:

— De mine ce-o să se-aleagă?

Omul s-a încruntat şi s-a aplecat mai tare spre ea.

— Ce-aţi spus?

Yoshi rostise vorbele acelea în engleză.

— Nimic, a şoptit ea, roşind. Îmi pare rău că v-am deranjat şi aşa destul de mult.

A vârât brâul înapoi în ghiozdan, închizându-l cu grijă, aşa că tigrul cusut cu fir roşu s-a făcut nevăzut.

— Adică nici n-ai apucat să *vorbeşti* cu el? a întrebat-o Sa-*chan,* nevenindu-i să creadă.

Yoshi a clătinat din cap.

— Când am ajuns eu acolo, trenul tocmai pleca. I-am făcut cu mâna. Dar ei tocmai închiseseră fereastra şi o zăvorâseră.

Nu i-a mai pomenit şi de ofiţerul care îi zâmbea în timp ce-l lovea pe Masa cu chipiul, era prea dureros. Pedalând, Satako a slobozit un oftat plin de milă. Adierea vântului de noapte îi flutura panglica roşie din păr, atingându-i faţa lui Yoshi.

— *Zan nen, nee,* a spus ea. Deci brâul e tot la tine! Deşi i-ai terminat toate cusăturile! Ce păcat că ai ajuns prea târziu…

Yoshi a dat la o parte panglica de grogrenă şi a privit în depărtarea întunecoasă. Deşi îşi şterse bine rujul Hanei în toaleta gării, simţea încă pe buze un gust de ceară. Pe piept simţea inelul atingându-i din nou pielea, mişcându-se în acelaşi ritm cu pedalatul şovăielnic al lui Satako. Îi venea să-l arunce în râu.

— Dar poţi să i-l trimiţi prin poştă, i-a sugerat prietena ei.

— Aşa mi-a spus şi şeful de gară.

— Păi asta trebuie să faci atunci.

Satako şi-a scuturat capul şi panglica a revenit, gâdilându-i obrajii lui Yoshi.

— Ascultă, Sa-*chan*! a repezit-o Yoshi, chiar nu poţi să legi chestia aia mai bine?

— Iartă-mă, a spus blând Satako, fără să se oprească din pedalat.

Yoshi a oftat. O durea tot trupul, chiar mai tare decât în timpul raidurilor aeriene din noaptea trecută. Nu atât de la alergatul spre gară, sau din pricina după-amiezii petrecute la fabrica de baloane sau a ultimelor patru ceasuri în care stătuse aplecată peste avioanele de carton, cu o pensulă mică în mână, copiindu-le seriile pe corpul lor pântecos. O durea din pricina dezamăgirii şi a fricii şi mai adânci pe care, deşi îşi dădea seama că era iraţională, o resimţea şi mai tare. Căci, deşi nu era vina lui Masa că unitatea lui trebuise să plece de-acolo mai repede, era vina ei că ajunsese atât de târziu. Îşi pusese propria vanitate şi dorinţă egoistă mai presus de datorie. Şi acum, chiar dacă îşi va trece examenele şi va fi promovat la gradul de locotenent, va pleca la luptă neprotejat. *Dacă o să moară, va fi vina mea,* îşi reproşa ea amărâtă.

Puţin mai liniştit după porţia suplimentară de cartof dulce, stomacul i se balonase. Mai era şi altceva: pentru prima dată după luni de zile sau chiar ani întregi îi era dor de Hana. Nu era doar grija sâcâitoare pe care i-o stârneau comportamentul ei sau teama că fusese din nou arestată. Era mai degrabă o senzaţie asemenea foamei, asemenea acelei nevoi lacome, nenegociabile a copiilor mici când se pierd sau fac febră sau îşi julesc genunchii. Era o senzaţie pe care o avusese toată noaptea, deşi mai slabă la început, un fel de jenă sâcâitoare resimţită în stomac. Treptat însă sporise şi se prefăcuse într-o durere serioasă. În momentul acela sunase sirena, dar alarma fusese anulată imediat. Micile avioane fuseseră numerotate şi puse la uscat pe ziare vechi. Yoshi rămăsese cu privirea pierdută la ele, fără să vadă numerele desenate cu grijă şi sorii roşii, ci mai degrabă coperta albastră zdrenţuită a volumului de D.H. Lawrence al mamei: „ea se topise. Se topise, nu mai exista şi se născuse din nou: femeie”.

În cele din urmă, la 11:15, în timp ce toate celelalte fete îşi întindeau saltelele şi păturile pe podea, ocupându-şi locurile de

dormit în sala de gimnastică, Yoshi s-a îndreptat către profesor şi i-a cerut sfioasă îngăduinţa să meargă acasă. Când a întrebat-o de ce, a minţit, căci nu putea spune adevărul.

— Ştiţi… mama nu se simţea prea bine azi-dimineaţă şi cred că are febră. Îmi pare rău, dar simt că trebuie să mă duc acasă. Ştiţi, n-avem pe nimeni altcineva care să aibă grijă de ea, în afară de mine.

Aomori-*sensei* a privit-o o clipă, cu sprâncenele ridicate. *Aaa, mama ta,* părea el să spună, *o cunosc eu pe mama ta.*

Dar nu a spus decât:

— Chiar aşa? Bine, ai lucrat foarte frumos azi, Yoshi-*kun.* De ce nu te duci acum acasă şi vii înapoi mâine-dimineaţă, devreme?

Şi i-a dat voie şi lui Sa-*chan* să meargă cu ea, s-o ducă cu bicicleta. Şi le-a dat bilete de voie amândurora, în caz că ar fi fost oprite pentru încălcarea interdicţiei de circulaţie pe timpul nopţii.

— Dar o să vină din nou, a spus Sa-*chan* gâfâind uşor, străduindu-se să-şi ţină echilibrul, în timp ce împingea bicicleta cu ele două pe panta înclinată de pe Asakusa *doori*[115]. Trebuie să treacă tot prin Tokyo ca să ajungă înapoi la bază, nu-i aşa? Şi-apoi, au mai multe permisii.

— Şeful de gară nu era sigur. Spunea că planurile se schimbă în funcţie de numărul de trenuri şi de cantitatea de combustibil.

— *Saaa,* a exclamat Sa-*chan* gânditoare, oprindu-se o clipă ca să-şi dea peste umăr o şuviţă de păr răvăşită de vânt. Oricum, o să câştigăm războiul curând şi-atunci o să avem timp destul să ne jucăm şi să povestim.

Cuvintele acestea ar fi trebuit să fie liniştitoare – Yoshi îşi dădea seama de asta, dar nu ştia din ce pricină i se părea că sună a bătaie de joc.

— *Mo, ii wa,* a răspuns ea ursuză. Nu vreau să mai vorbim despre asta!

— Bine, a spus Sa-*chan* binevoitoare.

Au mers mai departe pe bicicletă în tăcere, trecând pe lângă temple întunecate şi magazine cu obloanele trase, pe lângă

fabrica de *miso*{116} din strada Kototoi. Tocmai traversau podul Kototoi, când au auzit un sunet nedefinit, purtat de vânt, surd, bubuitor. *E un tunet,* s-a gândit ea la început, deşi cerul era întunecat, dar senin. Sau poate răsunetul îndepărtat al tobelor de la vreo ceremonie, deşi cele mai multe sărbători fuseseră interzise, din respect faţă de „criză”.

O clipă mai târziu, sunetul se amplificase şi se auzea huruitul mai multor motoare. Satako a oprit bicicleta, sprijinindu-şi tălpile pe pământ, şi Yoshi a sărit de pe ghidon.

— Să fie avioane *Zero*? a întrebat Satako.

— S-ar putea, dar trebuie să fie o groază.

Satako şi-a luat o mână de pe ghidon şi bicicleta s-a clătinat, gata să cadă. Apucând-o aproape instinctiv, Yoshi a sprijinit-o de picior.

În jurul lor, pe strada Kototoi se mai opreau şi alţii: taxiuri care funcţionau cu cărbune ars, ricşe, câţiva biciclişti ce sfidau interdicţia, iluminaţi de lămpile de camuflaj. Oamenii se uitau pe furiş din pragul uşilor, dezbrăcaţi pe jumătate şi ciufuliţi de somn. Un gramofon Victrola se oprise în mijlocul marşului *Victoria de la Nanjing.* Gunoierul de noapte care pedalase fără chef înaintea lor îşi oprise şi el careta scârţâind şi, cu pălăria de pai dată pe ceafa cheală, se uita spre cer. Calul de la caretă – un roib bătrân, maroniu, care scăpase printr-o minune să nu fie mâncat (poate pentru că era numai piele şi os) – îşi tropăia nervos copitele.

De undeva, dincolo de bubuitul ritmic, se auzea un ţocănit ascuţit, de tocuri pe asfalt. Yoshi s-a întors şi a văzut o tânără cu o haină de blană ponosită şi cu părul ondulat permanent, probabil coafat chiar de ea (judecând după felul în care arăta).

— Ce e *asta?* a întrebat ea absentă, oprindu-se peste drum, în dreptul fetelor, şi lăsându-şi geamantanul jos.

Yoshi a scrutat încă o dată cerul, încercând să-şi dea seama de unde venea zgomotul acela tot mai puternic. De data asta nu i-a mai fost greu.

Veneau dinspre Golful Tokyo, într-un zbor surprinzător de lejer: avioane sclipitoare. Zeci şi zeci. La început, Yoshi nu vedea capătul şirului. Stătea parcă sub o avalanşă nesfârşită de

pescăruşi argintii, cu ciocurile boante. Zburau foarte jos, mult mai jos decât văzuse un avion vreodată. Atât de jos încât, se gândea ea uitându-se la ferestrele lor sclipitoare, ar fi putut distinge chipurile palide ale piloţilor. Dar, după ce unul dintre avioane a plonjat spre ele – de parcă ar fi vrut s-o privească pe Yoshi la fel de atent cum făcea şi ea –, n-a văzut altceva decât o femeie blondă, aproape dezbrăcată, pictată pe botul lui. În ciuda întunericului, a reuşit să desluşească literele gravate deasupra capului femeii, ca un nimb strident: *Bomba blondă.* Femeia din imagine era Jean Harlow şi bucuria de a o fi recunoscut a fost iute risipită de semnificaţia acelui zbor.

— Vin americanii! a strigat ea printre bubuiturile motoarelor.

— Yankeii? a exclamat Satako, lăsând să-i scape din gură vârful cozii. Eşti sigură?

Yoshi a încuviinţat din cap. Masa îi trimisese desene amănunţite ale avioanelor inamice despre care învăţa la academia militară. B-17, B-24. Îi arătase punctele lor slabe cu săgeţi mici şi cu însemnări citeţe: *elice cu trei aripi, nerezistente la vânturi puternice*, *motoare foarte inflamabile din cauza conţinutului ridicat de magneziu.* Din când în când mai desenase şi câte un pilot yankeu cu barbă mare, cu ochii palizi bulbucaţi la apropierea Zero-urilor suple.

Privind în sus, Yoshi nu a văzut însă nicio legătură între păsările acelea uriaşe de oţel şi schiţele lui glumeţe. Şi nimeni din jurul ei nu se aştepta ca avioanele americane să se desfacă în bucăţi sau să se mistuie în flăcări. Lumea se grăbea spre subsoluri, şcoli sau adăposturi antiaeriene.

— Dar cum de nu le-a detectat radarul? a întrebat tânăra cu geamantanul. Eu n-am auzit nicio sirenă, dumneavoastră aţi auzit? Şi unde e cel mai apropiat adăpost din zonă?

Întrebase toate acestea fără vreo emoţie în glas, de parcă s-ar fi interesat unde se afla cea mai apropiată staţie de tramvai. Yoshi nu i-a răspuns. Se gândea din nou la Hana, adormită pe canapea. Cu cartea ei albastră zăcându-i nedeschisă pe piept…

Şi-a atins din nou inelul şi şi-a dat seama că-i tremurau mâinile. Dar şi-a aruncat iarăşi ghiozdanul pe umăr şi a apucat

bicicleta cu gândul să se urce pe ea.

— Trebuie să ajung acasă, a spus.

Deasupra, stolul argintiu trecea aproape nestingherit printre reflectoarele armatei şi printre primele focuri antiaeriene.

Satako îşi astupase urechile din pricina zgomotului.

— Eşti nebună? a ţipat ea. Trebuie să mergem la un adăpost.

Adăpost, s-a gândit Yoshi, cuprinsă din nou de panică. Oare Hana s-ar fi ridicat – fără ca fiica ei să o îmboldească – şi şi-ar fi pus gluga pe cap şi cizmele în picioare ca să se ducă în fundul grădinii? *Dacă e să mor, mai bine să mor în casa mea…*

Dar nici nu şi-a terminat bine gândul, că s-a dezlănţuit haosul: beţe mici strălucitoare cădeau prin uşiţele bombardierelor. Luând foc în zbor, nu păreau altceva decât chibrituri aprinse care cădeau peste oraşul pe jumătate adormit. O puzderie de petarde micuţe reflectate de pântecele de oţel ale avioanelor. Femeia cu geamantanul chiar le-a admirat la început:

— *De mo, kiree nee*! Ce drăguţ!

Apoi o casă din apropiere a explodat în flăcări aurii şi roşii, sporind zgomotul făcut de huruitul avioanelor. Căznindu-se să distingă ce se întâmpla, Yoshi a zărit siluete negre zburând prin cadrul uşilor. Şi după aceea au luat foc şi casele învecinate.

Dar vâlvătaia cea mai mare era la câţiva metri mai încolo, pe stradă, iar aerul din jurul lor s-a umplut imediat de fum. Îi ardeau nările, înceţoşându-i gândirea şi împietrindu-i trupul. *Gândeşte,* s-a mobilizat ea. *Mişcă-te!*

Drumul luminat de vâlvătaia flăcărilor se umpluse de oameni disperaţi care umblau de colo-colo, strigându-şi rudele sau prietenii. Yoshi a văzut cum doi bărbaţi – unul prea bătrân şi un adolescent care probabil că era prea tânăr pentru a fi luat în armată – loveau disperaţi acoperişul casei lor cu ramuri ude. Dar au încetat iute, luând-o la fugă mai întâi spre un adăpost supraaglomerat, apoi spre un altul, din grădina vecină.

Privind în jur, Yoshi şi-a dat seama că era doar un singur adăpost care mai părea să primească lume. Se afla peste drum, în josul străzii, unde gunoierul îşi părăsise calul înspăimântat. Pe când se căznea să scruteze întunericul, trei femei în vârstă

alergau spre el, târând după ele patru copii speriaţi.

— Vino încoace! a strigat ea, trăgând-o de mânecă pe Satako. Trebuie să mergem şi noi unde merg ele. Haide!

Şi a făcut semn către ghidonul bicicletei, căci ar fi putut ajunge înaintea celorlalţi dacă mergeau pe bicicletă. Satako a tuşit, apoi a încuviinţat din cap, încălecând pe bicicletă. Dar o schimbare bruscă – asemenea unei note stridente în corul acela de coşmar – le-a făcut să se uite din nou spre cer.

Deşi părea de necrezut, veneau tot mai multe avioane, strecurându-se printre bombele incendiare care continuau să cadă. Şi erau incredibil de mari, nicidecum ca desenele mici şi amuzante ale lui Masa. Şi-n ciuda mărimii lor, se mişcau cu o precizie uimitoare printre luminile farurilor care scrutau cerul întunecat. Yoshi îşi închipuia un pâlc de balene uriaşe, lucioase care se fereau cu dibăcie de plasa pescarilor. Şi-apoi şi acestea şi-au deschis pântecele uriaş şi-au zămislit.

Al doilea val de bombe a căzut în mănunchiuri mult mai mari, line ca visele, lucioase ca apa. Dar când au căzut – toate odată, ca într-o singură pulsare plină de fum – s-a zgâlţâit pământul. Părea că e cutremur. Într-o clipă, amândouă fetele s-au trezit la pământ. Yoshi şi-a simţit dinţii trosnind. A simţit în gură gust de sânge şi funingine şi, după aceea, ceva acru. Undeva spre capătul maxilarului i-a izbucnit o durere vie. Cuprinzându-şi obrazul cu mâna, s-a desprins de Satako şi a încercat să se ridice în picioare. Dar tocmai atunci a căzut un alt mănunchi, de data asta chiar peste drum de ele. S-a trântit din nou la pământ, astupându-şi urechile.

Dar bombele astea nu au explodat imediat. Uitându-se prin spaţiul strâmt şi tremurător dintre coatele sale, Yoshi a văzut cum se revarsă ceva dinăuntrul lor: un jet gros şi umed. Aerul părea încremenit în clipa aceea: o învălmăşeală de cenuşă, duhoare de benzină şi spaimă. Şi, după o aşteptare absurd de lungă, a izbucnit: o detunătură urmată de flăcări, cu un muget atât de asurzitor, încât a amuţit totul în jur.

Lui Yoshi încă îi mai ţiuiau urechile, când a fost izbită de valul fierbinte, asemenea unui bolovan. I-a băşicat buzele, i-a astupat ochii de parcă ar fi fost ceară topită. *Am murit,* s-a

gândit ea. Dar nu era aşa, se afla încă în picioare. Deschizându-şi pleoapele pe dibuite, cu degetele tremurânde, a clipit. Totul în jurul ei era cuprins de flăcări. Pe măsură ce i se limpezea privirea, a auzit un pârâit puternic, însoţit de un şuierat şi de un vaiet, de parcă tocmai fusese răpusă o dihanie uriaşă: casa din spatele lor se aplecase spre dreapta ca beată, apoi s-a prăbuşit, azvârlind în jur o avalanşă de tăciuni aprinşi. S-a auzit un ţipăt şi, când s-a întors, Yoshi a văzut-o pe femeia cu geamantanul: i se aprinseseră gulerul de blană şi părul, şi focul se întindea iute pe ciorapii sintetici de pe picioare. Ultima imagine a ei îi aducea aminte de ceva ce văzuse într-o pictură veche dintr-un templu: ceva ce profesorul lor numise „Pergamentul din iad". Intitulată *Zeii pedepselor cereşti,* înfăţişa un demon uriaş ce scuipa foc, devorând mădular cu mădular fiinţe mărunte, înconjurat de şi mai multe flăcări şi siluete care se clătinau cuprinse şi ele de foc.

Acum toţi alergau, lovindu-se unii de alţii, căzând. Satako a fost izbită de doi copii goi puşcă, purtând doar glugile pe cap, cuprinse şi ele de flăcări pe capetele lor micuţe. Imediat în urma lor venea şi mama, cu o boccea învelită în pânză *furoshiki* şi cu o alta legată la întâmplare pe spate. Cea de-a doua bocceluţă fumega şi, pe când Yoshi se dădea înapoi, a izbucnit în flăcări. A văzut o mânuţă mişcându-se: era un prunc. Până când a reuşit să-şi mişte buzele crăpate, s-au făcut cu toţii nevăzuţi în fum. Apoi a apărut o altă femeie, care s-a oprit puţin ca să-şi ajute copilul care se împiedicase – ca să-şi dea seama că de fapt nu era copilul ei. I-a dat drumul mâinii fetiţei strigând: „Pleacă d-aici! Lasă-mă-n pace! Eu nu sunt mama ta!"

Desprinzându-se cu putere de copilă, femeia s-a năpustit înapoi în flăcări, în timp ce fetiţa – care nu avea mai mult de patru, cinci ani – a rămas cu privirile pierdute după ea. Yoshi a păşit spre ea, întinzându-i mâna. Copila s-a dat la o parte, de parcă ar fi ameninţat-o cu sabia.

— Nu eşti mama mea, a şuierat ea. Unde e mama?

Şi-a dispărut şi ea înapoi în fum.

Cuprinsă de greaţă şi de sudoare, Yoshi şi-a întors capul, căznindu-se să se uite la adăpostul pe care îl zărise mai

devreme. Acum nu mai era decât un alt zid de flăcări, pe fundalul căruia ţopăia spasmodic o siluetă, cu braţele întinse spre cer în semn de durere sau rugă. În spatele ei, calul gunoierului necheza, prăbuşindu-se, trăgând după el careta mistuită de flăcări.

— Mă doare, mă doare… se auzea strigând.

Pentru o clipă halucinantă, i s-a părut că strigătul vine de la animalul care-şi dădea sufletul. Apoi şi-a dat seama că venea din spatele ei. Răsucindu-se, a văzut-o pe Satako fluturându-şi mâinile. Bocceaua din spate, ghiozdanul de piele, haina şi fusta, până şi coada umedă al cărei vârf îl ţinuse în gură – toate erau cuprinse de flăcări.

O să moară, i-a trecut imediat prin cap. Gândul acesta i-a produs o linişte ciudată, de parcă ar fi fost o întâmplare inevitabilă, chiar lipsită de interes. Dar apoi – uimindu-se pe sine – s-a pornit brusc să acţioneze, smulgând haina de lână de pe Satako şi scuturând-o ca pe o pătură. Şi-a împins prietena pe jos, făcând-o să se rostogolească la stânga şi la dreapta, aşa cum fuseseră învăţate. I-a domolit mâinile şi picioarele, care i se mişcau convulsiv. Pe măsură ce căldura sporea, îşi simţea propria piele de pe piept băşicându-se.

— Stai cuminte, Sa-*chan,* nu te mişca.

Şi-apoi, ca printr-o minune, flăcările dintre corpurile lor s-au stins. Nu rămăsese decât Satako, suspinând încetişor, şi Yoshi, gâfâind, plângând şi tuşind. Nu mai rămăseseră decât fumul şi flăcările şi dogoarea şuierătoare din urma lor.

Gâfâind din greu, Yoshi a rupt jacheta scorojită de foc de pe trupul nemişcat al lui Satako. Chipul rotund al prietenei ei era pe jumătate băşicat şi complet ars, pe cealaltă parte. O coadă îi dispăruse, mistuită de flăcări, cealaltă fumega încă, prinsă cu panglica roşie murdară. Un ochi îi era atât de umflat, că nu se mai putea deschide, celălalt privea în gol, cu pupila mărită de groază.

— Mă doare rău, şoptea ea cu greu.

— Poţi să te ridici în picioare?

Apoi, pentru că oricum nu mai avea importanţă, *trebuia* să se ridice în picioare, i-a spus:

— Haide, că te ajut eu. Hai!

A cuprins-o cu braţele, ridicând-o cu greu în picioare, în timp ce în dreapta lor o altă clădire se prăbuşea cu un geamăt puternic. Un suport de uscat rufe cu picioarele de lemn cuprinse de flăcări zbura cu toată viteza drept spre ele. Pe când Yoshi s-a aplecat să se ferească, alt obiect din casă a căzut la picioarele lor. La început, Yoshi a crezut că era o bârnă mânjită de vopsea roşie. Doar după ce a păşit peste ea, şi-a dat seama că era un trup inert, făcut scrum, învelit într-o zdreanţă de mătase roşie.

S-a străduit să-şi mute privirile în altă parte. Cu ochii înţepaţi de usturime, a privit de-a lungul străzii Asakusa, cuprinsă de flăcări. Părea că nu mai era nicio ieşire. Dinaintea ochilor ei a izbucnit un alt crater de foc, şi-apoi încă unul. Orice ar fi zis Nihon Hoso Kyokai{117} şi *Mainichi*{118}, americanii nu duceau lipsă de îndemânare. Aveau aceeaşi precizie ca a oricărui pictor de gravuri, cu care făceau să înflorească vălătuci de foc în tot oraşul.

Drumul era acum presărat cu cadavrele unor familii întregi: bărbaţi, femei, prunci. Unul, doi câini. În spatele ei o femeie plângea, făcând semne deznădăjduite cu braţele ridicate spre casa ei dărâmată, mistuită de flăcări. La început, Yoshi nu-şi dădea seama către ce arăta femeia, dar când s-a întors a auzit o voce de copil răzbătând slab dintre flăcările şuierătoare.

— *Okaa-san, okaa-san, tetsudate*… Mamă, ajută-mă.

— Ce mamă denaturată sunt… bocea femeia, nu pot să intru acolo. Nu pot, ce mamă groaznică sunt… Nu pot intra acolo!

Yoshi şi-a întors faţa, năpădită brusc de dorinţa de a se lăsa păgubaşă, de a se întinde pur şi simplu pe jos, să adoarmă sau să moară acolo, pe loc. Apoi a băgat de seamă ceva ce nu sesizase mai devreme: că mulţimea se mişca mai mult sau mai puţin într-o singură direcţie. Clătinându-se, înghesuindu-se, căzând sau uneori ridicându-se, şirul înnegrit de oameni îşi croia drum spre vest. Încotro se duceau oare?

Răspunsul i-a venit ca o iluminare mitică: se îndreptau spre fluviu.

Cu siguranţă!

— Sumida{119}! a ţipat ea.

Satako privea în gol. Yoshi a strigat în continuare, mai mult ca să-şi audă propriile cuvinte:

— Să mergem înapoi, la fluviu. În parc. Sprijină-te de mine.

Satako şi-a plecat capul înnegrit şi Yoshi a luat asta drept un semn de încuviinţare. A mai aruncat o privire înapoi, aproape fără să-şi poată reaminti ce voia să vadă, până când a dat cu ochii de bicicleta lui Satako. Nu se ştie cum ajunsese peste drum şi stătea acum sprijinită de un ciot care cu un ceas mai devreme fusese un felinar. Stătea cu roţile în sus, rezemată neverosimil în şaua ei lată, aşa cum Yoshi şi Satako îşi puneau uneori tricicletele când erau de o şchioapă, împingând apoi pedalele cu palmele lor mititele şi uitându-se cu un ciudat sentiment de putere cum roţile se învârteau în gol.

Ambele pedale ale bicicletei Fuji dispăruseră, coşul din faţă era o grămadă de fire înnegrite şi încâlcite. Cauciucurile nu numai că se roteau, ci se topeau pur şi simplu, întinzându-se şi picurând din căuşul lor răsucit asemenea firelor ce-ar picura dintr-o caramea neagră şi groasă. Fără să ştie din ce pricină, priveliştea aceasta i-a dezlănţuit prima senzaţie de durere acută pe care a simţit-o în seara aceea oribilă, din altă lume. Din gâtlej i-a răzbătut un geamăt. Stăpânindu-şi-l, şi-a încleştat degetele şi mai tare pe umerii lui Sa-*chan,* împingând-o uşor înspre şuvoiul de lume.

— Haide, a îmbiat-o ea, trebuie să mergem!

Când şi-a revenit din leşin, era înţepenită, iar arsurile şi băşicile făcute în fierbintea noapte nesfârşită erau amorţite de o durere şi mai mare. Şi-a dat seama că greutatea udă care-i apăsa umărul era ghiozdanul său, care, nu se ştie cum, îi rămăsese agăţat peste piept. La început nu-şi simţea mâinile, dar pe măsură ce-şi încorda şi-şi mişca degetele, şi-a dat seama că îi erau înţepenite pe ceva ce părea a fi o pereche de umeri reci şi uzi.

Primul ei gând a fost că erau umerii Hanei. De multe ori se pomenise aplecată aşa, zgâlţâind-o ameţită pe mama sa să se trezească, chiar înainte de a se fi trezit ea însăşi de-a binelea. Dar nu înţelegea totuşi de ce era Hana atât de *udă.* Şi nici de ce

şi ea era la fel. Căci brusc şi-a dat seama că era leoarcă. Udă leoarcă şi însetată. Şi-i mai era şi frig pe deasupra. Dinţii îi clănţăneau.

Deschizând ochii, s-a uitat pierdută la lumina cenuşie a zorilor, la malurile înceţoşate ale fluviului, la cioturile răsucite şi înnegrite ale copacilor. Şi-atunci şi-a amintit: zidurile de flăcări. Valurile de oameni arşi care ţipau. Ameţită, şi-a lăsat privirile în jos, descoperind că în braţele sale nu era Hana, ci Satako, sprijinită de un buştean ars adus de ape noaptea trecută. Satako, care nu se mişca. Să fi fost leşinată? Sau dormea numai? *Somnul i-ar prinde bine,* s-a gândit Yoshi, cu mintea tulbure. *Somnul o va ajuta să se vindece…* Eliberându-şi binişor un braţ, Yoshi şi-a pipăit fără să se gândească pieptul, să vadă dacă inelul mai era la locul lui, şi a constatat cu indiferenţă că încă îl avea.

Încetul cu încetul şi-a amintit orele de dinainte de a-şi pierde cunoştinţa, când avioanele dispăruseră deja, iar zgomotul lor bubuitor fusese înlocuit cu trosnetul flăcărilor şi gemetele răniţilor. Satako rămăsese inconştientă mai bine de o oră după ce Yoshi o târâse în apă. Era mai mare decât Yoshi, care, încercând să-i uşureze greutatea, o sprijinise de buşteanul adus de apă. Chiar şi aşa, picioarele băşicate o dureau atât de tare, că se gândise la un moment dat să-i dea drumul, pur şi simplu să o lase în voia valurilor pline de dărâmături, aşa cum văzuse că făceau şi alţii în noaptea aceea, atât aici, în Sumida, cât şi în canalul mai mic, pe lângă care trecuseră înainte de a ajunge la fluviu. Părea că în canal era prea puţină apă ca să poată absorbi toată fierbinţeala devastatoare. Cel pe care îl văzuse Yoshi fierbea de-a dreptul, cu trupuri omeneşti opărite ridicându-se la suprafaţă, ca apoi să cadă din nou în adâncuri.

Apele fluviului Sumida erau ceva mai reci. În învălmăşeala iscată, Yoshi a văzut copii împiedicându-se şi căzând, striviţi de picioarele celor care le puteau fi fraţi, vecini, poate chiar părinţi. Cei care nu fuseseră traşi la fund de valuri se treziseră împinşi mai departe, în larg. Dacă nu ştiau să înoate, căutau să se salveze agăţându-se de cei din faţa lor. Călcându-i pe şolduri,

spinări, umeri sau chiar pe capete. Şi mulţimea udă se prefăcuse într-un fel de scară umană care se prăbuşea în apă, o zvâcnire umană disperată către aerul incendiat.

Yoshi şi Satako au reuşit să supravieţuiască doar pentru că s-au nimerit să rămână în urma mulţimii, unde înghesuiala era mai mică şi Yoshi a putut să se ţină mai bine pe picioare. Şi totuşi a fost nevoită să se lupte ca să iasă din mulţime. Şi a reuşit să se strecoare în locuri unde nu riscau să fie călcate în picioare sau împinse la fundul apei. Pentru o vreme – care i s-a părut o eternitate cumplită – a reuşit să o ţină pe Satako sprijinită de umărul ei, simţind cum îi amorţeşte braţul din pricina efortului. Când a lovit-o ceva în spate, a presupus că era încă un trup ars, dar când s-a întors să-l împingă mai încolo, a văzut că era ceva ce putea să-i fie de folos: un buştean ars. Răsuflând din greu şi gemând din cauza efortului, a reuşit să o urce pe Sa-*chan* pe el. Apoi a leşinat.

— Sa-*chan,* şoptea ea acum.

Prietena ei nu răspundea. Yoshi s-a gândit din nou la Hana. Trebuia să iasă cumva din apă, trebuia să iasă amândouă. S-a uitat în jos, încercând să-şi dea seama unde se afla. Ceasul lui Satako se oprise pe la ora două – probabil când intraseră prima dată în apă. Acum soarele se ridicase palid spre est. Prin dâra lui de lumină, priveliştea era dezolantă şi total necunoscută, de parcă ar fi fost pe lună.

Dispăruseră peluzele îngrijite şi aleile întortocheate ale parcului pe care-l ştia din copilărie. Asemenea tuturor lucrurilor din jur, malurile fluviului Sumida erau acoperite, centimetru cu centimetru, de un covor fumegând de cenuşă şi moloz. Nu se mai vedeau nici copacii care mărginiseră malurile de când se ştia Yoshi. Şi dacă se întâmplase să nu fi fost distruşi complet, fuseseră preschimbaţi în stâlpi negri, pârjoliţi, care emanau vălătuci de fum în aerul istovit şi cenuşiu, ca nişte semnale de fum fără rost, înaintea apocalipsei.

Cât despre fluviu, doar lăţimea sa şi cotitura blândă spre orizontul răcoros mai erau de recunoscut, până şi apa arăta ca o mocirlă ce târa gunoaie şi moloz, presărate cu nenumărate trupuri înnegrite care se izbeau unele de altele. Cei care

supravieţuiseră, asemenea lui Yoshi, zăceau vlăguiţi în apă sau pe mal, iar chipurile lor brăzdate de funingine nu arătau altceva decât uimire mută. În unele cazuri era greu de spus cine mai era viu şi cine murise. Yoshi şi-a oprit privirea asupra unei femei care stătea pe jumătate în apă, ţinând un prunc în braţe. Sub ochii ei, un val murdar a răsucit pe o parte trupul inert al femeii, în aşa fel încât gura i-a intrat sub apă. Mişcarea a făcut ca pruncul să se desprindă şi – cu aceeaşi impasibilitate – s-a lăsat dus uşurel de curentul lin al apei. Atunci Yoshi şi-a dat seama că pruncul nu mai avea faţă… îi arsese de tot.

În gură simţea un gust sălciu, de ars, şi şi-a amintit că atunci când s-au depărtat prima dată de mulţime şi au intrat în apele fluviului, ea şi Satako au îngenuncheat şi au băut din apa murdară, căci durerea gurilor şi a gâturilor pârjolite învinsese teama ar fi putut fi periculos. Satako chiar vomitase la scurt timp după aceea.

Îndreptându-şi din nou privirea către prietena ei, Yoshi a tras adânc aer în piept.

— Satako, a şoptit ea, Satako-*chan,* mă auzi?

Vocea îi răsuna straniu în propriile urechi, pe care şi le simţea deopotrivă înfundate şi vuindu-i de huruitul avioanelor. Şi altceva i se părea chiar mai ciudat, deşi i-a luat ceva timp să-şi dea seama ce era: *liniştea.* În cei cincisprezece ani cât trăise în Tokyo nu auzise vreodată o tăcere atât de înspăimântătoare. În ciuda tuturor interdicţiilor, controlorilor şi camuflajului, până seara trecută, Tokyo fusese un loc plin de zgomot continuu, unde se băteau clopotele templelor şi strigau negustorii, lătrau câinii şi claxonau maşinile, chiuiau copiii ieşiţi cu şcoala în excursie şi vuiau marşurile militare. Acum nu auzea decât trosnetul domol al focului stins şi gemetele înăbuşite ale răniţilor şi muribunzilor.

A scuturat-o din nou pe Satako. Uşurel la început, apoi mai tare. Cum nici după două-trei scuturături prietena ei nu s-a mişcat, Yoshi şi-a înăbuşit un val acru de spaimă.

— Satako! a strigat ea mai tare acum, Sa-*chan,* trebuie să te scoli! Trebuie să mergem acasă…

Dar mişcările ei nu au făcut altceva decât să împingă mai

departe în apă buşteanul cu trupul inert al fetei. Închizându-şi ochii, Yoshi a tras adânc aer în piept. Pentru o clipă, a simţit, panicată, că ar vrea să rămână aşa: să se târască înapoi la ţărm şi de acolo să se întoarcă în Honjo, cu ochii strâns închişi, păstrând lumea de ieri vie în minte. Dar apoi gândul i-a fugit la Hana. *Trebuie să te aperi singură.*

Trăgând din nou cu greu aer în piept, şi-a deschis ochii şi a ridicat un pic umărul îmbrăcat în lână, în aşa fel încât a ieşit la iveală ochiul drept al lui Satako – rămas întreg, cu excepţia genelor, care fuseseră pârjolite de foc. Era deschis şi avea culoarea şi strălucirea pâinii prăjite unse cu unt. Nu clipea.

— Satako, a şoptit Yoshi din nou, trebuie să te trezeşti, trebuie să mergem acasă.

Dar, cum Satako nu se mişca, Yoshi a început să strige la ea:

— Trebuie să plecăm! Trebuie să ajung acasă, să văd ce face mama! Nu înţelegi?

Lângă ea, o bătrână îmbrăcată într-o rochie de casă pârjolită stătea în apă până la brâu şi se uita în sus, cu privirile pierdute. O mierlă a zburat speriată de pe părul ei fumegând.

— Nu-i cinstit! a ţipat Yoshi, nu-i cinstit deloc să stai aşa aici… Eşti egoistă. Eu te-am salvat şi-acum trebuie să mă ajuţi şi tu să o salvez pe mama!

Cu mâinile tremurânde a început să tragă trupul înţepenit al prietenei ei spre ţărm, suspinând la fiecare pas făcut cu greu prin apă, împingând bucăţi arse de lemn şi de carne şi alte obiecte ce-i stăteau în cale. Când bătrâna i-a întins o mână, fie să o ajute, fie să-i ceară ajutorul, Yoshi n-a luat-o în seamă. *Poate că dorm,* s-a gândit ea, *poate că ar trebui doar să mă trezesc şi-apoi s-o scol şi pe mama, aşa cum fac în fiecare noapte…* Tremurând, şi-a ciupit încheietura mâinii drepte cu mâna rămasă liberă. Cu greu simţea durerea, dar o simţea totuşi. Nimic nu se schimbase.

— *Oi,* domnişoară, domnişoară! Mai trăieşte?

Era o voce bărbătească de data aceasta, care venea din spatele ei. Întorcându-se, Yoshi a văzut – printre ţigle arse, bucăţi de clădiri, ramuri pârjolite, trupuri şi alte mădulare plutitoare – o bărcuţă vopsită într-un albastru ţipător. În ea

vâslea un bătrân cu faţă neagră ca tăciunele şi cu arsuri în jurul bărbiei şi al urechilor răsucite. Şi el părea a fi gol, cel puţin până la brâu. Priveliştea era atât de neverosimilă, încât la început Yoshi a fost tentată s-o ia ca dovadă a faptului că într-adevăr dormea încă.

Bătrânul i-a făcut semn cu capul.

— Hei, cu dumneata vorbesc, a strigat-o el din nou. Te-am întrebat dacă prietena dumitale mai trăieşte sau nu.

Yoshi a şovăit o clipă, iar gura ei scorojită s-a mişcat o vreme fără să poată rosti ceva, apoi şi-a auzit vocea firavă rostind cu greu:

— Nu.

Omul s-a uitat atent la ea. Avea o ţigară agăţată între buzele înnegrite şi, pentru o clipă, acesta i s-a părut lucrul cel mai ciudat: gândul că cineva ar mai dori să ţină în preajma sa, de bună voie, vreo flacără, vreo scânteie de foc sau fum.

— Eu mă duc încolo, a strigat el, arătând în josul fluviului. Către spital, dacă o mai fi în picioare. Aş putea să te iau cu mine. Dar numai pe dumneata. Doar pe cei care mai respiră, pentru morţi nu pot face nimic.

— Dar… a şovăit Yoshi, uitându-se la trupul înţepenit al lui Satako. Ce să…?

Omul a ridicat din umeri.

— O să vină armata într-o zi sau două şi-o s-o ridice odată cu toţi ceilalţi şi-o s-o expună pentru identificare. Şi-ai să te poţi întoarce atunci să o iei.

— Dar n-aş putea măcar să o duc la mal?

— N-o să vă ajute pe niciuna, nu crezi? Abia dacă ai putut-o mişca zece centimetri! Cât te chinui dumneata să o duci pe ţărm şi până te-ntorci, aş putea salva pe altcineva de la moarte.

Yoshi a înghiţit, simţind ceva ca o tăietură de cuţit în gâtul umflat din pricina fumului. Apoi a scuturat din cap. Omul a ridicat din nou din umeri, şi-a înfipt vâslele în apă, mormăind ceva pentru sine. Bărcuţa albastră şi-a făcut drum mai departe.

Uitându-se în urma ei, Yoshi simţea că i se înmoaie genunchii.

— Staţi! a strigat ea. Aşteptaţi-mă, vin şi eu…

Omul s-a oprit din nou.

— Atunci hai mai repede, o mulţime de lume are nevoie de ajutor.

— *Hai!*

Strângându-şi pleoapele tare, Yoshi a început să se roage în gând: *nam amidabutsu, nam amidabutsu, nam amidabutsu…* Nu ştia ce însemnau cuvintele acelea, dar îl auzise pe tatăl său intonându-le atunci când se ruga dimineţile la strămoşii lui. Tatăl ei… unde era tata?… *nam amidabutsu, nam amidabutsu…* a mai scuturat-o încă o dată pe Sa-*chan*… *nam amidabutsu, nam amidabutsu…* s-a străduit să-şi descleşteze pumnii înţepeniţi… *nam amidabutsu, nam amidabutsu…*

— Aşa, fetiţa mea! a exclamat bătrânul.

Yoshi a deschis ochii. A văzut buşteanul plutind mai departe, luat de curent, cu trupul lui Sa-*chan* urmându-l înţepenit. S-a întors iute spre bărcuţă, dar nu înainte de a vedea cu coada ochiului o ultimă fluturare a panglicii roşii care se târa prin apa neagră.

VII
BUFFALO, NEW YORK

SHOES
RATIONING BOARD
WAR BOOK 2
WAR BOOK 1

Martie 1945

Copilaşul dormea ca un înger, aşa cum făcuse din prima noapte în care îl adusese de la spital. Cum aflase că primul an era iadul pe pământ, Lacy se ducea să vadă ce făcea de cel puţin cinci-şase ori pe noapte. De fiecare dată îl găsea în aceeaşi poziţie în care se afla şi acum: întins pe spate, cu braţele depărtate ca nişte aripi. Printre buzele trandafirii răzbătea respiraţia moale, regulată. Dacă se trezea balonat sau murdar, nu urla şi nici nu ţipa. O chema doar cu scâncete blânde, şovăielnice. În cele mai multe nopţi totuşi, rămânea nemişcat, aşa ca acum.

Când Lacy povestea despre cum doarme micuţul Cammy, lumea reacţiona de parcă ar fi câştigat un premiu.

— Vai, ce norocoasă eşti, îi spusese o femeie la băcănie cu o zi în urmă. Ai mei s-au trezit amândoi din două în două ore, de la naştere până când au făcut aproape… douăzeci de ani.

Şi bineînţeles că Lacy încuviinţa din cap, legănându-şi fiul pe un şold, deşi el nu dădea niciun semn (ca de obicei) că ar avea nevoie să fie mângâiat. Şi nu i-a spus femeii adevărul, căci ştia că ar fi părut o prostie – că uneori chiar şi-ar fi dorit ca el să se trezească. Chiar şi din pricina unui coşmar. Căci ea era trează mai tot timpul şi se simţea atât de singură, încât i se făcea frică. Uneori tăcerea lui o speria şi mai tare, aşa că îl verifica de mult mai multe ori decât dacă ar fi răcnit tot timpul. În unele nopţi dormea cu el în pat, ţinându-şi palma pe pieptul lui mititel, verificându-i bătăile ritmice ale inimii şi urcuşul şi coborâşul ei de peştişor.

A întins mâna, atingând blând cu degetul mare obrazul cald şi rotund al pruncului. Genele lui – palide ca ale unei năluci – s-au mişcat uşor, dar altminteri ea parcă nici nu ar fi existat. Încerca un fel de dezamăgire amestecată cu o admiraţie dureroasă, pe care o resimţea uneori la fel de puternic ca pe o rană deschisă. Şi de data aceasta va trebui să aştepte ca dimineaţa să se strecoare prin draperiile întunecate ca să poată vedea cum se deschid ochii aceia albaştri – ochii lui Cam.

Tremurând uşor, Lacy şi-a legat capotul mai bine peste talie şi s-a îndreptat spre măsuţa de scris din dormitor. Aşezându-se pe scaunul ce scârţâia, a luat stiloul pe care i-l dăduse banca atunci când se dusese să-şi cumpere ultima serie de cupoane de război („Puneţi-vă banii la luptă!" scria pe el). *Ei bine,* a început ea să scrie, *doarme în continuare, somnul cel mai caraghios de calm şi deopotrivă minunat pe care ţi l-ai fi putut închipui că-l are un copil grozav de doi ani. Cred că de la tine moşteneşte asta – căci tu ai dormit întotdeauna ca un luptător. Îţi mai aduci aminte când ţi-am tras un hamburger peste frunte în timp ce dormeai, fără ca tu să simţi măcar, băgând de seamă doar când te-ai bărbierit?*

Sper că şi acum faci la fel – să dormi, vreau să zic. Sunt convinsă că ai nevoie de odihnă. Oriunde te-ai afla.

S-a oprit, rozând capătul stiloului, cu privirile pierdute la ultima propoziţie. *Oriunde…* Cuvântul devenise de-acum un fel de rugăciune, implicând în mod logic faptul că soţul ei, Cam, trebuia să fie *undeva.* Că cel puţin mai trăia pe planeta aceasta. Lacy nu se pricepuse niciodată prea bine să se roage pentru a căpăta ceva – fusese mereu genul de om care preferase să ajungă la ceea ce-şi dorea prin propriile acţiuni. Dar acesta era singurul lucru care se afla, din nefericire, în afara sferei ei de acţiune. Nu putea să-l ţină în viaţă şi să-l aducă înapoi doar prin simpla ei voinţă. Nu putea decât să se roage. *Oriunde.*

Aşa că a scris mai departe. *Cât despre mine, am din nou una dintre nopţile acelea „de pomină". Am adormit un pic între unsprezece şi două, dar la două şi jumătate am sărit din somn de parcă mi-ar fi cântat la ureche unul din cocoşii tatălui tău şi n-am mai fost în stare să adorm după aceea. Mare păcat: nu ştiu din ce pricină, visasem un* banana split. *Aveam chiar unul uriaş dinaintea mea, cu sos de ciocolată şi toate celelalte bunătăţi. Când m-am trezit, primul meu gând a fost: Ce păcat! Ar fi trebuit cel puţin să dorm suficient ca să-l termin, pentru că n-am mai văzut o banană din luna iunie, anul trecut. Ei, bine! Sper că, până te întorci tu, se termină războiul şi-o să putem să ne răsfăţăm cu vechile noastre obiceiuri. De-abia aştept.*

Ei, cred că ar trebui să încerc să mă culc la loc. Mike a venit acasă în permisie săptămâna aceasta şi s-a oferit să mă scoată în

oraş la prânz. Şi n-aş vrea să adorm în maşină, aşa cum s-a întâmplat data trecută! Am să-i transmit toată dragostea ta, aşa cum ştii şi tu că o ai pe a mea pe deplin.

Şi a încheiat scrisoarea aşa cum făcea întotdeauna: *Cu dragoste, pe veci, a ta Lacy Lady,* dând-o cu parfum şi vârând-o într-un plic cu adresa cutiei poştale a Ofiţerilor Piloţi Activi pe care o folosise în ultimii trei ani. Dacă ar mai fi fost în 1942 sau 1943, peste câteva ore s-ar fi dus direct la poştă, împingând căruciorul lui Cammy de culoarea avocadoului. Pe vremea aceea, faptul că preda scrisoarea în mâinile unei persoane în carne şi oase părea să crească probabilitatea ca ea să ajungă în mâinile lui Cam. Totuşi, începând cu anul trecut ajunsese în situaţia în care nu mai suporta privirile pline de milă ale angajaţilor poştei. Aşa că acum ducea scrisorile la cutia poştală.

Uitându-se la ceas (era patru dimineaţa), a umezit cu limba un timbru şi l-a lipit sus, în colţul din dreapta, aşezând plicul peste nişte facturi. Apoi s-a băgat la loc sub plapumă, a deschis sertarul noptierei şi a scos scrisoarea.

Era una dintre cele mai lungi scrise de Cam, de fapt era ultima. După dată – 17 aprilie 1942 – ştia acum că o scrisese în noaptea de dinainte de decolare, deşi când o primise îşi petrecuse ore întregi studiind ştampila cenzurii, încercând să ghicească de unde venise. Acum o netezea în poală, asigurându-se că avea degetele curate şi că nu îndoia sau mototolea hârtia gălbuie, cu scrisul şcolăresc, de tipar al lui Cam.

Dragă Lace, începea el, *Cred că asta-i… ultima mea noapte pe puntea acestei ciozvârte plutitoare de metal. Misiunea începe mâine şi, cum nu pot să-ţi pomenesc nimic despre ea în scris, poţi fi sigură că-ţi spun totul în gând, ca de obicei. E ciudat, dar parcă am început să simt că nimic nu se petrece cu adevărat până nu…*

S-a oprit aici, aşa cum făcea întotdeauna, şi a închis ochii. Străduindu-se să se concentreze. De parcă ar fi fost o antenă de radio care capta acele gânduri de mult promise. Dar, ca de obicei, nu s-a întâmplat nimic, aşa că a citit mai departe: fragmentele despre Bob Eberly şi înjurăturile lui, despre cum îi va aduce înapoi inelul cu piatră verde. Toate acestea le ştia de-acum pe dinafară, deşi prefera să le citească iarăşi şi iarăşi şi să

le audă rostite în mintea ei de vocea blândă a lui Cam. Când a terminat, a împăturit la loc foaia subţire şi a vârât-o înapoi în plic. După ce şi-a verificat buzele, să nu aibă vreo urmă de ruj, a sărutat adresa şi apoi a pus-o la loc în sertar, deasupra telegramei care ajunsese ceva mai târziu, chiar în aceeaşi zi.

După ce citise scrisoarea lui Cam, la început crezuse că era o glumă. A răsucit-o să se uite pe spate, căutând un post-scriptum trăsnit: *Ha, ha, glumeam!* Dar, desigur, pe spate nu scria nimic. Erau doar cele trei rânduri, scurte, oficiale, fără vreun semn de punctuaţie: *Regretăm să vă informăm că raportul primit specifică faptul că soţul dumneavoastră locotenentul Cameron Richards e dat dispărut în acţiune în zona Pacificului din data de 19 aprilie. Dacă se primesc alte detalii sau informaţii despre situaţia lui veţi fi înştiinţată cu promptitudine.*

Nu a mai primit nimic altceva de la generalul adjunct, deşi Lacy primise vizita neaşteptată a lui James Doolittle în persoană. Se îndrepta ţanţoş către uşa ei, în august, şovăind abia perceptibil la vederea pântecului ei, care la vremea aceea atinsese dimensiunile unei mingi. În timp ce se prezenta, i se păruse că simţea un mic tremur în vocea lui. Dar îşi revenise repede, felicitând-o pentru copil şi spunându-i ce mare erou fusese Cam. Asigurând-o că se depuneau toate eforturile pentru a fi găsit.

Asta se întâmplase cu trei ani în urmă. Dar, ţinea ea să îşi spună mereu, ce însemnau trei ani în mersul general al lucrurilor? Proprii ei părinţi vor împlini aproape treizeci de ani de căsnicie în august, anul acesta, iar părinţii lui Cam şi mai mult, deşi nu putuse niciodată înţelege cum reuşise Martha Richards, atât de blândă, să trăiască lângă omul acela.

Oriunde, a şoptit ea încă o dată. Apoi s-a scufundat în goliciunea nesfârşită a patului, aşteptând să vadă pe fereastră cum se luminează cerul întunecat.

Când s-a trezit din nou, a simţit un val de aer rece şi privirea albastră şi îngheţată a fiului ei. Cammy se ridicase în pătuţ şi stătea acolo în picioare uitându-se la ea, cu o expresie la fel de serioasă şi concentrată ca a tatălui său, făcând să i se taie

răsuflarea.

— Când te-ai trezit? l-a întrebat ea, frecându-şi braţele ca să-şi înlăture fiorii.

— Păsărică, a răspuns el, arătând cu degetul la gravura unui canar aparţinând Societăţii Audubon{120}, pe care o atârnase deasupra patului ei. Zboară.

— Eşti prea cuminte, scumpule! i-a spus ea legănându-şi ameţită picioarele peste marginea patului. Nu e normal.

— Cirip, cirip, cirip…

După ce i-a scos scutecul, l-a spălat cu grijă în chiuveta din baie, storcându-l şi atârnându-l la uscat. Asemenea tuturor celorlalte materiale, finetul se găsea greu în vremurile acelea. Lacy reuşise că capete ceea ce avea pentru că un ajutor de vânzător de la Penney o plăcea şi-i punea deoparte câte un sul ori de câte ori primea aşa ceva.

După ce-i pusese lui Cammy un scutec curat şi-l îmbrăcase în costumaşul lui de zile mari, şi-a luat şi ea rochia pe care şi-o făcuse anul trecut dintr-o draperie veche, îmbrăcând pe deasupra un pulover vechi de-al lui Cam, ca să-i ţină de cald. Apoi l-a dus în braţe jos, să-şi mănânce terciul de ovăz. Şi-n timp ce agita lingura în aer, imita zgomotul avioanelor care-i plăceau atât de mult, făcând ca mâncarea să aterizeze între buzele lui rozalii.

— Mai, râdea el, dând din mâini. Mai, mama!

— Mai vrei? Bine, atunci… vroooooom… Uite că vine!

Chipul îi strălucea de plăcerea jocului. Mânca la fel de bine cum dormea. Singurul lucru pe care îl refuzase fusese ceva făcut după o reţetă experimentală pe care o găsise în revista *Sugestii pentru Preparate din Carne* şi o încercase pe o bucată de carne de vacă atât de dubioasă, încât nu făcea doi bani, dar asta fusese tot ce găsise la măcelărie în ziua aceea. Ieşise o mâncare albăstrie şi vâscoasă, la care – când i-o pusese lui Cammy în farfurie – el se uitase atât de uimit, încât ea se prăpădise de râs, dorindu-şi pentru prima dată după atâta timp să aibă un aparat de fotografiat care să funcţioneze.

În afară de asta, mânca orice îi punea dinainte. Fără fasoane şi mofturi. Nu împrăştiase niciodată vreo farfurie de mazăre pe

jos. Uneori chiar o făcea să se simtă vinovată, mai ales când vedea cum se chinuiau unele dintre prietenele ei să-şi hrănească pruncii, în special acum, cu toată penuria de alimente.

— Era destul de greu şi înainte de introducerea raţiilor, i s-a plâns Janice, fosta ei colegă de cameră, când se întâlniseră ultima dată să ia prânzul împreună. Dar acum… nici nu mai vorbesc. Urăsc brânza de vaci, iar de margarină nici nu vor să se atingă. Raţia de zahăr o termină în două zile, a urmat ea clătinând din cap. Uneori chiar nu-ţi dai seama cât de norocoasă eşti, Lacy Richards.

— Eu, norocoasă? s-a mirat Lacy râzând.

Janice a roşit şi şi-a ferit privirea. Soţul ei era înrolat în Regimentul de Pază al Coastei şi rareori mergea mai departe de estuarul Long Island Sound, în căutare de submarine. Le telefona aproape în fiecare seară şi reuşea să ajungă acasă la sfârşitul săptămânii de cel puţin două ori pe lună.

— Ştii şi tu ce vreau să zic. Şi închipuie-ţi ce mândru de el o să fie Cam când o să ajungă în cele din urmă acasă!

Lacy îşi închipuise asta, deşi de obicei fără voia ei. Îşi impusese reguli severe în privinţa visurilor: să nu-şi închipuie nici ce era mai rău, dar nici să nu spere la mai bine, ca să nu o pedepsească cerul mai mult decât o făcuse deja.

— Ei, eu sunt mândră de el şi acum, a spus ea, sărutându-l pe Cammy şi lăsându-i o urmă de ruj pe nasul pistruiat. Crezi c-or avea îngheţată aici astăzi?

— Mai? a cerut din nou Cammy, în timp ce ea punea farfuria în chiuvetă.

Era mai mult o întrebare blândă decât o cerere.

— Lasă că o să mai mănânci când ajungi la bunica, i-a spus ea peste umăr.

— Buni, a exclamat el bucuros. Soupy!

— Aşa e, la Soupy! a repetat ea, zâmbind din pricina felului în care el asocia casa bunicii cu căţelul, mai degrabă decât cu propriul lui bunic. Evident că nu-l învinuia pentru asta.

După ce a spălat şi a şters vasele, a pregătit micul dejun pentru chiriaşul lor, care dormea încă (pâine prăjită, un ou şi o

ceaşcă goală, cafeaua o să şi-o toarne singur) şi l-a înfofolit pe Cammy în pulover şi hăinuţă. L-a aşezat în căruciorul Bilt-Rite şi şi-a luat şi ea paltonul din cuier, băgând de seamă că manşetele i se mai roseseră în alte două locuri. Se simţea ca un vagabond ori de câte ori îl purta în public, dar cum încă era frig, iar Cammy creştea atât de iute, nu avea de ales: păstra cele mai multe puncte de pe cartelele de îmbrăcăminte pentru el. În ultima ei scrisoare, îi amintise lui Cam – mai în glumă, mai în serios – că-i promisese că se vor muta în California când se va întoarce. *E al naibii de frig aici,* îi scrisese ea. *Sau poate că într-o altă viaţă am fost vreuna dintre fetele tahitiene ale lui Manet. Tare mai tânjesc după soare.*

Când a ajuns la cutia poştală, l-a luat din nou în braţe pe Cammy şi l-a lăsat pe el să vâre scrisoarea prin fantă. Lucrul acesta îl făcea întotdeauna să chiuie de plăcere şi mirare, deşi nu-şi dădea seama din ce pricină.

— Asta e pentru tati, i-a spus ea în timp ce scrisoarea compusă noaptea trecută cădea înăuntru. Sperăm că ajunge iute la el.

— Taaa-ti, a repetat el neînţelegând despre ce era vorba, lucru la care se aştepta, dar care tot îi frângea inima.

A închis ochii o clipă, strângându-l în braţe atât de tare, încât l-a făcut să ţipe şi s-o împingă.

— *Yowza,* mama! a strigat el supărat.

Lacy şi-a ascuns zâmbetul în ceafa lui grăsulie. Nu ştia de unde căpătase vorba aceea, dar se părea că o folosea în loc de „au”!

Când a ajuns la casa familiei Richards, a auzit lătratul răguşit şi morocănos cu care Soupy obişnuia să-i întâmpine pe toţi, acum că devenise aproape orb şi surd. Lătratul a fost urmat de vocea aspră a lui Cameron Senior:

— Haide, potoleşte-te, domnule Soup! Câine rău, rău de tot!

Ca de obicei, vorbele lui nu au avut niciun efect.

Lacy a intrat, împingând căruciorul în holul din faţă, unde l-a oprit dinaintea cămării, punându-i frâna ca să nu o ia la vale pe podeaua înclinată, şi l-a dat la o parte pe Soupy, care-i mirosea picioarele. Şi-a agăţat haina în cuierul de pe uşa

cămării, l-a ridicat pe Cammy şi a început cazna de a-i desface nasturii hăinuţei şi apoi pe cei ai puloverului. Mai avea de desfăcut doar patru nasturi, când a auzit paşi în spatele ei şi a simţit o mână puternică, bărbătească pe umăr.

— Ia să mă uit şi eu la nepotul meu! a răsunat o voce cunoscută.

Lacy a închis ochii, adunându-şi tot curajul. Dar nu avea nicio importanţă, desigur, căci atunci când şi-a întors capul, l-a văzut pe soţul ei zâmbind fericit, cu braţele întinse. Inima i-a sărit din piept, înainte să o poată stăvili. Căci, desigur, nu era Cam.

— Mike! a exclamat ea, încercând să-şi controleze tremurul vocii. Ce grozav să te vedem acasă sănătos!

Deşi diferenţa între ei era de trei ani, Cam şi fratele lui mai mic semănau destul de bine încât să poată fi luaţi drept gemeni. Acum, zâmbind asemenea lui Cam, Mike Richards şi-a strâns în braţe şi cumnata, şi nepotul în acelaşi timp. Şi-n vreme ce-i atingea obrazul cu buzele, Lacy şi-a îngăduit pentru o clipă (doar una singură) să-şi închipuie că cel care venise era chiar soţul ei. I-a adulmecat mirosul atât de cunoscut (amândoi foloseau Bay Rum şi Brillo{121}), simţindu-i pieptul puternic atingându-i sânii şi bicepşii vânjoşi sprijiniţi pe umerii ei. A închis ochii şi s-a gândit: *Oh, scumpule, ce dor mi-a fost de tine!*

Apoi s-a stăpânit, ca de obicei, şi s-a dat un pas înapoi. Aşa a văzut că uniforma nu avea însemnele Diviziei Forţelor Aeriene, ci ale Diviziei a 7-a Infanterie. Şi trăsăturile bărbatului se schimbaseră, faţa îi devenise puţin mai rotundă, şi ochii mai apropiaţi. Nasul un pic mai mic şi mai drept. Şi totuşi acea clipă neîngăduită, trecătoare îşi lăsase urma. I se înmuiaseră genunchii şi pulsul i-o luase razna.

Din fericire, Mike – prea ocupat să i-l ia pe Cammy din braţe – nu părea să fi băgat de seamă.

— Vrei nişte cafea? a întrebat-o el, cu vocea estompată de părul frumos, bond-alburiu al băiatului.

— Da, mi-ar plăcea tare mult.

A intrat după el în bucătărie, unde i-a turnat o ceaşcă de cafea Maxwell House, după care a pornit-o spre salon. Uitându-

se la ei din spate, s-a străduit să nu se gândească la cât de bine le stătea împreună: un băieţel şi tatăl lui. Ca aşchia care nu sare departe de trunchi. Data trecută când venise în permisie – aproape cu un an în urmă –, Mike îi invitase pe amândoi să ia prânzul la Woolworth. Toate chelneriţele îi făceau ochi dulci şi făceau comentarii sfioase despre cum o să crească „îngeraşul" şi o să arate exact ca tatăl lui. Mike zâmbea doar fericit, de parcă ar fi fost una dintre glumele lui. Lacy a fost totuşi nevoită în cele din urmă să-şi ceară scuze şi să o pornească iute spre toaletă, unde s-a ghemuit într-o cabină şi a plâns de atâta frustrare şi tristeţe. De durerea aceea omniprezentă produsă de absenţa lui Cam, imposibilă şi totuşi incontestabilă. Şi dacă era să fie cinstită cu sine pe de-a întregul, simţea şi o urmă de vinovăţie, de parcă chiar *s-ar fi culcat* cu cumnatul ei. Ceea ce sigur că nu făcuse, deşi, o dată sau de două ori, îşi îngăduise să-şi închipuie aşa ceva. Pentru o clipă foarte scurtă. După care şi-a revenit în simţiri şi şi-a tras în jos poalele cămăşii de noapte şi draperia mentală de camuflaj.

Nu i-a folosit prea mult, fiindcă după ce s-a liniştit suficient, după ce a fumat o ţigară şi şi-a dat iute cu puţină pudră, a apărut una dintre chelneriţe, care i-a aruncat un zâmbet plin de invidie:

— Vai! a exclamat ea frecând chiuveta cu forţă, ce fericită trebuie să fiţi acum, că v-a venit frumuşelul de bărbat acasă viu şi nevătămat. Ce norocoasă sunteţi!

Norocoasă! se gândea ea acum. Oare de ce toată lumea îi tot spune asta? *Norocoasă* în sus, *norocoasă* în jos! Dacă aşa arată norocul, atunci ar prefera să încerce pisicile negre şi oglinzile sparte.

— Ce mare a crescut! a exclamat Mike, ridicându-şi nepotul atât de sus, că era să dea cu căpşorul lui fraged de cadrul uşii, iar Lacy abia s-a stăpânit să nu strige.

Ca de obicei, în salonul familiei Richards era la fel de frig ca afară: socrii ei luau în serios instrucţiunile guvernului de a economisi combustibilul. Deşi ferestrele erau camuflate, colţurile bine izolate şi aprinseseră şi focul în şemineu, lui Lacy îi părea rău că îşi scosese puloverul.

— Vorbesc serios! a urmat Mike, aşezându-se pe un balansoar şi legănându-l pe Cammy pe genunchi, ce-i dai să mănânce tipului ăstuia?

Lacy a zâmbit, trăgându-se pe canapea mai înspre foc.

— Orice, în afară de chiuveta din bucătărie, de cele mai multe ori. Ia aproape câte un kilogram pe lună.

— Păi aşa e tot neamul Richards, a răsunat vocea lui Cameron Senior, din locul lui obişnuit, unde citea *Călăreţul fără cap*{122}. Rasă bună, vânjoasă, bărbaţii ăştia ai noştri. Îi creştem cum se cuvine.

— Haide, tată! a gemut Mike, vorbeşti de parcă am fi o rasă de vite.

Lacy abia s-a stăpânit să nu-şi dea ochii peste cap. În ceea ce-l privea pe Cameron Senior, ambii lui fii fuseseră concepuţi impecabil – din partea tatălui lor. Deşi, se gândea Lacy (lăsându-se pe spate, luând încă o gură de cafea – i-ar mai fi trebuit ceva zahăr, dar de unde?), asta suna foarte interesant. Mai ales luând în considerare poveştile pe care i le spusese Cam, din care reieşea cât de puţin îi păsase tatălui lui de el când era mic.

Cam i le povestise întotdeauna cu aceeaşi voce blândă, domoală, fără urmă de ranchiună sau învinuire. În ceea ce o privea pe Lacy însă, unele dintre poveştile acestea o înfuriau atât de tare, încât îi venea să-l pocnească pe ţapul ăla bătrân chiar acolo, pe loc, dacă ar fi putut. De pildă, odată Cameron Senior îşi dusese fiii la un concurs de tuns oi organizat de 4-H{123}, la un bâlci local. La un moment dat, o oaie mai tânără s-a zbătut atât de tare, că ciobanul a înţepat-o cu foarfecele de tuns de i-a ţâşnit sângele. Mike, care avea patru ani la vremea aceea, nu a fost impresionat de accident, ba chiar a râs văzând „oaia roşie”. Dar Cam, la cei şapte ani ai lui, s-a speriat de moarte. Bâlbâindu-se – când era speriat bâlbâială se înteţea – l-a întrebat pe tatăl său ce se va întâmpla cu animalul rănit.

— Şi el ce ţi-a spus? a vrut Lacy să ştie.

Cam a tăcut o vreme.

— Mi-a spus că tot ce nu era bun pentru războiul de ţesut mergea la oala de gătit, a răspuns el în cele din urmă. Şi m-a

privit drept în ochi când mi-a spus asta.

Îi luase câteva clipe să înţeleagă pe deplin cum trebuie să se fi simţit.

— Sigur nu a vrut să spună chiar asta?

— Adică?

— Adică… Ei bine… Că tu nu erai bun de nimic?

— Ba da, sigur că da, i-a răspuns Cam calm. Dar nu avea nicio importanţă.

— Cum naiba să nu aibă importanţă?

Cam a zâmbit văzând-o atât de înfuriată.

— În timp ce vorbea, eu mă uitam peste umărul lui şi-atunci am văzut pe cer primul avion din viaţa mea. Cred că era un Boeing model 15. Mi-amintesc că m-am gândit atunci că aş vrea să fiu în avionul ăla. Să fiu tras în sus până la el. Salvat, ridicat în slava cerului.

— Şi tot nu înţeleg cum de-a putut avea un efect pozitiv.

— E destul de greu de explicat, a răspuns el încet. Parcă din momentul ăla am avut un scop în viaţă. Voiam să lucrez cu avioane. Odată ce mi-am dat seama de asta, mi-a fost mult mai uşor, de parcă aş fi găsit o scăpare.

Toate acestea s-au schimbat, desigur. Decoraţiile lui Cam – despre care nu ştia că le primise – atârnau deasupra şemineului familiei Richards, încadrând o scrisoare înrămată de la FDR{124} însuşi, în care scria: *Fiul dumneavoastră este un erou. Faptele şi curajul lui au adus alinare unei naţiuni care avea nevoie disperată de speranţă. Orice s-ar mai putea întâmpla, vă rog să fiţi convinşi că atât el, cât şi dumneavoastră aveţi recunoştinţa mea cea mai sinceră, din toată inima, pe viaţă.*

— Cum ai dormit azi-noapte, draga mea? a auzit-o pe Martha Richards, care îi privea chipul puţin îngrijorată.

Înfăţişarea ei îi dădea de înţeles că îi pusese întrebarea de mai multe ori.

— Ce-aţi spus? a întrebat Lacy neatentă. Ah, vă rog să mă scuzaţi. Bine, mulţumesc, mami.

— Noi ne facem griji, să ştii. Să stai acolo, singură!

— Dar nu sunt singură. Îl avem totuşi pe doctorul Sullivan. Sunt sigură că ar sări la bătaie dacă ne-ar ataca cineva.

Şi a izbucnit în râs pentru a le dovedi că glumea. Doctorul Sullivan avea aproape şaptezeci de ani. Şi, pe deasupra, cu toţi răniţii care veneau de pe front, îşi petrecea mai toate nopţile la spital. În ultimele zile, abia dacă se întâlniseră unii cu alţii în holul casei.

Dar doamna Richards a clătinat din cap. Atât ea, cât şi mama lui Lacy se împotriviseră să ia un chiriaş, chiar şi unul vârstnic. Voiau ca ea şi Cammy să se mute la una dintre ele. Dar Lacy vrusese de la bun început ca atunci când Cam se va întoarce acasă să-i găsească pe ea şi pe copil în casa pe care o cumpăraseră împreună. Şi nu se putuse gândi la altceva pentru a-şi acoperi cheltuielile, fără să fie nevoită să-şi ia o slujbă de război, decât să închirieze camera lui Cammy. Aşa că l-a mutat pe copil în camera ei, a pus un anunţ în *Gazette* şi a refuzat primii doi amatori (tineri, bărbaţi, militari, necăsătoriţi). După care a apărut bunul doctor, spre marea ei uşurare.

— Ei bine, a urmat doamna Richards oftând, cel puţin veştile din Japonia sunt încurajatoare.

— Nu mai spuneţi?!

Lacy a rămas cu privirile pierdute în ceaşca de cafea. Lipsa de somn şi faptul că îl văzuse pe Mike din nou îi produceau o nervozitate ciudată – de parcă şi cea mai mică aluzie de compasiune ar fi făcut-o să izbucnească în lacrimi. Era o stare de spirit periculoasă. Mai ales în casa aceasta plină cu fotografiile lui Cam, cu aeromodele şi botoşeii lui de copil. Sau poate doar pentru că îi era pur şi simplu foame. Abia acum îşi dădea seama că uitase din nou să mănânce de dimineaţă.

— Ce, n-ai auzit? s-a repezit Cameron Senior, în timp ce Lacy a întins mâna să ia o bucată de prăjitură uscată, îndulcită cu curmale – reţetă de război – pe care o scosese doamna Richards. Dar tu nu deschizi niciodată radioul ăla scump pe care ţi l-am dat noi?

— Sigur că-l deschid, a replicat Lacy, deşi de fapt rareori îl mai deschidea acum.

La început aproape că nu-l închidea deloc, dar pe măsură ce treceau lunile, anii, fără să primească vreo ştire despre unde s-ar putea afla Cam, începuse să simtă că ştirile deveneau mai

degrabă o pedeapsă decât o iluminare. Poveştile despre sălbăticia soldaţilor japonezi, despre marşurile morţii din Bataan{125} şi despre atacurile *banzai*{126} o puteau ţine trează nopţi întregi. Pe măsură ce Cammy a început să vorbească, dădea tot mai rar drumul la radio, temându-se că într-o bună zi buletinul de ştiri va aduce cea mai groaznică veste cu putinţă, tocmai când fiul ei începea să crească suficient de mare ca să înţeleagă.

— Bine, dar nu-mi pot închipui cum de-ai putut să nu auzi tocmai asta, a spus Cameron Senior dezgustat, de parcă ignoranţa ei i-ar fi confirmat temerile cele mai cumplite despre ea. E nemaipomenit! Se pare că i-am bombardat la Tokyo de i-a luat naiba vineri noaptea.

— Noi, americanii adică?

— Păi cine? a intervenit şi Mike, cu Cammy agăţat pe un umăr, care dădea bucuros din picioare, cu poponeţul îmbrăcat în scutece lovindu-i urechea ca o pernă cu gloduri îmbrăcată în postav. Sute de fortăreţe zburătoare dintr-alea. Şi-am înţeles că de data asta au zburat jos de tot.

— Au făcut pagube multe, nu-i aşa?

Când venise la ea, Doolittle îi spusese că după raid se aştepta să fie condamnat de Curtea Marţială atât pentru că pierduse o mulţime de avioane, cât şi pentru că nu reuşiseră să producă prea multe pagube ţintelor lor. În schimb, i s-a acordat Medalia Naţională de Onoare şi a fost ridicat în grad cu două trepte, devenind general de brigadă.

— Şi-apoi nişte… a urmat Mike, imitând sunetul bombelor care cad şi făcându-l pe Cammy să râdă şi să-i lovească spinarea unchiului de plăcere. Şaisprezece mile din Tokyo au fost prăjite de-a binelea. Nu se cunoaşte încă numărul victimelor, bineînţeles, dar trebuie să fie mii, dacă nu zeci de mii. Probabil mai rău ca la Dresda.

— Mai rău ca la Dresda, a repetat Lacy, cu privirile pierdute în foc.

Începuse să se încălzească în cele din urmă, dar a simţit cum i se strecoară în piept un fior rece de teamă.

— Nu crezi că…

Mike a scuturat din cap.

— I-am întrebat şi eu pe cei care mai ştiu. Este aproape sigur că toţi prizonierii americani din raidul ăla au fost duşi înapoi în China.

— O!

Lacy a simţit că se înmoaie de uşurare. La o lună şi ceva după dispariţia lui Cam deschisese ziarul de dimineaţă ca să vadă o fotografie cu trei militari care participaseră la raid, legaţi la ochi, la Tokyo, unde fuseseră duşi ca să fie judecaţi pentru „crime împotriva umanităţii". Doi dintre ei – un artilerist şi un alt pilot – erau condamnaţi la moarte, dar Lacy nu a recunoscut niciunul dintre numele lor. L-a recunoscut însă pe cel ce fusese condamnat pe viaţă ca fiind copilotul lui Cam şi cel mai bun prieten al lui din armată. Un evreu înalt şi glumeţ poreclit – nu se ştie din ce pricină – Midge, al cărui nume real era Joshua Friedman. Fusese la nunta lor: un bărbat frumos, solid, cu ochi strălucitori şi limbă ascuţită. Îl încondeiase grozav pe Cam în urarea pe care le-o făcuse la nuntă.

Dar bărbatul din poza granulată nu arăta nici pe departe aşa. Adus de spate şi emaciat, avea o barbă mare şi încâlcită care-l făcea să arate ca un sălbatic. După ce citise articolul de două ori, Lacy abia a reuşit să dea fuga la baie ca să vomite tot micul dejun – ceea ce era convinsă că ar fi făcut oricum, chiar dacă, la vremea aceea, n-ar fi fost chinuită de greţurile matinale.

Timp de un minut, două, nimeni n-a mai scos o vorbă. Focul trosnea plăcut în şemineu.

— Ei, bine, a spus în cele din urmă Lacy, cred că e bine că i-am lovit zdravăn. Poate aşa se termină mai repede războiul.

— Să te audă Dumnezeu, a spus doamna Richards pătimaşă, ridicându-se să strângă ceştile de cafea. Unde aveţi de gând să vă duceţi voi doi astăzi?

— Mă gândeam la Niagara, a răspuns Mike, punându-l pe Cammy pe covor şi scoţând din buzunar un tanc de jucărie. Să luăm masa de prânz la Mica Italie, mai întâi – e un local nou, se zice că-i bun. Apoi aş vrea să cumpăr nişte suvenire şi vederi, ca să le duc băieţilor la garnizoană. Şi, bineînţeles, oriunde are Lacy nevoie să meargă – să-şi facă nişte cumpărături şi ce mai

vrea ea. Poate avem timp şi de un film.

— Film?! a râs Lacy. N-aş face altceva decât să adorm din nou.

Deşi ceea ce voia să evite erau jurnalele de ştiri. Ultimul film pe care-l văzuse începuse cu un bombardier care exploda violent în aer. Faptul că era un bombardier *Axis* (filmul era un anunţ publicitar pentru cupoanele de război) nu îmbunătăţea cu nimic situaţia: în următoarele două ore, cât Joan Fontaine{127} cutreiera prin mlaştini şi explora cotloanele pline de fantome din Thornfield Hall{128}, ea nu a văzut nimic altceva decât un singur avion. Care exploda: buuuum!

— Treceţi cumva şi pe Broadway? a întrebat soacra ei. Ar trebui să trimit nişte grăsime la măcelar.

— O ducem noi, a răspuns Lacy, amintindu-şi cu vinovăţie propriile ei cutii pline.

Asemenea tuturor cunoştinţelor ei, şi Lacy aduna grăsimea rămasă de la gătit, dar fusese mai puţin conştiincioasă decât doamna Richards, neglijând să o ducă înapoi la măcelar, care o trimitea într-un loc unde era transformată în glicerină. Se pare că această glicerină era folosită la fabricarea bombelor şi a gloanţelor, deşi ori de câte ori încerca să-şi imagineze asta, Lacy nu vedea decât o grămadă de avioane Boeing care slobozeau vălătuci unsuroşi de untură asupra unor civili ameţiţi.

— Cum să nu! a spus şi Mike, aşezându-l pe Cammy pe podea, ridicându-se în picioare şi scoţându-şi bereta din buzunarul de la spate. Orice pentru cauză!

— Dar vezi să nu conduci ca un apucat, a spus Cameron Senior morocănos. Bruma de benzină rămasă din raţie trebuie folosită pentru treburi militare oficiale.

— Dar asta chiar *e* o treabă militară, tată! a spus Mike, bătându-l pe tatăl său pe umăr. Am aici nevasta unui erou de război, eu nu îmi fac decât datoria!

Sub privirile lui Cammy şi ale doamnei Richards, care le făceau cu mâna de pe terasa de la intrare, au pornit în vechiul Ford Tudor Souring Sedan al familiei Richards – o maşină în care Lacy petrecuse multe nopţi giugiulindu-se şi luptându-se

cu Cam pe bancheta supraîncălzită din spate, în vremurile dinaintea căsătoriei. Pe când străbăteau în viteză strada Sycamore, ea s-a aşezat picior peste picior, roşind uşor când şi-a amintit de asta. L-a surprins pe Mike uitându-se la ea cu coada ochiului, ceea ce o făcea să se simtă ciudat de ruşinată.

— Ce? Arăt chiar atât de rău?

— Arăţi grozav, i-a răspuns el zâmbind, ca de obicei.

— Eşti un mincinos! a spus ea aspru, dar şi-a scos pudriera ca să-şi verifice înfăţişarea. Arăt ca naiba. Ca o mortăciune mestecată, a urmat ea cutremurându-se.

Mike a slobozit un râs strident, care nu semăna deloc cu cel al lui Cam, deşi pe chip avea acelaşi zâmbet larg. Lacy a clipit, privindu-se din nou în oglinda pudrierei, prefăcându-se că-şi pudrează tâmplele, când de fapt îşi ştergea ochii înlăcrimaţi.

— Tot te mai gândeşti să te muţi în vest când se întoarce Cam?

— Fără discuţie, a răspuns ea zâmbind uşor. California, păzea că venim!

— O să-ţi priască la mare, i-a făcut el cu ochiul. De fapt, dacă m-ai lăsa să-ţi fac o fotografie în costum de baie – aşa, doar ca exerciţiu – le-aş putea-o duce băieţilor. Ştii, să le mai ridic moralul. Cu siguranţă vom excela în bătălia următoare.

— Termină! a râs ea. Eşti tare nesuferit!

Deşi nu voia să-l jignească, Mike fusese întotdeauna mai îndrăzneţ decât fratele său şi, cândva, asta o necăjise grozav pe Lacy. Acum totuşi îşi dădea seama că-l aprecia. Aşa cum îi plăcea oricine îi dădea un motiv de râs.

Ajunşi la măcelăria Paisano, Mike a sărit din maşină şi a luat din spate plasa plină de cutiile cu grăsime ale mamei.

— Mă-ntorc iute… A, era să uit, am ceva pentru tine.

Şi-a pipăit buzunarul jachetei şi-a scos un pacheţel învelit în hârtie, pe care i l-a întins.

— Uite. Am crezut că o să-ţi fie de folos…

— Ce e?

— Deschide-l şi-ai să vezi, a spus el făcându-i cu ochiul.

Mike a luat-o la fugă către măcelărie, oprindu-se să citească pancarta atârnată de uşă: „Centrul Oficial de Colectare a

Grăsimilor”, înainte de a o deschide şi a intra. Intrigată, Lacy a desfăcut panglica şi a rupt ambalajul. Înăuntru se afla o bucată de pânză de dimensiunea unui şervet de masă. Când l-a desfăcut, a dat de trei caricaturi: Hitler, Mussolini şi Hirohito. Cei doi europeni arătau neîngrijiţi, dar umani, privind sever în depărtare. În schimb, Hirohito arăta ca o maimuţă cu dinţii ieşiţi în afară, care îi rânjea privind-o drept în faţă. Iar deasupra celor trei capete scria: „Puneţi-i acolo unde merită: la budă!”

— Ce-i cu asta? a întrebat ea când Mike s-a strecurat din nou pe scaunul şoferului.

— Adică s-o atârni deasupra veceului. M-am gândit că o să-ţi prindă bine când o să-l înveţi pe Cammy să facă la oliţă. Să-l ajuţi să… tragă la ţintă.

— Eşti îngrozitor, să ştii! a exclamat Lacy, pomenindu-se râzând din nou.

— Îmi fac doar datoria de unchi, a râs el, pornind motorul maşinii. A, şi mai e ceva, a urmat el, scoţând un carneţel din buzunarul de la piept. Asta e doar pentru tine.

Lacy l-a luat în mână şi şi-a dat seama că era un carnet de cupoane pentru îmbrăcăminte. Şi-a ridicat ochii spre el şi l-a întrebat:

— Dar de ce mi-l dai mie?

— Păi, eu plec din nou pe mare peste câteva săptămâni, a ridicat el din umeri, aşa că, după cum se vede, n-o să am nevoie de costume elegante pe-acolo.

Lacy a şovăit, pipăind hârtia subţire, cafenie şi gândindu-se la trenciul ei ponosit.

— Eşti sigur că nu-ţi trebuie?

El a scuturat din cap, cu ochii aţintiţi la drum.

— Şi mai ştiu că fratelui meu nu i-ar plăcea ca soţia lui să umble cu hainele rupte-n coate.

— Vai, a exclamat ea încrucişându-şi stânjenită braţele. Ai băgat şi tu de seamă?

— Am învăţat să văd multe. Asta se învaţă la contraspionaj.

— Dar când te-ai înrolat acolo? a întrebat ea uimită.

El a ridicat din umeri.

— Am dat un test când eram în Hawaii, şi – ce să vezi? – m-

au admis!

— Ei, bănuiesc că trebuie să te felicit, a şovăit ea, vârând carnetul în poşetă. Şi îţi mulţumesc! a urmat, atingându-i uşor braţul.

Au mers mai departe, huruind pe drumul aproape gol, fiecare cu gândurile lui. Lacy se gândea la prima dată când Cam o dusese la ei acasă, cât de dornică fusese – pentru prima dată în viaţa ei – să facă o impresie bună mamei şi tatălui unui curtezan. Pe vremea aceea Mike avea doar cincisprezece ani şi, deşi Cam era mai mare şi premiant la Universitatea din Buffalo, el se bucura de strălucirea şi încrederea copilului preferat.

La momentul acela, Lacy aflase cât de mult se luptase Cam cu bâlbâială. Cum asta îi modelase relaţiile cu părinţii, tatăl lui ţinându-se deoparte dispreţuitor, iar mama prea aproape ca să-l poată consola. Martha Richards îl răsfăţase şi-l hăituise într-un efort disperat de a-l proteja – dacă tot nu putea să-l vindece – de hoardele necruţătoare care nu se bâlbâiau. Ştiind toate acestea, Lacy se aşezase în sufrageria familiei Richards, în seara aceea, aşteptându-se să nu-i placă niciunul – mai ales Mike, pe care îl învinuia pentru afecţiunea părtinitoare a lui Cameron Senior. Se aşteptase să fie aşezată lângă Cam, căruia să-i fie mântuitoare şi apărătoare, dar a rămas dezamăgită când s-a pomenit aşezată lângă Mike.

Totuşi, în timpul mesei, băiatul pe care începea să-l cunoască nu era nici pe departe aşa cum şi-l închipuise. Un lucru era clar: Mike îşi adora fratele mai mare. Îl apăra de multe dintre remarcile jignitoare ale lui Cameron Senior şi i-a spus lui Lacy că făcuse o achiziţie grozavă. Mai târziu, când Cam a ieşit afară cu tatăl său ca să vadă ceva la motorul maşinii şi doamna Richards s-a repezit în bucătărie ca să prepare cafeaua, Mike a luat-o deoparte pe Lacy în salon.

— Uite, s-ar putea să ţi se pară o prostie ce-am să-ţi spun. Dar vreau să ştii cât de fericit l-ai făcut pe fratele meu mai mare. Şi asta înseamnă foarte mult pentru mine.

Vorbea atât de serios şi semăna atât de mult cu Cam, încât Lacy a rămas fără replică pe moment.

— Ei bine, a râs ea fâstâcită când şi-a revenit, eu n-am făcut

nimic mai mult pentru el decât a făcut el pentru mine.

Mike a scuturat din cap.

— Ba da, ai făcut mult, apoi a urmat şovăind. Uite ce e, majoritatea fetelor dinaintea ta fie l-au intimidat prea tare ca să le curteze, fie l-au părăsit ca pe un cartof fierbinte când au descoperit cum vorbeşte. Apariţia ta înseamnă nespus de mult pentru el. Eu îmi dau seama. I-ai creat o perspectivă complet nouă asupra lucrurilor.

Lacy a zâmbit doar şi a spus ceva de complezenţă. Dar uitându-se la ei toţi ceva mai târziu, şi-a dat seama că Mike avea dreptate: Cam se schimbase *într-adevăr*. Părea mai încrezător, vorbea cu mai multă siguranţă. Se uita drept în ochii oamenilor când li se adresa şi, dacă nu era de acord cu ceva sau cu cineva – chiar cu Cameron Senior însuşi –, nu ezita să spună ce gândea. Pe scurt, părea că se percepea pe sine acum aşa cum îl vedea Lacy: un om blând, deştept şi bun. Ca să nu mai pomenim că era şi chipeş. De fapt Mike înţelegea că asta o impresionase pe ea.

Dar şi ea fusese mişcată de devotamentul lui Mike. În anii ce au urmat după cina aceea, el a călcat pe urmele lui Cam la Universitatea din Buffalo, urmând aceleaşi studii, înscriindu-se în aceleaşi frăţii studenţeşti, făcând parte chiar şi din echipa de atletism, deşi nu era prea înzestrat pentru asta. A încercat să-l urmeze pe Cam şi în Corpul Forţelor Aeriene, dar a abandonat şcoala de zbor după două luni. Fără să se lase descurajat, s-a înrolat în armată, unde nu a strălucit prea tare, dar s-a distins în timpul antrenamentelor din Mojave.

Manevrele din Mojave erau pregătirea pentru o misiune de mult plănuită în Africa, dar, în ultima clipă, divizia lui a fost redirecţionată în Pacific. Unii soldaţi din regimentul lui au întâmpinat această schimbare cu teamă, deoarece însemna că se vor lupta direct cu japonezii. Dar Mike era încântat. *Mă simt de parcă Dumnezeu mi-ar fi transmis un mesaj,* îi scria el lui Lacy pe o vedere din Honolulu, unde fuseseră trimişi să facă exerciţii de lupte amfibii. *Ca şi cum mi-ar fi zis: „Fratele tău trăieşte şi Eu te trimit să-l găseşti”.*

— Şi când o porniţi din nou pe mare? a întrebat ea, trăgând

de un fir al manşetei (care, desigur, s-a deşirat şi mai tare).

— Într-o săptămână şi ceva. Se zvoneşte că ne-am duce într-una din Insulele Ryukyu. În Okinawa.

— O… ki… na… wa! s-a cutremurat Lacy. Şi-o să fie ca cealaltă? Cum se chema? Saipan?

Auzise o singură ştire despre bătălia aceea, înainte de a închide radioul. Dar chiar şi-aşa, nu a mai dormit două nopţi după aceea.

— Cine ştie? Poate o să fie mai uşor.

— Să te-audă Dumnezeu, cum spune mama ta mereu.

— Amin, soră! a exclamat el, clătinând din cap.

Au mers mai departe tăcuţi, până au ajuns la podul Rainbow{129}, oprindu-se, aşa cum făceau mereu, pe partea statului New York, ca să admire uimitoarea cascadă, cu spuma ei rostogolitoare şi valurile de picături.

— E ceva extraordinar, a spus Mike în timp ce stăteau sprijiniţi de grilaj. Câtă apă! Şi de fapt asta-i tot ceea ce e… apă! Doar apă. Aşa că ce crezi tu că-i face pe oameni să vină s-o vadă?

— Nu ştiu, a clătinat Lacy din cap, cred că dimensiunea ei… şi înălţimea. Dar, indiferent ce-ar fi, funcţionează, a râs ea. Sau cel puţin la noi a funcţionat.

Asemenea tuturor proaspeţilor căsătoriţi din Buffalo, ea şi Cam îşi făcuseră luna de miere acolo: adică petrecuseră un sfârşit de săptămână extrem de scump, dar foarte luxos la General Brock („Singurul Hotel care nu ia foc din oraş”, după cum îl lăuda pliantul publicitar). Îşi petrecuseră prima zi stând goi în patul uriaş din apartamentul lor, făcând lucruri despre care Lacy nu şi-ar fi putut imagina că erau posibile, darămite plăcute. A doua zi nu au ajuns mai departe de holul de la parter, unde au băut cafea, au jucat dame şi au citit (Cam, *Cheile împărăţiei*{130}, iar ea, *Amantul doamnei Chatterley,* care îi fusese recomandat ca o lectură bună pentru luna de miere). Cam asta a fost tot ce-au făcut, deşi în ziua plecării au dat o fugă afară, să cumpere câteva prespapieruri ca suvenir pentru familiile lor. Nişte universuri de sticlă în miniatură, cu cascade minuscule, rostogolitoare, cu poloboace săltăreţe. Cu pancarte

micuţe pe care scria: „Niagara e pentru îndrăgostiţi”. Când, mai târziu, lumea i-a întrebat unde fuseseră şi ce văzuseră, ei se uitau unul la celălalt şi izbucneau în râs. Privind însă înapoi, i se părea că parcă ar fi ştiut ce le rezerva viitorul. Că peste numai două luni mica lor lume confortabilă se va face ţăndări, pe neaşteptate, şi că vor fi azvârliţi pe maluri diferite ale oceanului.

Scrutând acum adâncimile învolburate, ochii obosiţi ai lui Lacy au început să-i joace feste, distingând forme efemere în spuma apei: un iepure săltăreţ, o pasăre albă, o femeie care sărea de pe o stâncă. Pentru o clipă, s-a gândit cât de uşor ar fi să facă la fel – doar să se lase peste balustradă. Era un mod de a scăpa de nopţile nedormite şi de nesiguranţă. De strădaniile nesfârşite de a face rost de bonuri de raţii şi de mâncare proastă. De scrisorile de la miezul nopţii, despre care credea uneori că le scrie mai puţin din credinţă, cât din obişnuinţă. De tăcerea dureroasă a biroului generalului adjunct. De chinul dulce de a privi chipul fiului ei şi de a-l descoperi pe Cam în el, fără să fie însă acolo.

Dar atunci gândul i-a zburat la Cammy, la zâmbetul şi ochii lui strălucitori. La gâtul lui moale şi cald, la mireasma dulce-sărată pe care o simţea când îl lua în braţe dimineaţa şi-şi îngropa faţa acolo. Şi atunci îşi dădea seama, ca întotdeauna, că nimic din toate acestea nu conta. Nimic nu avea importanţă decât copilul ei – să şi-l ţină aproape, să-l apere.

A simţit o mână pe umăr.

— Lace?

Întorcându-se, a dat cu ochii de privirea albastră a lui Mike. Pentru prima dată, s-au pomenit total lipsiţi de umor.

— Uite, i-a spus el, şi doar după ce a luat batista pe care i-o întindea şi-a dat seama că plângea în fine de-adevăratelea.

Râzând uşor, s-a şters la ochi şi i-a înapoiat batista.

— Îmi pare rău, doar că…

— Te rog, suntem rude… a protestat Mike, ridicând mâna.

A clipit şi el de câteva ori, ştergându-se la ochi cu mâneca uniformei. Apoi şi-a pus batista la loc în buzunar şi şi-a îndreptat din nou ochii spre apa îngheţată.

— Va trebui să facem o petrecere grozavă când o să vină, să ştii! a spus el cu vocea încordată. Cu băutură, dans, poate şi o orchestră, cu artificii.

— Aşa o să facem!

Lacy şi-a împreunat mâinile peste balustradă, în timp ce cu mâna stângă se juca fără să bage de seamă cu inelarul mâinii drepte, pe care fusese odinioară inelul mamei ei.

— Poate şi cu tort, unul adevărat, dacă o să fie suficient zahăr până atunci. Şi îngheţată. Tare-i mai plac tortul şi îngheţata.

— Aşa plan mai zic şi eu!

Au mai rămas o vreme acolo. Apoi Mike s-a uitat la ceas.

— Mamă! S-a făcut aproape două! Haide să mâncăm!

În noaptea aceea i-a scris lui Cam o vedere cu imaginea hotelului General Brock (*Îţi mai aduci aminte de locul acesta?)*. I-a scris despre Mike şi Okinawa şi despre petrecerea pe care o vor organiza pentru el, cu dans şi muzică, îngheţată şi tort. Când a terminat de scris, a lipit timbrul, a trecut adresa şi a pus vederea în teancul „pentru poştă”, după care s-a întins în patul cel mare şi gol şi a deschis încetişor scrisoarea. *Misiunea începe mâine şi, cum nu am voie să-ţi pomenesc nimic despre ea în scris, poţi fi sigură că-ţi spun totul în gând, ca de obicei…*

S-a oprit, închizând ochii, încercând să-şi domolească gândurile. Căznindu-se să prindă o aluzie… ceva. Orice, chiar şi un singur cuvânt bâlbâit. S-a concentrat atât de tare, că a simţit cum îi tremură tot corpul din pricina efortului.

Dar nu a auzit decât zvâcnetul domol al pulsului său şi adierea ritmică a răsuflării lui Cammy. Expirând şi inspirând. Măsurând trecerea nopţii.

VIII
TOKYO, JAPONIA

Noiembrie 1945

S-a trezit într-un întuneric cu margini colţuroase, care vibra atât de tare încât primul lui gând a fost că, fără îndoială, se trăgea asupra lor, poate că erau chiar loviţi. Poate că tocmai se prăbuşeau către o moarte explozivă, încununată de fum. Pe de-o parte, chiar se bucura de această posibilitate. Dar se părea că instinctul său covârşitor prefera supravieţuirea, căci, în timp ce se gândea: *Ce naiba! Poate că e mai bine aşa!* Billy Reynolds îşi verifica centura de siguranţă, aplecându-se în faţă şi acoperindu-şi capul cu mâinile, aşa cum le arătase stewardesa aspră la decolare. Şi-a închis ochii şi a aşteptat, cu pieptul lui firav apăsat pe genunchi, cu buzele uscate strânse într-o rugăciune tăcută – nu către Dumnezeu sau către zeiţa soarelui, nici către tatăl său sau către Daniel *(O, Doamne, Daniel!),* ci către Orice Altceva de care nu se înstrăinase, nu pângărise sau nu distrusese.

Apoi a simţit o mână pe umăr şi-a auzit o voce de femeie care, la început, semăna surprinzător de mult cu cea a bătrânei lui profesoare de engleză de la liceul din New Hope. *Domnule! Domnule! Nu vă simţiţi bine! Aveţi nevoie de o pungă?* Şi când şi-a întins trupul şi şi-a ridicat capul clipind, a dat cu ochii nu de chipul ridat şi cu ochelari al domnişoarei O'Leary, ci de privirile albastre ale stewardesei care o înlocuise pe cea aspră din Saipan. Pe ecusonul ei scria *Hannah Cortlandt* şi avea obrajii rumeni ca merele şi părul blond. Părea desprinsă dintr-o reclamă la Coca-Cola.

— Domnule? l-a strigat ea din nou.

Billy s-a frecat la ochi cu podul palmelor şi a privit ameţit în jur. Ceilalţi pasageri – majoritatea proaspeţi recruţi ca şi el – stăteau drepţi în scaunele ţepene, căptuşite cu piele. Câţiva se uitau la el de-a dreptul curioşi.

— Unde suntem? a întrebat tânărul.

În gură simţea un gust de lipici uscat, cu iz de piure acrit.

— Tocmai începem coborârea spre Tokyo. Am avut o mică turbulenţă. Vânturile din Golf, cred… Dar dumneavoastră se

pare că aţi dormit mai tot timpul.

— Zău?

Lui nu i se păruse că dormise. Simţise exact ce-i spusese creierul că era: o prăbuşire rapidă spre un sfârşit binemeritat. Şi-apoi, trecuse atât de mult timp de când nu mai dormise de-adevăratelea, că poate nici nu mai ştia cum era.

— Nici nu e de mirare, domnule. Cu chestia asta aşa tare, pe care o aveţi aici!

Hannah Cortlandt şi-a îndreptat mâna albă direct între picioarele lui. Billy s-a ferit speriat, până când şi-a dat seama că ţinta era sticla de whisky Four Roses pe care o ţinea strâns între genunchi. Ea a ridicat-o în lumina piezişă ce străbătea prin ferestrele mici şi pătrate, de parcă ar fi vrut să dovedească întregului avion că era goală.

— Vă simţiţi mai bine acum, locotenente? a întrebat ea înţepată. Să vă mai aduc ceva până la aterizare?

— Nu cred că mai pot primi încă un whisky, a spus el glumind doar pe jumătate şi, în timp ce ea îşi dădea peste cap ochii albaştri şi strălucitori, i s-a strâns inima la gândul că va ateriza, în fine, la Tokyo.

Cu ajutorul băuturii, în ultimele treizeci de ore reuşise să alunge această imagine. Când o să coboare din avion, îl vor aştepta cei de la poliţia militară chiar acolo, pe pistă? Sau vor avea răbdare să ajungă la sediul central şi să se năpustească asupra lui acolo, dinaintea colegilor săi recruţi şi a superiorilor şi poate (Doamne fereşte!) chiar a lui MacArthur însuşi. Oricum, oare cât durează ca o telegramă să ajungă peste ocean, la diverşi ofiţeri care să acţioneze la instrucţiunile cuprinse în ea? Mai mult de două zile? Sau chiar o săptămână? Da, o săptămână, cu siguranţă. Aşa că avea cel puţin o săptămână…

Însoţitoarea de bord îl studia, cu vârful limbii ca un mugur rozaliu ivindu-i-se în colţul gurii. Ochii i s-au înmuiat, întâlnindu-i privirile.

— Să ştiţi că şi băiatul meu are părul roşcat. Are trei ani. Dar părul lui nu e chiar aşa de roşu ca al dumneavoastră. Mai degrabă e blond-roşcat, ca o căpşună… dar oricum…

Billy a schiţat un zâmbet înţepenit, răspunsul lui standard la

astfel de comentarii, pe care le primea uneori şi de şase ori pe săptămână. În toţi cei douăzeci şi doi de ani ai lui, un singur lucru a aflat cu certitudine: culoarea părului său îl făcea un fel de proprietate comună în toată lumea. Era ca un permis de intrare la un club exotic, dar şi extrem de familiar totodată, în care puteau avea acces doar cei cu această genă înşelătoare. Dar, cum crescuse în Tokyo, culoarea părului său îl făcuse să se simtă mai degrabă ca un personaj principal de circ decât ca un membru al unui club. În Japonia, servitori, colegi de joacă, chiar şi poliţişti se opreau şi-i mângâiau buclele nevenindu-le să creadă. Îl întrebau câţi morcovi mâncase, dacă şi sângele îi era portocaliu şi (pe măsură ce înainta în vârstă) dacă părul avea aceeaşi culoare *peste tot.*

În clipa aceea însă, era clar că însoţitoarea de bord făcuse această remarcă în sens occidental, cu căldură: *Ei bine, ce special eşti!* Dar în loc să-l liniştească, lucrul acesta nu a făcut decât să-i stârnească din nou durerea. O simţea cum îl năpădeşte, fierbinte şi lichidă, în spatele ochilor.

— Vorbind serios acum, a spus el cu vocea răguşită, fără să-i pese prea tare, nu vi se întâmplă să aveţi un Anacin sau altceva pentru durere? Şi nişte apă minerală sau chiar apă simplă?

— Ştiţi, tehnic vorbind, nu mai avem voie să servim nimic înainte de aterizare, a spus ea, însă apoi a şovăit o clipă. Dar la drept vorbind sunteţi cam verde… să văd ce pot face.

Şi, în vreme ce ea înainta grăbită pe culoarul dintre scaune, el îşi stăpânea cu greu pornirea de a se ghemui disperat la loc. *Să le luăm pe rând,* şi-a spus. *Poate că nu te-a reclamat încă. Poate chiar nu o s-o facă deloc…* Deşi nu prea-i venea să creadă una ca asta. Sigur că Daniel îl va reclama. După privirea pe care-o avusese în ochi în urmă cu două zile, Billy era convins că o va face. Doamne! Dacă ar mai fi fost vreun ofiţer treaz sâmbătă noaptea la ora trei, l-ar fi reclamat pe loc. N-ar mai fi ajuns până *aici.*

Şi-a întors faţa şi şi-a sprijinit-o de geamul rece al micului hublou. Norii erau groşi şi pluteau neobişnuit de jos; nu putea distinge încă ce se alesese de oraş. De cealaltă parte a geamului se adunaseră stropi de condens, care se rostogoleau către aripi,

asemenea unor lacrimi frumos aliniate. *Nu plânge,* şi-a spus el pentru a nu ştiu câta oară în viaţa lui. Şi-apoi – pentru a zecea mia oară în ultimele zile – *Doamne, Isuse Christoase! Ce naiba o fi fost în capul meu?*

Răspunsul îl ştia prea bine: nimic! Nu se gândise la nimic.

Îl întâlnise pe Daniel McNeil cu trei luni în urmă, în timpul programului de Securitate al Armatei, la Universitatea din Michigan. Era un program despre care aflase tatăl său de la o cunoştinţă de-a lui din Forţele Aeriene, pe când Billy era student în anul al doilea la Princeton. La vremea aceea recrutarea părea inevitabilă, iar Anton Reynolds se afla într-un punct foarte sensibil al situaţiei sale financiare fluctuante.

— E o soluţie, William, i-a spus el cu vocea uşor mai ridicată şi vorbirea ceva mai rapidă, ceea ce, în cazul lui, putea fi considerat un semn de entuziasm. După pregătirea elementară şi cursuri intensive de limbă, ai să fii admis ca ofiţer de contrainformaţii. Aşa cum am fost şi eu în Elveţia. Ţi-ar plăcea aşa ceva, nu?

Ce-ar fi, îşi amintea Billy că se gândise, *dacă aş zice „Nu", pur şi simplu. Ştim amândoi că eu nu sunt nici pe departe ca tine şi, în acest moment, nici nu am de gând să mă schimb.*

Şi nici nu ştia dacă oraşul în care crescuse mai exista sau nu. Judecând după titlurile ziarelor, cel puţin, se părea că acel univers blând, cu mireasmă de ceai, de arte şi bune maniere trecuse printr-un odios proces chimic ce-l prefăcuse într-un bastion de isterie în masă şi violenţă nesăbuită. Chiar după Pearl Harbour, rămăsese uimit de articolele care titrau: VIOLURILE JAPILOR, JAFURI ÎN NANKING; JAPII DECAPITEAZĂ FEMEI ŞI COPII ÎN BURMA; LA BATAAN, JAPII MĂRŞĂLUIESC CĂTRE MOARTE PRIZONIERII ALIAŢI. Şi când chiar s-a pus problema, nici măcar nu mai era sigur că *dorea* să se întoarcă în această Japonie. Sau cel puţin nu înainte de terminarea războiului.

Totuşi, ca de obicei, nu spusese nimic din toate acestea. Răspunsese ceea ce i se păruse a fi cel mai aproape de ce voia să audă tatăl lui:

— Sună bine, dar chiar crezi că o să mă vrea? Adică, am cam uitat limba.

— Ce glumă bună, i-a răspuns tata pe un ton în care nu era nici urmă de glumă. Doar ai crescut acolo. Şi ei nu doresc să ia prea mulţi japonezi expatriaţi din lagăre, acum că războiul e în toi. De fapt, mi s-a spus că au admis şi oameni care nu au niciun fel de cunoştinţe despre Japonia.

Păi, asta-i minunat, s-a gândit Billy, imaginându-şi o clasă plină de zdrahoni de fotbalişti care beau bere Pabst şi se întâlneau cu fete pe care le chema Bunny şi care probabil îşi închipuiau că Japonia era o îmbinare de iad cu opereta *Mikado*[131].

În ciuda ezitărilor sale, s-a înscris chiar în aceeaşi săptămână şi a trecut examenele de admitere fără nicio dificultate. După vacanţa de Crăciun de la Universitatea din Princeton a plecat la Ann Arbor, unde a început un curs care – în afara mizerabilei pregătiri de bază care a urmat – a fost cel mai serios program prin care a trecut vreodată. Făceau opt ore de limbă japoneză pe zi. În bibliotecă nu erau decât ziare şi cărţi în japoneză. Şi erau obligaţi să vorbească limba permanent, chiar şi în dormitor. Billy a descoperit că făcea parte dintr-un grup de vreo şase NIJ sau „Născuţi în Japonia", fii de misionari, diplomaţi sau oameni de afaceri expatriaţi care, ca şi el, fuseseră născuţi sau crescuţi parţial în Japonia. Asemenea lor, socotea că orele de limbă erau stimulative, dar la nivel elementar. Îi fusese dor de limba ţării unde se născuse, de consoanele ei siflante şi ritmurile sacadate. Iar când a început să înveţe din nou literele *kanji* s-a simţit de parcă se reîntâlnea cu prieteni vechi, ceea ce era un sentiment bine-venit, deoarece se pare că la Michigan (ca şi la Princeton sau la Liceul New Hope sau la St. John's din Tokyo) nu reuşise să-şi facă prea mulţi prieteni.

Asta până la Daniel.

Billy se afla la Metzeger, un vechi restaurant german unde avea obiceiul să se ducă ori de câte ori primea bani de la părinţi. Mânca o farfurie de Sauerbraten[132], atât de absorbit de *kanji,* încât nu a băgat de seamă când s-a ocupat masa de lângă el. Dar a băgat totuşi de seamă halba brobonată de bere

(belgiană, căci cea germană fusese interzisă de mult) care i-a apărut dinaintea caietului.

— Haide, mai fă o pauză, 'tenente, a răsunat o voce groasă. O să-ţi scrânteşti ochii!

Prima lui reacţie a fost de enervare, aşa cum i se întâmpla ori de câte ori i se adresa cineva necunoscut. *Dar nu vede că am treabă?* Însă când şi-a ridicat privirile, sentimentul acela i s-a risipit într-o clipită, ca o bătaie de inimă. Sau, mai bine zis, mai multe bătăi de inimă, fiecare tot mai scurtă şi mai dureroasă.

Căci îl ţintuiau o pereche de ochi verzi cum nu mai văzuse vreodată. Nasul celui care îi vorbise era fin şi ascuţit, părul ondulat şi negru. Iar buzele neobişnuit de roşii. De fapt, dacă nu ar fi avut o gropiţă în bărbie ca a lui Errol Flynn, tipul putea fi luat drept o fată destul de arătoasă. Dar adevărul (foarte ascuns, un adevăr întunecat şi incriminator cu care Billy se împăcase cu greu) e că, dacă tipul ar fi fost o fată, Billy nu ar fi fost atât de impresionat. Sau speriat.

— Ce ştii despre asta? a întrebat el, prudent, neîndrăznind să se clintească.

Tânărul – prim-locotenent, după epoleţi – a zâmbit, dându-şi la iveală dinţii de un alb intens pe deasupra buzelor roşii.

— A… programul japonez, vrei să zici? a întrebat, arătând spre caietul lui Billy.

— Da, şi tu?

— Germana. Pare să aibă mai multă noimă în decorul ăsta, a răspuns el, arătând spre cartea sa, care era primul volum din *Der Zauberberg*{133}. Cred că şi tu te potriveşti, aşa că amândoi formăm două treimi ale Axei. *Sieg Heil*{134}, a închinat el, ridicându-şi halba.

Şi, deşi în cap i se porniseră semnalele de alarmă cunoscute, asemenea unor sirene tăcute, (*Nu-ţi face una ca asta, nu te lăsa acum),* Billy s-a pomenit că răspunde provocării şi ciocneşte halba. *E doar un nou prieten,* s-a îmbărbătat el. *Atâta tot. Şi numai Dumnezeu ştie câtă nevoie am acum de un prieten.*

Şi de bună seamă se minţea şi de data aceasta.

Şi în următoarele două luni, în puţinele ceasuri când nu erau ocupaţi cu studiile, Billy Reynolds şi Daniel McNeil îşi

petreceau timpul aproape mereu împreună. Au văzut filmele *Îndoiala*[135] şi *Frankenstein contra Omului-Lup*[136] aşezaţi unul lângă altul, fără să se atingă, dar Billy a simţit totuşi căldura piciorului lui Daniel prin pantaloni, încordându-şi muşchiul coapsei atât de tare, până a făcut cârcei. Au cutreierat muzeul de artă de la Alumni Hall, Billy cu noul lui aparat de fotografiat Contax, dăruit de părinţi, iar Daniel cu caietul de schiţe în care reproducea nimfe greceşti şi zeităţi egiptene în formă de pisică. Odată Daniel i-a făcut o schiţă de profil – o figură întunecată pe fundalul unui peisaj marin de Homer[137], în care nu părea nici stângaci şi nici capricios, ci aproape chipeş. Billy ardea de dorinţa de a-i face şi el fotografii lui Daniel, ca să aibă măcar o întruchipare, o formă chiar şi miniaturală a bărbatului pe care dorea să-l atingă şi să-l ţină în braţe, fără să-l vadă nimeni. Dar i se părea oarecum prea intim, prea îndrăzneţ, şi până la urmă nu a avut curajul.

Au ascultat muzică de Satie, care era compozitorul preferat al lui Billy, şi Brahms, care se întâmpla să fie favoritul lui Daniel. Vorbeau despre fotografie şi pictură şi se plimbau îndelung pe malul Huronului, fumând şi azvârlind pietre în apă. În afara preocupărilor similare, au descoperit că mai aveau ceva în comun: amândoi îşi petrecuseră copilăria în ceea ce era acum teritoriu inamic (mama lui Daniel era bavareză prin naştere). Şi mai aveau şi taţi neînţelegători.

— Şi ce nu-i place tatălui tău? l-a întrebat Billy când a venit vorba despre asta. Fetele cu care te întâlneşti?

Asta era una dintre întrebările presupus inocente pe care i le pusese de când se cunoscuseră. *Ai o prietenă? Citeşti mult Wilde? Îţi place Rahmaninov?* toate pe un ton lejer, dar cu un scop bine ascuns. Şi i-a urmărit chipul lui Daniel în timp ce-i răspundea, să discearnă vreun indiciu – chiar şi cea mai subtilă mişcare – despre înclinaţiile sale tainice. Şi în fiecare răspuns (*N-am găsit încă una potrivită. O, Doamne, e extraordinar de amuzant! Ei, nu prea mă dau în vânt după şţrasuri)* Billy a crezut cu nesăbuinţă că i se împlinise în fine speranţa.

— Nu sunt un bărbat aşa cum i-ar plăcea lui, i-a răspuns Daniel de data aceasta. El e mai degrabă bărbatul puternic,

căruia îi place să se lupte, să înjure, n-a vărsat o lacrimă în viaţa lui.

— Adică tu plângi mai mult decât el? l-a întrebat Billy cu băgare de seamă.

El plânsese tot timpul în copilărie. Când au plecat din Japonia, a plâns două zile la rând, nu numai pentru că a trebuit să-l lase acolo pe Rassy, câinele lui, ci şi pentru că îşi dădea seama că, oricât de ciudat şi diferit se simţise la Tokyo, în Pennsylvania se va simţi de sute de ori mai rău. Mama fusese foarte înţelegătoare: venea mereu în cabina lui cu ceaiuri fierbinţi şi batiste curate. Dar tatăl îi tratase durerea cu acelaşi amestec rece de uimire şi dezgust cu care trata cele mai multe dintre aşa-numitele „ciudăţenii" ale fiului său. Acum însă, Daniel a râs doar.

— Ei, pe naiba, a spus el cu lejeritate, uneori plâng ca o fată.

— Şi eu, a răspuns Billy, dându-şi îngrozit seama că i se umpluseră din nou ochii de lacrimi, chiar dacă de data aceasta erau de uşurare.

Într-o altă seară discutau despre Japonia şi Germania şi, când goliseră deja aproape o sticlă de whisky Four Roses, Daniel s-a sprijinit de biblioteca lui înţesată. S-a răsucit către Billy şi i-a spus, cu chipul lui angelic umbrit de o durere neprefăcută:

— Trebuie să-ţi mărturisesc, Will, eu tot nu pricep. Ce naiba se poate întâmpla cu locurile astea? Când ceva sau cineva o ia razna, în loc să nu mai aibă nimic de-a face cu ei, o ţară întreagă îi urmează orbeşte?

Şi-n clipa aceea Billy s-a gândit: *Te iubesc.* Pentru că şi-a dat seama – pur şi simplu – că acesta era adevărul.

Dar nu a spus nimic, bineînţeles că nu a putut. A ridicat din umeri şi-a mai dat o duşcă pe gât.

— De unde naiba să ştiu eu, Dan?!

Şi totuşi, în momentele acelea, în ciuda comportamentului său distant şi disimulat cu grijă, îi dădeau ghes imboldurile propriei sale conştiinţe, care-i şopteau necontenit: *Ce faci? Ce naiba te-a apucat?* Pentru că ştia de bună seamă – din alte legături dezastruoase din trecut şi din întortochelile terifiante ale imaginaţiei sale – către ce îl împingeau toate acestea. Se

simţea ca şi cum s-ar fi privit pe sine în piesa *Patimile,* ştiind prea bine că va sfârşi crucificat pe crucea propriilor perversităţi.

Apoi războiul s-a terminat cu o sinucidere într-un buncăr şi doi nori atomici uimitor de brutali. O vreme a domnit confuzia, dar în cele din urmă amândoi au primit câte o misiune, unul în Tokyoul învins şi celălalt în Berlinul zdrobit. Billy a plecat primul şi, în ultima noapte înainte de plecarea trenului (către San Francisco, de unde lua un Pan Am spre Alaska, Hawaii, Taiwan, Saipan şi aparent către toate celelalte centre urbane din Pacific, înainte de ajunge în Japonia), Daniel l-a invitat să bea un pahar de adio la restaurantul Metzeger.

S-au aşezat la masa lor obişnuită şi au închinat pentru cele două treimi ale Axei, după cum le era obiceiul. Neştiind de noile lor misiuni, chelnerul a ridicat o sprânceană. Dar Daniel a râs şi i-a spus:

— Ei, hai, nu fi aşa de acru, puiule. Ştim şi noi că s-a terminat războiul. De fapt, băiatul ăsta pleacă mâine la To-ky-o, să lucreze cu Arthur MacArthur Mac*Arthur*.

Şi la pomenirea celui de-al treilea Arthur a salutat milităreşte, ceea ce a produs nu numai hohote de râs în jur, dar şi o sticlă de Four Roses şi două ţigări de foi cubaneze din partea barmanului, în semn de apreciere pentru militarii care au câştigat războiul şi porneau acum să câştige şi pacea. Deşi ştia că nu se cuvine, Billy nu numai că a băut whiskyul cu Daniel, dar s-a şi mutat de partea cealaltă a mesei ca să stea lângă el, pretextând că avea nevoie de mai multă lumină. Apoi a rămas acolo, cu picioarele apropiate de ale lui Daniel, fără să se atingă însă, cu muşchii tremurându-i de atâta încordare. Nările îi adulmecau mirosul briantinei, al respiraţiei dulceag-piperate şi al apei sale de colonie.

S-au întrecut apoi în pahare, pufăituri de ţigară şi glume tot mai prosteşti în japoneză şi germană, cu limbile tot mai împleticite, până când încăperea a început să se învârtă cu ei şi inima lui Billy să bată cu putere, nu atât din pricina băuturii, cât dintr-a roşeţii molatece, copilăreşti ce se ivea pe gâtul alb şi pe obrajii lui Daniel. Tare ar mai fi vrut să atingă acea pată

micuţă de culoare intensă, dar în momentul acela a avut destulă minte încât să se poată stăpâni.

Interpretându-i greşit privirea, Daniel i-a zâmbit larg, dezvelindu-şi dinţii albi, a pufăit din ţigară şi i-a spus:

— Hai, 'tenente, ce-o să-mi mai lipsească serile noastre la bere!

Şi l-a plesnit cu palma peste umăr.

— Şi mie la fel! a răspuns Billy, simţindu-şi întreg trupul încordat de atingerea aceasta.

Cu mare băgare de seamă – cu inima zbătându-i-se atât de tare încât a crezut că-i va crăpa – şi-a apăsat degetele pe mâinile albe, acoperite cu păr fin ale lui Daniel.

Şi – asta a fost totul, aici s-a produs miracolul – Daniel nu s-a împotrivit. Iar în timp ce Billy clipea, ţinându-şi răsuflarea şi numărând: *unu… doi… trei…* mâna caldă a prietenului său a rămas nemişcată, îndoită uşor pe cămaşa scrobită, cu degetele abia apăsate… *cinci… şase… şapte…*

Şi ce-a simţit Billy atunci nu poate fi numit decât exaltare, deşi gândul că stăteau unul lângă altul, atingându-se, fără să se ferească, era atât de covârşitor, încât pentru o clipă toate i s-au învălmăşit în cap. Billy şi-a dus mâna la tâmplă, clipind, şi doar atunci a simţit cum mâna caldă a lui Dan se ridica de pe mâna lui.

— Ce-i cu tine, măi? l-a întrebat Daniel trăgându-se înapoi. Arăţi cam feştelit.

Se uita la Billy zâmbind cu înţeles, de parcă s-ar fi bucurat de vreo glumă, aşa ca între băieţi. *Şi oare chiar suntem aşa?* s-a întrebat Billy, încercând să-şi revină. Simţea cum speranţa îl năpădeşte şi-l încinge mult mai plăcut şi mai periculos decât whiskyul. Şi când s-a întors şi s-a uitat din nou în ochii verzi şi strălucitori ai lui Daniel, i s-a părut – chiar i s-a părut – că şi Daniel simţea acelaşi lucru.

Nu te încrede! l-a îmboldit o voce mică ce veghea asupra lui. Dar, asemenea fluieratului unui tren ce se îndepărta tot mai tare către o destinaţie necunoscută, se auzea din ce în ce mai slab.

— Da, sunt un pic ameţit, a recunoscut el, plecându-şi capul.

Uitând pentru o clipă că fuma o ţigară de foi şi nu una obişnuită, a tras adânc fumul în piept. Apoi s-a încovoiat, tuşind din răsputeri.

— Haide, măi omule! Ia-o încet! a râs Daniel, lovindu-l pe spate de câteva ori şi întinzând mâna după un pahar cu apă. Billy a savurat şi această senzaţie: lovitura zdravănă, caldă a mâinii prietenului său pe spate. Deopotrivă dureroasă, dar atât de îndelung aşteptată.

— Cred că am nevoie de aer curat, a spus ei încordat, când şi-a recăpătat vocea.

— Bună idee! Haide să luăm şi asta.

Trăgându-i cu ochiul într-un fel care a făcut să-i tresalte inima lui Billy, Daniel a luat şi sticla de whisky şi-a ridicat-o într-un toast imaginar. Şi, deşi ultimul lucru de care avea el nevoie era şi mai multă băutură, Billy a încuviinţat din cap.

— Eşti un geniu, McNeil-*san*, ştii tu asta prea bine!

— Da, fir-ar să fie, *Herr* Reynolds.

Şi-apoi, spre uimirea, groaza şi bucuria lui Billy, Daniel l-a apucat cu mâna dreaptă de umăr şi l-a îmbrăţişat strâns. Şi-aşa au ieşit bălăngănindu-se în stradă, în uralele şi aplauzele patriotice: *Bon voyage, băieţi!*

Ajunşi afară, s-au sprijinit nesiguri de zidul de cărămidă umezit de ploaie, aprinzându-şi şi împărţindu-şi ultima ţigară Lucky. Au tras câteva fumuri în tăcere, vălătucii albi de fum şi aburii respiraţiei amestecându-li-se în aerul rece de octombrie. Apoi Daniel l-a întrebat:

— Eşti gata, frate?

Şi-a mai luat o gură de băutură înainte de a-i da sticla lui Billy.

— Gata pentru ce?

Billy a acceptat sticla, gândindu-se la început că doar se va preface că bea, dar s-a răzgândit când şi-a atins gura de sticlă şi-a simţit-o caldă încă de la buzele care tocmai o atinseseră.

— Pentru Tokyo? Da!

Dar ceea ce credea cu adevărat în sinea lui era: *Nu.* Deoarece îşi dădea seama, pentru prima oară, nu numai că oraşul

copilăriei sale nu va mai fi acelaşi, dar şi că Daniel – bărbatul de lângă el, pe care îl iubea – nu va fi nici el acolo.

Aşa că a luat o gură de băutură, apoi încă una. Şi, în mod straniu, părea că îl ajută să-şi limpezească mintea, nu i-o întuneca şi mai tare. Lumea nu se mai învârtea în jurul lui şi, când şi-a oprit privirea pe chipul lui Daniel, acesta s-a uitat drept în ochii lui. Şi de data aceasta Billy nu şi-a mai plecat ochii şi nici nu şi i-a mai ferit, cum făcea de obicei. S-a uitat ţintă la el, deschis, fără nicio şovăială. Îi admira frumuseţea, pielea palidă şi nasul acvilin, buzele strălucitoare. Şi încerca, doar din priviri, să facă şi să păstreze în minte fotografia pe care nu avusese destul curaj să i-o facă în toate aceste trei luni. Şi Daniel îi întorcea privirile aţintite.

— La ce te uiţi? l-a întrebat el în cele din urmă, fără indiferenţa sau suspiciunea sau umorul cu care l-ar fi tratat de obicei, serios de data aceasta, cu privirea aţintită în ochii lui.

Billy a înghiţit în sec, simţind cum i se zbate pulsul în urechi.

— La tine.

— Ei nu? Şi ce vezi?

— Văd…

Doamne, Isuse Christoase. Billy şi-a umezit buzele.

Şi-apoi, fără să-şi dea seama ce face, fără să mai aibă timp să se gândească *măcar* la ce urma să facă, darămite să mai şi prevină, s-a aplecat spre acel chip, spre ochii aceia verzi ca sticla şi spre buzele roşii, dându-şi totuşi seama de schimbarea din privirea lui Daniel cu claritatea unui şofer care vede dinaintea ochilor cum se îndreaptă cu repeziciune spre o coliziune. Observând acel chip, cu părul negru îngrijit, cum se fereşte şocat, în aşa fel încât sărutul mic şi nereuşit al lui Billy a căzut nu pe buzele lui Daniel, ci pe obrazul lui nebărbierit, mirosind a Old Spice.

— Du-te dracului, Will, a exclamat Daniel pe un ton ce părea la început să exprime mai degrabă uimire decât groază.

A urmat o clipă de tăcere deplină şi Billy – care abia mai respira – a îndrăznit să spere că poate avusese dreptate în cele din urmă. Apoi a văzut cum lui Daniel îi fug privirile spre stradă şi i se bulbucă ochii. Când s-a uitat şi el a văzut un cuplu

în vârstă care se oprise din plimbarea de seară şi se holba la ei.

Când s-a întors, a simţit că-l loveşte ceva tare peste braţ. Era Daniel, care îl împingea cu putere. Cu cealaltă mână se ţinea de obraz, de parcă-l arsese cu fierul roşu.

— Dă-o dracului, Will, a strigat el din nou, pe un ton aspru.

— Dan… a început Billy, întinzând fără să vrea mâna spre el.

Dar Daniel l-a lovit şi mai tare peste mână.

— Ia *mâna* de pe mine, a mârâit el, ce dracu, Will!?!

Billy a simţit un gol în stomac, de parcă s-ar fi prăbuşit într-o prăpastie adâncă. *Vai, Doamne!* Apoi s-a sprijinit de zid, încercând să se facă mic de tot, să dispară chiar, simţindu-se năpădit de valuri de dispreţ de sine.

— Îmi pare rău, Dan, a şoptit el.

Dar asta nu a făcut decât să-l înfurie şi mai tare pe Daniel.

— Adică… ce dracu', a urmat el cu aceeaşi voce răguşită, în timp ce, în spatele lor, cei doi bătrânei se luau de mână şi plecau iute de acolo. Asta vrei să-mi spui? Că-n tot acest timp tu ai fost *un poponar* jegos? *Un pervers*? Şi că o să te trimită acolo – în blestemata aia de Japonie – ca să *ne reprezinţi*?

Respira cu mare greutate acum. Roşeaţa care îl cucerise atât de dramatic pe Billy mai devreme îi cuprinsese întreaga faţă, făcându-l să arate înverşunat şi grosolan dintr-odată. Buzele lui umede împrăştiau stropi de salivă în aer şi ochii îi erau înroşiţi de mânie. Priveliştea era suficientă nu numai să-i domolească pornirea lui Billy, dar şi să-i provoace o senzaţie de vomă. Apoi de frică. Teama pe care o simţea acum era diferită, mai instinctivă decât cea resimţită mai devreme, nu pentru că îşi dezvăluise secretul (căci tocmai asta făcuse), ci că Daniel îl va lovi. Şi, aşa cum îi sublinia atât de des tatăl lui, Billy nu se pricepea să se bată. Chiar şi după patru ani de *karate* la Yokohama.

— Fir-ai să fii de pervers, a continuat Daniel. Sodomia este un delict pedepsit de Curtea Marţială. Ştiai asta?

— Danny, a strigat Billy gândindu-se: *O, Doamne, îmi vine să vomit…*

— Să nu-mi mai spui pe nume. Să nu mai foloseşti numele meu niciodată. Pentru tine sunt de-acum doar locotenentul

McNeil şi fă bine să te ţii dracului la distanţă. Până mâine, cel puţin. Pentru că… pentru că… ştii ceva? Am să te spun! Ăsta e primul lucru pe care am să-l fac mâine-dimineaţă.

— Te rog, a şoptit Billy. Dan… adică domnule locotenent…

Dar Daniel se răsucise pe călcâie şi se îndepărta împleticindu-se, lăsându-l pe Billy să se uite în urma lui, cu sticla de whisky într-o mână, simţind cum i se ridică în piept un val de greaţă. A rămas cu ochii rugători, pironiţi la silueta care se îndepărta. Dar Daniel nu s-a întors. Nici măcar nu s-a mai oprit.

Ce dracu' o fi fost în capul meu? se gândea Billy din nou acum, privindu-şi colegii lui recruţi. Căuta pe chipurile lor obosite şi înspăimântate semne că ar fi aflat povestea nefericită a decăderii sale, a denunţării sale publice ca pervertit. Şi dacă ar fi aflat-o, nu dădeau niciun semn în acest sens sau aveau o reacţie atât de apropiată de lipsa lor obişnuită de interes faţă de el, că cele două situaţii erau practic identice.

— Poftiţi, domnule!

Însoţitoarea de bord se întorsese cu o tavă pe care se aflau două pastile albe şi o ceaşcă roz de carton, de unică folosinţă, umplută cu apă sălcie.

— Mă îndoiesc să vă fie de prea mare folos, a urmat ea făcându-i matern cu ochiul, dar puteţi lua măsuri mai serioase după ce aterizăm.

Billy a înghiţit strâmbându-se cele două pastile, cu apa călâie, după care a mototolit ceaşca în mână. S-a uitat apoi pe fereastră, dar, deşi perdeaua de nori se risipise, avionul se înclina pe o parte şi nu putea să vadă nimic afară. Şi oare ce o să vadă, se întreba el istovit, când o să se balanseze pe partea cealaltă? Poliţia militară? Nu, încă nu. Dar oraşul? Pentru prima dată l-a încercat un sentiment de teamă. Şi dacă nu o să recunoască *nimic?* Şi dacă Curtis LeMay – cu ajutorul propriului său tată, care construise clădirea în stil japonez unde se antrenaseră oamenii lui LeMay – răsese totul de pe faţa pământului?

Nu-ţi face griji, şi-a spus cu amărăciune, *că tot n-ai să rămâi*

aici prea mult. N-are cum să te afecteze.

Şi totuşi, peste douăzeci de minute, când stătea în uşa avionului cercetând din priviri ceea ce fusese cândva întinderea paşnică de iarbă a Clubului de Golf din Tokyo (un alt reper construit de tatăl său), Billy şi-a dat seama că era de fapt foarte afectat. Că era, la drept vorbind, uimit din cale-afară. Căci ceea ce vedea nu era orizontul efervescent, cu suişuri şi coborâşuri din amintirea lui, ci un câmp întins carbonizat, plin de schelete de clădiri goale, fără nimic altceva decât grămezi de moloz şi cocioabe improvizate.

— Doamne Dumnezeule, a şoptit el prea îngrozit pentru a mai fi în stare să facă o primă fotografie, pentru care îşi pregătise noul său aparat Contax. Doamne Dumnezeule…

Părea că aterizase pe lună.

— Domnule, i s-a adresat Hannah Cortlandt, mai pot să vă fiu de folos cu ceva? Aţi uitat ceva în cabină?

A aruncat o privire plină de înţeles peste umărul lui şi, pentru o clipă stupefiantă, Billy şi-a închipuit că afecţiunea maternă se încinsese dintr-odată şi că se dădea la el. Apoi şi-a dat seama că, de fapt, în urma lui mai erau alţi opt ofiţeri şi că ea îi cerea pur şi simplu să meargă mai departe.

— Nu, a răspuns el, ridicându-şi sacul de pânză. Am luat tot.

Distrugerea era şi mai evidentă în drum spre Pyle. Dispăruseră şi străduţele pline de forfotă ale cartierului Shinjuku, şi localurile cu fete de la etajele clădirilor. Nu mai erau nici barurile din Ginza, unde se agăţau femei în schimbul unui pahar, şi nici pantomimele deocheate din Asakusa, nici conacele aristocratice din Omotesando. Nu mai era nici urmă din maşinile curate şi strălucitoare care, cu mai puţin de zece ani în urmă, îl duceau de colo-colo la întâlniri, la club sau spectacole de teatru şi lecţii de caligrafie ori (timp de patru veri nefericite) la lecţiile de karate la care tatăl său îl forţase să se ducă pentru a mai căpăta vigoare.

Acum, stând în spatele camionului militar, nu vedea altceva decât carcasele arse ale autobuzelor şi tramvaielor îngrămădite, ca schelete de dinozauri presărate într-un pustiu ciudat,

preistoric. Vedea adolescente îmbrăcate în rochii ieftine, viu colorate, încălţate în pantofi cu toc înalt de plastic, vânzolindu-se pe aceleaşi străzi pe care umblau altădată în şosete până la genunchi şi pantofi legaţi cu şireturi. Vedea copii murdari, care abia învăţau să meargă – dar incapabili să se hrănească singuri – răscolind împreună cu câinii grămezile de gunoi în căutare de hrană. Văzând toate acestea, şi-a spus că japonezii înşişi îşi atrăseseră această soartă, că înainte de a fi se întâmpla lor asta produseseră ei în alte părţi moarte şi o suferinţă la fel sau poate chiar mai mare. *Nu e crimă,* îi spusese tatăl său, *e război.*

Şi Billy credea asta, desigur. Aşa cum credea că războiul Americii fusese drept. Şi dacă provocase distrugeri o făcuse ca să prevină distrugeri şi mai mari.

Şi totuşi, uitându-se la peisajul acela pustiu – cu copiii tumefiaţi şi adulţii ce arătau ca nişte sperietori de ciori –, vedea că nu intrau în ecuaţie. Murdăria, boala şi molozul nu păreau a fi nici parte şi nici consecinţă a vreunei acţiuni, nici crimă, nici pedeapsă. Era doar ce se putea vedea: o întindere pârjolită de distrugere şi nimicnicie. Un sfârşit.

Închizându-şi ochii, şi-a amintit o discuţie pe care o avusese la unul dintre cursurile lui din Michigan. Profesorul lor de limbă fusese înlocuit de un militar palid şi slab, venit acolo (pretindea el) ca să-i „pună la curent” cu situaţia „prezentă” din Japonia. După ce le-a arătat nişte diapozitive ale unor imagini şterse, luate de sus, a trecut în revistă o listă de şaizeci şi şapte de oraşe pe care Corpul Aerian al Armatei SUA le bombardase în ultimele luni ale războiului – împreună cu procentul în care fusese distrus fiecare oraş. *Yokohama, cincizeci şi opt la sută, Tokyo, cincizeci şi unu la sută, Toyama, nouăzeci şi nouă la sută, Nagoya, patruzeci la…* Şi lista continua la nesfârşit.

— Doamne Isuse Christoase… a şoptit Billy, în timp ce instructorul a ieşit puţin afară să bea nişte apă, secătuit de litania lui aprinsă.

Soldatul de lângă el – Colin Sanger, fiul unui misionar Fukuoka, student dat afară pentru legăturile sale cu Tinerii Marxişti de la Harvard – a pufnit:

— Să sperăm că omul a obţinut măcar tot ce şi-a dorit din

chestia asta!

— Care om? a întrebat Billy, întorcându-se spre el.

Sanger s-a sprijinit de spătarul scaunului şi şi-a împreunat degetele.

— Cum care om? LeMay Rade-tot! Ştii că toată chestia asta a fost făcută ca să convingă guvernul să finanţeze independenţa Forţelor Aeriene.

— *Ce?* a întrebat uimit Billy. Vorbeşti prostii, au făcut-o ca să scurteze războiul.

— Aşa cum Blitzul{138} la Londra a scurtat războiul pentru Germania?

Sanger a ridicat o sprânceană.

— Să nu crezi una ca asta. Eu am auzit că armata era gata să închidă FAA cu totul – prea costisitoare, prea multe accidente. Şi toţi banii puteau merge, desigur, la armata propriu-zisă. Aşa a vrut LeMay să-i demonstreze lui Truman că forţele aeriene sunt o putere militară redutabilă.

— Nu se poate una ca asta, a replicat Billy.

Colin îi aruncase o privire aproape plină de milă.

— E război, frate, orice e posibil!

Pe măsură ce camionul înainta pe ceea ce fusese 日比谷 通り în copilăria sa, iar acum se numea strada Hibiya, doar în limba engleză, Billy repeta cele două propoziţii, comparându-le. *Nu e crimă, e război. E război. Orice e posibil.* S-a simţit năpădit de un val de panică inexplicabilă; de un sentiment că ar putea să-şi deschidă ochii şi să se pomenească brusc cuprins de flăcări. Dar când i-a deschis cu adevărat, totuşi, a văzut trupul nemişcat al unei bătrâne în mijlocul drumului, cu o pisică chioară lingându-i o rană deschisă de pe frunte.

Până când a ajuns la cartierul general, nu mai dorea altceva decât să intre la adăpostul a ceva care să semene cu civilizaţia nepervertită. La o toaletă curată, de preferinţă de tip occidental. Dar până şi Pyle i-a produs un şoc. Înainte de capitulare, clădirea fusese folosită ca bază de antrenament pentru Armata

Imperială. Se zvonea că Douglas MacArthur o alesese să fie una dintre structurile care le-ar fi putut fi de folos învingătorilor, drept care bombardierele lui LeMay ar fi trebuit să o cruţe. Ceea ce Billy nu şi-a dat seama era că el cunoştea acel edificiu impunător din timpurile când avusese altă destinaţie. Fusese Marele Teatru *Takarazuka* din Tokyo, unde juca trupa eminamente feminină de dansatoare şi cântăreţe de care el fusese cândva obsedat pentru scurt timp. În amintirea lui, era un palat aurit, îmbrăcat de sus şi până jos în neon, cu afişe cu fotografii ale unor actriţe faimoase, machiate, coafate şi costumate ca să arate asemenea unor prinţese italiene şi conţi francezi. Acum arăta la fel de severă şi ponosită ca oricare altă clădire care supravieţuise bombardamentului, singurul ornament fiind literele roşii care formau numele ziaristului mort după care fusese botezată clădirea: ERNIE PYLE.

Ceilalţi membri ai Detaşamentului de Limbă şi-au înşfăcat sacii de pânză şi s-au îndreptat spre intrare. Dar Billy a rămas pe loc, întinzându-şi gâtul să vadă mai bine, având senzaţia că minţile i-o iau razna. Simţea că ceva nu era în regulă, ceva nu se potrivea. Cu greu şi-a dat seama ce anume: ori de câte ori se gândea la Tokyo, în ciuda a tot ce se petrecuse, el îşi închipuia oraşul aşa cum îl ştiuse dintotdeauna. Se gândea la orizontul limpede, încadrat de faldurile şi crenelurile acoperişurilor în formă de scoică, împănate din loc în loc cu colţurile drepte ale unor clădiri în stil occidental. Cu străzile pline de veşminte foşnitoare şi de ecoul păcănitului pantofilor de lemn, cu mirosurile tari şi amestecate de *sencha*{139} tămâie şi ceai.

Pe scurt, îşi închipuise că revenea acasă.

Ajuns înăuntru, şi-a lăsat sacul de pânză la ceea ce-şi amintea vag a fi fost garderoba teatrului şi a luat-o în sus pe scări, în căutarea birourilor Serviciului Civil de Informaţii. Le-a spus numele, gradul militar şi numărul de identitate şi s-a aşezat apoi cu mapa în mână, cu capul încă plesnindu-i de durere, în ciuda aspirinei luate în avion. Dar, la lumina gălbuie a becurilor bâzâitoare şi în păcănitul docil al maşinilor de scris, panica a început să i se diminueze şi şi-a găsit o alinare stranie în completarea formularului cu întrebări obişnuite al Fişei

Individuale a Agentului de Informaţii din Japonia Ocupată. Numele: *William Anton Reynolds.* Data naşterii: *25.05.1923.* Locul naşterii: *Tokyo, Japonia.* Cunoştinţe: *limba şi cultura japoneză, ştiinţe politice, limba şi literatura franceză, arhitectura, fotografia (hobby)…*

— E cineva aici prim-locotenent William Reynolds?

Billy şi-a ridicat privirile şi-a văzut un căpitan cu o mapă în mână stând în pragul uşii.

— Reynolds, a repetat omul. William Anton Reynolds?

Fir-ar să fie! s-a gândit el. S-a ridicat şi a salutat.

— Da, să trăiţi, aici sunt!

Căpitanul l-a cântărit dintr-o privire, strângându-şi buzele subţiri.

— Soldat, Colonelul Matthews vrea să te vadă la el în birou. *Pronto!*

— Da, domnule.

Deci nu le-a trebuit o săptămână întreagă. Doar două zile. Cine-ar fi crezut că serviciile erau atât de al naibii de eficiente?

Billy şi-a vârât mapa sub braţul care-i tremura şi şi-a croit drum printre ceilalţi recruţi, care-i zâmbeau cu înţeles.

— Te-arunci deja în apă, Reynolds? a chicotit cineva pe înfundate.

Dar Billy nici nu l-a auzit, preocupat doar unde să pună piciorul.

Şi ce-o să le spun acum? se întreba el înnebunit. *Ce furioşi o să fie…*

Se gândea, evident, la părinţii lui. Dar se mai gândea şi la palisadele pe care mărşăluiseră şi alegaseră de zeci de ori în timpul antrenamentelor de rutină. Acoperite cu sârmă ghimpată, erau ameninţarea care îi ţinea pe soldaţi în rând. Dar ceea ce-l înspăimânta pe el cu adevărat erau sunetele pe care le auzea uneori venind din adâncul lor, urlete şi ţipete care trădau durere adevărată.

— Oare ce le-o face acolo? l-a întrebat el în cele din urmă pe un coleg de dormitor.

— La pârnaie? Poliţia militară îi bate de scoate untul din ei, a răspuns el de parcă ar fi fost un lucru absolut normal.

— Face parte din pedeapsă?

— Da de unde! Asta e doar de distracţie! a urmat el, făcându-i cu ochiul într-un fel destul de prietenos. Şi pentru bulangii e şi mai rău. Poţi să-ţi închipui.

Billy a încercat să-şi alunge gândul acela îngrozitor din minte şi să se concentreze la cele dinainte. Ce naiba avea să le *spună*?

„*Sodomie, domnule?* Da de unde! E drept că mi-am pierdut echilibrul. Poate că am căzut puţin şi peste locotenentul McNeil. Dar, să vedeţi, domnule… cam băusem un pic…”

Şi totuşi, era poziţia lui faţă de cuvântul lui Daniel. Şi Daniel îi era superior în grad. Şi ceea ce era mai rău era că cei doi bătrâni fuseseră martori. Ce-ar fi ca Daniel să fi reuşit să dea de ei? În cazul acesta, cel mai bine ar fi fost să recunoască drept: „Da, domnule, e adevărat. Sunt un pervers şi un nenorocit. Nu ştiu de ce sunt aşa, dar aş dori să îmi cer scuze pentru orice problemă aş fi putut cauza”.

Au intrat în biroul colonelului, o încăpere mare, fără ferestre, care într-o altă existenţă fusese o cabină a dansatoarelor *Takarazuka,* deşi Billy nu-şi dădea seama cum de făcuse o astfel de legătură. Apoi şi-a amintit afişele cu spectacolele baletului *Takarazuka.* Mai bine de un an le colecţionase cu pasiune şi fiecare cuprindea schiţa detaliată a sălilor de repetiţii şi a cabinelor (cu atenţia specific japoneză pentru detalii).

Billy nu avea habar cum arătase încăperea atunci, dar era evident că fusese complet schimbată. Pereţii fuseseră zugrăviţi în gri, culoare militărească deosebit de apăsătoare, iar pe ei atârnau portretul lui Truman şi o mulţime de diplome şi medalii.

În mijlocul tuturor acestora se afla Colonelul Rory Matthews, la un birou uriaş de stejar care aparţinuse probabil unui ofiţer japonez la fel de important, de pe vremea când fusese acolo Armata Imperială.

— Locotenentul Reynolds, domnule, a anunţat căpitanul, pe un ton ce suna mai degrabă a scuză.

— Aaa, bine. Mulţumesc, căpitane. Poţi să pleci.

Căpitanul a ieşit. Lui Billy îi era nesuferit deja, dar i-a părut

rău să-l vadă plecat. Brusc s-a simţit foarte singur.

— Prim-locotenent William Reynolds, domnule! s-a prezentat, salutând.

— Pe loc repaus, locotenent Reynolds, i-a spus colonelul. Stai jos.

Printr-o mişcare a mâinii cu inel i-a făcut semn spre un scaun căptuşit cu piele roasă. Era un bărbat masiv, îmbujorat, cu ţeasta rasă şi cu o cămaşă călcată impecabil. La prima vedere arăta cam ca Daddy Warbrucks{140}.

— Am auzit o mulţime de lucruri despre dumneata, a început Matthews, în timp ce Billy se aşeza pe scaun. Am toată tărăşenia aici.

Vorbind, bătea uşor cu degetele o scrisoare groasă deschisă în faţa lui pe birou, iar prima reacţie a lui Billy a fost să se chircească. S-a uitat la plicul alb, cu şirul de trei ştampile de poştă aeriană şi s-a gândit: *Stai aşa! Să fi venit cu poşta?* Căci evident, lucrurile nu se legau deloc. Presupunând că Daniel îşi înaintase plângerea luni dis-de-dimineaţă, nu avea cum să fi ajuns acolo înaintea lui Billy.

— Domnule? a început el răguşit, neîndrăznind să spere.

— Tatăl dumitale, a urmat Matthews, după cum bine ştii, a lucrat pentru Forţele Aeriene cu câţiva ani în urmă. A colaborat cu colonelul Jamison, care se-ntâmplă să-mi fie prieten.

Şi a bătut din nou scrisoarea uşor, iar Billy a simţit că pică de pe scaun de uşurare.

— Am auzit ceva despre asta, domnule, a spus el, dându-şi prea târziu seama că nu ar fi trebuit să ştie nimic despre proiectul de la Dugway.

Din fericire, Matthews nu a observat, ori poate nu i-a păsat de această încălcare a regulilor de securitate.

— De fapt, a continuat el, cred că colonelul Jamison i-a vorbit tatălui dumitale despre programul nostru de aici. Aşa că mi-a cerut să am grijă de dumneata, fiule.

Fiule! Billy simţea că îl înţeapă ochii. Nu-şi mai aducea aminte de când nu-i mai spusese cineva aşa. Nici măcar tatăl său.

— Vă mulţumesc, domnule!

Matthew a ridicat scrisoarea din nou, frunzărind-o până a ajuns la o altă pagină.

— Mi se spune şi că ai fost printre cei mai buni studenţi de la Ann Arbor. E adevărat?

— Aşa se spune, domnule!

— Şi vorbeşti curent limba japilor!

Billy a încuviinţat din cap, deşi ura cuvântul acela. Unul dintre lucrurile care îl impresionaseră la Daniel de la început (în afară, desigur, de frumuseţea lui blestemată) a fost faptul că era atent să nu folosească astfel de vorbe.

Îi numea pe nemţi nemţi şi pe japonezi japonezi. Şi pe negri îi numea negri.

— E o chestiune de respect, a răspuns el ridicând din umeri, atunci când Billy a remarcat asta.

Deşi respectul lui Daniel avea şi el limitele lui… *Şi-n tot acest timp ai fost un poponar jegos? Un pervers?*

— Asta mi se pare destul de impresionant, a continuat Matthews.

— Ei bine, să vă spun drept, domnule, eu am crescut aici.

— Adevărat, ciudat, dar adevărat.

Matthews şi-a ridicat braţele încordându-şi muşchii, apoi a întins mâna dreaptă spre o cutie netedă de lemn de pe colţul biroului. A ridicat capacul şi i-a arătat lui Billy ce era înăuntru.

— Havane. Nimic mai bun. E nevoie de puţin verde pe-aici, aş spune! a zis el, făcând cu ochiul.

Billy a privit nefericit la tubul cu bentiţă aurie, simţind mâna lui Daniel plesnindu-i spatele.

— Nu, vă mulţumesc, a răspuns el încet. Eu… nu prea fumez ţigări de foi… Vă deranjează dacă fumez o ţigară, totuşi?

— Te rog.

Billy şi-a scos pachetul de Lucky din buzunarul de la piept. Şi-a aprins o ţigară în timp ce colonelul pufăia din mahorca lui.

Şi-au stat aşa, într-o tăcere prietenoasă, învăluită de fum, până când Matthews a întrebat:

— Şi… îţi place că te-ai întors?

Billy şi-a dres vocea.

— Păi, am ajuns doar de câteva ore. Se pare că foarte

multe… hmm… s-au schimbat.

Colonelul şi-a strâmbat buzele.

— Ăsta e un mod elegant de a spune. Adevărul e că am bombardat oraşul ăsta de l-am făcut praf. Am omorât peste o sută de mii de civili în mai puţin de patru ore. Am făcut praf mai mult de jumătate din capitală. Şi jumătatea care a rămas este supraaglomerată, măcinată de boli, gata să moară de foame. Ah… şi plină de şobolani.

Neştiind cum ar trebui să reacţioneze la aşa ceva – cu o tăcere respectuoasă? Cu aplauze? – Billy a dat uşor din cap. Văzuse de bună seamă aceste date statistice, atât în rapoartele de contraspionaj care îi fuseseră furnizate, cât şi în puţinele relatări din ziare, după ce Forţele Aeriene Armate îşi lansaseră campania distrugătoare. Deşi nu se aşteptase nici pe departe la aşa ceva… Şi-a clătinat trist capul.

— Pe scurt, ăsta nu e un locşor călduţ, aşa cum au primit colegi de-ai dumitale la Paris, să zicem. Oraşul e o epavă blestemată şi avem de lucru mai mult decât putem duce. Ca să fiu cinstit, ar trebui să spun că avem nevoie disperată de ajutor. Dar nu sunt mulţi care să vorbească limba japilor. Aşa că o să ai ceva de lucru!

A pufăit din nou din ţigară şi s-a uitat gânditor la Billy.

— Dar în semn de recunoştinţă pentru treaba excelentă pe care a făcut-o tatăl dumitale pentru noi, am să-ţi dau una dintre misiunile mai uşoare. Să înţeleg că ştii să traduci destul de bine, nu?

— Destul de bine, a răspuns el, modest, căci fusese cel mai bun din clasă.

— Bine. Atunci am să te pun să faci transcripţii – interviuri, mărturii, chestii de-astea. Vei face parte din grupul de presă şi relaţii publice. Ei se ocupă de notele în limba japoneză şi de scrisorile pe care le primeşte aici generalul MacArthur. O să lucrezi şi cu specialistul nostru în mediile de comunicare, căpitanul Frank Tuttledge, la aprobarea articolelor noi care urmează să apară în presă et cetera.

Billy s-a încruntat.

— Înainte să apară în presă, domnule?

Colonelul a înclinat scurt din cap.

— Corect. Nu facem caz de asta, evident – cu toată libertatea de exprimare şi alte d'astea –, dar ţinem în frâu ziarele acum la fel de mult cum o făcea şi Tojo[141]. Nimic nu se publică fără aprobarea SCAP[142]. Şi nu se aprobă nimic care să atingă – chiar şi indirect – orice temă considerată „contrară obiectivelor ocupaţiei", a zâmbit el larg. Asta e un citat, bagă de seamă.

— Şi care ar fi temele…

— O să primeşti lista. Dar cuprinde orice ar fi negativ la adresa GI[143]. Nu e de mirare, băieţii noştri au întrecut câteodată măsura la petreceri. Şi, în primele noastre săptămâni aici, poate au cam sărit peste cal.

— În ce sens, domnule?

Colonelul a ridicat din umeri.

— Le-au luat jucăriile. Au sărutat nişte fete. Un ziar a publicat ştirea prostească despre treisprezece mii de violuri în Kanagawa, numai în primele zece zile. Nu-i nevoie să-ţi spun că astfel de reportaje iresponsabile trebuie evitate. La fel, majoritatea ştirilor despre Hirohito şi Grasu'[144].

Billy a ridicat o sprânceană.

— Ziarele nu pot scrie despre bombele atomice?

Ziarele americane fuseseră pline de ştiri despre Hiroshima şi Nagasaki – cu descrieri grafice şi explicaţii ştiinţifice care mai mult încurcau decât lămureau ce se întâmplase în cele două oraşe. După unele articole, nu mai rămăsese aproape nimic din ele – o idee care îi producea greaţă, chiar dacă creierul lui uimit refuza să o proceseze. Nici până în clipa de faţă nu putuse să înţeleagă nimic.

Matthews îşi scutura capul lui mare.

— Pentru moment, acest subiect e pe lista neagră. Şeful crede că ar produce nelinişte şi nemulţumire. Şi nu vrem asta acum, la începutul jocului.

Şi a dispărut din nou după hârtii, singura dovadă că era încă acolo fiind norul de fum acru, în timp ce Billy încerca să înţeleagă ceea ce auzise.

N-au mai rămas prea mulţi care să vorbească limba japilor? repeta el în gând, nevenindu-i să creadă. *Dar cei şaizeci şi ceva*

de milioane de cetăţeni japonezi care erau în viaţă când am plecat noi?

Apoi şi-a amintit de ţigară, cam târziu, căci, pe când o ducea din nou la gură, primii centimetri erau deja scrum. Şi, spre groaza lui, vârful i s-a desprins şi-a plutit uşor, împrăştiindu-se pe covorul crem. Din fericire, Matthews avea încă nasul în dosar, aşa că Billy a acoperit scrumul cu piciorul.

— Dar, pot să vă întreb, domnule, ce se întâmplă dacă totuşi ne scapă vreun articol? Ştire de ultimă oră sau ceva asemănător?

— Dacă nu ne place, se retrage ziarul. Fiecare ediţie. Se dă la topit şi se aruncă, pe loc, iar ziarele trebuie să refacă întreg tirajul lor blestemat. Ceea ce-i costă ochii din cap, de bună seamă. Şi nici unii nu-şi pot permite asta. Ultima dată când s-a întâmplat, ziarul cu pricina aproape că a dat faliment. Dumnezeu ştie cum se descurcau oamenii ăştia înaintea noastră, a urmat el, clătinând din cap şi stingându-şi ţigara. În orice caz, acum au învăţat şi ei să se controleze singuri. Totuşi trebuie să-i citim cu mare atenţie. Dacă se întâmplă să-ţi scape ceva *ţie,* suporţi consecinţele. Influenţa mea nu e nelimitată. Înţelegi?

Billy a încuviinţat din cap, uitând pe moment că nu va apuca să rămână acolo suficient de mult pentru a suporta orice fel de consecinţe. Sau cel puţin nu pe cele la care se referea colonelul. Pentru prima dată a simţit un oarecare regret. Fără să vrea, chiar îi plăcea omul acela. Şi, în mod surprinzător, simţea că şi el îl plăcea – că Matthews nu ştia şi nici nu-i păsa dacă lui îi plăceau fetele sau băieţii sau afurisitele de vaci, ci îl respecta pentru abilităţile sale. Şi dacă aşa stăteau lucrurile, atunci era o relaţie cu totul diferită de cea pe care o avusese cu ceilalţi ofiţeri în anul de când se înrolase. Ce păcat că nu va apuca să o ducă mai departe.

— Aşa că asta e! a încheiat Matthews. Trebuie să mă pregătesc pentru întâlnirea de la ora cinci, aşa că îmi iau rămas-bun. Dar dacă ai nevoie de ceva cât timp te aranjezi, nu ezita să-mi spui.

— De fapt, ar fi ceva, domnule. Noi avem o casă în provincie

– în prefectura Nagano, la Karuizawa. Înţeleg că mulţi dintre străinii care nu au plecat înainte de începerea războiului au fost trimişi acolo, ca într-un fel de exil, şi că armata japoneză i-a cazat în diferite case pe care le-au rechiziţionat în acest scop. Tata e un pic îngrijorat şi m-a rugat să-mi iau o zi liberă să mă duc să văd ce s-a întâmplat acolo. Să văd dacă a suferit vreo stricăciune.

— Şi ai nevoie de un permis.

— Cu cât mai repede, cu atât mai bine, dacă nu vă cer prea mult. *Cât mai sunt pe-aici.* Doar o singură noapte mi-ar fi de ajuns.

Matthews s-a ridicat, adunându-şi scrisorile şi rapoartele la loc în dosarul de pe birou.

— Ce-ar fi să începi lucrul mâine şi să-ţi iei liber tot sfârşitul de săptămână începând de vineri?

— E grozav, a spus Billy ridicându-se şi el. Vă mulţumesc, domnule!

— Nu ai pentru ce, a conchis colonelul salutându-l scurt. Să fii aici la opt. Eşti liber.

Billy a salutat şi a făcut câţiva paşi spre uşă, străduindu-se să nu se gândească la faptul că data viitoare când va intra în acest birou va fi probabil ca să-şi ia ordinul de plecare.

Întors la Nippon Ysen Kaisha (o altă clădire special cruţată pentru ei), Billy s-a prăbuşit în pat, trist, cu ochii aţintiţi în tavanul cenuşiu. Nu se ştie din ce pricină i se repartizase cea mai bună cameră de pe etaj. Era singura cameră cu un pat, avea nu una, ci două ferestre, şi un birou vechi, frumos de stejar despre care şi-a închipuit că trebuie să îi fi aparţinut vreunui conducător de rang înalt al vreunei companii. Simplu noroc? Sau colonelul mai trăsese nişte sfori pentru el? Ei bine, noroc sau favoritism, era prea târziu, ca de obicei.

Mai mult, ca să se pedepsească singur, şi-a imaginat cum îşi va fixa ceasul deşteptător şi se va trezi în fiecare dimineaţă. Cum va alerga la duş cu trusa lui de cosmetice în mână. Cum îşi va decora noptiera şi pereţii albi, aspri, poate punându-şi lângă pat fotografiile lui preferate, afişul cu Bette Davis lângă

fereastră şi vechile măşti No şi gravurile pe lemn pe pereţii din faţă. Le avea pe toate cu el, chiar acolo, în sacul de pânză. Dar, după cum stăteau lucrurile, nu era sigur dacă merita să-şi despacheteze hainele.

În cele din urmă, a despachetat totuşi câte ceva. Doar lenjeria şi şosetele. Şi a simţit o oarecare alinare. Şi-a agăţat *yukata* de uşă, şi-a stivuit cărţile şi revistele pe noptieră. Şi-a atârnat aparatul de fotografiat de un cui vopsit înfipt în perete. Apoi s-a prăbuşit pe pat cu volumul ponosit *Finnegans Wake*{145} pe care fusese prea beat în avion ca să-l citească. Nu citise nici trei pagini când pleoapele ameninţau să i se închidă din nou, iar el le-a lăsat, cu un sentiment de plăcere hedonistă. Şi totuşi, când a auzit bătaia în uşă, a sărit în picioare înainte de a se trezi pe de-a-ntregul, cu sufletul la gură şi cu un singur gând răsucindu-i-se în minte: *Măcar la pârnaie o să am parte de somn.*

Dar când a deschis uşa, nu era poliţia militară, ci trei recruţi de pe palierul lui.

— Salut, Reynolds, i-a spus unul dintre ei, un evreu cu părul creţ din New Jersey, de care Billy îşi aducea aminte vag din avion, fiindcă stătuseră împreună la coadă la toaletă, ne-am întâlnit în avion. Sunt Frank Rosen, nu-ţi mai duci aminte?

— A, da!

— Umblă vorba că tu eşti noul favorit al lui Matthews, i-a spus Rosen zâmbind larg.

— Cine a zis?

— Ştie toată lumea, a spus şi Marcus Sato, un *nissei* pe care Billy îl cunoscuse cândva la Michigan. Frumoasă cameră, a fluierat el admirativ. Ia zi, nu vrei să vii să petreci cu noi? Mergem la Clubul American. Se zice că sunt ceva dame grozave printre secretare. *Dacă* cumva te interesează.

Cineva a chicotit. Era un sunet cu care Billy se obişnuise de acum, deşi nu-şi dădea seama dacă asta însemna că ştiau secretul lui. Nu că ar fi fost prea multe de ştiut. Tânjeli ruşinoase, ascunse în timpul zilei şi reînviate pe furiş noaptea. O scurtă şi euforică explorare când a dormit o dată la un coleg din clasa a şaptea care nu a mai vrut să ştie de Billy după aceea. Şi noaptea aceea posacă de la Princeton, când a nimerit într-un

loc numit Barcy, unde un bărbat mai în vârstă i-a dat să bea whisky şi i-a arătat fotografii cu nepoţii lui. Apoi l-a dus pe o alee din spatele barului. Tipul duhnea a gin şi suc de roşii. Avea o aluniţă în vârful capului chel, care arăta precum harta Floridei în timp ce se mişca în sus şi-n jos. Tot ce-şi mai amintea era că durase îngrozitor de mult şi că nu a ştiut cum să fugă de-acolo mai iute când s-a terminat.

Şi apoi, desigur, a fost Daniel. *Daniel, ah, Doamne…*

Tocmai când dădea să le spună să se ducă naibii, şi-a aruncat ochii spre pat. Îl vedea acolo, aşteptându-l. Cu perna subţire, albă, cu pătura de armată, ce nu poate fi descrisă. Cu cartea lui Joyce nedeschisă aşezată pe ea. Gândul că acest tablou singuratic putea fi ultima sa imagine despre Tokyo i-a încordat gâtul.

Spre surprinderea lui, s-a întors spre ei şi a ridicat din umeri.

— Sigur că da! Adică, ce? Haideţi, ce naiba!

Clubul American se afla în ceea ce fusese cândva Shibuya-*ku*, în partea de vest a Tokyoului, dar se numea acum Washington Heights, cu un steag al SUA nou-nouţ pe acoperiş, ca să arate cui aparţine. Zărindu-l din aleea de la intrare în formă de potcoavă, Billy s-a pomenit închipuindu-şi clădirea scundă şi întinsă care fusese cândva un club japonez de domni, rechiziţionată de Armata Imperială Japoneză şi transformată în şcoală de ofiţeri. Apoi a fost oferită învingătorilor, care şi-au instalat acolo iute camere de recreere, un bar şi sală de dans.

În holul cel mare, chelneri japonezi îmbrăcaţi cu veste se furişau tăcuţi, purtând pe sus tăvi cu băuturi şi scrumiere. Un grup de muzicieni şleampeţi, de parcă atunci ar fi aterizat de la Las Vegas, interpretau muzică de estradă pe-o scenă. În afară de chelneri şi Marcus Sato, toţi ceilalţi păreau a fi albi. Şi în afară de câteva femei ciufulite înşirate în dreptul barului, toţi ceilalţi păreau a fi bărbaţi.

Femeile erau, desigur, secretarele SCAP – sau „sex-atarele”, cum le numeau tovarăşii lui – în legătură cu care noii săi colegi îşi făceau atâtea speranţe. Billy privea amuzându-se cum locotenenţii Sato şi Rosen se năpusteau între ele, comandând de

băut şi ochindu-şi ţintele cu paharele pline în mâini. Dar au fost refuzaţi de toate, unul după altul, chiar înainte de a încheia prezentările. *Banzai*, s-a gândit Billy şi a zâmbit pentru prima dată după ceea ce i se părea a fi fost un milion de ani.

— Ei, bine, a spus el când Rosen s-a întors la masa lor, dezamăgit. Cel puţin nu te-a fiert prea tare.

— Să te văd râzând, a ripostat Rosen, zâmbind cu înţeles, când o să capeţi *tu* numărul de telefon al uneia.

Şi când Billy i-a răspuns: „Nu-ţi face speranţe, eu nu am prea mare succes la femei!”, s-au auzit hohote de râs.

Dorind să păstreze amintirea momentului, a făcut câteva fotografii prosteşti de grup, apoi una cu barmanul care dădea foc unei bucăţi de portocală. Le-a fotografiat şi pe sex-atarele care făceau grimase de groază la vederea flăcării şi apoi pe o altă femeie albă, mai în vârstă, îmbrăcată într-o jachetă *happi*{146} şi cu piepteni de gheişă în păr. A luat în vizor unul dintre cuplurile de la masa de alături, care se ţinea de mână murmurându-şi drăgălăşenii îngreţoşător de dulci, dar s-a răzgândit când discuţia lor s-a transformat într-o ceartă nedesluşită despre fidelitate.

Când şi-a îndreptat din nou atenţia către paharul său, a văzut cu mirare că era aproape gol deja. În acelaşi timp, un tânăr cu pielea netedă a răsărit ca din pământ lângă el, asemenea unui spiriduş.

— Terminat? a întrebat el. Bă-u-tu-lă alta pentru GI?

— Mulţumesc, a răspuns Billy în japoneză. O să iau una dintr-alea. Cu două felii de lămâie şi un cub de gheaţă. *Onegai*{147}.

Chelnerul s-a luminat la faţă.

— Vorbiţi bine japoneza, a spus el părând sincer emoţionat.

— Mulţumesc, am crescut aici.

— Ce interesant! a răspuns japonezul, fixându-l cu şi mai mult interes cu ochii lui apoşi. Unde aţi locuit?

— În Ayoma, mai tot anul. *Nichome*. Ştii chioşcul ăla mare de poliţie la colţul străzii Azabu?

Chelnerul a zâmbit larg, dându-şi la iveală dinţii săi lustruiţi, dintre care cei doi din faţă erau drăgălaş de strâmbi.

— Ce ciudat! a exclamat el, am lucrat chiar acolo… înainte de…

Billy aştepta, curios să afle cum îşi petrecuse timpul în război omul acesta cu chipul blând. Dar chelnerul a fluturat doar din mână, alungând gândul aşa cum ar fi făcut cu orice alt subiect neplăcut şi uşor nelalocul lui.

— Aţi mâncat vreodată la Harimoto Fruits Parlor? l-a întrebat el în schimb.

— În fiecare miercuri, după şcoală, a chicotit Billy.

— Aha, a exclamat chelnerul, plesnindu-şi încântat palmele. Atunci probabil că v-am servit chiar eu. Deşi nu-mi amintesc să fi servit pe nimeni cu o culoare de păr atât de interesantă. Sunt *sigur* că mi-aş fi amintit.

Şi-apoi i-a zâmbit într-un fel care i-a făcut inima să-i tresalte – mai întâi de uimire, apoi de groază. *Nu pica în plasă, nu te înveţi minte niciodată, tâmpitule!*

Şi-a îngăduit totuşi să-şi ridice din nou aparatul de fotografiat.

— Ce zici? a început el prudent. Te superi dacă îţi fac o poză?

Chelnerul a devenit bănuitor pe loc.

— Dar de ce? Sunteţi de la poliţia militară?

— Nu, nu, nicidecum, s-a grăbit el să-l liniştească. Doar că-mi place să fac fotografii.

Chelnerul a aruncat o privire îngrijorată către barman, dar acesta era ocupat să le uimească pe sex-atare cu tehnica lui de aprindere a portocalelor.

— Bine, atunci! a spus el.

Şi s-a aranjat într-o poziţie de poză, zâmbind şi ţinându-şi tava mândru în sus. După care a făcut o plecăciune şi a mulţumit.

— Frumos aparat, a adăugat omul. E Contax? Am avut şi eu un Fuji… înainte.

După care s-a îndreptat grăbit spre bar, lăsându-l pe Billy să-şi înlocuiască obiectivul şi să se întrebe de ce oare toată lumea de aici îşi împărţea viaţa în două etape clare: *înainte* şi *după*.

Când chelnerul s-a întors cu ginul tonic al lui Billy, a pus

paharul pe un şerveţel pe care scrisese un nume şi o adresă.

— Ce e asta? a întrebat Billy, precaut.

Omul a făcut semn spre nasul său.

— Asta, a spus el, sunt eu. Tanaka Jiro. Şi aici locuiesc. Aş vrea să văd şi eu fotografia, poate când o developaţi.

Şi a zâmbit în aşa fel încât l-a uimit pe Billy. De data asta însă, era sigur că nu se înşelase.

A mai luat o sorbitură din pahar, ca să-şi ascundă tulburarea. Băutura era amară şi acrişoară şi reconfortantă. *E bine înapoi aici?* s-a întrebat el, tatonând ideea. Şi, spre uimirea lui, chiar era. Cel puţin pentru moment.

Aşa că i-a zâmbit lui Jiro şi i-a răspuns: „Desigur", apoi i-a dat un bacşiş gras, deşi ştia că în ţara aceea nu era necesar. Şi a băgat şerveţelul în buzunar. Şi chiar dacă ştia prea bine că nu se va duce acolo – chiar dacă prin vreo minune ar fi rămas în locul acela suficient de mult –, gândul că îl avea în buzunar îi producea o senzaţie de căldură. *Ei, ce părere ai,* se gândea el, *uite că Billy a căpătat numărul cuiva până la urmă!*

El avusese, de bună seamă, mai mult noroc decât ceilalţi tovarăşi traducători, care, destul de iute, l-au urmat dezamăgiţi pe Rosen înapoi la masa lor. Se părea că sex-atarele SCAP nu s-au lăsat prea mult impresionate de talentele lor lingvistice, căci oricum ţinteau mult mai sus decât la recruţii cu grade inferioare de la Contraspionaj. Până pe la orele unsprezece, se cuplaseră fiecare cu cel puţin un ofiţer, iar cea mai puţin urâtă dintre ele avea în jurul ei chiar trei. Sato, Billy şi Rosen tocmai se gândeau să pună capăt distracţiei şi să plece, când s-a apropiat de ei un prim-locotenent înalt – pe care Sato îl cunoştea de undeva –, urmat de un secund spălăcit. Billy nu a înţeles numele blondului, dar cel înalt s-a recomandat Deşiratu', sau Piciorongu' sau poate Strâmbu' (poreclele de garnizoană nu-l impresionau prea tare). Când ceilalţi băieţi s-au plâns de oferta slabă de cuceriri, el s-a oferit să-i ducă într-un loc mai acătării.

— Unde adică? a întrebat Sato.

— La Clubul American.

— Păi nu suntem la Clubul American? a întrebat Billy.

— Asta nu-i nimic, a spus Strâmbu'. Nu face doi bani. Haideţi!

— De fapt, i-a lămurit el pe drumul hurducat către destinaţia lor, e un bordel.

— Grozav, a exclamat Billy morocănos.

— E unul de calitate, totuşi, s-a băgat în vorbă şi blondul. Nu are faima celor de la Paramount sau la Paradise, e mai degrabă un fel de casă de gheişe, după cum se spune.

Dar când au ajuns la destinaţie, Billy a ghicit dintr-o privire că nu era nici pe departe aşa. El ştia prea bine cum arăta o adevărată *ochaya*{148}*,* căci trecea zilnic pe lângă una în drumul său spre şcoală. Clădirea aceea fusese un loc de o eleganţă discretă, cu portaluri arcuite şi frontoane argintii.

Spre deosebire de ceea ce ştia el, „Clubul American" ocupa parterul unui fost cămin de fabrică, asemănător cu ceea ce construise tatăl lui ca poligon de încercare pentru ca Forţele Armate Aeriene să aibă unde-şi arunca bombele. Intrarea era împodobită cu beteală şi desene de mână, dar chiar şi de la distanţă l-a frapat pe Billy ca fiind tristă şi ponosită. Uşa de la intrare abia se mai ţinea în balamale, de parcă ar fi fost beată şi ea, iar sunetele ce răzbăteau dinăuntru nu erau deloc rafinate: insulte răcnite, glume bălmăjite, râsete amestecate de femeie, asurzitoare şi ritmice. De undeva se auzea un pian care zornăia fals o melodie sincopată, creând aspectul suprarealist al unui bar de văcari.

Îngrozit, dar şi curios, Billy a rămas în urma celorlalţi ca să facă nişte fotografii. Tocmai se pregătea să facă o a treia poză, când un deget mare şi roşu i-a acoperit obiectivul.

— Pentru Dumnezeu, Archie! Intri, sau ieşi?

Billy a lăsat aparatul de fotografiat în jos. În faţa lui stătea Strâmbu', întinzându-i un prezervativ împachetat în staniol, având pe chip o expresie ce dovedea că făcuse asta de mai multe ori.

— Billy mă cheamă, i-a reamintit apoi, arătând spre prezervativ: Nu, mulţumesc.

— Ce, nicio pizdă? Te păstrezi pentru cineva anume?

— E vreo problemă? a întrebat Billy, simţind cum se roşeşte tot.

— A, nu-i nimic, niciun fel de problemă.

Strâmbu' i-a aruncat o privire tovarăşului său spălăcit şi Billy s-a străduit cu greu să nu se înroşească şi mai tare.

— Haide înăuntru, Morcoveaţă, a urmat Strâmbu', avem nişte mama-*san* aici care-o să te mănânce de viu când o să-ţi vadă părul ăla.

În mintea sa, Billy şi-a închipuit o fotografie cu el răsucindu-se pe călcâie şi plecând de acolo. Dar, cum se întâmplă cel mai adesea, imaginaţia şi realitatea nu coincid. În timp ce în mintea lui, Billy se vedea întorcându-se mulţumit în camera lui şi la *Finnegans Wake,* ochii îl văd cum îşi înşurubează capacul pe obiectiv, pune ascultător piciorul drept înainte, urmat de stângul. Îl văd pe Strâmbu' şi pe tovarăşul lui spălăcit cum îl privesc zâmbind, de parcă ar fi un erou de război revenit la vatră. Văd şi uşa care abia surâde cum se deschide larg ca un rânjet.

Înăuntru a mai refuzat un prezervativ oferit de uşierul cu foarte multe tatuaje. Aşezat incomod pe o canapeluţă galbenă, pătată, a privit de jur-împrejurul încăperii întunecate. Mirosea a gin trezit şi a peşte uscat, a parfum prost şi a ojă de unghii, dar asta nu i-a repugnat atât de tare. Ba chiar îi reamintea de camera obscură – cu lichidele sale care se clătinau tăcute şi cu imaginile ce se întrupau ca prin farmec –, unul dintre puţinele locuri unde se simţea „normal" şi în siguranţă.

Pe măsură ce ochii i se obişnuiau cu întunericul, a văzut că Sato, Rosen şi ceilalţi fuseseră deja luaţi în primire de nişte japoneze slăbănoage. Strâmbu' se afla pe o canapea împreună cu o femeie ce părea mai vârstnică, îmbrăcată în *kimono*, iar cei doi bărbaţi care veniseră până acolo cu ei, în Ford, se făcuseră nevăzuţi. Când a întrebat de ei, Strâmbu' i-a adus la cunoştinţă că fuseseră deja poftiţi în camerele de „hocus-pocus" din spate. Singurul american rămas era un ofiţer al Poliţiei Militare, beat mort, care se sprijinea de pian şi bea whisky Suntory dintr-o ceaşcă de *sake* caraghios de mică. Arăta suficient de torpilat ca

să-ţi dai seama că făcea asta de mult timp.

Când s-a schimbat muzica şi-a luat şi Billy ochii de la poliţistul beat şi-a privit spre micuţul pianist zdrenţăros. Din spate părea a fi un băiat slăbuţ, de cel mult doisprezece-treisprezece ani, ceea ce l-a surprins. Acum că se auzea mult mai bine, muzica l-a mirat.

— *Mesurashii*[149]*, naa!*

Cuvântul i-a atins umed urechea, stârnindu-i un fior care s-a transformat în tremur în clipa când s-a întors. Fata care se strecurase lângă el avea o faţă aproape perfect rotundă, încadrată de un păr negru, atât de creţ de parcă ar fi fost negresă. Billy mai văzuse pe stradă şi alte fete *pan-pan*[150] cu aceeaşi înfăţişare: *kanibaru sutayiru*, le numise spălăcitul ăla, „stil canibal”, adică.

— E OK să atingi? a întrebat ea, întinzând şovăitoare un deget către părul lui.

— Da, poţi să mă atingi, i-a răspuns el în japoneză, dar o să te coste zece *yeni.*

A văzut cum i se dilată ochii daţi cu fard şi rămâne cu gura căscată. Apoi, aşa cum se aştepta, a slobozit un ţipăt:

— *Eeeeh? Usu!* Minţi! Cum de vorbeşti aşa de bine?

— Am crescut aici.

— *Eeeeh?* Minţi.

— Ba nu, e adevărat, a spus el. Tatăl meu a construit o mulţime de clădiri în Tokyo.

— *Uso!* a chiuit ea, sprijinindu-se bucuroasă de el. Ce clădiri?

— Cred că Owen Elevator Building e ultima, a spus Billy, dându-se uşurel la o parte. Şi Hotelul Imperial a fost prima.

— *Teikoku Hoteru? Uso!* Minţi!

De mult nu mai stătuse de vorbă cu o tânără japoneză beată. Uitase cât de enervant putea fi.

— *Hontoo da*[151], a spus el, retrăgându-se puţin de lângă coapsa ei. Avea ciorapii căzuţi, de culoare maronie, cu ochiurile duse în mai multe locuri. Capătul firelor duse erau cârpite cu pete mari de ojă roşie, care arătau asemenea unor puncte sângerii deasupra literei i.

— Ce-aveţi de băut pe-aici? a întrebat el.

— Avem *furutsu kakuteru*[{152}] proaspeţii, a anunţat ea veselă. Douăzeci de yeni. Haide, cinşpe pentru tine.

— Reducerea e doar pentru mine?

— Da, dacă mă laşi să pun mâna pe părul tău.

A întins din nou un deget şi i-a mângâiat o buclă ce-i cădea pe frunte – cu mare băgare de seamă. De parcă ar fi putut să dispară dacă o atingea. Nu se ştie din ce pricină, lui Billy i s-a părut că ar fi fost posibil.

— Mănânci mulţi morcovi?

— Da, eu şi cu Rita Hayworth nu mâncăm decât morcovi. Ce fructe sunt în cocktail?

— Depinde ce găseşte barmanul în oraş.

— Şi alcoolul?

— Nu ştiu, a ridicat ea din umeri.

— Aha… a exclamat el, gândindu-se: „Ia mai las-o dracului!”

În timpul pregătirii fuseseră avertizaţi că, din cauza lipsei de băuturi alcoolice potabile, multe localuri serveau o băutură otrăvitoare numită *Kasutori:* o combinaţie letală de apă cu alcool metilic pe seama căreia medicii puseseră moartea a patru militari şi orbirea altuia chiar în prima săptămână de ocupaţie.

— Cred că o să beau doar o bere, a spus el, în sticlă, *onegai.*

Fata s-a răsucit pe scaun.

— *Biru i-pon,* a strigat către barman, năruindu-i speranţele că se va duce să i-o aducă chiar ea.

Femeia s-a tras şi mai aproape de el şi i-a luat mâna.

— *Ano nee,* Roş-*do-san.*

— Billy, *da,* i-a tăiat-o el.

— Doamne, dar e prea greu de spus: *Biiii-riii.*

I-a strâns palma. Avea unghiile de culori diferite: roz, roşii, roz mai închis. Când s-a uitat mai bine, şi-a dat seama că, asemenea ciorapilor ei, fuseseră vopsite de mai multe ori, fiecare ciobitură scoţând la iveală culoarea stratului de dedesubt. Asta l-a făcut să se gândească la femeile din epoca lui Sei Shonagon, care se îmbrăcau cu mai multe *kimono*-uri de culori strălucitoare, unul peste altul.

— Cum te cheamă? a întrebat-o, în timp ce barmanul le punea pe masă o bere Asahi la temperatura camerei şi un suc

de portocale ornat cu ceva ce arăta ca o frunză de varză.

Billy a întins iute mâna după bere, mai mult ca să scape de mâna ei decât din pricina setei.

— Ia ghiceşte, a spus fata răsfăţându-se.

— A… Tomiko.

Ea a scuturat din cap.

— Fumi.

Altă scuturare din cap.

— Hirohito.

— *Uso,* a chicotit ea, plesnindu-l peste braţ. Ce rău eşti!

— Mă dau bătut.

Ea a arătat spre nas, aşa cum fac japonezii.

— Eu sunt Sarah.

— *Sara?*

Cuvântul însemna farfurie în japoneză.

— Adică, aia din care se mănâncă?

— Nu, *baka,* Sarah ca Bernhart-*san!*

— Aha…

Billy a mai luat o gură zdravănă de bere, dorindu-şi să nu-l mai atingă aşa.

— Şi ele sunt Betty, Joanne, Shirley, a urmat ea, arătându-le cu degetul pe celelalte fete. Şi aia, a continuat ea arătând spre matroana îmbrăcată în *kimono,* e Koko. Ea e *mama-san.*

— Neobişnuite nume pentru nişte japoneze!

— A, acum suntem toate americance, a răspuns ea veselă. Ca Billy şi *Leg-su* şi John *Su-mi-su,* ăla de acolo, a arătat ea din nou cu degetul spre poliţistul de lângă pian, căruia i se împăienjeniseră privirile de-a binelea.

— John Smith? Aşa-l cheamă?

Ea a dat veselă din cap.

— E general-maior.

Asta l-a făcut să zâmbească de-adevăratelea pentru a doua oară în noaptea aceea.

— Ei, i-a spus el fetei, nu pare prea fericit. N-ar fi bine să te duci să-l mai înveseleşti?

— Am încercat, dar a spus că a venit aici să bea de unul singur. Nu-i aşa că e trist?

— Ba da, a încuviinţat Billy, deşi i se părea de-a dreptul divin.

Pianistul slăbănog a început *I Get a Kick Out of You*[153] pe un ton ca de bocet. Sarah Bernhardt şi-a aşezat picioarele groase unul peste altul.

— *Sore de ne,* Roş*-do-sari!* Ce alte clădiri a mai făcut tatăl tău aici?

— Mă cheamă Billy, a repetat el, cred că mai mult ambasade.

— *Uso!* Care?

— Franceză, a început el să numere, engleză, canadiană, belgiană. Oare mai sunt în picioare, ştii cumva?

Ea şi-a strâns buzele, gândindu-se.

— *Saa,* ambasada franceză mai e încă, aşa cred, cea engleză… Distrusă, cred?

— Dar a Manciuriei? a întrebat el luând încă o duşcă, bucuros de senzaţia de ameţeală pe care o simţea în cap.

— E? *Manshu?* Asta unde era?

— Lângă ambasada Chinei, cred, a răspuns el realizând din nou absurditatea, căci nu se mai gândise la asta de câţiva ani.

— Hmmm… nu ştiu.

Şi a mai luat o sorbitură delicată din băutura ei. Nasul şi obrajii începuseră să i se înroşească şi şi-a amintit din nou: umbra aceea nenorocită de roşu la care râvnise atât de tare (erau doar câteva zile de atunci?) pe când îi năpădea gâtul alb al lui Daniel.

— Dar… *saa*! a urmat ea la fel de veselă. Sunt sigură că Yoshi-*chan* ştie. Taică-său a lucrat pe continent.

— Yoshi-*chan*?

— Da.

Ultimul lucru de care avea nevoie era să vorbească şi cu altă fată. Dar până s-o poată opri, Sarah începuse să facă semne cu mâna şi să strige:

— *Chotto*[154]*… Yoshi-chan!*

La început nu a răspuns nimeni. Dar apoi muzica s-a oprit şi el şi-a dat seama că fata făcea semne către băiatul care cânta la pian care, când s-a întors, s-a dovedit că nu era băiat, cum crezuse el, ci o tânără foarte slabă. Avea părul răvăşit şi scurt şi

nu era deloc machiată. Când a vorbit, vocea-i era gravă şi răguşită şi, spre deosebire de celelalte femei, nu făcea niciun efort să şi-o subţieze.

— *Nani?*

— Ambasada manciuriană? a strigat Sarah, deşi nu mai era nevoie. Unde era?

Pianista se uita atentă la Billy cu ochii ei uriaşi, întunecaţi. El a mai luat o duşcă de bere şi a privit-o la rândul său, descoperind că avea pometi ca ai lui Hepburn şi sprâncene groase, aproape bărbăteşti. Şi totuşi, pe chipul ei nu arătau bărbăteşti deloc. Arătau chiar… frumoase. Ea *era* frumoasă. De fapt, era singura fată cu adevărat frumoasă pe care o văzuse acolo.

Te cunosc, s-a gândit el simţind cum respiraţia i se împiedică de osul uscat din gât.

— Cum ziceai că o cheamă?

— Pe ea? Yoshi şi-atât.

Yoshi, Yoshi, nu-şi amintea de nicio Yoshi. Şi, având în vedere diferenţa de vârstă dintre ei, trebuie că era destul de mică atunci când fusese el acolo… *Şi totuşi.*

— *Yoshi-chan,* striga Sarah, ambasada!

— Care ambasadă?

— *Manciuriană,* proasto! N-a lucrat taică-tău acolo?

— El lucrează *în* Manciuria! a răspuns fata cu o pronunţie perfectă şi suficientă maturitate încât să-l determine pe Billy să reconsidere vârsta pe care i-o dăduse: să fi avut cincisprezece, poate şaisprezece ani.

— Dar eu nu ştiu unde e ambasada manciuriană.

— *Uso,* a pufnit Sarah, dar de data aceasta cuvântul nu mai avea nicio conotaţie de cochetărie. Dacă taică-tău a lucrat în Manciuria, cum să nu ştii unde e ambasada?

— Mi-a scos el actele, aşa că eu n-a trebuit să merg acolo niciodată.

Yoshi a căscat, fără să se sinchisească să-şi ducă mâna la gură. Avea dinţii mici şi albi, perfect aliniaţi. *O ştiu, o cunosc sigur,* se tot gândea el.

— Atunci n-ai decât să cânţi mai departe, i-a spus Sarah

Bernhardt supărată. Dar ceva mai vesel de data asta, dacă nu te deranjează *cumva,* a urmat ea, înclinându-se în glumă. Mu'-ţiu-mesc.

Yoshi a încuviinţat timid din cap şi şi-a închis o clipă ochii. Avea gene lungi, ca de giraf[. Billy a rămas cu ochii la ea, hipnotizat şi uimit, pe când fata s-a pornit într-un arpegiu gâlgâitor, urmat de o altă melodie uşor dulce, uşor discordantă, pe care nu o mai auzise niciodată.

Yoshi, s-a gândit el din nou, *Yoshi? Yoshiko?* De ce naiba i se părea atât de cunoscută? Poate din pricina părului. Cu părul scurt şi trăsăturile colţuroase, semăna puţin cu o artistă *Takarazuka* ce juca personaje masculine, după care tânjise el când era mic. Oare cum o chema? Yukiki… şi mai cum? Să fi fost Ono?

Lângă el, Bernhadt a regurgitat delicat a dispreţ.

— Vrei să-ţi spun un secret? a întrebat ea conspirativ.

— Nu neapărat.

Fata s-a aplecat spre el, plină de sine.

— Se zice că maică-sa era *spioană.*

În minte i s-a întrupat o imagine licăritoare a lui Mata Hari (plină de bijuterii, şerpuitoare, împuşcată).

— Ce fel de spioană?

— Spioană a duşmanilor.

— Care duşmani?

— Englezii. Şi acum le e frică să scape de ea, pentru că englezii, adică *voi,* aţi câştigat, a urmat ea cu o fluturare vagă a mâinii, care i-a amintit de felul cum îi spusese chelnerul Jiro „înainte".

Începuse să vadă gestul acesta ca pe un semn universal de a te debarasa de ceva: o fluturare neputincioasă, vagă, un substitut al *războiului.*

— Stai aşa. Deci noi am câştigat şi… nu înţeleg nimic.

— *Baka nee!* a exclamat ea, lovindu-l peste genunchi. Pentru că *mama* ei a fost *spioană.* Şi ea a învăţat de la maică-sa. Nu înţelegi?

Nu-şi putea lua gândul de la fata de la pian.

— Cum ziceai că o cheamă? a întrebat, deşi ea nu-i spusese

niciun nume.

— Păi… nu cred că-mi mai amintesc, a ridicat ea din umeri, devenind brusc prudentă.

— N-are şi un nume american?

— Nu şi l-a câştigat încă.

— Şi ce-ar fi trebuit să facă să-l câştige? a întrebat el, iar ea i-a răspuns ceva despre „muncă”, dar Billy nu a auzit toată fraza, pentru că privea cu atenţie spatele firav al fetei, felul cum omoplaţii i se depărtau uşurel şi i se adunau la loc din nou, ca nişte cioturi delicate de aripi ascunse.

Ea trecuse din nou la Satie şi Billy a recunoscut *Gymnopedia nr. 3.* O ascultase împreună cu Daniel chiar săptămâna trecută. „E ceva atât de trist şi totuşi… atât de… deplin la Satie”, spusese Daniel atunci. „De parcă… de parcă…”

Şi aşa cum se întâmpla adesea, Billy i-a completat gândul: „De parcă ar compune ceva despre tristeţe, dar care exprimă nu numai durere, ci şi frumuseţe. De parcă ar atinge locul în care durerea se întrepătrunde cu frumuseţea.”

Asta nu era ceva ce i-ar fi putut împărtăşi oricui fără să se simtă ca un pederast sfios. Dar cu Daniel era altfel, şi parcă pentru a dovedi că aşa era, Dan îi aruncase un zâmbet mic, trist şi drăgălaş. „Aşa e, îi spusese el călduros. Ai nimerit-o perfect.”

Sarah Bernhardt se proptise cu toată greutatea pe el, dându-i senzaţia stânjenitoare că nu ar fi putut să se mai mişte fără să o răstoarne. Aşa cum Rasputin, bătrânul lui câine, obişnuia să se lipească de el când voia să fie băgat în seamă. Diferenţa era doar că pe câine îi plăcea să-l mângâie.

— Aşa, Roş-*do-san,* a început să gângurească Sarah, iar el şi-a dat imediat seama unde voia să ajungă. Aceasta era întotdeauna partea pe care o ura cel mai mult, deşi nu fusese nevoit niciodată să o abordeze în limba japoneză.

— Am o cămăruţă foarte comodă şi retrasă dincolo, a urmat ea în şoaptă.

— Uite ce e, a început el dregându-şi vocea. Cred că eşti foarte drăguţă, dar eu n-am venit aici pentru asta.

Ea i-a mângâiat urechea, neînţelegând.

— Adică pentru ce?

— Ca să… înţelegi… fac *asta*! a spus Billy, arătând stângaci către perdeaua de mărgele (un simbol pentru *împreunare*), privind-o cum încerca să-i desluşească spusele, jignită de ceea ce începea să înţeleagă.

— Nu mă placi, a spus ea îmbufnată. Crezi că sunt urâtă.

— Nu, nici pomeneală, a minţit el, simţindu-se năpădit de ură faţă de sine şi de ea, văzând-o cum se schimbă la faţă.

Privirile li s-au încrucişat şi în ochii ei întunecaţi i s-a părut că vede aceeaşi sclipire pe care o văzuse în ochii lui Strâmbu' când refuzase prezervativul. Dar pentru ea venise ca o uşurare, totuşi.

— Îmi pare foarte rău, a spus Sarah politicos şi, spre marea lui groază, buza de jos a început să-i tremure.

Te rog să nu plângi, şi-a spus el în gând.

Din fericire nu a început să plângă. S-a înclinat doar înţepată, după care s-a retras ofuscată în partea cealaltă a încăperii. Billy o privea cum se îndepărtează, uitându-se la părul ei încreţit şi la rochia urâtă, la picioarele ei groase târşite înapoi spre bar. Ce picioare tipic *japoneze,* s-a pomenit el gândind. Picioare care păreau groase şi neatrăgătoare, chiar dacă posesoarea lor nu era deloc grasă. *Picioare de ridichie* le numeau prietenii lui japonezi. *Picioare de pian* le numise unul dintre colegii lui de cămin de la New York.

Pentru numele lui Dumnezeu, şi-a spus el, *nu fi nesimţit. Mai las-o-n pace!*

A făcut semn că mai vrea o bere, s-a sprijinit pe spătarul scaunului, şi-a scos pachetul de ţigări Lucky şi şi-a aprins una. Se întreba în sinea lui dacă ar fi existat vreo modalitate de a pleca fără să atragă atenţia şi mai tare. De fapt, în momentul acela mai erau doar trei americani în încăpere: generalul-maior John Smith, locotenentul blond-spălăcit al cărui nume nici nu-l ştia şi Strâmbu'. Generalul-maior părea să fi adormit, cu unul dintre picioarele sale lungi arcuit pe o bancă, iar cu celălalt bălăngănind pe podea. Spălăcitul stătea la bar, întors cu spatele spre restul încăperii. Iar Strâmbu' – care o ţinea acum în braţe de-a binelea pe *Koko-san* – părea preocupat doar să-i deschidă *kimono*-ul, în timp ce ea îl plesnea peste mâini şi chicotea

prosteşte.

Sub privirile lui Billy, Sarah Bernardt s-a furişat spre cei doi şi le-a şoptit ceva ce a făcut-o pe matroană să-i piară zâmbetul. I-a aruncat lui Billy o privire aspră, apoi s-a întors şi a şuierat ceva în urechea păroasă a americanului. Acesta a ridicat o sprânceană şi a privit leneş în jur, după care a tras-o şi pe Sarah Bernardt în poala lui. Încolăcindu-şi braţul dolofan în jurul gâtului lui, prostituata i-a aruncat lui Billy o privire acră. Iar el nu avea de ce s-o învinuiască.

Ferindu-şi ochii, Billy şi-a mai aprins o ţigară de la cea pe care tocmai o termina şi s-a gândit din nou că era cazul să plece. Şi ce-ar fi fost dacă fugea pur şi simplu? Să o ia pe lângă bar, să iasă pe uşă şi s-o pornească prin noaptea şi aşa zădărnicită, până o să-şi găsească drumul înapoi către patul, cărţile şi tainele lui discrete? Dar oraşul nu mai avea nici măcar jumătate din semnele de orientare ştiute de el. Ar fi fost posibil să rătăcească de colo-colo, până dădea de careva de la poliţia militară care să-l încondeieze. Sau de vreun veteran mânios care să încerce să-i taie beregata.

Aşa că a rămas la locul lui, luându-şi Contax-ul în braţe şi ştergându-i o pată de pe lentilă. Apoi a încercat să-şi fotografieze propriile picioare, aşezându-le mai întâi ca pe nişte gheare de porumbel, apoi în poziţia întâi de balet. Apoi, văzând în cadru o altă pereche de vârfuri de pantofi negri, şi-a ridicat privirile.

Blondul spălăcit plecase de la bar şi se afla în faţa lui, cu o bere în mână, pe care i-o oferea zâmbind degajat:

— Cred că ai comandat asta.

— Aşa e, a răspuns Billy, uşor iritat.

Nu prea avea chef de tovărăşie, dar a acceptat sticla, iar blondul s-a aşezat chiar pe scaunul unde Sarah Bernardt stătuse bosumflată.

— Să înţeleg că nu-ţi plac fetele noastre sau… ce?

Billy şi-a ridicat uimit o sprânceană.

— Să înţeleg că munceşti aici sau… ce?

— *Touché!*{155} a exclamat locotenentul zâmbind strâmb. Singura muncă pe care o fac e dincolo de perdeaua asta, a

urmat el, arătând cu capul în spate. Acum aştept să se elibereze Lola – una dintre preferatele mele. Şi văzând că şi tu aştepţi, m-am gândit să-ţi dau o mână de ajutor. Sunt Mike Richards, s-a prezentat el, întinzând mâna.

— Billy Reynolds, a răspuns Billy, străduindu-se să zâmbească. Încântat de cunoştinţă.

Ce naiba mai voia şi ăsta? Îşi închipuia că nu acelaşi lucru pe care îl voise băiatul ăla, Jiro. Mike Richards nu părea a fi dintr-aceia.

— Lucrezi la contraspionaj cu Strâmbu'? l-a întrebat.

— Îhm.

— Şi ce faci acolo?

— În cea mai mare parte a timpului încerc să descopăr criminali de război pentru judecată.

— Sună… interesant, a spus Billy, deşi, de fapt, suna îngrozitor de deprimant.

— Tu eşti la traduceri? l-a întrebat Richards, oferindu-i o ţigară.

Billy a încuviinţat din cap (căci cel puţin în momentul acela aşa era).

— De unde eşti?

— De aici, cred. Părinţii mei trăiesc acum lângă Philly. Dar tu?

— Din fundul statului New York.

— Am auzit că e frumos pe-acolo.

Mike Richards a ridicat din umeri.

— Nu-i rău.

Îl privea pe Billy cu atenţie, cu ochii lui spălăciţi atât de concentraţi încât îl făcea să se simtă stânjenit.

— Am auzit că lucrezi acolo cu mahării cei mari, a început el. Cu colonelul Matthew şi poate chiar cu MacArthur însuşi.

— Cam aşa e planul, a răspuns Billy, deşi el nu auzise nimic despre MacArthur.

— Atunci trebuie să fii al naibii de bun, a urmat Richards, mângâindu-şi bărbia fără urmă de barbă şi aruncând o privire în jur, de parcă s-ar fi ferit să nu-l audă cineva. Aş putea să-ţi cer un serviciu?

— Ce fel de serviciu? l-a întrebat Billy, devenind brusc atent.

Ştia că în Tokyo înflorea acum piaţa neagră şi că o mulţime de soldaţi o foloseau ca să-şi rotunjească soldele. Acesta era ultimul lucru de care avea nevoie. Era şi aşa destul de încurcat.

— Nu te teme. Nu e nimic ilegal sau altceva de genul ăsta, l-a asigurat Mike, aplecându-se spre el. Doar… să fii atent la ce-ţi trece pe dinaintea ochilor pe o temă anume.

Genunchiul drept a început să i se bâţâie într-un ritm rapid, dar bine ţinut sub control.

— Pe ce temă?

— Prizonieri de război. Mai ales cei din nordul Chinei. Am auzit că toate documentele recuperate ale Armatei Imperiale Japoneze au fost trimise la divizia ta înainte de a ajunge la noi.

— Este posibil, a spus Billy, încercând să-şi dea seama unde voia să ajungă. Deşi o mulţime de documente militare şi guvernamentale au fost arse înainte ca ei să se predea.

Mike Richards a încuviinţat din cap.

— Dar… poate e vreo şansă. Dacă auzi ceva de prizonierii americani…

Era evident că se străduia să pară degajat, dar se vedea clar că vorbea despre ceva ce îl preocupa foarte mult.

— E cineva anume pe care-l cauţi?

Richards şi-a terminat berea şi s-a şters la gură cu mâneca.

— Îţi mai aduci aminte de raidurile Doolittle? a întrebat el. Prin ’42?

Billy a dat din cap, sigur că îşi amintea. Doolittle şi echipa lui stârniseră prima scânteie de speranţă adevărată în zilele acelea cumplite de după atacul de la Oahu.

— Doolittle a şi primit Medalia de Onoare pentru asta, nu?

— Da, şi piloţii au primit *distinguished flying cross,* a urmat el, răsucind sticla de bere în mână. Fratele meu se afla printre ei.

— Fratele tău a fost pilot în misiunea aceea? a întrebat Billy, impresionat. Trebuie să fii foarte mândru de el.

Richards a dat din cap, dar buzele i s-au încordat.

— Da, dar el a fost printre cei care nu s-au mai întors.

— Vai…

Iritarea lui Billy s-a risipit pe loc.

— L-au luat prizonier?

— Nu se ştie. Din cei cinci membri ai echipajului, doar doi – copilotul şi bombardierul au supravieţuit. Japonezii l-au executat pe bombardier, l-au acuzat de crime împotriva umanităţii sau cam aşa ceva. Iar copilotul – un evreu pe nume Midge, pe care l-am întâlnit de câteva ori – el… a reuşit să se întoarcă. Dar n-a fost deloc în formă o vreme, a adăugat, clătinând din cap. Japonezii ăia le-au făcut lucruri al naibii de inumane.

A tăcut o vreme, cu ochii aţintiţi în podeaua murdară, dar concentraţi parcă pe ceva aflat la mare depărtare.

— Soţia lui Cam a născut un băiat, a spus el în cele din urmă. La doar şapte luni după dispariţia lui. Puştiu' e leit taică său. E al naibii de ciudat. Parcă l-aş vedea pe fratele meu când avea doi ani.

Billy s-a gândit la el, la cei aproape un metru nouăzeci de centimetri ai săi, aşezat lângă tatăl lui cel pirpiriu, în fotografia lor anuală din vacanţe. *Eu cred că a fost poştaşul,* îi plăcea lui Anton să glumească referindu-se la părul lui Billy. *Dar şi el era un tip la fel de mărunt ca mine şi avea părul negru, tot ca mine!*

— Asta trebuie să fie dificil de tot, a spus el. Adică să nu ştiţi nimic…

Richards a încuviinţat.

— Da. Şi cred că Lacy începe să-şi piardă speranţa. Ea nu-mi spune nimic, dar sunt convins că o curtează mulţi… a urmat el, dregându-şi glasul. Oricum… după ce am căpătat postul ăsta i-am promis că o să fac tot posibilul să descopăr ce s-a întâmplat.

Billy l-a privit cu multă bunăvoinţă. Îşi dorise întotdeauna un frate mai mare – pe cineva cu care să se alieze împotriva forţei reci şi respingătoare a tatălui său… Şi-a frecat obosit tâmplele.

— Sigur că da, Mike. O să fiu atent.

Mike i-a zâmbit, dezvelindu-şi dinţii albi.

— Grozav, mulţumesc.

Şi a scotocit în buzunar, de unde şi-a scos o carte de vizită de care mai era agăţată o altă bucată de hârtie. Când a luat-o, şi-a dat seama că era o fotografie ca de paşaport.

— El e, i-a spus Mike. Ăsta e Cam. Dacă dai de el, mă găseşti

la Contraspionaj sau, dacă din te miri ce motiv nu mai sunt acolo, ai aici adresa părinţilor mei şi un număr de telefon.

Billy s-a uitat atent la fotografie. Era un tânăr frumos, cam de vârsta lui, cu părul la fel de blond-spălăcit ca şi al fratelui său şi cu aceeaşi bărbie netedă şi ochi deschişi la culoare.

— Arătos tipul, a spus el cu mintea aiurea.

Richards s-a uitat uimit la el.

— Aşa cred că zicea şi nevastă-sa.

Billy s-a străduit să nu roşească.

Mike Richards s-a ridicat şi s-a întins, un pic cam prea avântat.

— Ei bine, a spus el căscând, cred că e cazul să mă duc să văd dacă s-a eliberat Lola. Mi-a făcut plăcere să stăm de vorbă.

— Şi mie la fel.

Simţind cum îi ard urechile, l-a privit pe celălalt ofiţer croindu-şi drum spre bar, apoi s-a uitat din nou la fotografia locotenentului. Cameron Richards îl privea serios, cu ochii concentraţi puţin dincolo de obiectivul aparatului de fotografiat, de parcă ar fi scrutat o soartă pe care doar el singur putea s-o întrevadă. Billy se întreba câte alte copii ale acestei fotografii circulau în acest oraş pârjolit. Era ca şi cum ai fi căutat un ac într-o căpiţă de fân ars.

A pus bine în buzunar fotografia cu cartea de vizită, apoi s-a lăsat pe spate şi şi-a aprins o ţigară. Simţea că se schimbase ceva, deşi la început nu ştia ce anume. Apoi şi-a dat seama că se oprise muzica. Poate, se gândea el, biata fetiţă plecase acasă să se culce. Sau cel puţin aşa spera…

Dar rotindu-şi ochii prin încăperea întunecoasă şi-a dat imediat seama că nu plecase. De fapt, era chiar împinsă către el, cu Koko-*san* într-o parte şi Strâmbu' într-alta. Adulţii păreau hotărâţi şi vicleni. Fata părea speriată.

— Ascultă, Reynolds, a bolmojit Strâmbu' în timp ce se opreau toţi odată clătinându-se, am ceva pentru tine.

Matroana a şuierat ceva în urechea fetei, iar ea a dat din cap, aţintindu-şi ochii întunecaţi în podea.

Billy s-a ridicat nesigur.

— E în regulă? a întrebat arătând spre fată.

— E curată ca o floricică, a spus Strâmbu' zâmbind. Neînceputâ, măi norocosule!

— Nu asta am întrebat eu.

— Da, dar e bine să ştii.

Billy a simţit cum i se încetinesc bătăile inimii.

— Şi de ce faceţi asta?

— Pentru că eu şi Koko-*san* aici de faţă am tot vorbit, a urmat Strâmbu' clătinându-se pe călcâie, i-am explicat că tu n-ai vrut să le jigneşti când ai refuzat-o pe Sarah. Aşa că dânsa a acceptat cu amabilitate să îţi ofere un alt mic dar de bun-venit.

Naiba să-i ia! a gândit Billy, pricepând încotro bătea.

— Prospătură, nimic mai bun pentru început! a continuat Strâmbu' arătând cu mâna spre fata palidă şi vorbind de parcă ar fi fost un negustor de maşini vechi.

— Ascultă… a dat Billy să spună ceva, dar simţea că nu mai poate respira.

— Haide, nu minţi, Roşcovanule. Am văzut noi cum te uitai la ea. Şi după câte se pare, e timpul ca Yoshi a noastră să aibă primul client.

O cheamă Yoshi, s-a gândit Billy, chiar în clipa când fata şi-a ridicat privirea aspră şi a spus într-o engleză surprinzător de bună:

— Mă numesc Yoshi.

Privită mai de aproape, era şi mai drăguţă. Avea bărbia ascuţită şi netedă, pielea palidă, perfectă şi aproape transparentă. Avea nişte semilune vinete sub ochi şi un păienjeniş de vinişoare albăstrii sub sprâncene, dar aceste semne de extenuare şi oboseală nu făceau decât să-i sporească înfăţişarea tragică. Arăta atât de nelalocul ei acolo, se gândea Billy, asemenea unei eroine dintr-un roman dickensian. Ca un copil de pripas.

— Mii de scuze… şi-a revenit Strâmbu', care rămăsese şi el surprins o clipă. Lui Yoshi-*san* se pare că i-a venit sorocul, e pregătită de mult pentru primul client. Koko-*san* o ţinea pentru cineva cu totul special. Şi se pare că ea crede că tu eşti acela. Ţi-am spus eu că o să-i cucereşti cu părul ăla al tău.

— E… foarte frumos din partea ei… s-a bâlbâit Billy. Dar

adevărul e că… eu nu…

— Hai, mai las-o… i-a tăiat-o scurt Strâmbu. N-ai zis tu că ai crescut aici, Roşcovanule?

— Da, dar…

— Atunci ştii ce nepoliticos e să refuzi un dar. Mai ales unul ca ăsta. Ţi se face o mare onoare.

I-a făcut din nou cu ochiul şi Billy şi-a imaginat pentru o clipă cum ar fi să i-l scoată.

— Şi mai ştii că dacă mă refuzi pe mine, dar mai ales pe Koko-*san*, ne jigneşti grozav pe amândoi, ca să nu mai pomenim de biata Yoshi. Cum crezi că se simte ea? Primul ei client să spună că nu e la înălţime?

Asta nu e adevărat. Billy îşi purta privirile de la chipul omului trupeş la femeia mărunţică în *kimono*. Koko o ţinea pe fată atât de strâns de braţ, că îl durea pe el numai s-o vadă. În spatele ei, Billy a băgat de seamă că Mike Richards ieşise din încăpere. Dar Sarah Bernhardt era tot acolo, zâmbindu-i rece. Barmanul şi uşierul tatuat urmăreau şi ei discuţia. Până şi ofiţerul cel beat de poliţie militară, trezit poate de vreo inflexiune a muzicii, îi privea cu ochii cârpiţi. Lui Billy îi părea rău că nu fugise când avusese ocazia.

— Uite ce e… Strâmbule, a început el din nou, fără nicio şansă.

— Mă cheamă *Piciorongu',* Roşcatule! i-a răspuns Strâmbu' răbdător.

— Piciorongule, ce-ar fi dacă ţi-aş zice că am o prietenă acasă.

— Ţi-aş răspunde că e foarte bine, a zis Strâmbu' îndesându-şi un prezervativ în buzunarul cămăşii. Şi că aşa facem toţi. Şi că te poţi gândi la ea cât timp eşti acolo.

Lua-l-ar dracu, îşi zicea Billy, în timp ce o a treia voce s-a auzit dinspre bar.

— Ia ziceţi, ce se întâmplă acolo? Iar vă dă de furcă Reynolds?

Când şi-a îndreptat ochii într-acolo, Billy l-a văzut pe micul Frank Rosen, care tocmai ieşise, abia ţinându-se pe picioare, cu cămaşa afară din pantaloni şi cu chipiul aşezat strâmb pe cap.

— Ce crezi? i-a strigat Piciorongu'. Koko-*san* şi cu mine i-am oferit Roşcovanului o păsărică japoneză proaspătă şi mă tot căznesc să-i explic că, dacă refuză, ne strică treaba la toţi.

Newyorkezul îşi plimba privirile de la el la Billy şi la Yoshi, iar Billy se gândea cum râseseră ei mai devreme. Dar acea mică scânteiere de speranţă a fost risipită de vorbele micuţului:

— Ia ascultă, ce naiba te-a apucat, Reynolds? Înclină-te şi fă ceea ce trebuie să faci când ţi se oferă o cireaşă japoneză. Şi-apoi mai mută-ţi fundul d-aici! Că dacă nu, mă duc eu. Ce dracu', cineva trebuie să fie bărbat p-aici!

— *A-min,* frate! a spus Piciorongu' şi a împins-o uşor pe fată, care aproape s-a prăbuşit peste Billy, cu braţele ei subţiri desfăcute, ca să-şi ţină echilibrul. Prima sa reacţie a fost să se ferească. Dar apoi li s-au întâlnit privirile şi a văzut în ochii ei atâta tristeţe, că a simţit un nod în gât: în mod evident, era mai înspăimântată decât el.

Dându-şi seama de lucrul acesta, s-a simţit năpădit de milă. Nu voia să se culce cu ea. Nu voia nici măcar să o atingă – cel puţin nu până când ar fi liniştit-o sau ar fi asigurat-o într-un fel că nu-i va face rău. Dar gândul că ar fi putut s-o atingă *altcineva* i s-a părut brusc mult mai oribil decât orice pornire nenaturală a sa. Aşa că, înainte de a pune la îndoială ideea sau de a se răzgândi sau de a se convinge să acţioneze altfel, a apucat-o de mână şi a spus cu o voce pe care aproape că nu şi-o recunoştea:

— Haideţi, pentru numele lui Dumnezeu, daţi-mi-o încoace!

Fără să aibă vreun plan bine gândit, dar în mod straniu îmbărbătat tocmai de asta, Billy a apucat-o din nou de încheietura subţire a mâinii.

— *Oide,* a spus el. Te rog să vii cu mine.

Camerele erau înşirate de-a lungul unui culoar slab luminat, fiecare dintre ele în dosul unei perdele subţiri. Billy a urmat-o pe Yoshi pe lângă ele, încercând să nu ia în seamă sunetele care răzbăteau de-a dreptul în hol, bufniturile ritmice şi foşnetele lichide, strigătele înăbuşite şi gemetele nedisimulate. Subţiorile îi erau umede şi-l durea capul. Cu fiecare pas înaintat pe *tatami,* îl sugruma groaza. Şi s-a gândit că tot aşa s-ar putea simţi când îl va ridica poliţia militară.

Yoshi o luase înaintea lui, dar acum se oprise în faţa unui intrând de la capătul culoarului.

— *Dozo*{156}*,* a spus ea fără nicio inflexiune în voce, făcându-i semn spre cămăruţa din faţa lor.

Aplecându-se să nu dea cu capul de bara pe care era atârnată perdeaua, Billy a intrat în încăpere.

Era o cămăruţă, doar cu un pat de campanie şi un scaun pe care se afla un ciot de lumânare ce abia pâlpâia. În timp ce ea a lăsat perdeaua, Billy a şovăit, aşezându-se apoi pe pat, cu aparatul de fotografiat lângă el. Yoshi a păşit până în dreptul scaunului şi s-a aşezat în faţa lui, în aşa fel încât aproape că li se atingeau genunchii. Ea părea atât de tânără şi speriată, încât Billy a simţit un imbold neobişnuit de a o cuprinde în braţe. Doar să o liniştească. Pe ea şi pe sine. Dar era conştient că un astfel de gest ar fi fost greşit interpretat, fata ar fi crezut că el îşi dorea acel lucru pe care de fapt *nu şi-l dorea,* aşa că a rămas aşezat acolo, bătând darabana cu degetele pe genunchi.

Yoshi îşi făcea de lucru cu un nasture al bluzei.

— Cu ce aţi dori să încep? a întrebat ea cochet, în cele din urmă.

Vorbirea ei era la fel de erudită ca mai înainte, dar a simţit totuşi o undă de panică abia stăpânită.

— Să-ţi spun drept, a râs el, n-am nici cea mai vagă idee.

Chipul ei a rămas neclintit. Speriat, el şi-a aţintit ochii la degetele ei albe, cu unghii nevopsite. Avea mâini frumoase, dar bătătorite – de parcă ar fi muncit din greu la câmp. Purta şi un inel care îi era cam larg. Şi cum continua să umble la nasture, i s-a răsucit uşor pe deget şi a dat la iveală o toartă de argint ca o verighetă. Şi s-a întrebat dacă ea se gândise vreodată la altfel de lucruri, cum ar fi căsătoria. Înainte de toate astea, mai demult, înainte de acel groaznic „înainte”. O fi avut prieteni? Vreo dragoste de adolescenţă? Vreun amor timpuriu, indiferent de gen?

Pe când s-a aplecat, i s-a deschis bluza şi şi-a dat seama că ea şi-o desfăcuse. A înlemnit când i-a văzut sânii cu sfârcurile rozalii, mici, albi, uşor ridicaţi deasupra pielii albe brăzdate de coaste. Perfecţiunea lor l-a mişcat profund, fără vreo conotaţie

sexuală însă. Simţea cum i se zbate inima.

— Aţi prefera să staţi în picioare? l-a întrebat, cu vocea vizibil tremurândă. Koko-*san* spune că uneori americanilor le place în picioare. Sau am putea… am putea să ne întindem.

Vorbele ei semănau atât de tare cu cele ale stewardesei, încât s-a temut că va izbucni în râs. Dar în schimb, spre groaza lui, s-a pomenit lăcrimând. De frustrare, de ruşine. De milă.

— Stau bine unde mă aflu, a minţit el, uimit de siguranţa vocii sale, comparată cu emoţiile ce-l străbăteau. Ascultă, Yoshiko-*san.*

— Mă cheamă Yoshi… doar atât, Yoshi.

— Yoshi-*san,* noi nu… nu trebuie să facem asta acum.

Femeia de alături – să fi fost Lola, favorita lui Mike? – gemea şi, în timp ce el nu-şi dădea seama dacă de durere sau de plăcere prefăcută, auzea fiecare suspin blestemat. Atât de subţiri erau pereţii.

— Nu vă plac? a întrebat Yoshi fără mânie sau tristeţe, ci cu un oarecare interes aproape ştiinţific.

— Ba îmi placi, i-a spus Billy, şi era chiar adevărat. Îmi placi foarte mult. Dar ceea ce aş vrea de fapt să fac e doar să… să vorbim puţin. Te deranjează?

Ea a dat din cap într-un fel ce putea însemna: *Da* sau *Nu* sau *Ce-mi pasă*?

— Pianul, a început el, repezindu-se la prima idee care-i trecea prin minte. Unde ai învăţat să cânţi aşa?

— La Tokyo, am învăţat de la o austriacă din Yokohama.

— Cânţi foarte bine.

De dincolo de coridor a răsunat râsul unui bărbat – părea a fi fost al lui Mike Richards. A urmat apoi protestul unei femei, un duet discordant. Yoshi arunca priviri încordate spre uşă, dar Billy a continuat să o descoasă.

— Şi-ţi place? Muzica, adică? Satie e unul dintre compozitorii mei preferaţi. Cel mai mult îmi place *Gymnopedia* lui… ai cântat-o cu atâta simţire.

— Ceea ce simt eu de obicei, a răspuns ea abia şoptit, e că nu mă ascultă nimeni.

— Ba eu te ascultam.

Când se pregătea să-i răspundă, patul din camera alăturată s-a pornit să scârţâie ritmic, urmat de chiotele ascuţite ale unei femei. Yoshi şi-a trecut mâna albă prin părul scurt, iar inelul ei bogat ornamentat a sclipit în lumina lumânării.

— Ce inel frumos ai, a spus Billy, ridicând vocea pentru a acoperi zgomotul.

— E al mamei mele, a răspuns ea, atingându-l absentă.

— Din Japonia?

— I l-a adus tata din Manciuria.

— Aşa?

El şi-a scos o ţigară şi i-a întins şi ei pachetul. Fata a refuzat clătinând din cap.

— Vorbeşti foarte bine englezeşte.

— M-a învăţat mama.

Mama ei e spioană.

— Şi accentul tău e foarte… englezesc, a continuat el, testând terenul. Ai fost în Anglia?

— Nu, dar mama mea a învăţat acolo când era mică.

— *So ka.*

Ea a încuviinţat din cap, părând a nu fi băgat de seamă răspunsul lui în limba japoneză şi continuând să vorbească în engleza ei londoneză de mare clasă.

— Şi m-a învăţat şi franceză.

— Chiar aşa? *Sans blague, tu parles français*?{157}

— *Bien sûr.*{158}

— Şi n-ai fost niciodată în străinătate?

— Doar în Manciuria.

— Aşa e… tatăl tău a lucrat acolo.

— Mai e şi acum acolo.

Dincolo de perete s-a auzit un nou icnet bărbătesc, apoi un râset înăbuşit. Yoshi a aruncat încă o privire înspăimântată într-acolo. De ce se temea oare? Că o să-şi piardă virginitatea? Sau că nu şi-o va pierde? O să fie pedepsită dacă nu-şi face datoria? Şi în altfel decât să nu i se atribuie un nume american?

— Deci ai veşti de la el, atunci? a întrebat Billy. De la tatăl tău, vreau să zic?

Ea a scuturat din cap.

— Sunt sigură că o să am în curând.

El a încuviinţat, deşi, după câte ştia, erau puţine şanse să primeşti veşti de la cineva din fostele colonii japoneze. Cu sistemul de comunicaţii distrus, cu aşezările spulberate şi cu militarii ucişi, fugiţi, încarceraţi sau ascunşi, majoritatea japonezilor din străinătate erau ca şi cum s-ar fi aflat pe planeta Pluto. Dar chiar dacă Yoshi ştia asta, nu lăsa să se vadă nimic.

Alături, Mike (dacă era cu adevărat el) părea să-şi fi terminat sesiunea şi a slobozit un vânt, apoi un oftat adânc. Billy a auzit o voce joasă de femeie punând o întrebare. Bărbatul a mormăit ceva abia perceptibil.

— Şi mama ta?

Ea rămăsese cu privirile pierdute la el, cu buza de jos prinsă între dinţi. Dându-şi seama că a atins un subiect dificil, Billy s-a căznit să găsească altceva. Dar nici nu a apucat să se gândească bine, că fata s-a ridicat dintr-odată şi a păşit spre el, aplecându-se.

— Ce faci? a întrebat-o el speriat.

— Ceea ce se aşteaptă de la mine, a răspuns ea, împingând aparatul de fotografiat, ca să-şi facă loc. Ceea ce mă plăteşti să fac.

Şi-a pus mâna pe genunchiul lui. Îşi răsucise inelul la loc, dar i se părea totuşi neobişnuit de nepotrivit acolo. Ca un deochi de şarpe care însoţeşte fiecare mişcare absurdă, ca de *kabuki*. {159} I-a simţit palma caldă prin uniformă. I se părea că tremură, deşi era posibil ca el să fi fost cel ce tremura.

Chipul ei părea a fi fost sculptat în marmură.

— Ascultă, i-a spus el tremurând, eu… n-am venit aici pentru asta.

— De ce nu?

— Eu doar… nu…

Continuând să-şi mişte mâna, l-a privit sceptică.

— Atunci *de ce* aţi venit aici?

Vocea îi suna aproape mânioasă, dar când s-a uitat în ochii ei i-a văzut plini de lacrimi. Asta l-a determinat oarecum să ia o hotărâre. I-a apucat mâna şi i-a acoperit-o uşor cu a lui.

— Dar *tu* de ce eşti aici?

— Pentru acelaşi motiv ca toată lumea, a răspuns ea, ridicând din umeri.

— Nu cred.

— De ce?

— Tu nu eşti deloc ca celelalte.

— Dar nu ştiţi nimic despre mine.

Uitându-se la chipul ei neclintit ca de piatră, Billy şi-a adus aminte de sine la aceeaşi vârstă, îmbrăcat în serj{160} albastru, copleşit de o ruşine tainică. Adunaţi în spatele sălii de mese de la St. John's, laolaltă cu Koji Jones şi Roger Elgin şi Franklin Stern care – pentru prima dată – îi îngăduiseră să se alăture lor în recreaţie. Şi nu ştia din ce pricină, până când Franklin a scos din buzunarul chiloţilor o fotografie cu o femeie albă, goală-goluţă, care nu purta nimic în afară de o pereche de cizme de dantelă şi un şarpe boa. Ceilalţi au chiuit şi au fluierat şi au exclamat ceva de genul: *Ce grozăvie… mamăăă,* iar pe chipurile lor se citea spaima şi o admiraţie ce-i făcea să tremure. Dar Billy nu simţea nimic. Nimic de tot.

Ce-ai păţit, Reynolds? a rânjit Franklin la el. *Nu-ţi place poza? Credeam că ţie-ţi plac pozele.*

Apoi s-a văzut pe sine, cincisprezece ani mai târziu, tot cu pistrui şi părul roşu, dar dezbrăcat, stând gârbovit dinaintea medicului militar şi al asistentei. Îi fusese atât de frică de acest prim control medical, fusese înspăimântat să se uite în ochii oricui. Era atât de convins că îl vor descoperi… că vor afla de noaptea petrecută la colegul lui, de bătrânul chel cu ţeasta ca harta Floridei. *Şi-n tot timpul ăsta ai fost un poponar jegos? Un pervers?…*

— Haide, povesteşte-mi, a îmbiat-o el, povesteşte-mi despre tine.

Ea l-a privit fără şovăială. Apoi, retrăgându-şi mâna de sub a lui, şi-a împreunat-o cu cealaltă în poală. A respirat adânc, în primele clipe, el a crezut că nu o să-i ia în seamă rugămintea. Dar apoi a început să vorbească.

— Eu n-am ştiut… n-am ştiu ce e locul ăsta. Când am citit anunţul în *Mainichi* spunea că era vorba de o slujbă guvernamentală de birou pentru… apoi s-a oprit traducându-şi

în minte, *pentru tinere cultivate care îşi iubesc ţara.*

— Aşa au dat anunţul?

Ea a vorbit mai departe de parcă nici nu-l auzise.

— Celelalte de aici ştiau mai toate despre ce era vorba. Unele mai făcuseră asta şi înainte. Koko-*san* mai avusese o – cum îi spuneţi voi? – o casă de toleranţă pentru soldaţi în Coreea. Şi Yumi-*san,* adică Sarah, a lucrat acolo cu ea, a urmat Yoshi plecându-şi ochii. Dar la început eu nu am ştiut.

— Şi când ai aflat?

— Când am răspuns la anunţ, m-au trimis mai întâi la un doctor. După ce m-a controlat, m-am îmbrăcat la loc şi a venit Koko-*san* şi mi-a spus… ce se făcea în… prăvălia asta. Mi-a spus că dacă aş lucra aici m-ar plăti, aş putea câştiga bani buni. Şi că ar putea să mă ajute şi să-mi găsesc părinţii, pentru că ea lucra cu administraţia oraşului acum.

Asta era evident o prostie, dar nu l-a lăsat inima să-i spună adevărul: că majoritatea documentelor oraşului arseseră fie în bombardamentele lui LeMay, fie fuseseră distruse înainte de ocupaţie. Că jumătate din cei care ar fi putut şti ceva despre orice au sfârşit înaintea Tribunalului pentru Crimele de Război – inclusiv, spera el –, cei care momeau tinerele să se apuce de prostituţie. Şi că cei care nu păţiseră asta nu îndrăzneau nici să se uşureze fără permisiunea lui MacArthur. Că, pe lângă toate celelalte lucruri care trebuiau făcute – înmormântările în masă, vaccinările, aprovizionarea cu apă şi alimente –, identificarea a doi cetăţeni japonezi, care erau morţi cu siguranţă, nu putea fi trecută nici măcar la coada listei de priorităţi.

— Şi atunci mi-am amintit că am văzut odată o doamnă cântând la pian pentru lumea dintr-un hotel elegant. Aşa că i-am arătat lui Koko-*san* că eu ştiu să cânt la pian şi am întrebat-o dacă aş putea să fac doar asta. Şi poate să şi traduc pentru celelalte fete.

— Ai fost tare, a spus Billy, impresionat. Nu cred că ţi-a fost uşor.

Ea a ridicat din umeri.

— Mama m-a învăţat să mă apăr singură.

Yoshi privea lumina tremurătoare a lumânării, mişcându-şi

maxilarul delicat.

— Până la urmă, Koko a spus că pot cânta la pian, dar numai pentru început. Să vadă cum mă adaptez. După care va trebui să fac asta – a continuat ea, arătând spre pat şi spre el. Dacă vreau să fiu plătită de-adevăratelea. Şi dacă chiar vreau să-mi găsesc părinţii.

Ea a tăcut, cu ochii umeziţi în întunericul abia luminat de pâlpâitul lumânării. Billy şi-a ferit privirea, încordându-şi maxilarul atât de tare, că l-au durut dinţii, deşi astfel de poveşti se auzeau cu nemiluita în acest oraş pe jumătate mort, ca de altfel în toate oraşele pe jumătate moarte ale Japoniei. Şi şi-a dat seama încă o dată că nu puteai să defineşti situaţia ca război sau ucidere, crimă sau dreptate. Puteai să-i spui oricum ai fi vrut, chiar şi Betty Lou. Esenţa era totuşi mizeria umană.

Ce mă fac? s-a gândit el, simţindu-se brusc înfrânt. *Ce dracu' mă fac?* Erau bineînţeles şi cuvintele lipsite de sens pe care i le servise lui Mike Richards: *Îmi pare atât de rău, ce groaznic sună, nici nu-mi pot imagina.* Şi-n cele din urmă s-a hotărât s-o apuce din nou de mână. Dacă o să-l lase.

Dar când şi-a ridicat ochii a văzut că mâinile îi erau ocupate să se încheie la nasturi.

— Nu-mi amintesc cum aţi spus că vă cheamă, l-a întrebat ea înainte ca el să-şi recapete vocea.

— William Reynolds, locotenent secund în armata Statelor Unite, a turuit el din obişnuinţă, cât pe ce să-şi dea şi numărul de identificare, dar s-a oprit la timp.

Yoshi Kobayashi a făcut o plecăciune.

— *Hajimemashite*{161}, locotenente Reynolds. Domnul Piciorongu' spunea că lucrezi cu generalul MacArthur.

— Da, sunt traducător acolo, a încuviinţat el, ceea ce era încă adevărat, măcar din punct de vedere tehnic.

Ea l-a privit atent, muşcându-şi buza, parcă venindu-i greu să vorbească.

— Mă întreb dacă ai putea cumva să mă ajuţi.

— Cum?

— Cu… a început ea, încordându-şi maxilarul. Aş vrea să plec.

Pentru o clipă nu a înţeles.

— Să pleci… de unde? Să pleci din Japonia?

— Să plec de aici, din clubul lui Koko-*san.*

Yoshi a inspirat adânc, de parcă spusele ei ar fi cerut un efort considerabil.

— Vreau să plec, a spus din nou, mai cu forţă de data aceasta. Vreau să-mi găsesc altă slujbă. Poate să lucrez cu americani, ca tine.

Engleza ei era impecabilă, dar lui tot i se părea că nu înţelege bine.

— *Mac-Ar-saa no tame ni hataraki-tai no?* a repetat el ca să fie sigur că pricepuse. Adică vrei să lucrezi pentru generalul MacArthur?

— *So desu,* a încuviinţat ea apăsat.

Doamne Dumnezeule! Şi-a frecat ceafa. Ce naiba ar fi trebuit să facă? Să o smulgă din stabilimentul lui Koko-*san* ca un Clyde efeminat care o scoate pe Bonnie din puşcărie? Să o târască în biroul lui Jamison şi să se roage de el ca un băieţaş? „Ia uitaţi-vă ce *frumuşică* e! N-am putea s-o luăm la noi?”

Şi totuşi… totuşi. Mintea lui s-a pornit brusc să funcţioneze cu furie. Matthews spusese că aveau de lucru mai mult decât puteau duce. Că, de fapt, erau *disperaţi să găsească ajutoare*…

Gândurile i-au fost întrerupte de un alt sunet din afară: nişte şoapte răguşite din spatele perdelei lăsate. Cineva a nechezat. Altcineva a lovit în perete atât de tare, că Yoshi a tresărit şi lumânarea s-a răsturnat pe jos.

— Hei, Roşcovanule, s-a auzit vocea mahmură a lui Piciorongu’, grooooaznic de linişte acolo, la voi, puiule! Eşti sigur că n-am dat banii degeaba?

— Haide, lasă, că el pare a fi un tip liniştit, a adăugat cineva, poate Rosen? râzând prosteşte.

— Liniştit, pe dracu’! Pun rămăşag că chiuie ca o fetiţă.

Şi ca să-şi susţină punctul de vedere, a slobozit un ţipăt ascuţit, groaznic: *Aiiiiiiiiaaaaaiiiiiaaa*…

Yoshi a sărit în picioare, trăgând surprinsă aer în piept. *Tâmpiţii,* s-a gândit Billy, simţind cum i se încleştează pumnii. Într-o altă situaţie, ar fi rămas tăcut sau poate ar fi început

chiar să plângă. Acum totuşi nu a făcut nici una, nici alta.

— Du-te naibii d-aici, a strigat el, spre propria sa uimire. Du-te şi vezi-ţi de japonezele tale!

A urmat o tăcere prelungă, apoi un chicotit aprobator.

— Da, să trăiţi! a strigat Piciorongu', cu vocea mai moale.

Billy s-a întors spre Yoshi, care se făcuse şi mai palidă, dacă aşa ceva era cu putinţă.

— Îmi pare rău, i-a spus el încetişor. Dar nu am ştiut cum să-i fac altfel să plece de aici.

Ea a încuviinţat din cap, dar ochii i se măriseră de groază şi de altceva pe deasupra… implorare?

— Vreau să plec, a spus din nou, abia şoptit.

Billy s-a uitat ţintă la ea. Apoi dintr-odată totul i s-a limpezit în minte.

— Bine, haide să mergem!

— Unde? a întrebat Yoshi clipind.

— Oriunde, dar nu aici.

Ea a rămas cu gura căscată.

— Chiar *acum?* Să plec de la club?

— Spălăm putina, i-a spus el, deşi i-a trecut prin minte că era posibil ca ea să nu înţeleagă expresia. Şi-a apucat aparatul de fotografiat şi şi l-a agăţat în diagonală pe piept, simţind cum oboseala şi supărarea i se desprindeau de pe trup precum nişte petale ofilite.

— Haide!

Ea a şovăit.

— Dar… ce fac cu părinţii mei?

Doamne! A apucat-o strâns cu mâinile de ambii umeri, stăpânindu-se să nu o zgâlţâie.

— Yoshi, i-a spus aspru, chiar dacă părinţii tăi sunt în viaţă, nimeni de aici nu te poate ajuta să-i găseşti. Chiar dacă lucrează cu guvernul. Nu au relaţii. Nu au documente. Nu pot face absolut nimic.

Ea s-a gândit o clipă. Iar buza de sus i s-a îmbrobonat de transpiraţie.

— Dar *ai* relaţii?

Billy a înghiţit cu greu, stăpânindu-şi un geamăt de

neputinţă.

— Birourile lui MacArthur sunt mult mai bine dotate decât guvernul de la Tokyo, a spus el, ceea ce era adevărat.

Dacă nu-l aştepta Curtea Marţială. Şi *dacă* acceptau ideea lui. Şi *dacă* ea trecea toate testele şi aprobările pe care trebuia să le obţină… Copleşit de enormitatea acestei propuneri, Billy s-a pomenit că şovăie şi el. Dar când s-a uitat din nou în ochii ei, a văzut clar că şi ea se hotărâse. Şi îi întindea mâna.

— Haide, i-a spus fata. Să fugim.

Şi aşa au făcut. Au rupt-o la fugă pe culoar, pe lângă cămăruţele întunecate, cu aşternuturile lor albe, lăsând în urmă murmurele, icnetele şi oftaturile celor ale căror picioare, braţe şi coapse mişcătoare abia se lăsau acoperite de pânzeturile albe. Au trecut în fugă pe sub perdeaua de mărgele şi-au intrat în salonul unde nu mai era nimeni, în afară de barmanul care îşi ştergea tejgheaua.

— Oho, a ieşit! le-a strigat barmanul jovial. Încă o bere pentru oaspetele nostru de onoare?

Billy nu s-a mai sinchisit să-i răspundă. A luat-o spre intrarea principală, sărind peste pragul dărăpănat, simţind-o pe Yoshi Kobayashi cum venea uşor pe urmele lui. Când au trecut pe lângă uşierul tatuat, acesta a rămas la început cum se afla, răsturnat pe scaunul lui, dar apoi a scos un strigăt şi a sărit în picioare, cu ochii lui mici cârpiţi de somn şi scotocind disperat cu mâna în chimir după sabie sau puşcă sau poate după steluţele ninja pe care le-ar fi avut acolo.

— *Oi!* a strigat el. Opriţi-vă! Unde naiba vă duceţi? Nu puteţi face una ca asta! *Oi!* Veniţi înapoi!

Dar ei au cotit-o pe prima stradă şi au rupt-o la fugă. Săreau cu uşurinţă peste pietre şi grămezi de moloz, abia atingând pământul, fără ca vreunul dintre ei să se împiedice sau să alunece măcar o dată. La un moment dat mâinile li s-au despărţit şi el şi-a ridicat privirile şi-a văzut că ea preluase conducerea, sărind dibace, în papucii subţiri şi lejeri de casă, peste fiare arse şi şanţuri pline cu gunoaie, cu bluza desfăcută fluturându-i asemenea cozii unui zmeu în vânt.

L-a condus pe lângă baruri jegoase, ceainării ponosite şi fete

pan-pan cu părul încreţit pornite să agaţe ultimii soldaţi pierduţi prin noapte. S-a strecurat printre şuvoaie de zoaie şi grămezi de fecale, pe lângă fundaţii de case dărăpănate, pe după ceea ce părea a fi un paravan de protecţie dărâmat. A ocolit câteva adăposturi joase săpate de-a lungul drumului, care – nu s-a putut stăpâni să nu observe – nu i se păruse că puteau oferi prea multă siguranţă şi, în cele din urmă, s-au cuibărit sub o şandrama de fier ondulat, cu bârne rupte unde – înţelegându-se fără vorbe – s-au cuibărit să-şi tragă răsuflarea.

— Ei, a pufnit el, aplecându-se să-şi recapete respiraţia, căci nu mai alergase atât de repede din timpul antrenamentelor militare. *Daijobukai?* Eşti în regulă?

Ea a încuviinţat din cap, iar pieptul i se zbătea. Când li s-au încrucişat privirile din nou, buzele ei s-au depărtat şi el a crezut că poate acum îşi va da, în fine, drumul să plângă. Dar în loc de suspine, ea a izbucnit într-un râs răguşit şi dur: mai întâi un hohot, apoi altul. Fără să vrea, a râs un pic şi Billy, doar de bucuria de a o vedea râzând pentru prima dată.

Orizontul se aburea, soarele îşi începuse urcuşul sumbru al zilei. Rosen şi Legs şi Mike şi ceilalţi americani – cu excepţia poate a generalului maior John Smith – se vor întoarce împreună pe drumul plin de gropi spre garnizoană, ca să mai apuce câteva ore de somn înainte de a se prezenta la birourile pustii ale lui Douglas MacArthur. Şi dacă nu se va întâmpla nimic neaşteptat, va fi şi el acolo cu ei. Cel puţin astăzi.

Întorcându-se spre Yoshi, a văzut-o atingându-şi buza cu degetul mic.

— Probabil că arăt groaznic, a spus ea, de parcă tocmai se întorseseră dintr-o excursie pe Tamisa.

— Arăţi mai bine decât arătai acolo, la *madame* Koko, i-a spus el, şi – ciudat – chiar aşa era. Asta e! Da? N-ai să te mai duci înapoi acolo?

— Nu, a răspuns ea, sumeţindu-şi capul.

— Trebuie să mă duc să vorbesc cu şeful meu. Poţi să mă aştepţi până mă întorc diseară?

Ea a încuviinţat din cap.

— Unde locuieşti?

Yoshi i-a arătat cu mâna dincolo de şandrama. Uitându-se într-acolo, a văzut în apropiere carcasa înnegrită a unui autobuz. Ferestrele îi erau astupate cu placaj.

— Cum, *în ăla* locuieşti?

— E cel mai aproape de locul unde a fost casa mea. Nu vreau să mă duc prea departe, în caz că…

Şi a tăcut, cu ochii aţintiţi la dărâmăturile din preajmă.

Billy şi-a muşcat buza, dând din cap.

Lumina era acum mai puternică, primele câteva raze ivindu-se de după norii de culoarea betonului şi cernându-se pe străzile dărăpănate. Din spatele lor, o femeie slabă a ieşit dintr-o şandrama cu pereţii de metal, cu un coş de rufe şi un prunc legat pe spate. După ce le-a făcut o plecăciune, s-a apucat să întindă hainele pe frânghie.

— Doamna Fujiwara, a spus Yoshi. A fost mama prietenei mele celei mai bune… înainte, a şovăit ea, apoi a adăugat. Ea… I-au murit toţi ceilalţi copii. Erau şapte. Satako-*san* era în clasă cu mine, a încheiat fata fără vreo emoţie, de parcă ar fi spus cât costa orezul la piaţă.

— Vai! a exclamat Billy.

— A fost totuşi mai norocoasă decât alţii, măcar a găsit bucăţi din ei, ca să-i îngroape.

— Bucăţi? a întrebat Billy, înghiţind cu greu.

Ea a dat din cap.

— Din mulţi n-a mai rămas nimic ca să aibă ce să îngroape.

Billy şi-a întors capul spre doamna Fujiwara, care terminase de întins rufele. Surprinzându-i privirea, ea s-a mai înclinat o dată înainte de a intra înapoi în coliba ei.

Doamne, Isuse Christoase! S-a gândit Billy. *Norocoasă!*

Brusc s-a simţit de parcă l-ar fi năpădit toată istoveala ultimelor două zile. Se simţea atât de obosit, încât îi venea să adoarmă acolo unde se afla. *Cum naiba reuşesc ei?* se întreba. *Cum pot să trăiască fiecare zi? Cum de se mai pot scula dimineaţa?* Se gândea la Yoshi, care dormea în autobuzul pârjolit, cu casa şi vecinii distruşi şi cu părinţii morţi cu siguranţă, probabil fără nicio „bucată” pe care să o mai îngroape, ca să-şi poată găsi liniştea. Dacă ar fi fost în locul lor, probabil că nu şi-ar fi dorit

decât să moară…

Dar Yoshi părea acum foarte vioaie. Părul îi flutura în vânt, obrajii i se îmbujoraseră de la goana lor fără voie. Ochii îşi pierduseră privirea aceea rătăcită, de adult. Arăta mult mai… plină de speranţă.

— Hei, a întrebat-o el pe neaşteptate, pot să-ţi fac o fotografie?

— *Acum?*

L-a privit uimită.

— Eşti tare ciudat, i-a spus într-un fel care îi dădea de înţeles că nu dorea să-l insulte.

Dar a încuviinţat din cap, şi-a netezit bluza, încheindu-se la nasturi, şi şi-a trecut mâna cu inelul prin păr.

Mirându-se singur de curajul lui, Billy a desfăcut capacul obiectivului, simţind cum i se umezesc palmele, în ciuda răcorii tomnatice. Şi le-a şters pe uniformă, a răsucit filmul, gândindu-se unde să o aşeze şi cum să încadreze fotografia. Dar când şi-a ridicat din nou privirea, ea alesese deja locul.

Se aşezase dinaintea cocioabelor, între capetele a doi stâlpi de telefon arşi care atârnau legănându-se de fire asemenea unor spânzuraţi. Era un cadru ceva mai dramatic şi mai neechilibrat decât ar fi ales el, dar Billy a dat din cap şi şi-a focalizat imaginea. Apoi, urmându-şi un instinct nedesluşit, dar puternic, a aşteptat-o să-i dea semnalul. De parcă ea ar fi fost fotograful adevărat, iar el doar o maşinărie care i-ar fi urmat indicaţiile.

IX
LOS ANGELES

忘れ
ナンバ

August 1962

Titlul era „Baraku” – cuvântul japonez pentru „baracă” sau cocioabe asemenea celor care se înşirau pe vechea ei stradă din Tokyo, mulţi ani după capitulare. Uitându-se la fotografia înrămată, Yoshi a simţit cum i se încordează gâtul; nu numai din pricina peisajului înnegrit pe care se străduise atât de mult să-l uite, dar mai ales văzându-se pe sine. La şaisprezece ani. Dreaptă şi aproape sfidătoare, cu obrajii încă îmbujoraţi de fuga lor năprasnică. Hainele îi erau zdrenţuite şi, asemenea tuturor în vremurile acelea, era extraordinar de slabă. Dar emana o lumină care nu avea nimic de-a face cu greutatea corporală – o hotărâre îndărătnică ce străbătea prin frică, osteneală şi foame, aşa cum un os îmboldeşte pielea.

I-a luat o vreme să-şi aducă aminte cuvântul englezesc: *speranţă.*

Tremurând uşor s-a îndreptat spre un scaun din apropiere şi s-a prăbuşit pe el, scrutând mulţimea în căutarea unei feţe cunoscute. Dar Billy nu ajunsese acolo încă şi bineînţeles că în lipsa lui nu recunoştea pe nimeni altcineva decât imaginea ei de la şaisprezece ani.

— Nu vă simţiţi bine, domnişoară?

Ridicându-şi ochii, Yoshi a văzut un chelner tânăr şi blond care se apleca spre ea cu o tavă în mână. Avea ochii mari şi albaştri, iar chipul îi era sincer îngrijorat. Nu lăsa să se vadă dacă făcuse vreo legătură între Yoshi şi fotografia enormă din spatele lui.

— Ba da, a răspuns ea, scoţându-şi o batistă ca să-şi şteargă buza de sus. Îmi pare rău. Mă simt bine… doar că am sosit azi-noapte… Cred că simt încă decalajul orar.

— De unde veniţi?

— De la Tokyo.

— Şi primul lucru de care daţi cu ochii e vernisajul unei expoziţii chiar despre oraşul acela? a râs el amar.

— Eu…

Pentru o clipă i s-a părut că-şi râde de ea. Apoi şi-a dat

seama că de fapt flirta cu ea. *Ştii, o să ţi se întâmple şi asta,* îi spusese prietena ei, Kuniko, *acum, că nu mai porţi verighetă.*

Străduindu-se să-i zâmbească şi ea, i-a făcut semn spre afişul cel mare care fusese aşezat pe un şevalet la intrare. *După,* scria pe el, *imagini din Tokyo, 1945.*

— Fotograful e un prieten de-al meu. A trebuit să meargă la un interviu, dar urmează să ne întâlnim aici la ora cinci.

— Aha, a exclamat chelnerul, uitându-se la ceas. Ei, dacă are un interviu, s-ar putea să mai întârzie. Nu doriţi un pahar de vin? Să vă treacă timpul mai repede, a continuat el, făcându-i cu ochiul. Şi diferenţa de fus orar.

Yoshi a şovăit. De obicei nu se omora cu băutul, dar zâmbetul lui a fost destul de îmbietor şi s-a pomenit luând un pahar de plastic.

— Vă mulţumesc.

— Cu plăcere, a răspuns el, înclinând uşor din cap. Să-mi spuneţi dacă mai aveţi nevoie de altceva.

Yoshi l-a urmărit cu privirea cu un oarecare sentiment de regret, pe când se îndepărta cu tava ridicată şi zâmbetul larg adresat vizitatorilor galeriei. Ea nu fusese niciodată prea sociabilă. Mergea destul de des la film, dar de cele mai multe ori singură şi lua masa în oraş cam o dată pe lună. Şi totuşi s-a simţit bine să găsească pe cineva cu care să vorbească în locul acela străin, unde nu cunoştea pe nimeni. Chiar dacă doar pentru câteva minute.

A sorbit din vin, oftând. Era cumplit de prost – şi acru, dar şi dulce peste măsură, subţire, şi totuşi destul de vâscos. Chelnerul avusese dreptate: îi mai risipise un pic din oboseala care-i uscase ochii şi îi mai destinsese spaima care-i încorda stomacul. A mai luat o înghiţitură şi şi-a lăsat capul pe spate, sprijininduşi-l de zid şi privind din nou în jur. Mulţimea din America e diferită, a constatat ea. Parţial pentru că oamenii sunt pur şi simplu mai mari. Dar şi pentru că *mişcările* lor sunt mai ample, paşi mari şi legănaţi când umblă. Îmbrăţişări cu braţele larg deschise. Fluturări de mâini largi şi energice către prieteni şi cunoştinţe şi chiar către străini complet necunoscuţi, în timp ce-şi croiesc drum prin încăperea mică. Era cam ca atunci când

urmăreşti un stol de pescăruşi; toţi se înghesuie şi murmură şi îşi schimbă locul ca să vadă cât mai bine lucrarea pe care se întâmplă să o studieze. Mulţimile japoneze, spre deosebire, se comportau mai mult asemenea vrăbiilor. Zboară în stol într-un singur sens, ca la comandă, şi îşi schimbă direcţia toate odată, ordonat, pe tăcute.

Aterizase la Los Angeles cu o seară înainte. Prima ei impresie despre tărâmul învingătorilor fiind încâlceala argintie a traficului care se prelingea printre acoperişuri de lut, ca la casele pentru păpuşi. Oraşul îi părea mai puţin dens ca Tokyo – ca să nu zicem şi mai curat. În ultimii douăzeci de ani, capitala japoneză fusese reconstruită aproape în totalitate. Dar porţiuni mari din oraş păreau încă a fi veşnic în construcţie, funcţionând în ritmul picamerelor şi al plantării de piloni, al cântecelelor voioase ale muncitorilor de pe zecile de kilometri de schele de bambus.

De sus, L.A. părea, spre deosebire, construit pe de-a întregul. Casele erau noi şi moderne, parcurile întinse şi verzi. Piscinele arătau ca nişte ochi albaştri. Şi numai după ce s-au lăsat în jos după ultimul tur, Yoshi şi-a dat seama cât era de *uriaş,* că acele case arătoase erau şi foarte *mari,* mult mai impunătoare decât cinematograful ei favorit, Shinjuku. Dincolo de ele se întindea metropola – o grădină cu clădiri de oţel şi sticlă, unele dintre ele atât de înalte încât îşi închipuia că etajele superioare erau cu siguranţă pline cu nori.

Şi pe când privea prin hubloul avionului, o urmărea un singur gând: *Nu-i de mirare. Nu-i de mirare că am pierdut!*

— E ceva, nu-i aşa? a spus cineva tare, lângă ea. Adică, unele dintre fotografiile astea arată că a fost la fel de rău ca la *Heero-shee-ma.*

Vocea era scutită, silabele pronunţate preţios, ca în *Pe aripile vântului.* Surprinsă, Yoshi şi-a ridicat privirea din paharul pe care-l ţinea în mână, ca să vadă o femeie corpolentă, într-o rochie şemizetă de plastic strânsă pe trup. Vorbea cu un domn vârstnic de lângă ea.

— Cred că sunt toate din Tokyo, a spus el, arătând spre uşa

de la intrare. Cel puţin aşa scrie pe afiş.

— Credeam că nu au folosit bomba atomică la Tokyo.

— Nu, cred că au folosit doar bombe obişnuite, a răspuns el, aplecându-se spre o fotografie şi mijindu-şi ochii să vadă mai bine. Poate că a exagerat şi el un pic, să arate şi mai rău decât era.

Cei doi s-au îndepărtat, iar Yoshi a rămas cu ochii la ei, nevenindu-i să creadă. *Bombe obişnuite? Mai râu decât era?* S-a gândit la peisajul lunar înnegrit peste care a dat în dimineaţa aceea pe malurile pline de cenuşă ale Sumidei. Muntele de trupuri arse adunate de armată, multe dintre ele atât de desfigurate încât nici familiile nu le putuseră recunoaşte, ca să-şi ia morţii acasă.

Ce fel de oameni, se întreba ea acum, au putut face aşa ceva în ziua aceea, ca apoi să nu aibă măcar habar de enormitatea acţiunii lor?

A mai dat nişte vin peste cap, prea zguduită ca să mai bage de seamă gustul lui groaznic. Dar, pe când a dat să pună paharul jos, şi-a privit mâna cu inelul verde sclipind în lumina fluorescentă. Uitându-se la el, s-a simţit năpădită de acelaşi amestec stânjenitor de duioşie şi îndoială pe care-l avusese de când primise scrisoarea lui Billy, cu un an în urmă. *Oricum*, a încercat să se liniştească singură, *nu tu eşti cea care trebuie să condamne.*

A aşezat paharul jos, uitându-se din nou în jur. Billy nu venise încă şi i se părea nepoliticos – ba chiar meschin – să se uite fără el la celelalte fotografii. A şovăit o clipă, apoi şi-a deschis poşeta şi a scos de acolo cartea pe care o adusese cu ea. Era *Amantul Doamnei Chatterley,* pe care o cumpărase la aeroport, după ce aterizase. Îmbrăcase volumul cu hârtie obişnuită, cafenie, de la o pungă de cumpărături, ca să o poată citi fără a atrage atenţia, dar acum nu a deschis cartea subţire, ci a scos din ea scrisoarea pe care o folosea ca semn de carte. Era o hârtie albăstruie, subţire de scrisoare par-avion, şifonată de atâta citit. Era datată februarie 1961.

Dragă Yoshi,

Am primit scrisoarea ta ieri, cu mare surprindere şi bucurie. M-am gândit adeseori la tine în toţi aceşti ani de când am plecat de la Tokyo, întrebându-mă ce faci şi chiar (recunosc) dacă ai văzut cumva vreuna dintre fotografiile mele care au ajuns în ziarele din Tokyo. Aşa că am fost absolut încântat nu numai că ai văzut fotografiile mele cu protestele de la Universitatea din Tokyo, dar şi că le-ai folosit ca să dai de mine.

Da, acum lucrez la LA. Times, *ca fotograf în principal, dar scriu din ce în ce mai des şi reportaje. După ce am părăsit armata, am lucrat o vreme la San Francisco, unde mi-am consolidat CV-ul şi am muncit pe cont propriu. După ce am primit oferta de la* Times, *m-am mutat aici, în 1956, şi m-am simţit destul de bine în locul ăsta de-atunci. Călătoresc destul de mult cu slujba, dar la Tokyo am fost anul trecut pentru prima dată de când s-a terminat războiul – ca să relatez despre reînnoirea Tratatului de Securitate Americano-Japonez. Ai dreptate, schimbările sunt extraordinare. Şi demonstraţiile! Nu mi-a venit să cred că copiii ăia care strigau erau aceiaşi elevi ferchezuiţi pe care i-am văzut la metrou ducându-se la şcoală. Se pare că Kishi a atins un subiect sensibil.*

Îmi pare rău că nu am avut vreme să te caut, înainte sau în timp ce mă aflam în oraş. Dar am stat acolo doar trei zile – aşa că nu aş fi avut răgazul nici să te găsesc şi nici să petrecem ceva timp împreună. Scrisoarea ta mi-a dat răspunsul la multe dintre întrebările pe care voiam să ţi le pun, totuşi, şi sunt mulţumit şi foarte mândru să aflu despre succesele tale editoriale. După cum poate îţi aduci aminte, am avut privilegiul să lucrez cu Frank Tuttledge de câteva ori la Diviziunea Media Japoneză. E un om serios şi nu am auzit decât lucruri bune despre editura lui, Est-Vest. Pare a fi un loc excepţional de bun pentru cineva cu talentul şi educaţia ta.

Întrebi despre familia mea. Tata a murit anul trecut în urma unui atac cardiac, deşi a lucrat până la capătul zilelor sale. De fapt, a călătorit adesea şi la Tokyo, pentru consultanţă în materie de arhitectură, simţind că are marea responsabilitate de a reconstrui oraşul. Mama a rămas pe Coasta de Est, unde îşi vede de cluburile şi de meşteşugurile ei. Am încercat să o conving să se mute în vest cu mine, dar singurul lucru care ar putea-o face să vină aici ar fi

perspectiva de a avea nepoţi. Şi până acum nu se pune problema de aşa ceva.

*Că tot vorbim de părinţi… Yoshi-*san*, am ceva pe suflet de ani de zile, şi când ţi-am citit scrisoarea mi-am dat seama că a venit vremea să mă împac cu mine însumi. Nu-mi dau seama de ce nu am făcut-o până acum. Parţial pentru că nu am avut curaj, cred. Şi mi-a mai fost teamă că informaţia te-ar putea afecta – ai trecut şi aşa prin atât de multe. Dar citindu-ţi cuvintele ieri, aflând cum ai supravieţuit şi ai înflorit în lipsa mea, m-a făcut să cred că eşti suficient de puternică să suporţi ceea ce îţi voi spune. Aşa că iată:*

Când te-ai înscris în Serviciul Civil, atunci, în noiembrie '45, m-ai rugat să te ajut să găseşti informaţii despre părinţii tăi. Un an mai târziu am avut o discuţie în care ţi-am spus că erau aproape sigur morţi. Asta era adevărat: dată fiind rata extrem de mare a victimelor din cartierul tău în noaptea de 10 martie şi faptul că numele mamei tale nu apărea pe lista nici unui spital, era foarte puţin probabil ca ea să fi supravieţuit acelui prim bombardament. La fel, se ştie acum că satul japonez Shin Nagano a suferit cele mai brutale atacuri ale Rusiei în timpul invaziei Manciuriei din 9 august, care – după cum ştii – au costat viaţa a peste 100.000 de civili japonezi. Au supravieţuit doar cei mai tineri membri ai comunităţii, copii mici şi bebeluşi lăsaţi pe la vecini şi prieteni chinezi, care – după câte am aflat – sunt acum crescuţi ca copii chinezi. Au mai scăpat doar câţiva bărbaţi, care fie au fugit, fie au fost luaţi prizonieri. Dar numele tatălui tău nu a apărut pe niciuna dintre liste.

Însă la acest capitol am mai aflat şi altceva, ce am decis – în mod greşit, îmi dau acum seama – să nu îţi spun atunci. Adevărul este că, la vremea aceea, în noiembrie, când am dat prima dată numele tău la Personal, mi s-a spus că verificarea ta a ridicat nişte „steguleţe roşii". Problema principală părea a fi că erai fiica cuiva suspectat că fusese criminal de război.

Criminal de război. Chiar şi la un an după ce citise asta prima dată, cuvintele făceau să i se taie respiraţia. A întins din nou mâna după paharul de vin, a mai luat o sorbitură şi a citit mai departe.

Nu mai e nevoie să-ţi mărturisesc că acest lucru m-a surprins, aşa cum sunt convins că te surprinde şi pe tine. Nimic din ceea ce vorbiserăm noi nu mă făcea să cred că tu aveai ştiinţă de faptul că tatăl tău ar fi făcut ceva rău. Totuşi, cercetări ulterioare au dat la iveală rapoarte din documentele confiscate ale Armatei Chinei de Nord. Acestea cuprindeau şi numele a zeci de civili chinezi care fuseseră executaţi. Aceşti bărbaţi (şi câteva femei) erau îndeobşte ţărani la a căror moarte se bănuieşte că ar fi contribuit şi tatăl tău, după ce protestaseră împotriva rechiziţionării pământului lor, pe care s-a construit apoi satul japonez.

Dar a mai fost şi numele unui american, locotenentul Cameron Richards, din Divizia de Aviaţie a Armatei Statelor Unite, care a pilotat în timpul raidului Doolittle asupra oraşului Tokyo în 1942. Avionul locotenentului Richards a fost doborât lângă Habrin în aprilie 1942. Se crede că tatăl tău nu numai că l-a descoperit după ce a fost evacuat, dar l-a şi predat oficialilor Armatei Chinei de Nord. Conform propriilor lor documente, acei oficiali l-au executat pe Richards la 19 aprilie prin decapitare.

În cele din urmă, am reuşit să te scăpăm de faptele de care era acuzat tatăl tău cu ajutorul propriului meu tată, care avea nişte relaţii destul de sus-puse în birourile lui MacArthur. Cu ajutorul lui şi al faptului că nu exista nicio dovadă că tatăl tău avusese vreun rol în aceste crime, am reuşit să-ţi obţinem aprobarea.

Yoshi-chan, *vreau să ştii că îţi spun toate acestea nu pentru că aş crede că crimele tatălui tău – dacă s-au întâmplat cu adevărat – se răsfrâng în vreun fel asupra ta. Ţi le spun pur şi simplu deoarece cred că ai dreptul să ştii, aşa cum şi familia locotenentului Richards avea dreptul să ştie cum a murit. Se prea poate, desigur, ca tu să fi aflat deja despre aceste acuzaţii, căci probabil încă există în documentele oficiale. Sper să nu se fi întâmplat aşa, dar, dacă ai aflat, îmi cer scuze că nu ţi-am spus mai devreme.*

În încheiere, şi eu sper că putem să ne mai scriem unul altuia. Şi te încurajez din tot sufletul să vizitezi America, aşa cum mi-ai pomenit. Dacă te interesează, cândva, vara viitoare, intenţionez să organizez o mică expoziţie privată, cu nişte fotografii pe care le-am făcut la Tokyo în timpul ocupaţiei – urmează să stabilesc data şi

locul. Ştiu că eşti ultimul om care are nevoie să afle cum arăta Tokyoul la sfârşitul războiului. Totuşi unele fotografii te-ar putea interesa.

Toate cele bune,
Billy

Yoshi a împăturit scrisoarea şi a strecurat-o la loc între paginile volumului de Lawrence. A închis cartea şi apoi şi-a încrucişat mâinile pe ea. *Suspectat* şi-a reamintit ea, aşa cum făcuse de sute de ori de când citise scrisoarea prima dată. Niciuna dintre aceste informaţii nu ajunsese în vreun tribunal. Aşa că exista totuşi posibilitatea ca ceea ce făcuse Kenji să fie nu numai nevinovat, ci de fapt chiar onorabil, după preceptele vremii aceleia, cel puţin. El găsise un inamic şi îl predase autorităţilor, dar nu existau dovezi că făcuse vreun lucru necinstit.

Privindu-şi mâinile, şi-a răsucit inelul cel verde. S-a gândit şi la bricheta aceea neagră, de pilot american.

Ţi-a dat-o el ţie?

Mai degrabă a lăsat-o.

A murit de pe urma rănilor?

Aşa s-ar zice… bine că mi-am amintit. Asta-i pentru mama ta.

Poate că nici nu este al pilotului, s-a gândit ea pentru a mia oară de când primise scrisoarea lui Billy.

La două luni după ce s-a ridicat interdicţia de călătorie pentru civili, Yoshi i-a scris a doua oară vechiului ei prieten şi coleg. L-a felicitat pentru succesul lui în viaţa civilă şi i-a mulţumit pentru informaţiile despre Kenji. I-a scris că se gândise iniţial să facă o vizită în Manciuria în vara următoare, ca să încerce să le găsească pe surorile ei vitrege, Aki şi Maki, dar, dată fiind imposibilitatea de a obţine viză pentru China, s-a decis să călătorească în America în schimb. I-a spus că va veni vara următoare la expoziţia lui şi că îi va da mai multe amănunte pe măsură ce le va avea.

A doua zi s-a dus la Biblioteca Americană şi i-a cerut bibliotecarei să-i dea tot ce avea despre Raidul Doolittle din 1942.

Kobayashi-*san*!

Vocea a răsunat în încăpere vesel, ca ecoul unui cântec tirolez. Ameţită, Yoshi şi-a ridicat privirile ca să-l vadă pe salvatorul şi fostul ei mentor.

— Căpitane! l-a strigat ea şi amândoi s-au înroşit la faţă şi au râs la gândul că el nu mai arăta nicidecum a căpitan.

Când îl văzuse ultima dată, William Reynolds era bărbierit impecabil, cu uniforma închisă până la ultimul nasture. Purta haina militară de culoarea muşchiului şi cascheta triunghiulară peste părul tuns scurt. Acum, când îi zâmbea peste o mică mulţime de admiratori, Yoshi a văzut că rămăsese la fel de slab, înalt şi palid cum îl ştia. Dar părul i se schimbase, crescuse depăşindu-i cu mult fruntea pistruiată, în valuri roşii, ondulate şi aspre. Şi înfăţişarea i se schimbase: purta acum o bluză gri pe gât, pe sub o jachetă neagră de lână, şi pe bărbie îi crescuse o bărbuţă triunghiulară, pe care Yoshi o asocia mereu cu cea a regizorilor francezi de film. Simpla lui apariţie – un om atât de bine cunoscut, în care avea atâta încredere – i-a umplut ochii de lacrimi fierbinţi, neaşteptate. Pentru o clipă, nu şi-a dorit altceva decât să se repeadă la el cu toată forţa.

Dar s-a ridicat, în schimb, şi şi-a vârât volumul de Lawrence la loc în geantă, străduindu-se să păşească încet, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, către locul unde el se căznea să scape de admiratori şi să-i vină în întâmpinare. Şi-au rămas aşa, acolo, în mijlocul încăperii, până când el şi-a deschis larg braţele. Şi, deşi atunci la Ernie Pyle nu-şi atinseseră mai mult decât mâinile, ea s-a aruncat în braţele lui fără să se mai gândească. El a strâns-o la pieptul său slab şi a ţinut-o aşa, în timp ce în mintea ei un cearceaf alb se dădea la o parte în pragul unei uşi din trecut. Nu stătuse niciodată prea aproape de căpitanul William Reynolds ca să ştie cum mirosea, dar civilul Billy Reynolds duhnea a fum de ţigară şi colonie şi a ceva dulce-mentolat, ca apa de gură Listerine. Şi-atunci, afundându-şi nasul în reverul hainei lui, şi-a dat seama cu uimire că nu mai fusese ţinută în braţe aşa de un bărbat de când îşi părăsise soţul ultima dată.

Şi când, în cele din urmă, el a făcut un pas în spate, şi-a ţinut încă mâinile pe umerii ei, de parcă i-ar fi fost teamă că va fugi.

— Scuză-mă că am întârziat, a spus. Tipul ăla de la *L.A. Arts* nu mai termina… Lasă-mă să mă uit la tine. *Doamne! Tu* n-ai îmbătrânit deloc!

— Ba nu, s-a împotrivit ea plecându-şi capul, acum sunt doar o babă urâtă. O fată bătrână de treizeci şi doi de ani.

— Ba pe naiba! a spus el drăgăstos, strângând-o de umeri. Atunci, ce să mai zic de mine? Ştiu eu prea bine că sunt încă o gâgâlice cu ifose.

Gâgâlice? s-a întrebat ea, uimită, până când şi-a dat seama care era sensul: prea tânăr. Cuvântul a făcut-o să zâmbească, dar nu era deloc nepotrivit. William Reynolds nu întinerise, ce-i drept, în ultimii zece ani, dar era clar că îi mersese mai bine decât în anii ’40. Nu fusese niciodată un bărbat prea frumos, era prea slab şi palid şi cocoşat. Prea se scuza mereu – uneori cu prea multă patimă –, chiar şi pentru un loc ca Japonia, în care lumea se scuză atât de mult. Dar acum, totuşi, se purta cu mai multă degajare şi încredere, ceea ce îl făcea să pară nu numai mai înalt, ci şi mai serios. Soarele de pe Coasta de Vest îi colorase obrajii palizi, scoţându-i la iveală şi mai mulţi pistrui de culoarea pâinii prăjite. Şi când zâmbea, nişte riduri i se încreţeau din dreptul ochilor către tâmple, ca dovadă că acum zâmbea mult mai des.

— Văd că-ţi prieşte California, i-a spus ea zâmbind.

— Sigur că da. Mult mai mult decât birourile alea întunecoase de la Tokyo. Şi, întorcându-se spre fotografiile din galerie, a întrebat: Deci ai văzut tot ce era de văzut pe-aici?

— Deloc, a dat ea din cap. Te-am aşteptat pe tine. Totuşi, am două întrebări.

— Dă-i drumul!

— Prima: De ce ai pus şi portretul ăla îngrozitor al meu? a întrebat ea, arătând spre *Baraku.*

Billy a deschis gura, apoi a închis-o.

— Îmi pare rău. Ar fi trebuit poate să-ţi cer voie mai întâi. Dar cred că mi-a fost frică să nu refuzi.

Ea s-a gândit o clipă.

— N-aş fi făcut aşa ceva, adică să zic nu. Dar mi-ar fi prins bine să fiu oarecum… avertizată.

— Ei bine, atunci nu am nicio scuză, a spus el sfios. Ar fi trebuit poate să te întreb şi dacă vrei şi tu una.

— Nu, a răspuns ea iute, cu tărie, căci ura să-şi vadă chipul în fotografii. Nu, n-aş fi vrut.

— Tu ai ştiut întotdeauna ce vrei, a răspuns Billy zâmbind pieziş.

— Şi e ceva rău în asta?

— Nu, după părerea mea, a spus el strângând-o de braţ. Şi cea de-a doua întrebare?

— Titlul expoziţiei: De ce *După?*

El a ridicat din umeri.

— Greu de explicat. Dar e legat de felul în care toată lumea vorbea despre război când am fost eu acolo. Nimeni nu părea să vrea să folosească de fapt cuvântul *război.* Totul era *înainte* şi *după.*

— Dar aici nu se zice la fel?

El a scuturat din cap.

— Nu atât de des. Poate era altfel dacă voi aţi fi câştigat şi noi am fi pierdut.

Yoshi a încuviinţat uşor din cap, gândindu-se că era pentru prima dată când îl auzea vorbind aşa: *voi* contra *noastră.* Învingătorii şi învinşii. Şi totuşi ceea ce spusese era adevărat. Prietenii şi colegii ei munceau toţi peste programul de lucru şi îşi făceau nunţi opulente şi copii şi apoi şi mai mulţi copii. Când plecau de acasă îşi cheltuiau salariile tot mai mari pe excursii la Hokkaido şi Kyushu şi – de îndată ce s-a ridicat interdicţia de călătorie în străinătate – în Hawaii. Iar acasă cheltuiau pe radiouri şi televizoare de producţie naţională şi pe obiecte electrocasnice Mitsubishi şi maşini Toyota. Şi acasă şi la lucru, toată lumea părea antrenată într-o cursă nebună *să construiască, să construiască, să construiască.* Să facă bucătării şi garaje noi, drumuri şi maşini şi legături de afaceri, până când vechiul oraş, sfâşiat de război, nu se mai vedea deloc – la fel ca oamenii distruşi care reuşiseră cu greu să-şi încropească o existenţă în zilele ce au urmat capitulării. Că Japonia – Japonia

cea învinsă – făcea parte dintr-un trecut incalificabil, pe care locuitorii săi îl defineau în termeni aproape la fel de mitici ca şi cândva presupusa „divinitate” a împăratului. Era pur şi simplu – *înainte.*

— N-are importanţă, i-a spus Billy, oferindu-i braţul. Vrei să-ţi fac prezentarea?

Yoshi l-a apucat de braţ.

— Da, haide!

Au pornit de la stânga fotografiei *Baraku,* cu o imagine intitulată *Revenirea acasă.* Era o fotografie mare, a unei tinere şi a unui bărbat mult mai în vârstă, care se sprijinea într-un baston. Femeia îngenunchea în faţa unui morman de moloz, cu braţele depărtate, părând gata să le bage în el până la coate. Gândindu-se la context, Yoshi şi-a închipuit că ea şi tatăl ei încercau să salveze din ruinele casei lor ceva ce le mai putea fi de folos, ceva care nu fusese distrus. Dar din modul în care o înrămase Billy – uşor pieziş, focalizată mai puţin pe legătura ei cu bărbatul, cât cu molozul – părea că ea îngenunchease dinaintea unui soi de altar dărâmat, acoperit de cenuşă, implorând ajutor.

Uitându-se la fotografia aceea, Yoshi s-a pomenit gândindu-se cât de cunoscută i s-ar fi părut această scenă cu nişte ani în urmă. Apoi oraşul s-a prefăcut într-un univers ciudat şi amestecat: cenuşă uscată şi asfalt care se zvânta. Clădiri noi, care se înălţau sclipitoare din molozul vechi de zeci de ani. O pasăre Phoenix, renăscută pe jumătate din propria cenuşă. Pe vechea ei stradă din Bunkyo Ku, guvernul dărâmase cocioaba şubredă în care locuia doamna Fujiwara cu singurul ei copil supravieţuitor. În locul ei se înălţau şiruri după şiruri de *apato*{162} dreptunghiulare şi ordonate, cu înfăţişare sterilă, fiecare arătând ca cel de alături, atât de anoste încât atunci când a dat prima dată cu ochii de ele Yoshi a simţit o ciudată dorinţă de a plânge.

Celelalte fotografii spuneau poveşti asemănătoare: despre pierdere şi îndârjire, tragedie şi soartă cu greu făurită. Tânăra mamă cu copilul legat pe spate, rătăcind într-un tărâm al nimănui plin de dărâmături. Bătrâna zdrenţuită şi fără dinţi

care stătea chircită în drum, scoţându-şi preţiosul ei *kimono* la vânzare pe o pătură murdară. Plozi vagabonzi de zece ani cu chipuri zâmbitoare şi rânjete viclene jucând arşice şi fumând chiştoace. Fete *pan-pan* adolescente îmbrăcate în rochii *sufu* ieftine, cu şosete scurte şi pantofi balerini din plastic, cu mâinile sprijinite pe şoldurile osoase şi cu zâmbete sfâşietor de dulci.

Erau şi veterani înveşmântaţi în alb care stăteau nemişcaţi dinaintea monumentelor ridicate în cinstea morţilor, oferind castroane cu orez trecătorilor care nu-i luau în seamă. În faţa Palatului Imperial mărşăluia şi striga o mulţime de demonstranţi, făcând uz de libertatea de exprimare recent dobândită pentru a protesta împotriva lipsei orezului naţional. Erau scene pe care le văzuse de atâtea ori cu ochii ei, dar numai acum, când vedea imaginile lui Billy, se gândea ce schimbare radicală reprezentau. Căci doar cu câteva luni înainte, aceiaşi oameni s-ar fi oprit în acelaşi loc, în faţa reşedinţei împăratului, doar ca să se aplece în semn de omagiu tăcut.

Aceleaşi gânduri îi veneau în faţa unei imagini a unor ofiţeri americani la un târg stradal oarecare, cu braţele în jurul gâtului drăguţelor lor prietene japoneze. Femeile erau îmbrăcate în haine care arătau clar că proveneau de la magazinele militare, dar buzele lor rujate păreau a zâmbi cu adevărat. Însă figura care a impresionat-o cel mai mult pe Yoshi a fost a unui tânăr care stătea la o parte. Trupul lui era parţial acoperit de toneta unui vânzător de turte de fasole. Pe chipul lui, văzut foarte clar în obiectivul lui Billy, cu ochii aţintiţi la soldaţii americani şi la femeile japoneze, se citea o expresie de ură nestăvilită.

Cât timp au făcut ocolul expoziţiei, Billy a răspuns la întrebări ale vizitatorilor şi a primit complimente, iar Yoshi se aştepta ca, până la urmă, să se lase prins de admiratorii săi. Dar, după ce au văzut şi ultima imagine împreună, el a scos-o din mulţime şi a dus-o la o măsuţă într-un colţ. Acolo i-a făcut semn chelnerului, care le-a mai adus încă două pahare din vinul acela groaznic.

— *Kampei,* a spus el, ridicând paharul. Eşti foarte tăcută.

Yoshi a zâmbit în timp ce vinul cu gust de lături i se scurgea

pe limbă.

— Deci… nu-ţi plac, a continuat el, ridicându-şi capul.

Vorbea serios, de asta îşi dădea bine seama. Şi, uitându-se în ochii lui, a mai văzut şi altceva: omul care fusese el atunci la Pyle. O variantă mai tânără şi mai puţin încrezătoare a lui William Reynolds, un băiat roşcovan adus de spate care îşi purta aparatul de fotografiat aşa cum ofiţerii poliţiei militare îşi purtau armele – ca să se apere.

— Cred ca sunt *subarashii*{163}*,* a exclamat ea din toată inima, Wiliam-*san*. Toate. Incredibile. Ai făcut o treabă minunată!

El s-a îmbujorat, pielea lui palidă umplându-se de pete.

— Tatăl tău ar fi fost foarte mândru, a urmat ea, îmi pare rău să aud că s-a prăpădit.

— Nu ai de ce, a avut o viaţă împlinită.

S-a oprit o clipă, cât chipul i-a fost umbrit de o privire tulbure care i-a dispărut ca o umbră mişcătoare.

— Oricum, doctorii spun că s-a întâmplat foarte repede. N-a avut timp să sufere.

— Totuşi, probabil că a fost o lovitură.

— Au fost o mulţime de lovituri în anii ăştia, a spus el, ridicând din umeri. Asta a fost doar una dintre ele.

S-a încruntat o clipă, apoi a schimbat subiectul.

— Şi… mai cânţi la pian?

Ea a încuviinţat din cap.

— Încă mai ţii Yamaha aia veche pe care ţi-am dezgropat-o din pivniţa de la Pyle?

— Da, şi este extraordinar de bine acordată, a râs ea, şi ori de câte ori cânt îmi închipui fetele *Takarazuka* făcând un *rinu-dansu.* Pe muzică de Satie.

— Trebuie să te ascult şi eu, a râs el, data viitoare când mai vin la Tokyo.

— Te întorci curând la Tokyo?

El s-a lăsat pe speteaza scaunului, pipăindu-şi distrat mai întâi buzunarul drept de la piept, apoi pe cel stâng, de unde a scos un pachet de ţigări Camel. Aşa cum făcea mereu la Pyle, i-a întins ei pachetul, şi – aşa cum făcuse de cele mai multe ori – ea a refuzat, scuturând din cap. Şi l-a privit cum îşi face

palmele căuş ca să-şi aprindă ţigara.

— Depinde de editură, cred.

El a dat afară aerul din piept, privind-o prin fum.

— Să ştii că arăţi nemaipomenit, *à propos*! Dacă eşti într-adevăr fată bătrână, chiar îţi stă bine. Deşi nu-mi vine să cred aşa ceva.

Yoshi a simţit că-i iau foc obrajii.

— Ei bine, cred că acum am putea folosi cuvântul *divorţată*. Dar asta pare mult mai… spectaculos decât mă simt eu de fapt.

— Divorţata veselă! a exclamat el, dar văzându-i chipul, s-a potolit. E definitiv, deci? Divorţul?

— De luna trecută.

Yoshi se juca uşor cu paharul de vin. Se căznise aproape cinci ani cu procedurile birocratice de divorţ. Acum era prima dată când folosea cuvântul – *divorţată* – în limba engleză.

— Probabil că te simţi uşurată, i-a spus Billy.

Ea a ridicat din umeri.

— Şi tristă, de bună seamă. Cred că se cuvine să fiu şi tristă.

El a încuviinţat printr-o mişcare a capului.

— Nu cred că l-am întâlnit vreodată. Pe fostul tău soţ.

Yoshi a dat din cap.

— Ne-am căsătorit în anul în care tu ai plecat din Japonia.

— Cum v-aţi cunoscut?

Yoshi se uita atent la ţigările Camel pe care le pusese pe masă, între ei. Apoi, spre propria ei surprindere, a întins mâna după pachet şi a luat una.

— Eram prieteni vechi, a spus ea aplecându-se spre el, care-i întindea bricheta. L-am cunoscut în Manciuria, când am fost la tata.

— Şi aţi ţinut legătura în timpul războiului?

— Ne-am scris.

A tras aer în piept, bucurându-se de senzaţia fumului care îşi făcea drum în plămâni.

— El rămăsese încă în *Manshu* când au invadat ruşii – fusese înrolat în Armata Chinei de Nord, *Kantogun*. În primii trei ani, m-am dus la toate trenurile care veneau din nord şi aduceau refugiaţi. Scrisesem pe o pancartă numele lui şi al tatălui meu şi

o ţineam ridicată până mă dureau braţele.

— Şi el când s-a întors?

— Abia în 1952. La trei luni după ce ai plecat tu.

A căzut pe gânduri o clipă, amintindu-şi noaptea aceea. Cum răsunase bătaia în uşa dormitorului de femei în care locuia ea, cum ea nu se aşteptase la altceva decât la o rugăminte ca între vecini: un plic de ceai, nişte zahăr, un stilou. Şi-n schimb, s-a trezit cu un tânăr cu chipul aspru, îmbrăcat într-o uniformă *Kantogun* peticită şi murdară, cu braţele încrucişate la spate şi cu picioarele încălţate în şosete largi, desfăcute.

— *Konban wa*, îi spusese el, bună seara!

La început nu a putut nici măcar să respire, darămite să mai şi vorbească. Era mai înalt decât şi-l amintea. A trebuit să-şi dea capul pe spate ca să-l vadă. Părul negru i se mai rărise şi ochii întunecaţi îi deveniseră cumva mai plaţi. Sau poate era doar o iluzie din pricina luminii.

— Masa? a şoptit ea.

— *Nn,* a mormăit el, dând din cap.

— Cum… de m-ai găsit?

— Vecina ta, Fujiwara-*san,* m-a trimis aici.

În susul şi în josul coridorului întunecat se deschideau uşile. Capete negricioase ieşeau afară holbându-se la ei. Yoshi ştia prea bine că regulile locului interziceau „musafiri de stirpe bărbătească" la etajul al doilea, şi totuşi, în timp ce auzea paşii grei ai matroanei pe trepte, şi-a încolăcit braţele după gâtul lui Masa. Simţindu-i pulsul rapid, simţindu-i braţele subţiri care o cuprindeau la rândul lor. Uitându-se peste umerii lui înguşti, a văzut-o pe doamna Ito năpustindu-se spre ei încruntată, cu părul de culoarea levănţicii pus pe bigudiuri.

Dar Yoshi nu a şovăit. A luat mâna aspră a lui Masa într-a ei, i-a zâmbit şi l-a tras înăuntru.

În orele care au urmat, cu o sticlă de whisky Suntory împrumutată şi nenumărate bătăi în uşă, Masahiro i-a povestit viaţa lui după capitulare. Cum unitatea lui sau cel puţin cei care supravieţuiseră măcelului ruşilor au fost azvârliţi în vagoane de animale şi duşi în Ucraina. Cum au muncit în

cariere de piatră în lagărul de la Kramtorsk câte douăsprezece ore pe zi, adesea la temperaturi sub punctul de îngheţ. Mulţi au murit în primul an, şi tot mai mulţi în cel de-al doilea şi al treilea an. La un moment dat, Masa s-a rugat să moară şi el. Dar chiar în dimineaţa următoare a aflat că el şi alte câteva mii de prizonieri japonezi urmau să fie transferaţi înapoi în China, într-un lagăr pentru criminali antichinezi, unde au petrecut următorii patru ani, până au fost eliberaţi.

Când a terminat de vorbit şi-a plecat ochii către buzunarul hainei.

— Era să uit, a spus el, şi Yoshi a aşteptat să scotocească prin buzunar până a scos, în cele din urmă, un obiect mic, plin de funingine.

— *No,* abia a şoptit ea, luând obiectul în mână, atingându-i ciocul coroiat şi aripile întinse. Era la fel de murdar ca şi uniforma lui Masa, iar una dintre ghearele lui delicate se rupsese. Dar se vedea clar că era un şoim. Mai mult decât atât, era perechea celui pe care i-l cioplise atunci, demult, în China de Nord.

— Tu l-ai făcut, a murmurat ea, nu-mi vine să cred că l-ai făcut într-adevăr.

— L-am cioplit după ce se dădea stingerea în baracă, i-a spus el. Asta mi-a ţinut mintea întreagă în toate nopţile alea, a urmat, şovăind. Asta era tot ce aveam acolo. În afara viselor mele cu tine.

Vocea i s-a înmuiat când a rostit „cu tine” şi ceva din tonul lui i-a sfârtecat mădularele.

— Masa! a exclamat ea blând.

Când a văzut că nu-i răspunde, s-a dus lângă el şi a îngenuncheat, încercând timid să-i atingă umărul. Voia doar să fie lângă el, să-l aline cu prezenţa ei. Dar el s-a proptit de ea gemând, cu lacrimile şiroindu-i tăcut pe chipul slăbit. Apoi – nu îşi dădea seama cum s-a întâmplat – a împins-o pe saltea, răvăşindu-i nebuneşte hainele, până când l-a apucat de mâini, prea uimită ca să ştie cum să reacţioneze. S-a prăvălit peste ea, ridicându-i cămaşa de noapte şi împingând, împingând până a pătruns în cele din urmă, sfâşiind-o. Când a ţipat – privind în

urmă chiar nu era sigură dacă o făcuse ca să protesteze sau doar de durere – s-au auzit alte bătăi furioase în uşă. Masa i-a astupat gura cu palma, apăsând-o tot mai tare, în timp ce se uita în ochii ei îngroziţi. Apoi s-a cutremurat şi s-a prăbuşit, rămânând încremenit peste ea, încât s-a temut că bătuse tot drumul doar ca să moară acolo pur şi simplu. În cele din urmă şi-a dat seama că adormise şi, nu înţelegea de ce, dar asta a impresionat-o atât de profund că a rămas nemişcată sub el, până când i-au amorţit braţele şi picioarele.

Când şi-a tras trupul de sub al lui, el s-a rostogolit într-o parte şi a dormit în continuare. Bătăile în uşă s-au pornit din nou, dar după o vreme au încetat. La un moment dat, în timpul nopţii, a întins braţele şi a tras-o spre el, lipindu-şi trupul de al ei.

A doua zi dimineaţă a găsit ordinul de evacuare sub uşă şi peste trei luni erau căsătoriţi.

Ar fi trebuit să se sfârşească totul cu bine – ca în *Cântând în ploaie* sau *Regina africană* sau *Pe aripile vântului,* înainte de fuga lui Rhett Buttler. Adevărul era că nu le-a mers bine şi că nu au fost fericiţi în căsnicie – nici măcar după ce au aflat de la un supravieţuitor al masacrului de la Shin Nagano că Aki şi Maki fuseseră văzute într-un orăşel de ţară din Manciuria. Nici după ce găsiseră un mic apartament nou şi modern pe care salariul căpătat de Yoshi la noua ei slujbă le permitea să-l închirieze. În primul rând, Masa nu îşi putea găsi de lucru din pricina activităţii lui din China, de colonist, soldat şi prizonier. Nimeni nu voia să-şi mai amintească de Paradisul Pierdut al Japoniei sau de războiul blestemat pe care îl câştigaseră ca să-l piardă mai apoi, iar anii petrecuţi de Masa în lagărul condus de comunişti stârneau bănuieli că ar putea fi spion. A durat un an întreg până să găsească o companie care să vrea să-l angajeze. Când a găsit, în cele din urmă, o slujbă la o bursă recent redeschisă, lucra până târziu, plecând de acasă dis-de-dimineaţă şi ieşind adesea cu colegii după slujbă, ca să se întoarcă acasă duhnind a vomă şi urină. În serile în care venea devreme acasă bea din greu, întinzându-i paharul gol lui Yoshi ca să i-l umple,

răspunzându-i la întrebări cu icnete şi monosilabe. Plângându-se că-l doare capul ori de câte ori cânta ea la pian sau asculta radioul. În cele din urmă, prezenţa lui făcea ca apartamentul să devină înăbuşitor de mic, şi aştepta cu nerăbdare numeroasele seri când rămânea singură în el.

Până la sfârşitul anului începuse să urască şi împreunarea lor fizică. Momentele când făceau dragoste – destul de rare – menţineau acelaşi tipic din prima noapte în dormitorul ei: grăbite şi distante. Adesea violente. Chiar şi dormitul împreună – simplul fapt că împărţeau acelaşi pat – îl simţea ca pe o ameninţare, în unele nopţi transpira atât de tare, că uda cearceafurile. În altele avea coşmaruri care-l făceau să strige cuvinte şi frânturi de fraze ciudate *(Apuc-o! Fântâna! Scaunul!)* şi să lovească atât de tare în jur, că uneori o învineţea toată.

Apoi, într-o noapte, Yoshi s-a trezit că nu mai putea respira; avea o greutate zdrobitoare pe piept şi ceva o strângea de gât. Lovind din mâini şi din picioare, a reuşit să apuce faţa atacatorului. Când unghiile ei i-au pătruns în carne, a auzit o înjurătură abia îngăimată. Apoi greutatea a cedat.

După aceea s-au aşezat la măsuţa din mica lor bucătărie, ea cu gâtul învineţit, el cu obrazul însângerat. Masa nu şi-a cerut iertare. În primele zece minute n-a scos nicio vorbă. Şi-a turnat nişte whisky, şi-a aprins o ţigară Mild Seven şi şi-a şters obrazul cu o batistă albă, pe care i-o brodase ea în scurta lor logodnă.

— Ce e? a întrebat Yoshi în cele din urmă.

— Ce vrei să spui? a răspuns el, privind-o mohorât.

— Lucrul care ţi se-ntâmplă ţie.

— N-ai cum să înţelegi.

— Atunci explică-mi, a spus ea, străduindu-se să-şi folosească bruma de voce care-i mai rămăsese după atac.

Şi cum el nu i-a răspuns, a continuat:

— Masa, ai fi putut să mă omori.

El a privit pe fereastră, un pătrat de sticlă ce lăsa să se vadă construcţii noi de beton. Afară se auzea huruitul unei maşini, urmat de ecoul unui cântec al lui Frank Sinatra: *Fly with me.*

— Am vise urâte, a spus el în cele din urmă.

— Asta înţeleg şi eu.

— N-ai cum, i-a tăiat-o el scurt. Sunt vise despre ce s-a întâmplat… în timpul războiului.

Yoshi s-a lăsat pe speteaza scaunului, privindu-l atentă. În vremurile când mai puteau sta de vorbă ceva mai degajat, îl întreba uneori despre război – cum fusese în China. Ce văzuse. Voia de asemenea să-i povestească despre noaptea bombardamentului. Dar el punea brusc capăt discuţiei: „A fost cum te-ai fi aşteptat" sau „A fost dur". Iar el n-o întrebase niciodată prin ce trecuse ea. De parcă s-ar fi prefăcut că războiul nici nu existase, chiar dacă se lupta din greu cu amintirea lui.

Acum i-a întâlnit privirea peste masă. Ochii îi scânteiau întunecaţi, opaci ca gheaţa. Uitându-se adânc în ei, Yoshi s-a trezit din nou împreună cu mama sa, în adăpostul din Hongo-ku, din timpul raidului aerian: „Chiar vrei să ştii ce mi s-a întâmplat?"

Ea a tras adânc aer în piept.

— Ce ţi s-a întâmplat?

El şi-a terminat whiskyul şi a aşezat paharul gol între ei. Cu ochii ţintă la el, i-a povestit despre viaţa lui în *Kantogun.* Nici vorbă de vitejia şi onoarea despre care îi vorbea în scrisori şi despre care se auzea la ştiri, ci despre mizeria ei. Despre cruzimea fără sens şi bătăile care i se administrau mai des decât hrana. Despre brutalitatea comandanţilor şi a soldaţilor mai bătrâni faţă de recruţii mai noi. În prima noapte a fost forţat să joace un joc numit *Ane-san:* „Sora mai mare". A trebuit să facă striptease, cu gesturi de prostituată care ademeneşte muşterii. Dacă nu era destul de convingător era bătut şi batjocorit. În alte nopţi era bătut fără niciun motiv.

În cea de-a şasea zi au fost trimişi pe câmp, la exerciţii de luptă cu baioneta, ceea ce făceau în fiecare după-amiază. Dar în ziua aceea ţintele nu mai erau obişnuitele sperietori de ciori, ci peste douăzeci de prizonieri chinezi, care fuseseră transportaţi acolo cu camioanele. Mulţi dintre ei de aceeaşi vârstă sau chiar mai tineri decât el. Primul băiat care îi fusese „repartizat" lui i-a cerut îndurare, plângându-se că era singurul copil al unei mame văduve. Când Masa a şovăit, a simţit sabia

comandantului pe umăr şi i s-a spus că-şi va pierde propriul cap dacă nu execută ordinele.

— Aşa că i-ai făcut de petrecanie, a spus Yoshi.

Masa a încuviinţat, aprinzându-şi o altă ţigară.

— S-a dovedit că pielea şi oasele sunt mult mai dure decât paiele. Primele mele lovituri au fost atât de slabe, că nu i-am făcut decât nişte găuri în piept bietului copil.

S-a oprit şi şi-a umplut din nou paharul.

— După a şaptea încercare, chinezoiul a murit în cele din urmă. Sau cel puţin şi-a pierdut cunoştinţa. Apoi mi s-a repartizat altul. Şi altul după aia.

Ea şi-a umezit buzele.

— Şi câţi…?

A vrut să întrebe: *„Câţi ai omorât?”,* dar i-au pierit cuvintele în gură.

— În total patru în ziua aceea.

Începuse să bălmăjească vorbele. Cu toate astea şi-a reumplut paharul şi a băut cu nesaţ.

— Ploua în noaptea aceea. Eu eram treaz, ascultând cum picura apa în cort. Eram convins că picură sânge.

— Erau ţărani, a spus ea cu vocea tremurândă.

— Nouă ni s-a spus că erau rebeli.

— Dar tu trebuie să-ţi fi dat seama că nu erau, *ştiai* că nu erau.

— Eu credeam ceea ce mi se spunea, i-a tăiat-o scurt Masa, asta era tot ce ştiam noi.

Yoshi şi-a închis ochii, strângându-şi pleoapele atât de tare, că vedea scântei în întunericul mişcător. Se simţea ca o grenadă căreia i se desfăcuse capacul şi doar… aştepta. Dintr-odată n-a mai suportat să stea nemişcată.

S-a ridicat şi a păşit către raftul unde îşi ţineau paharele şi a luat de acolo unul. Când s-a întors, atenţia i-a fost atrasă de două figurine mici de lemn pe care ea şi cu Masa le puseseră acolo în prima lor noapte în casă. Se aflau pe raftul din mijloc, chiar deasupra chiuvetei: şoimiţa pe care i-o cioplise el atunci, demult, în Manciuria, şi şoimul pe care îl făcuse în lagăr. Stăteau mândre alături, pe un mic piedestal de lac, asemenea

unui templu închinat fericirii conjugale.

S-a aşezat şi şi-a turnat şi ea whisky. Băutura îi ardea ca focul gâtul maltratat, dar a descoperit că era ciudat de reconfortantă. Asemenea primei răsuflări dureroase pe care a tras-o în piept după ce el îi dăduse drumul din strânsoare, un semn că era încă în viaţă.

— Au mai fost şi alţii?

— Alţii?

— Civili?

Masahiro a privit-o de parcă l-ar fi întrebat dacă cerul e albastru. Îi venea să se arunce peste masă la gâtul lui umbrit de tuleiele bărbii. Dar, în schimb, a mai sorbit o dată din băutură.

— Şi… ce e cu… lucrurile pe care le spui în somn?

— Ce lucruri? a întrebat el nedumerit.

— Cum ar fi… fântâna. Tot vorbeşti de un scaun şi o fântână.

El s-a chircit tot, ferindu-şi privirile.

— Dar ce importanţă are?

— Trebuie să ştiu şi eu.

Masahiro şi-a frecat tâmpla ostenit. Când şi-a ridicat din nou privirile se uita în gol, pe lângă ea, vorbind cu o voce atât de stinsă că abia putea să-l audă.

— Am primit ordin de la comandantul meu. Mi-a spus să scap de un rebel.

— Un rebel?

— Ei bine, bine, s-a răstit el, încordându-şi maxilarul, poate că nu era chiar rebel. Era o femeie. Da? O femeie. Foarte frumoasă. Deja îi omorâsem soţul. Comandantul Yamazaki o luase cu el în cameră. Aşa făcea cu toate femeile frumoase.

— De ce?

Întrebarea îi scăpase fără să se poată stăpâni. El i-a aruncat o privire absolut dispreţuitoare.

— Oricum, a urmat el, cred că ea s-a opus din toate puterile, pentru că el a ieşit afară foc şi pară. Era zgâriat pe faţă şi lovit…

Fără să-şi dea seama, şi-a atins obrazul unde i se închegase sângele de la zgârieturile lui Yoshi.

— O târa afară de păr.

Cred că o să vomit, s-a gândit Yoshi, dar nu a putut să se clintească.

— Eu şi cu tovarăşul meu, a urmat Masa, Kanegawa-*kun*… el a murit după aceea de dizenterie. Oricum… Yamazaki ne poruncise să păzim uşa în timp ce el se afla cu femeia înăuntru. Când a ieşit, a adus-o târâş până la noi şi ne-a spus să o ducem la fântâna adâncă, de piatră din spate…

Opreşte-te, s-a gândit ea, *taci din gură!*

— Şi s-o aruncăm acolo.

Yoshi nu a mai putut să-l privească, aşa că se uita doar la mâinile ei. Mâinile Hanei: cu degete lungi şi albe. Cu încheieturi care aveau gropiţe mici. Şi cu inelul verde „aducător de noroc”. În cele din urmă a reuşit să deschidă gura.

— Dar cu scaunul ce e? Strigi ceva despre un scaun uneori.

Câteva secunde a rămas tăcut, răsucindu-şi paharul în mâini.

— Femeia avea o fată, a spus el, în cele din urmă. Mică… să fi avut vreo trei ani. Când am târât-o pe maică-sa afară, a fugit după noi. După ce am aruncat-o pe femeie în fântână, fetiţa i-a dat târcoale de câteva ori, apoi a fugit. Am crezut că a plecat de tot. Aşa am… sperat.

— Dar nu plecase.

Masa a clătinat din cap.

— A venit înapoi împingând un scaun din casă. Unul destul de mare. Cred că era un copil destul de puternic pentru vârsta ei, a urmat el dregându-şi vocea. Oricum… În timp ce stăteam noi trei acolo şi ne uitam la ea, a târât scaunul până la buza fântânii.

Urechile lui Yoshi păreau a fi năpădite de o linişte răscolitoare. Când a încercat să rostească ceva, a simţit că se sufocă.

— Şi-apoi?

El a privit-o disperat.

— Chiar trebuie să-ţi spun?

Aerul din încăpere părea că pulsează, apăsând-o. Sufocând-o. A închis ochii să se ferească, dar asta n-a făcut decât s-o determine să vadă şi să simtă mai clar panica aceea copleşitoare. Copilul înnebunit de frică. Străinul care o târa pe

mama ei de păr. Fântâna cu gura larg căscată. Lacrimile îi usturau rădăcina genelor, dar nu avea forţa să şi le şteargă. Aşa că le-a lăsat să curgă, să-şi croiască o potecă umedă pe obraji.

Când şi-a deschis din nou ochii a văzut că, pentru prima dată după luni de zile, o privea îngrijorat.

— Nu ţi-e bine? a întrebat-o încetişor.

Poate din pricina întrebării absurde sau a privirii grijulii, sau a faptului că ori de câte ori respira îi inhala şi chiar simţea în gură duhoarea lui de sudoare şi whisky, tutun şi sânge. Şi vraja s-a risipit cumva şi a putut să se mişte din nou.

— Cred că o să vomit, a rostit ea cu greu şi a fugit din cameră.

Când s-a întors, el adormise, cu braţele lui subţiri încolăcite în jurul capului cârlionţat căzut pe masă. Yoshi a rămas, fără vlagă, în spatele lui, dorind să-l atingă, dorind să fugă. Ştiind că nu mai are pe nimeni la care să se ducă. În cele din urmă, l-a lăsat să doarmă acolo, acoperit cu un şal rozaliu şi cu un pahar de apă la îndemână.

— Ne-am străduit să meargă, a fost tot ce i-a putut spune lui Billy acum, blajin. Dar nu mai eram copii niciunul dintre noi. Şi parcă ceva… se rupsese, a urmat ea tristă. Uneori cred că asta a fost pedeapsa pentru tot ce am făcut rău în viaţa mea.

— Dar ce-ai făcut tu rău? a întrebat el uimit.

Simţea din nou efectul alcoolului, care-i încălzea limba, obrajii, gândurile. S-a hotărât să-i spună doar atât:

— Uneori cred că mi-am omorât mama.

— *Cum???* a strigat el cu atâta forţă, că un cuplu care stătea în faţa unei fotografii din preajmă s-a întors să vadă ce se întâmplase.

Yoshi a răspuns coborându-şi vocea.

— Eu… eu am părăsit-o. Am lăsat-o singură în vinerea aceea. M-am oferit să stau peste noapte la şcoală pentru programul acela, chiar dacă nu era nevoie să stau.

— Dar asta nu înseamnă că eşti ucigaşă. De unde puteai să ştii?

— Pentru că nu se simţea bine. Era bolnavă. Ştiam că nu ar fi

putut să se descurce în cazul unui raid aerian.

— Yoshi, a spus el uimit de-a binelea, apucându-i mâna peste măsuţă. Nu aveai de unde să ştii că va fi bombardament. Avioanele au zburat sub radar. Nici armata japoneză nu a putut afla… sau cel puţin doar când a fost prea târziu. De aceea nici nu s-au pornit sirenele.

— Dar se putea întâmpla, oricând se putea întâmpla. Făceam exerciţii de luni de zile, pentru că ştiam că se va întâmpla. Şi eu *ştiam* că ea n-o să se ducă în adăpost. Ştiam asta. Şi cu toate acestea… a urmat ea, pierzându-şi vocea şi clătinând din cap.

— Ai plecat, a spus el, dând din mână nepăsător. Erai un copil şi te-ai dus la şcoală!

— Nu înţelegi. Nu am făcut-o doar din obligaţie. Adevărul e că abia *aşteptam* să plec. Să scap din casa aia îngrozitoare, măcar pentru o singură noapte. Nu înţelegi?

El tocmai se pregătea să-i răspundă, când au fost întrerupţi de o voce.

— Ei, uite unde erai! De când te caut, domnule Fotograf-erou-al-zilei!

Ridicându-şi privirile, Yoshi a văzut un bărbat cu trăsături orientale, arătos, micuţ, îmbrăcat în jachetă neagră şi cu o bască pe cap. Avea câte un pahar de vin în ambele mâini şi le-a pus pe masă, uitându-se la Yoshi – sau mai degrabă la mâna ei, pe care Billy i-o ţinea strâns – cu vădită curiozitate, şi parcă chiar mai mult decât atât (sau aşa i s-a părut ei).

— *Gomen*{164}, a spus Billy şi s-a ridicat iute. Am pierdut noţiunea timpului. Vorbeam cu vechea mea prietenă, Kobayashi-*san*.

Billy l-a împins pe bărbat înainte, în timp ce Yoshi s-a ridicat şi ea.

— Kobayashi-*san*, el este dragul meu prieten şi coleg de cameră, Suminaga Akio.

Omuleţul s-a înclinat graţios.

— *Hajimemashite,* a spus el, *Yoroshiku, onegai shimasu*{165}… Am auzit o mulţime de lucruri minunate de la Will. Deşi, a urmat el făcându-i cu ochiul, a omis să-mi spună şi cât de superbă sunteţi.

Avea o voce plăcută şi melodioasă, gesturile şi limba engleză perfecte pentru Coasta de Vest, ca şi accentul japonez curat, de Tokyo. *Nissei,* s-a gândit Yoshi. S-au înşcolit în străinătate, ca mama ei.

— N-am omis să-ţi spun, s-a repezit Billy, prefăcându-se ofensat. Ţi-am zis că arată ca o Audrey Hepburn japoneză.

— Ba minţi, a spus Akio vesel, minţi de îngheaţă apele.

Şi a lovit drăgăstos braţul lui Billy, ţinându-şi o vreme degetele fine pe mâneca jachetei lui de lână neagră, înainte de a-i întinde mâna lui Yoshi.

Şi în timp ce Yoshi îi întindea şi ea mâna, şi-a dat seama uimită de două lucruri: unul – că nu ştiuse niciodată ca William Reynolds să fi avut vreun prieten apropiat bărbat, sau vreun prieten de orice fel în afară de ea. Şi al doilea că, în ciuda diferenţei izbitoare dintre ei, celor doi bărbaţi le stătea ciudat de… *bine* împreună. Nu chiar ca „prieteni dragi" sau „colegi de cameră", ci mai degrabă ca fraţi, în ciuda diferenţei evidente de înălţime, alură şi nuanţă a pielii.

Şi, în timp ce-şi retrăgea mâna, a mai izbit-o un al treilea lucru: că erau mai mult decât prieteni. Că erau de fapt şi prieteni, şi *iubiţi.* Şi, ciudat, acest gând nu a deranjat-o şi nici nu a surprins-o deloc. De fapt, nu a simţit altceva decât o uşurare, în primul rând pentru că întrebarea pe care şi-o tot pusese fără voie în aceşti ultimi patru ani îşi găsise răspunsul. Şi, în al doilea rând, pentru că indiferent ce altceva ar fi fost el, Billy Reynolds nu era la fel de singur cum era ea.

— Vă place expoziţia? a întrebat-o Akio în japoneză.

— Puţin spus că-mi place, a răspuns ea. E… e minunată. A prins într-adevăr spiritul oraşului, nu-i aşa?

— E foarte talentat *gaijin*-ul ăsta, a spus Akio, mândru nevoie mare.

Billy i-a împins braţul.

— Aici suntem în America, prietene, voi doi sunteţi „străinii", apoi s-a întors spre Yoshi: Akio este şi el fotograf. Lucrează mai mult pentru reviste. El a avut ideea să-mi adun vechile fotografii şi să fac ceva cu ele.

— A fost doar o idee, a spus Akio, ridicând din umeri. Restul

ai făcut tu singur.

Şi s-a ridicat pe vârfurile pantofilor lucioşi să ia ceva de pe gulerul lui Billy, iar Yoshi a simţit o mică înţepătură de invidie. Oare o să aibă şi ea vreodată pe cineva care să fie atât de mândru de ea, sau să-i facă astfel de mici gesturi intime, să-i dea la o parte o scamă de pe mânecă sau o geană de pe obraz? Brusc s-a simţit năpădită de o senzaţie copleşitoare de oboseală, de parcă nu şi-ar fi petrecut ultimele douăzeci de minute stând şi bând vin cu un prieten, ci ar fi participat la un concurs de alergări. Şi-n timp ce se lăsa copleşită, i-a venit în minte un citat din Lawrence: „Nu are rost să scapi de singurătate. Trebuie să ţi-o păstrezi toată viaţa. Uneori numai, doar câteodată, golul se poate umple. Doar câteodată! Dar trebuie să aştepţi… acea dată."{166}

— Cât rămâneţi în L.A.? a întrebat-o Akio.

— Până miercuri, a răspuns ea, căznindu-se să zâmbească. Plec la New York joi, dis-de-dimineaţă.

— A, şi ce planuri aveţi până atunci?

— Aş vrea să văd… Rodeo Drive, desigur, a început ea clătinându-se pe picioare. Decalajul orar. Şi Teatrul Chinez al lui Grauman. Şi Disneyland, bineînţeles. În afară de astea, nu am altceva de făcut.

— *Nee,* Billy, s-a repezit Akio avântat, putem s-o invităm mâine la prânz la Taylor?

— Taylor? a repetat Billy căzut pe gânduri. Ce zici Yoshi-*chan*? Ai chef de o friptură americană serioasă?

— Sigur că da, dar nu mâine.

— Nu?

— Eu trebuie… a început ea, scuturând din cap, trebuie să mă întâlnesc cu cineva.

— Ceva legat de serviciu?

— Da, a răspuns ea, evitând să-l privească, dar am putea merge luni, dacă vă convine.

Cei doi s-au consultat pe şoptite, după care Billy a încuviinţat din cap.

— Cred că ne putem strecura luni. Haide să mai vorbim şi mâine-seară, apoi a adăugat: Dar ce ai, nu ţi-e bine? Te-ai

schimbat la faţă, aşa, dintr-odată.

— Cred că sunt obosită.

— Ai mai avea forţă să vii cu noi la un pahar mai târziu? Ne întâlnim cu nişte prieteni pe la nouă.

Nu era decât şase după-masa şi gândul de a petrece încă trei ore în picioare o făcea să simtă că se prăbuşeşte acolo, pe loc. Yoshi a scuturat din cap, prefăcându-se stânjenită.

— Cred că ar trebui să mă duc la culcare. S-ar putea să fi băut deja prea mult din vinul ăsta al vostru.

— Ei bine, atunci haide afară să-ţi căutăm un taxi.

Întinzându-i din nou braţul, Billy a şoptit ceva la urechea lui Akio, care a dat din cap şi s-a înclinat.

— *Yoroshiku onegai shimasu,* a spus el. Abia aştept să vă revăd luni, şi i s-a adresat apoi lui Billy: Condu-o tu pe Kobayashi-*san*. Eu te aştept la bar, *nee*?

Când au ajuns în pragul uşii, Billy s-a aplecat spre ea şi a sărutat-o uşor pe obraz.

— Eşti sigură că te descurci să-ţi găseşti un taxi? Ar trebui să fie o mulţime în staţia de acolo, de peste drum.

Yoshi s-a frecat la ochi şi brusc şi i-a simţit foarte uscaţi.

— Cred că da!

I-a strâns mâna şi s-a întors spre ieşire, aruncând o ultimă privire de rămas-bun propriei sale imagini de la şaisprezece ani de pe perete. Înainte de a deschide uşa, i-a simţit mâna pe umăr.

— Yoshi-*chan*!

Când s-a întors, l-a văzut pipăindu-şi din nou buzunarele.

— Mai aveam să-ţi dau ceva… a spus el, încruntându-se şi scoţând ceva din buzunarul interior al jachetei.

Când a întins mâna, a văzut că era un plic alb, mic, sigilat, destul de gros.

— Ce e asta?

— Nişte fotografii pe care le-am găsit când mi-am aranjat negativele mai vechi.

— Sper să nu fie cu mine, a spus ea dezamăgită, gândindu-se la numeroasele petreceri de sărbători sau de la serviciu, unde fusese invariabil prinsă cu ochii închişi.

El a râs văzându-i faţa.

— Haide, că nu sunt aşa de rele. Uită-te la ele când ai un pic de timp, a spus el, strângându-i uşor umărul. Te sun mâine-seară. *Oyasumi nasai.*

— *Oyasumi.*

Dând adormită din cap, Yoshi a strecurat plicul între paginile volumului de Lawrence. Apoi închizându-şi poşeta la loc, a ieşit afară, în noaptea caldă californiană.

Drumul către Sunset Park a început ca o vâltoare de culori: gri, argintiu şi verde, amestecate de clinchetul liniştitor al ştergătoarelor de parbriz.

— Nu e o zi prea grozavă pentru plajă, a remarcat şoferul de taxi, uitându-se la adresa pe care i-o dăduse.

— Nu merg la plajă, i-a spus ea căscând.

În ciuda oboselii, îşi petrecuse aproape întreaga noapte zvârcolindu-se în patul dublu de hotel şi adormise apoi până când i-a sunat telefonul, la ora şase. După ce a pus jos receptorul, a mai rămas întinsă în pat în lumina mohorâtă, închipuindu-şi din nou scena: pilotul american în genunchi. Sabia lui Yamazaki străfulgerând. *A murit de pe urma rănilor? Aşa s-ar zice.* Şi-a imaginat casa văduvei ca pe un bungalou mic, pe plajă, asemenea caselor pe care le văzuse din avion. Îşi închipuia cum va suna la uşă şi cum nu va răspunde nimeni sau cum se va deschide uşa, ca să i se trântească apoi în nas. Îşi imagina lacrimi ca ale lui Bette Davis şi furii ca ale lui Joan Crawford. O îmbrăţişare caldă. O palmă peste obraz. Singurul lucru pe care nu şi-l putea imagina era – pentru prima dată în ultimii cincisprezece ani – să nu mai simtă pe deget greutatea atât de bine cunoscută a inelului şi nici semnificaţia lui – să nu mai aibă niciun obiect pe care să-l fi atins şi mama ei pe vremea când se afla în viaţă. Şi totuşi, dacă temerile ei se dovedeau a fi adevărate, atunci ar fi fost şi mai rău să păstreze inelul.

— Mergeţi în vizită la prieteni? a întrebat şoferul pe când intrau pe autostrada argintată de ploaie.

— Mai degrabă la nişte cunoscuţi.

— Frumos cartier.

Ea a dat din cap şi a privit pe fereastră. Chiar şi autostrăzile erau absurd de mari în ţara aceasta, cu patru sau chiar mai multe benzi, pline de maşini enorme: Chevrolete, Rumbling Buick-uri, Forduri. Ploaia care cădea necontenit făcea ca atât maşinile, cât şi autostrada să pară netede şi lucioase, de parcă tocmai ieşiseră din fabrică sau abia fusese turnat asfaltul. Totul era atât de nou aici, atât de evoluat, atât de *puternic*. A izbit-o din nou gândul la cât de jalnici erau ei, în ţara lor, când cugetaseră măcar să rostească cuvântul *victorie*.

— De unde sunteţi? a întrebat-o şoferul, de parcă îi auzise gândul.

— De la Tokyo.

Răspunsese cu un pic de teamă, căci pe drumul de la aeroport acelaşi răspuns i-a atras un discurs înflăcărat despre Ziua Infamiei{167}. Dar şoferul acesta a clătinat numai din cap.

— Mereu am vrut să ajung acolo. Dar am luptat în Franţa.

— Şi eu mi-am dorit mereu să ajung în Franţa, a spus ea, ceea ce era adevărat.

— Sunt convins că e mult mai bine acum decât când am fost eu acolo.

— Şi la Tokyo e mai bine.

Au râs amândoi, ceea ce a liniştit-o şi mai mult. În mod ciudat, şoferul îi amintea puţin de Kenji: la fel de îndesat, cu nasul mare şi ochi căprui, blânzi. Ca un Carry Grant mai bătrân şi mai solid.

— Vă deranjează dacă pun nişte muzică?

— Deloc, a răspuns ea, ca apoi să regrete imediat, căci de la radio s-a auzit o voce tristă de femeie ce deplângea un tânăr soldat care s-a dus la război şi nu a mai venit înapoi.

— Vă place? a întrebat şoferul.

Nu-i plăcea, sigur că nu-i plăcea, dar nu-i venea să-i spună.

Au mers mai departe mai mulţi kilometri, cu ploaia care azvârlea pe geamul taxiului imagini umede şi schimbătoare ca un caleidoscop. Yoshi privea peisajul estompat al autostrăzii, aglomerat, dar, în mod ciudat, atât de dezolant, încercând să-şi închipuie cum arăta văduva pilotului. Avea chipul rotund sau

oval? Cum o va întâmpina pe această ciudată femeie orientală care i se ivea în prag aşa din senin? Ar fi trebuit oare s-o *avertizeze?* Lista adreselor din Santa Monica pe care o găsise Yoshi avea şi un număr de telefon, dar nu fusese în stare să sune. Dacă Lacy Richards Murphy i-ar fi închis telefonul sau ar fi refuzat să o întâlnească? Atunci întrebarea nu şi-ar fi găsit niciodată răspunsul. Şi inelul pilotului (dacă *într-adevăr era* al pilotului) nu s-ar fi reîntors niciodată acasă.

A murit de pe urma rănilor?

Aşa s-ar zice…

Şi-apoi a adormit, ploaia şi palmierii uzi şi porţiunile argintii de drum învălmăşindu-se cu case dărâmate şi fete *pan-pan* şi cu vechiul pian Yamaha pe care Billy i-l găsise în pivniţa de la Pyle, până când o mână puternică i-a scuturat umărul.

— Domnişoară! Domnişoară…

Trăgând speriată aer în piept, Yoshi s-a trezit.

— Nu vă simţiţi bine, domnişoară? a întrebat şoferul.

El se răsucise de pe scaunul lui ca s-o trezească. Yoshi s-a ridicat în capul oaselor, atingându-şi buzele cu degetul mic. Îşi simţea gura uscată şi cleioasă şi o durea în gât.

— Ba da, a şoptit ea. Vă rog să mă scuzaţi, probabil că am aţipit…

— Ca un puişor, a comentat el vesel, ce n-aş da să pot adormi şi eu la fel.

S-a răsucit înapoi spre bordul maşinii, a tras frâna de mână şi a coborât geamul. Şi ploaia şi maşina se opriseră şi a văzut că ajunseseră într-o mică zonă rezidenţială, cu case ornamentate cu stucatură, cu grădini curate şi îngrijite. Iarba şi florile străluceau după ploaia de dimineaţă, un măcăleandru cu pieptul roşu ţopăia pe o pajişte. S-a oprit şi a luat din pământul încă umed ceva ce arăta ca un firicel, dar s-a dovedit a fi un viermişor ce se zvârcolea îngrozit. Şi-n timp ce Yoshi se uita la el, pasărea l-a înhăţat cu o eficienţă nemiloasă şi l-a înghiţit pe dată.

— Am ajuns în Sunset Park?

— Da, Glenridge Way. Acolo e.

Şi i-a arătat cu degetul o căsuţă peste drum, la câţiva metri

de ei. Nu arăta în niciun fel ca o casă de văduvă. Era vopsită într-un galben viu, cu uşa verde. Pe mica terasă se afla un balansoar cu pernuţe albastre, care se mişca uşor în sus şi în jos în adierea nevăzută a vântului. Pe o bancă era o mănuşă de baseball pe jumătate desfăcută şi de peretele din faţă stătea sprijinită o bicicletă roşie.

— Pe cutia poştală scrie *Murphy,* a mai spus şoferul. Aşa îi cheamă?

Yoshi a încuviinţat din cap, simţind că o ustură palmele de sudoare. *Lacy Richards Murphy.* Acesta era numele pe care îl găsise în *Anuarul Piloţilor din Raidul Doolittle,* o publicaţie pe care Forţele Aeriene o scot în cinstea reuniunii lor anuale. Anul trecut a avut loc în Arkansas şi în dreptul numelui Cameron Richards a văzut numele soţiei şi al fiului lui pentru prima dată: *Lacy Richards Murphy. Cameron Richards III.* Şi-a amintit că, în mod neaşteptat, izbucnise în lacrimi: nu îşi închipuise că pilotul american ar fi putut avea un fiu.

— Frumoasă căsuţă are prietena dumneavoastră, a spus şoferul, părând că uitase ce vorbiseră mai devreme. Probabil că bărbată-său e destul de înstărit.

Ea a dat din cap, ştergându-şi palmele de fustă, simţind cum inelul se prinde în bumbacul gros, ca apoi – din te miri ce pricină – să se simtă năpădită de un val de panică. De ce oare crezuse că va putea face asta? Acum, că ajunsese aici, ideea i se părea de-a dreptul tâmpită. Să apară aşa, din senin, ameţită încă de schimbarea fusului orar. Întinzându-i inelul mamei ei ca pe o ofrandă de pace. Ca şi cum un singur flecuşteţ ar putea să desfacă toate relele şi rănile adunate în douăzeci de ani. De parcă ar fi *însemnat* cu adevărat ceva…

Poate că nu sunt acasă, s-a gândit, dar chiar atunci uşa s-a deschis larg şi a văzut cum un băiat înalt, cu mâini şi picioare lungi şi păr auriu a ieşit afară şi a luat mănuşa.

— Mă duc la bibliotecă, mami, a strigat el spre uşa deschisă.

Şi-a scos apoi mănuşa, a aruncat-o în sus şi-a prins-o din zbor.

— Mă-ntorc pe la prânz.

Din casă s-a auzit o voce de femeie:

— Să nu uiţi, Tom şi cu mine mergem la film mai târziu, am nevoie să stai cu Joshy.

În spatele ecranului de plasă din uşă s-a văzut o umbră. Yoshi s-a aplecat în faţă, dar nu a putut distinge nimic altceva decât o fustă largă şi o faţă palidă.

— Vin negreşit.

Punând mănuşa la loc, băiatul s-a întors şi a coborât scările, sărind câte două trepte odată cu picioarele lui lungi şi graţioase de elan. Şi-a luat bicicleta, a mers pe lângă ea până în stradă şi în timp ce se arunca în şa Yoshi a simţit un fior de-a lungul spinării. Arăta exact ca imaginea tatălui său din anuar, şi când ochii lui deschişi i-au întâlnit pe ai lui Yoshi, ea a simţit nevoia copilărească de a se lăsa în jos, sub geamul maşinii. Dar băiatul nu părea s-o bage deloc în seamă. A pornit pedalând cu spor şi a dispărut după colţ.

Şoferul i-a deschis portiera.

— Doriţi să vă aştept aici, domnişoară? a întrebat el, dându-se politicos la o parte şi aşteptând.

Înghiţind cu greu în sec, Yoshi s-a dat anevoie jos din maşină.

— Dacă aţi putea… a spus ea strângându-şi pleoapele în lumina puternică. Nu cred că am să stau mult.

Scoţându-şi pudriera din geantă, şi-a studiat chipul sumbru. Era clar că nu arăta ca Audrey Hepburn, palidă şi trasă la faţă, cu cearcăne adânci sub ochii ei întunecaţi, încă umflaţi de somnul din maşină. Avea o pată deasupra sprâncenei stângi, poate de la geamul taxiului. Umezindu-şi batista cu limba, Yoshi a şters-o şi şi-a pudrat cu grijă nasul şi obrajii. Şi-a dat cu ruj Siren Red pe buzele uscate şi a scos suportul de cărţi de vizită de la Tuttledge, din care a luat una. În cele din urmă şi-a scos inelul de pe deget. Pentru prima dată de când îşi aducea ea aminte, bijuteria – care i se potrivise perfect întotdeauna – părea înţepenită pe degetul ei mijlociu, metalul înnegrit era adânc înfipt în carnea ei palidă, chiar după ce îl răsucise de mai multe ori. Necăjită, Yoshi şi-a umezit degetul cu limba şi-a reuşit să îl scoată, lăsându-şi pielea de sub inel înroşită şi iritată.

Frecându-şi palma de fustă, şi-a luat poşeta sub braţ, apoi cu inelul într-o mână şi cartea de vizită în cealaltă, a pornit-o spre casă.

Când a ajuns la uşă, a auzit apa curgând şi sunet de farfurii – cineva spăla vasele după micul dejun. A ascultat o vreme, minunându-se că lucrurile pot suna atât de banal, înainte de a bate la uşă, cu inima zbătându-i-se în piept.

— Cam? s-a auzit o voce de femeie. Tu eşti? Ai uitat ceva?

Clinchetele de vase s-au oprit şi s-a auzit ţăcănitul de tocuri venind spre uşă. Apoi uşa cu ecran de plasă s-a deschis şi a apărut – ştergându-şi mâna pe şorţul de bucătărie – femeia a cărei umbră o zărise mai devreme.

— Doamna Murphy? a întrebat Yoshi ca să se asigure.

— Da, a răspuns femeia pe un ton plăcut.

Avea părul închis şi strălucitor, strâns într-un coc la spate, şi ochii ei verzi s-au micşorat nesiguri în timp ce-o priveau pe Yoshi. Lacy Richards Murphy nu era aproape deloc machiată, dar avea chipul proaspăt şi tânăr, nu slăbit şi întunecat cum şi-l închipuise Yoshi când se perpelea neliniştită în pat, noaptea trecută. Arăta cam de treizeci şi opt, patruzeci şi ceva de ani. Era nemaipomenit de drăguţă (după cum şi-a dat seama Yoshi cu o uşoară senzaţie, inexplicabilă, de remuşcare).

— Cu ce pot să vă fiu de folos?

Yoshi s-a pomenit făcând o plecăciune, din obişnuinţă, apoi şi-a dat seama şi s-a îndreptat de spate.

— Îmi pare rău că… vă… deranjez. Am vrut doar…

S-a oprit însă în timp ce un băieţel cu o claie de păr întunecat a dat năvală din hol, călare pe un căluţ de lemn. Nechezând ascuţit, s-a oprit lângă femeie, apucând-o posesiv de un picior, holbându-se la Yoshi cu ochii lui verzi ca ai mamei sale, de parcă ea ar fi fost căzută din lună.

— Cine e asta? a întrebat-o el pe mama sa. Nu e o *piele-roşie?*

— Şşşt, l-a domolit Lacy. Nu fi nepoliticos, Joshy. Las-o pe doamna să ne spună cum o cheamă.

I-a zâmbit lui Yoshi, scuzându-se. Muşcându-şi buza, aceasta din urmă s-a străduit să rostească ceva.

— Eu… mă numesc Yoshi Kobayashi, a spus ea întinzându-i

cartea de vizită. Sunt din Tokyo, din Japonia.

Femeia a luat cartea de vizită.

— E.E. Tuttledge? a citit ea, uimită. Sunteţi traducătoare?

Yoshi a încuviinţat.

— Da, dar nu de asta mă aflu aici.

Lacy şi-a ridicat capul, aşteptând.

— Dumneavoastră sunteţi… aţi fost… soţia lui Cameron Richards?

Ceva prea că s-a mişcat în ochii verzi ai femeii.

— Da, s-a prăpădit în timpul războiului.

— Ştiu, a înclinat Yoshi din cap. Cred că… ăsta era al lui.

Şi i-a întins inelul.

O clipă, Lacy Richards nu s-a clintit, nici măcar nu a clipit. A rămas doar cu privirile pierdute la piatra verde, iar ochii i se măreau din ce în ce.

Nu-l recunoaşte, s-a gândit Yoshi. Dar pe când începea să se simtă uşurată, soţia pilotului a întins mâna.

— Cum… De unde îl aveţi? a întrebat ea încetişor, ridicând inelul mic de argint în lumina soarelui. Unde…

Pentru o clipă şi-a închis ochii, strângând inelul atât de tare, că i s-au albit degetele. Apoi şi-a coborât privirea către fiul ei.

— Joshy, i-a spus ea cu o voce sugrumată, du-te şi te joacă în bucătărie.

— Nu vreau, a răspuns băiatul, cu ochii încă aţintiţi la Yoshi.

— Joshua Francis Murphy, s-a răstit mama lui, treci imediat în bucătărie.

Şi, apucându-i umerii cu ambele mâini, l-a răsucit şi l-a împins uşor înainte. Copilul a slobozit un chiot care a părut mai mult simbolic, căci în clipa următoare galopa din nou prin holul întunecat.

După plecarea lui, Lacy s-a întors către Yoshi. De pe chip îi pierise orice semn de bunăvoinţă.

— De unde-l aveţi?

Vocea ei suna aspru acum.

— A fost al… mamei mele, s-a bâlbâit Yoshi, i l-a dat tata.

— Şi tatăl dumitale de unde l-a luat?

Pentru o clipă şi-a simţit mintea goală, nu numai că nu găsea

un răspuns, dar nici vorbele nu şi le mai găsea. Nici în engleză, nici în franceză. Nici măcar în japoneză. Simţea doar un ghem învălmăşit de sunete înţepenite în gât, un cocoloş de consoane aspre şi vocale moi. Şi nu ştia cum să-şi împingă cuvintele printre buze.

— Ei, ce-aveţi de zis? a întrebat Lacy Richards.

Ţinea încă inelul în mână şi, nu se ştie din ce pricină, pe Yoshi o consola lucrul acesta, în ideea că, atât timp cât inelul nu se afla încă pe degetul celeilalte femei, nu putea să se întâmple lucrul de care se temea cel mai tare.

— Eu… nu sunt sigură, a izbutit ea să îngaime. Eram copil pe vremea aceea. Dar cred că el… l-a găsit pe soţul dumneavoastră. După ce…

Vocea i-a pierit, fără să mai poată termina. Chipul americancei se făcuse cenuşiu. Fără să scoată un sunet, a păşit către balansoar şi s-a prăbuşit pe pernele albastre. A rămas acolo o clipă, legănându-se amorţită înainte şi înapoi, în timp ce-şi drege vocea pentru a vorbi din nou, cu ochii aţintiţi la inel.

— Am primit scrisori, a spus ea, am primit şi o hartă cu locul unde se află mormântul lui. Am primit şi o decoraţie. Chiar şi o blestemată de medalie. Am aşteptat ani de-a rândul… *ani întregi.* Dar numai după o grămadă de ani am aflat cu siguranţă că e mort, şi – după încă alţi ani – că nu a murit când s-a prăbuşit avionul.

— Îmi pare rău, a şoptit Yoshi, dar Lacy nu a luat-o în seamă.

— Ar fi fost mult mai bine, a continuat ea scuturându-şi capul, ar fi fost mult mai bine dacă ar fi murit aşa, prăbuşindu-se. Dar să aud că a fost capturat… că un blestemat de jap a scos sabia şi… şi…

Vorbele i-au amuţit, iar ea a rămas cu ochii pierduţi la pumnul strâns. Yoshi stătea nemişcată, cu cuvântul *jap* răsunându-i în urechi, cu imaginea sabiei căpitanului Yamazaki străfulgerându-i pe dinaintea ochilor. Şi i-a închis ca să se ferească, dar sabia a rămas tot acolo, sclipitoare…

Din colţurile nevăzute ale bucătăriei a străbătut sunetul unui

televizor, o voce bărbătească pe fundalul unor sunete tremurate de vioară.

— Doamne Isuse Christoase! a mormăit Lacy.

Deschizându-şi ochii din nou, Yoshi a văzut-o pe Lacy întorcându-şi capul enervată spre uşa de plasă.

— Ei, Joshy, a strigat ea pe un ton ascuţit, închide-l odată, domnule!

— Haide, mamă, i-a răspuns băiatul, dar muzica şi vocea bărbatului au amuţit.

Yoshi şi-a muşcat buza, privindu-şi insistent pantofii, străduindu-se să îşi stăpânească un hohot isteric de râs. Când şi-a ridicat din nou ochii a văzut că Lacy o privea insistent. Pe chip nu i se putea citi nimic.

— Aşa că presupun, a început ea cu o voce stăpânită cu grijă, următoarea mea întrebare ar trebui să fie: De ce?

— De ce… ce?

— De ce asta?

Lacy a ridicat inelul arătându-i-l. Nu şi-l pusese încă pe deget.

— De ce mi l-aţi adus mie? Cu siguranţă nu eraţi obligată. Oricum eu tot n-aş fi ştiut nimic.

„Vi l-am adus pentru că trebuia să ştiu adevărul”, şi-a spus Yoshi în sinea ei. „Despre tata. Despre război.” Dar, desigur, nu a spus cu voce tare nimic din toate astea.

— Vi l-am adus, a spus ea răspicat, pentru că vă aparţine. Mi s-a părut că… aşa se cuvine.

Simţea ochii lui Lacy Richards aţintiţi asupra ei, verzi ca apa de mare, verzi ca inelul ei. Evaluând-o, scrutându-i chipul în căutarea adevărului sau a minciunii sau a întinderii reci şi cenuşii dintre ele.

— Foarte bine, atunci, a spus ea în cele din urmă.

— Bine? a repetat Yoshi, nesigură.

— Foarte bine, a spus Lacy Richards Murphy. Aşa aţi făcut. Misiune îndeplinită! Puteţi pleca.

Şi a aruncat o privire plină de înţeles spre taxiul care o aştepta peste drum. Pentru o clipă, Yoshi a rămas cu ochii aţintiţi la ea.

— Nu înţelegeţi? a repetat Lacy, cu vocea pătrunsă de mânie. Puteţi pleca.

Yoshi a simţit că roşeşte toată. Tremurând, s-a întors. Dar când cobora de pe terasă, a auzit-o pe Lacy din nou:

— Staţi aşa!

S-a întors, uimită. Soţia pilotului se afla din nou în picioare, uitându-se la cartea de vizită a lui Yoshi.

— Aţi pierdut pe cineva în război, domnişoară Kobayashi?

Yoshi a înghiţit cu greu.

— Mi-am pierdut părinţii, apoi, după o clipă de gândire, a adăugat: şi… soţul.

Nu mai spusese aşa ceva până atunci, dar, pe când cuvintele îi ieşeau din gură, şi-a dat seama că era adevărat. Lacy Richards părea că se gândeşte. Apoi şi-a coborât privirea la inel. Şi, în timp ce Yoshi se uita la ea, şi l-a vârât încet pe inelar.

— Ştiţi, a început ea pe un ton de conversaţie obişnuită, inelul acesta a fost al mamei mele. Ea îi spunea „Întoarce-te cu bine acasă la mine”, a zis slobozind un hohot de râs ascuţit, trist. Cam spunea că era un nume tare prostesc.

Pentru o clipă, niciuna dintre cele două femei nu a scos o vorbă. Apoi Lacy Richards Murphy a vârât în buzunarul şorţului cartea de vizită a lui Yoshi.

— Vă mulţumesc, a spus ea. La revedere, domnişoară Kobayashi.

Şi, cu o fluturare vagă a mâinii cu inelul verde, a dispărut în casă.

— A fost plăcută vizita? a întrebat şoferul, deschizându-i portiera.

Yoshi doar a clătinat din cap şi s-a urcat în maşină. Respira în reprize scurte, dureroase, simţea că o strânge o chingă de metal peste piept.

— Încotro? a întrebat şoferul. Înapoi la Baltimore?

Ea a scuturat din nou din cap. Gândul să străbată din nou ore în şir pe autostrada nesfârşită printre palmieri o sufoca şi mai tare.

— Să mergem… într-altă parte, vă rog. Undeva unde să…

Stau pur şi simplu.

— Îmmm, să staţi? a repetat şoferul, stăpânindu-şi un zâmbet. Ei, uite că s-a făcut frumos, până la urmă. Ce-ar fi să mergem la plajă?

Yoshi şi-a sprijinit fruntea de geamul rece al portierei.

— Cât e de departe?

— Ştiu una cam la douăzeci de minute de aici. O bijuterie ascunsă. Pun rămăşag că după ploaia de dimineaţă n-o să fie aproape nimeni acolo.

— Foarte bine, a spus ea, lăsându-se pe spate pe bancheta maşinii, privindu-şi mâna care părea atât de goală acum, aproape obscenă.

Cincisprezece minute mai târziu şedea pe ţărm, cu geanta în poală şi cu pantofii plini de nisip lângă ea. Plaja era atât de mică, încât nu avea niciun nume, dar şoferul avusese dreptate – cu excepţia unui stol de pescăruşi certăreţi Yoshi era singură pe toată întinderea ei. Profitând de singurătate şi de soarele puternic de la prânz, îşi scosese ciorapii, îndesându-şi-i în pantofi, ca să poată simţi nisipul între degetele de la picioare.

Acum stătea cu privirea pierdută la Pacific, la linia dreaptă şi albastră dintre cer şi apă, la fel de golită de emoţie ca spaţiul însuşi. *Asta e,* şi-a spus ea, *De la asta a pornit totul.* Pentru asta s-au luptat toţi: o întindere de ocean, netedă ca mătasea, între California şi Yokohama. Părea ciudat ca ceva atât de senin, de esenţialmente paşnic să fi incitat la atâta vărsare de sânge, să fi determinat taţi să omoare soţi şi piloţi să omoare mame şi bărbaţi tineri să lase femei să se prăbuşească în fântâni. *De ce se întâmplă aşa ceva?* s-a întrebat ea. *De ce facem asta? Ce-am învăţat acum după ce am făcut toate astea?*

Copleşită şi-a privit mâinile palide, de pe stânga lipsea verigheta pe care Masa i-o pusese pe deget la Hotelul Imperial, de pe dreapta fusese acum smuls inelul pilotului. Îi trecuse usturimea de pe inelarul drept, dar în locul ei simţea un gol – de parcă mâinile îi erau atât de uşoare, fără a fi ancorate de ceva, încât ar fi putut să-şi ia zborul de pe încheieturile ei.

Alungându-şi gândul acesta, şi-a scos cartea lui Lawrence,

intenţionând să se lase pierdută în povestea fluidă. Dar, când a deschis cartea, ceva a căzut dintre paginile ei – nu scrisoarea lui Billy, ci plicul pe care i-l dăduse cu o seară în urmă, la galerie. Fusese atât de obosită, că uitase să-l deschidă înainte de a se duce la culcare şi apoi, de dimineaţă, se grăbise să plece şi uitase din nou de el. Acum, curioasă, dar şi un pic reticentă (căci întotdeauna ieşea prost în fotografii), şi-a vârât degetul în plic şi a scos un mic teanc de fotografii.

Imediat a văzut că nu erau de la Pyle. Arătau mult mai goale şi mai vechi: cu timpul, albul îngălbenise şi negrul devenise maro. La o primă privire, cea de deasupra nu părea să arate mai mult decât o pată mică şi neagră pe cer. Dar, uitându-se mai bine, a văzut că era un şoim, cu aripile întinse, de parcă ar fi vrut să îmbrăţişeze întreg orizontul, cu ciocul lui coroiat profilat pe un nor. L-a studiat, uimită de sentimentul nedesluşit că îl ştia foarte bine. Ca şi cum ar mai fi văzut chiar această imagine cândva, poate în vis. Apoi a trecut la imaginea următoare, care arăta o pereche de picioare grăsuţe de copil, cu ojă cojită pe degete, şi dincolo de ele, o casă foarte neobişnuită. Casa avea o terasă ca o scenă, pe care se aflau şase persoane destul de şterse, aşezate pe scaune şi – ce să vezi? – mai era şi *o cascadă* (a trebuit să se uite bine de tot ca să se convingă), care se rostogolea de pe acoperişul de ceramică al casei. Şi acum a avut acelaşi sentiment ciudat de *déjà-vu,* de parcă ar fi fost o imagine dintr-una din vechile ei cărţi de poveşti sau dintr-un album pe care-l avusese în bibliotecă.

Următoarea fotografie era o imagine mai de aproape a terasei şi înfăţişa un bărbat japonez cu o fetiţă în braţe. Când a privit-o mai îndeaproape, Yoshi a tras iute aer în piept, întrebându-se dacă nu cumva erau efectul lipsei somnului, a băuturii şi fumatului cu care ea nu era obişnuită. Dar şi după ce a clipit de câteva ori tot nu rămânea niciun dubiu: bărbatul era tatăl ei. Şi chiar şi mai uimitor, copilul era Yoshi.

Kenji Kobayashi stătea tolănit pe un şezlong, trupul lui îndesat era mai suplu şi părul mai negru decât şi le amintea Yoshi. Dar dintele de aur – cel pe care o lăsa uneori să-l atingă ca să-i aducă noroc – era acolo, la vedere, sclipind în lumina de

apus a soarelui. Într-o mână ţinea o sticlă de bere. Chipul îi era străbătut de un zâmbet atât de cunoscut, probabil stârnit de ceva ce făcuse sau era gata să facă Yoshi. Chipul ei era pe jumătate ascuns, dar era clar că râdea – cu râsul acela deplin, încărcat de dragoste al copiilor.

Yoshi s-a uitat atent la fotografie, cu respiraţia tăiată şi gândurile razna. Apoi s-a uitat la plicul gol, care nu era gol, de fapt. Înăuntru se mai afla un bilet:

Yoshi,

Am găsit fotografiile acestea ultima dată când am fost pe la mama ca s-o ajut să cureţe podul. Le-am tot păstrat luni de-a rândul, dar mi-am dat seama că-ţi aparţin ţie de fapt.

Cu toată dragostea,

Billy

Uimită, Yoshi şi-a ridicat privirea. Se gândise şi ea, desigur, că era posibil ca tatăl său să fi avut de-a face cu Anton Reynolds în timpul avântului pe care îl cunoscuseră construcţiile la Tokyo, înainte de război. Chiar îl şi întrebase odată pe Billy, când încă lucrau împreună: „Oare tatăl tău nu a pomenit niciodată că l-ar fi cunoscut pe al meu?”

— Cred că s-au întâlnit o dată sau de două ori, a răspuns el şi asta a fost tot.

Yoshi a presupus că fusese atât de tăios din cauza stânjenelii pe care o simţea faţă de tatăl său în general; ştia că nu se înţeleseseră prea bine. Uitându-se din nou la fotografia lui Kenji, totuşi, şi-a dat seama că el încercase s-o protejeze – căci, desigur, ştia de-acum despre rolul lui Kenji în uciderea lui Cameron Richards.

Pentru o clipă, i-a revenit în minte chipul frumos, îndurerat al lui Lacy Richards: *„Întoarce-te cu bine acasă la mine”… Cam spunea că era un nume tare prostesc.*

Muşcându-şi buza, Yoshi a vârât fotografia lui Kenji în spatele teancului, întrebându-se dacă va mai putea vreodată să o privească fără a simţi acel amestec complicat de vinovăţie şi durere. Apoi s-a uitat la ultima poză şi i s-au risipit pe loc toate

celelalte gânduri.

Căci acolo, în pragul aceleiaşi case cu cascadă, era mama ei.

Hana Kobayashi, în pragul casei de vară, îmbrăcată într-o rochie elegantă, albă, strânsă pe trup. Avea pantofi cu toc înalt, iar buzele şi unghiile îi erau închise la culoare datorită rujului şi ojei. Părul îi era uşor ciufulit şi îi cădea pe obraz, ascunzându-i parţial faţa. Dar era clar părul *ei,* coafat elegant, care o caracteriza atât de bine, cu vălurirea buclei, care scandalizase atât vecinii, cât şi poliţia. În mână ţinea un portţigaret de fildeş pe care Yoshi îl uitase, dar îl recunoştea acum cu o tresărire. În el era înfiptă o ţigară Winston cu vârful abia aprins, din care ieşea un firicel răsucit de fum.

Yoshi a întors fotografia pe partea cealaltă, simţindu-şi mâna tremurând. Pe ea stătea scris cu o mână ca de copil: *Karuizawa, 1935.*

Mama, s-a gândit Yoshi.

Copleşită, s-a lăsat pe spate în nisipul cald, strângând fotografia la piept. Soarele de amiază îi săruta obrajii, pleoapele şi nasul şi – ca un dar – amintirea i-a revenit în minte:

Era mică, foarte mică. Alergase în jos, pe un deal. Avea picioarele foarte murdare. Cineva îi dăduse cu ojă roşie pe unghiile de la picioare. Încercase să fugă la mama ei, cu acea nevoie de netăgăduit, feroce pe care o simt copiii mici de a fi alături de mamele lor şi cu teama sâcâitoare că Hana nu va fi acolo. Dar era, şi Yoshi a ajuns la ea şi acum o ţinea strâns în poala ei.

Hana mirosea a lavandă şi a ţigări Winston şi a un fel de băutură, iar Yoshi se simţea în siguranţă şi protejată de nimbul palid al braţelor ei. Mai erau şi alţi oameni în jurul ei, dar nici mama şi nici copila nu îi băgau în seamă. În clipa aceea erau doar ele două, un singur trup. Yoshi se cuibărise în braţele Hanei, iar Hana o strângea atât de tare, că Yoshi simţea pe obraz bătaia inimii mamei ei. Iar ritmul ei îi transmitea un mesaj secret, doar pentru ea:

Eşti iubită. Eşti iubită.

Notă despre surse

În documentarea pentru acest roman am consultat zeci şi zeci de surse, iar câteva s-au dovedit a-mi fi foarte folositoare. *Retribution (Răzbunare)* de Max Hastings este deopotrivă o relatare extraordinară şi completă a Războiului din Pacific şi o lucrare extrem de captivantă. *The Year of the Wild Boar (Anul mistreţului)* – amintirile reporterului Helen Meyer de la *New York Times* din anul 1935, petrecut la Tokyo – mi-a fost de mare folos pentru a reconstitui atmosfera generală din Tokyo în anii dinaintea Războiului din Pacific şi mi-au sugerat personajul conflictual Hana Kobayashi. *Japans Total Empire: Manchuria and the Culture of Wartime Imperialism (Imperiul total al Japoniei: Manciuria şi cultura imperialismului din timpul războiului)* de Louise Lang mi-a oferit o perspectivă fascinantă asupra colonizării de către Japonia a Chinei de Nord. *Thirty Seconds Over Tokyo (Treizeci de secunde deasupra Tokyoului),* memoriile clasice ale căpitanului Ted Dowson despre Raidul Doolittle, mi-a fost de mare ajutor în încercarea de a recrea acel atac extraordinar şi mi-a inspirat o parte din trăirile lui Cam Richards. *So Sad to Fall in Battle (Atât de trist să cazi în lupta),* redarea tulburătoare a bătăliei de la Iwo Jima semnată de Kumiko Kakehashi, bazată pe scrisorile adunate de Generalul Tadamichi Kuribayashi, mi-a oferit o imagine veridică asupra a ceea ce însemnase să fii soldat japonez şi să lupţi într-o bătălie disperată, fără nicio şansă de câştig, iar *Since You Went Away: World War II Letters from America on the Home Front (De când ai plecat: Scrisori de pe front din cel de-al Doilea Război Mondial)* mi-a adus în atenţie vocile captivante şi pline de informaţii ale soţiilor americane aşteptându-şi bărbaţii acasă. *My Queer War (Războiul meu năstruşnic)* de James Lord mi-a dat lămuriri despre viaţa militarilor homosexuali în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Şi, în cele din urmă, în documentarul *Riben Guizi (Diavoli japonezi)* am găsit relatări personale (adesea extrem de tulburătoare) ale foştilor soldaţi japonezi care au

comis atrocităţi în China.

Mulţumiri

Multe persoane mi-au oferit sfaturi, ajutor şi m-au încurajat să scriu acest roman. Aş dori să mulţumesc în mod special Centrului pentru Raiduri Aeriene şi Daune de Război de la Tokyo şi personalului său extraordinar pentru sprijinul lor, supravieţuitorilor bombardamentului – Yoshiko Hashimoto, Toshiko Kameya şi Shizuyo Takeuchi – pentru relatările lor sincere şi detaliate despre noaptea de 10 martie 1945. Tadashi Okazoe şi Masayoshi Ozaki mi-au povestit despre perioada pe care au petrecut-o în armata japoneză şi despre viaţa lor în timpul Războiului din Pacific, iar Sei-Ichi Nakata s-a dovedit o mină de aur de informaţii despre trecutul războinic al Japoniei şi despre ocupaţie. Îi mulţumesc lui Maurice Brill pentru că mi-a împărtăşit amintirile sale şi mi-a arătat fotografii din vremea când a servit ca tânăr ofiţer de contrainformaţii în Japonia ocupată. Colonelul în rezervă Marcy Atwood din Forţele Aeriene Americane s-a dovedit de nepreţuit pentru semnalarea documentelor despre istoria aviaţiei americane şi fiindcă m-a învăţat cum funcţionează de fapt un bombardier. Fostul pilot al Forţelor Navale ale SUA, Tom Cody, mi-a citit şi corectat cel puţin zece-douăsprezece variante ale capitolului *USS Hornet,* să se asigure că am redat corect toate detaliile aeronautice (deşi sunt sigură că tot am scăpat câte ceva – te rog să mă scuzi, tată!).

Yuko Sakata este cu siguranţă cea mai bună cercetătoare şi traducătoare şi nu pot să-i mulţumesc îndeajuns pentru timpul şi atenţia pe care le-a acordat acestui proiect. Trebuie să le mulţumesc de asemenea lui Doug Shinsato şi lui Tad Urabe pentru că m-au ajutat să mă descurc şi să-mi găsesc multe surse de informaţii în Tokyo. La fel şi lui Chihiro Sato şi lui Jonathan Hall pentru serviciile lor excelente de interpretariat. Sam Morse de la Departamentul de Studii Asiatice de la Amherst College mi-a oferit referinţele care îmi lipseau, indicându-mi cărţi şi fotografii relevante şi, mai ales, unde să le caut. Aş dori să-i

mulţumesc agentei mele, Elizabeth Sheinkman, pentru sprijinul şi colaborarea sa, redactorilor asistenţi Alison Liss şi Rebecca Schultz pentru depistarea greşelilor şi pentru aportul lor şi redactorului Jill Bialosky pentru îndrumarea sa editorială competentă, ca întotdeauna. Lectorii Hillary Jordan, Joanna Herson, Lizzie Simon, Sarah Sffian, Ellen Umanski şi Andrea Lafleur şi-au petrecut multe ceasuri citind, recitind, discutând, provocându-mă şi încurajându-mă, drept care le sunt foarte îndatorată. Şi Scott Atkins şi Brooklyn Writers Space mi-au oferit acea preţioasă rezidenţă din New York (cel puţin pentru o scriitoare atât de zăpăcită ca mine): un loc liniştit şi lipsit de alţi stimuli care să mă distragă, unde să mă pot cufunda în muncă. Se cuvin mulţumiri şi pentru supravieţuitorii Raidurilor lui Doolittle din 1942, atât pentru faptele lor eroice, cât şi pentru prezenţa lor stimulatoare şi spiritul reuniunilor lor anuale, la care am avut cinstea să particip o dată.

La urmă, dar nu în cele din urmă, aş dori să mulţumesc familiei mele. Soţul meu, Michael Epstein, nu numai că mi-a inspirat acest proiect, dar a fost şi cel mai mare susţinător (şi cel mai acerb critic) al lui, fără să mai pomenesc de faptul că a avut grijă de casă în nenumăratele ceasuri petrecute de mine scriind. Şi fiicele mele, Katie şi Hannah, m-au sprijinit, oferindu-mi o lecţie susţinută de dragoste şi umor despre lucrurile care contează cu adevărat în viaţă.

Autorii/ sursele fotografiilor:

Tadahiko Hayashi
Cap I: Library of Congress
Cap III: MPI/fotografii de arhivă/Getty Images
Cap V: Library of Congress
Cap VI: Wikimedia Commons
Cap VII: Library of Congress – versiune redactată © Science Faction/ Science Faction/Getty Images
Cap VIII: Tadahiko Idayashi
Cap IX: Tadahiko Hayashi

{1} Echipă japoneză de baseball.
{2} Da, pot (în franceză, în original).
{3} Sufix onorific adăugat la nume, folosit pentru ambele sexe, între persoane de rang egal (în japoneză, în original).
{4} Pantaloni de lucru (în japoneză, în original).
{5} Sufix onorific cu înţelesul de „şef" (în japoneză, în original).
{6} Vai de mine! (în japoneză, în original).
{7} Tu (în japoneză, în original).
{8} Tată (în japoneză, în original).
{9} Nu-i aşa? (în japoneză, în original).
{10} Un mod de a încuviinţa (în japoneză, în original).
{11} D.H. Lawrence, *Amantul doamnei Chatterley* (cap. X).
{12} *Asahi Shimbun*, unul dintre cele cinci ziare naţionale japoneze.
{13} Baie cu apă termală (în japoneză, în original).
{14} Întâlnire aranjată pentru cunoaşterea a doi tineri, în scopuri matrimoniale (în japoneză, în original).
{15} Sufix cu înţeles diminutiv, ataşat numelor proprii pentru bebeluşi, copii, bunici, adolescenţi (în japoneză, în original).
{16} Zonă de la intrarea unei case, unde sunt lăsaţi pantofii (în japoneză, în original).
{17} Incantaţie către Buddha.
{18} Cocktail preparat din gin, lămâie, zahăr şi apă minerală.
{19} Soţie (în japoneză, în original).
{20} Pronunţie alterată în stil japonez a cuvântului englezesc old.
{21} De acord, aşa este (în japoneză, în original).
{22} Marcă de bere japoneză.
{23} Împletitură de paie de orez (cu dimensiuni standard, de obicei având lungimea de două ori mai mare decât lăţimea) care se pune pe podele.
{24} Stângaci (în franceză, în original).
{25} Foc! Aveţi grijă! (în japoneză, în original).
{26} Îmi pare rău, vă rog să mă scuzaţi (în japoneză, în original).
{27} Iva Toguri, americancă de origine japoneză, crainică a postului japonez de radio, gazda unei emisiuni de propagandă dedicate trupelor americane în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.
{28} USAAF: United States of America Air Force (Forţele Aeriene ale Statelor Unite ale Americii).
{29} Avion de recunoaştere şi de bombardament aflat în dotarea Forţelor Aeriene ale SUA în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.
{30} Persoană foarte scundă, pitic; aici joc de cuvinte, făcându-se referire la expresia *short fuse,* a-i sări ţandăra (în engleză, în original).
{31} Jean Harlow (1911-1937), actriţă la Hollywood, simbol al anilor 1930, supranumită şi The Blonde Bombshell (Bomba blondă).
{32} Aluzie la cartea de dezvoltare personală a lui Dale Carnegie, *Cum să te împrieteneşti cu oamenii şi să-i influenţezi.*
{33} Oahu insulă hawaiiană în Oceanul Pacific pe care se află Pearl

Harbour. Bombardarea acestuia de către japonezi la 7 decembrie 1941 a determinat intrarea SUA în cel de-al Doilea Război Mondial.

{34} *Tighter than Dick's hatband* e expresie idiomatică (în engleză, în original).

{35} Litere chinezeşti folosite în sistemul modern de scriere japoneză.

{36} *Deep in the Heart of Texas* — cântec american faimos, foarte popular la începutul anilor 1940.

{37} Da (în japoneză, în original).

{38} Sufix de politeţe aşezat după nume proprii (în japoneză, în original).

{39} Zippo marcă de brichetă folosită de armata americană mai ales în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

{40} Cască bine ochii! (în japoneză, în original).

{41} Denumirea englezească a dantelei este lace.

{42} Tur complet - termen din baseball.

{43} Ce faci, dobitocule?

{44} Shin Nagano – Noul Nagano, aflat în Manciuria, regiune din nord-estul Chinei ocupată de japonezi între 1931 şi 1945. Denumire provenită de la oraşul Nagano – capitala prefecturii Nagano din Japonia, în perioada ocupaţiei japoneze, în nordul Manciuriei au fost colonizaţi masiv agricultori din această prefectură. În Manciuria, japonezii au creat un stat-marionetă (1932-1945), numit Manchukuo, sub conducerea ultimului împărat chinez, Pu Yi.

{45} Caserolă compartimentată pentru felurile de mâncare ale unei porţii de prânz.

{46} Prune murate (în japoneză, în original).

{47} Poliţia militară a Armatei Imperiale Japoneze (în japoneză, în original).

{48} Măsuţă joasă, cu o sursă de căldură pentru a menţine mâncarea caldă (în japoneză, în original).

{49} Să revenim la oile noastre; prin urmare; dacă aşa stau lucrurile (în japoneză, în original).

{50} Mama, în limbaj familiar (în japoneză, în original).

{51} Nu-i aşa? (în japoneză, în original).

{52} Literal, „soare rotund", denumind steagul naţional japonez (un disc roşu pe fundal alb) (în japoneză, în original).

{53} Boccea, pânză în care se leagă diverse obiecte pentru a fi transportate (în japoneză, în original).

{54} Prost, idiot (în japoneză, în original).

{55} Manciuria (în japoneză, în original).

{56} Nu (în japoneză, în original).

{57} Prefectura Nagano.

{58} Diviziune radicală şi agresivă a Armatei Imperiale Japoneze, cantonată în Manciuria.

{59} La revedere (în japoneză, în original).

{60} Actualmente Myanmar, regiune de-a lungul Golfului Bengal, situată în sud-estul Asiei, mărginită de Bangladesh, India, China, Laos şi Thailanda; fostă colonie britanică, devastată în cel de-al Doilea Război Mondial.

{61} Arhipelag în Oceania, mărginit la est de Papua Noua Guinee şi la nord-vest de Vanuatu.

{62} Asociaţie caritabilă înfiinţată în 1932, sub coordonarea Ministerului Apărării, care a sprijinit ocuparea Manciuriei.
{63} Rahat! (în japoneză, în original).
{64} Străin, orice persoană care nu este japoneză (în japoneză, în original).
{65} Un tip de orez cu bob scurt, dulce, cu un conţinut ridicat de amidon, folosit în bucătăria japoneză (în japoneză, în original).
{66} Învăţător, profesor (în japoneză, în original).
{67} Împăratul Japoniei (în japoneză, în original).
{68} Una dintre zeităţile budiste cele mai adorate în Japonia, personificând compasiunea.
{69} Excremente, în limbajul copiilor (în japoneză, în original).
{70} Aici, fel de mâncare din orez alb, cu prune murate în mijloc, asemenea steagului japonez (în japoneză, în original).
{71} Vezi? (în japoneză, în original).
{72} Sufix onorific adăugat la nume de către un adult care se adresează unui copil sau tânăr de gen masculin (în japoneză, în original).
{73} Sufix onorific cu înţelesul de „şef" (în japoneză, în original).
{74} Nu ştiu (în japoneză, în original).
{75} Sân (în japoneză, în original).
{76} Sân (în franceză, în original).
{77} Ei... nimic! (în japoneză, în original).
{78} Glumesc (în japoneză, în original).
{79} Membru al Poliţiei militare japoneze (în japoneză, în original).
{80} Mama! Tata! Bine aţi venit înapoi! (în japoneză, în original)
{81} Dublură (în germană, în original).
{82} Literal, a doua generaţie, japonez născut în afara Japoniei, din părinţi japonezi din Japonia (în japoneză, în original).
{83} Tengu — spirit al muntelui, al pădurii, spirit dansator; tip de băutură sake tradiţională.
{84} Noroc! (în japoneză, în original).
{85} Bază militară marină şi aeriană din South Fork, Long Island.
{86} Cutie-puzzle japoneză care se deschide printr-o serie de mişcări complicate (în japoneză, în original).
{87} Erou al unei poezii englezeşti pentru copii: „Jack Sprat nu putea mânca gras / Nevastă-sa nu mânca slab / Aşa că-ntre ei doi / Lingeau farfuriile de tot".
{88} Chimono uşor, de vară, necăptuşit, purtat deopotrivă de bărbaţi şi de femei (în japoneză, în original).
{89} Fată modernă (în japoneză, în original).
{90} Prăjituri din orez (în japoneză, în original).
{91} Pictor de vase ceramice din Atena sau Egina lucrările sale fiind datate între 670 şi 650 î.Ch.
{92} Centru în care se săvârşesc ritualuri sacre în religia hindusă.
{93} *O ghindă a căzut / Şi s-a rostogolit* (în japoneză, în original).
{94} Leapşa (în japoneză, în original).
{95} Picior unitate de măsurare a lungimii, echivalentă cu 30,5 cm.

{96} Decoraţie a armatei americane pentru militarii răniţi sau omorâţi în misiune.
{97} Nu mai pot (în japoneză, în original).
{98} Scoală-te! (în japoneză, în original).
{99} Roman pentru copii al scriitoarei Frances Hodgson Burnett, publicat în 1886.
{100} D.H. Lawrence, Amantul doamnei Chatterley, cap 12 (traducere proprie, varianta romanului din care face parte acest citat nu a fost tradusă în limba română).
{101} Sandale asemănătoare şlapilor, cu tălpi de lemn (în japoneză, în original).
{102} *Seninbari* – brâu dintr-o bucată de pânză de aproximativ un metru, decorat cu modele alcătuite dintr-o mie de cusături, făcute de femei diferite, oferit soldaţilor să le poarte noroc în lupte.
{103} Bunica (în japoneză, în original).
{104} Spectacol de revistă japonez în stil occidental, jucat doar de femei.
{105} District din Tokyo, cunoscut pentru clădirile şi magazinele sale de tip occidental.
{106} Înţelegi? (în japoneză, în original).
{107} Uite-l (în japoneză, în original).
{108} Asociaţia Vecinilor, unitatea de bază a programului naţional de mobilizare şi întrajutorare, organizat de guvernul japonez în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, alcătuit din câte 10-15 gospodării, pentru stingerea incendiilor, apărare civilă şi siguranţă internă.
{109} Mă rog. Lasă (în japoneză, în original).
{110} Noapte bună (în japoneză, în original).
{111} Baie comună (în japoneză, în original).
{112} Noroc (în japoneză, în original).
{113} Ricşă (în japoneză, în original).
{114} Prescurtare de la domo arigato — „mulţumesc, mă scuzaţi“ (în japoneză, în original).
{115} Stradă (în japoneză, în original).
{116} Mirodenie tradiţională japoneză (în japoneză, în original).
{117} Corporaţia de radio-televiziune niponă.
{118} *Mainichi Shimbun* (*Ştiri zilnice*), unul din cotidianele principale japoneze.
{119} Fluviul care traversează oraşul Tokyo.
{120} Societate americană care se ocupă cu protecţia păsărilor.
{121} Mărci de cosmetice bărbăteşti.
{122} *The Legend of Sleepy Hollow* (1820) de Washington Irving, un exemplu de literatură americană timpurie care s-a bucurat de popularitate îndelungată.
{123} Organizaţie de tineret administrată de Institutul Naţional pentru Alimentaţie şi Agricultură al Departamentului de Agricultură al SUA. Numele vine de la iniţialele celor patru zone de dezvoltare personală: *head* (cap), *heart* (inimă), *hands* (mâini), *health* (sănătate).
{124} Iniţialele lui Franklin Delano Roosevelt, preşedinte al Statelor Unite ale Americii între 1933 şi 1945.
{125} Transfer forţat de către Armata Imperială Japoneză a 72.000 de

prizonieri de război americani şi filipinezi, obligaţi să străbată 97 de km (de la Mariveles, Bataan, la San Fernando, Pampanga, în Filipine), în timpul căruia s-au comis atrocităţi care au avut drept consecinţă moartea unui număr semnificativ de oameni.

{126} Tactică de luptă a trupelor de infanterie japoneze în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Numele derivă de la strigătul de luptă: Tenno Heika Banzai (Trăiască Împăratul!). Soldaţii japonezi atacau în forţă inamicul şi se sinucideau apoi, ca să nu fie prinşi.

{127} Joan Fontaine, actriţă americană (născută Joan de Beauvoir de Havilland, 1917-2013, sora mai mică a Oliviei de Havilland), devenită faimoasă pentru rolurile din filme ca *Rebecca, Suspicion, Constant Nymph, Jane Eyre* ş.a.

{128} Numele locului în care se petrece acţiunea romanului *Jane Eyre* de Charlotte Brontë.

{129} Pod peste fluviul Niagara, în zona Buffalo, la graniţa cu Canada.

{130} *The Keys to the Kingdom,* roman de A.J. Cronin, apărut în 1941.

{131} Operetă faimoasă de W.S. Gilbert şi Arthur Sullivan, a cărei acţiune se petrece în Japonia. Premiera a avut loc la Teatrul Savoy din Londra, în 1885, spectacolul având 672 de reprezentaţii.

{132} Mâncare tradiţională germană, constând în diverse feluri de carne marinată înainte de a fi preparată.

{133} *Muntele vrăjit* de Thomas Mann.

{134} Salut nazist.

{135} *A Shadow of a Doubt,* thriller psihologic american, regizat de A. Hitchcock (1943).

{136} *Frankenstein Meets Wolfman,* film horror (1943), cu Bella Lugosi.

{137} Winslow Homer (1836-1910), unul dintre cei mai mari pictori americani ai secolului al XIX-lea.

{138} Campanie de bombardare susţinută a 16 oraşe din Marea Britanie de către Germania în cel de-al Doilea Război Mondial (7 sept. 1940-21 mai 1941).

{139} Infuzie din frunze de ceai verde.

{140} Oliver Daddy Warbrucks, personaj din faimosul serial de benzi desenate *Little Orphan Annie*, publicat zilnic de *New York Daily News.*

{141} Hideki Tojo, general al Armatei Imperiale Japoneze, prim-ministru al Japoniei în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, responsabil pentru atacul de la Pearl Harbour. După război a fost arestat şi condamnat la moarte pentru crime de război.

{142} SCAP (Supreme Commander for the Allied Powers), Comandantul Suprem al Puterilor Aliate, titlul generalului Douglas MacArthur în timpul ocupaţiei Japoniei de către Forţele Aliate.

{143} GI (Government Issue), termen militar folosit în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, referitor la armata americană (militari, echipament ş.a.).

{144} Fat Boy (Man), Grasul, nume de cod pentru bomba atomică americană de la Nagasaki din 9 august 1945.

{145} Roman de James Joyce.

{146} Jachetă scurtă, subţire, de bumbac cu mâneci asemănătoare chimonourilor, de obicei de culoare albastră, cu câte un simbol sau imagine

pe spate, care se poartă la sărbători.

{147} Te rog (în japoneză, în original).

{148} Casă de ceai; loc unde clienţii sunt serviţi de gheişe (în japoneză, în original).

{149} Neobişnuit (în japoneză, în original).

{150} Prostituate japoneze semiprofesioniste, la sfârşitul celui de-al Doilea Război Mondial (diferite de gheişele tradiţionale), care se îmbrăcau în stil occidental ca să atragă militarii americani.

{151} Aşa e (în japoneză, în original).

{152} Cocktail de fructe (în japoneză, în original).

{153} Cântec interpretat de Cole Porter.

{154} Stai puţin (în japoneză, în original).

{155} Exact (în franceză, în original).

{156} Poftiţi (în japoneză, în original).

{157} Lăsând gluma la o parte, chiar vorbeşti franţuzeşte? (în franceză, în original).

{158} Bineînţeles (în franceză, în original).

{159} O formă de teatru tradiţional japonez, cu cântece, pantomima şi dans, în care emoţiile sunt exprimate prin gesturi şi mişcări ample, exagerate ale corpului.

{160} Ţesătură de mătase cu bumbac.

{161} Îmi pare bine (în japoneză, în original).

{162} Blocuri cu apartamente (în japoneză, în original).

{163} Splendide (în japoneză, în original).

{164} Scuză-mă (în japoneză, în original).

{165} Încântat să vă cunosc (în japoneză, în original).

{166} D.H. Lawrence, Amantul doamnei Chatterley, cap X.

{167} Aluzie la discursul preşedintelui Roosevelt, la 8 decembrie 1941, în faţa Congresului American, a doua zi după atacul de la Pearl Harbour, când a spus că acea zi „va rămâne ca o zi a infamiei“.